DE

CRIPTORIBUS ECCLESIASTICIS

LIBER UNUS

m adjunctis Indicibus undecim, & brevi Chronologia ab Orbe condito uſque ad annum M. DC. XII.

AUCTORE

OBERTO CARDINALE ELLARMINO

Editio noviſſima prioribus emendatior & plurimis Scriptoribus, juxta exemplar ab ipſo Auctore quondam recognitum, auctior,

Ampliatione Chronologiæ uſque ad Annum M. DCC. XVIII.

BRUXELLIS,
Typis, JOANNIS LEONARD, Bibliopolæ
Viâ Aulicâ 1719.

Cum Approbationibus Cenſorum.

Digitized by Google

PRÆFATIO
AD LECTOREM.

ANte annos circiter quadraginta, cum me ad Sacram Theologiam in Scholis explicandam omparararem ; in lectionem veterum criptorum non indiligenter incubui; um ut eorum doctrinam haurirem, um ut legitima, & vera eorum opera à falſis, & ſuppoſititiis ſepararem. taque ſcripſi libellum de Scriptoribus Eccleſiaſticis, additâ cenſurâ, quâ notabam, quæ illorum opera eſſent certa, quæ dubia, quæ manifeſtè ſuppoſititia. Hic meus liber me partim neſciente, partim etiam nolente, & prohibente, ad manus multorum devenit. Quare ne forte poſt obitum meum in ucem edatur imperfectus, & mutilus, ut ſolent ejuſmodi libri frequenter emitti;

Digitized by Google

eum in hac mea ultima ætate reco[g-]
novi, expolivi, & auxi, atque in luce[m]
dare conſtitui, ut vel communi utilit[a-]
ti deſerviat, vel ſaltem inemendatu[s]
& imperfectus neminem offendat. Pr[o-]
poſitum autem mihi in hoc opere fu[it]
non omnes omnino Scriptores in C[a-]
talogum redigere: ſed eos tantum,
qui de rebus Eccleſiaſticis quoquo mo-
do tractant. Itaque Scriptores Ethnici,
& qui de rebus tantum profanis, aut
etiam honeſtiſſimis quidem, ſed poli-
ticis, & humanis agunt, quales ſunt le-
gum Civilium Tractatores, Philoſophi,
Medici, Oratores, Poëtæ, Hiſtorici,
Mathematici, locum in hoc Catalogo
non habebunt. Ac ne omnes quidem
Scriptores Eccleſiaſtici ad meum Ca-
talogum pertinebunt, ſed illi ſolùm,
quorum opera adhuc ſuperſunt. Pluri-
mi enim ſunt Scriptores optimi, quo-
rum opera perierunt. Quos auctores
poterit lector apud ſanctum Hierony-
mum, Euſebium, Gennadium, ſanctum
Iſidorum, Photium, Honorium, Sig-
ebertum, ac Trithemium facilè reperire.

Digitized by Google

Denique non omnes Scriptores Eccleſiaſtici, quorum libri extant, in Catalogo meo ponentur: ſed ii tantum, qui ab anno milleſimo quingenteſimo ante *Chriſti* adventum, uſque ad annum *Chriſti* milleſimum quingenteſimum, id eſt, à Moſe primo Scriptore Eccleſiaſtico uſque ad noſtrum ſeculum, ſapientiæ Eccleſiaſticæ laude floruerunt. Omiſi enim Scriptores noſtri ſeculi, non quod nulli, aut pauci, aut obſcuri ſint; ſed quod penè innumerabiles ſint, & ſatis noti hominibus doctis; & quod nulli ſint libri quod ſciam, illis falſo ſuppoſiti, ob quorum diſcretionem à legitimis, & germanis, hunc laborem præcipuè ego ſuſcepi. Si quis tamen cupiat hos etiam auctores cognoſcere, habet Antonium Poſſevinum noſtrum, qui in ſuo apparatu Sacro tribus tomis diſtincto, Scriptores penè omnes, veteres, & recentiores, per alphabeti ordinem enumeravit. Quia vero in hoc Catalogo ſolius temporis rationem habui, & miſcui Theologos cum Juris Canonici peritis; &

Digitized by Google

hiſtoricos Eccleſiaſticos cum Oratoribus, & Poëtis ſacris: propterea ad majorem lectorum commoditatem, ſubjeci Indices decem, præter Indicem Alphabeticum, qui ad finem operis ponitur. *In primo* Indice erunt Explanatores ſacræ Scripturæ. *In ſecundo* ii, qui ſcribunt adverſus Hæreſes. *In tertio* Doctores Scholaſtici. *In quarto* ſacrorum Canonum collectores, vel expoſitores. *In quinto*, qui caſus conſcientiæ tractant. *In ſexto* Oratores Chriſtiani. *In ſeptimo* Poëtæ, qui res ſacras canunt. *In octavo* hiſtorici Eccleſiaſtici. *In nono* Chronologi item Eccleſiaſtici. *In decimo*, qui pios libellos ad alendam animi devotionem ſcribunt. Adjeci quoque ad finem operis brevem Chronologiam ab Orbe condito uſque ad noſtra tempora, ut omnes intelligant, quid ſecutus ſim, cum ſua tempora Prophetis, atque aliis Scriptoribus aſſignavi. Illud poſtremo admonendum eſſe cenſui, me in hoc Catalogo non poſuiſſe Pontifices Romanos, qui ſolas epiſtolas

Digitized by Google

ediderunt, niſi quando probabile fuit, eas epiſtolas ab ipſis vel dictatas fuiſſe vel ſcriptas. Siquidem epiſtolæ Pontificiæ, ut plurimum, non partus ſunt ingenii Pontificum, ſed eorum, qui ab epiſtolis illis ſunt. Certè ſanctus Hieronymus in Epiſtola ad Geruntiam de Monogamia, teſtatur ſe juviſſe Damaſum Pontificem in chartis Eccleſiaſticis; & Orientis, atque Occidentis Synodicis conſultationibus reſpondiſſe. Ex quo intelligimus, epiſtolas illas partum ingenii Hieronymi fuiſſe, non Damaſi. Sanctus quoque Gregorius auctor eſt inſignis epiſtolæ, quæ ſub nomine Pelagii ſecundi Pontificis habetur, poſt quintam Synodum generalem. Erat enim tunc ſanctus Gregorius Pelagii Papæ Diaconus, eumque juvabat in chartis Eccleſiaſticis, ut Hieronymus Damaſum. Conſtat etiam epiſtolam Alexandri III. Pontificis ad Soldanum Iconii, non ab Alexandro, ſed à Petro Bleſenſi fuiſſe compoſitam. Quod idem de multis aliis affirmare poſſumus.

Digitized by Google

DE SCRIPTORIBUS ECCLESIASTICIS TESTAMENTI VETERIS.

DE MOYSE. 2483.

MOyſes Propheta ſanctiſſimus, & vetuſtiſſimus, & primus inter Scriptores Eccleſiaſticos, natus eſt, ſecundum meum computum, anno bis milleſimo quadringenteſimo tertio ab initio Mundi. Vixit annis centum viginti. Anno octogeſimo vitæ ſuæ ſuſcepit juſſu Dei Principatum Hebræorum, id eſt, anno mundi 2483. obiit anno mundi 2523. Scripſit Pentateuchum, id eſt, quinque volumina, quorum nomina ab Hebræis ſumuntur à primis verbis librorum.

Itaque primum vocant *bereſcit*, ideſt, in principio.

Secundum, *ve elle ſemot*, id eſt, Hæc ſunt nomina.

Tertium, *Vaicra*, id eſt, Vocavit autem.

Quartum, *Vaiedabber*, id eſt, Locutuſque eſt.

Quintum, *elle addebarim*, id eſt, Hæc ſunt verba.

Græci, & Latini denominant hos libros à materia, de qua agitur in principio libri, & quidem primum librum vocant Geneſim, quia initio ſcribitur generatio cœli, & terræ, & reliquarum rerum creatarum.

Exodum vocant librum ſecundum, quia initio deſcribitur egreſſio filiorum Iſraël de Ægypto. Exodus enim egreſſum ſignificat.

Tertium vocant Leviticum, quoniam in eo de-

Digitized by Google

ſcribitur officium Levitarum circa tabernaculum, ſacrificia, & alia id genus.

Quartum vocant Numeros, quoniam initio libri numeratur multitudo filiorum Iſraël per tribus, & familias ſuas.

Quintum vocant Deuteronomium, quaſi ſecundam legem, quoniam in eo reperitur, & explanatur lex Domini data in Monte Sina.

Ex his libris intelligi poteſt, Moyſem fuiſſe virum doctiſſimum, non ſolùm in omni ſapientia Ægyptiorum, ut dicitur à ſancto Stephano Actor. 7. ſed etiam in arte Hiſtorica, Poëtica, Oratoria, Morali, & Theologica. Scribit enim Hiſtoriam, Genealogias, & res geſtas Patriarcharum ab orbe condito, uſque ad exitum filiorum Iſraël de Ægypto, id eſt, ab initio temporum uſque ad annum milleſimum quadringenteſimum octogeſimum tertium, imò etiam uſque ad obitum ſuum, id eſt, uſque ad annum bis milleſimum quingenteſimum vigeſimum tertium. Quæ autem poſt mortem ipſius Moyſis ſcribuntur in extremo capite Deuteronomii, addita ſunt, vel à Joſue, vel ab Eſdra, vel ab alio aliquo Propheta.

Quod etiam Poëta inſignis fuerit Moyſes, teſtantur duo cantica ipſius, alterum Exod. 15. alterum Deuteronom. 32. De arte ipſius Oratoria teſtatur Oratio, quam ſcribit ſub nomine Judæ ad Joſeph. Geneſ. 44. & alia ipſius Moyſis ad Deum. Num. 14. & exhortationes, vel reprehenſiones ad populum. De ſcientia Morali, & peritia legum condendarum, non tàm proprio ingenio, quam inſpiratione divina, teſtis eſt magna pars Exodi, Levitici, & Deutoronomii. Denique de myſteriis Theologiæ, ſub figura Arcæ fœderis, & veſtium ſacerdotalium, & totius tabernaculi, teſtis Philo Hebræus, qui has allegorias ſubtiliſſimè explanavit.

Scripſerunt vitam Moyſis Philo ex Iudæis, & Gre-

Digitized by Google

gorius Nyſſenus ex Chriſtianis. Tribuuntur Moyſi pſalmi undecim à S. Hieronymo, & aliis: ſed probabiliorem exiſtimavi ſententiam S. Auguſtini, & aliorum, qui totum pſalterium Davidis eſſe volunt. De qua re *ſcripſi* in præfatione Pſalmorum.

De Job.

JOB, ad miraculum uſque ſanctus, & doctus, ante Moyſem vixit. Nam ex ſententia Græcorum, & multorum Latinorum, fuit tertius ab Eſau, & quintus ab Abraham. Moyſes autem fuit quartus à Iacob, & ſextus ab Abraham. Sed ex ſententia Hebræorum, & ſancti Hieronymi in quæſtionibus Hebraïcis, Job non deſcendit ab Eſau, ſed à Nachor fratre Abrahæ; & fuit tertius à Nachor fratre Abrahæ, ac per hoc multò antiquior Moyſe. Quod etiam ex ætate colligitur: Job enim vixit centum quadraginta annis poſt plagas, ut dicitur in fine libri, & antea vixerat multos annos cùm ſeptem filios, & tres filias genuiſſet. Quare non malè S. Iſidorus in lib. de vita & morte Patrum cap. 24. ſcribit, Job vixiſſe 248. annos, ad quam ætatem Moyſis tempore nemo perveniebat. *Mihi ſententia S. Hieronymi ſemper viſa eſt probabilior*, tum propter diſtantiam ætatis, ut diximus: tum quia pronepos ille Eſau, non dicitur Job, ſed Jobab, ut notum eſt ex Gen. cap. 36. quo nomine nunquam vocatur Job, neque in libro Job, neque apud Ezechielem cap. 14. neque Tobiæ primo, neque Jacobi quinto, in quibus ſolis locis fit mentio S. Job. Ac ut magis appareat differentia: ſciendum, ſanctum Job, ita ſcribi Hebraicè איוב pronepotem autem Eſau, ita ſcribi יובב ubi differentia eſt in ipſis radicalibus litteris. Quod autem aliqui reſpondent, litteram aleph, aliquando excidere, & nomina ſæpè, contrahi; non magni momenti eſt. Nam litteræ radicales non ſolent excidere: & ſi, Job, eſſet nomen

Digitized by Google

contractum, aliquando legeretur integrum in libro, ubi paſſim nominatur: nuſquam autem legitur, niſi Job.

At contra objicitur argumentum ex editione 70. Interpretum. Habetur enim in ea editione appendix ad finem libri Job, in qua dicitur, Iobum fuiſſe de filiis Eſau, & quintum ab Abraham. Sed ea appendix non videtur de textu 70. ſed ab aliquo addita: alioqui non ita liberè à ſancto Hieronymo rejiceretur. Sed quidquid de hoc ſit, auctorem libri Job ſanctus Iſidorus lib. 6. Originum cap. 2. ſcribit fuiſſe Moyſem, aut ipſum Job, aut alium ex Prophetis. Et quidem non pauci contendunt, auctorem libri fuiſſe Job, ſed non pauciores volunt fuiſſe Moyſem.

Mihi utraque ſententia videtur vera, ſi ita dicamus, ab ipſo Job fuiſſe annotatas res ejus geſtas lingua Arabica: ſed à Moyſe fuiſſe poſtea ex volumine Job compoſitum librum, quem nunc habemus, linguâ Hebraicâ, addito principio, & fine, id eſt, additis illis verbis, Vir erat in terra Hus, nomine Job, ſimplex & rectus, & timens Deum, & recedens à malo; & ad finem additâ morte ipſius.

Quod autem liber, qui nunc extat, ſit Moyſis potius, quam Job; ideo mihi perſuadeo, quia & Hebræi doctores ita ſentiunt, & rationes non contemnendæ pro hac ſententia poſſunt adferri.

Primum enim ſi Job eſſet auctor libri, qui nunc extat, primus ſcriptor ſacer eſſet Job, non Moyſes. iam enim ex ætate oſtendimus, & ex ipſa ſcriptura, Iobum fuiſſe antiquiorem Moyſe. At communi conſenſu, Moyſes eſt primus ſcriptor Eccleſiaſticus.

Deinde ſi Job eſſet auctor libri hujus, non eſſet hic liber in canonem ſcripturarum ab Hebræis admiſſus, Job enim non fuit de filiis Iſraël, ſed Idumæus, vel Arabs; Idumæi autem, & Arabes pro hoſtibus habebantur ab Hebræis.

Digitized by Google

Præterea liber Job Hæbraicè ſcriptus eſt, non Syriacè, vel arabicè, quamvis aliqua vocabula Arabica in eo legantur, præſertim quando introducuntur loquentes amici Job: at Job, non Hæbraicè ſcripſit, ſi *quid* ſcripſit, ſed lingua ſua. Quod ſi non eſt Job auctor libri hujus, nulli melius tribui poteſt hoc *opus*, quàm Moyſi, qui fuit temporibus Jobi. Quod enim quidam dicunt, auctorem *hujus* libri *eſſe* Salomonem, ex auctoritate ſancti Gregorii Nazianzeni Oratione ad Iulianum exactorem tributorum, non magnifaciendum eſt; nam ſanctus Gregorius non dicit, Salomonem eſſe auctorem libri Job, ſed ſolùm citat ſub nomine Salomonis quædam verba, quæ habentur apud Job cap. 3. Sed facilè fuit, ut ſanctus Gregorius ex lapſu memoriæ verba unius auctoris tribuerit alteri: præſertim cùm eo loco verbis, quæ ſunt apud Job, adjunxerit etiam alia, quæ non ſunt apud Job.

De Joſue. 2523.

Iosue filius Nun, ſucceſſor Moyſis fuit in principatu Hebræorum anno mundi 2523. qui populum *poſt obitum Moyſis rexit annis 26. & obiit* anno centeſimo decimo vitæ ſuæ, ut habetur in ultimo capite Joſue. Quis auctor fuerit libri Joſue, non eſt omninò certum. Nam S. Athanaſius in Synopſi rectè monet ex nomine libri non neceſſario colligi auctorem, ſed materiam. Dicitur enim liber Joſue, quia continet res geſtas Joſue: & eodem modo dicuntur libri alii, vel Iudicum, vel Ruth, vel Regum, vel Tobiæ, aut Iudith, aut Eſther, aut Machabæorum. Theodoretus in lib. de quæſtionibus in Joſue, exiſtimat, librum Joſue ſcriptum ab auctore Anonymo, qui ſcripſit librum juſtorum, de quo dicitur Joſue 10. Nonne ſcriptum eſt hoc in libro juſtorum? Sed hoc argumentum nihil efficit. Nam non agitur eo loco, niſi de ingenti illo prodigio, quo

Digitized by Google

7.19

SIGILL: COLL: HARVARD: CANTAB: NOV: ANGL: 1650.

CHRISTO ET ECCLESIAE

THE BEQUEST OF

CHARLES PICKERING, M.D.,

OF BOSTON, MASS.

(Class of 1823.)

Received Nov. 18th,

1879.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

DE
CRIPTORIBUS
ECCLESIASTICIS
LIBER UNUS

m adjunctis Indicibus undecim, & brevi Chro-
nologia ab Orbe condito uſque ad annum
M. DC. XII.

AUCTORE

OBERTO
CARDINALE
ELLARMINO

Editio noviſſima prioribus emendatior & pluri-
mis Scriptoribus, juxta exemplar ab ipſo
Auctore quondam recognitum, auctior,

Ampliatione Chronologiæ uſque ad Annum
M. DCC. XVIII.

BRUXELLIS,
Typis, JOANNIS LEONARD, Bibliopolæ
Viâ Aulicâ 1719.

Cum Approbationibus Cenſorum.

Digitized by Google

~~IX-804~~
C. 7. 19
1879, Nov. 18.
Pickering bequest.

Digitized by Google

PRÆFATIO
AD LECTOREM.

ANte annos circiter quadragin-
ta, cum me ad Sacram Theo-
logiam in Scholis explicandam
omparararem ; in lectionem veterum
criptorum non indiligenter incubui;
um ut eorum doctrinam haurirem,
um ut legitima, & vera eorum ope-
a à falſis, & ſuppoſititiis ſepararem.
taque ſcripſi libellum de Scriptoribus
Eccleſiaſticis, additâ cenſurâ, quâ no-
abam, quæ illorum opera eſſent cer-
a, quæ dubia, quæ manifeſtè ſuppo-
ititia. Hic meus liber me partim neſ-
ciente, partim etiam nolente, & pro-
ibente, ad manus multorum devenit.
Quare ne forte poſt obitum meum in
ucem edatur imperfectus, & mutilus, ut
ſolent ejuſmodi libri frequenter emitti;

Digitized by Google

eum in hac mea ultima ætate reco
novi, expolivi, & auxi, atque in luce
dare conſtitui, ut vel communi utili
ti deſerviat, vel ſaltem inemendatu
& imperfectus neminem offendat. Pr
poſitum autem mihi in hoc opere fu
non omnes omnino Scriptores in C
talogum redigere : ſed eos tantum
qui de rebus Eccleſiaſticis quoquo m
do tractant. Itaque Scriptores Ethni
& qui de rebus tantum profanis, a
etiam honeſtiſſimis quidem, ſed po
ticis, & humanis agunt, quales ſunt l
gum Civilium Tractatores, Philoſoph
Medici, Oratores, Poëtæ, Hiſtoric
Mathematici, locum in hoc Catalog
non habebunt. Ac ne omnes quide
Scriptores Eccleſiaſtici ad meum Ca
talogum pertinebunt, ſed illi ſolum
quorum opera adhuc ſuperſunt. Plur
mi enim ſunt Scriptores optimi, quo
rum opera perierunt. Quos auctore
poterit lector apud ſanctum Hierony
mum, Euſebium, Gennadium, ſanctu
Iſidorum, Photium, Honorium, Sig
ebertum, ac Trithemium facilè reperir

Digitized by Google

Deniquenon omnes Scriptores Eccleaſtici, quorum libri extant, in Catalogo meo ponentur: ſed ii tantum, qui b anno milleſimo quingenteſimo ante Chriſti adventum, uſque ad annum Chriſti milleſimum quingenteſimum, id eſt, à Moſe primo Scriptore Eccleſiaſtico uſque ad noſtrum ſeculum, ſapientiæ Eccleſiaſticæ laude floruerunt. Omiſi enim Scriptores noſtri ſeculi, non quod nulli, aut pauci, aut obſcuri ſint; ſed quod penè innumerabiles ſint, & ſatis noti hominibus doctis; & quod nulli ſint libri quod ſciam, illis falſo ſuppoſiti, ob quorum diſcretionem à legitimis, & germanis, hunc laborem præcipuè ego ſuſcepi. Si quis tamen cupiat hos etiam auctores cognoſcere, habet Antonium Poſſevinum noſtrum, qui in ſuo apparatu Sacro tribus tomis diſtincto, Scriptores penè omnes, veteres, & recentiores, per alphabeti ordinem enumeravit. Quia vero in hoc Catalogo ſolius temporis rationem habui, & miſcui Theologos cum Juris Canonici peritis; &

Digitized by Google

hiſtoricos Eccleſiaſticos cum Orato-
bus, & Poëtis ſacris: propterea
majorem lectorum commoditatem, ſ
jeci Indices decem, præter Indi
Alphabeticum, qui ad finem o
ponitur. *In primo* Indice erunt E
natores ſacræ Scripturæ. *In ſec*
ii, qui ſcribunt adverſus Hæreſes
tertio Doctores Scholaſtici. *In q*
to ſacrorum Canonum collectores
expoſitores. *In quinto*, qui caſus c
cientiæ tractant. *In ſexto* Orat
Chriſtiani. *In ſeptimo* Poëtæ, qu
ſacras canunt. *In octavo* hiſtorici
cleſiaſtici. *In nono* Chronologi i
Eccleſiaſtici. *In decimo*, qui pios li
los ad alendam animi devotionem
bunt. Adjeci quoque ad finem
ris brevem Chronologiam ab
condito uſque ad noſtra tempora
omnes intelligant, quid ſecutus
cum ſua tempora Prophetis, at
aliis Scriptoribus aſſignavi. Illud
ſtremo admonendum eſſe cenſui,
in hoc Catalogo non poſuiſſe P
tifices Romanos, qui ſolas epiſto

Digitized by Google

derunt, niſi quando probabile fuit, epiſtolas ab ipſis vel dictatas fuiſſe ſcriptas. Siquidem epiſtolæ Pon-iæ, ut plurimum, non partus ſunt nii Pontificum, ſed eorum, qui piſtolis illis ſunt. Certè ſanctus onymus in Epiſtola ad Geruntiam Monogamia, teſtatur ſe juviſſe Da-m Pontificem in chartis Eccleſia-; & Orientis, atque Occidentis dicis conſultationibus reſpondiſſe. quo intelligimus, epiſtolas illas m ingenii Hieronymi fuiſſe, non aſi. Sanctus quoque Gregorius or eſt inſignis epiſtolæ, quæ ſub mine Pelagii ſecundi Pontificis ha-ur, poſt quintam Synodum genera-Erat enim tunc ſanctus Grego-Pelagii Papæ Diaconus, eumque bat in chartis Eccleſiaſticis, ut Hie-ymus Damaſum. Conſtat etiam epi-m Alexandri III. Pontificis ad Sol-um Iconii, non ab Alexandro, ſed etro Bleſenſi fuiſſe compoſitam. d idem de multis aliis affirmare mus.

Digitized by Google

hiſt
bu
m
j

Digitized by Google

DE SCRIPTORIBUS ECCLESIASTICIS TESTAMENTI VETERIS.

DE MOYSE. 2483.

MOyſes Propheta ſanctiſſimus, & vetuſtiſſimus, & primus inter Scriptores Eccleſiaſticos, natus eſt, ſecundum meum computum, anno bis milleſimo quadringenteſimo tertio ab initio Mundi. Vixit annis centum viginti. Anno octogeſimo vitæ ſuæ ſuſcepit juſſu Dei Principatum Hebræorum, id eſt, anno mundi 2483. obiit anno mundi 2523. Scripſit Pentateuchum, id eſt, quinque volumina, quorum nomina ab Hebræis ſumuntur à primis verbis librorum.

Itaque primum vocant *bereſcit*, ideſt, in principio.
Secundum, *ve elle ſemot*, id eſt, Hæc ſunt nomina.
Tertium, *Vaicra*, id eſt, Vocavit autem.
Quartum, *Vaiedabber*, id eſt, Locutuſque eſt.
Quintum, *elle addebarim*, id eſt, Hæc ſunt verba.

Græci, & Latini denominant hos libros à materia, de qua agitur in principio libri, & quidem primum librum vocant Geneſim, quia initio ſcribitur generatio cœli, & terræ, & reliquarum rerum creatarum.

Exodum vocant librum ſecundum, quia initio deſcribitur egreſſio filiorum Iſraël de Ægypto. Exodus enim egreſſum ſignificat.

Tertium vocant Leviticum, quoniam in eo de-

ſcribitur officium Levitarum circa tabernaculum, ſacrificia, & alia id genus.

Quartum vocant Numeros, quoniam initio libri numeratur multitudo filiorum Iſraël per tribus, & familias ſuas.

Quintum vocant Deuteronomium, quaſi ſecundam legem, quoniam in eo reperitur, & explanatur lex Domini data in Monte Sina.

Ex his libris intelligi poteſt, Moyſem fuiſſe virum doctiſſimum, non ſolùm in omni ſapientia Ægyptiorum, ut dicitur à ſancto Stephano Actor. 7. ſed etiam in arte Hiſtorica, Poëtica, Oratoria, Morali, & Theologica. Scribit enim Hiſtoriam, Genealogias, & res geſtas Patriarcharum ab orbe condito, uſque ad exitum filiorum Iſraël de Ægypto, id eſt, ab initio temporum uſque ad annum milleſimum quadringenteſimum octogeſimum tertium, imò etiam uſque ad obitum ſuum, id eſt, uſque ad annum bis milleſimum quingenteſimum vigeſimum tertium. Quæ autem poſt mortem ipſius Moyſis ſcribuntur in extremo capite Deuteronomii, addita ſunt, vel à Joſüe, vel ab Eſdra, vel ab alio aliquo Propheta.

Quod etiam Poëta inſignis fuerit Moyſes, teſtantur duo cantica ipſius, alterum Exod. 15. alterum Deuteronom. 32. De arte ipſius Oratoria teſtatur Oratio, quam ſcribit ſub nomine Judæ ad Joſeph. Geneſ. 44. & alia ipſius Moyſis ad Deum. Num. 14. & exhortationes, vel reprehenſiones ad populum. De ſcientia Morali, & peritia legum condendarum, non tàm proprio ingenio, quam inſpiratione divina, teſtis eſt magna pars Exodi, Levitici, & Deutoronomii. Denique de myſteriis Theologiæ, ſub figura Arcæ fœderis, & veſtium ſacerdotalium, & totius tabernaculi, teſtis Philo Hebræus, qui has allegorias ſubtiliſſimè explanavit.

Scripſerunt vitam Moyſis Philo ex Iudæis, & Gre-

Digitized by Google

gorius Nyſſenus ex Chriſtianis. Tribuuntur Moyſi pſalmi undecim à S. Hieronymo, & aliis: ſed probabiliorem exiſtimavi ſententiam S. Auguſtini, & aliorum, qui totum pſalterium Davidis eſſe volunt. De qua re *ſcripſi* in præfatione Pſalmorum.

De Job.

JOB, ad miraculum uſque ſanctus, & doctus, ante Moyſem vixit. Nam ex ſententia Græcorum, & multorum Latinorum, fuit tertius ab Eſau, & quintus ab Abraham. Moyſes autem fuit quartus à Iacob, & ſextus ab Abraham. Sed ex ſententia Hebræorum, & ſancti Hieronymi in quæſtionibus Hebraïcis, Job non deſcendit ab Eſau, ſed à Nachor fratre Abrahæ; & fuit tertius à Nachor fratre Abrahæ, ac per hoc multò antiquior Moyſe. Quod etiam ex ætate colligitur: Job enim vixit centum quadraginta annis poſt plagas, ut dicitur in fine libri, & antea vixerat multos annos cùm ſeptem filios, & tres filias genuiſſet. Quare non malè S. Iſidorus in lib. de vita & morte Patrum cap. 24. ſcribit, Job vixiſſe 248. annos, ad quam ætatem Moyſis tempore nemo perveniebat. Mihi ſententia S. Hieronymi ſemper viſa eſt probabilior, tum propter diſtantiam ætatis, ut diximus: tum quia pronepos ille Eſau, non dicitur Job, ſed Jobab, ut notum eſt ex Gen. cap. 36. quo nomine nunquam vocatur Job, neque in libro Job, neque apud Ezechielem cap. 14. neque Tobiæ primo, neque Jacobi quinto, in quibus ſolis locis fit mentio S. Job. Ac ut magis appareat differentia: ſciendum, ſanctum Job, ita ſcribi Hebraicè איוב pronepotem autem Eſau, ita ſcribi יובב ubi differentia eſt in ipſis radicalibus litteris. Quod autem aliqui reſpondent, litteram aleph, aliquando excidere, & nomina ſæpè, contrahi; non magni momenti eſt. Nam litteræ radicales non ſolent excidere: & ſi, Job, eſſet nomen

Digitized by Google

contractum, aliquando legeretur integrum in libro, ubi paſſim nominatur: nuſquam autem legitur, niſi Job.

At contra objicitur argumentum ex editione 70. Interpretum. Habetur enim in ea editione appendix ad finem libri Job, in qua dicitur, Iobum fuiſſe de filiis Eſau, & quintum ab Abraham. Sed ea appendix non videtur de textu 70. ſed ab aliquo addita: *alioqui* non ita liberè à ſancto Hieronymo rejiceretur. Sed quidquid de hoc ſit, auctorem libri Job ſanctus Iſidorus lib. 6. Originum cap. 2. ſcribit fuiſſe Moyſem, aut ipſum Job, aut alium ex Prophetis. Et quidem non pauci contendunt, auctorem libri fuiſſe Job, ſed non pauciores volunt fuiſſe Moyſem.

Mihi utraque ſententia videtur vera, ſi ita *dicamus*, ab ipſo Job fuiſſe annotatas res ejus geſtas lingua Arabica: ſed à Moyſe fuiſſe poſtea ex volumine Job compoſitum librum, quem nunc habemus, linguâ Hebraicâ, addito principio, & fine, id eſt, additis illis verbis, Vir erat in terra Hus, nomine Job, ſimplex & rectus, & timens Deum, & recedens à malo; & ad finem additâ morte ipſius.

Quod autem liber, qui nunc extat, ſit Moyſis potius, quam Job; ideo mihi perſuadeo, quia & Hebræi doctores ita ſentiunt, & rationes non contemnendæ pro hac ſententia poſſunt adferri.

Primum enim ſi Job eſſet auctor libri, qui nunc extat, primus ſcriptor ſacer eſſet Job, non Moyſes. iam enim ex ætate oſtendimus, & ex ipſa ſcriptura, Iobum fuiſſe antiquiorem Moyſe. At communi conſenſu, Moyſes eſt primus ſcriptor Eccleſiaſticus.

Deinde ſi Job eſſet auctor libri hujus, non eſſet hic liber in canonem ſcripturarum ab Hebræis admiſſus, Job enim non fuit de filiis Iſraël, ſed Idumæus, vel Arabs; Idumæi autem, & Arabes pro hoſtibus habebantur ab Hebræis.

Digitized by Google

Præterea liber Job Hæbraicè ſcriptus eſt, non Syriacè, vel arabicè, quamvis aliqua vocabula Arabica in eo legantur, præſertim quando introducuntur loquentes amici Job: at Job, non Hæbraicè ſcripſit, ſi *quid* ſcripſit, ſed lingua ſua. Quod ſi non eſt Job auctor libri hujus, nulli melius tribui poteſt hoc *opus*, quàm Moyſi, qui fuit temporibus Jobi. Quod enim quidam dicunt, auctorem hujus libri *eſſe* Salomonem, ex auctoritate ſancti Gregorii Nazianzeni Oratione ad Iulianum exactorem tributorum, non magnifaciendum eſt; nam ſanctus Gregorius non dicit, Salomonem eſſe auctorem libri Job, ſed ſolùm citat ſub nomine Salomonis quædam verba, quæ habentur apud Job cap. 3. Sed facilè fuit, ut ſanctus Gregorius ex lapſu memoriæ verba unius auctoris tribuerit alteri: præſertim cùm eo loco verbis, quæ ſunt apud Job, adjunxerit etiam alia, quæ non ſunt apud Job.

De Joſue. 2523.

Josue filius Nun, ſucceſſor Moyſis fuit in principatu Hebræorum anno mundi 2523. qui populum poſt *obitum Moyſis rexit annis 26. & obiit* anno centeſimo decimo vitæ ſuæ, ut habetur in ultimo capite Joſue. Quis auctor fuerit libri Joſue, non eſt omninò certum. Nam S. Athanaſius in Synopſi rectè monet ex nomine libri non neceſſario colligi auctorem, ſed materiam. Dicitur enim liber Joſue, quia continet res geſtas Joſue: & eodem modo dicuntur libri alii, vel Iudicum, vel Ruth, vel Regum, vel Tobiæ, aut Iudith, aut Eſther, aut Machabæorum. Theodoretus in lib. de quæſtionibus in Joſue, exiſtimat, librum Joſue ſcriptum ab auctore Anonymo, qui ſcripſit librum juſtorum, de quo dicitur Joſue 10. Nonne ſcriptum eſt hoc in libro juſtorum? Sed hoc argumentum nihil efficit. Nam non agitur eo loco, niſi de ingenti illo prodigio, quo

Digitized by Google

contractum, aliquando leg[...] fuerunt. Hoc enim ubi passim nominatur [...] videtur annotatum Job.

At contra ob[...] qui dicebatur liber justo- Interpretum [...] ad finem li[...] filiis Esa[...] non vid[...] qui no[...] Sed c[...] Isid[...]

Sanctus Isidorus lib. 6. Originum cap. 2. affirmat, *librum Josue scriptum* fuiſſe ab ipſo Ioſue. Et hoc *veriſſimum nobis eſſe* videtur, tum quia in extre*mo capite hujus libri* dicitur de Joſue, ſcripſit om*nia verba hæc in* volumine Legis Domini: tum *quia omninò* credibile eſt, Joſue miniſtrum, diſci*pulum, & ſucceſſorem* Moyſis imitari voluiſſe Do*minum, & Magiſtrum*, & prædeceſſorem ſuum: ut *ſicut ille ad* æternam memoriam litteris mandaverat *res geſtas in* populo Dei, uſque ad ſua tempora; ita *& ipſe faceret*, cùm ei nec ſcientia, nec aſſiſtentia *Spiritus ſancti* in ſcribendis ſacris hiſtoriis deeſſet. *Porrò* pauca, quæ adduntur in fine libri de morte *ipſius*, & ſepultura, ſine dubio ſcripta ſunt à ſucceſ*ſoribus*, quicunque illi fuerint, & veriſimile eſt à *Samuele*, vel Eſdra.

De Samuele Propheta. 2878.

Samuel Propheta fuit ultimus Iudex & Princeps populi, antequam Reges creari cœpiſſent. Suſcepit autem Principatum anno mundi 2878. præfuit annis 20. Hunc fuiſſe auctorem libri Iudicum, & Ruth, & libri primi Regum, docet Sanctus Iſidorus lib. 6. Originum cap. 2. & quod attinet ad librum primum Regum, in quo continentur res geſtæ Davidis, teſtatur lib. 1. Paralip. cap. ult. eum ſcriptum fuiſſe à Samuele.

Dicitur etiam lib. 1. Reg. capite 10. à Samuele fuiſſe ſcriptam legem Regni: ſed hæc non videtur extare.

Digitized by Google

De Davide. 2919.

DAvid Rex & Propheta regnare cœpit anno mundi 2919. & regnavit annis 40. ut ſcribitur lib. 3. *Reg.* c. 2. ſcripſit librum Pſalmorum 150. Sic *enim* docent Chryſoſtomus, Theodoretus, Caſſiodorus, Euthymius, & alii præfatione in Pſalmos, & S. Auguſtinus lib. 17. de Civitate Dei cap. 14. quamvis autem ſanctus Hilarius præfatione in Pſalmos, & ſanctus Hieronymus in Epiſt. ad Cyprianum, velint Pſalmos eſſe compoſitos ab Auctoribus, qui nominantur in titulis, ut à Moyſe, Salomone, Aſaph, Chore, Idithum: tamen probabiliorem exiſtimamus ſententiam priorem. De qua re diſſeruimus præfatione in explanationem pſalmorum. Extat quidem pſalmus quidam brevis extra numerum 150. pſalmorum; ſed eum apocryphum exiſtimamus, quia Concil. Laödicen. cap. ult. & Tridentinum Seſſ. 4. non ponunt in Canonem Scripturarum niſi Pſalmos 150.

Porrò David non ſolùm Propheta eximius fuit, ſed etiam Poëta venuſtiſſimus, & doctiſſimus: & ſcientiam habuit hiſtoriæ ſacræ, legum divinarum, moralis, & naturalis Philoſophiæ. Quæ omnia in pſalmis mirificè apparent.

De Gad, & Nathan. 2959.

GAD, & Nathan Prophetæ proſecuti ſunt res geſtas Davidis, quæ habentur in libro primo, & ſecundo Regum, & in initio tertii, ab eo loco, ubi deſiit Samuel. Sic enim ſcribitur lib. 1. Paralipom. cap. ultimo, Geſta Regis David priora, & noviſſima ſcripta ſunt in libro Samuel videntis, & in libro Nathan Prophetæ, & in volumine Gad videntis. Ætas horum duorum Prophetarum neceſſario debet poni poſt obitum Davidis; qui obitus contigit anno mundi 2959.

De Salomone Rege ſapientiſſimo. 2959.

Salomon Rex, Davidis Regis filius regnare cœpit anno mundi 2959. & regnavit annis 40. ut ſcribitur Regum lib. 3. cap. 11. ſcripſit ſine ulla controverſia libros tres, Proverbia, Eccleſiaſtem, & Cantica canticorum. De libro Sapientiæ nonnulla quæſtio eſt. Nam non habetur in Codicibus Hebraicis, ſed ſolum in Græcis, & Philoni adſcribitur Iudæo, teſte ſancto Hieronymo præfatione in Proverbia Salomonis. Sed tamen à veteribus Patribus communi conſenſu hic liber tribuitur Salomoni, ut notum eſt ex Euſebio lib. 4. hiſtor. cap. 22. Tertulliano de præſcriptione, Cypriano de mortalitate, Hilario in Pſalm. 127. Ambroſio, ſermone 8. in Pſalm. 118. Baſilio lib. 5. in Eunomium, Epiphanio hæreſi Anomæorum, & Auguſtino tract. in Pſal. 63. & ipſe auctor lib. Sapient. cap. 9. teſtatur, ſe fuiſſe Regem in Iſraël, & ſibi à Domino imperatum, ut templum ædificaret: quæ in Salomonem propriè conveniunt. Sed hæc diſcordia facilè conciliabitur, ſi dicamus, ſententias hujus libri eſſe Salomonis, ſed collectas in unum volumen, & Græcis verbis expreſſas à Philone, non illo, qui tempore Caii Imp. floruit, ſed alio antiquiore. Joſeph. lib. 8. antiquitatum cap. 2. refert à Salomone ſcriptos fuiſſe libros Odarum, & Carminum quinque ſupra mille: & Parabolarum libros ter mille. Item ſcriptas ab eo fuiſſe incantationes, quibus morbi curantur, & dœmones pelluntur. Quæ videntur parum veriſimilia; ſed ſive ſint vera, ſive falſa, certum eſt ea hoc tempore non extare, & fortaſsè ex verbis Joſephi, occaſionem acceperunt aliqui perditi homines tribuendi Salomoni librum pernicioſiſſimum, qui inſcribitur clavicula Salomonis.

Digitized by Google

De Abia, & *Addo*. 3000.

AHIAS, & Addo ſcripſerunt res geſtas Salomonis, ut habetur in ſecundo libro Paralipom. c. 9. ſive ſint eæ, quæ narrantur in tertio libro Regum, ſive res aliæ. Quis autem ſcripſerit reliqua, quæ habentur in libro tertio Regum poſt caput undecimum, & in toto quarto, & in duobus libris Paralipomenon, non eſt omninò certum: ſed credibile eſt ſcripta fuiſſe à Sacerdotibus, & Prophetis illorum temporum.

De Oſea. 3170.

PRophetæ tàm majores, quàm minores floruerunt poſt diviſionem Regni, quæ facta eſt poſt obitum Salomonis. Quo etiam tempore vixerunt auctores librorum Tobiæ, Iudith, & Eſther. Sed ut eos ordine diſponamus, ſtatuendum eſſe videtur ut certum, Prophetas minores eo prophetaſſe ordine, quo in Bibliis Hebraicis, & Latinis collocantur; quamvis in Græcis ſit aliqua diverſitas, & de Abdia, & de Habacuc, ſit non exigua difficultas. Ratio hujus fundamenti eſt, quia videmus, Prophetas majores ſine ulla controverſia ſuo ordine collocatos, ut Iſaias præceſſerit Hieremiam, & Hieremias Ezechielem, & Ezechiel Danielem. Item quia magna pars Prophetarum minorum ſine ullo dubio ita collocati ſunt, ut Oſeas Ioelem præcedat, & in fine Aggæus Zachariam, & Zacharias Malachiam. Proinde colligi poteſt, omnes eſſe ſuo ordine diſpoſitos: neque excogitari poteſt ulla ratio, cur prior tempore debuerit poſteriori poſtponi: niſi cum claſſis (ut ſic loquar) variatur. Majores enim Prophetæ ſuam claſſem faciunt, & minores quoque ſuam. Sed nos ex utriſque unam claſſem faciemus, ut ſecundùm ordinem temporis omnes collocemus.

Digitized by Google

Primus omnium tàm majorum, quàm minorum fuit Oſeas, qui prophetavit, ut ipſe teſtatur, in diebus Oziæ, Joatham, Achaz, Ezechiæ Regum Iuda, & in diebus Hieroboam filii Joas Regis Iſraël. Annus autem quo regnare cœpit Ozias in Hieruſalem, fuit viceſimus ſeptimus, quo regnavit Hieroboam in Samaria, videlicet ter milleſimus centeſimus ſeptuageſimus. Fuit autem Oſeas de tribu Iſachar, ut Epiphanius teſtatur: & juſſu Domini accepit uxorem fornicariam, ut ſignificaretur fornicatio populi per Idololatriam à Deo: & propter hoc peccatum prædicit captivitatem decem tribuum; & deinde captivitatem etiam duarum aliarum tribuum, quæ facta eſt per Nabuchodonoſor.

De Iſaia. 3190.

POſt Oſeam ſequitur proximè Iſaias, primus ex majoribus. Quamvis enim tam Oſee, quàm Iſaias initio dicant, ſe prophetaſſe in diebus Oziæ, Ioatham, Achaz, & Ezechiæ: tamen Euſebius in Chronico, & ſanctus Hieronymus in primum caput Ozeæ ſcribunt Oſeam fuiſſe primum, & Iſaiam ſecundum in ſcribenda prophetia. Et videtur hoc poſſe confirmari, tum ex illis verbis Oſeæ Principium loquendi Domino in Oſee; quo ſignificari videtur, inter multos, qui eodem ferè tempore prophetaverunt, primum fuiſſe Oſeam; tum ex eo quod Oſeas addit, ſe viſionem vidiſſe, non ſolùm in diebus Oziæ, ſed etiam in diebus Hieroboam: ut videlicet ſignificaret, ſe viſionem vidiſſe, & prophetaſſe ad initium Regni Oziæ, quod concurrit cum fine Regni Hieroboam: Iſaias autem non meminit Hieroboam, quia non prophetavit in diebus ejus, ac per hoc non prophetavit ad initium Regni Oziæ, ſed poſtea. Sed quicquid ſit de his rationibus, nos nitimur auctoritate ſancti Hie-

Digitized by Google

ꝛnymi, & Euſebii, qui Iſaiam collocant poſt Oſeam.
Iſaias igitur unus eſt, & primus ex majoribus Pro-
ꝛetis, ſcripſit librum magnum, imò etiam majo-
m quàm ullus alius Propheta, & ſcripſit ante om-
:s alios Prophetas majores.
Dicuntur enim Prophetæ majores, qui ſinguli ſuos
:ripſerunt libros integros, minores autem dicuntur
li, quorum prophetiæ omnes ſimul unico libro
pud Hebræos continentur. Fuit vir nobilis ex tribu
uda, & facundiſſimus, ut ex ejus volumine, quivis
ıtelligere poteſt. Scripſit autem de Adventu Chriſti,
e Nativitate ejus ex Virgine, de Vita, de Prædica-
one, de Regno, de Miraculis, de Paſſione, de Se-
ultura, de aliis ejus myſteriis, ut Evangeliſta potius,
uàm Propheta fuiſſe videatur. Scripſit etiam de vo-
atione gentium, & de gloria Eccleſiæ planè admi-
abiliter. Obiit ſub Manaſſe rege filio perditiſſimo
Ezechiæ Regis optimi; juſſu ejuſdem Manaſſæ ſec-
us in duas partes crudeliſſimo ſupplicio, ut Epipha-
ıius teſtatur in libro de vita, & morte Prophetarum:
Sed Deus, eodem auctore Epiphanio, ſepulchrum
ejus glorioſum miraculis reddidit.

De Joël. 3195.

GRÆCI poſt Oſeam ponunt Amos, ſed Hæbraici, & Latini codices ponunt Joël. Sed non eſt
'es magni momenti, quia fuerunt omnes iſti tres
Prophetę ſinchroni, id eſt, contemporanei, ut ſanctus
Hieronymus loquitur initio explicationis Oſeæ, &
ʅuia Joël non deſignat tempus, quo prophetaverit,
ntelligitur prophetaſſe ſub eiſdem Regibus, ut ſcri-
ꝛunt ſanctus Hieronymus in caput primum Joëlis, &
ſanctus Auguſtinus lib. 18. de civitate Dei cap. 27. &
Theodoretus in prologo ſuper duodecim Prophetas.
Porrò Joël prædicit duabus tribubus, quibus pro-

priè Propheta datus erat à Deo, Babylonicam capti vitatem, eaſque ad pœnitentiam hortatur; & in extre mo vaticinio prædicit Adventum Meſſiæ, & Spiritu ſancti per eum mittendi, & ultimi judicii diem. Obiit in pace.

De Amos. 3195.

AMos prophetavit eodem tempore. Nam initio dicit ſe viſionem ſuam vidiſſe in diebus Oziæ Regis Juda, & in diebus Hieroboam filii Joas.

Prædixit ipſe quoque captivitatem, & alia gravi flagella: & graviſſimè in ſcelera invectus à fili Amaſiæ Sacerdotis fuſte inter tempora percuſſu interiit, ut Epiphanius teſtatur in libro de vita, & morte Prophetarum.

De Abdia. 3195.

ABdias ab Euſebio in Chronico ponitur temporibus Achab Regis Iſraël, ac per hoc longè ante Oſeam, & Iſaiam, & Joël, & Amos. Idem videntur ſenſiſſe ſanctus Hieronymus, & ſanctus Epiphanius. Abdias enim à S. Hieronymo in commentario creditur eſſe ille diſpenſator domûs Achab Regis Samariæ, qui abſcondit centum Prophetas, eoſque pavit, quo tempore Jezabel uxor Achabi Prophetas Domini perſequebatur, de qua re loquitur Scriptura lib. 3. Reg. cap. 18. ſed Epiphanius hunc eundem Abdiam Prophetam exiſtimat eſſe illum quinquagenarium Principem, cui pepercit Elias, ne ab igne de cœlo miſſo abſumeretur. De qua hiſtoria ſcripturę loquitur lib. 4. Reg. cap. 1. Neque diſſentit Epiphanius à Hieronymo, quia poteſt fieri, ut ille, qui erat diſpenſator in domo Achab, poſtea factus ſit Dux militiæ in domo Ocheziæ filii Achab. Sed maxima difficultas eſt, quia idem ſanctus Hieronymus in 1. cap. Oſeæ

ſcribit,

ſcribit, Abdiam fuiſſe contemporaneum Oſeæ, Joëlis, Amos, & quartum locum habere inter Prophetas minores: & non poteſt fieri, ut ille Abdias, qui vixit tempore Achab pervenerit ad tempora Oziæ, & Ezechiæ, in quibus temporibus prophetarunt Oſee, Joël & Amos. Achab enim antiquior fuit Oziâ, plus centum quinquaginta annis.

Contra autem videtur Abdias poſterior fuiſſe non ſolùm Oſeâ, Joële, & Amos, ſed etiam Michæâ, & Jonâ, & aliis multis. Nam in prophetia ſua meminit belli Chaldæorum contra Hieruſalem,& captivitatis ejuſdem Urbis tanquam jam peractæ, & præteritæ, ut videatur collocandus poſt Hieremiam.

Mihi tamen placet ſententia ſancti Hieronymi, qui(ut paulò antè dixi)facit Abdiam æqualem Oſeæ, Joëli, Amos. Quod autem alibi dixit Prophetam Abdiam fuiſſe diſpenſatorem domûs Achab, non ex mente ſua, ſed ex traditione quadam Judaica dixiſſe videtur, quæ traditio non alio fundamento nititur, niſi ſimilitudine nominis, quaſi non potuerint eſſe plures Abdiæ,

Quod autem hic Propheta meminerit captivitatis *Babylonicæ*, non cogit, ut ſentiamus, illum prophetaſſe poſt captivitatem: nam more Prophetarum loquitur de captivitate illa futura per verbum præteriti temporis.

Igitur Abdias prophetavit contra Idumæos, & non ſolùm prædixit exitium eorum, ſed etiam cauſam exitii, quia videlicet tempore captivitatis Babylonicæ futuri eſſent Idumæi ſocii Chaldæorum contra filios Iſraël.

Obiit hic Propheta in pace, Epiphanio auctore loco citato.

De Jona. 3195.

JOnas Propheta eodem tempore prophetavit, quo ſuperiores Prophetæ, ut ſcribunt ſanctus Hiero-

Digitized by Google

nymus in prologo Jonæ, Euſebius in Chronico, & lib. 10. de præparatione Evangelica cap. ult. & ſanctus Auguſtinus lib. decimo octavo, de Civitate Dei capite vigeſimo ſeptimo: Prophetavit autem Jonas contra Ninivitas, & exitium illis prædixit. Et quamvis agentibus illis pœnitentiam Deus pepercerit: tamen poſtea reverſis ad iniquitatem Deus exitium illis immiſit, quod Jonas prædixit, ut habemus in libro Tobiæ cap. 12.

Sanctus Hieronymus in prologo Jonæ refert verba Tobiæ, quibus expreſsè dicitur, evertendam Ninivem, ut prædixit Jonas. Sed in noſtro libro Tobiæ cap. 12. non habetur nomen Jonæ, ſed ſolum, prope erit interitus Ninive, non enim excidit verbum Domini.

Hunc Jonam ſcribit Epiphanius in libro de vita, & morte Prophetarum eſſe puerum illum, quem ſuſcitavit Elias ad preces Viduæ Sareptanæ. Quod idem ex traditione Hebræorum refert S. Hieronymus in prologo Jonæ. Quo fundamento nitatur hæc traditio, non ſcio, certè tempora parum cohærent.

De Michæa. 3223.

MIchæas prophetavit paulò poſt ſupradictos. Scribit enim initio prophetiæ ſuæ, ſe prophetaſſe in diebus Joatham, Achaz, & Ezechiæ; & ommittit Oziam, quem Oſeas, Iſaias, Amos poſuerunt. Proinde prophetavit initio Regni Joatham, id eſt, anno mundi 3223. prædicit hic Propheta captivitatem primam decem tribuum, & ſecundam duarum tribuum: prædicit adventum Chriſti, & nativitatem in Bethlehem, & converſionem gentium ad Eccleſiam Dei.

De Nahum. 3264.

NAhum Elceſæus prophetavit poſt abductas decem tribus in captivitatem à Salmanaſar Re-

Digitized by Google

ge Aſſyriorum, ut teſtantur ſanctus Hieronymus, Theodoretus, Theophilactus in præfatione in Nahum; idem volunt eum prophetaſſe tempore Ezechiæ: illo enim anno 10. tribus in captivitatem ductas eſſe conſtat ex lib. 4. Reg. cap. 18. Itaque tempus prophetiæ Nahum incidit in annum mundi. 3264.

Prædicit hic Propheta exitium Regis Aſſyriorum, & vaſtationem Ninive per Chaldæos. Et Judæis prædicit, non prævaliturum Regem Aſſyriorum contra Hieruſalem, ſicut prævaluerat contra Samariam. Obiit in pace, teſte ſancto Epiphanio in lib. de vita, & morte Prophetarum.

De Habacuc. 3283.

HAbacuc prophetavit ante captivitatem duarum tribuum, ut docet Epiphanius in lib. de vita, & morte Prophetarum; & in Chronico Hebræorum, quod ſederolam vocant, dicitur Habacuc prophetaſſe ſub Rege Manaſſe filio Ezechiæ, id eſt, poſt captivitatem decem tribuum, ſed ante captivitatem duarum tribuum. Manaſſes autem regnare cœpit anno mundi ter milleſimo, ducenteſimo, octogeſimo tertio.

Multi tamen graves auctores volunt, Habacuc prophetaſſe poſt captivitatem Babylonicam, ut ſanctus Hieronymus in prologo ad hanc Prophetam, Theodoretus, & alii. Ducuntur hi auctores illo argumento, quod Habacuc Propheta, Angelo eum rapiente, & deferente, attulerit prandium Danieli in lacu Leonum conſtituto; ac per hoc vixerit tempore Danielis, & ad initium Imperii Cyri Regis Perſarum. Sed nos priori ſententiæ adhæremus, quoniam ipſe Habacuc diſertis, & multis verbis prædicit adventum Regis Babyloniæ ad capiendos Judæos. Non eſt autem moris Prophetarum loqui de rebus præteritis per verba temporis futuri; ſed è contrario prædicare

Digitized by Google

futura per verba temporis præteriti. Annuntiare enim præterita, tanquam ſi eſſent futura, unuſquiſque poteſt ſine ſpiritu prophetiæ. Ad argumentum autem de allatione prandii ad Danielem, facilè reſponderi poteſt, non eſſe eundum Habacuc Prophetam, unum ex minoribus, & Habachuc Prophetam, qui tulit prandium Danieli: ſicut non idem Michæas Propheta, qui vixit tempore Achab Regis Samariæ cum Michæa Propheta, qui unus eſt ex duodecim Prophetis minoribus.

Ergo Habacuc de tribu Simeon prædicit adventum Chaldæorum, & Babylonicam captivitatem. Prædicit etiam vaſtationem eorundem Chaldæorum quæ facta eſt per Medos, & Perſas. Et tandem prædicit adventum Chriſti, paſſionem, reſurrectionem, & ſecundum adventum in gloria.

De Sophonia. 3340.

Sophonias prophetavit, ut ipſe teſtatur, in diebus Joſiæ Regis: & quia non diſignat Sophonias annum Regni Joſiæ, ut facit Hieremias, intelligendum eſt Sophoniam prophetaſſe ad initium Regni Joſiæ, id eſt, anno mundi ter milleſimo, trecenteſimo quadrageſimo. Hoc enim anno cœpit regnare Joſias. Porrò hic Propheta concionatur contra peccata, & hortatur ad pœnitentiam, & prædicit excidium Palæſtinorum, Moabitarum, Ammonitarum, Æthiopum, & aliarum gentium. Prædicit etiam converſionem gentium, & ruinam Idololatriæ. Denique prædicit Chriſti reſurrectionem, Judæorum excæcationem, & exitium ultimum, & Eccleſiæ gloriam, & felicitatem.

De Hieremia. 3353.

Hieremias Propheta ſecundus ex majoribus prophetare cœpit anno tertio decimo Regni Joſiæ,

Digitized by Google

id eſt, anno 3353. ab orbe conditio, ut ipſe initio libri ſui teſtatur, & prophetavit uſque ad annum undecimum Sedeciæ Regis, qui fuit ultimus Rex Hieruſalem: & tunc completa fuit captivitas Babylonica. Fuit autem Hieremias ex tribu Sacerdotali, vir mitiſſimus, & ſanctiſſimus, & poſt multos labores, & anguſtias lapidibus obrutus ab ingrato populo, vitam cum morte commutavit. Vide Epiphanium de vita, & morte Prophetarum.

Scripſit autem, vel dictavit inſigne volumen, in quo populum, & principes ejus ad pœnitentiam multis ſermonibus hortatus eſt. Prædixit imminentem ruinam Hieruſalem, & templi Domini, & totius Regni. Prædixit multa de Chriſti adventu, de teſtamento novo, deque aliis Chriſtianis myſteriis apertiſſimè.

Addidit Hieremias ad finem libri ſui threnos, id eſt lamentationes, carmine ſcriptas, ordine alphabetico, quibus deplorat ærumnas gentis ſuæ corporales, & ſpirituales.

Addidit denique epiſtolam ad populum captivum in Babilone, qua hortatur illos, ut in fide veri Dei perſiſtant, & ab Idolorum cultu ſe abſtineant; quam epiſtolam poſuit Baruch in extremo libro ſuo.

De Baruch. 3366.

BAruch miniſter, & amanuenſis Hieremiæ, præter ea, quæ ſcripſit Hieremiâ dictante, ut colligitur, ex cap. 36. Hieremiæ, ſcripſit proprium volumen quinque capitibus comprehenſum; nam ſextum eſt epiſtola Hieremiæ. Prophetavit autem Baruch tempore Iechoniæ Regis, ut ipſe teſtatur initio ſui voluminis. Regnavit verò Iechonias anno mundi 3366. & ſolis tribus menſibus regnavit. Proinde hoc ipſo anno Baruch prophetavit, & prædixit appertiſſi-

Digitized by Google

ſimè Dei Incarnationem, & apparitionem in carne humana. Et quamvis hic liber non inveniatur in Hebraicis codicibus, & excidiſſe, & periiſſe credatur; tamen citatur paſſim à patribus ſub nomine Hieremiæ, & à S. Cypriano lib. 2. contra Iudæos cap. 5. & à S. Cyrillo lib. 10. in Iulianum citatur ſub nomine Baruch.

Vide ſi placet, defenſionem hujus libri Canonici in noſtris Controverſiis lib. 1. de verbo Dei.

De Ezechiële. 3371.

EZechiël tertius ex majoribus prophetare cœpit (ut ipſe teſtatur cap. 1.) anno quinto tranſmigrationis Iechoniæ Regis, qui fuit annus mundi 3371. fuit ipſe quoque de genere Sacerdotali, vir optimus, & ſanctiſſimus, & prædicabat concaptivis ſuis, eoſque ad virtutem hortabatur, ſed mercedis loco ab ipſo Principe populi ſui obtruncatus occubuit. Prædixit reverſionem populi ad propria loca, & de adventu Domini, & Baptiſmo, aliiſqve Chriſti myſteriis multa, ſed obſcurè, maximè de ſtructura templi vaticinatus eſt.

De Daniele. 3398.

DAniel quartus ex prophetis majoribus, abductus eſt in captivitatem adhuc puer, & perſeveravit in captivitate uſque ad Cyrum Regem Perſarum, id eſt, uſque ad finem captivitatis. Cœpit autem prophetare anno ſecundo Nabuchodonoſor Regis (ut ipſe teſtatur cap. 2.) ſed annus ille ſecundus non intelligitur ab initio regni, ſed ab initio Monarchiæ, quam inchoavit devaſtatâ Ægypto. Incidit autem hæc devaſtatio, & initium Monarchiæ in annum viceſimum tertium regni ejus.

Itaque ſecundus annus Monarchiæ notatus à Daniele, eſt annus regni viceſimus quartus, & annus

Digitized by Google

mundi 3398. Fuit Daniel de tribu Iuda, vir nobilis, & ſpiritu ſapientiæ, & prophetiæ pleniſſimus, atque ea de cauſa gratiſſimus Regibus etiam Idololatris, & ab eis magnis honoribus cultus. Scripſit multa de Chriſto, & de tempore adventûs ejus, nec non de morte ejus, & de excætatione Iudæorum: item de Antichriſto, & præliis ejus. Prædixit progreſſum quatuor præcipuorum Regnorum, & de bellis futuris inter Græcos, & Perſas, & inter ſucceſſores Alexandri Magni, tantâ perſpicuitate, ut aliqui putaverint, ſed falſo, ea ſcripta fuiſſe multo poſterius, quam re vera fuerint. Liber partim Hebraicè, partim Chaldaicè ſcriptus eſt. Didicit enim Daniël in Babilone, juſſu Regis, linguam, & literas Chaldæorum. De partibus quibuſdam Daniëlis, quæ ab hæreticis non recipiuntur; vide in primo noſtro lib. de Verbo Dei.

De Aggæo. 3465.

AGgæus prophetare cœpit anno ſecundo Darii Regis Perſarum menſe 6. ut ipſe initio teſtatur. Fuit autem annus ille ab orbe condito 3465. Concionatur Aggæus ad populum, eum exhortans ad reædificationem templi, eumque graviter increpans, quod eſſent diligentiores in domibus ſuis ædeficandis, & ornandis, quàm in domo Dei reædificanda. Et prædicit, templum hoc ſecúndum fore multo glorioſius, quàm fuerit primum. Quod intelligitur de gloria templi ob Chriſti præſentiam, ſive de Eccleſia Chriſti, non de ſtructura materiali, ut S. Auguſt. oſtendit lib. 18. de Civit. Dei cap. 45.

De Zacharia. 3465.

ZAcharias illo ipſo anno ſecundo Darii prophetavit, ſed menſe octavo, ut ipſe teſtatur. Itaque

Digitized by Google

Aggæus duobus tantùm menſibus Zachariam præceſſit. Ipſe quoque hortabatur populum ad ædificandum templum, & ad timorem Domini, & obedientiam mandatorum. Prædixit quoque multa per varias ſimilitudines de felicitate Eccleſiæ Chriſtianæ, & ultima perditione Iudæorum.

De Malachia. 3521.

MAlachias ultimus duodecim minorum Prophetarum, prophetavit poſt Aggæum, & Zachariam, tempore Artaxerxis Regis Perſarum. Nam cap. 2. reprehendit Iudæos, qui duxerant filias alienigenas in uxores: & ſimilis reprehenſio extat apud Eſdram lib. 1. cap. 9. & conſtat ex præcedentibus capitibus, hanc objurgationem factam fuiſſe poſt templum reædificatum, regnante jam Artaxerxe filio Darii, cujus anno ſexto finita eſt ædificatio templi, ut habetur libro primo Eſdræ cap. 6.

Malachias poſterior eſt Zacharia, quantum diſtat annus ſecundus Darii ab anno primo Artaxerxis, qui regnare cœpit anno 3521. proinde hoc anno vixit, & ſcripſit Malachias. Hunc Prophetam Origenes exiſtimavit non fuiſſe hominem, ſed Angelum in ſpecie hominis; quia Malachias Hebr. Angelum ſignificat.

Refellit hunc errorem S. Hieronymus in proœmio Malachiæ. Quia ſi propter nomen Angeli deberet negari Malachiam fuiſſe hominem; eodem modo quia Oſea ſignificat Salvatorem, & Ioel ſignificat Deum, & Dominum, poſſemus exiſtimare, Oſeam fuiſſe Chriſtum, & Ioelem fuiſſe Dominum Deum.

Alii voluerunt Malachiam fuiſſe Eſdram, & dictum Angelum ob ſapientiam, & puritatem vitæ. Hæc eſt ſententia Hebræorum, quam ſanctus Hieronimus nec videtur approbare nec reprobare. Sed communis ſententia, quæ omninò ſequenda nobis

Digitized by Google

videtur, eſt, Malachiam fuiſſe hominem diverſum ab Eſdra. Sic docet Euſebius in Chronico, S. Auguſtin. lib. 18. de Civi. Dei cap. 36. S. Cyrill. in primum caput Malachiæ, qui dicit non eſſe audiendos, qui contra ſentiunt, S. Epiphan. in libro de vita & morte prophetarum.

Porrò Malachias de tribu Zabulon erat, ex ſententia Epiphanii loco citato, & prædixit abolitionem ſacrificiorum Iudaicorum, & inſtitutionem ſacrificii novi, quod toto orbe offerendum erat, Prædixit quoque ultimum Iudicium, & reverſionem Eliæ Prophetæ ad convertendas reliquias Iſraël, & præter prædictiones, vehementer concionatus eſt adverſus negligentiam Sacerdotum, & alia vitia. Denique in pace quievit adhuc juvenis, teſte Epiphanio.

De Tobia. 3252.

Hiſtoria Tobiæ, & Iudith incidit in tempus Prophetarum minorum, videlicet Nahum, & Habacuc, ſed viſum eſt conjungere omnes Prophetas ſimul, neq; in chorum ipſorum extraneos admittere. Igitur Tobias ſenior cum Tobia iuniore tranſlatus fuit in Civitatem Ninive à Rege Aſſyriorum Salmanaſar, & perſeveravit uſque ad aliquot annos Senacherib ſucceſſoris ejus.

Contigit autèm captivitas illa anno ſexto Ezechiæ Regis Iuda, qui fuit nonus Oſeæ Regis Iſaräel, & ab orbe coddito 3264. Quis fuerit auctor libri Tobiæ, non eſt omninò certum, ſed credibile eſt auctorem fuiſſe Tobiam juniorem, vel ſeniorem.

Siquidem Angelus Raphael cap. 22. juſſit Tobiæ utrique, ut narrarent, ſive (ut habetur in textu Græco) ſcriberent omnia mirabilia Domini, quæ ipſi viderant, patientiam videlicet Tobiæ ſenioris, & conſolationem magnam, quam à Deo per angelum

Digitized by Google

Raphaelem accepit. Itaque ſcriptus videtur liber anno mundi 3252. mortuo Senacherib. Quæ autem in fine libri adduntur de morte Tobiæ junioris, ſine dubio ab aliquo alio addita ſunt.

Porrò liber Tobiæ ſcriptus eſt Chaldaicè, non Hebraicè, & ideò fortaſsè ab Hebræis non agnoſcitur pro lib. ſacro. Tranſtulit eum in linguam latinam S. Hieronymus, ut ipſe teſtatur præfatione in Tobiam, & ab Eccleſia Catholica inter ſacros libros numeratum fuiſſe cognoſcimus ex Concilio Tertio Carthaginenſi, ex Innocentio I. in epiſtola ad Exuperium & Gelaſio I. in decreto de ſcripturis Sanctis, & Cypriano in ſerm. de eleemoſyna, ex Ambroſio in lib. de Tobia, ex Baſilio in Oratione de avaritia, denique ex Concil. Trid. ſeſſ. 4.

De Eliachim auctore libri Iudith. 3270.

QVando contigerit quæ narrantur in libro Iudith, maxima quæſtio eſt: alii enim volunt ea contigiſſe poſt captivitatem Babylonicam, quia in primo capite fit mentio Regis Nabuchodonoſor: alii volunt contigiſſe ante captivitatem illam, ſed poſt captivitatem decem tribuum, quæ facta fuit tempore Ezechiæ Regis Iuda: & quamvis tàm hi auctores, quàm illi varient circa tempus præciſum: nobis tamen videtur non poſſe aſſignari aliud tempus, quàm inter duas captivitates, tempore videlicet Regis Iuda Manaſſe, & Regis Aſſyriorum Merodach Baladam, quem putamus alio nomine dictum eſſe Nabuchodonoſor, qui regnavit etiam in Babilonia. Sed de hac re fusè tractavimus in lib. 1. de verbo Dei cap. 12.

Itaque tempus hujus hiſtoriæ erit annus mundi ter milleſimus ducenteſimus ſeptuageſimus. Quis auctor fuerit hujus libri, incertum eſt ex ſententia S. Iſidori lib. 6. Originum cap. 2.

Digitized by Google

Sed ſi fidem habeamus Ioſepho in libro 1. contra Apionem, auctor erit Eliachim, qui alio nomine dicebatur Ioachim Sacerdos magnus Hebræorum, e quo fit mentio in libro Iudith cap. 4. & 15. Scribit enim Ioſephus in more poſitum fuiſſe apud Egyptios, & Babylonios, & potiſſimum apud Hebræos, ut res geſtæ publicè, ſcribendæ commiterentur Sacerdotibus magnis: tempore autem Iudith Sacerdos magnus erat Eliachim, ut ſuprà diximus.

Porrò liber Iudith quamvis ab Hebræis, & hæreticis modernis rejiciatur ex Canone Scripturarum divinarum: tamen Concilium Nicenum [illegible] hunc librum retulit in numerum librorum divinorum, teſte S. Hieronymo præfatione in Iudith. Quod idem fecerunt Concilium tertium Carthaginenſe cap. 47. & Decretum Gelaſii Primi de Scripturis ſanctis, & Epiſtola Decretalis Innocentii Primi ad Exuperium; & ſanctus Auguſtinus libro ſecundo de doctrina Chriſtiana cap. 8. & ſanctus Iſidorus lib, 6. Originum cap. 1. & Caſſiodorus lib. divinarum lectionum, & Rabanus lib. 2. de inſtitutione Clericorum, & alii Patres.

Recenſet hic liber victoriam divinitùs reportatam ab Hebræis contra Holofernem Principem militiæ Aſſyriorum per virtutem nobiliſſimæ, & caſtiſſimæ feminæ Iudith Viduæ.

De Eſdra; & Nehemia. 3521.

ESdras Sacerdos, vixit ſub Artaxerxe Rege Perſarum, qui imperare cœpit anno ab orbe condito 3521. Scripſit autem librum primum Eſdræ, & fortaſsè etiam ſecundum, ut cenſet S. Iſidorus lib. 6. Originum cap. 2. quamvis probabilius ſit, ſecundum librum à Nehemia ſcriptum fuiſſe, qui poſt Eſdram miſſus eſt in Iudæam ab eodem Artaxerxe, cujus pincerna erat. Libri tertius, & quartus inter apocryphos computantur.

Digitized by Google

Porrò Eſdram ſancti Patres docent inſtauratorem fuiſſe ſacrorum librorum: quod non ita intelligendum eſt, quaſi Scripturæ ſacræ omnes perierint in everſione civitatis, & templi Nabuchodonoſor, & ab Eſdra divinitùs inſpirato reparatæ fuerint, ut fabulatur auctor lib. 4. Eſdræ cap. 14. ſed, quod ſcripturas Myoſis, & Prophetarum in varia volumina deſcriptas, & in varia loca diſperſas, & tempore captivitatis non diligenter conſervatas, Eſdras ſummâ diligentiâ collectas ordinaverit, & in unum quaſi corpus redegerit.

Vide Irenæum lib. 3. cap. 25. Tertulianum lib. de habitu mulierum, Clementem lib. 1. Stromatum, Hilarium præfatione in Pſalmos, Chryſoſtomum homel. 8. in epiſtol. ad Hebræos, Theodoretum præfatione in Pſalmos.

Addit ſanctus Hieronymus in prologo galeato, Eſdram inveniſſe novas literas Hebraicas, & antiquas Samaritanis dimiſiſſe.

De Mardocheo auctore libri Eſther. 3528.

De tempore hiſtoriæ Reginæ Eſther magna eſt inter ſcriptores controverſia: nobis olim placuit, & hodie etiam placet ſententia Ioſephi Hebræi lib. 11. antiquitatum cap. 6. necnon Severi *Sulpitii* lib. 1. de ſacra hiſtoria, Nicephori Conſtantinopolitani in Chronico, & aliorum multorum, quos ſine nomine refert Euſebius in Chronico. Iuxta hanc ſententiam Eſther nupſit Aſſuero Artaxerxi Longimano, anno ejus ſeptimo, qui incidit in annum mundi 3528. quo eodem tempore floruit Eſdras, ut ſupra diximus, atque hac de cauſâ S. Iſidorus lib. 6. Originum cap. 2. docuit, auctorem libri Eſther eſſe Eſdram.

Sed Multo probabilius eſt, auctorem fuiſſe Mardochæum patruum, & nutricium ipſius Eſther, & qui

illi

illi ſemper adfuit, & res geſtas omnium optimè novit.

Vide plura, ſi placet, in Controverſiis noſtris lib. 1. de Verbo Dei cap. 7.

De 72. Interpretibus, & Ariſtæa. 3720.

ANno ſeptimo decimo Ptolomæi Philadelph Regis Ægypti, qui fuit annus Mundi ter milleſimus ſeptingenteſimus viceſimus, facta eſt celeberrima illa verſio ſacrarum Scripturarum ex lingua Hebraica in Græcam à ſeptuaginta duobus viris doctiſſimis, non ſine miraculo divino, convenientibus tot hominibus in unam, & eandem verſionem, ut ſcribunt Philo lib. 2. de vita Moyſis, Ioſephus lib. 12. antiq. cap. 2. Tertullianus in Apologetico cap. 18. Athanaſius in Synopſi, Ephiphanius de menſuris, & ponderibus, & Auguſtin. lib. 18. de Civit. Dei cap. 45. ſed Epiphanius non ſolum nominat Regem, ſed etiam annum 17. Regni ejus. Qui fuerint viri illi doctiſſimi, & nomina, exponit Ariſtæas in ſuo libro de ſeptuaginta duobus interpretibus, qui extat in bibliotheca ſanctorum Patrum tomo 7. editionis ſecundæ. Et quamvis aliqui recentiores exiſtiment, Ariſtæam, qui nunc extat, non eſſe illum, qui vixit tempore ipſorum ſeptuaginta interpretum, ſed confictum ab Hebræis: tamen verè eſſe illum ipſum, ſatis probatur ex eo, quòd omnia, quæ citant ex Ariſtæa Ioſephus lib. 12. antiq. cap. 2. Tertullianus in Apologet. cap. 18. Euſebius lib. octavo de præparatione Evangelica cap. 11., & S. Hieronymus præfatione in Pentateuchum, inveniuntur in hoc noſtro ad verbum.

Vide ſi placet, de 72. Interpretibus in noſtro lib. 2. cap. 6. de verbo Dei.

De Jeſu Sirach. 3759.

JEſus Sirach, qui auctor eſt libri ſacri, qui dicitur Eccleſiaſticus, vixit tempore Ptolomæi

Digitized by Google

Evergetis Regis Ægypti, ut ipſe teſtatur in præfatione ad librum ſuum: ipſe autem ſe nominat Ieſum Sirach in fine capitis quinquageſimi. Hunc ſacrum librum hæretici recentiores contemnunt: ſed eum, ut divinum, & ſacrum agnoſcunt Patres Concilii Carthaginenſis Tertii cap. 47. & Trident. ſeſſ. 4. Item Pontifices, Innocentius in epiſt. ad Exuperium, & Gelaſius in Decreto de libris ſacris: item S. Auguſtinus lib. 2. de doctrina Chriſtiana cap.8. Epiphanius in hæreſi Anomæorum, Cyprianus lib. 3. epiſt. 9. Clemens Alexandrin. lib. 7. Stromatum, & alii.

De Auctore librorum Machabæorum. 3860.

Libri Machabæorum ultimi ſunt inter ſacros libros teſtamenti veteris: ſunt autem duo libri (nam duo alii inter apocryphos numerantur) quorum prior continet res geſtas Mathathiæ, & trium filiorum ejus, Iudæ Machabæi, Ionathæ, & Simonis, ab anno mundi 3822. uſque ad annum 3856. Hujus libri ignoratur auctor: ſed credibile eſt auctorem fuiſſe Ioannem Hircanum, filium Simonis, qui rebus omnibus interfuit; & fuit ſummus Sacerdos poſt patrem ſuum Simonem, & habuit vitam diuturnam, & pacificam in principatu, annorum triginta & unius, & fuit non ſolùm Sacerdos, & princeps, ſed etiam propheta, ut ſcribit Ioſephus lib. 13. antiq. cap. 16. Poſterioris libri Machabæorum, qui continet hiſtoriam eandem, ſed paulo altiùs incipit, & narrat martyrium inſigne Eleazari, & ſeptem puerorum Machabæorum, & Matris ipſorum, auctor fuit Iaſon Cyrenæus, qui libris quinque omnem hanc hiſtoriam comprehendit: quorum librorum epitomen ſolùm habemus, ut dicitur lib. 2. Machabæorum cap. 2. Hos libros, quicquid hære-

Digitized by Google

tici obſtrepunt, ut verè Canonicos habet Eccleſia, ut perſpicuum eſt ex Concilio Tertio Carthag. & Tridentino, ex epiſt. Innocentii primi ad Exuperium, & Gelaſio in Decreto de ſcripturis ſacris, ex ſancto Cypriano lib. 1. epiſt. 3. ad Cornelium, & ſancto Auguſtino lib. 18. de Civitate Dei cap. 36. & lib. 2. contra Gaudentium cap. 23. præter hos libros ſacros enumerat S. Athanaſius in *ſynopſi* aliquot libros apocryphos, qui non extant.

De Philone Hebræo. 4024.

PHilo Hebræus, vir omnium conſenſu doctiſſimus, floruit ſub Cajo Imperatore, ad quem etiam legatione functus eſt pro gente ſua. Hioponitur à ſancto Hieronymo inter ſcriptores Eccleſiaſticos, quia ſcripſit in laudem Chriſtianorum, qui ſub ſancto Marco Evangeliſta in Ægypto religioſiſſimè vivebant. Et præterea jure numeratur inter ſcriptores Eccleſiaſticos Teſtamenti Veteris, quoniam ſcripturas divinas Teſtamenti veteris primus expoſuit. ſcripſit plura quorum Catalogum refert Euſebius lib. 2. hiſtor. cap. 17. ſed non omnia extant. Ejus opera ex editione Baſileenſi anni 1561. hæc ſunt.

De Mundi opificio lib. 1
De Allegoriis legis. 2
Quod deterius potiori inſidietur. 1
De Agricultura. 1
De plantatione Noë 1
De temulentia Noë, 1
In illud, Reſipuit Noë. 1
De Gigantibus. 1
Quod Deus ſit immutabilis. 1
De confuſione linguarum. 1
De Abrahamo. 1
De Decalogo. 1
De Cherubim. 1
De ſacrificiis Abel, & Cain. 1
De Specialib. legibus. 1
De Circumciſione. 1

Digitized by Google

De Monarchia. 2
De Sacerdotum honoribus. 1
De Victimis. 1
De offerentibus victimas. 1
De Meretricis mercede. 1
Quod omnis probus liber. 1
De vita Contemplativa. 1
De nobilitate. 1
De Profugis. 1
Quis rerum divinarum ſit hæres. 1
De Joſeph. 2
De Moyſis vita. 3
De Charitate. 1
De Creatione principis. 1
De fortidudine. 1
De præmiis, & pœnis. 1
De execratione. 1
Quod Mundus ſit incorruptibilis. 1
In Flaccum. 1
De legatione ad Caium. 1

De his libris non eſt controverſia.

Circumfertur nomine Philonis Breviarium temporum: ſed ab omnibus rejicitur, ut etiam alii hiſtorici, qui cum eo Breviario ſimul editi ſunt.

De Joſepho Hebræo. 4067.

JOſephus Hebræus floruit ſub Veſpaſiano Imperatore, cui prædixit Imperium, cùm ab eo captivus detineretur ſcripſit.

Antiquitatum Judaicarum, lib. 20.
De Bello Judaico. 7.
Contra Apionem. 2.
De Machabæis. 1.

Vitam ipſe ſuam addidit ad libros antiquit.

Porrò in libris antiquitatum comprehendit Joſephus hiſtoriam ſacram à Geneſi uſque ad Machabęos, & deinde addidit reliquam hiſtoriam uſque ad ſua tempora. Libro autem 18. antiquitatum cap. 4. reddit Chriſto mirabile teſtimonium, affirmans eum fuiſſe pluſquam hominem, & verè Chriſtum, in operibus magnificum, in verbis veraciſſimum, & à Pilato quidem occiſum, ſed tertiâ die reſurrexiſſe: cujus teſtimonii meminit Euſebius lib.

Digitized by Google

1. *hiſtor.* Eccl. cap. 11. & S. Hieronymus in lib. de Scriptoribus Eccleſiaſticis in Joſepho.

Quod autem Hebræi dicunt, teſtimonium illud de Chriſto in ſuis libris non haberi; & ideo videri ſuperadditum à Chriſtianis; facilè refelli poteſt. Nam Hebræi non habent Joſephum filium Matathiæ, qui Græcè ſcripſit libros antiquitatum, de quo nos loquimur; ſed Joſephum filium Gorionis, qui aliquid ſimile ſcripſit Hebraicè: proinde non eſt mirum, ſi Judæi in ſuo Joſepho hoc teſtimonium non habeant, cùm in noſtro habeatur, & non ſit ſuperadditum; ſed verum & germanum Joſephi teſtimonium.

Certè ſanctus Hieronymus, & Euſebius viri doctiſſimi fuerunt, & omnes penè libros veterum Scriptorum legerunt: & numquam hoc teſtimonium de Chriſto, Joſepho tribuiſſent, niſi ſciviſſent verè ab illo auctore ita ſcriptum fuiſſe.

Omiſi libros Rabinorum, qui plurimi ſunt, quoniam pleni ſunt fabulis Judaicis, & erroribus perniciosis: neque verum eſſe arbitror, quod Jo. Garetius, & alii nonnulli ſcribunt, Rabinos aliquot, quorum opera nunc extant, ſcripſiſſe ante adventum Chriſti; video enim paſſim ab iis mentionem fieri everſionis Hieruſalem, & Templi per Titum Veſpaſiani filium.

Digitized by Google

DE SCRIPTORIBUS ECCLESIASTICIS TESTAMENTI NOVI.

Seculum primum ab anno Dom. 1. ad 100.

De S. Petro Apoſtolo. Anno Dom. 34.

Sanctum Petrum in Catalogo primum ponimus, & ſignamus anno 34. Quia ill anno Domini vivebat, & Eccleſiam re gere cœperat.

Quamvis enim extet apud Euſebium lib. 2. hiſt. Eccl. cap. 13. Epiſtola Domini noſtri Jeſu Chriſti ſcripta ad Abagarum Regem Edeſſæ: tamen ea epiſtola numquam fuit admiſſa ab Eccleſia inter ſcripturas canonicas, inter quas ſine dubio admiſſa fuiſſet, ſi ab ipſo Domino ſcriptam fuiſſe conſtaret.

Quamvis etiam extent Cantica B. Virginis Mariæ, *Z*achariæ, & Simeonis, ea tamen non ab ipſis, ſed à ſancto Luca ſcriptis mandata fuerunt.

Denique quamvis inter epiſtolas ſancti Ignatii Martyris inveniatur una B. Virginis Mariæ ad ipſum Ignatium: ea tamen non habetur in Græcis codicibus, neque ejus meminerunt veteres Patres ante ſanctum Bernardum; proinde non conſtat, an ſit verè B. Virginis epiſtola.

Quod autem attinet ad ordinem inter ſcriptores ſacros teſtamenti novi, quoniam eodem vixerunt ſeculo, ſecuti ſumus ordinem, quem Eccleſia ſe-

Digitized by Google

quitur in illis collocandis, tum in Litaniis, tum in ſacrificio Miſſæ,

Ergo ſanctus Petrus Apoſtolus, & Chriſtianorum ſummus Pontifex, & Vicarius Jeſu Chriſti, qui eſt Sacerdos in æternum, anno Domini trigeſimo tertio, vel ſecundùm alios trigeſimo quarto Eccleſiæ Chriſtianæ præſidere cœpit, & anno ſexageſimo nono, vel ſecundùm alios ſeptuageſimo; martyrio coronatus eſt.

Sanctus Hieronymus in lib. de ſcript. Eccl. ſcribit ſanctum Petrum crucifixum fuiſſe anno quarto decimo Neronis. Sed ſanctus Hieronym. Euſebii Chronicon ſecutus eſt. Verè enim Nero non imperavit annis quatuordecim, & menſibus octo ut Euſebius ſcribit, ſed annis tredecim, & menſibus ſeptem, ut ſcribunt Suetonius, Dio, & alii: & quoniam imperare cœpit à die quartadecima octobris iiſdem auctoribus; inde fit, ut ſanctus Petrus, qui die viceſimo nono Junii obiit; non anno quartodecimo, ſed tertio decimo Neronis obierit.

Scripſit *Epiſtolas duas*, ac de priore nulla unquam dubitatio fuit: de poſteriore propter ſtyli diverſitatem nonnulla apud aliquos ambiguitas fuit. Sed Eccleſia utramque epiſtolam, & canonicam, & ſancti Petri eſſe docuit in Concilio Laödiceno, Carthaginenſi Tertio, Florentino, & Tridentino: & merito Beda venerabilis admiratur, fuiſſe aliquos, qui epiſtolam illam ſancti Petri fuiſſe dubitare potuerint, cùm auctor Simonem Petrum ſe initio nominet, & affirmet, ſe in monte ſancto cum Chriſto fuiſſe in transfiguratione, & diſertè dicat, Hanc ſecundam vobis ſcribo epiſtolam. Hinc enim ſequitur, ut auctor hujus epiſtolæ, vel fuerit inſignis impoſtor, quod nemo unquam dicere auſus eſt, vel fuerit ſanctus Petrus.

Cur autem diverſus eſſe videatur ſtylus prioris,

Digitized by Google

& poſterioris epiſtolæ, rationem reddit S. Hiero-nymus in epiſtola ad Hedibiam quæſt. 11. quoniam Apoſtolus non ſemper eodem interprete utebatur.

Addit ſanctus Hieronymus in lib. de Scrip. Eccl. multos alios libros olim ſub nomine ſancti Petri ſcriptos fuiſſe; quos ipſe ibidem enumerat; ſed omnino apocryphos, imò ſpurios, & ſuppoſititios fuiſſe vel ex eo conſtat, quòd nunquam ab Eccleſia, vel in Catalogum ſanctarum Scripturarum redacti, vel in Bibliis ſacris repoſiti, vel in templis recitati ſint, & hoc tempore non ipſi ſolùm, ſed eorum nomina, & memoria evanuerint.

De S. Paulo Apoſtolo. anno 35.

Sanctus Paulus apoſtolus ab ipſo Chriſto de cœlo vocatus, & per cœleſtem revelationem Evangelium pleniſſimè edoctus, repentè de perſecutore prædicator eximius factus, eodem anno, & die, quo ſanctus Petrus, martyrio coronatus eſt: cujus rei Euſebius in chronico, ſanctus Hieronymus de ſcrip. Eccl. & omnis antiquitas teſtis eſt.

Scripſit *epiſtolas quatuordecim.*

Ad Romanos.	1	*Ad Theſſalonicenſes.*	2
Ad Corinthios.	2	*Ad Timotheum.*	2
Ad Galatas.	1	*Ad Titum.*	1
Ad Epheſios.	1	*Ad Philemonem.*	1
Ad Philippenſes.	1	*Ad Hebræos.*	1
Ad Coloſſenſes.	1		

Et quidem de primis tredecim nulla unquam controverſia fuit. Epiſtolam ad Hebræos, teſte ſancto Hieronymo in lib. de ſcript. Eccl. alii tribuebant Barnabæ, alii Lucæ, alii Clementi Romano: nec defuerunt hæretici veteres, & recentiores, qui huic epiſtolæ auctoritatem detraherent. Cæterùm eſſe eam & verè canonicam, & à ſancto Paulo ſcriptam,

:eſtis eſt Eccleſia catholica univerſa, quæ illam le-
ʒit aſſiduè inter miſſarum ſolemnia ſub nomine B.
Pauli apoſtoli: teſtes ſunt Patres Conciliorum ſupra
:itatorum, qui hanc epiſtolam in numerum divi-
ıarum ſcripturarum poſuerunt: teſtes veteres Patres,
qui eam ad probanda dogmata fidei paſſim addu-
cunt. Vide, ſi placet, de hac epiſtola integram diſ-
putationem in controverſiis noſtris lib. 1. de verbo
Dei cap. 17,

Præter has epiſtolas quatuordecim, fertur & alia ſub nomine B. Pauli ad Laödicenſes, ſed ea (inquit ſanctus Hieronymus in lib. de ſcrip. Eccl.) ab omnibus exploditur.

Feruntur quoque ſub ejuſdem B. Pauli nomine epiſtolæ quædam breves ad Senecam, quas ſanctus Hieronymus in eodem libro, de Seneca, non videtur contemſiſſe. Sed Eccleſia catholica neque epiſtolam ad Laödicenſes, neque epiſtolas ad Senecam in catalogo ſcripturarum poſuit, ac per hoc B. Pauli eas non eſſe cenſuit.

De S. Joanne Apoſtolo. 34.

Sanctus Joannes Apoſtolus, & Evangeliſta, dilectus Deo, & hominibus, uſque ad Traiani imperatoris tempora pervenit, & ſexageſimo octavo poſt paſſionem Domini anno, qui erat annus à nativitate ejuſdem Domini noſtri, centeſimus, vel centeſimus primus, in pace quievit: teſtes Euſebius in chron. ſanctus Hieronymus, in lib. de ſcrip. Eccl. & alii.

Scripſit *Evangelium, Apocalypſim, & Epiſtolas tres*: & quidem evangelium, de quo nulla fuit unquam dubitatio, ſcripſit poſt alios tres Evangeliſtas. Et quoniam ſancti Apoſtoli brevitati ſtudebant maximè, ideò ſanctus Joannes fere omnia prætermiſit

Digitized by Google

quæ ab aliis ſcripta fuerant: ea ſiquidem ſola repe
tiit, quibus aliquid addendum eſſe exiſtimavit.

De Apocalypſi dubitatio aliqua fuit olim, apud Græcos præcipuè, & nunc eſt apud hæreticos noſtri temporis: quemadmodum etiam de ſecunda & tertia epiſtola. Sed Eccleſia catholica tum Apocalypſim, tum Epiſtolas illas duas, ut Evangelium & Epiſtolam primam, in numerum ſanctarum ſcripturarum ſub nomine ſancti Joannis recipit.

Vide controverſias noſtras lib. 1. de verbo Dei, cap. 18. & 19.

De S. Matthæo Apoſtolo. 34.

SAnctus Matthæus Apoſtolus primus omnium *Evangelium* ſcripſit, linguâ patriâ, id eſt, Hebraicâ; teſtis eſt ſanctus Hieronym. in lib. de ſcript. Eccl. qui etiam vidiſſe ſe, & deſcripſiſſe affirmat Evangelium ſancti Matthæi linguâ Hebraicâ ſcriptum, & ante Hieronymum id ipſum teſtati ſunt Epiphanius hæreſi 29. quæ eſt Nazareorum, Euſeb lib. 3. hiſtor. cap. 24. & Irenæus lib. 3. cap. 1.

Quis in linguam Græcam tranſtulerit hebraicum Matthęi Evangelium, ignorari ſcribit ſanctus Hieronymus, ſanctus Athanaſius in ſynopſi ſcribit à ſancto Jacobo fratre Domini fuiſſe expoſitum Evangelium ſancti Matthæi.

Utrum illa expoſitio fuerit verſio in Græcum non ſcimus.

De hoc ſacro libro nulla fuit unquam dubitatio

De S. Jacobo Apoſtolo. 34.

SAnctus Jacobus Apoſtolus *epiſtolam unam* ſcri
ſit, quæ de ſeptem Catholicis eſt. Ac de ipſo Ja
cobo, ut etiam de ejus epiſtola nonnulla quæſtio
Græci in Menologio tres Jacobos Apoſtolos

Digitized by Google

lebrant, Jacobum Alphæi die nono octobris; Jacobum fratrem Domini, die viceſimo tertio ejuſdem menſis & Jacobum Zebedæi die 30. Aprilis.

Sanctus quoque Hieronymus in lib. contra Helvidium meminit hujus opinionis, quæ tres Jacobos facit, duos ex numero duodecim apoſtolorum, & unum extra numerum. Sed rectè idem ſanctus Hieronymus in eodem loco hanc opinionem refellit: nam idem omnino eſt Jacobus Alphæi, & Jacobus frater Domini, qui & minor dicitur in Evangelio: & duos tantum novit, & celebrat Eccleſia latina, Jacobum fratrem Joannis die 25. Julii & Jacobum Alphæi fratrem Domini die primo Maii.

Cur autem dicatur frater Domini, varie ſentiunt auctores. Helvidius hæreticus auſus eſt dicere, dictum eſſe fratrem Domini, quod eſſet filius B. virginis Mariæ ex Joſeph. Sed hæc hæreſis eſt manifeſta. Euſebius lib. 2. hiſtor. cap. 1. & Epiphanius hæreſi 78. volunt eum fuiſſe filium Joſeph de priore uxore, ac per hoc fratrem Chriſti eo modo, quo dicitur Joſeph pater Chriſti, videlicet putatitius, non verus.

Sed verius eſt, ſanctum Joſeph fuiſſe perpetuò virginem, ut erat ejus ſanctiſſima conjux, & Jacobum fuiſſe filium Cleophæ, qui Cleophas fuit frater ſancti Joſephi: hinc enim Maria Cleophæ dicitur ſoror matris Domini Jo. 19. quia erat uxor Cleophæ fratris Joſeph : uſitatum enim eſt, ut conjuges duorum fratrum ſorores nominentur: & quemadmodum Maria Cleophæ dicebatur ſoror Mariæ matris Domini: ſic etiam Jacobus dicebatur frater Domini, quia erat filius ſororis Matris Domini

Hanc ſententiam colligo partim ex Egeſippo, partim ex Evangelio, Egeſippus enim apud Euſebium lib. 3. Hiſt. cap. 11. ex verſione Ruffini, dicit, Simeonem fuiſſe conſobrinum fratrem ſalva-

Digitized by Google

toris, quia erat filius Cleophæ fratris Joſephi ſponſi B. Mariæ matris Domini.

Porrò ſanctum Jacobum minorem fuiſſe fratrem Simonis, & Joſeph, & Judæ, teſtatur Evangelium ſancti Matthæi cap. 13. & Marci 6. ubi dicuntur fratres Domini Jacobus, & Simon, & Judas, & hoc idem teſtatur Epiphanius hæreſi 78. quare ſi Simon, ſive Simeon [idem enim eſt nomen] erat frater Jacobi, & Simeonis pater erat Cleophas frater Joſephi: certè ſequitur, ut pater Jacobi fuerit Cleophas, non Joſeph.

Neque huic ſententiæ repugnat, quod ſanctus Jacobus minor dicatur in Evangelio, Jacobus Alphæi: poteſt enim fieri, ut pater ſancti Jacobi fuerit binomius, quemadmodum ſanctus Matthæus dicitur etiam Levi, & ſanctus Petrus dicitur etiam Simon: & obſervat ſanctus Hieronymus in libro contra Helvidium, in ſacris ſcripturis, multos eſſe binomios.

Quod attinet ad epiſtolam ejus, non defuerunt olim, qui de ejus auctoritate dubitarent, ut etiam hoc tempore ab hæreticis in dubium revocatur. Sed certiſſime epiſtola ſacra, & canonica eſt; de qua re vide quæ ſcripſimus lib. 1. de verbo Dei c. 18.

Extat nomine ſancti Jacobi Proto-Evangelium, ſed ab Eccleſia nunquam receptum.

Extat etiam liturgia eidem ſancto Jacobo attributa, quæ tamen à poſterioribus ita locupletata eſt, ut non ſit facile dijudicare, quæ pars ejus liturgiæ ſanctum Jacobum habeat auctorem.

Obiit hic Beatiſſimus Apoſtolus glorioſo martyrio coronatus anno ſeptimo Neronis, ut ſcribit ſanctus Hieronymus in libro de ſcript. Eccl.

Quod autem Epiphanius ſcribit hæreſi 78. obiiſſe ſanctum Jacobum anno ætatis ſuæ nonageſimo ſexto, non videtur probabile. Fundamentum enim hu-

jus

jus numeri eſt opinio illa falſa Epiphanii, quod ſanctus Ioſeph anno quadrageſimo ætatis ſuæ genuerit Iacobum, deinde anno octogeſimo viduus exiſtens, acceperit Mariam conjugem; quo tempore fuiſſet Iacobus annorum quadraginta, quibus ſi addamus triginta tres annos Domini, & viginti quatuor, quibus poſt aſcenſionem Domini Iacobus ſupervixit, ut idem Epiphanius dicit, fient anni Iacobi nonaginta ſex completi.

Sed hic multa ſunt improbabilia; nam nec probabile eſt, Iacobum filium fuiſſe Ioſeph: nec Ioſeph annorum octoginta accepiſſe Mariam in conjugem: nec Iacobum electum eſſe ad Apoſtolatum, cùm eſſet pene decrepitus: nec eundem Iacobum ſupervixiſſe ſolum annis viginti quatuor, cum ex communi opinione gubernaverit Eccleſiam Hieroſolymitanam annis triginta, & obierit anno ſeptimo Neronis.

De S. Juda Apoſtolo. 34.

Sanctus Iudas frater Iacobi Apoſtolus ex duodecim, unam, eamque *brevem* ſcripſit *epiſtolam*, quam Eccleſia, ut ſacram, & canonicam recipit.

Vide quæ ſcripſimus lib. 2. de verbo Dei, cap. 18. De obitu hujus Apoſtoli nihil habemus certi.

De S. Marco Evangeliſta. 44.

Sanctus Marcus Evangeliſta martyrio coronatus anno octavo Neronis, *breve* ſcripſit *Evangelium* teſtis ſanctus Hieronym. in lib. de ſcript. Eccl. græce ſcriptum initio S. Marci Evangelium, ſcribunt S. Hieronym. in præfatione ad Damaſum & S. Auguſtinus lib. 1. cap. 2. de conſenſu Evangeliſtarum. Latine autem ſcriptum, teſtatur Damaſus in vita ſancti Petri, quæ ponitur ad initium primi tomi Conciliorum: teſtantur etiam Syri, qui ad finem Evangelii ſecundum Marcum ſcribunt, Evangelium ſancti Marci Romæ, & linguâ romanâ ſcriptum.

Digitized by Google

De Monarchia.	2	*hæres.*	1
De Sacerdotum honoribus.	1	*De Joſeph.*	2
De Victimis.	1	*De Moyſis vita.*	3
De offerentibus victimas.	1	*De Charitate.*	1
De Meretricis mercede.	1	*De Creatione principis.*	1
Quod omnis probus liber.	1	*De fortidudine.*	1
De vita Contemplativa.	1	*De præmiis, & pœnis.*	1
De nobilitate.	1	*De execratione.*	1
De Profugis.	1	*Quod Mundus ſit incorruptibilis.*	1
Quis rerum divinarum ſit		*In Flaccum.*	1
		De legatione ad Caium.	1

De his libris non eſt controverſia.

Circumfertur nomine Philonis Breviarium temporum: ſed ab omnibus rejicitur, ut etiam alii hiſtorici, qui cum eo Breviario ſimul editi ſunt.

De Joſepho Hebræo. 4067.

JOſephus Hebræus floruit ſub Veſpaſiano Imperatore, cui prædixit Imperium, cùm ab eo captivus detineretur ſcripſit.

Antiquitatum Judaicarum, lib.	20.
De Bello Judaico.	7.
Contra Apionem.	2.
De Machabæis.	1.

Vitam ipſe ſuam addidit ad libros antiquit.

Porrò in libris antiquitatum comprehendit Joſephus hiſtoriam ſacram à Geneſi uſque ad Machabęos, & deinde addidit reliquam hiſtoriam uſque ad ſua tempora. Libro autem 18. antiquitatum cap. 4. reddit Chriſto mirabile teſtimonium, affirmans eum fuiſſe pluſquam hominem, & verè Chriſtum, in operibus magnificum, in verbis veraciſſimum, & à Pilato quidem occiſum, ſed tertiâ die reſurrexiſſe: cujus teſtimonii meminit Euſebius lib.

Digitized by Google

1. hiſtor. Eccl. cap. 11. & S. Hieronymus in lib. de Scriptoribus Eccleſiaſticis in Joſepho.

Quod autem Hebræi dicunt, teſtimonium illud de Chriſto in ſuis libris non haberi; & ideo videri ſuperadditum à Chriſtianis; facilè refelli poteſt. Nam Hebræi non habent Joſephum filium Matathiæ, qui Græcè ſcripſit libros antiquitatum, de quo nos loquimur; ſed Joſephum filium Gorionis, qui aliquid ſimile ſcripſit Hebraicè: proinde non eſt mirum, ſi Judæi in ſuo Joſepho hoc teſtimonium non habeant, cùm in noſtro habeatur, & non ſit ſuperadditum; ſed verum & germanum Joſephi teſtimonium.

Certè ſanctus Hieronymus, & Euſebius viri doctiſſimi fuerunt, & omnes penè libros veterum Scriptorum legerunt: & numquam hoc teſtimonium de Chriſto, Joſepho tribuiſſent, niſi ſciviſſent verè ab illo auctore ita ſcriptum fuiſſe.

Omiſi libros Rabinorum, qui plurimi ſunt, quoniam pleni ſunt fabulis Judaicis, & erroribus perniciosis: neque verum eſſe arbitror, quod Jo. Garetius, & alii nonnulli ſcribunt, Rabinos aliquot, quorum opera nunc extant, ſcripſiſſe ante adventum Chriſti; video enim paſſim ab iis mentionem fieri everſionis Hieruſalem, & Templi per Titum Veſpaſiani filium.

Digitized by Google

DE
SCRIPTORIBUS
ECCLESIASTICIS
TESTAMENTI NOVI.
Seculum primum ab anno Dom. 1. ad 100.

De S. Petro Apoſtolo. Anno Dom. 34.

SAnctum Petrum in Catalogo primum ponimus, & ſignamus anno 34. Quia illo anno Domini vivebat, & Eccleſiam regere cœperat.

Quamvis enim extet apud Euſebium lib. 2. hiſt. Eccl. cap. 13. Epiſtola Domini noſtri Jeſu Chriſti ſcripta ad Abagarum Regem Edeſſæ: tamen ea epiſtola numquam fuit admiſſa ab Eccleſia inter ſcripturas canonicas, inter quas ſine dubio admiſſa fuiſſet, ſi ab ipſo Domino ſcriptam fuiſſe conſtaret.

Quamvis etiam extent Cantica B. Virginis Mariæ, Zachariæ, & Simeonis, ea tamen non ab ipſis, ſed à ſancto Luca ſcriptis mandata fuerunt.

Denique quamvis inter epiſtolas ſancti Ignatii Martyris inveniatur una B. Virginis Mariæ ad ipſum Ignatium: ea tamen non habetur in Græcis codicibus, neque ejus meminerunt veteres Patres ante ſanctum Bernardum; proinde non conſtat, an ſit verè B. Virginis epiſtola.

Quod autem attinet ad ordinem inter ſcriptores ſacros teſtamenti novi, quoniam eodem vixerunt ſeculo, ſecuti ſumus ordinem, quem Eccleſia ſe-

Digitized by Google

quitur in illis collocandis, tum in Litaniis, tum in ſacrificio Miſſæ,

Ergo ſanctus Petrus Apoſtolus, & Chriſtianorum ſummus Pontifex, & Vicarius Jeſu Chriſti, qui eſt Sacerdos in æternum, anno Domini trigeſimo tertio, vel ſecundùm alios trigeſimo quarto Eccleſiæ Chriſtianæ præſidere cœpit, & anno ſexageſimo nono, vel ſecundùm alios ſeptuageſimo, martyrio coronatus eſt.

Sanctus Hieronymus in lib. de ſcript. Eccl. ſcribit ſanctum Petrum crucifixum fuiſſe anno quarto decimo Neronis. Sed ſanctus Hieronym. Euſebii Chronicon ſecutus eſt. Verè enim Nero non imperavit annis quatuordecim, & menſibus octo ut Euſebius ſcribit, ſed annis tredecim, & menſibus ſeptem, ut ſcribunt Suetonius, Dio, & alii: & quoniam imperare cœpit à die quartadecima octobris iiſdem auctoribus; inde fit, ut ſanctus Petrus, qui die viceſimo nono Junii obiit; non anno quartodecimo, ſed tertio decimo Neronis obierit.

Scripſit *Epiſtolas duas*, ac de priore nulla unquam dubitatio fuit: de poſteriore propter ſtyli diverſitatem nonnulla apud aliquos ambiguitas fuit. Sed Eccleſia utramque epiſtolam, & canonicam, & ſancti Petri eſſe docuit in Concilio Laodiceno, Carthaginenſi Tertio, Florentino, & Tridentino: & meritò Beda venerabilis admiratur, fuiſſe aliquos, qui epiſtolam illam ſancti Petri fuiſſe dubitare potuerint, cùm auctor Simonem Petrum ſe initio nominet, & affirmet, ſe in monte ſancto cum Chriſto fuiſſe in transfiguratione, & diſertè dicat, Hanc ſecundam vobis ſcribo epiſtolam. Hinc enim ſequitur, ut auctor hujus epiſtolæ, vel fuerit inſignis impoſtor, quod nemo unquam dicere auſus eſt, vel fuerit ſanctus Petrus.

Cur autem diverſus eſſe videatur ſtylus prioris,

& poſterioris epiſtolæ, rationem reddit S. Hieronymus in epiſtola ad Hedibiam quæſt. 11. quoniam Apoſtolus non ſemper eodem interprete utebatur.

Addit ſanctus Hieronymus in lib. de Scrip. Eccl. multos alios libros olim ſub nomine ſancti Petri ſcriptos fuiſſe; quos ipſe ibidem enumerat; ſed omninò apocryphos, imò ſpurios, & ſuppoſititios fuiſſe vel ex eo conſtat, quòd nunquam ab Eccleſia, vel in Catalogum ſanctarum Scripturarum redacti, vel in Bibliis ſacris repoſiti, vel in templis recitati ſint, & hoc tempore non ipſi solùm, ſed eorum nomina, & memoria evanuerint.

De S. Paulo Apoſtolo. anno 35.

Sanctus Paulus apoſtolus ab ipſo Chriſto de cœlo vocatus, & per cœleſtem revelationem Evangelium pleniſſimè edoctus, repentè de perſecutore prædicator eximius factus, eodem anno, & die, quo ſanctus Petrus, martyrio coronatus eſt: cujus rei Euſebius in chronico, ſanctus Hieronymus de ſcrip. Eccl. & omnis antiquitas teſtis eſt.

Scripſit *epiſtolas quatuordecim.*

Ad Romanos.	1	*Ad Theſſalonicenſes.*	2
Ad Corinthios.	2	*Ad Timotheum.*	2
Ad Galatas.	1	*Ad Titum.*	1
Ad Epheſios.	1	*Ad Philemonem.*	1
Ad Philippenſes.	1	*Ad Hebræos.*	1
Ad Coloſſenſes.	1		

Et quidem de primis tredecim nulla unquam controverſia fuit. Epiſtolam ad Hebræos, teſte ſancto Hieronymo in lib. de ſcript. Eccl. alii tribuebant Barnabæ, alii Lucæ, alii Clementi Romano: nec defuerunt hæretici veteres, & recentiores, qui huic epiſtolæ auctoritatem detraherent. Cæterùm eſſe eam & verè canonicam, & à ſancto Paulo ſcriptam,

Digitized by Google

eſtis eſt Eccleſia catholica univerſa, quæ illam le-
;it aſſiduè inter miſſarum ſolemnia ſub nomine B.
auli apoſtoli: teſtes ſunt Patres Conciliorum ſupra
itatorum, qui hanc epiſtolam in numerum divi-
arum ſcripturarum poſuerunt: teſtes veteres Patres,
ui eam ad probanda dogmata fidei paſſim addu-
unt. Vide, ſi placet, de hac epiſtola integram diſ-
utationem in controverſiis noſtris lib. 1. de verbo
)ei cap. 17,

Præter has epiſtolas quatuordecim, fertur & alia
ub nomine B. Pauli ad Laödicenſes, ſed ea (inquit
anctus Hieronymus in lib. de ſcrip. Eccl.) ab om-
ibus exploditur.

Feruntur quoque ſub ejuſdem B. Pauli nomine
piſtolæ quædam breves ad Senecam, quas ſanctus
lieronymus in eodem libro, de Seneca, non vi-
etur contemſiſſe. Sed Eccleſia catholica neque epi-
tolam ad Laödicenſes, neque epiſtolas ad Senecam
a catalogo ſcripturarum poſuit, ac per hoc B.
'auli eas non eſſe cenſuit.

De S. Joanne Apoſtolo. 34.

Sanctus Joannes Apoſtolus, & Evangeliſta, di-
lectus Deo, & hominibus, uſque ad Traiani
mperatoris tempora pervenit, & ſexageſimo octa-
o poſt paſſionem Domini anno, qui erat annus à
ativitate ejuſdem Domini noſtri, centeſimus, vel
enteſimus primus, in pace quievit: teſtes Euſebius
a chron. ſanctus Hieronymus, in lib. de ſcrip.
Eccl. & alii.

Scripſit *Evangelium, Apocalypſim, & Epiſtolas tres*:
t quidem evangelium, de quo nulla fuit unquam
lubitatio, ſcripſit poſt alios tres Evangeliſtas. Et
uoniam ſancti Apoſtoli brevitati ſtudebant maxi-
mè, ideò ſanctus Joannes fere omnia prætermiſit

Digitized by Google

quæ ab aliis ſcripta fuerant: ea ſiquidem ſola repetiit, quibus aliquid addendum eſſe exiſtimavit.

De Apocalypſi dubitatio aliqua fuit olim, apud Græcos præcipuè, & nunc eſt apud hæreticos noſtri temporis: quemadmodum etiam de ſecunda & tertia epiſtola. Sed Eccleſia catholica tum Apocalypſim, tum Epiſtolas illas duas, ut Evangelium & Epiſtolam primam, in numerum ſanctarum ſcripturarum ſub nomine ſancti Joannis recipit.

Vide controverſias noſtras lib. 1. de verbo Dei cap. 18. & 19.

De S. Matthæo Apoſtolo. 34.

SAnctus Matthæus Apoſtolus primus omnium *Evangelium* ſcripſit, linguâ patriâ, id eſt, Hebraicâ; teſtis eſt ſanctus Hieronym. in lib. de ſcript. Eccl. qui etiam vidiſſe ſe, & deſcripſiſſe affirmat Evangelium ſancti Matthæi linguâ Hebraicâ ſcriptum, & ante Hieronymum id ipſum teſtati ſunt Epiphanius hæreſi 29. quæ eſt Nazareorum, Euſeb. lib. 3. hiſtor. cap. 24. & Irenæus lib. 3. cap. 1.

Quis in linguam Græcam tranſtulerit hebraicum Matthęi Evangelium, ignorari ſcribit ſanctus Hieronymus, ſanctus Athanaſius in ſynopſi ſcribit à ſancto Jacobo fratre Domini fuiſſe expoſitum Evangelium ſancti Matthæi.

Utrum illa expoſitio fuerit verſio in Græcum, non ſcimus.

De hoc ſacro libro nulla fuit unquam dubitatio.

De S. Jacobo Apoſtolo. 34.

SAnctus Jacobus Apoſtolus *epiſtolam unam* ſcripſit, quæ de ſeptem Catholicis eſt. Ac de ipſo Jacobo, ut etiam de ejus epiſtola nonnulla quæſtio eſt.

Græci in Menologio tres Jacobos Apoſtolos ce

Digitized by Google

ebrant, Jacobum Alphæi die nono octobris; Jacobum fratrem Domini, die viceſimo tertio ejuſdem menſis & Jacobum Zebedæi die 30. Aprilis.

Sanctus quoque Hieronymus in lib. contra Helvidium meminit hujus opinionis, quæ tres Jacobos facit, duos ex numero duodecim apoſtolorum, & unum extra numerum. Sed rectè idem ſanctus Hieronymus in eodem loco hanc opinionem refellit: nam idem omnino eſt Jacobus Alphæi, & Jacobus frater Domini, qui & minor dicitur in Evangelio: & duos tantum novit, & celebrat Eccleſia latina, Jacobum fratrem Joannis die 25. Julii & Jacobum Alphæi fratrem Domini die primo Maii.

Cur autem dicatur frater Domini, varie ſentiunt auctores. Helvidius hæreticus auſus eſt dicere, dictum eſſe fratrem Domini, quod eſſet filius B. virginis Mariæ ex Joſeph. Sed hæc hæreſis eſt manifeſta. Euſebius lib. 2. hiſtor. cap. 1. & Epiphanius hæreſi 78. volunt eum fuiſſe filium Joſeph de priore uxore, ac per hoc fratrem Chriſti eo modo, quo dicitur Joſeph pater Chriſti, videlicet putatitius, non verus.

Sed verius eſt, ſanctum Joſeph fuiſſe perpetuò virginem, ut erat ejus ſanctiſſima conjux, & Jacobum fuiſſe filium Cleophæ, qui Cleophas fuit frater ſancti Joſephi: hinc enim Maria Cleophæ dicitur ſoror matris Domini Jo. 19. quia erat uxor Cleophæ fratris Joſeph : uſitatum enim eſt, ut conjuges duorum fratrum ſorores nominentur: & quemadmodum Maria Cleophæ dicebatur ſoror Mariæ matris Domini: ſic etiam Jacobus dicebatur frater Domini, quia erat filius ſororis Matris Domini

Hanc ſententiam colligo partim ex Egeſippo, partim ex Evangelio, Egeſippus enim apud Euſebium lib. 3. Hiſt. cap. 11. ex verſione Ruffini, dicit, Simeonem fuiſſe conſobrinum fratrem ſalva-

Digitized by Google

toris, quia erat filius Cleophæ fratris Joſephi ſponſi B. Mariæ matris Domini.

Porrò ſanctum Jacobum minorem fuiſſe fratrem Simonis, & Joſeph, & Judæ, teſtatur Evangelium ſancti Matthæi cap. 13. & Marci 6. ubi dicuntur fratres Domini Jacobus, & Simon, & Judas, & hoc idem teſtatur Epiphanius hæreſi 78. quare ſi Simon, ſive Simeon [idem enim eſt nomen] erat frater Jacobi, & Simeonis pater erat Cleophas frater Joſephi: certè ſequitur, ut pater Jacobi fuerit Cleophas, non Joſeph.

Neque huic ſententiæ repugnat, quod ſanctus Jacobus minor dicatur in Evangelio, Jacobus Alphæi: poteſt enim fieri, ut pater ſancti Jacobi fuerit binomius, quemadmodum ſanctus Matthæus dicitur etiam Levi, & ſanctus Petrus dicitur etiam Simon: & obſervat ſanctus Hieronymus in libro contra Helvidium, in ſacris ſcripturis, multos eſſe binomios.

Quod attinet ad epiſtolam ejus, non defuerunt olim, qui de ejus auctoritate dubitarent, ut etiam hoc tempore ab hæreticis in dubium revocatur. Sed certiſſime epiſtola ſacra, & canonica eſt; de qua re vide quæ ſcripſimus lib. 1. de verbo Dei c. 18.

Extat nomine ſancti Jacobi Proto-Evangelium, ſed ab Eccleſia nunquam receptum.

Extat etiam liturgia eidem ſancto Jacobo attributa, quæ tamen à poſterioribus ita locupletata eſt, ut non ſit facile dijudicare, quæ pars ejus liturgiæ ſanctum Jacobum habeat auctorem.

Obiit hic Beatiſſimus Apoſtolus glorioſo martyrio coronatus anno ſeptimo Neronis, ut ſcribit ſanctus Hieronymus in libro de ſcript. Eccl.

Quod autem Epiphanius ſcribit hæreſi 78. obiiſſe ſanctum Jacobum anno ætatis ſuæ nonageſimo ſexto, non videtur probabile. Fundamentum enim hujus

Digitized by Google

jus numeri eſt opinio illa falſa Epiphanii, quod ſanctus Ioſeph anno quadrageſimo ætatis ſuæ genuerit Iacobum, deinde anno octogeſimo viduus exiſtens, acceperit Mariam conjugem; quo tempore fuiſſet Iacobus annorum quadraginta, quibus ſi addamus triginta tres annos Domini, & viginti quatuor, quibus poſt aſcenſionem Domini Iacobus ſupervixit, ut idem Epiphanius dicit, fient anni Iacobi nonaginta ſex completi.

Sed hic multa ſunt improbabilia; nam nec probabile eſt, Iacobum filium fuiſſe Ioſeph: nec Ioſeph annorum octoginta accepiſſe Mariam in conjugem: nec Iacobum electum eſſe ad Apoſtolatum, cùm eſſet pene decrepitus: nec eundem Iacobum ſupervixiſſe ſolum annis viginti quatuor, cum ex communi opinione gubernaverit Eccleſiam Hieroſolymitanam annis triginta, & obierit anno ſeptimo Neronis.

De S. Juda Apoſtolo. 34.

SAnctus Iudas frater Iacobi Apoſtolus ex duodecim, unam, eamque *brevem* ſcripſit *epiſtolam*, quam Eccleſia, ut ſacram, & canonicam recipit.

Vide quæ ſcripſimus lib. 2. de verbo Dei, cap. 18. De obitu hujus Apoſtoli nihil habemus certi.

De S. Marco Evangeliſta. 44.

SAnctus Marcus Evangeliſta martyrio coronatus anno octavo Neronis, *breve* ſcripſit *Evangelium* teſtis ſanctus Hieronym. in lib. de ſcript. Eccl. græce ſcriptum initio S. Marci Evangelium, ſcribunt S. Hieronym. in præfatione ad Damaſum & S. Auguſtinus lib. 1. cap. 2. de conſenſu Evangeliſtarum. Latine autem ſcriptum, teſtatur Damaſus in vita ſancti Petri, quæ ponitur ad initium primi tomi Conciliorum: teſtantur etiam Syri, qui ad finem Evangelii ſecundum Marcum ſcribunt, Evangelium ſancti Marci Romæ, & linguâ romanâ ſcriptum.

Digitized by Google

Sed quicquid de hac re ſit, ſatis conſtat, latinam veterem & vulgatam editionem tam Matthæi quam Marci ex Græca editione tranſlatam.

De S. Luca Evangeliſta. 44.

SAnctus Lucas Evangeliſta ſancti Pauli comes, & ſectator, vixit annos octoginta quatuor, uxorem non habens: ſcripſitque *duo ſacra volumina, Evangelium, & Acta Apoſtolorum*: teſtis Hieronymus in lib. de ſcript. Eccl. Neque de his ulla controverſia eſt.

De auctore libri, qui paſtor inſcribitur.

HErmas ſive Hermes librum ſcripſit apud veteres valdè celebrem, quem inſcripſit *Paſtorem*. Hic liber quamvis à ſancto Hieronymo in lib. de ſcript. Eccl. utilis eſſe dicatur, & nomine ſcripturæ à ſancto Irenæo lib. 4. cap. 37. citetur; & ab aliis antiquiſſimis ſcriptoribus, ut Clemente Alexandrino, & Origine in teſtimonium adducatur: tamen nunquam fuit in canone ſanctorum, & divinorum librorum: nam Gelaſius in Concilio Romano inter apocrypha ſcripta illum rejecit, & S. Hieronymus in prologo Galeato: & S. ſanctus Athanaſius in libro de decretis Nicænæ ſynodi: & Euſebius lib. 3. hiſt. cap. 3. dicunt hunc librum non eſſe in canone; quod idem ſcripſit Tertullianus in lib. de pudicitia.

Quamvis autem hic liber multa utilia habeat, ut ſanctus Hieronymus ſcribit: habet tamen etiam aliqua noxia, ut de unica pœnitentia ſecundùm errores Novatianorum, quibus hic liber omnino favere videtur: ut etiam illud de duobus geniis, ſive de duobus Angelis uno bono, & altero malo, ſingulis hominibus à Deo tributis; quem errorem ex hoc auctore accepit Jo. Caſſianus, eumque poſuit in tertia decima collatione cap. 12. & ante eum Origenes homel. 35. in Lucam.

Quis autem iſte Hermes fuerit, non parva quæ-

Digitized by Google

ſtio eſt. Nam Origenes in cap. 16. ad Romanos, Euſebius lib. 3. hiſtor. cap. 3. & ſanctus Hieronymus in lib. de ſcript. Eccl. dicunt, hunc eſſe illum Hermam, quem ſalutari jubet Apoſtolus in epiſtola ad Romanos cap. 16. cum ait, ſalutate Aſyncritum Phlegontem, Hermam, &c. Damaſus autem, ſive potius Anaſtaſius bibliothecarius in vitis Pontificum quæ habentur ad initium primi tomi Conciliorum, ſcribit, Hermam, ſive Hermetem auctorem libri *Paſtoris* fuiſſe fratrem ſancti Pii Romani Pontificis, & librum appellatum eſſe Paſtorem, quoniam Angelus in habitu Paſtoris Hermeti apparuerat, & ut ea ſcriberet, quæ illi revelauerat, juſſerat.

Non videtur autem fieri poſſe ut Hermes frater Pii Pontificis ille ſit, quem Apoſtolus ſalutari juſſerat in epiſt. ad Romanos: nam inter illam ſalutationem, & Pontificatum Pii intercedunt, ut minimum, anni centum, & qui ſalutabatur ab Apoſtolo, non erat infans recens natus, ſed vir aliquis gravis, notus Apoſtolo ex operibus bonis: proinde non eſt probabile, illum ſupervixiſſe uſque ad tempora Pii Pontificis.

Deinde ſcribit ſanctus Hieronymus loco notato, librum Paſtoris apud Græcos fuiſſe notiſſimum, apud Latinos penè ignotum: at ſi auctor libri fuiſſet homo Latinus, & Romani Pontificis frater, debuiſſet liber ipſius notior Latinis eſſe, quam Græcis.

Exiſtimo igitur diverſos eſſe auctores, & diverſos eorum libros, quamvis idem ferè nomen gererent: nam præter ea, quæ dicta ſunt, is, qui ab Apoſtolo ſalutari jubetur, vocatur Hermas; frater Pii dicitur Hermes: deinde liber, qui ſcriptus dicitur à fratre Pontificis, præcipuè continebat mandatum Domini per Angelum, ut Paſcha die Dominico celebraretur: at in libro Paſtoris, qui à veteribus citatur, & qui adhuc extat, nulla mentio

Digitized by Google

ſit Paſchatis celebrandi die Dominico. Quare probabile eſt, librum Hermetis, fratris Pontificis citò interiiſſe: & ſolùm reliquum eſſe illum celebriorem quem ſcripſit Hermas diſcipulus Apoſtolorum.

Quod etiam confirmatur ex eo, quòd ſanctus Irenæus lib. 4. cap. 37. citans eum librum dicit, Benè ergo ſcriptura dicit, primo omnium crede, quoniam unus eſt Deus. Neque enim Irenæus ſcripturam abſolutè vocaret librum auctoris ſui temporis, & qui Apoſtolus, vel Apoſtolorum auditor non fuiſſet.

De Prochoro, uno ex primis ſeptem Diaconibus.

PRochorum fuiſſe unum ex primis ſeptem Diaconibus teſtatur ſanctus Lucas in actis Apoſtolorum cap. 6. Sed narratio, quæ ſub ejus nomine extat in Bibliotheca ſanctorum Patrum, videtur omnino conficta. Nam quod in ea legitur, ſanctum Joannem Apoſtolum, & Evangeliſtam, cum ei ſorte obtigiſſet Aſia, graviſſime id tuliſſe ac vehementer ingemuiſſe, ſeque ad pedes aliorum Apoſtolorum abjeciſſe, atque propterea à ſancto Petro fuiſſe reprehenſum, indignum omnino eſt tanto Apoſtolo.

Quod in eadem narratione ſcribitur, poſteaquam S. Ioannes ex olla ferventis olei illæſus exivit, à fidelibus, qui illic aderant, Eccleſiam in ejus honorem fuiſſe conſtructam, incredibile eſt. Qui enim id auderent in oculis ſævientis Domitiani?

Quod denique in eadem narratione dicitur, Evangelium à ſancto Ioanne in inſula Pathmo fuiſſe conſcriptum, repugnat communi ſententiæ, quæ habet, Evangelium à ſancto Ioanne ſcriptum fuiſſe diu poſt exilium Pathmos, in ultima ſua ætate.

Vide ſanctum Athanaſium in ſynopſi extrema, ubi dicit, Evangelium prædicatum quidem à ſancto Ioanne in Pathmo, ſed editum Epheſi poſt re-

Digitized by Google

ditum ab exilio. Cui conſentiunt Euſebius lib. 3. hiſt. cap. 24. Epiphanius in hæreſi quinquageſima prima, Hieronymus in lib. de ſcript. Eccl. Victorinus, & Primaſius in expoſitione Apoc. Beda, Rupertus & alii initio expoſitionis in Ioannem.

Fortaſſe hæc Prochori narratio de rebus geſtis ſancti Ioannis, eſt liber ille, qui ſub nomine, Circuitus Ioannis, inter apocrypha recenſetur à ſancto Athanaſio in Synopſi.

De ſancto Lino. 70.

SImilis narrationi Prochori eſt narratio, quæ ſub nomine ſancti Lini extat in Bibliotheca ſanctorum Patrum: Narrat enim auctor ille multa de actis ſancti Petri, quæ vel falſa, vel dubia ſunt; neque teſtimonium habet hoc opuſculum ſancti Lini à veteribus.

Inter alia ſcribit auctor, Agrippam fuiſſe Præfectum Urbis tempore paſſionis ſancti Petri, atque ab iſto Agrippa fuiſſe ſanctum Petrum occiſum, ſine conſenſu Imperatoris Neronis, à quo etiam id factum poſtea fuiſſe improbatum.

Sed neque conſtat præfectum Urbis tunc fuiſſe Agrippam: & necem ſancti Petri Neroni diſplicuiſſe, repugnat omnibus veteribus Patribus.

In eadem narratione ſcribit auctor, uxorem Albini ſecundum doctrinam ſancti Petri, repudiaſſe thorum viri ſui ob amorem caſtitatis, invito & reclamante marito.

Hæc verò doctrina ſancti Petri eſſe non poteſt, cùm repugnet doctrinæ Coapoſtoli ejus Pauli 1. Corinth. 7. Fateor quidem à ſancto Lino conſcripta fuiſſe acta ſancti Petri, vel potius Acta ſanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli, quod aliqui dicunt, & de Actis ſancti Petri in Romano Breviario legitur: ſed ea non extare, & loco eorum ſuppoſita fuiſſe, quæ nunc extant, arbitramur.

Digitized by Google

De S. Clemente Romano. 92.

Clemens Romanus, qui anno tertio Traiani martyrio coronatus eſt, cùm ſediſſet in Apoſtolica ſede annos novem, multa ſcripſiſſe fertur, videlicet.

Epiſtolas duas Ad Corinthios.
Duas ad Jacobum fratrem Domini.
Tres ad diverſos.
Libros decem recognitionum.
Libros 8. conſtitut. Apoſt.
Canones Apoſtolorum.
Itinerarium S. Petri.
Diſputationem S. Petri cum Apione: & Liturgiam.

Epiſtola prior ad Corinthios non extat; ejus tamen mentionem faciunt paſſim veteres Patres, ut epiſtolæ graviſſimæ, & epiſtolæ ſancti Pauli ad Hebræos per quam ſimillimæ. Vide ſanctum Irenæum lib. 3. cap. 3. Clementem Alexandrinum lib. 7. Stromat. Euſebium lib. 3. hiſt. cap. 12. & ſanctum Hieronymum in libro de Script. Eccl.

Epiſtola poſterior ad Corinthios neque extat, neque ab Eccleſiis probatur, ut ſanctus Hieronymus teſtatur loco notato.

Epiſtolæ quinque, quæ nunc extant, non carent ſcrupulo. Nam conſtat ſanctum Iacobum, ad quem ſcribuntur duæ epiſtolæ, obiiſſe multo ante ſanctum Petrum, & tamen in iis ſignificatur Iacobo mors ſancti Petri. Sed fortè epiſtolæ ſcriptæ ſunt ad Simeonem fratrem Iacobi, non ad ipſum Iacobum. In epiſtola quinta laudatur communitas omnium rerum, etiam uxorum: & totus hic locus deſumptus eſt ex lib. 10. recognitionum, ubi hæc dicuntur à Fauſtiniano Ethnico, & à ſancto Clemente refutantur. Sed fortè hæc irrepſerunt, & in codice Vaticano non inveniuntur.

Scripſiſſe Clementem alias quoque epiſtolas, præter illam celebrem ad Corinthios, teſtatur ſan-

Digitized by Google

ctus Hieronymus in lib. 1. adverſus Jovinianum, ubi dicit, Clementem in ſuis Epiſtolis omnem penè ſermonem de Virginitatis puritate contexere: quas laudes Virginitatis in epiſtolis, quæ extant, non reperimus.

De Recognitionibus ejuſdem Clementis non habeo aliquid certi. quamvis non pauca utilia documenta contineant, & à viris doctis aliquando citentur: tamen probabile exiſtimo, vel non eſſe Clementis, vel eſſe idem opus cum eo, quod itinerarium, vel circuitus Petri aliqui vocant: nam, teſte Epiphanio hæreſ. 30. Clemens ipſe teſtatur, circuitus Petri à ſe conſcriptos, ab hæreticis depravatos fuiſſe. Verè enim in Recognitionibus deſcribuntur itinera ſancti Petri, & ſancti Clementis, & admiſcentur diſputationes ex media Platonis philoſophia depromptæ, quas nullo modo credibile eſt ſancti Petri eſſe.

Quod ſi Recognitionum, & Itenerarii idem ſit opus, ſatis conſtabit, eſſe apocryphum. Itinerarium enim inter apocrypha retulerunt ſanctus Athanaſius in Synopſi, ſanctus Gelaſius in Concilio Romano, unde extat caput ſancta Romana, Diſt. 16. & Leo nonus in epiſtolis adverſus Nicetam. Verum quidem eſt, Recognitionum numerari libros decem & Itenerarii libros octo: ſed facile fuit corruptoribus addere, vel minuere, vel mutare.

De libris Conſtitutionum Apoſtolicarum, quę Clementi auctori tribuuntur, idem ferè judicium fieri debet, ac de libris Recognitionum. Multa enim in illis, utilia ſunt, & à Græcis veteribus magni fiunt: ſed in Eccleſia Latina nullum ferè nomen habent: & ipſi etiam poſteriores Græci in Concilio Trullano can. 2. improbant has conſtitutiones, ut ab hæreticis depravatas.

Audio Æthiopes his conſtitutionibus uti, ut verè

apoſtolicis, & ea de cauſa in erroribus verſari circa cultum Sabbati, & diei Dominicæ; & circa miniſtrum Sacramenti baptiſmi, & in aliis quibuſdam dogmatibus: nam lib. 7. cap. 24. jubent ſervari diem Sabbati,& Dominicæ, & lib. 5 conſtit. cap. 10. prohibetur abſolutè, ne laici baptizent, & lib.6. cap. 15. jubent rebaptizari eos, qui baptizantur ab hæreticis, ea de cauſa, quia hæretici non ſunt Sacerdotes.

Ac ne fortè objiceretur quod Philippus Diaconus baptizabat, ut dicitur Act. 8. In iiſdem conſtitutionibus lib. 6. cap. 7. dicitur, Philippum, qui baptizavit Simonem magnum, fuiſſe Apoſtolum. Quod manifeſtè falſum eſt.

Habentur in iiſdem conſtitutionibus alia non pauca, quæ abhorrere videntur à veritate, ut quod lib. 3. cap. 2, quartas nuptias appellent manifeſtam fornicationem. lib. 5. cap. 6. diſtinguant Mariam Magdalenam à Maria ſorore Lazari. lib. 8. cap. 14. Jacobum fratrem Domini non velint eſſe Apoſtolum ex duodecim, & lib. eodem cap. 26. 27. & 28. velint imponi manum Subdiacano, & Lectori, & ipſi etiam Diaconiſſæ, dum ordinantur: & lib. eodem cap. 32. dicant, Exorciſtas non ordinari, & cap. 38. dicant ancillam ſoli Domino obſequentem recipi, ſi cum aliis intemperans fuerit, rejici.

De canonibus Apoſtolorum à Clemente ſcriptis major eſt difficultas; nam ab una parte Tertullianus in lib. adverſus Praxeam ſcribit, canones Apoſtolorum eſſe nobis per manus traditos. Sanctus quoque Athanaſius in Synopſi eos numerat inter agiographa. Synodus Trullana cap. 2. recipit canones Apoſtolorum octoginta quinque. Denique S. Joannes Damaſcenus lib. 4. de fide Orthodoxa cap. 18. videtur eos ponere inter ſacras Scripturas.

At contra, Gelaſius Papa in Concilio Romano, unde extat caput, *ſancta Romana*, diſt. 15, expreſſe dicit: liber Canonum Apoſtolorum apocryphus: &

Digitized by Google

hoc idem comfirmatur diſtinct. 16. can. 1. & 2. Sed hæc conciliari poſſunt, ſi dicamus, canones legitimos eſſe ſolùm quinquaginta priores: reliquos non eſſe legitimos, quamvis à Græcis recipiantur. Sic enim Urbanus II. apud Gratianum diſt. 32. can. præter, §. *sciendum*, dicit, canones Apoſtorum ex toto à Græcis, ex parte à Latinis recipi: & Humbertus Cardinalis clarius idem dicit, cujus teſtimonium ſub nomine Leonis Noni ita refert Gratian. diſt. 16. can. Clementis Apoſtolorum, inquit, canones numerant Patres inter apocrypha, exceptis capitulis quinquaginta, quæ decreverunt Orthodoxæ fidei tractatores adjungenda. Hincmarus quoque, ut teſtatur Franciſcus Turrianus lib. 1. pro epiſtolis Decretalibus cap. 15. ſcribit, canones Apoſtolorum ab Eccleſia nobis traditos eſſe ſolum quinquaginta: & ante hos omnes Dionyſius Exiguus quinquaginta ſolum canones Apoſtolorum in ſua collectione poſuit.

Denique in antiquis codicibus Conciliorum, non inveniuntur canones Apoſtolorum, niſi quinquaginta. Et verè canones, qui errorem ſapiunt, & ab hæreticis ſuperadditi videntur, ſunt canones poſteriores, ut can. 65. de ſabbato non jejunando & 67. de baptizatis, vel ordinatis ab hæreticis, & 84. de numero librorum ſacrorum: in quo canone multa ſunt errata manifeſta. Quod verò Gratianus dicit initio diſtinctionis ſextæ decimæ, Canones Apoſtolorum auctoritate Zepherini Papæ eſſe ſexaginta; fortaſſe vitio librariorum erratum eſt in numero.

De diſputatione ſancti Petri cum Apione, & de Itinerario ejuſdem ſancti Petri, quod non extat, niſi fortè (ut ſupra diximus) idem ſint Itinerarium, & Recognitiones: non eſt multum laborandum: ab initio enim reprobata leguntur, tum apud ſanctum Hieronymum in libro de Script. Eccl. tum apud ſanctum Athanaſium in Synopſi.

De Liturgia ſancti Clementis idem ferè dicendum occurrit, quod de Liturgia ſancti Jacobi, eam verè Clementis eſſe, ſed à poſterioribus auctam: credibile autem eſt, Clementem non ex proprio judicio, ſed ex ritu, quem obſervari viderat à ſancto Petro, Liturgiam compoſuiſſe: quemadmodum & ipſe ſanctus Petrus nihil aliud faciebat in offerendo ſacrificio Euchariſtico, niſi quod ipſe Dominus fieri juſſerat. Meminerunt Liturgiæ ſancti Clementis Proclus Patriarcha Conſtantinopolitanus lib. 7. de traditione divinæ Miſſæ, & Nicolaus Epiſcopus Methonenſis in lib. de veritate corporis Chriſti, & Beſſarion Cardinalis in lib. de Sacramento Euchariſtiæ.

De ſancto Ignatio. 71.

SAnctus Ignatius Epiſcopus Antiochenus, poſt ſanctum Petrum Apoſtolum, & ſanctum Evodium ſedere cœpit anno Domini 71. & ſedit annis 40. & Romæ paſſus eſt anno undecimo Traiani, teſte ſancto Hieronymo in lib. de Script. Eccl. ſcripſit *Epiſtolas Utiliſſimas*, ut teſtatur S. Polycarpus ejus æqualis, qui in epiſtola ad Philippenſes dicit, ſe collegiſſe epiſtolas Ignatii quotquot invenire potuit.

Euſebius lib. 3. hiſt. cap. 30. ſeptem enumerat epiſtolas ſancti Ignatii, ut etiam S. Hieronymus loco citato; unam ad Epheſios, alteram ad Magneſianos, tertiam ad Trallianos, quartam ad Romanos, quintam ad Philadelphios; ſextam ad Smyrnæos, ſeptimam ad Polycarpum. Præter has inveniuntur aliæ quinque, ad Mariam Caſſabolitam una, ad Antiochenos altera, ad Tarſenſes tertia, ad Philippenſes quarta, ad Heronem quinta. Atque hæ quinque epiſtolæ, quamvis ad manus Euſebii, & Hieronymi non pervenerint; tamen ob ſtyli ſimilitudinem, & ſpiritum verè Apoſtolicum à viris doctis omnino recipiuntur.

Tres aliæ circumferuntur, ad B. Virginem Dei-

Digitized by Google

arum una, & ad ſanctum Joannem Evangeliſtam.
uæ, quibus additur epiſtola B. Virginis ad Igna-
um. Harum, primus (quod ſciam) meminit ſan-
us Bernardus ſerm. 7. in pſalmum *Qui habitat*:
d neque in codicibus Græcis habentur, neque
ravitatem eloquii ſancti Ignatii omnino redolent.
Unum hoc loco admonendum videtur, non eſſe
nagnam fidem habendam codicibus Græcis, qui
unc extant, quando diſcrepant à Latinis: ſæpè
nim emendatiores inveniuntur codices Latini,
uam Græci: quod verum eſſe intelliget, qui con-
:ret teſtimonia, quæ ex Ignatio citant ſanctus Atha-
aſius in epiſtola ad Æpictetum, & Theodoretus
i Dialogis, cum verbis ejuſdem Ignatii, quę nunc
abentur in codicibus Latinis & Græcis.

De ſancto Polycarpo. 71.

SAnctus Polycarpus Epiſcopus & martyr, unam
ſcripſit *Epiſtolam egregiam ad Philippenſes*, quæ
um epiſtolis S. Ignatii circumfertur. Ejus epiſtolæ
neminit S. Hieronymus in lib. de Script. Eccl. &
Euſebius lib. 3. hiſt. cap. 30. alias 36. Vixit tempore
S. Ignatii, ſed ſupervixit uſque ad Imperium M. An-
tonini, ut idem S. Hieronym. in eodem loco teſtatur.

De ſancto Dionyſio Areopagita. 71.

SAnctus Dionyſius Areopagita ſancti Pauli Apo-
ſtoli diſcipulus fuit, teſte ſancto Lucâ Act. 17.
Quamvis autem à nonnullis dicatur martyrium ſu-
biiſſe ſub Domitiano; contra tamen ſentiunt alii,
quoniam ipſe idem ſanctus Dionyſius in libro de
divinis nominibus cap. 4. nominatim allegat ſan-
cti Ignatii verba ex epiſt. ad Romanos: quam epiſto-
am ſcriptam eſſe conſtat anno undecimo Traiani,
quo anno ſanctus Ignatius martyrio coronatus eſt.
Scribit autem (inquit Areopagita) & divinus Igna-
tius, *amor meus crucifixus eſt*: hæc autem verba in
epiſtola ad Romanos leguntur. quomodo igitur po-

Digitized by Google

reſt Dionyſius obiiſſe tempore Domitiani, qui Traianum præceſſit, ſi citat epiſtolam ſcriptam undecimo anno Traiani? Exiſtimamus igitur Dionyſium fuiſſe quidem ſanctorum Ignatii, & Polycarpi æqualem, ſed ſupervixiſſe uſque ad imperium Hadriani.

Opera ſancti Dionyſi, quæ nunc extant hæc ſunt.

De Cæleſti Hierarchia lib.	1	*De Divinis nominibus.*	1
De Eccleſiaſtica Hierarchia.	1	*De Myſtica Theologia*	1
Item epiſtola ad Caium.	4	*Ad Demphilum.*	1
Ad Dorotheum.	1	*Ad Titum.*	1
Ad Soſipatrum.	1	*Ad Apollophanem.*	1
Ad Polycarpum.	1	*Ad S. Joannem Apoſtolum.*	1

Ferebatur & una ad B. Paulum: ſed ab omnibus merito rejecta eſt.

De cæteris operibus viri docti, & Catholici nihil dubitant. Soli hæretici Lutherani, & quidam Scioli, Eraſmus, Valla, & pauci alii opera ſupra numerata negant eſſe ſancti Dionyſii Areopagitæ.

Sed (ut alia nunc omittam) ad auctoritatem his operibus conciliandam ſatis eſſe debet, quod hæc opera probentur à ſancto Gregorio Papa hom. 34. in Evangelia, à ſancto Martino Papa, & Martyre in concilio Romano, à ſancto Agathone Pontifice in epiſtola ad imperatorem Conſtantinum IV. & à Nicolao primo in epiſt. ad Michaëlem Imperatorem. Item à Concilio VI. generali Act. 4. & a Concilio VII, Act. 2. Denique à ſanctis Doctoribus plurimis, qui in hæc opera, tamquam germana ſancti Dionyſii Areopagitæ, commentaria ſcripſerunt, ut à ſancto Maximo Monacho, à ſancto Thoma, & aliis.

Quod autem ante ſanctum Gregorium Romanum nemo horum operum nomine ſancti Dionyſii Areopagitæ meminerit: cauſa videtur eſſe, quod alicubi latuerint, ut multa alia ſæpe longo tempore deliteſ-

Digitized by Google

leſiteſcunt; & circa tempora ſancti Gregorii reperta fuerint.

Quod enim quidam dicunt, citari nominatim hæc opera ab Origene homilià quadam in primum caput Joannis, & ab Athanaſio in quæſtionibus ad Antiochum quæſt. 8. nihil efficit: nam in homelia illa nominantur Ariani, qui diu poſt Origenem exorti ſunt: & in quæſtionibus ad Antiochum nominantur auctores ipſo Athanaſio poſteriores: ex quo ſequitur, ut illa teſtimonia eſſe non poſſint Origenis, vel Athanaſii, ſed recentiorum auctorum.

Scribunt quidem Liberatus Abbas in Breviario cap. 10. & Anaſtaſius Bibliothecarius in epiſt. ad Carolum Calvum Imper. citari Dionyſium Areopagitam à Joanne Chryſoſtomo, & Cyrillo Alexandrino, ſed quæ illi citant, non inveniuntur in locis citatis.

De S. Martiali Epiſcopo Lemovicenſi.

SAnctus Martialis primus Epiſcopus Lemovicenſis, dicitur ſcripſiſſe duas epiſtolas, unam ad Burdegalenſes, alteram ad Toloſanos, quæ extant in Bibliotheca ſanctorum Patrum. Sed multa ſunt, quæ eas epiſtolas ſuppoſititias eſſe indicare videantur.

Primùm enim auctor harum epiſtolarum dicit, ſe cum Chriſto vixiſſe, antequam crucifigeretur: Martialis autem Epiſcopus primus Lemovicenſium miſſus fuit ad eam Urbem, Decio Auguſto, & Grato Coſſ. anno Domini 254. ut Gregorius Turonicus teſtatur lib. 1. hiſt. cap. 10. quare neceſſe eſt, vel Martialem vixiſſe fermè 300. annis, vel titulum epiſtolarum eſſe falſum, qui auctorem præfert Martialem Epiſcopum Lemovicenſem, vel Epiſtolas eſſe confictas.

Deinde in ſecunda epiſtola cap. 8. ſcribit auctor à ſe baptizatum Stephanum Regem, & quendam

Digitized by Google

alium Tyrannum cum Satrapis ſuis. Atqui tem
pore Apoſtolorum, & etiam tempore Decii Imp
ratoris, non habuit Gallia ullos Reges, ſed Imp
rio Romano ſubjecta erat. Primum enim Reg
Romanis expulſis fuiſſe in Gallia Clodionem C
matum Faramundi filium poſt annum Dom. 40
teſtantur omnes hiſtorici, Gregorius Turronic
lib. 2. cap. 9. qui eum vocat Clogionem, Ado Vie
nenſis, Abbas Urſpergenſis, Aimoinus, Paul
Æmilius, Robertus Gaguinus, Papirius Maſſ
nius, & alii.

Tertio dicit idem auctor eodem loco, temp
Idolorum everſa fuiſſe, & Eccleſias ædificatas a
ctoritate Regia ipſo ſuo tempore: quæ vident
manifeſtè falſa; certè pugnant cum hiſtoriis Gre
gori Turronici, Adonis, & aliorum.

Quarto in epiſtola eadem cap. 9. citantur ve
ba ſcripturæ Geneſeos ſecundum ſancti Hieronym
verſionem, quod etiam in utraque epiſtola paſſi
cernitur. Id Vero ſignum eſt apertiſſimum novitat

Quinto in eadem epiſtola] cap. 13. Scribit aucto
ſe interfuiſſe cum aliis diſcipulis, quando Judas o
culo Dominum prodidit. Atqui hoc videtur repug
nare Evangelio. Siquidem Marcus cap. 14. & Lu
cas cap. 22. dicunt Chriſtum cum duodecim ulti
mam coenam celebraſſe, & cum eiſdem in hortum
ingreſſum, ac deinde Judæ obviam iviſſe.

Sexto in epiſtola eadem, cap. 8. dicit, Valeria
quandam in ipſa Gallia martyrio coronatam. Id
verò repugnat Sulpitio lib. 2. ſacræ hiſtoriæ, &
Gregorio Turronico, lib. 1. cap. 28. hiſt. Franco
rum, qui ſcribunt, temporibus M. Antonini pri
mum intra Gallias martyria viſa.

Multa ſunt alia, quæ his epiſtolis fidem detra
here videntur. Alioquæ autem piæ ſunt, & ex ii
non pauca dogmata Eccleſiaſtica confirmari poſſen

lverſus noſtri temporis hæreticos, ſi de tempore, uo ſcriptæ ſunt, planè conſtaret.

De Abdia Babylonio.

ABdias Babylonius, unus ex diſcipulis Domini fuiſſe dicitur, ſed vitæ Apoſtolorum, quæ ſub omine ejus circumferuntur, fabulis ſimiliores ſunt uàm veræ narrationi. Sed neque ejus Abdiæ, aut ibri ejus ullam in veteribus mentionem invenio.

De Presbyteris Achaiæ, qui ſancti Andreæ paſſionem ſcripſerunt.

EXtat Paſſio ſancti Andreæ Apoſtoli ſub nomine Presbyterorum Achaiæ, qui dicunt ſe ſcripſſe ea, quibus ipſi interfuerunt. Audivi aliquando nagnum quemdam virum, eam hiſtoriam in duium revocantem. Sed certè non videtur negari oſſe, quin vera & antiqua, & utilis hiſtoria ſit.

Petrus Damiani, qui ante ſexcentos annos floruit, in ſerm. 2. de ſancto Andrea, de hac hiſtoia ſic loquitur: *non immerito in ſingularem auctoritatis arcem ſuſcepta eſt, quam qui viderunt, ſcripſerunt, & miniſtri fuerunt ſermonis.* Sanctus etiam Bernardus in ſerm. de ſancto Andrea, in vigilia ejus, & in duobus, quos habuit in die feſto miris laudibus effert verba ſancti Andreæ ad crucem, quæ in hoc libro ad verbum inveniuntur.

Joannes à Lovanio, vir multæ doctrinæ, & judicii in cenſura de paſſionibus ſanctorum, quæ habetur in Martyrologio Molani, hanc hiſtoriam, ut legitimam probavit.

Idem fecit Aloyſius Lipomanus, vir graviſſimus, qui ex probatis auctoribus vitas ſanctorum deſcripſit. Denique in Breviario Romano, nuper recognito hiſtoria hæc, cùm de ea inter viros doctos, & graves acriter diſputatum eſſet, omnium conſenſu approbata, locum ſuum retinuit.

Digitized by Google

SECULUM SECUNDU

Ab Anno 100. ad 200.

De S. Juſtino Martyre. 150.

POſt Apoſtolica tempora primus eoru quorum ſcripta ad nos pervenerunt, detur eſſe ſanctus Juſtinus Philoſophu Martyr. Floruit enim temporibus An nini Pii, & ſucceſſorum ejus Marci Aurelii, & L cii veri; & in Apologia ad Imp. & Senatum, pulumque Romanum, ſcribit, numerari eo t pore annos 150. à Chriſti nativitate.

Opera ejus multa recenſentur ab Euſebio lib. 4. hiſt. cap. 17. & à ſancto Hieronymo in lib. de Script. Eccl. quorum operum aliqua non extant, & quædam etiam extant, quorum illi non meminerunt. Hæc igitur Juſtini opera nunc feruntur.

Dialogus cum Triphone Judæo Ephesi habitus.
Apologia ad Senatum Romanum.
Apologia altera ad Imp. Antoninum Pium.
Interrogationes, ſive quæſtiones poſitæ gentibus & gentium ad eas reſponſiones, earumque refutationes.
Interrogationes ſive quæſtiones gentium poſita Chriſtianis, & ad ea reſponſiones.
Oratio parenetica ad gentes.
De Monarchia.
Expoſitio fidei ſive de re cta confeſſione.
Epiſtola ad Zenam, & Serenum.
Refutatio quorundam Ariſtotelis dogmatum

Et quidem de primis quinque libris, quorum Eu ſebius, & Hieronymus meminerunt non videtu poſſe dubitari. Sciendum eſt autem Apologiam pri

Digitized by Google

rem, ut in noſtris libris habemus, reipſa eſſe poſteriorem, & non ad Senatum datam, ut noſtri libri habent, ſed ad Marcum & Lucium Imperatoris Sii ſucceſſores, ut aperte colligitur ex Euſebio, & Hieronymo locis citatis: ſed fefellit noſtros, quia Apologia prior caret initio, & ideo non potuit cognoſci ad quem, vel ad quos directa eſſet.

Liber de expoſitione fidei, ſive de confeſſione rectæ fidei, cujuſcumque ſit, inſignis liber eſt, & Juſtino auctore dignus. Ambigo tamen, an ejus ſit, primo, quia veteres ejus non meminerunt. Secundo, quia ſtylus videtur eſſe diverſus à ſtylo Juſtini. Tertio, quoniam multo apertius, & diſtinctius diſſerit de myſteriis Trinitatis, & Incarnationis, quam ſcriptores ejus ſeculi facere ſoleant.

De epiſtola ad Zenam & Serenum idipſum cenſeo.

De libro quæſtionum quinque gentibus à Chriſtianis poſitarum, facile judicari poteſt, eum librum non eſſe Juſtini; quòd in eo ſæpe fiat mentio Manichæorum, quos poſt mortem Juſtini exortos eſſe conſtat. Idem judicium fieri poteſt de quæſtionibus 146. quas gentes Chriſtianis poſuerunt: nam quæſt. 82. & 86. citatur Origines, & quæſt. 115. citatur Irenæus, & martyr appellatur: cùm tamen Juſtinus utroque antiquior fuerit: nam ipſe etiam Irenæus lib. 5. Juſtinum martyrem adducit, tamquam ſe antiquiorem.

De Reprehenſione dogmatum Ariſtotelis, meminit Photius in Bibliotheca; neque extat evidens indicium falſitatis, ideo nihil habeo quod dicam.

De Melitone. 170.

Sanctus Melito Sardenſis Epiſcopus M. Aurelii Imp. tempore floruit; cui etiam Apologiam pro Chriſtianis obtulit, ut refert Euſebius lib. 4. hiſt. cap. 25. Multa ſcripſit, quorum fragmenta extant apud Euſebium loco notato. Inter quæ fragmenta

Digitized by Google

continetur *catalogus librorum Teſtamenti veteris*, in quo liber Sapientiæ tribuitur Salomoni : & hi ſolus liber recenſetur à Melitone ex iis, qui i Hebraicis codicibus non habentur : ut etiam ſolu liber Eſther omittitur ex iis, qui ſunt in Hebræo

Tribuitur etiam Melitoni liber de tranſitu B Virginis, qui extat in 7. tomo Bibliothecæ ſancto rum Patrum, edit. 2. ſed indignus liber eſt, qu tanto viro tribuatur.

De Athenagora. 155.

ATHenagoras æqualis Juſtini fuit, & *inſignem Apologiam pro Chriſtianis* ſcripſit, & Imperato ribus Marco Aurelio Antonio, & Aurelio Com modo obtulit: quam ſub nomine Athenagoræ cit ſanctus Epiphanius in hæreſi Origenis, ubi refe verba Procli ex Methodio.

Scripſit etiam *librum de reſurrectione* : utrumqu opus extat tomo 9. bibliothecæ ſanctorum Patrur edit. 2. & ſuſpicione caret. Mirum autem eſt, cu Euſebius diligentiſſimus ſcriptorum inveſtigator hu jus auctoris non meminerit.

Quod autem ſanctus Hieronymus hunc ſcripto rem omiſerit, non eſt adeò mirum, Cùm ſat conſtet, catalogum ſancti Hieronymi ex hiſtori Euſebii eſſe deſumptum, quoad illos ſcriptores qui Euſebium præceſſerunt.

De S. Theophilo. 170.

SAnctus Theophilus Epiſcopus Antiochenu ſextus ab Apoſtolo Petro, vixit tempore M Aurelii Imp. & ſub Commodo ejus filio obiit, teſ Euſebio in Chronico. Scripſit multa teſte ſanct Hieronymo lib. de Script. Eccl. ſed nunc exta in 1. tomo Bibliothecæ ſanctorum Patrum ſecu dæ editionis, *commentaria in quatuor Evangelia* & *libri tres ad Autolycum adverſus Chriſtianæ Religi nis calumniatores.*

Digitized by Google

De Tatiano. 170.

TAtianus ſancti Juſtini auditor, ſcripſit *infinita volumina*, ex quibus (inquit ſanctus Hieronymus de Script. Eccl.) unus contra Gentiles florentiſſimus extat liber; qui liber nuper eſt inventus, & editus in 4. tomo Bibliothecæ ſanctorum Patrum ſecundæ editionis. Porro Tatianus poſt martyrium ſancti Juſtini à Fide catholica defecit, & in ſuperbiam elatus hæreſiarcha factus eſt.

De Egeſippo. 177.

EGeſippus æqualis Juſtini, & Athenagoræ fuit, ut ex Euſebio lib. 4. hiſt. cap. 21. & ſancto Hieronymo in lib. de Scrip. Eccl. perſpicuum eſt. Scripſit *hiſtoriam Eccleſiaſticam uſque ad ſua tempora*, id eſt, uſque ad Aniceti Pontificatum. Hujus hiſtoriæ meminerunt Euſebius, & ſanctus Hieronymus locis citatis, in quibus fragmenta hiſtoriæ ejuſdem leguntur. Nunc non exſtat. Libri vero de excidio Hieroſolymæ, qui ſub nomine Egeſippi circumferuntur; aut alterius Egeſippi recentioris, aut ſupoſititii ſunt. Certe ex lib. 3. cap. 5. colligitur poſt Conſtantini tempora libros illos fuiſſe conſcriptos.

De ſancto Irenæo. 180.

SAnctus Irenæus Epiſcopus & martyr Commodo Imperatore & Eleuthero Pontifice vixit: & tempore Severi Imp. martyrium conſummavit. Scripſit multa; ſed ad nos non pervenerunt, niſi *quinque libri adverſus Valentinum*, qui pleni ſunt doctrinâ, & pietate. Ambigunt nonnulli, Græcène, an Latinè ſcripſerit: quoniam non inveniuntur ejus libri, niſi latinè conſcripti: & tamen ipſe natione Græcus erat, & ſancti Polycarpi diſcipulus. & phraſis ejus græciſmum redolet. Sanctus Hieronymus lib. 11. in Ezechielem explanans caput 36. Ezechielis, apertè Irenæum inter Scriptores Græ-

Digitized by Google

cos numerat: & in lib. de Script. Eccl. in Tertulliano, dicit, Tertullianum eſſe primum Latinorum poſt Apollonium, & Victorem, quorum uterque Irenæo poſterior eſt.

SECULUM TERTIUM

Ab anno 200. ad 300.

De Tertulliano. 203.

TErtullianus tempore Severi Imperatoris floruit, ut ipſe teſtatur lib. 1. in Marcionem, in Apologetico cap. 4. & alibi. Initio Catholicus ardentiſſimi zeli, deinde in Montani hæreſim prolapſus contra Eccleſiam non pauca ſcripſit. Ergo opera Tertulliani indubitata ſunt.

De patientia. lib. 1
De Carne Chriſti. 1
De reſurrectione carnis. 1
De præſcriptionibus adverſus hæreticos. 1
De corona Militis. 1
Ad Martyres. 1
De pœnitentia. 1
De Virginibus velandis. 1
De Habitu muliebri. 1
‡*De fuga in perſecution.* 1
Ad ſcapulam. 1
De teſtimonio animæ. 1
De anima. 1
Adverſus Judæos. 1
Adverſus Marcionem. 5
Adverſus Valentinianos. 1
Adverſus Hermogenem. 1
Adverſus Praxeam. 1
De Pallio. 1
De Idololatria. 1
‡*De pudicitia.* 1
‡*De Jejunio adverſus Pſychicos.* 1
Scorpiacum contra Gnoſticos. 1
De Oratione 1
De Spectaculis. 1
De cultu Feminarum. 1
‡ *De exhortatione Caſtitatis.* 1
‡ *De Monogamia.* 1
De Baptiſmo. 1
Ad Uxorem ſuam. 1
Apologeticus adverſus gentes. 1

Digitized by Google

Ex his libris ſanctus Hieronymus in lib. de Script. Eccl. dicit, ſcriptos eſſe contra Eccleſiam à Tertulliano jam tum hæretico, librum de fuga in perſecutione, De exhortatione caſtitatis, De Monogamia, De pudicitia, De jejunio, quibus crucem addidimus. Librum de oratione ſcribit ſanctus Hilarius in cap. 5. Matthæi, eſſe volumen aptiſſimum, ſed conſequentem errorem auctoris detraxiſſe ſcriptis probabilibus auctoritatem.

Opera Tertulliani dubia, vel ſuppoſititia.

De Trinitate, lib. 1.

De cibis Judaicis, epiſtola.

De libro de Trinitate diſſentiunt ſanctus Hieronymus, & Ruffinus: hic enim in Apologia pro Origine ſcribit, librum de Trinitate Tertulliani ab hæreticis cum operibus ſancti Cypriani conjunctum fuiſſe, ut fallerent incautos. Ille autem in ſecundo libro adverſus Ruffinum contra aſſerit, librum illum de Trinitate, non eſſe Tertulliani, ſed Novatiani.

Idem etiam ſanctus Hieronymus in lib. de Script. Eccl. in Novatiano, ſcribit Novatianum ſcripſiſſe grande volumen de Trinitate quaſi Epitomen operis Tertulliani. Ubi apertè ſignificat, Tertullianum quoque ſcripſiſſe de Trinitate, cujus libri epitomen Novatianus ediderit. Sed quicquid de hac re ſit, dubitari non poſſe exiſtimo, quin liber de Trinitate, qui nunc extat inter opera Tertulliani, Tertulliani non ſit: nam in eo libro refutatur nominatim Sabelliana hæreſis, Sabellius autem poſt tempora Tertulliani apparuit; & in tempora Novatiani incidit, ut notum eſt ex epiſtola Dionyſii Alexandrini apud Euſebium lib. 7. hiſt. cap. 5. Adde quod ſtylus [ut etiam ſanctus Hieronymus annotavit] apertè clamat, librum illum Tertulliani non eſſe.

Digitized by Google

Liber, ſive Epiſtola de cibis Judaïcis, non videtur ſtylum habere Tertulliani: & videtur ab aliquo Epiſcopo propriæ plebi tranſmiſſus. Tertullianus autem Epiſcopus non fuit. Interim tamen nihil definio, ſed cauſas dubitandi in medium pono. Illud poſtremo addendum videtur, Tertulliani libros cum judicio eſſe legendos, non eos tantum, quos ſancto Hieronymo teſte, contra Eccleſiam propriè ſcripſit, ſed etiam librum adverſus Praxeam, librum de anima, librum adverſus Hermogenem, librum de carne Chriſti, & librum de pœnitentia. In his enim propoſitiones non paucæ, vel erroneæ, vel certè ſuſpectæ occurrunt.

De Clemente Alexandrino. 204.

Clemens Alexandrinæ Eccleſiæ Presbyter, vir doctiſſimus Panteni diſcipulus, & Origenis magiſter, vixit ſub Severo Imp. ut ipſe teſtatur lib. 1. Stromatum. Ibi enim deducit tempora Imperatorum uſque ad obitum Commodi, cui Severus ſucceſſit, poſt breviſſimum Imperium Pertinacis, & Juliani. Multa ſcripſit, quorum meminerunt Euſebius lib. 5. hiſt. cap. 11. & ſanctus Hieronymus de Script. Eccl. Nunc vero hæc opera ſuperſunt.

Stromatum libri octo.
Pædagogi libri tres.
Oratio exhortatoria ad gentes.

Neque de his dubitatio ulla eſt. Meminit Caſſiodorus in libro primo Divinarum Inſtitutionum explanationis Clementis Alexandrini in Epiſtolas canonicas: quæ explanatio, an ea ſit, quæ in Bibliotheca ſanctorum Patrum invenitur, non facilè judicare poſſum.

Non deſunt in hoc inſigni auctore ſententiæ aliquæ, quæ errorem ſapiunt, quas in libris noſtris Controverſiarum notavimus, & ob quas Gelaſius

Digitized by Google

Papa, in Concilio quodam Romano, Clementis hujus opuſcula inter apocrypha retulit. Utrum autem ſententiæ illæ ab hæreticis inſertæ ſint, ut aliqui piè credunt, an auctori more humano exciderint, ignoramus.

De Minutio Felice. 206.

MInutius Felix Tertulliani æqualis, ſcripſit *Dialogum inter Chriſtianum Octavium, & Ethnicum Cæcilium, qui Dialogus, Octavius inſcribitur*; atque inde factum eſt, cum auctor ignoraretur, ut ſeptem libris Arnobii contra gentes, hic veluti octavus adjungeretur. Sed revera non eſt octavus liber Arnobii, ſed Octavius Minutii Felicis, Cauſidici Romani inſignis, ut ſanctus Hieronymus teſtatur in lib. de Script. Eccl.

De S. Hippolyto Epiſcopo, & Martyre. 220.

SAnctus Hippolytus Epiſcopus Portuenſis, & martyr, Clementis Alexandrini diſcipulus, ſub Alexandro Severo martyrium conſummavit.

Multa ſcripſit, quæ enumerantur ab Euſebio lib. 6. hiſt. cap. 16. & à ſancto Hieronymo in lib. de Script. Eccl. Nunc ſolum extant *excerpta quædam ex libris S. Hippolyti de Theologia, & incarnatione apud Henricum Caniſium tomo quinto antiquæ lectionis: nec non in Bibliotheca Sanctorum Patrum, Oratio de conſummatione Mundi, De Antichriſto, & ſecundo adventu Domini noſtri Jeſu Chriſti.*

Conſulat Lector notationes Card. Baronii ad Martyrologium die 22. Auguſti.

De Julio Africano. 222.

JUlius Africanus paulo ſenior Origene fuiſſe videtur, cùm in epiſtola ad Origenem, eum filium appellet. Scripſit *librum de temporibus ab Origine Mundi uſque ad Macrinum Imperatorem*, ſub quo ipſe vivebat, & ad M. Antonium Heliogabalum, legationem ſuſcepit, ut ſanctus Hiero-

Digitized by Google

nymus teſtatur in lib. de Script Eccl. Sed hi lib perierunt, cum tamem extarent tempore Photii ut ipſe in Bibliotheca ſcribit. Extat hoc tempore ſolùm Epiſtola ad Origenem de hiſtoria Suſannæ quam fabuloſam eſſe contendit: cui reſpondit Origenes, veram illam eſſe demonſtrans. Epiſtola Julii Africani extat in ſecundo tomo operum Origenis.

De Origene. 226.

ORigenes Adamantius Clementis Alexandrini diſcipulus, vixit uſque ad tempora Galli, & Voluſiani Imp. teſte ſancto Hieronymo in lib. de Script. Eccl. Quamvis autem doctiſſimus fuerit deceptus tamen ex Platonis philoſophia in multos errores incidit. Sanctus Baſilius in lib. de Spiritu ſancto cap. 30. dicit, Origenem non habuiſſe ſanas de ſpiritu ſancto opiniones. Sanctus Epiphanius in libris de hæreſibus ponit Origenem in numero aliorum hæreticorum. Sanctus Hieronymus vertit in Latinum idioma libros Origenis Periarchon, ut oſtenderet errores plurimos, quibus libri illi ſcatent. Denique in quinta Synodo generali collatione 8. can. 11. dicitur anathema Origeni, & ſcriptis ejus, ſicut Ario, Eunomio, Macedonio, Neſtorio, & Eutycheti: & in lib. qui inſcribitur Pratum ſpirituale cap. 25. in quadam revelatione viſus eſt Origenes cum Ario, aliiſque hæreticis in gehennæ ignibus torqueri. Citatur autem Pratum ſpirituale in 7. Synodo generali, ne quis eum librum ſpernendum cenſeat. Hæc præmittenda exiſtimavi propter eos, qui Origenem defendere, vel excuſare conantur, quales fuerunt olim Euſebius in lib. 6. hiſt. Eccl. & in Apologia pro Origene, quam nomine Pamphili martyris edidit: & qui Euſebium imitatus eſt, Ruffinus, qui etiam Apologiam pro eodem Origene ſcripſit. Deinde paulò ante noſtram ætatem eandem defenſionem ſuſcepit

Joannes

Digitized by Google

annes Picus; & noſtro tempore Gilbertus Gebrardus.

Opera Origenis aſcendunt ad ſena millia librom, teſte Epiphanio in hæreſi Origenis, quæ eſt dine 64. Sed plurima perierunt. Quæ nunc exnt in duos tomos diſtributa, hæc ſunt.

Primi tomi.

Geneſim homiliæ. 17
Exodum homeliæ. 13
Leviticum hom. 16
Numeros hom. 28
librum Joſue hom. 26
lib. Judicum hom. 9
lib. Regum hom. 1
librum Job libri 3
Pſalm. 36. 37. & 38. hom. 9
Cantica canticorum hom. 6
Iſaiam hom. 9
In Hieremiam hom. 14
In Ezechielem hom. 14
Periarchon, id eſt, de principiis lib. 4
Threni ſive planctus Origenis tract. 1
De recta in Deum fide Dialogus
Commentaria in Job, Ioachimo Perionio interprete.
In eundem hom. 4

Secundi tomi.

n Matthæum tract. 35
n Lucam hom. 39
n Joannem tract. 32
n diverſa loca novi teſtamenti hom. 10
n epiſt. ad Rom. lib. 36
ontra Celſum lib. 8
ontra Marchioniſtas Dialogi.
Philocalia ſive de amore honeſti.
De Suſannæ hiſtoria Epitome.
De eadem hiſtoria Julii Africani epiſtola, & ad eandem Origenis reſp.

His addi poſſunt *Tetrapla*, *Exapla*, & *octapla*)rigenis labore contexta. *Tetrapla* ſunt quatuor ditiones teſtamenti veteris; 70. Interpretum, Aquiæ, Simmachi, & Theodotionis. *Exapla* ſunt quauor illæ adjunctis duabus Hebraicis, altera litteris Hebraicis, altera litteris Græcis. *Octapla* ſunt, editiones ſex ſupradictæ, adjunctis duabus ſine nomi-

Digitized by Google

ne auctoris, quinta, & ſexta: addidit ipſe Origenes ſeptimam editionem ex verſione 70. Interpretum emendata, & cum Theodotionis verſione collata, additis aſteriſcis & obeliſcis. Vide de his editionibus Epiphanium in lib. de ponderibus, & menſuris.

Opera dubia, vel ſuppoſititia.

HOmiliæ in Leviticum habentur etiam inter libros ſancti Cyrilli; ſed verè Origenis ſunt, non ſancti Cyrilli: nam & phraſim Origenis ſervant, & erroribus ejuſdem ſcatent.

Libri tres in Job, non videntur eſſe Origenis: nam lib. 1. Meminit auctor Homouſianorum, quam dicit eſſe ſectam trium Deorum, quæ totum orbem replevit. At nomen *Homouſianorum* inventum eſt ab Arianis, qui poſt obitum Origenis apparuerunt. Deinde lib. 2. meminit auctor ſancti Luciani jam tum martyrio affecti. At ſanctus Lucianus poſterior Origene fuit.

Commentaria quoque in Job, Perionio interprete, non videntur eſſe Origenis: nam in explanatione cap. 3. adfert expoſitionem ſancti Luciani martyris; item in explanatione cap. 7. & 8. refert Manichæos nominatim; & in cap. 18. meminit Homouſianiſtarum. At Manichæi & Ariani, qui Catholicos Homouſianiſtas vocabant, poſt Origenem exorti ſunt.

De Homiliis in Pſalmos aliqui dubitant, an ſint Origenis.

Homiliæ in diverſa loca Evangelii, ſine dubio non ſunt omnes Origenis.

In Homelia in primum caput Joannis mentio fit Manichæorum, & Arianorum, qui poſt Origenem exorti ſunt.

In homilia nona in diverſa loca, inveniuntur fragmenta ex ſancto Hieronymo in ultimum caput

Digitized by Google

ſaiæ Prophetæ, & ex ſancto Gregorio lib. 15. Moalium cap. 14. & ex aliis Origene poſterioribus; t ea fragmenta Hieronymi, & Gregorii, non Orienis eſſe, ſtylus manifeſtè docet.

In Homilia, de ſancta Maria Magdalena ſuper llud, *Maria ſtabat ad Monumentum foris plorans*, tylus eſt planè Latinus.

Tractatus quintus in Matthæum videtur eſſe Laini auctoris: nam adducens auctor verba Iſaiæ 48. *Dominus miſit me, & ſpiritus ejus*; in Græco, inquit, Spiritus ſanctus neutrius generis eſt, non naſculini, ut apud nos. Ubi ſe inter Latinos numerat. Et ſi tractatus quintus Latini auctoris eſt, non parva ſuſpicio eſt, reliquos etiam tractatus jusdem operis, Latini auctoris eſſe. Atque hæc pauca de Origene.

De Ammonio Alexandrino. 226.

AMmonius Alexandrinus tempore Alexandri Imper. vixit, & ſcripſit canones evangelicos, quos alii Harmoniam Evangelicam vocant: quam Victor Capuanus cum Tatiani Diateſſaron confudiſſe videtur. Vide in Bibliotheca ſanctorum Patrum tomo 7. editionis ſecundæ & Card. Baronium tomo 2. Annalium ad annum Domini 174.

De S. Gregorio Taumaturgo. 233.

SAnctus Gregorius antea Theodorus dictus Epiſcopus fuit Neocœſarienſis, & à magnitudine miraculorum patratorum Taumaturgus appellatus. auditor fuit Origenis, dum eſſet adoleſcens, ſed erroribus ejus omnino immunis fuit. Claruit tempore Alexandri Severi, cujus anno 10. factum Epiſcopum ſcribit Cardinalis Baronius in 2. tomo Annalium, ad annum 233.

Digitized by Google

Scripſit.

Metaphraſim id Eccleſiaſtem.
Panegyricum in Origenem.
Brevem fidei confeſſionem, quam ex re- latione B. Joannis Apoſtoli didicit.
Expoſitionem fidei adverſus Elianum.
Et Epiſtolam Canonicam.

His nuper adjunxit Gerardus Voſſius *duodecim ſen- tentias cum anathematiſmis:* Quæ extant Græce, Latinè apud Henricum Caniſium tomo 3. antiq lectionis.

Tres Sermones ejuſdem S. Gregorii de Annun tione B. Virginis.

Item Sermonem de Baptiſmo Chriſti, ſive de Th phania Domini; denique diſputationem de Anima Tatianum.

Et quidem de metaphraſi nullum eſt dubium. Ejus enim eſſe teſtatur ſanctus Hieronymus, tum in libro de Script. Eccl. tum in Commentario cap. 4. Eccleſiaſtæ. Ruffinus etiam meminit li 7. hiſt. Euſebii cap. 25. & falluntur, qui eam tri- buunt Gregorio Nazianzeno.

De Panegyrico quoque in Origenem res notiſſi- ma eſt. Scripſit enim illum adoleſcens, & coram ingenti multitudine, ipſo etiam Origene audiente, recitavit, teſte ſancto Hieronymo de Script. Eccl. & hoc tempore in lucem prodiit auctore Gerardo Voſſio hic ipſe Panegyricus Græcè, & Latinè.

Non minus certum eſt didiciſſe ſanctum Grego- rium confeſſionem fidei à B. Joanne Evangeliſta ſibi cum ipſa ſanctiſſima Virgine Deipara apparente; cujus rei meminit Gregorius Nyſſenus in vita Gre- gorii Taumaturgi; & eam ipſam fidei confeſſionem ab eodem Gregorio ſcriptam, totidem verbis re- ferunt idem Gregorius Nyſſenus, & alii.

Denique extra Controverſiam eſt epiſtola canoni-

Digitized by Google

ca, quam etiam Balſamon Commentariis illuſtravit.

Expoſitionem fidei, quam ſanctus Gregorius ſcripſit, exiſtimat Gerardus Voſſius ſe inveniſſe, & edidiſſe: ſed fortaſſe fallitur: nam expoſitio illa fidei, cujus meminit ſanctus Baſilius in epiſt. 64. ad Neocæſarienſes, quæ verè à Gregorio Taumaturgo ſcripta fuerat adverſus Elianum, multum differt ab iſta, quæ nunc extat apud Voſſium. In illa enim habebatur, Patrem & Filium hypoſtaſi eſſe unum, & ſola animi cogitatione diſtingui: unde ſuſpicio orta erat, à Gregorio foveri hæreſim Sabellii: & ſanctus Baſilius laborat, ut ſanctum Gregorium à Sabellianiſmi ſuſpicione defendat. At expoſitio fidei, quam Voſſius edidit, Sabellium nominatim refutat, neque unquam dicit Patrem & filium hypoſtaſi eſſe unum, & ſola rationis cogitatione diſtingui: ſed contra dicit, Patrem & filium natura divinitatis eſſe unum, & unamquamque perſonam per ſe ſubſiſtere, & aliam eſſe hypoſtaſim Patris, aliam Filii, &c. Præterea expoſitio fidei Voſſiana videtur omnino ſcripta contra Arianos, ac per hoc ſatis diu poſt tempora ſancti Gregorii Taumaturgi: ſic enim incipit, *Inimiciſſimi, & alieni à confeſſione Apoſtolica ſunt, qui dicunt, eſſe filium ex non extantibus. & infra, Eos vero, qui communicant cum iis, qui reiiciunt homouſion, tanquam alienum à ſcripturis, & qui dicunt aliquid ex Trinitate creatum eſſe, alienos exiſtimamus.* Conſtat autem Arianos fuiſſe, qui dicebant, filium eſſe ex non extantibus, & qui rejiciebant vocem *homouſion*, tamquam alienam à ſcripturis. Quin etiam ita diſputat hic auctor de incarnatione, ut videatur refellere Neſtorianos, & Eutychianos.

Eadem cenſura addi poteſt ad duodecim capitula cum anathematiſmis, quæ Gerardus Voſſius ſancto

Digitized by Google

Gregorio tribuit. Videntur enim illa capitula quaſi appendix quædam ad expoſitionem fidei adjuncta, ac præcipuè Neſtorii & Eutychetis erroribus opponuntur: qui hæretici longè poſt obitum ſancti Gregorii exorti ſunt.

De ſermonibus in Annuntiationem, & Theophaniam Dominicam, ut etiam de libello De anima ad Tatianum, nihil certi habeo, cum nec veteres horum operum meminerint; neque tamen convinci poſſit, eos eſſe ſuppoſititios.

De ſancto Cornelio Papa. 254.

SAnctus Cornelius Papa tempore Decii ſedit, & ſcripſit *inſignes epiſtolas*, quarum meminit ſanctus Hieronymus in lib. de Script. Eccl. è quibus extat ſolum epiſtola ad Fabium, ſive Flauianum Antiochenum Epiſcopum, ſed non integra, apud Euſebium lib. 6. hiſt. cap. 35. & alia brevis ad Lupicinum, tomo 1. Bibliothecæ ſanctorum patrum, & aliæ duæ inter epiſtolas ſancti Cypriani.

De ſancto Sixto Secundo.

SIxtus ſecundus Pontifex, & martyr dicitur ſcripſiſſe *librum ſententiarum, ſive prouerbiorum*, qui citatur à ſancto Auguſtino lib. De natura, & gratia, cap. 64. & extat in tomo 5. Bibliothecæ ſanctorum patrum editionis 2.

Cæterum liber ille falſò tribuitur ſancto Sixto martyri, cum ſit Sixti philoſophi ethnici, ut ſanctus Hieronymus demonſtrat in epiſt. ad Cteſiphontem; & in cap. 22. Hieremiæ, & in cap. 18. Ezechielis: & ſanctus Auguſtinus lib. 2. Retractationum cap. 42. retractat locum citatum ex libro De natura & gratia. Denique Gelaſius in concilio 70. Epiſcoporum reprobat librum proverbiorum ſub nomine ſancti Sixti ab hæreticis conſcriptum: dicit autem ab hæreticis conſcriptum, quia Ruffinus eum librum plenum erroribus convertit ex Græco, & ſancto Sixto attribuit.

Digitized by Google

De ſancto Cypriano. 250.

SAnctus Cyprianus vir eloquentiſſimus & ſanctiſſimus ſub Valeriano, & Gallieno martyrium paſſus eſt, teſte ſancto Hieronymo in lib. de Script. Eccl. ſed in Epiſcopum promotus fuit temporibus Fabiani Papæ, & Philippi imp. proinde ſedit temporibus Fabiani, Cornelii, Lucii, Stephani, & Sixti Pontificum Romanorum. Opera ejus multa extant, ſed non omnia indubitata: primo igitur catalogum texemus operum indubitatorum.

Opera S. Cypriani indubitata.

Epiſtolarum libri quatuor, quas Pamelius ordine temporum digeſſit & ſunt numero 83.

De habitu Virginum, tractatus unus.

De lapſis. 1

De ſimplicitate Prælatorum, ſive de unitate Eccleſiæ. 1

De oratione Dominica. 1

Contra Demetrianum. 1

De Idolorum vanitate. 1

De mortalitate. 1

De Eleemoſina. 1

De bono patientiæ. 1

De zelo & livore. 1

De exhortatione martyrii. 1

Ad Quirinum contra Judeos lib. 3.

Ad Jubaianum de baptizandis hæreticis. 1

Ad Pompeium contra epiſtolam Stephani Papæ. 1

Hos tamen duos lib. Pamelius inter epiſtolas conieсit & ſunt epiſtolæ 73. *&* 74.

Sententiarum ex concilio Carthaginenſi de hæreticis baptizandis. 1

Opera ſuppoſititia, vel dubia.

De monte Sinai & Sion tractatus unus.

De relevatione capitis ſancti Joannis Baptiſtæ

Expoſitio Symboli.

De ſingularitate Clericorum.

De operibus Cardinalibus Chriſti, Sermones 12.

De laude Martyrii.

De diſciplina, & bono pudicitiæ.

Ad Novatianum de ſpe veniæ lapſis non neganda.

De duplici martyrio.

De Aleatoribus.

Digitized by Google

De Cœnæ diſpoſitione.
De duodecim abuſionibus ſeculi.
De ſpectaculis.
De Judaica incredulitate ad Vigilium.
De Judæis qui inſecuti ſunt Chriſtum.
Carmen, Geneſis.
Carmen, Sodoma.
Carmen ad Apoſtatam S- natorem.
Hymnus de Paſcha.
Oratio pro Martyrib- quæ incipit, Agios
Oratio altera quæ inci- Domine ſancte Pate-

Tractatus de monte Sinäi, & Sion, non h- ſtylum ſancti Cypriani.

Tractatus de revelatione capitis ſancti Joan- Baptiſtæ, non eſt ſancti Cypriani, ſed auctoris - to recentioris, qui in hoc ipſo opere mentio- facit ſanctorum Athanaſii & Cyrilli: item Th- doſii Imp. & Pipini Regis Francorum: & ipſa re- latio capitis ſancti Joannis Baptiſtæ contigit - Theodoſio, ut Nicephorus teſtatur lib. 12. cap. - Itaque relevatio, de qua hic agitur facta eſt an- plus centum poſt obitum ſancti Cypriani.

Expoſitio Symboli, non eſt ſancti Cypriani, - Ruffini: nomine Ruffini habetur inter opera ſan- Hieronymi: & teſtatur Gennadius in libro de - illuſtribus, Ruffinum in explicatione Symboli - celluiſſe: denique ſtylus eſt Ruffini, non ſan- Cypriani.

Tractatus de ſingularitate Clericorum, ubi pr- hibetur Clericis cohabitatio fœminarum, inſign- & utilis eſt, & antiqui ſine dubio auctoris: non- nullis videtur eſſe potius Origenis, quam Cyprian- Sed tamen ſtylus apertè reclamat; & Latinum au- ctorem, non Græcum eſſe clamat. Idem etiam ſty- lus ſatis diverſus eſt à ſtylo ſancti Cypriani, & ver- ba multa parum latina admiſcet, quæ in Cypriano non inveniuntur, qualia ſunt inordinaliter, conte-

Digitized by Google

ernalitas, mulcedo, paſſibilitas, & alia.

Sermones de operibus Cardinalibus Chriſti eruiti, & antiqui auctoris ſunt, ſed non videntur eſſe Cypriani. Primùm enim ſtylus multo humilior eſt uam ſancti Cypriani eſſe ſoleat. Deinde in ſermone de Tentatione & Jejunio, docet hic auctor Diabolum cecidiſſe de cælo ante hominis creationem, cujus ſententiæ contrarium habet ſanctus Cyprianus in tractatu de zelo & livore. Denique in præfatione ſic alloquitur ſanctum Cornelium Papam, *Quia inquit, ſolent aliquando Patres nugis infantilibus arridere, & linguis balbutientibus delectari, indulgentiam meretur humilitas, quæ, quo poteſt acceſſu ſublimitatis veſtræ manibus ſe porrigit attrectandam.* Hæc ille, At ſanctus Cyprianus ſemper Cornelium fratrem, & collegam appellabat: nec ignorabat, ſe non minus doctum, & diſertum, quàm Cornelius eſſet; & cum prętere Epiſcopus ante Cornelium ordinatus fuiſſet, & in Eccleſia univerſa mirifice clareret, nunquam profectò ſcripta ſua nugas infantiles appellaret: neque diceret ſublimitatem Cornelii lingua balbutienti Cypriani oblectari debere.

Libellus de laude martyrii ideo poſitus eſt inter opera Cypriani dubia, quoniam Eraſmus dubitavit ob aliquam ſtyli diſſimilitudinem. Sed communiter admittitur inter vera opera ſancti Cypriani, præſertim cum Moyſes, & Maximus, ad quos liber iſte ſcribitur, in epiſtola ad Cyprianum, quæ eſt 26. inter epiſtolas S. Cypriani, hujus ipſius libri mentionem faciant, neque ſtylus diſſidet ab aliis operibus, niſi quod eſt magis elaboratus, quàm aliqua alia ejuſdem opera, ſed non magis, quàm omnia. Siquidem epiſtola ſecunda, quæ eſt ad Donatum, non cedit huic libello; & tamen illa epiſtola eſt, hic vero liber ſimilis orationi in genere demonſtrativo.

Digitized by Google

Liber de diſciplina, & bono pudicitiæ: & lib ad Novatianum de ſpe veniæ danda lapſis; S. Cy priani mihi eſſe videntur, quicquid Eraſmus dica qui nimis ſubtiliter de ſtyli diſſimilitudine aliqua do judicat.

Liber de duplici Martyrio S. Cypriani eſſe no poteſt, cùm auctor mentionem faciat Diocletia & Maximiani Imperatorum, qui nondum imper cœperant, cùm S. Cyprianus martyrium pateret ac ut magis miremur, qua fronte ejuſmodi li ſub Cypriani nomine edantur, meminit hic ide auctor belli Cæſarei contra Turcas.

Liber de aleatoribus utilis & doctus eſt; ſed n videtur eſſe Cypriani, cùm in principio ſatis ape ſignificet auctor, ſe univerſali Eccleſiæ præſide & Apoſtolatum gerere, ſuper quem Chriſtus fu davit Eccleſiam, & Chriſti vicariam Sedem ob nere, & ſibi traditas eſſe claves ligandi, & ſolve di, &c. Itaque videtur libellus eſſe alicujus Rom ni Pontificis, qui S. Cypriani ſcriptiones imitat quamvis ſtyli ejus elegantiam non aſſequatur.

Liber de cœnæ diſpoſitione non ſolum Cypria non eſt, verum neque alicujus docti hominis. Fo taſſe auctor ejus Cyprianus dicebatur, ſed longe verſus ab illo, de quo nunc agimus: nam neq verba, neque ſententias habet homine docto di nas: ſed ineptas, & ridiculas narrationes, & fabell

Liber de duodecim abuſionibus ſeculi S. Cypri ni eſſe non poteſt, cùm paſſim citet ſcripturas verſione S. Hieronymi: qua ratione neque S. Au ſtini erit, quamvis inter ejus etiam opera feratu

Liber de ſpectaculis egregius eſt, & ad imitati nem libri Tertulliani de eodem argumento co ſcriptus. Ratio dubitandi ſitnè Cypriani, an no ſola ſtyli diverſitas eſſe videtur.

Liber de incredulitate Judaica ad Vigilium,

Digitized by Google

eſt aliud, niſi verſio in Latinam linguam dia-
gi Græci inter Jaſonem Chriſtianum, & Papiſ-
m Hebræum: qui Græcus dialogus antiquiſſimus
, cùm ejus meminerit Origenes lib. 4. contra
:lſum. Auctor autem Latinæ verſionis non Cy-
ianus, ſed Celſus dicitur, ut perſpicuum eſt ex
timis verbis [illegible]ri.

Liber de Judæis, qui inſecuti ſunt Chriſtum
ucti Cypriani non eſſe videtur ob nimis magnam
yli diverſitatem.

De carminibus & orationibus nihil certi habeo:
am neque habemus veterum teſtimonia, unde pro-
:mus opera iſta eſſe Cypriani: neque habemus ar-
ımenta, unde probemus non eſſe: opera ſunt
avia, & docta, & ſancto Cypriano digna.

De S. Pontio Diacono. 250.

SAnctus Pontius, Diaconus ſancti Cypriani ſcrip-
ſit *inſigne volumen de vita & paſſione S. Cypriani*
:ſte S. Hieronymo de Script. Eccl. Id volumen ex-
at ad initium S. Cypriani in editione Jacobi Pamelii.

De S. Dionyſio Alexandrino. 250.

SAnctus Dionyſius Alexandrin. Epiſcopus æqua-
lis fuit S. Cypriani, ſed paulo prior in Epiſcopa-
ı, & paulo poſterior in morte: & ſcripſit libros, &
piſtolas multas, teſte S. Hieronymo de Script. Eccl.
.xtat nunc epiſtola una ſatis brevis inter canones
.ccleſiaſticos Græcorum cum annotationibus Bal-
amonis. Extat Epiſtola inſignis contra Paulum Sa-
noſatenum Romę edita græcè & latinè anno 1608.
:xtant etiam multa, & magna fragmenta operum
ujus Dionyſii apud Euſebium lib. 6. hiſt. cap. 33.
x ſequentibus uſque ad finem libri, & lib. 7. cap.
ı. & ſequentibus uſque ad 21. Extant denique alia
ragmenta apud Athanaſium in libro de ſententia

Digitized by Google

Dionyſii Alexandrini, & in lib. de ſententia Ni-cænæ Synodi. Neque de his ulla controverſia eſt.

De S. Zenone Epiſcopo & Martyre. 260

ECcleſia Veronenſis ſanctum Zenonem Epiſco-pum veneratur, quem ſub Gallieno Imperato passum eſſe prædicat, & ejus ſermones permult nuper edidit. Hujus Zenonis Epiſcopi, & marty nulla fit mentio apud Euſebium in hiſt. neque ap ſanctum Hieronymum in lib. de Script. Eccl.

Primus eſt S. Gregorius, qui S. Zenonem E-copum Veronæ Martyrem nominat lib. 3. Dia-gorum, cap. 19. ſed de operibus ejus mention nullam facit. Extant ſub nomine ejus ſermo editi Veronæ anno 1586.

De Geneſi ſermones.	4	*Ad Neophitos.*
De Abraham.	3	*De Iſaia.*
De ſomnio Jacob.	1	*De Martyrio Iſaia.*
De Juda Patriarcha.	1	*De Daniële.*
De Exodo.	15	*De Jona.*
De Præcepto, Attende tibi.	1	*De Evangelio ſecundu Lucam.*
De Job.	1	*De Evangelio ſecundu Joannem.*
De Pſalmis.	9	*De Spirituali ædificatio ne.*
De Epiſtola ad Corinthios	1	*De Patientia:*
De Æterna filii generatione.	3	*De Pudicitia.*
De adventu Chriſti.	1	*De Continentia.*
De Nativitate Chriſti.	3	*De Juſtitia.*
De Circumciſione.	1	*De Jejunio.*
De Fide.	1	*De Timore.*
De Fide, Spe, & Charitate.	1	*De Spiritu & corpore.*
De Fidei veritate.	1	*De Avaritia.*
De Paſcha.	9	*De Livore, & invidia.*
Invitatio ab Fontem.	8	*De S. Archadio.*
		De Reſurrectione. 1

Ex

Ex his ſermo in illud, *Attende tibi*; & ſermo in
angelium Lucæ, & ſermo de jejunio, & ſermo
livore, & invidia, non ſunt ſancti Zenonis, ſed
ncti Baſilii Magni, ut notum eſt, tum ex ſtylo.
n ex communi ſententia. Item ſermones in Pſal-
os, ſi non omnes, certè majori ex parte apud
ilarium inveniuntur.

De aliis non habeo, quod dicam, niſi aliquos
ſe breuiſſimos, ut ſermones dici non mereantur;
iquos eſſe repetitiones aliorum, aliquos ita obſ-
ros, ut intelligi nequeant: & quod me male ha-
t, de his ſermonibus nullam extare apud vete-
s mentionem. Primus enim, qui eos invenit,
uarinus fuit Veronenſis Orator, ante annos cir-
er centum: editi ſunt autem Venetiis anno 1508.
poſtea emendatius, & pulchrioribus characteri-
is Veronæ anno 1586. conſulat Lector Cardi-
alem Baronium in notis Martyrologii.

De S. Victorino Pictabionenſi. 270.

Anctus Victorinus Pictabionenſis Epiſcopus, &
Martyr, ſancti Cypriani æqualis, vel paulo po-
erior, *multa opera* ſcripſit teſte ſancto Hierony-
no in lib. de ſcript. Eccl. Nunc ſolùm extat com-
nentarium in Apocalypſim, & de hoc ipſo dubium
ſt, an ſit Victorini opus. Scribit enim ſanctus Hie-
onymus in epiſtola præfixa Commentario Victo-
ini in Apocalypſim, Victorinum in iſto ſuo Com-
entario ſecutum eſſe errorem Chiliaſtarum, quod
tiam ſcripſit in libro de Script. Eccl. in Papia:
ua de cauſa Gelaſius Papa Victorini opera inter
pocrypha numeravit. At Commentarium, quod
unc extat ſub nomine Victorini, non ſolùm hoc
rrore caret, ſed contra hunc errorem etiam pug-
at. Hic beatus vir ſub Diocletiano martyrium
paſſus eſt anno Domini 303.

Digitized by Google

De S. Methodio Epiſcopo, & Martyre. 285.

SAnctus Methodius Epiſcopus Tyri claruit te- pore Diocletiani Imperatoris, & anno ejus Martyrio coronatus eſt, ex Hieronymo de Scr Eccl. Is multa ſcripſit, ſed nunc ſolum extant *fr menta* ſatis magna ex lib. ejus *de reſurrectione verſus Origenem*, apud Epiphanium hæreſi 64. E tant etiam alia *fragmenta* apud Photium in Bibl theca. Circumfertur *libellus revelationum* ſub no ne ſancti Methodii, ſed ſuppoſititius cenſetur.

De Dorotheo Tyrrenſi.

DOrotheus Tyrrenſis dicitur tempore Dioc tiani exilium paſſus, & ſcripſiſſe *Synopſin vita Prophetarum, & diſcipulorum Chriſti*: q Synopſis extat in bibliotheca ſanctorum Patru & frequenrer citatur. At hujus Dorothei null mentionem inveni apud Euſebium, ſanctum *Hier* nymum, vel Gennadium, aut etiam Joanne Trithemium, qui ſcripſerunt de viris illuſtribus.

Ipſa verò Synopſis plena eſt fabulis. Conſul lector, quæ iſte auctor ſcribit in vita Abdiæ, Jon Iſaiæ, Hieremiæ, & Eliſœi. Præterea conſula quæ ſcribit in vita Jacobi Alphæi, & Clementis & in ſumma ſciat, ab iſto numerari inter 72. *Di* cipulos Chriſti omnes, qui ab Apoſtolo Paulo no minantur, etiamſi Ethnici fuerint, vel femin & illos omnes non ſolum diſcipulos Domini, ſe etiam Epiſcopos facere. Non meminiſſem libri ta fabuloſi, niſi vidiſſem à multis citari, & non nimi fieri.

De Arnobio. 285.

ARnobius ſub Imp. Diocletiano floruit, teſt ſancto Hieronymo de Script. Eccl. ac ut pro baret, ſe verè factum eſſe ex pagano Chriſtianum, ſcripſit *libros ſeptem contra gentes*: nam octavus, qui illi operi adjunctus eſt, non eſt liber octavus

Digitized by Google

Arnobii, ſed Octavius Felicis Minutii, de quo ſupra dictum eſt. Feruntur etiam ſub nomine Arnobii Commentaria brevia in Pſalmos, Sed ea non videntur eſſe hujus Arnobii, ſed alterius recentioris: nam in explicatione Pſalmi 108. refellit hic auctor hæreſim prædeſtinatorum, quæ tempore S. Auguſtini, vel poſtea exorta eſt: & in explicatione Pſal. 109. nominatim refellit Photinum hæreſis Ebionitarum inſtauratorem. At Photinus tempore Valentiani Imperatoris vixit, teſte S. Hieronymo de Script. Eccl. quo tempore Arnobius ſuperſtes eſſe non poterat. Fuit enim Arnobius præceptor Lactantii, Lactantius autem in extrema ſenectute vocatus eſt à Conſtantino Magno, ut Criſpum filium erudiret, teſte S. Hieronymo de Script. Eccl. in Lactantio. Quamvis autem Commentaria in Pſalm. non ſint illius Arnobii, qui circa initia Principatus Diocletiani florebat: ſunt tamen auctoris alicujus veteris, qui etiam Arnobius dicebatur, ut conſtat ex Commentariis Bedæ in Pſalmos, in quibus explicatio Arnobii non ſemel adducitur. Vide infrà in verbo Arnobius junior. Feruntur etiam annotatiunculæ in varia loca Evangelii; ſed parvi momenti neque certum eſt, an ſint Arnobii.

De Lactantio Firmiano. 290.

LActantius Firmianus, Arnobii auditor, floruit ſub Diocletiano, & ad Principatum Conſtantini Magni in ſenectute pervenit, teſte S. Hieronymo in libro de Script. Eccl. ubi multa ejus opera recenſet, quę non extant: quę autem extant hęc ſunt.

Divinarum Inſtitutionum libri.	7	*Carmen de Phænitce*
De Ira Dei.	I	*Aliud de paſſione Domini.*
De Opiſicio Dei.	I	*Tertium de Reſurrectione ejuſdem & de Paſchate.*
Epitome in libros ſuos.		

Et quidem opera omnia, exceptis carminibus,

Digitized by Google

ſine controverſia Lactantii ſunt: & quemadmodu
ad eloquentiam Tullianam proximè accedu
ita erroribus variis ſic deformata ſunt, ut non
cauſa Gelaſius Papa in Concilio Romano apoc
pha cenſeri voluerit.

Carmen de Phœnice Ethnici hominis eſſe videtu
Carmen de reſurrectione, & Paſchate, ut etia
de Paſſione, ambiguum eſt, an Lactantii ſint, q
nonnulli negant illius eſſe: & tamen non habem
certum argumentum, unde probetur illius non eſ

SECULUM QUARTU

Ab anno 300. ad 400.

De Conſtantino Magno Imperatore. 306.

COnſtantinus S. Helenæ filius, Impera
Maximus, & feliciſſimus, quamvis occ
patiſſimus in imperio orbis terræ gub
nando, quod ſuſcepit anno Dom. 306
tenuit uſque ad 337. ſcripſit tamen *multas lati
orationes*, earumque magnam partem recitavit, E
ſebio teſte lib. 4. de vita Conſtantini cap. 29. U
tantum nunc ſupereſt, ſcripta ad Sanctorum cœ
tum, cujus meminit idem Euſebius lib. 4. cap. 3
de vita Conſtantini, atque eadem excudi ſolet p
ipſos libros de vita Conſtantini. Oratio ſanè p
chra, & luculenta de Chriſti adventu, & divini
te: ubi etiam cap. 18. inſeruntur carmina *Siby*
Erithrææ, quarum litteræ capitales reddunt ha
ſententiam, *Jeſus Chriſtus, Dei filius, ſervator, Cru*
Scripſit etiam idem Imperator *epiſtolas multas*, qu
rum aliquæ extant tum in hiſtoria Euſebii, tum in l
bris de vita Conſtantini. Sed epiſtolę poſſent fortaſſ
tribui Secretariis; ſed orationes ipſius Conſtantini
proprio labore, & ſtudio ſcribebantur, ut diximus.

Digitized by Google

De Euſebio Cæſarienſi. 326.

EUſebius Pamphili Epiſcopus Cæſarienſis, tempore Conſtantini Magni floruit, ſcripſit pluria, ex quibus hæc nunc exſtant.

De Evangelica præparatione lib.	14
De Evangelica demonſtratione.	10
De Hiſtoria Eccleſiaſtica.	10
De vita Conſtantini.	4
Adverſus Hæreſim Hieroclis.	1
De Philoſophorum diſſenſione.	1

Chronicon interprete S. Hieronymo.

Libri de præparatione, & demonſtratione Evanelica imperfecti ſunt. Scripſit enim Euſebius, teſte. Hieronymo de Script. Eccl. De præparatione ib. 15. De demonſtratione lib. 20. Nunc autem lli ſunt 14. iſti ſunt 10. Hiſtoriam Euſebii Eccleiaſticam Ruffinus vertens, libros novem confecit uibus duos ipſe addidit. Sed Jo. Chryſtophoſonus in ua interpretatione libros decem eſſe oſtendit, quot tiam S. Hieronymus numeravit. Cæterùm Ruffiaus non ad verbum vertit, ſed aliqua addidit, aliqua etraxit. Hanc hiſtoriam Gelaſius inter apocryphos ibros retulit, fortaſſe ob nimias laudes Origenis.

Scripſit Præterea Euſebius ſub nomine S. Pamhili martyris Apologiam pro Origene: quamvis nim S. Hieronym. in lib. de Script. Eccl. in Pamhilo teſtatus ſit à S. Pamphilo ſcriptam fuiſſe Apoogiam pro Origene: tamen idem S. Hieronym. lib.. in Ruffinum, ſe poſtea comperiſſe dicit, Apoloiam illam eſſe partem Apologiæ Euſebii pro eoem Origene, cui Ruffinus mutaverat titulum, & oc ipſum probat teſtimonio Euſebii, qui S. Pamphiam nihil ſcripſiſſe aſſeruit præter epiſtolas aliquot.

Porrò Euſebium hunc Cęſarienſem Arianum hęreticum fuiſſe teſtatur S. Athanaſius in libro de Decretis Nicenæ Synodi: teſtatur S. Hieronymus in

Digitized by Google

utroque libro adverſus Ruffinum, ubi Euſebiu
hunc non ſolùm hæreticum Arianum, ſed nu
ſigniferum, nunc Principem Arianorum vocat: te
ſtatur ſeptima Synodus Act. 5. ubi primum Leg
Apoſtolici, deinde tota Synodus rejiciunt auctori
tatem Euſebii Pamphili, tamquam hæretici Ariani
Quare mirum eſt, cur aliqui moderni Euſebiu
hunc tanto ardore defendere velint.

De Juvenco Poeta Christiano. 330.

JUvencus presbyter ſcripſit Conſtantino Imp
rante *libros quatuor carminum, quibus Evang
licam hiſtoriam complexus eſt.* Laudat hoc opu
ſanctus Hieronymus, tum in libro de ſcript. ecc
tum in epiſtola ad Magnum, tum etiam in Com
mentario ad cap. 7. Matthæi. Extant hi libri in 8. to
mo Bibliothecæ ſanctorum Patrum editionis ſe
cundæ.

De S. Antonio Abbate. 330.

SAnctus Antonius Abbas eodem Imperatore
Conſtantino floruit, ſcripſitque *epiſtolas ſepte
lingua Ægyptiaca, ſed ſenſu & ſpiritu* Apoſtolico, ut
ſanctus Hieronymus teſtatur in lib. de Script. Eccl.
Extant epiſtolæ S. Antonii in Bibliotheca Ss. Patrum:
Addit Jo. Trithemius in libro ſuo de Script. Eccl.
ſcriptos fuiſſe ab eodem magno Antonio duos lib
ſermonum, qui pariter nunc extant in Bibliotheca
ſanctorum Patrum. Sed mirum eſt Trithemium non
advertiſſe, in ſermonibus illis citari Baſilium, Gregorium Nyſſenum, Jo. Chryſoſtomum, Nilum, Photium, & alios, qui multis annorum centuriis poſteriores fuerunt S. Antonio Abbate, de quo nos loquimur.

De S. Pachomio. 340.

SAnctus Pachomius ex milite gentili Monachus probatiſſimus effectus, S. Antonii æqualis, & forte diſcipulus, ſcripſit *regulam Monachorum, An-*

Digitized by Google

olo dictante, quæ extat inter opera Joannis Caſſiani Romæ excuſa.

De ſancto Oreſieſi. 340.

ORefieſis Monachus æqualis S. Pachomii ſcripſit (Gennadio teſte in libro de viris illuſtribus) *librum divino ſale conditum de inſtructione vitæ Monaſticæ:* hic liber extat in Bibliotheca SS. Patrum editionis ſecundæ, tomo quarto.

De S. Machario Seniore. 340.

SAnctus Macharius Senior S. Antonii diſcipulus, & S. Pachomii, atque Oreſieſis æqualis, ſcripſit *homilias quinquaginta ad Monachos*, quæ extant in Bibliotheca SS. Patrum tomo ſecundo, editionis ſecundę.

De ſancto Athanaſio. 340.

SAnctus Athanaſius Epiſcopus Alexandrinus, ſub eodem Conſtantino florêre cœpit, & ſub Valente Imperatore migravit ad Dominum, teſte S. Hieronymo de Script. Eccl. Opera S. Athanaſii quatuor tomis continentur, nec tamen ſunt omnia: meminit enim S. Hieronymus duorum librorum contra gentes & libri unius contra Valentem, & Urſacium, & alterius de Pſalmorum titulis, & etiam de vita ſancti Antonii, qui tamen libri in his quatuor tomis deſiderari videntur, niſi forte mutata ſint nomina, ut mox dicemus.

Tomi Primi.

Oratio contra Idola.
De Incarnatione Verbi, ejuſque ad nos adventu.
Ad Epictetum Epiſcopum Corinthiorum epiſtola.
Expoſitio fidei.
Liberii Epiſcopi Romani ad Athanaſium epiſtola.
Athanaſii Reſponſio.
Ad Antiochenſes epiſtola.
De æterna ſubſtantia Filii & Spiritus ſancti cum Deo.
Oratio quod Chriſtus ſit unus.
Ad Adelphium fratrem contra Arianos.
Orationes quatuor contra

Arianos.
In hoc dictum, ex Deo Deus eſt verbum.
In hoc dictum, Omnia mihi tradita ſunt, &c.

Compendium è ſuperio-bus contra eos, qui cant Spiritum ſanct eſſe creaturam.

Obſervatio in libros Primi *Tomi.*

ORatio contra idola, & liber de Incarnatio Verbi, videntur eſſe duo libri contra gent quorum ſanctus Hieronymus meminit. Nam i tio libri de Incarnatione Athanaſius dicit, ſe h nus diſputaſſe contra Idola, nunc ſequi, ut diſ tet de Incarnatione Verbi, ut planè appareat illa opera eſſe conjuncta, & unum eſſe partem al rius. Utrumque autem eſt contra gentiles, & fertum teſtimoniis gentilium. Quare mirum eſt cur unum dicatur oratio, & alterum dicatur liber cùm utrumque ſit diſputatio contra Idola, & pr Chriſto adverſus gentes.

In eodem primo tomo eſt quædam expoſitio fid de qua, nùm ſit Athanaſii, ambigo, tum quia di verſa eſt à Symbolo Athanaſii, nec ſcio, cur du expoſitiones fecerit; tum maximè, quia hæc videtur illi contraria: in hac enim dicitur *tres perſona divinas non eſſe tres ſubſiſtentias, ſeorſim diſtinctas*: in illo autem Symbolo dicitur, *alia eſt perſona Patris, alia Filii, alia Spiritus ſancti*, & Græcè, *alia hypoſtaſis*, id eſt, *ſubſiſtentia*: teſtatur enim ſanctus Gregorius Nazianzenus Oratione in Athanaſium extrema, ab Athanaſio fuiſſe declaratum intelligi à Latinis per nomen *perſona*, quod à Græcis per nomen *hypoſtaſis*, & Græcos dicere tres hypoſtaſes; Latinos, tres perſonas.

In eodem tomo habetur epiſtola Liberii Papæ ad Athanaſium, & reſponſio Athanaſii ad Liberium: ſed neutra videtur convenire auctori, cui tribuitur. Liberius enim ita ſcribit ad Athanaſium:

Digitized by Google

ſi dubitet de ejus fide; & jubet illum anathema
tere Sabellio, & Ario: deinde addit rationem.
t ego ſecurior efficiar, tuaque mandata inhæſi-
ter obeam. At neque credibile eſt, Liberium un-
uam dubitaſſe de fide S. Athanaſii: neque etiam
a ſe illi ſubieciſſe, ut mandata ejus obiturum ſe
olliceretur. Adde, quod epiſtola, quæ tribuitur
iberio incipit per, *Ergo*, ſine interrogandi nota,
t concluſio potius epiſtolæ, quam epiſtola eſſe
ideatur.

Reſponſio quoque Athanaſii non habet formam
piſtolæ, ſed ſimplicis confeſſionis fidei: neque con-
ſſio concepta eſt verbis ſatis propriis, præſertim
i dicit *illa caro ſuſpenſa eſt in Cruce, non ipſe: illa, omnes humanas paſſiones, ut homo ſuſtinuit: non ipſe*. At negari non debet, ipſum Chriſtum, ſive
tiam ipſum Deum Crucifixum in carne: ſic enim
oquitur ſanctus Petrus. *Chriſto igitur in carne paſſo*,
& *Chriſtus paſſus eſt pro nobis*: & ſanctus Paulus,
Humiliavit ſemetipſum factus obediens uſque ad mortem. &, *Numquam Dominum gloriæ crucifixiſſent*.
Sanctus vero Athanaſius maximè proprie, &
caſtigate de ejuſmodi myſteriis loqui ſolet. Proinde
non videtur ejuſmodi ſcriptio ſancto Athanaſio
tribuenda.

Tomi ſecundi.

Apologia ad Conſtantium.	*Ad Seraphionem epiſtola.*
Apologia de fuga ſua.	*Ad ſolitariam vitam agentes epiſtola.*
Epiſtola ad omnes Orthodoxos.	*Ad Jovian. Imp. epiſtola.*
De ſententia Dionyſii Alexandrini.	*De Synodis Arimini, & Seleuciæ.*
De decretis Nicænæ Synodi contra Euſebium.	*Ad Dracontium, Epiſcopatum fugientem epiſtola.*
Apologia contra Arianos ſecunda.	*Ad Epiſcopos Africæ epiſt.*

Digitized by Google

Obſervatio in Tomum ſecundum.

IN hoc ſecundo tomo nihil eſt, de quo, aut e
ambigam, aut alios ambigere ſciam. Illud un
admonendum duxi, quod S. Hieronymus in li
de Script. Eccl. ſcribit, extare etiam librum At
naſii contra Valentem & Urſacium, rectè acc
poſſe de libro inſcripto, De Synodis Arimini,
Seleuciæ: in illis enim contra Valentem & Ur
cium propriè ſcribitur.

Sunt etiam in hoc tomo duæ breves epiſtolæ
epiſtolam ad Jovianum Imperatorem, quæ neſ
cur in indice ſint prætermiſſæ.

Tomi Tertii.

De Incarnatione Verbi.
De natura humana ſuſcepta.
De Incarnatione Chriſti.
De ſalutari adventu Chriſti contra Appollinarem.
Contra omnes hæreſes ſermo.
Ad Maximum Philoſophum Oratio.
In illud, Profecti in pagum, invenietis pullum.
In paſſionem Salvatoris.
Ad Marcellinum de interpretatione Pſalmorum.
De Virginitate, ſive de meditatione.
Teſtimonia ex ſcriptura de naturali communione ſimilis eſſentiæ trium perſonarum.
Ad omnes ubique p Ægyptum, & Syri &c.
Refutatio contra hypo ſim Meletii.
De ſanctiſſima Deip Maria.
In paſſionem & Cruc Domini.
Ad Seraphionem Epiſc pum Thmutæos epiſ
In Illud, Quicumque d xerit verbum, &c.
Diſputatio in Nicæno co cilio contra Arium.
Homelia de ſemente.
Declaratio levitici de di verſa ejuſdem rei no menclatura.

Obſervatio in Tomum Tertium.

Liber qui hic dicitur, de interpretatione Pſal-

Digitized by Google

ıorum, videtur eſſe ille, quem ſanctus Hierony-
ıus vocat de titulis Pſalmorum, in lib. de Script.
ccl. in Athanaſio: nam Caſſiodorus quoque hunc
ındem librum vocat, de titulis Pſalmorum, ideſt
: varia excellentia Pſalmorum.

Sermo de ſanctiſſima Deipara, non videtur eſſe
ıncti Athanaſii, ſed alicujus poſterioris, qui poſt
'oncilium tertium, & quartum, imo etiam ſextum
oruit: ita enim accurate diſputat de unione divi-
æ & humanæ naturæ in una hypoſtaſi: nec non
: appellatione Deiparæ, quod Virgini ea appella-
o jure conveniat, & denique de dabus volunta-
bus, & operationibus unius volentis, & operan-
s Chriſti, ut dubitari non poſſit, quin iſte auctor
derit decreta Conciliorum contra Neſtorium,
utychetem, & Monothelitas. Ac (ut recte ratio-
inatur Cardinal. Baronius tomo primo Annalium
d annum Chriſti 48.) ſi hic ſermo eſſet Athana-
i, ſine dubio citatus fuiſſet à S. Cyrillo, & à Patri-
us tertiæ, quartæ, & ſextæ Synodi ad convincen-
os hæreticos. Videmus autem non citari unquam
unc ſermonem, ſed libros de Incarnatione, ubi
ıon tam aperte Athanaſius loquitur. Adde, quod
ı hoc ſermone auctor dicit, attributa Dei non
ſſe ipſam ſubſtantiam Dei, ſed circa ſubſtantiam
erſari: quod valdè impropriè dictum eſt, & alie-
um à conſuetudine S. Athanaſii, qui valdè con-
deratè loqui ſolet. Adde ultimò, quod in expli-
atione vocabuli οὐσία dicit vocem ἰσία ſignifi-
are æqualitatem: at græcis ἰσότης eſt æqualitas non
σία & tota illa deductio vocis οὐσία à voce ἰσ-
ſt levior, quàm ut Athanaſium decere videatur.

Diſputatio Athanaſii cum Ario, quæ in hoc to-
no habetur, non eſt habita in Concilio Nicæno,
ıt inſcriptio judicare videtur; ſed eſt habita in Mo-

Digitized by Google

naſterio aliquo, ut ex initio diſputationis intelli poteſt: neque eſt habita propriè cum ipſo Ario, ſe cum aliquo ejus diſcipulo, ut perſpicuum eſt illis verbis, *De repentè ex radice Chriſto inimi Arii bellua ſub humana ſpecie ad nos inſiluit.* Ne que obſtat, quod poſtea, qui diſputat, dicatur Ari ponitur enim Arius, pro Arianus: quo modo i eadem diſputatione, non ſemel ponitur nomen Sa bellii pro nomine Sabelliani. Utrum hæc fu vera diſputatio, an dialogus conſcriptus in perſon Athanaſii, & alicujus Ariani; & utrum ſit ab Atha ſio, an ab alio ſcriptus, non facilè judicari poteſt.

Tomi Quarti.

Quæſtiones ad Antiochum Principem.
De definitionibus theolog.
Diſputatio cum Ario Laodicæ habita.
Exhortatio ad Monachos
De paſſione imaginis Dom.
Ad Marcum Papam ep
Marci Papæ Reſponſio
Ad Serapionem de ſa Spiritu epiſtola.
De unita Deitate Tri tatis libri. 7.
Synopſis totius Scriptu

Obſervatio in Tomum Quartum.

In hoc tomo nihil fere eſt quod verè ſit Athana Quæſtiones ad Antiochum, Athanaſii eſſe no poſſunt, nam quæſt. 23. citat auctor magnum Ath naſium, & ab eo diſſentit. Quæſt. 108. dicit, Rom nos eſſe Francorum genus: ex quo apparet, auct rem eſſe recentem: Franci enim dicuntur omne occidentales in Regnis Turcarum. Quæſt. 129. ci tatur S. Gregorius Theologus, qui tamen poſte rior eſt Athanaſio. Multo minus Athanaſii ſu quæſtiones quadraginta ſex, quæ in aliis codicib inveniuntur: nam in iis citantur ut antiqui Patres Epiphanius, Gregorius Nyſſenus, & alii.

Liber de definitionibus Theologicis non videt eſſe S. Athanaſii, quia in cap. de Actu, citat a confirmandam ſuam ſententiam ſanctum Grego-

rium

Digitized by Google

um Nyſſenum, his verbis, *Actus, quemadmodum ſanctus Gregorius Nyſſenus inquit, eſt naturalis cujusque rei*. &c. At credibile eſt Gregorium Nyſſenum nondum ſcribere cœpiſſe, quando Athanaſius obiit: obiit enim Athanaſius ſub Valente: Gregorius autem ſub Theodoſio ſcribere cœpit, ut probabiliter colligitur ex lib. ſancti Hieronymi de ſcript. Eccl. Scripſit enim eum librum ſanctus Hieronymus anno 15. Theodoſii, ut ipſemet teſtatur extremo libro: & in eodem libro dicit, à Gregorio Nyſſeno lectum ſibi fuiſſe librum quendam ſe compoſitum, ante paucos annos. Adde, quod hoc libro de definitionibus, tam diſtincte loquatur auctor de duabus naturis Chriſti in una hypoſtaſi, ut omnino ſcripſiſſe videatur poſt Concilium Chalcedonenſe.

Diſputatio cum Ario Laodicææ habita, non poteſt eſſe Athanaſii vera diſputatio: dicitur enim habita anno ſecundo Conſtantii, & tamen introducitur Athanaſius diaconus diſputans cum Ario presbytero: at ex hiſtoricis conſtat, Athanaſium factum eſſe Epiſcopum Alexandrinum anno 21. Conſtantini Magni. Præterea Arius obiit morte turpiſſima anno 31. Conſtantini, omnium conſenſu: quomodo ergo diſputaturus adducitur anno ſecundo Conſtantii? Denique in hac diſputatione mentio fit Photini hæretici, quaſi ab ipſo Arius hæreſes didiciſſet; Photinus poſterior Ario fuit, ut ex ſancto Hieronymo colligitur lib. de ſcript. Eccl. Denique videtur omninò hæc diſputatio, dialogus ille eſſe, quem à ſe ſcriptum fuiſſe Vigilius Epiſcopus Tridentinus teſtatur lib. 5. contra Eutychem.

Liber de paſſione imaginis Domini, citatur in ſecunda Nicæna Synodo, act. 4. ubi totus hic liber legitur & recipitur ſub nomine ſancti Athanaſii, ſed non videtur eſſe ſancti Athanaſii hujus, de quo

H

Digitized by Google

nunc agimus, ſed alterius multo recentioris. S
bit enim Sigebertus in Chronico, accidiſſe hoc
raculum anno Domini 766. eo tempore vide
quo quæſtio agitabatur de cultu ſacrarum im
num: voluit enim hoc tam inſigni miraculo D
confundere hæreticos Iconoclaſtas, illud au
obſervandum eſt, illa ultima verba, cap. 7. *Ha*
verà, & vehementer credula ratio de cruore la
Domini noſtri Salvatoris, qui profluxit de ſancta
gine ejus, quæ crucifixa eſt in Syria in Beryto
tate: hic eſt ſanguis ille Dominicus, qui apud
que repertus eſſe dicitur, nec aliter æſtimandum
verè Catholicis, præter id quod ſcribitur à nobis,
ex carne, & ſanguine Chriſti aliquid poſſit in
inveniri, niſi illud, quod in ara altaris per m
Sacerdotum quotidie ſpiritualiter efficitur, &c.
inquam, ultima verba non haberi in codice g
Concilii Nicæni ſecundi, neque in verſione An
Bibliothecarii; ſed eſſe addita ab aliquo, poſt
putationem habitam de ſanguine Chriſti coram
II. Pontifice maximo: quod etiam apparet ex v
tare ſtyli iſtius concluſionis à reliqua narrat
Quod autem auctor hujus additionis dicit, *à*
Catholicis non debere credi eſſe alium ſanguinem
mini ſuper terram, niſi illum, qui Conſecratur
tari; repugnat traditioni Eccleſiæ Mantuanæ,
gloriatur habere ſe, de ſanguine illo, qui de l
Domini fluxit; eumque verum eſſe Domini
guinem, declaratum fuiſſe à Leone Tertio P
tifice ante annos octingentos. Scribunt enim hi
rici plurimi, ut annales antiqui Francorum, A
Viennenſis, Aimoinus, Regino, Abbas Urſ
genſis, & alii, Leonem Pontificem, Carolo M
no id petente, contuliſſe ſe Mantuam, ut de
ritate ſanguinis Domini miraculis multis ibi co
cantis, judicaret: atque inde in Franciam ad C
rolum perrexiſſe. Et quamvis hiſtorici non exp

Digitized by Google

it, qualis fuerit ſententia Pontificis: tamen Card. ·onius, tomo 9. Annalium, ad annum Domini ł. ſcribit Romæ extare diplomata Pontificia, in bus veritas illius ſanguinis declaratur. Et certe 'ontifex illo tempore ſecùs cenſuiſſet, tamdiu guis ille conſervatus non fuiſſet. Scribit etiam atthæus Pariſienſis in Henrico III. Angliæ Rege, ;. 713. in meo codice, miſſum fuiſſe à Patriar-ı Hieroſolymitano vaſculum cum vero ſanguine *riſti* ad eundum Regem, & ſuſceptum cum incre-ili celebritate, Epiſcopis prædicantibus, & ra-nem reddentibus de veritate illius ſanguinis.

)e epiſtolis Athanaſii ad Marcum Papam, & Mar- Papæ ad Athanaſium, conſtat ex ratione tem-:is, eas epiſtolas eſſe ſuppoſititias, ut dicemus rà, in obſervatione ad Gratianum.

Libri ſeptem de unita Deitate Trinitatis, non hi videntur Athanaſii, quia Latinè ſcripti viden-:, non ex Græco verſi, ut patet, tum ex ſtylo, n quia aliquoties auctor ſignificat, quo modo di-ıtur apud Græcos quæ ipſe Latine ſcripſit, ut lib. *Maledictus*, inquit, *qui hanc Dei nativitatem ex llis extantibus phantaſma eſſe confitetur*, quod ræci ἐξ οὐκ ὄντων appellant, & lib. 7. in ultimis rbis. Ac *per hoc*, inquit, *unita eſt Patris & Filii, Spiritus ſancti ſubſtantia*, quam Græci dicunt ὁμοούσιον. Deinde refellit hic auctor nominatim rbicum Potentinum, qui Eunomii diſcipulus fuit. on videtur autem credibile, Athanaſium potuiſſe ·nfutare diſcipulum Eunomii, cum ipſum Euno-ium, non Athanaſius, ſed Baſilius, qui Athana-ı iunior erat, primus confutaverit.

'ræter libros, qui in his quatuor tomis continentur, tat ſeorſim vita ſancti Antonii, & Symbolum, quod cipit, *Quicumque vult ſalvus eſſe*, quæ ſancti At-ınaſii opera eſſe vera & germana non dubitamus,

Digitized by Google

Quod enim S. Athanaſius ſcripſerit vitam S. An-
tonii teſtatur S.Hieronymus in lib. de ſcript. Eccl
Antonio, in Euagrio, & in Athanaſio: teſtatur eti
S. Gregorius Nazianzenus oratione in Athanaſiu
& ſanctus Auguſtinus, lib. 8. confeſſ. cap. 6. Qu
autem ea, quæ nunc extat, ſit illa ipſa, cujus m
minit S. Hieronymus, & S. Auguſtinus, perſpicu
eſt ex eo, quod eſt revera inſigne volumen, ut e
vocat S. Hieronymus, & continet magna illa
racula, quorum meminit S. Auguſtinus, & h
revelationem illam de anima Ammonis, quan
vita à S. Athanaſio ſcripta referunt Palladius in
ſtoria Lauſiaca cap. 8. & Socrates in hiſt. lib. 4. c
18. Neque poteſt contra obiici, niſi quod in hac v
non fiat mentio Pauli 1. Eremitæ, & aliarum re
quæ narrantur à S. Hieronymo in vita S. Pauli
Eremitæ. Sed reſponderi poteſt, Athanaſium n
omnia, quæ ad vitam S. Antonii pertinebant, a
cutum fuiſſe, vel non omnia, quæ acceperat in m
tem veniſſe illi cùm ſcriberet; vel etiam nolu
omnia ſcribendo nimis longam orationem ſuam
cere: alioqui ſi objectio illa vim ullam haberet, po
mus de ſcriptoribus Evangeliorum etiam dubita
multa enim Matthæus & Marcus omiſerunt in v
& rebus geſtis Chriſti referendis, quæ Lucas non
miſit: multa quoque omiſit Lucas, quæ Matthæus
Marcus non omiſerunt: multa denique & graviſſi
Joannes ſcripſit, quę tres Evangeliſtę prętermiſerun

De ſymbolo Athanaſii Eccleſia ipſa Catholica te
ſtimonium perhibet, dum illud ſub nomine S. Ath
naſii in divinis officiis recitandum proponit: neq
id facit ſine veterum Patrum teſtimonio. Sanctus
enim Auguſtinus tract. in Pſalm. 120. ſic loquitu
explicans illud, *Per diem ſol non uret te*, De hoc ſ
le Pater Athanaſius Alexandrinus Epiſcopus ita pul
chrè locutus eſt, *Filius*, inquit, *Dei à Patre ſolo eſt,
non factus, nec creatus, ſed genitus.*

Digitized by Google

Tribuuntur ſancto Athanaſio à nonnullis commentaria in omnes epiſtolas ſancti Pauli : ſed ea Theophylacti ſunt, non Athanaſii.

De Seraphione.

Seraphion Epiſcopus Thmueos à S. Athanaſio ordinatus: Vir fuit S. Antonio Charus, ut ſcribit S. Hieronymus in lib. de ſcript. Eccl. ſcripſit *lib. contra Manichæos*, qui extat apud Henricum Caniſium tomo quinto antiquæ lectionis: ſcripſit *de Pſalmorum titulis*, & *epiſtolas ad diverſos*: teſte S. Hieronymo in lib. de ſcript. Eccl. Sed non videntur extare.

De Julio Materno Firmico. 340.

Julius Maternus Firmicus floruit tempore filiorum Conſtantini Magni, ad quos ſcripſit *egregium librum de myſteriis, & erroribus profanarum religionum*. Extat hic liber in Bibliotheca ſanctorum Patrum tomo 4.

De Lucifero Calaritano. 350.

Lucifer Epiſcopus Calaritanus Athanaſii æqualis, ita zelo fidei Catholicæ ardens fuit, ut à ſanctis Patribus, etiam poſt ſchiſma factum & ſectam Luciferarianam poſt ſe relictam, non niſi timidè, & dubitanter arguatur. S. Ambroſius in Oratione de obitu Satyri, *Lucifer*, inquit, *ſe à noſtra tunc temporis communione ſejunxerat, quamquam pro fide exulavit, & fidei ſuæ reliquit hæredes*. S. Hieronymus in Dialogo contra Luciferianos propè finem, *Ventum eſt*, inquit, *ad aſperrimum locum, in quo adverſum voluntatem, & propoſitum meum cogor de beato Lucifero ſecus quicquam, quam & illius meritum & mea humanitas poſſit æſtimare, &c.*

Sulpitius lib. 2. ſacræ hiſtoriæ, Cæterum, inquit Luciferi tum Antiochiæ longè diverſa ſententia fuit: nam in tantum eos, qui Arimini fuerant, condemnavit, ut ſe etiam ab eorum communione ſecreverit, qui eos ſub ſatisfactione, vel pœnitentia re-

Digitized by Google

cepiſſent. Id rectè an perperam conſtituerit, dic
non auſim. Sanctus tamen Auguſtinus liberius ſc
ma Luciferi condemnat, tum in libro de hær
bus, tum in libro de agone Chriſti cap. 3c.

Vide de Luciferi rebus geſtis hiſtoricos, Ru
num lib. 1. cap. 30. Sulpitium lib. 2. ſacræ hiſt. S
cratem lib. 3. cap. 7. Theodoretum lib. 3. cap
Sozomenum lib. 3. cap. 14. Nycephorum lib.
cap. 17. Hiſtoria trip. lib. 6. cap. 23. Libri Lu
feri qui extant hi ſunt:

Ad Conſtantium Imperatorem lib. 2
De Regibus Apoſtaticis. 1
De non conveniendo cum hæreticis. 1
De non parcendo de quentibus in Deum.
Quod moriendum ſit filio Dei.
Epiſtola ad Florentium

His additæ ſunt *Epiſtola Florentii ad Lucifer*
Item *epiſtolæ duæ S. Athanaſii ad eundem Luci*
Item *epiſtola Liberii Papæ ad Conſtantium I*
Item *epiſtola Athanaſii ad ſervos Dei.*

De quibus libris, vel epiſtolis nulla dubita
mihi eſſe videtur, quin ſint eorum auctorum, qu
rum nomina præferunt.

Impreſſi ſunt hi libri Pariſiis anno 1568. op
Jo. Tilii Epiſcopi Meldenſis.

De Victorino Afro. 350.

C. Marius Victorinus Afer floruit tempore Co
ſtantii Imperatoris, anno quadrageſimo,
ipſe teſtatur, poſt Concilium Nicænum. In ſenect
converſus ad fidem eſt, teſte S. Auguſtino *lib.*
confeſſ. cap. 2. & poſt converſionem relictis lib
gentilium, ſcripſit, teſte S. Hieronymo in lib.
ſcript. Eccl. *contra Arianos, & in epiſtolas B. Pa*
de quo commentario in epiſtolas, idem Hieronym
ſcribit in proœmio epiſtolæ ad Galatas, non eſſe
modum probandum. Extant nunc in tomo 4. vel
Bibliothecæ ſanctorum Patrum *lib. 4. de Trinita*

Hymni tres, & Carmen Heroicum de Machabæis, quæ omnia cautè legenda ſunt, cùm auctor magis arti Rhetoricæ, quam Theologiæ, & ſacris literis operam dederit.

De ſancto Hilario. 355.

SAnctus Hilarius Pictavorum Epiſcopus S. Athanaſii æqualis fuit, & quamvis jam provectæ ætatis Chriſtianus factus, tamen brevi in Eccleſiaſtica doctrina ita profecit, ut Doctor maximus, & Eccleſiæ Catholicæ columna merito habitus ſit. Ejus opera hæc extant.

De Trinitate libri. 12	*Ad eandem Hymnus.*
Adverſus Conſtantium Auguſtum. 1	*In Matthæum Commentaria.*
Ad eundem. 1	*In Pſalmos aliquot explanatio.*
Ad eundem alter. 1	*De Patris & Filii unitate* 1
Adverſus Auxentium Arianum. 1	*De eſſentia Patris & Filii.* 1
De Synodis adverſus Arianos. 1	*Ad Auguſtinum epiſtola.* 2
Ad Apram filiam epiſtola.	*Carmen in Geneſim.*

Et quidem de libris de Trinitate, De duobus libris adverſus Conſtantium, De libro contra Auxentium, De libro de Synodis, De Commentariis in Matthæum, & in Pſalmos nulla dubitatio eſt: horum enim & meminit S. Hieronymus in lib. de Script. Eccl. & nemo illis contradixit unquam.

De epiſtola, & Hymno ad Apram filiam, Eraſmus non ſolum dubitavit, ſed etiam ſcripſit, nova eſſe. Cæterum Fortunatus S. Hilarii ſucceſſor in vita ipſius diſertis verbis ſcripſit, dediſſe ſanctum Hilarium epiſtolam ad Apram filiam, & totum argumentum epiſtolæ deſcripſit, ut non ſit dubium hanc ipſam, quæ extat epiſtola, verè S. Hilarii eſſe, ut etiam hymnum adjunctum.

De epiſtolis ad Auguſtinum extra controverſiam

Digitized by Google

eſt, eas non eſſe Hilarii Pictavenſis, ſed Hil
alterius multo recentioris: nam & Pelagiani,
quibus in illis epiſtolis agitur, poſt Hilarii obitu
exorti ſunt, & ipſe Auguſtinus, ad quem ſcrib
tur, poſt Hilarii exceſſum Chriſtianus factus eſt.

Pari ratione Carmen in Geneſim Hilarii eſſe no
poteſt, cum ad Leonem Papam ſcriptum ſit, ſe
etſi hoc carmen non ſit Hilarii: tamen conſtat
Concilio Toletano IV. can. 12, hymnos aliq
ſancti Hilarii cani in officio Eccleſiaſtico.

De libris duobus de Patris, & Filii unitate,
de eſſentia Patris, & Filii, non omnino certus ſ
Hilariine, an alicujus alterius ſint: nam S. Hie
nymus horum librorum non meminit; & in po
riore invenitur fragmentum valdè magnum ex
8. de Trinitate: quæ ſunt argumenta, quod li
iſti non ſint Hilarii, ſed alterius, qui Hilarium i
tari voluerit. Libri certè graves ſunt, & docti,
Hilarii ſpiritu, & eloquentia non indigni.

Una ſupereſt quæſtio, An liber primus adver
Conſtantium Imp. ſit ſcriptus ipſo Conſtantio
vente, an poſt ejus mortem. S. Hieronymus in
de ſcript. Eccl. dicit, unum librum ſcriptum
Conſtantio vivente, alterum poſt ejus obitum
niſi is, qui primus nunc extat ſit ſcriptus Co
ſtantio mortuo, nullus erit illo mortuo ſcript
nam alii duo citra controverſiam ſcripti ſunt
vente Conſtantio. Eraſmus hoc argumento duct
primum librum exiſtimat ſcriptum eſſe poſt obitu
Conſtantii. Cardinalis Baronius tomo tertio An
lium pag. 714. & 715. contendit omnes tres libr
ſcriptos eſſe vivo adhuc Imperatore Conſtantio,
librum, quem S. Hieronymus teſtatur poſt obitu
Conſtantii ſcriptum, non extare, & rationem a
ducit, quia S. Hilarius in hoc libro ſcribit, ſe p
hanc liberrimam confeſſionem tendere ad mart

Digitized by Google

ım, & animat alios ad Martyrium per eandem ›ertatem loquendi. *Ponamus*, inquit, *animas pro ibus, quia fures introierunt, & Leo ſæviens cir-nit. Ad martyrium per has voces exeamus, quia ıgelus Satanæ transfiguravit ſe in Angelum lucis. 'ament paſtores, quia mercenarii fugerunt.* At ſi m perſecutor erat mortuus ridicula videtur Hila-i jactantia. Deinde ſcribit, ſe ita loqui cum Con-ıntio, ut Joan. Baptiſta loquebatur cum Herode; Joannes Baptiſta Herodi viventi, non mortuo cebat, *Non licet tibi habere uxorem fratris tui.* ræterea ipſe Hilarius deſcribit tempus, quo hunc ›rum ſcripſit, & dicit, ante annos quinque miſſos iſſe in exilium Paulinum, Euſebium, Luciferum ionyſium: at illi in exilium pulſi ſunt anno 19. onſtantii, tempore Concilii Mediolanenſis: er-› ſcripſit Hilarius librum illum anno Conſtantii ↄ. quo anno Conſtantius vivebat. Obiit enim ad itium anni 25. Sed fortaſſe poſſunt hæ ſententiæ ›nciliari, ſi dicamus, Hilarium ſcripſiſſe librum ıum ex Gallia, cum putaret, Conſtantium adhuc ivere, ſed verè mortuus eſſet; conſtat enim ex ılpitio, in lib. 2. de Sacra hiſtoria, & ex S. Hie-›nymo in Chronico, & ex ipſo Cardinale Baro-o, ſanctum Hilarium rediiſſe in Galliam, paulo ıtequam Conſtantius moreretur: & quia res in tam mota regione geſtæ continuo reſciri non poſſunt, cilè concurrere potuit finis ſcriptionis Hilarii ım fine vitæ Conſtantii. Itaque immerito Eraſ-ıus in annotationibus marginalibus irridet Hila-ıum, quaſi Conſtantio minetur audacter, ſed poſt ıortem ejus.

De Gregorio Bætico, & Sebadio Agennenſi.

GRegorius Bæticus in Hiſpania, & Sebadius, ſi-ve Phegadius, ſive Phebadius Agennenſis in ıallia, eodem tempore quo S. Athanaſius, & S. Hilarius *adverſus Arianos librum quiſque ſuum edi-*

Digitized by Google

dit. Meminit horum auctorum & librorum S. Hie-ronymus in lib. de ſcript. Eccl. & libri ipſi nun extant in Bibliotheca ſanctorum Patrum tomo Phegadii vero miræ laudes extant apud Sulpiti lib. 2. hiſt.

De Paciano Epiſcopo Barcinonenſi. 360.

PAcianus Epiſcopus Barcinonenſis obiit The-dosio imperante: & ſcripſit *epiſtolas tres con Novatianos*, quarum meminit S. Hieronymus in de ſcript. Eccl. Nunc vero in Bibliotheca ſanct-rum Patrum, & ſeorſim in editione Romana Domini 1564. non ſolum extant tres illæ epiſto ſed etiam Parænefis ejuſdem Paciani ad pœni-tiam, & libellus de baptiſmo. Neque aliquid occ unde de eorum librorum auctoritate dubitari po

De Dydimo Alexandrino. 361.

DYdimus Alexandrinus cœcus à prima æta dictavit opera plurima, & nobiliſſima, teſte Hieronymo in lib. de Script. Eccl. Nunc ſolum tat *liber de Spiritu ſancto* inter opera S. Hierony quoniam eum librum idem S. Hieronymus lati tate donavit: & expoſitio in epiſtolas canonicas Bibliotheca ſanctorum Patrum tomo 9. Extat eti liber contra Manichæos apud Henricum Caniſi tomo quinto antiquæ lectionis. Claruit ſub Valen-tiniano, & Valente Principibus. In eo reprehendi-tur ab ipſo etiam S. Hieronymo, ejus alioqui ad-miratore, quod Origenis errores ſecutus ſit. Vi Apologiam adverſus Ruffinum.

De S. Optato Milevitano. 365.

SAnctus Optatus Milevitanus Epiſcopus eodem tempore floruit: & *egregios ſeptem libros adver-ſus Donatiſtas*, eddidit. S. Hieronymus in lib. de Script. Eccl. ſex libros ab Optato ſcriptos fuiſſe di-cit: ſed nunc ſeptem numerantur, neque ſeptimus diſſentit à cæteris. Facilè fuit in librum ſancti Hie-

Digitized by Google

nymi irrepſiſſe errorem in numeris.

De Tyto Boſtreno. 365.

Titus Boſtrorum Epiſcopus vixit ſub Imperat. Juliano, ſed obiit ſub Valente, ut S. Hieronymus teſtatur in libro de Script. Eccl. Scripſit *tres regios libros contra Manichæos*, è quibus tres cum argumento quarti, editi ſunt Ingolſtadii anno 1604. à Henrico Caniſio tomo quinto antiquæ lectionis. Extant etiam ejuſdem Titi *commentaria in Matthæum, & Lucam* impreſſa cum aliis quibuſdam Ingolſtadii apud Sartorium. obſervandum eſt autem commentaria in Matthæum & Lucam non poſſe eſſe hujus Titi; quoniam auctor horum commentariorum paſſim citat Chryſoſtomum, Cyrillum Alexandrinum, & Peleuſiotam, qui pueri erant, cùm Titus moreretur.

De S. Cyrillo Hieroſolymitano. 365.

Sanctus Cyrillus Hieroſolymæ Epiſcopus, ſub Conſtantio Epiſcopus factus, ac ſæpè de ſede ejectus, & ſedi reſtitutus, tandem Theodoſio Imperante obiit, ſcripſit in adoleſcentia *Catecheſes, quæ nunc Latinè, & Græce exſtant.* Fertur etiam ejus epiſtola ad Conſtantium de apparitione Crucis, cujus epiſtolæ S. Hierom. in libro de Script. Eccl. non meminit; ſed nihil eſt cur improbetur.

De Appollinario. 365.

Apollinarius Laodicenus Epiſcopus vixit à tempore Conſtantii Imp. uſque ad Theodoſium ſeniorem, vir fuit magis peritus poëticæ, & Rhetoricæ, quam Theologiæ, ideo in errores graviſſimos incidit, atque in eum potiſſimum, quod in Chriſto non eſſet anima rationalis. Scripſit *innumerabilia*, teſte S. Hieronymo in libro de Script. Eccl. & S. Baſilio epiſt. 72. ubi dicit, Appollinarem fuiſſe nimis promptum ad ſcribendum; & mundum totum libris ſuis repleviſſe, ſed libris parum conſideratè

ſcriptis. Nunc ſolum extant *Pſalmi Davidis ab ipſ* *carmine heroico deſcripti*, & Pariſiis impreſſi ann 1580.

De ſancto Ephrem Syro. 365.

SAnctus Ephrem Diaconus Edeſſenus obiit ſu Valente Principe, ſcripſitque *plurima opera*, qu teſte ſancto Hieronymo in libro de Script. Eccl. i Eccleſiis poſt lectionem ſcripturarum publicè le ſolebant. Edita ſunt Coloniæ anno 1547 *multa op ra S. Ephrem magis pia, quàm docta.* Sed multo pl Romæ à Gerardo Voſſio, partim anno 1589. parti anno 1593. Sed non vacavit mihi legere, niſi ſerm nes aliquos de compunctione, & pœnitentia, & de Cruce, & paſſione Domini, & de S. Deipara, & al quædam; ideo judicare nequeo, an ſint omnia verè Ephrem opera, an ſuppoſititia aliqua ſint admixt

De ſancto Baſilio. 370.

SAnctus Baſilius Magnus Archiepiſcopus Cæſa rienſis in Capadocia, Valente imperante floruit & ſub Gratiano obiit, ut ſanctus Hieronymus teſta tur in lib. de Script. Eccl. Opera ejus præclariſſim ſunt, & quatuor tomis continentur in edition Baſileenſi anni 1540.

Tomi Primi hæc ſunt.

In opificium ſex dierum homeliæ.	11	*Variorum argumentatorum homiliæ.*	28
In Pſalmos homiliæ.	17		

Tomi Secundi.

De Virginitate lib.	2	*Arianos lib.*	1
De Paradiſo.	1	*De Spiritu ſancto.*	1
Contra Eunomium libri	3	*De libero arbitrio.*	1
Contra Sabellianos, &		*De Baptiſmate.*	1

Tomi Tertii.

Sermones aſcetici.	7		55
De Judicio Dei.	1	*Quæſtiones compendio explicatæ.*	313
De Confeſſione Fidei.	1		
Moralium Summæ.	80	*Conſtitutiones Monaſtica*	
Quæſtiones fusè explicatæ			

Quart

Quarti Tomi.

ſpiſtolæ Baſilii, & Gregorii Theologi 180	*Aliæ ejuſdem Epiſtolæ.*
ſpiſtola ad Chilonem de vita ſolitaria.	*Oratio adverſus eos, qui calumniantur, quod tres Deos dicimus.*

Obſervatio in Opera ſancti Baſilii.

N primo tomo ponuntur homiliæ undecim de opificio ſex dierum: ſed novem tantum cenſenır à nonnullis eſſe Baſilii, quia ſanctus Hieronyıus novem tantum meminit. Duæ poſtremæ triuuntur Gregorio Nyſſeno, qui opus Baſilii imperctum perficere ſtuduit. Sed falli videntur, qui deimam, & undeciman homiliam Gregorio tribuunt : Baſilii eſſe negant: nam ipſe Gregorius in libro o de opere 6. dierum extremo, dicit quidem in ıpplementum operis Baſilii compoſuiſſe ſe librum .e opificio hominis, ſed non duas homilias; & liıer ille extat inter opera Gregorii Nyſſeni, ſed dierſus omnino ab illis duabus homiliis Baſilii. Scriit ſanctus Hieronymus in lib. de Script. Eccl. homilias Baſilii de opere ſex dierum eſſe novem: ſed ıoc dicit, quia Baſilius novem tantum initio ſcripſit; ſed poſtea addidit alias duas, quarum initium eſt, *Veteris debiti ſolutionem*, &c. Vide infrà in obſervatione in opera Gregorii Nyſſeni.

In ſecundo tomo ponitur liber unus de Paradiſo: ſed in editione Antverpienſi anni 1568. ponuntur ıomiliæ quatuor.

Item in ſecundo tomo ponuntur libri tres contra Eunomium: ſed in editione Antverpienſi, libri quinque: & quamvis duos ultimos libros Eraſmus ſuſtulerit, ut indignos Baſilio: alii tamen Baſilio non indignos cenſent.

In tertio tomo ſunt quæſtiones compendio explicatæ, quæ non ſunt indubitatæ. Nicephorus enim lib. 9. cap. 16. & lib. 13. cap. 29. & Sozomenus

Digitized by Google

lib. 3. cap. 13. dicunt, à multis tribui Euſtathi Sebaſteno Aſcetica Baſilii: id quod de quæſtio bus compendio explicatis intelligendum videtu nam qu. 1. & 95. videtur damnare traditiones, q Baſilius acriter defendit in libro de Spiritu ſanƈ cap. 27. item qu. 4. & 293. videtur tollere de m dio diſcrimen peccati mortalis, & venialis: qu certe S. Baſilio tribui non poteſt. Additur eti in editione Antverpienſi Commentarius S. Baſi in 16. capita Iſaiæ Prophetæ: & alia quædam mi tiora, tum in ea editione, tum in aliis addunt

De Andrea Epiſcopo Cæſareæ.

Andreas Epiſcopus Cæſareæ, Cappadociæ doƈtus, ſcripſit *Commentaria in Apocalypſim*, q extant in Bibliotheca ſanƈtorum Patrum, tomo p mo editionis ſecundæ. Quando vixerit non eſt o ninò certum, ſed hoc loco eum poſuimus, q poſt S. Baſilium, Epiſcopus Cæſarienſis fuit, eun que ſæpè citat, & omnium conſenſu antiquus ſcri tor habetur, ex quo Arethas Cæſarienſis compe dium ſuum decerpſit in Apocalypſim.

De ſanƈto Gregorio Nazianzeno. 370.

Sanƈtus Gregorius Epiſcopus Nazianzenus, co nomento Theologus, ſanƈti Baſilii æqualis ſtudiorum comes, floruit ſub Valente; & anno Theodoſii obiit, teſte ſanƈto Hieronymo de Scrip Eccl. Multa ſcripſit, in quibus ſapientiam cu eloquentia mirificè copulavit. Quæ extant Colo edita, anno Domini 1570. hæc ſunt.

Libri ſcripti ſoluta Oratione.

Apologetici lib.	4	*Orationes ſive libri*
Orationes ad diverſos.	3	*Theologia.*
Orationes funebres.	7	*Orationes in Julian*
Oratio in laudem Herois Philoſophi	1	*Imperatorem.*
		Ad Clidonium epiſtolæ.
Orationes de Pace.	3	*Orationes in dies feſtos.*

·actatus de Fide. 1
·actatus de Fide Nycænæ Synodi. 1
·ationes variorum argumentorum. 17
l Virginem exhortatio. 1
letaphraſis in Eccl. 1
piſtolæ. 80
CARMINA.
·agedia, Chriſtus patiens. 1
e rebus ſuis. 2
De variis argumentis veteris, & novi teſtamenti. 9
De Virginitate inſigne carmen. 1
De præceptis à Virgine ſervandis. 1
Spiritualia Epigrammata 13
Sententiarum ſpiritualium carmine ſcriptarum libri 3

Obſervatio in Opera ſancti Gregorii.

ORatio in laudem Heronis Philoſophi, debet inſcribi, in laudem Maximi Philoſophi, ut ſtatur ſanctus Hieronymus in lib. de Script. Eccl, ı Gregorio Nazianzeno, ubi reprehendit eos, qui ıutaverunt nomen Maximi in nomen Heronis. Metaphraſis in Eccleſiaſten non eſt Gregorii Naianzeni, ſed Gregorii Taumaturgi, ut ſupra oſtenimus. Tragedia, *Chriſtus patiens*, non videtur haere gravitatem ſolitam Nazianzeno, præſertim um deſcribitur ejulatus matris Chriſti, quæ pruentiſſima, & conſtantiſſima erat.

De ſancto Damaſo. 367.

SAnctus Damaſus Romanus Pontifex anno ſexto Theodoſii obiit, & ſcripſit *de Virginitate & lia*: quorum meminit ſanctus Hieronymus in lib. e Script. Eccl. Sed vera ejus ſcripta non extant, xceptis paucis epiſtolis, quarum aliquæ ſunt inter piſtolas ſancti Hieronymi, aliquæ in hiſtoria Theooreti lib. 2. cap. 22. & lib. 5. cap. 10. & 11. Triuitur ſancto Damaſo *liber de vitis Pontificum*, qui xtat in primo tomo Conciliorum: ſed liber ille eſt Anaſtaſii Bibliothecarii, non Damaſi, ut notum eſt.

Digitized by Google

De Fauſtino Diacono. 367.

FAuſtinus Diaconus vixit tempore Damaſi Pontificis, & bis ſchiſmaticus fuit, ſemel in ſchiſmate Urſicini contra Damaſum; & iterum in ſchiſmate Luciferianorum, ut teſtantur Gennadius de viris illuſtribus, & Card. Baronius tomo 4. Annalium, ad annum Damaſi I. & Siricii IV. placuit tamen eum in hoc Catalogo ponere, quoniam ſcripſit *Ad Flaccillam Imperatricem libros ſeptem contra Arianos ſatis eruditos*, qui exſtant in Bibliotheca ſanctorum Patrum tomo 4. edit. 2.

De ſancto Ephiphanio. 370.

SAnctus Epiphanius Salaminæ Cypri Epiſcopus floruit ſub Valente, Gratiano, & Theodoſio Auguſtis. Scribit ſanctus Hieronymus in libro de ſcript. Eccl. Epiphanium anno quartodecimo Theodoſii adhuc ſuperfuiſſe, & in extrema etiam ſenectute libros ſcripſiſſe.

Opera ejus hæc extant.

Opus panarium contra omnes hæreſes, quæ tunc ad octoginta numerabantur.
Liber inſcriptus Ancoratus.
Anacephaleoſis, ſive ſumma panarii.
De menſuris, & ponderibus liber.
Hiſtoria brevis de Prophetarum vita.
Ad Joannem Epiſcopum Hieroſolymitanum epiſtola, à S. Hieronymo latinitate donata.

De his operibus nulla dubitatio eſt. Dicitur Epiphanius ſcripſiſſe vitam S. Hilarionis: ſed ea non extat. Ad finem epiſtolæ ad Joannem Hieroſolymitanum videtur aliquid additum ab Iconoclaſtis: de qua re vide controverſias noſtras lib. 2. de ſanctis c. 9

De Philone Carpathio. 374.

PHilo Carpathius à ſancto Epiphanio Epiſcopus ordinatus eſt, ut in vita ſancti Epiphanii legitur. Scripſit *Commentaria in cantica Canticorum*

Digitized by Google

uæ extant in primo tomo Bibliothecæ ſanctorum atrum, ſecundę editionis. Sed videntur multa inſer- ı ex commentario S. Gregorii Papæ in cantica, quę ım reliqua explicatione non multum cohęrent.

De ſancto Ambroſio Mediolanenſi. 374.

SAnctus Ambroſius Epiſcopus Mediolanenſis, vir planè ſanctiſſimus, & doctiſſimus, Gratiano : Theodoſio Imperatoribus floruit. Obiit anno ter- o poſt exceſſum Theodoſii, qui erat 397. ab ad- entu Salvatoris, ex Card. Baronio.

Opera ejus in editione Pariſienſi, anni Domini ıilleſimi quingenteſimi quadrageſimi noni, qua ego tebar cùm hæc ſcriberem, hæc ſunt.

Tomi Primi.

De Officiis, lib.	3	*De Viduis.*	1
De Virginibus.	3	*De Pœnitentia.*	2
Ad Virgines exhortatio.	1	*Exhortatio ad Pœnitentiam.*	1
Inſtitutio Virginis.	1	*De fuga ſeculi.*	1
Ad Virginem devotam.	1	*De bono mortis.*	1
Ad Virginem lapſam.	1		

Tomi Secundi.

De Vocatione gentium, libri	2	*De fide contra Arianos.*	1
De fide ad Gratianum.	5	*De Incarnationis Sacramento.*	1
De Spiritu ſancto ad eundem.	3	*De myſterio Paſchæ.*	1

Tertii Tomi.

Oratio funebris de obitu Valentiniani		*Alia de obitu Theodoſii.*	
Alia de obitu Satyri		*Epiſtolarum ad diverſos lib.*	19
De fide reſurrectionis Oratio.		*Conciones ad populum.*	92

Tomi Quarti.

Exameron, lib.	6	*De Noë, & Arca.*	1
De Paradiſo.	1	*De Abraham Patriarcha.*	2
De Cain, & Abel.	2		

Digitized by Google

De Iſaäc, & Anima. 1
De Jacob, & beata vita. 2
De Joſeph Patriarcha. 1
De benedictionibus Patriarcharum. 1
De Nabuthe Jezraelita. 1
De Elia, & jejunio. 1
De Tobia. 1
De interpellatione Job, & David. 3
Apologia David. 1
De Salomone. 1
De iis, qui myſteriis initiantur. 1
De Sacramentis. 6
De dignitate Sacerdotali. 1
Precationes ante Miſſam 2
Commentarii in Pſalm. 1. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 43. 45. 47. 48. 61. & 118.
Alia David Apologia.
De interpellatione David.

Tomi Quinti.

In Evangelium Lucæ. 10
In omnes epiſtolas S. Pauli commentaria.
De fide reſurrectionis Acephalus.
Precationes piæ
Hymni ſacri.
Canticum SS. Ambroſii & Auguſtini, quod incipit, Te Deum laudamus.

Obſervatio in Opera ſancti Ambroſii.

IN Primo tomo Liber ad Virginem lapſam non videtur eſſe ſancti Ambroſii: nam capit. 8. ſic loquitur auctor „ Inhære pœnitentiæ uſque ad extre„ mum vitæ, nec tibi præſumas ab humana die poſſe „ veniam dari: quia decipit te, qui hoc tibi polliceri „ voluerit. quæ enim propriè contra Dominum pec„ caſti, ab illo ſolo te convenit in die Judicii ex„ pectare remedium. Atqui hæc ſententia Novatianum errorem continet, & contra eam diſputat ſanctus Ambroſius in duobus libris de pœnitentia: quos libros indicat ipſe cap. 8. lib. 2. à ſe fuiſſe compoſitos, dum ſcribit, quo pacto à forenſi negotio ad ſacerdotium repente vocatus fuerat. Petrus quidem à Soto lect. 2. de neceſſitate confeſſionis libros duos de pœnitentia non audet affirmare, eſſe ſancti Ambroſii, ſed communiter ſancto Ambroſio adſcribuntur.

Digitized by Google

In ſecundo tomo libri de vocatione gentium, falsò :ribuuntur S. Ambroſio, cùm manifeſtè S. Proſperi ſint. Certè Ambroſii eſſe non poſſunt cùm lib. 1. cap. '. & lib. 2. cap. 8. diſputet auctor adverſus Pelagi-ınos, qui poſt mortem S. Ambroſii exorti ſunt.

In tertio tomo, certum eſt aliquas epiſtolas, & ıliquos ſermones non poſſe eſſe Ambroſii. Nam in ·piſt. 84. quæ eſt ad Demetriadem, mentio fit Pe-agianorum, qui [ut paulo antè dixi] Ambroſio ıoti non fuerunt. Sunt etiam, qui epiſtolam 82. ıd Vercellenſes, ſancti Ambroſii eſſe negent, quòd ın ea fiat mentio Venetiarum, quæ tempore S. Am-›roſii nondum conditæ erant. Sed falluntur: nam per Venetias eo loco non intelligitur civitas Venetia-·um ſed regio: conjunguntur enim Venetiæ cum Liguria, & Æmilia ſic enim loquitur auctor in prin-:ipio epiſtolæ. „ Ex omnibus Liguriæ, atque Æmiliæ „Venetiarumque, vel cæteris finitimis Italiæ parti-›us &c.

Sermones, nonus, triceſimus ſeptimus, & ſep-:uageſimus ſecundus, inveniuntur etiam inter ſer-:nones ſancti Auguſtini. Item ſermo ſexageſimus ıonus, qui eſt de ſancto Euſebio Vercellenſi Fpiſ-:opo, & ſermo ſeptuageſimus tertius, qui eſt de ſancto Cypriano, inveniuntur etiam inter ſermo-nes ſancti Maximi, ſed verbis alicubi mutatis.

Sermones verò ſequentes nempè 3. 14. 30. 31. 32. 44. 47. 50. 51. 52. 53. 54. 56. 57. 58. 60. 61. 62. 66. 71. 77. 78. & 82. ſunt ad verbum inter ſermones ſancti Maximi, ut planè judicari non poſſit, utrum Ambroſio, vel Maximo tribui debeant. Sed cujuſ-cunque ſint, antiqui, & ſancti auctoris ſunt.

Sermo nonogeſimus de paſſione B. Agnetis du-›ius redditur, quoniam ſanctus Ambroſius lib. 1. de Virginibus ſignificat, Beatæ Agneti cervicem gladio amputatam. *Stetit*, inquit, *oravit*, *cervicem inflexit*. At illius ſermonis auctor ſcribit, B. Agneti

Digitized by Google

ad palam alligatæ, ut cumbureretur, cùm flamma divinitus extincta eſſet, juſſu Aſpaſii judicis gladio guttur fuiſſe perfoſſum.

Sermo quoque nonageſimus ſecundus de Baptiſmo ſancti Auguſtini, longiſſimè diſtat à ſtylo, & gravitate Ambroſii: neque ullo modo credibile eſt, quod in eo ſermone dicitur, Ambroſium ſæpe Deum oraſſe, ut eum à captionibus Auguſtini liberaret. Auguſtinus enim non diſputando cum Ambroſio, ſed eum concionantem audiendo ad fidem Catholicam converſus eſt, ut ipſe idem teſtatur lib. 5. confeſſ. cap. 13. & lib. 6. cap. 1.

In quarto tomo Apologia David poſterior, & liber etiam poſterior de interpellatione David, non videntur eſſe Ambroſii, tum quia ſtylus diverſus eſt, & jam antea ſcripſerat Ambroſius Apologiam David & libros tres de interpellatione, quorum tertius eſt de interpellatione David: tum quia auctor poſterioris Apologiæ negat adulterium David, fuiſſe verum adulterium, & allegoricè interpretandum cenſuit: Ambroſius autem in vera Apologia ſua peccatum adulterii confitetur, ſed laudat pœnitentiam.

In quinto tomo, ſunt commentaria in epiſtolas ſancti Pauli, quæ à multis non creduntur Ambroſii: nec ſine cauſa.

Primò quia ſanctus Auguſtinus, qui libenter, & frequenter Ambroſii teſtimoniis utitur contra Pelagianos, ex his commentariis nulla teſtimonia petit.

Secundo, quia Pelagius ipſe, qui Ambroſii teſtimonia ſancto Auguſtino obiicere ſolet, ex his commentariis nihil obiicit; cum tamen in his commentariis ſint non pauca, quæ Pelagii errores continere videntur, ut perſpicuum eſt ex commentariis in epiſtolam ad Romanos.

Tertio quia auctor horum commentariorum

ulta exponit contra ſententiam ſancti Ambroſii, ıod planè perſpiciet, qui conferre voluerit illud ıilip. 2. *Qui cum in forma Dei eſſet*: explicatum commentario hujus auctoris, cum explicatione mbroſiana in epiſt.47.& lib. 2.de fide cap.4. & illud Timot. 1. *Regi ſeculorum immortali*: explicatum commentario hujus auctoris, cum expoſitione mbroſiana lib. 2. de fide cap. 1.&3. & lib. 3. cap. 2.

Quarto, quia ſanctus Auguſtinus lib. 4. contra ıas epiſtolas Pelagianorum cap. 4. citat ſanctum ilarium in expoſitione illorum verborum ad Rom. *in quo omnes peccaverunt*: & ſententia, quam nctus Auguſtinus citat, habetur totidem verbis commentario hujus auctoris: non igitur auctor ıjus commentarii, eſt Ambroſius, ſed Hilarius iquis, non eſt autem auctor hujus operis ſanctus ilarius pictavienſis, aut Hilarius Arelatenſis: nam e auctor vixit tempore Damaſi, ut ipſe teſtatur in ommentario ad cap. 3. prioris ad Timotheum: mpore autem Damaſi Hilarius Arelatenſis, aut atus non erat, aut adoleſcens erat: ſanctus autem lilarius Pictavienſis obiit anno quinto Valentiniani mp. qui erat ſecundus Damaſi. Non eſt autem creibile in extrema ætate tam ingens opus cudiſſe Hiarium; & ſtylus Hilarii cum ſtylo hujus auctoris ihil ſimile habet: Hilarius verò Arelatenſis, poſt)amaſi tempora floruit. Credibile igitur eſt auctoem horum commentariorum eſſe Hilarium Diaonum Romanum, qui Luciferi ſchiſma propagavit, & libros etiam non paucos ſcripſit, ut ſanctus Hieronymus teſtatur in dialogo contra Luciferianos exremo. Neque mirum eſt, hunc Hilarium à ſancto Auguſtino, ſanctum Hilarium vocari, cùm nuncupatio ſancti tunc ſatis communis fuerit Chriſtiınis, præſertim Eccleſiaſticis.

Poſtremo accidit, quod idem videtur eſſe auctor

Digitized by Google

horum commentariorum & quæſtionum veteris, & novi teſtamenti, quæ extant inter libros ſancti Auguſtini: doctrina enim horum commentariorum & illarum quæſtionum ſimillima eſt, ut notarunt Cenſores Lovanienſes in notis ad Auguſtinum; ſtylus videtur etiam eſſe idem, & ætas mirifice conſentit: auctor enim illarum quæſtionum quæſt. 4 ſcribit, ab excidio Hieroſolymæ uſque ad ſua tempora fluxiſſe annos trecentos: quibus ſi addas annos à Nativitate Chriſti uſque ad excidium Hieroſolymæ erunt omnes anni 372. vel 373. ut ex Chronico ſancti Hieronymi apparet. Hoc eodem tempore ſediſſe Damaſum Pontificem, ſub quo auctor horum commentariorum ſcripſiſſe ſe memorat, in explicatione capitis primi epiſtolę prioris ad Timotheum notiſſimum eſt.

Quod ſi auctor horum commentariorum idem ſit cum auctore illarum quęſtionum, planè efficitur auctorem horum commentariorum non eſſe Ambroſium. Ambroſius enim nihil ſcripſit antequam Epiſcopus fieret, neque factus eſt Epiſcopus ante annum Domini 374. ut Card. Baronius in Annal. docet. Ille autem auctor cum ſcriberet numerabat annum Domini 372. vel 373. ut ſupra diximus.

In eodem tomo ſunt hymni ſacri, ex quibus aliqui certò ſunt Ambroſii, ut ille *Deus creator omnium, Polique rector veſtiens*, &c. cujus meminit ſanctus Auguſtinus lib. 9. confeſſ. cap. 12. & ille *Æterne rerum conditor, Noctem diemque qui regis* &c. cujus meminit idem ſanctus Auguſtinus lib. 1 Retract. cap. 21. aliqui certò non ſunt Ambroſii, ut ille, *Vexilla Regis prodeunt*: qui eſt Fortunati & alii quidam, in quibus non ſervatur ratio metrica; quæ Ambroſio notiſſima erat. Ejuſmodi eſt ille *Optatus votis omnium ſacratus illuxit dies, quo Chri-*

Digitized by Google

lus mundi ſpes Deus conſcendit cœlos arduos. & ille, *Chriſte, qui lux es, & dies, Noctis tenebras dete-is*, &c. Iſti enim indigni videntur qui Ambroſio ribuantur. Canticum, *Te Deum laudamus*, Eccle-ia in divinis officiis, Ambroſii, & Auguſtini can-icum vocat: & extat Chronicon ſancti Dacii Epiſ-opi Mediolanenſis, qui Juſtino Imperante floruit, n cujus Chronici libro primo capite 10. ſcribitur, ompleto baptiſmo ſancti Auguſtini, toto obſtu-eſcente populo, repente canticum illud à ſanctis Ambroſio & Auguſtino alternatim fuiſſe cantatum.

Præter opera ſupraſcripta, In editione Romana nni 1585. adduntur opera quædam ſancto Ambro-io adſcripta, quamvis ejus non ſint, ut commen-arius in Apocalypſim & alia quædam: & rectè di-untur ea opera non eſſe ſancti Ambroſii, ac præ-ertim explicatio Apocalypſis, cùm auctor men-ionem faciat Longobardorum Italiam invadentium, uę invaſio diu poſt mortem S. Ambroſii contigit.

De ſancto Philaſtrio Brixienſi. 380.

SAnctus Philaſtrius Epiſcopus Brixiæ, tempore ſancti Ambroſii vixit, ut ſanctus Auguſtinus te-latur initio libri de hæreſibus, ad quod vult Deus. cripſit *librum de hæreſibus uſque ad ſua tempora*, qui iber extat in Bibliotheca ſanctorum Patrum ſe-undo edita, tomo 4. Sed illud eſt obſervandum, nulta à Philaſtrio inter hæreſes numerari, quæ verè æreſes non ſunt; proinde cùm prudentia legendus ſt. Quod autem in hæreſi 63. meminit anni Dom. 430. mendum eſt Typographorum; nam ad eum nnum hic auctor non pervenit.

De Idacio Claro. 380.

IDacius, ſive Ithacius Clarus Epiſcopus Hiſpanus, de quo multa Sulpitius in hiſtoria ſacra, cùm de Priſcillianο agit. Scripſit *libros tres adverſus Va-rimadam Arianum*, qui extant in Bibliotheca ſan-

Digitized by Google

ctorum Patrum tomo 4. edit. 2. ſcripſit etiam Apo logeticum adverſus Priſcilliani hæreſes, teſte Iſi doro de viris illuſtribus cap. 15. quem librum e tare non puto. Vixit circa annum Dom. 380. & eo reprehenſus, & punitus ab Epiſcopis fuit, qu Priſcillianum apud ſeculares Judices accuſaver & occidi curaverit.

De ſancto Gregorio Nyſſeno. 380.

SAnctus Gregorius Nyſſenus Epiſcopus ſan Baſiilii frater vivebat adhuc, & ſcribebat an 14. Theodoſii, teſte ſancto Hieronymo lib. de Scr Eccl. Interfuit Concilio primo Conſtantinopoli no, & ſcripſit Symbolum fidei in ea Synodo e tum, ut refert Nicephorus lib. 12. hiſt. cap. 1

Ejus opera ex editione Baſilëenſi anni 1562. h ſunt.

Epiſtola de nomine Chriſtiani.
De oratione Dominica. l. 1
De octo Beatitudinibus in cap. 5. Matth. 1.
Sermones de Nativitate.
De ſancto Stephano.
In ſextum Pſalmum.
De Octava.
De P*aſcha.*
De Chriſti Aſſumptione.
De Trinitate, & quod Spiritus ſanctus Deus.
De eo, quod non ſint tres Dii.
De differentia eſſentiæ, & hypoſtaſeos.
De fide Trinitatis.
In dictum Apoſtoli, Tunc ipſe filius ſubiicietur ei.
De Dormientibus.
De infantibus præmat raptis.
De reſurrectione, Orat nes.
De Aſſumptione Dom
In dictum Domini qu nus feciſtis uni ex nimis his mihi feciſtis.
De Anima & reſurrecti one diſputatio.
De Trinitate contra Ju dæos.
De ſancto Baptiſmate.
Orationes laudatoriæ in Baſilium.
In 40. Martyres.
In Pulcheriam.
In Platillam.
In Gregorium Neöcæſar enſem

Digitized by Google

ſem.
Theodorum Martyrem. 1
Meletium.
e Imagine, ſive de creatione hominis, ſupplementum examerou Baſilii.
De Philoſophia, lib. 8
De vita Moyſis. 1

Prima obſervatio in opera S. Gregorii Nyſſeni.

DEeſſe videntur in hoc librorum Catalogo libri in Eunomium, quorum meminit ſanctus ieronymus in lib. de Script. Eccl. Neque dici oteſt contra Eunomium ſcriptum eſſe librum de rinitate, &, quod Spiritus ſanctus ſit Deus: nam ic eſt libellus, non libri plures: & in hoc libello unomius ne nominatur quidem. Audio ex Bavaca Bibliotheca depromtos Græcè libros duodem contra Eunomium, eoſque latinitate donatos Patre Jacobo Gretſero noſtro, de litteris, & quod t longè amplius, de Eccleſia Catholica optimè ierito. Hi ſunt igitur libri, quos commemorat ſanus Hieronymus & ſibi ab ipſo Gregorio lectos uiſſe dicit.

Secunda Obſervatio.

PRæter libros ſupra numeratos extant ex editione Pariſienſi anni 1573.

n Eccleſiaſten conciones octo.
'n Cantica Canticorum explanatio.
De perfecti hominis Chriſtiani forma.
Catechetica Oratio, quæ dicitur magna.
In eos, qui differunt Baptiſma.
De fugienda fornicatione.
In eos, qui ægre ferunt reprehenſiones.
In mulierem peccatricem.
De Pauperibus amandis.
De Vera Virginitate.
Ad Flavianum epiſtola.

Tertia Obſervatio.

LIbri octo de Philoſophia non videntur eſſe ſancti Gregorii Nyſſeni: nam in lib. 2. docet animam non creari in corpore, ſed ante corpus fuiſſe

Digitized by Google

creatam; qui eſt error Origenis: & præterea totu hoc opus Philophicum eſt, & ſapit Pelagianiſmun Adde quod hoc idem invenitur in Bibliotheca ſa ctorum Patrum tomo nono, ex editione ſecund ſub nomine cujuſdam Nemeſii Philoſophi Chr ſtiani: eo ſolum excepto, quod apud Nyſſenum d viditur in octo libros, apud Nemeſium eſt un liber diviſus in capita 45. & inſcribitur, De hom ne, ſive de Anima. Hic autem Nemeſius, quand ſcripſerit ignoratur: ſed quia nominatim refelli Manichæos, Appollinarem, & Eunomium, vide vixiſſe, & ſcripſiſſe tempore ſancti Gregorii Nyſ ni, aut certè non antea.

Quarta Obſervatio.

POſſet ab aliquo quæri, cur Gregorius ſcripſ rit de Creatione hominis ad ſupplendum ex meron Baſilii, cùm ipſe Baſilius ſuppleverit op ſuum, addens 10. & 11. homiliam, in quibus cre tionem hominis ſatis copioſe explicat. Responde mus, Baſilium in duabus illis poſtremis homili abſolviſſe explanationem divinæ ſcripturæ de op re 6. dierum; ſed non accuratè diſputaſſe de tot ſtructura corporis humani, imò vero ſolum attigiſ ea, quæ ad oculos pertinent, ut ex illis cætera col ligerentur. Itaque in homilia poſtrema apertè indi cat, ſe non omnia dixiſſe, quæ dici potuiſſent, cu ait, *Si mihi tantum ſupereſſet otii, ut tibi homin ſtructuram demonſtrare poſſem, ex te ipſo ſanè di ceres ſapientiam Dei circa te.* Gregorius igitur e his & aliis Baſilii verbis occaſionem accepit ſcri bendi libri de creatione hominis: libri, inquam longiſſimi, in quo ſuppleret ea, quæ Baſilius omi ſit, de voce, de auribus, de manibus, de aliis de nique membris, vel ſenſibus, quæ ſtructuram hu mani corporis admirabilem reddunt.

Digitized by Google

Quinta Obſervatio.

HÆrerici, qui peregrinationes ad loca ſancta reprehendunt, nituntur maximè Oratione quam valdè prolixa ſancti Gregorii Nyſſeni, quam :am referunt Magdeburgenſes Centuria quarta p. 10. Sed eam orationem non invenimus hacte-ıs inter opera ſancti Gregorii Nyſſeni. Neque gumenta, quæ inde colligunt hæretici, aliquid obant, ut nos apertè oſtendimus in controvers libro tertio de ſanctis cap. 8.

De Amphilochio. • 380.

AMphilochius Iconii Epiſcopus ſancti Gregorii æqualis, quem ſanctus Hieronymus in epiſtola l Magnum, parem Doctrinâ ſacrâ, & prophanâ ceré videtur Baſilio & Gregorio Nazianzeno, cùm : his tribus dicit, non facilè judicari poſſe, quid illis primum admirari debeas, eruditionem culi, an ſcientiam ſcripturarum.

Scripſit librum de ſpiritu ſancto, & homilias non ucas: de priore libro teſtis eſt ſanctus Hieronymus lib. de Script. Eccl. de homiliis teſtis eſt Theo-)retus, qui eas in dialogis frequenter citat.

An hoc tempore extent liber de Spiritu ſancto, homiliæ, quas Theodoretus citat, equidem cer-) ſcire non potui.

Extat quidam ſub nomine Amphilochii vita ſancti aſilii Magni, ſed haud dubio falſa, vel ſuppoſi-tia. Primum enim narrat ille auctor Baſilium fa-:um Epiſcopum ante mortem Juliani. Quod re-ugnat hiſtoricis, & ipſi ſancto Gregorio Nazian-eno in oratione de ſancto Baſilio: deinde narrat ıctor, ſanctum Baſilium fuiſſe oſtenſum per reve-ıtionem Euſebio Cæſarienſi, cùm anteà eum non oſſet. Quod etiam falſum eſſe certum eſt, ex eo, uòd Nazianzenus ſcribit, Euſebium cum Baſilio e Epiſcopatu contendiſſe, & ea de cauſa inimi-

Digitized by Google

cum Baſilio factum. Tertiò conſtat, ſanctum Baſilium obiiſſe anno ultimo Valentis Imper. & octo annis Epiſcopatum adminiſtraſſe, ex Gregorio Nazianzeno, & aliis: proinde Epiſcopum factum anno ſexto Valentis; at juxta ſuppoſititium Amphilochii, Baſilius, vel ſediſſet annis quindecim, vel ante mortuus eſſet, quam Epiſcopus fieret, ſi vivente Juliano jam Epiſcopus erat.

Omitto multa alia, quæ perperam narrantur in illa vita, tum de Libanio, tum de aliis.

De S. Hieronymo. 390.

SAnctus Hieronymus Presbyter & Eccleſiæ doctor floruit anno 14. Theodoſii, ut ipſe de ſe teſtatur in lib. de ſcript. Eccl. extremo. Obiit Honorio imperante anno Dom. 422. ætatis ſuæ anno 91. ex Chronico ſancti Proſperi, vel anno Dom. 420. ætatis anno 78. ex Annalibus Card. Baronii. Opera ſancti Hieronymi novem tomis continentur in editione Lugdunenſi anni 1530. In editione verò Romana anni 1565. & 1572. Mariani Victorii idem eſt tomorum numerus, ſed quæ prior editio conjecerat in quartum tomum, editio poſterior conjecit in octavum, & nonum; & quæ editio prior collocaverat in tomis quinto, ſexto, ſeptimo, octavo, & nono; poſterior collocat in quarto, quinto, ſexto, & ſeptimo. Nos ſequemur ordinem editionis poſterioris, quæ ab erroribus Eraſmi purgata eſt.

Igitur in primo tomo hæc opera inſunt.

Primi Tomi.

Epiſtolæ hortatoriæ, ut plurimum 42.

Ad Heliodorum.
Ad Ruſticum.
Ad Lætam.
Ad ſalvinam.
Ad Ageruchiam, duæ.
Ad Paulinum.
Ad Paulam, & Euſtochium nomine Marcellæ.
Ad Marcellam, tres.
Ad Paulum Concordienſem.
Ad Theophilum Alex,

d Caſtrutium.	*Ad Furiam.*
d Exuperantium.	*Ad Gaudentium.*
d Julianum Diaconum.	*Ad Celantiam.*
d Virgines Hermonenſes.	*Ad Euſtochium, duæ.*
d Ruffinum.	*Ad Lucinium.*
d Chromatium & alios.	*Ad Abigaum.*
d Antonium.	*Ad Julianum.*
e vitando ſuſpecto contubernio.	*Ad Caſtorinam.*
d Sabinianum diaconum	*Ad Theodoſium Monachum.*
d Nepotianum.	*Ad Auguſtinum.*
d Florentium, duæ.	*Ad Nicæam Diaconum.*
d Demetriadem.	*Ad Chriſogonum,*
	Ad Ruſticum.

In eodem tomo ſunt Epiſtolæ laudatoriæ, ſive nebres, numero duodecim.

n Nepotianum.	*In Lucinium.*
n Marcellam.	*In S. Paulum.*
n Bleſillam.	*In Malchum.*
n Aſellam.	*In Fabiolam.*
n Leam.	*In ſanctum Hilarionem.*
n Paulam.	*In Mulierem ſepties ictam*

Denique ad finem primi tomi eſt liber de ſcript. Eccl. ſive de viris illuſtribus.

Obſervatio in primum tomum.

In hoc primo tomo nihil eſt, de quo merito dubitari poſſit.

Secundi Tomi.

In 2. Tomo libri ſunt contra hæreticos, vel calumniatores.

Adverſus Helvidium lib. 1	*Ad Pammachium pro iiſdem libris.*
Adverſus Jovinianum. 2.	*Adverſus Vigilantium ad Riparium epiſtola.*
Apologia pro libris in Jovinianum.	*Adverſus Vigilantium lib.* 1
Apologeticum ad Domnionem.	

Digitized by Google

Ad Marcellam adverſus Montanum epiſtola.
Adverſus Luciferianos Dialogus.
Ad Avitum contra Origenem.
Ad Joannem Hieroſolymitanum Origeniſtam.
Ad Pammachium de erroribus Jo. Hieroſol.
Ad Theophilum contra eundem Joannem.
Apologia adverſus Ruffinum, lib.
Ad Cteſiphontem adve[rſus] Pelagium.
Adverſus Pelagianos l[ib.]
Ad diverſos diverſor[um] argumentorum epiſt[olæ] triginta; nec non epi[ſto]læ Epiphanii, Theop[hi]li, & Auguſtini.
Ad Hieronymum epiſto[læ] octo.

Obſervatio in ſecundum Tomum.

In hoc etiam tomo nihil eſt dubium, vel ſupp[o]titium.

Tertii Tomi.

In tomo tertio ſunt prefationes, & quæſtion[um] explicationes.

Ad Paulinum de libris divinæ Scripturæ.
Præfationes in Pentateuchum.

In Joſuë.
In libros Regum.
In librum Pharalip. 2.
In Eſdram.
In Tobiam.
In Judith.
In Eſther.
In Job.
In Proverbia.
In Eccleſiaſten.
In Cantica.
In Iſaiam.
In Hieremiam.
In Ezechielem.
In Danielem.
In duodecim Prophet[as].
In quatuor Evangelia.

Sequuntur in eodem tomo explicationes quæſtionum à diverſis propoſitarum.

à Damaſo.
à Dardano.
à Vitali.
Ab Amando.
à Menerio, & Alexandro.
à Cypriano.

Digitized by Google

Paula Urbica.	*à Fabiola.*
b Evagrio.	*à Ruffino.*
Marcella.	*à Sunia, & Fretella.*
Sophronio.	*Ab Algaſia.*
b Hedibia.	*à Paulino.*
Principia Virgine.	*à Deſiderio.*

Denique ſunt in eodem tomo.

raditiones, ſive quæſtiones Hebraicæ.	*In Geneſim.*
	In libros Paralipomenon.
	In libros regum.

Item libri de locis Hebraicis, & de nominibus Iebraicis, quæ in omnibus libris teſtamenti veteis, & novi occurrunt.

Obſervatio in tomum tertium.

In hoc tomo nihil eſt, de quo dubitetur, excep- s quæſtionibus in libros Regum, & in libros Pa- ilipomenon: ſanctus enim Hieronymus in lib. de ript. Eccl. extremo, teſtatur, ſe ſcripſiſſe tradi- ones, ſive quæſtiones Hebraicas in Geneſim, lo- a Hebraica, & nomina Hebraica: & de traditio- ibus, ſive quæſtionibus Hebraicis in libros Regum : in libros Paralip. nihil dicit: præterea in quæſtio- ibus Hebraicis in Geneſim ad ſcribit idem Hie- onymus paſſim verba Hebraica; in quæſtionibus utem in libros Regum, & Paralip. non niſi ſemel ut iterum id facit. Denique gravior videtur ſcrip- o illa in Geneſim, quam iſta in libros Regum, : Paralipomenon, ſed cujuſcumque ſit hoc opus, on magni refert.

Quarti Tomi.

In 4. tomo ſunt *Commentaria in quatuor Pro- betas majores, & Threnos Hieremiæ.*

Quinti tomi.

In quinto tomo ſunt *Commentaria in Eccleſiaſten & in duodecim Prophetas Minores.*

Sexti tomi.

In tomo ſexto ſunt *Commentaria in Matthæum*

Digitized by Google

in epiſtolas ad Galatas, ad Epheſios, ad Titum, ad Philemonem. liber Didymi de Spiritu ſancto à Hieronymo Latinus factus.

Obſervatio.

In his tribus tomis omnia ſunt legitima, & certa, quod attinet ad auctorem, excepto Commentario in Threnos Hieremiæ, qui videtur potius Rabani, quàm Hieronymi: habetur enim inter opera Rabani, & inveniuntur in eo ſententiæ aliquæ ex ſancto Gregorio decerptæ.

Poſt Commentarium, in Matthæum ſequebatur Commentarium in Marcum, quod Marianus prudenter omiſit, quia auctor oſtendit ſe, neque Græcæ linguæ, neque Hebraicæ fuiſſe peritum: & in explicatione cap. 14. & 15. multa ſcribit inepta & falſa.

Septimi Tomi.

In tomo ſeptimo *Commentaria in pſalmos omnes. Verſio S. Hieronymi ex Hebræo.*

Obſervatio.

De Commentariis in pſalmos obſcura quæſtio eſt & ſcripſit ſanctus Hieronymus in pſalmos ſeptem videlicet in pſalm. 14. 15. 16. 17. 18. 19. & 20. ut ipſe teſtatur in lib. de ſcriptor. Eccl. Deinde ſcripſit in pſal. 44. 89. & 126. ut notum eſt ex epiſtolis ejus ad Principiam, ad Cyprianum, & ad Marcellam. Scripſit denique commentariolos in omnes Pſalmos, ut ipſe idem teſtatur in Apologia prima contra Ruffinum. Certum eſt primos tractatus in Pſalmos ſeptem periiſſe: non minus certum eſt explicationem trium pſalmorum eſſe ſancti Hieronymi, & extare inter epiſtolas. De Commentariolis quæſtio eſt, an ſint iſta Commentaria, quæ ſub nomine ſancti Hieronymi extant in hoc ſeptimo tomo. Quod enim ſint iſta Commentaria, quæ nunc extant, probari poteſt primo

. eo quòd ſanctus Hieronymus in Apologia pri-
ia contra Ruffinum, ſcribit ſe in Commentario-
s illis vertiſſe verba Hebraica, *Naſſecubar*, quæ
ibentur in ſecundo Pſalmo, *adorate filium*; ea-
:m autem verba in interpretatione Pſalterii de He-
'æo in latinum, vertiſſe, *adorate purè*: & utram-
ue lectionem defendit: Atqui in iſtis Commen-
triis, de quibus agitur, invenitur, *adorate filium*
: in interpretatione ex Hebræo invenitur *adorate*
urè: igitur ſicut interpretatio Pſalterii ex Hebræo,
uæ extat, eſt ſancti Hieronymi: ita & commen-
tria, quæ extant, ejuſdem ſunt Hieronymi. Dein-
e probari poteſt alio ſimili argumento ex ſancto
ugustino: ſanctus enim Auguſtinus in epiſtola ad
ortunatianum citat verba ſancti Hieronymi expo-
entis Pſalmum nonageſimum tertium: & verba il-
i omnia inveniuntur in Commentario iſto, ut
on videatur poſſe eſſe dubium, quin ſanctus Au-
uſtinus citaverit Commentaria iſta ſub nomine S.
lieronymi. Accedit tertium argumentnm ex teſti-
ionio ſancti Gregorii, qui explicans verba illa
ſam. 4. pœnitentialis, *Cor Contritum, & Humi-*
atum Deus non deſpicies: allegat ſanctum Hiero-
ymum exponentem eundem locum: & expoſitio
la in his Commentariis invenitur: proinde teſti-
ionio ſancti Gregorii, hæc ipſa Commentaria S.
lieronymi eſſe videntur: Contra tamen ſunt argu-
ienta non minus probabilia. Nam hic auctor in
xplicatione Pſalmi ſextidecimi, diſertis verbis ci-
at Eucherium: Eucherium autem, qui ex ſcriptis
otus eſt, multis annis ſanctus Hieronymus præ-
eſſit: neque in libro de ſcript. Eccl. ullius Euche-
ii ſanctus Hieronymus meminit, cum tamen nul-
um ferè prætereat ex majoribus, vel æqualibus ſuis.
Deinde hic idem auctor in explicatione Pſalm. 108.
ſcribit, ſuo tempore fuiſſe annum quadringenteſi-

Digitized by Google

ctornm Patrum tomo 4. edit. 2. ſcripſit etiam Ap logeticum adverſus Priſcilliani hæreſes, teſte I doro de viris illuſtribus cap. 15. quem librum tare non puto. Vixit circa annum Dom. 380. & eo reprehenſus, & punitus ab Epiſcopis fuit, qu Priſcilliannm apud ſeculares Judices accuſaver & occidi curaverit.

De ſancto Gregorio Nyſſeno. 380.

SAnctus Gregorius Nyſſenus Epiſcopus ſan Baſiilii frater vivebat adhuc, & ſcribebat an 14. Theodoſii, teſte ſancto Hieronymo lib. de Scr Eccl. Interfuit Concilio primo Conſtantinopoli no, & ſcripſit Symbolum fidei in ea Synodo tuni, ut refert Nicephorus lib. 12. hiſt. cap. 1

Ejus opera ex editione Baſilëenſi anni 1562. ſunt.

Epiſtola de nomine Chriſtiani.
De oratione Dominica. l. 1
De octo Beatitudinibus in cap. 5. *Matth.* 1.
Sermones de Nativitate.
De ſancto Stephano.
In ſextum Pſalmum.
De Octava.
De Paſcha.
De Chriſti Aſſumptione.
De Trinitate, & quod Spiritus ſanctus Deus.
De eo, quod non ſint tres Dii.
De differentia eſſentiæ, & hypoſtaſeos.
De fide Trinitatis.
In dictum Apoſtoli, Tunc ipſe filius ſubiicietur ei.
De Dormientibus.
De infantibus præma raptis.
De reſurrectione, Or nes.
De Aſſumptione Do
In dictum Domini q nus feciſtis uni ex nimis his mihi feciſtis.
De Anima & reſurre one diſputatio.
De Trinitate contra J dæos.
De ſancto Baptiſmat
Orationes laudatoriæ Baſilium.
In 40. *Martyres.*
In Pulcheriam.
In Platillam.
In Gregorium Neöcæſ enſ

Digitized by Google

ſem.

Theodorum Martyrem. 1

Meletium.

: Imagine, ſive de creatione hominis, ſupplementum examerou Baſilii.

De Philoſophia, lib. 8

De vita Moyſis. 1

Prima obſervatio in opera S. Gregorii Nyſſeni.

DEeſſe videntur in hoc librorum Catalogo libri in Eunomium, quorum meminit ſanctus ieronymus in lib. de Script. Eccl. Neque dici oteſt contra Eunomium ſcriptum eſſe librum de rinitate, &, quod Spiritus ſanctus ſit Deus: nam c eſt libellus, non libri plures: & in hoc libello unomius ne nominatur quidem. Audio ex Bavaca Bibliotheca depromtos Græcè libros duodem contra Eunomium, eoſque latinitate donatos Patre Jacobo Gretſero noſtro, de litteris, & quod ſt longè amplius, de Eccleſia Catholica optimè ierito. Hi ſunt igitur libri, quos commemorat ſanus Hieronymus & ſibi ab ipſo Gregorio lectos iiſſe dicit.

Secunda Obſervatio.

PRæter libros ſupra numeratos extant ex editione Pariſienſi anni 1573.

n Eccleſiaſten conciones octo.

n Cantica Canticorum explanatio.

De perfecti hominis Chriſtiani forma.

Catechetica Oratio, quæ dicitur magna.

In eos, qui differunt Baptiſma.

De fugienda fornicatione.

In eos, qui ægre ferunt reprehenſiones.

In mulierem peccatricem.

De Pauperibus amandis.

De Vera Virginitate.

Ad Flavianum epiſtola.

Tertia Obſervatio.

LIbri octo de Philoſophia non videntur eſſe ſancti Gregorii Nyſſeni: nam in lib. 2. docet animam non creari in corpore, ſed ante corpus fuiſſe

K

Digitized by Google

creatam; qui eſt error Origenis: & præterea totu
hoc opus Philophicum eſt, & ſapit Pelagianiſmu
Adde quod hoc idem invenitur in Bibliotheca ſa
ctorum Patrum tomo nono, ex editione ſecun
ſub nomine cujuſdam Nemeſii Philoſophi Chr
ſtiani: eo ſolum excepto, quod apud Nyſſenum d
viditur in octo libros, apud Nemeſium eſt un
liber diviſus in capita 45. & inſcribitur, De ho
ne, ſive de Anima. Hic autem Nemeſius, quan
ſcripſerit ignoratur: ſed quia nominatim refell
Manichæos, Appollinarem, & Eunomium, vide
vixiſſe, & ſcripſiſſe tempore ſancti Gregorii Ny
ni, aut certè non antea.

Quarta Obſervatio.

Poſſet ab aliquo quæri, cur Gregorius ſcrip
rit de Creatione hominis ad ſupplendum ex
meron Baſilii, cùm ipſe Baſilius ſuppleverit op
ſuum, addens 10. & 11. homiliam, in quibus crea
tionem hominis ſatis copioſe explicat. Reſpond
mus, Baſilium in duabus illis poſtremis homili
abſolviſſe explanationem divinæ ſcripturæ de op
re 6. dierum; ſed non accuratè diſputaſſe de tota
ſtructura corporis humani, imò vero ſolum attigiſ
ea, quæ ad oculos pertinent, ut ex illis cætera col
ligerentur. Itaque in homilia poſtrema apertè indi-
cat, ſe non omnia dixiſſe, quæ dici potuiſſent, cu
ait, *Si mihi tantum ſupereſſet otii, ut tibi homini
ſtructuram demonſtrare poſſem, ex te ipſo ſanè di
ceres ſapientiam Dei circa te.* Gregorius igitur e
his & aliis Baſilii verbis occaſionem accepit ſcri-
bendi libri de creatione hominis: libri, inquam,
longiſſimi, in quo ſuppleret ea, quæ Baſilius omi
ſit, de voce, de auribus, de manibus, de aliis de-
nique membris, vel ſenſibus, quæ ſtructuram hu-
mani corporis admirabilem reddunt.

Digitized by Google

Quinta Obſervatio.

I Ærerici, qui peregrinationes ad loca ſancta reprehendunt, nituntur maximè Oratione qua-n valdè prolixa ſancti Gregorii Nyſſeni, quam am referunt Magdeburgenſes Centuria quarta). 10. Sed eam orationem non invenimus hacte-s inter opera ſancti Gregorii Nyſſeni. Neque gumenta, quæ inde colligunt hæretici, aliquid obant, ut nos apertè oſtendimus in controver-; libro tertio de ſanctis cap. 8.

De Amphilochio. 380.

A Mphilochius Iconii Epiſcopus ſancti Gregorii æqualis, quem ſanctus Hieronymus in epiſtola Magnum, parem Doctrinâ ſacrâ, & prophanâ ere videtur Baſilio & Gregorio Nazianzeno, cùm his tribus dicit, non facilè judicari poſſe, quid illis primum admirari debeas, eruditionem culi, an ſcientiam ſcripturarum.

Scripſit librum de ſpiritu ſancto, & homilias non ucas: de priore libro teſtis eſt ſanctus Hieronymus lib. de Script. Eccl. de homiliis teſtis eſt Theo-oretus, qui eas in dialogis frequenter citat.

An hoc tempore extent liber de Spiritu ſancto, homiliæ, quas Theodoretus citat, equidem cer-) ſcire non potui.

Extat quidam ſub nomine Amphilochii vita ſancti aſilii Magni, ſed haud dubio falſa, vel ſuppoſi-tia. Primum enim narrat ille auctor Baſilium fa-um Epiſcopum ante mortem Juliani. Quod re-ugnat hiſtoricis, & ipſi ſancto Gregorio Nazian-eno in oratione de ſancto Baſilio: deinde narrat actor, ſanctum Baſilium fuiſſe oſtenſum per reve-tionem Euſebio Cæſarienſi, cùm anteà eum non oſſet. Quod etiam falſum eſſe certum eſt, ex eo, uòd Nazianzenus ſcribit, Euſebium cum Baſilio e Epiſcopatu contendiſſe, & ea de cauſa inimi-

Digitized by Google

cum Baſilio factum. Tertiò conſtat, ſanctum Ba-
lium obiiſſe anno ultimo Valentis Imper. & oc
annis Epiſcopatum adminiſtraſſe, ex Gregorio N
zianzeno, & aliis: proinde Epiſcopum factum a
no ſexto Valentis; at juxta ſuppoſititium Amp
lochii, Baſilius, vel ſediſſet annis quindecim, v
ante mortuus eſſet, quam Epiſcopus fieret, ſi
vente Juliano jam Epiſcopus erat.

Omitto multa alia, quæ perperam narrantur
illa vita, tum de Libanio, tum de aliis.

De S. Hieronymo. 390.

SAnctus Hieronymus Presbyter & Eccleſiæ d
ctor floruit anno 14. Theodoſii, ut ipſe de ſe
ſtatur in lib. de ſcript. Eccl. extremo. Obiit Hon
rio imperante anno Dom. 422. ætatis ſuæ anno
ex Chronico ſancti Proſperi, vel anno Dom. 4
ætatis anno 78. ex Annalibus Card. Baronii. O
ra ſancti Hieronymi novem tomis continentur
editione Lugdunenſi anni 1530. In editione ve
Romana anni 1565. & 1572. Mariani Victorii id
eſt tomorum numerus, ſed quæ prior editio con
cerat in quartum tomum, editio poſterior conje
in octavum, & nonum; & quæ editio prior c
locaverat in tomis quinto, ſexto, ſeptimo, octa
& nono; poſterior collocat in quarto, quinto, ſe
to, & ſeptimo. Nos ſequemur ordinem editio
poſterioris, quæ ab erroribus Eraſmi purgata eſt

Igitur in primo tomo hæc opera inſunt.

Primi Tomi.

Epiſtolæ hortaroriæ, ut plurimum 42.

Ad Heliodorum.
Ad Ruſticum.
Ad Lætam.
Ad ſalvinam.
Ad Ageruchiam, duæ.
Ad Paulinum.
Ad Paulam, & Euſtochium nomine Marcellæ.
Ad Marcellam, tres.
Ad Paulum Concordienſem.
Ad Theophilum Alex,

l Caſtrutium.	*Ad Furiam.*
d Exuperantium.	*Ad Gaudentium.*
d Julianum Diaconum.	*Ad Celantiam.*
d Virgines Hermonenſes.	*Ad Euſtochium, duæ.*
d Ruffinum.	*Ad Lucinium.*
d Chromatium & alios.	*Ad Abigaum.*
d Antonium.	*Ad Julianum.*
De vitando ſuſpecto contubernio.	*Ad Caſtorinam.*
d Sabinianum diaconum	*Ad Theodoſium Monachum.*
d Nepotianum.	*Ad Auguſtinum.*
d Florentium, duæ.	*Ad Nicæam Diaconum.*
d Demetriadem.	*Ad Chriſogonum,*
	Ad Ruſticum.

In eodem tomo ſunt Epiſtolæ laudatoriæ, ſive unebres, numero duodecim.

In Nepotianum.	*In Lucinium.*
In Marcellam.	*In S. Paulum.*
In Bleſillam.	*In Malchum.*
In Aſellam.	*In Fabiolam.*
In Leam.	*In ſanctum Hilarionem.*
In Paulam.	*In Mulierem ſepties ictam*

Denique ad finem primi tomi eſt liber de ſcript. Eccl. ſive de viris illuſtribus.

Obſervatio in primum tomum.

In hoc primo tomo nihil eſt, de quo merito dubitari poſſit.

Secundi Tomi.

In 2. Tomo libri ſunt contra hæreticos, vel calumniatores.

Adverſus Helvidium lib. 1	*Ad Pammachium pro iiſdem libris.*
Adverſus Jovinianum. 2.	*Adverſus Vigilantium ad Riparium epiſtola.*
Apologia pro libris in Jovinianum.	*Adverſus Vigilantium lib. 1*
Apologeticum ad Domnionem.	

Ad Marcellam adverſus Montanum epiſtola.
Adverſus Luciferianos Dialogus.
Ad Avitum contra Origenem.
Ad Joannem Hieroſolymitanum Origeniſtam.
Ad Pammachium de erroribus Jo. Hieroſol.
Ad Theophilum contra eundem Joannem.
Apologia adverſus Ruffinum, lib.
Ad Cteſiphontem adv[erſus] Pelagium.
Adverſus Pelagianos l[ib.]
Ad diverſos diverſor[um] argumentorum epiſt[ol]æ triginta; nec non epi[ſto]læ Epiphanii, Theop[hi]li, & Auguſtini.
Ad Hieronymum epiſt[olæ] octo.

Obſervatio in ſecundum Tomum.

In hoc etiam tomo nihil eſt dubium, vel ſupp[o]titium.

Tertii Tomi.

In tomo tertio ſunt præfationes, & quæſtion[um] explicationes.

Ad Paulinum de libris divinæ Scripturæ.
Præfationes in Pentateuchum.

In Joſuë.
In libros Regum.
In librum Pharalip. 2.
In Eſdram.
In Tobiam.
In Judith.
In Eſther.
In Job.
In Proverbia.
In Eccleſiaſten.
In Cantica.
In Iſaiam.
In Hieremiam.
In Ezechielem.
In Danielem.
In duodecim Prophetas.
In quatuor Evangelia.

Sequuntur in eodem tomo explicationes quæſtionum à diverſis propoſitarum.

à Damaſo.
à Dardano.
à Vitali.
Ab Amando.
à Menerio, & Alexand[ro]
à Cypriano.

Digitized by Google

Paula Urbica.	*à Fabiola.*
Evagrio.	*à Ruffino.*
Marcella.	*à Sunia, & Fretella.*
Sophronio.	*Ab Algaſia.*
Hedibia.	*à Paulino.*
Principia Virgine.	*à Deſiderio.*

Denique ſunt in eodem tomo.

raditiones, ſive quæſtiones Hebraicæ. *In Geneſim.* *In libros Paralipomenon.* *In libros regum.*

Item libri de locis Hebraicis, & de nominibus ebraicis, quæ in omnibus libris teſtamenti vete-;, & novi occurrunt.

Obſervatio in tomum tertium.

In hoc tomo nihil eſt, de quo dubitetur, excep-; quæſtionibus in libros Regum, & in libros Pa-lipomenon: ſanctus enim Hieronymus in lib. de ript. Eccl. extremo, teſtatur, ſe ſcripſiſſe tradi-ones, ſive quæſtiones Hebraicas in Geneſim, lo-ı Hebraica, & nomina Hebraica: & de traditio-ibus, ſive quæſtionibus Hebraicis in libros Regum : in libros Paralip. nihil dicit: præterea in quæſtio-ibus Hebraicis in Geneſim ad ſcribit idem Hie-onymus paſſim verba Hebraica; in quæſtionibus utem in libros Regum, & Paralip. non niſi ſemel ut iterum id facit. Denique gravior videtur ſcrip-o illa in Geneſim, quam iſta in libros Regum, : Paralipomenon, ſed cujuſcumque ſit hoc opus, ıon magni refert.

Quarti Tomi.

In 4. tomo ſunt *Commentaria in quatuor Prophetas majores, & Threnos Hieremiæ.*

Quinti tomi.

In quinto tomo ſunt *Commentaria in Eccleſiaſten & in duodecim Prophetas Minores.*

Sexti tomi.

In tomo ſexto ſunt *Commentaria in Matthæum*

Digitized by Google

in epiſtolas ad Galatas, ad Epheſios, ad Titum, a Philemonem. liber Didymi de Spiritu ſancto à Hie ronymo Latinus factus.

Obſervatio.

In his tribus tomis omnia ſunt legitima, & cer ta, quod attinet ad auctorem, excepto Commen tario in Threnos Hieremiæ, qui videtur potius Ra bani, quàm Hieronymi: habetur enim inter ope Rabani, & inveniuntur in eo ſententiæ aliquæ e ſancto Gregorio decerptæ.

Poſt Commentarium, in Matthæum ſequeb Commentarium in Marcum, quod Marianus pr denter omiſit, quia auctor oſtendit ſe, neque Gr cæ linguæ, neque Hebraicæ fuiſſe peritum: & explicatione cap. 14. & 15. multa ſcribit inep & falſa.

Septimi Tomi.

In tomo ſeptimo *Commentaria in pſalmos om Verſio S. Hieronymi ex Hebræo.*

Obſervatio.

De Commentariis in pſalmos obſcura quæſtio e & ſcripſit ſanctus Hieronymus in pſalmos ſept videlicet in pſalm. 14. 15. 16. 17. 18. 19. & 20. ipſe teſtatur in lib. de ſcriptor. Eccl. Deinde ſcri ſit in pſal. 44. 89. & 126. ut notum eſt ex epiſt lis ejus ad Principiam, ad Cyprianum, & ad Ma cellam. Scripſit denique commentariolos in om nes Pſalmos, ut ipſe idem teſtatur in Apolo gia prima contra Ruffinum. Certum eſt pri mos tractatus in Pſalmos ſeptem periiſſe: no minus certum eſt explicationem trium pſalmoru eſſe ſancti Hieronymi, & extare inter epiſtolas. D Commentariolis quæſtio eſt, an ſint iſta Commen taria, quæ ſub nomine ſancti Hieronymi exta in hoc ſeptimo tomo. Quod enim ſint iſta Com mentaria, quæ nunc extant, probari poteſt prim

Digitized by Google

eo quòd ſanctus Hieronymus in Apologia pri-
a contra Ruffinum, ſcribit ſe in Commentario-
illis vertiſſe verba Hebraica, *Naſſecubar*, quæ
bentur in ſecundo Pſalmo, *adorate filium*; ea-
m autem verba in interpretatione Pſalterii de He-
æo in latinum, vertiſſe, *adorate purè*: & utram-
ıe lectionem defendit: Atqui in iſtis Commen-
rijs, de quibus agitur, invenitur, *adorate filium*
in interpretatione ex Hebræo invenitur *adorate*
ırè: igitur ſicut interpretatio Pſalterii ex Hebræo,
ıæ extat, eſt ſancti Hieronymi: ita & commen-
ria, quæ extant, ejuſdem ſunt Hieronymi. Dein-
e probari poteſt alio ſimili argumento ex ſancto
ugustino: ſanctus enim Auguſtinus in epiſtola ad
ortunatianum citat verba ſancti Hieronymi expo-
entis Pſalmum nonageſimum tertium: & verba il-
omnia inveniuntur in Commentario iſto, ut
on videatur poſſe eſſe dubium, quin ſanctus Au-
uſtinus citaverit Commentaria iſta ſub nomine S.
Hieronymi. Accedit tertium argumentum ex teſti-
monio ſancti Gregorii, qui explicans verba illa
ſam. 4. pœnitentialis, *Cor Contritum, & Humi-
atum Deus non deſpicies*: allegat ſanctum Hiero-
ymum exponentem eundem locum: & expoſitio
la in his Commentariis invenitur: proinde teſti-
monio ſancti Gregorii, hæc ipſa Commentaria S.
Hieronymi eſſe videntur: Contra tamen ſunt argu-
menta non minus probabilia. Nam hic auctor in
xplicatione Pſalmi ſextidecimi, diſertis verbis ci-
at Eucherium: Eucherium autem, qui ex ſcriptis
otus eſt, multis annis ſanctus Hieronymus præ-
eſſit: neque in libro de ſcript. Eccl. ullius Euche-
ii ſanctus Hieronymus meminit, cum tamen nul-
um ferè prætereat ex majoribus, vel æqualibus ſuis.
Deinde hic idem auctor in explicatione Pſalm. 108.
ſcribit, ſuo tempore fuiſſe annum quadringenteſi-

mum ab excidio Hieruſalem, in quo cœpit ulti[ma] captivitas Judæorum: excidium autem Hieruſal[em] contigit anno quadrageſimo ſecundo poſt paſſi[o]nem Domini, ut idem auctor ibidem affirmat: q[ui]bus annis ſi addamus annos triginta tres vitæ Ch[ri]ſti, erunt omnes ſimul anni 475. Igitur auctor [ho]rum Commentariorum vivebat anno Domini 4[75]. Atqui ſanctus Hieronymus obiit anno Domini 4[22] ut ſupra dictum eſt. Accedit tertium argument[um] quod hic auctor in explicatione Pſalm. 86. dicit [hæc] verba, *Nunquid Sion dicet homo*; eſſe ex Hebr[aica] veritate: & tamen in tranſlatione Pſalterii ex [He]bræo ſanctus Hieronymus vertit, *Ad Sion dice[tur] homo*: & verè ſic eſt in Hebræo, ut videatur auc[tor] horum Commentariorum non caluiſſe lingu[am] Hebraicam, ac per hoc non eſſe Hieronymus, [qui] ejus linguæ ſine controuerſia peritiſſimus erat. [Denique] (ut omittam alia multa) S. Hieronymus in A[po]logia prima contra Ruffinum ſcribit, ſe Comm[en]tariolos confeciſſe in Pſalmos: auctor autem [ho]rum commentariorum in quorundam Pſalmor[um] explicatione, longiſſimas diſputationes, vel coh[or]tationes adjungit. Vide Commentaria in pſalm. [...] 86. 132. 133. & ſecundam expoſitionem pſal. 1[...] quæ habetur ad finem Commentarii: iſti enim p[ſal]mi breviſſimi ſunt, & Commentaria habent fuſi[ſſi]ma. Ego igitur [ſi mihi liceat Sententiam me[am] exponere] exiſtimo Commentaria, de quibus [agi]mus, verè eſſe ſancti Hieronymi, ſed non pura. [Vi]detur enim aliquis longè poſterior ſcriptor adj[e]xiſſe multa de ſuo: quod idem accidit verſioni ſcri[p]turarum ex Hebræo, quam habemus in editio[ne] vulgata; eſt enim verſio ipſa ſancti Hierony[mi] exceptis pſalmis, in editione vulgata, ſed mul[tis] additis, ut oſtendi in Controverſiis, lib. 2. de Verbo Dei cap. 9. extremo; ſic igitur Commentaria

Hieronymi ſunt, ſed aucta ab aliquo, qui mul-
inſeruit ex Hilario, ex Ambroſio, ex Ruffino,
ex Auguſtino; & qui etiam adjecit cohortatio-
s, ſive conciunculas, quæ habentur interdum ad
em; & qui iſta adjecit, videtur vixiſſe anno Do-
ıni 475. ut etiam facilè Eucherium citare potue-
. Atque ex hac obſervatione ſolvuntur omnia
gumenta, quæ nos paulò antè adduximus, quæ-
ıe ab aliis ſcriptoribus adducuntur, illud unum
detur ſolvi non poſſe, quod hic auctor dicat, ſe-
ndum Hebraicam veritatem haberi in pſal. 86.
unquid Sion dicet homo. Reſpondemus tamen vo-
m illam *hebraicam* irrepiſſe in textum, Scioli ali-
jus temeritate, & omninò abradendam eſſe;
ctor enim dixerat alicubi legi, *Mater Sion* alicu-
, *Nunquid Sion*: & addidit in textu Græco habe-
μήτη, id eſt, *nunquid*, ſed ab aliquo mutatum
in μήτηρ, id eſt, *mater*; & ſe velle utroque mo-
exponere: & cum expoſuiſſet *Mater Sion*, ad-
t, *exponamus nunc ſecundum Hebraicam verita-
m, quæ habet*, *Nunquid Sion*: ubi illud, *Hebrai-
m*, ſupervacaneum eſt; & legendum videtur, *ex-
namus nunc ſecundum veritatem, quæ habet, Nun-
uid Sion*: illud enim, *Mater Sion*, non eſt ſecun-
um veritatem Græci textus, ſed ſecundum cor-
uptionem; in illis enim Commentariis ſanctus
Hieronymus exponit Pſalterium ſecundum verſio-
ıem Græcam 70. Interpretum, non ſecundum ver-
ionem ex Hebraico.

Octavi Tomi.

In Tomo octavo hæc ſunt.

In Job Commentaria Bedæ.
In proverbia Commentaria Bedæ.
In Cantica Homiliæ Origenis.
In omnes Pauli epiſtolas Commentaria falsè

Digitized by Google

attributa ſancto Hieronymo.

Obſervatio.

Rectè Marianus Victorius commentaria in Jo
non tribuit ſancto Hieronymo, ſed Bedæ, nam i
extremo volumine ſcribit auctor, ſe ſcripſiſſe in gra
tiam Vecterii: Vecterium autem Epiſcopum fuiſ
in Anglia tempore Bedæ, ex hiſtoria ejuſdem Be
dæ, manifeſtè colligitur.

Recte quoque commentaria in proverbia tribu
tur Bedæ: non autem Hieronymo, ſiquidem in c
21. & 31. citatur ſanctus Gregorius Papa, & i
cap. 30. citatur nominatim ſanctus Hieronym

Commentaria in omnes epiſtolas, non ſol
non ſunt Hieronymi, ſed, quod magis mirum e
Pelagii hæreſiarchæ ſunt. Nam ſanctus Auguſti
lib. 3. de peccatorum meritis, & remiſſ. cap.
dicit, ſe legiſſe Commentaria Pelagii brevia in o
nes Epiſtolas Pauli; & infrà cap. 12. allegat qu
dam ex Commentario in caput 7. prioris ad C
rinth. quæ in his Commentariis inveniuntur. Vi
auctorem horum commentariorum, in cap. 5. 6
8. & 11. ad Romanos; item 1. Corinth. 4. Philip
& 3. & in caput 6. prioris ad Timoth. & inven
ſententias manifeſtè Pelagianas.

Noni Tomi.

In Tomo nono ſunt *multa aliorum, ut Euſe
Cæſarienſis, Ruffini, Auguſtini, Gennadii, & al
rum*, de quibus nullum eſt dubium.

Plurimi etiam libri, vel epiſtolæ ponuntur, qu
Eraſmus tanquam ſuppoſititias in tomum quart
conjecerat. Verè enim nihil horum eſt, quod Hie
ronymi doctrina, vel fide ſit dignum. Ego ſolu
ea commemorabo, quæ manifeſtè comperi ad Hie
ronymum non pertinere.

Epiſtola ad Demetriadem Virginem, quæ inci
pit „ Si ſummo ingenio; pelagiana eſt, & à ſanct
Auguſtino

guſtino tribuitur ipſi Pelagio, & confutatur in de gratia Chriſti, cap. 22. 27. 37. 38. & 40.
Epiſtola ad Geruntii filias, ſimiliter pelagiana, ſicut etiam
Epiſtola ad Amicum de cognitione divinæ legis.
Epiſtola de Scriptoribus Eccl. ad Deſiderium po-
: inter lumina Eccleſiæ Origenem, Jovinianum, lagium, hæreticos: numerat etiam Hilarium ntificem, qui ſancto Leoni ſucceſſit, qui diu ſt mortem ſancti Hieronymi clarêre cœpit.
Epiſtola de filio luxurioſo & frugi, pelagiana : & multum omninò diſcrepans à vera epiſtola ncti Hieronymi de eodem argumento.
Symbolum ad Damaſum, quod incipit." Cre-mus in Deum Patrem" clauditur illis verbis" imperitum, & malevolum, vel non Catholicum, on me hæreticum comprobabit" ;non eſt Hierony-i ad Damaſum, ſed Pelagii ad Innocentium. Id, tendit ſanctus Auguſtinus in lib. de gratia Chriſti ip. 30. 31. 32. & 33. ubi dicit pelagium miſiſſe ad nnocentium Papam libellum fidei ſuæ; & ibidem efert verba ejus libelli, quæ ſunt illa ipſa, quæ hoc Symbolo continentur.
Epiſtolæ ſancti Auguſtini ad Cyrillum Hiero-olymæ Epiſcopum de obitu ſancti Hieronymi, ſi-ne dubio falſæ, & ſuppoſititiæ ſunt. Conſtat enim Cyrillum Hieroſolymitanum Epiſcopum obiiſſe diu antequam ſanctus Hieronymus moreretur: ſcribit enim ſanctus Hieronymus in lib. de ſcript. Eccl. in Cyrillo, Cyrillum ſæpius expulſum, & revocatum, tandem octo annis pacificè ſediſſe. Adde quod epiſtolæ iſtæ, ut etiam epiſtola Euſebii ad Damaſum de morte ſancti Hieronymi novitatem ſuam manifeſtè produnt. Nec ſolùm novitatem, ſed etiam imperitiam, & impoſturas: ſcribit enim Fictitius Cyrillus ad Auguſtinum, hæreſiarcham quendam
L

Digitized by Google

Sylvanum docuiſſe duas in Chriſto eſſe voluntate ſed miraculis ſancti Hieronymi hunc hęreſiarcha fuiſſe confutatum. At hæreſis monothelitarum centis annis poſt tempora Cyrilli & Hierony exorta eſt : & non eſt hæreſiarcha dicendus, q duas voluntates in Chriſto confitetur, ſed qui un tantum, ut ex Concilio ſexto generali intell poteſt. Itaque auctor harum epiſtolarum conf dit tempora, hæreſim monothelitarum pro Catholica vendit, Cyrillum, Auguſtinum, & Hie nymum pro magna laude hæreticos monoth facit.

Tribuitur ad ultimum ſancto Hieronymo li de vitis SS. Patrum : ſed ſciendum eum librum eſſe unius auctoris : nam in prima parte ponu vitæ Monachorum, quas ſcripſit Evagrius Pon cus, de quo ſcribit ſanctus Hieronymus in epiſt ad Cteſiphontem, ex illis vitis ſolam primam veram, quæ eſt Joannis Abbatis. eidem Evag tribuit vitas Patrum Gennadius in ſuo Catalo ſcriptorum. Vitis illis ab Evagrio ſcriptis adjunc ſunt vitæ Pauli primi Eremitæ, Hilarionis, & M chi à ſancto Hieronymo ſcriptæ; item vita ſan Antonii ſcripta ab Athanaſio; item vita Mari Ægyptiacæ à Zozimo edita : item multa ex coll tionibus Caſſiani; denique vita ſancti Hierony parum fideliter conſcripta.

De Nectario Conſtantinopolitano. 381.

NEctarius ex genere Senatorio adhuc Cate chumenus, Conſtantinopolitanæ urbis Epi copus Creatus eſt, tempore ſecundi Concilii uni verſalis, id eſt anno 381. ut narrant Socrates lib 5. hiſtor. cap. 8. Soſomenus libro 7. cap. 8. & alii Hujus extat homilia unica, de feſto ſancti Theo dori Martyris, Cur nimirum primo quadrageſima Sabbato celebretur, & de Eleemoſyna, & jejunio

Digitized by Google

achimo Perionio interprete; quam profert etiam pomanus tomo 5. ex Simeone Metaphraſte. Sed ardinalis Baronius eam ab aliquo ex recentiori-s Græcis non nihil depravatam fuiſſe exiſtimat no 4. Annalium in anno 362.

De Theophilo Alexandrino. 390.

THeophilus Alexandrinæ Eccleſiæ Epiſcopus ſancti Hieronymi æqualis, ut epiſtolæ utriuſ-ue invicem ſcriptæ teſtantur, ſcripſit epiſtolas es paſchales, quas ſanctus Hieronymus latinas cit. Atque epiſtolæ iſtæ ſatis utiles, & doctæ ex-nt in Bibliotheca ſanctorum Patrum tomo 3. piſtola quæ his præponitur, ſub nomine S. Hiero-ymi, ſuppoſititia eſſe videtur. ſcripſit præterea ad-erſus Origenem; & alia quorum meminit Genna-us in lib. de viris illuſtribus, ſed hæc non extant.

De Joanne Epiſcopo Hieroſolymitano. 390.

JOannes Epiſcopus Hieroſolymitanus vixit tempore ſancti Hieronymi, ut notum eſt ex contentionibus inter eos, non ſemel excitatis. Scrip-t, teſte Gennadio, librum in obtrectatores ſtudii ii, oſtendens ſe non eſſe Origeniſtam. Tribuitur idem Joanni liber ad Capraſium de inſtitutione Monachi, qui habetur in Bibliotheca ſanctorum Patrum tomo 9. edit. 2. ſed hic liber videtur ſcrip-us ab aliquo longè poſteriore; ſiquidem in eo li-ro dicit auctor ſe eſſe Ordinis Carmelitarum, & leſcribit habitum Carmelitarum: at illis tempori-bus nomen Carmelitarum Religioſorum erat planè nauditum, ut etiam Card. Baronius affirmat tomo 5. Annalium ad annum 444. adde quod ſtylus ſit hominis latini, & temporum poſteriorum.

De Diadocho. 390.

DIacochus Epiſcopus Photices ſcripſit inſignem librum de perfectione continentem capita centum; hic liber extat in Bibliotheca ſanctorum Patrum tomo quinto, edit. 2.

Digitized by Google

De Dorotheo Archimandrita.

DOrotheus Archimandrita ſcripſit ſermone ginti quatuor, qui extant in Bibliotheca ctorum Patrum, tomo ſecundo edit. 2. Hi quando vixerint, non compertum habeo, qua antiquos fuiſſe ſatis conſtet.

De Ruffino Presbytero. 390.

RUffinus Presbyter Aquileienſis ſancti Hi nymi quondam amiciſſimus, deinde a factus, ſcripſit libros duos hiſtoriæ Eccleſia quos addidit ad hiſtoriam Euſebii Cæſarienſis converſam ex Greco: ſcripſit etiam explicatio Symboli Apoſtolici; item in Pſalmos aliquot C mentaria; Invectivas duas in S. Hieronym & Apologiam pro Origene, in qua multa m tur, ipſo Hieronymo teſte in ſecunda Apolo ſcripſit quoque multas epiſtolas. Hæc omnia ex partim inter opera ſancti Hieronymi, parti hiſtoria Euſebii, partim etiam ſeorſim. V quaſdam ſententias Sixti Philoſophi Pytagorici que tribuit ſancto Sixto Pontifici & Martyr teſtatur Hieronymus in epiſtola ad Cteſiphonte etiam Auguſtinus ex verſione Ruffini dece eas ſententias eſſe putavit ſancti Sixti Mart quod retractat lib. 2. retractat. cap 46. Hæ ſen tiæ extant in tomo quinto Bibliothecæ ſancto Patrum, editionis ſecundæ. Vertit præterea in tinam linguam Recognitiones Clementis, ut G nadius teſtatur in lib. de viris illuſtribus. Sed ſici ipſæ Recognitiones falsò fortaſſe tribuuntur Cle menti, ita etiam non eſt incredibile falſo adju ctam illis fuiſſe præfationem Ruffini, quaſi inte pretis. denique Ruffinus merito notatur erroris Gelaſio Papa cap. ſancta Romana, diſtinct. dec ma quinta.

Digitized by Google

De Palladio Galata. 390.

P Alladius Galata Ruffini æqualis, & amicus fuit, ut ex operibus ejus intelligi poteſt. Scripſit hi-
ſtoriam Lauſiacam, & Paradiſum Heraclidis, in
quibus deſcribuntur breviter multorum ſanctorum
vitæ, quę non modicam præſtare poſſunt legenti-
bus utilitatem. Ipſe tamen reprehenditur, ut Ori-
genista à ſancto Hieronymo in epiſtolâ ad Cteſi-
phontem, & à ſancto Epiphanio in epiſt. ad Joan.
Hieroſolymitanum, quæ extat in ſecundo tomo S.
Hieronymi. Extat etiam dialogus quidam ſub no-
mine Palladii in tomo 1. operum ſancti Joannis
Chryſoſtomi, editionis Pariſienſis.

De S. Gaudentio Brixienſi. 390.

S Anctus Gaudentius ſucceſſor Philaſtrii in Epiſ-
copatu Brixiæ, ſcripſit utiliſſimos tractatus de
variis argumentis, qui extant in tomo 2. Biblio-
thecæ ſanctorum Patrum editionis 2.

De dedicatione Baſilicæ tract. unus.	*De Promiſſione Paracleti* 1
De Paſcha in Exodum. 7	*De Machabæis Martyribus.* 1
De lectione Evangelii. 2	*De Villico iniquitatis ad Germinium.* 1
De Exodo iterum. 1	*In illud, " Patet major me eſt,,* 1
De Paralytico. 1	
In illud." Nunc judicium eſt Mundi." 1	

De Aurelio Prudentio. 390.

A Urelius Prudentius Poëta Chriſtianus, floruit
ſub Theodoſio ſeniore, & filiis ejus; ſcripſit
*egregia carmina, Pſychomachiam, de pugna fidei &
idolatria; Pudicitiæ, & libidinis; Patientiæ & iræ;
ſuperbiæ & humilitatis; luxuriæ, & ſobrietatis, ava-
ritiæ, & largitatis; concordiæ, & diſcordiæ.*

Digitized by Google

Scripſit *librum Catemerinon*, id eſt, *rerum divi[...]rum, in quo continentur hymni à Matutino ad [...]pertinum.*

Scripſit *librum Periſtephanon*, id eſt, *de co[...] in qua ſunt laudes multorum Martyrum, ſancti L[...]rentii, ſancti Vincentii, ſanctæ Eulaliæ, SS. P[...] & Pauli, ſanctæ Agnetis, ſancti Cypriani, ſa[...] Caſſiani, & aliorum.*

Scripſit *Apotheoſim*, id eſt, *de divinitate u[...] hymni in infideles, in hæreticos Sabellianos, in [...]dæos. Item de natura animæ & reſurrectione c[...]*

Scripſit *Amartingenia*, id eſt, *de Origine p[...]torum contra Marcionem.*

Scripſit *libros duos contra Symachum.*

Addit Gennadius in libro de viris illuſtri[...] ſcripta quoque fuiſſe ab eo, *Enchridion veteris [...] novi Teſtamenti, & de opere ſex dierum*: quod [...]buitur Ameno, *in Bibliotheca SS. Patrum.*

De ſancto Chromatio Epiſcopo Aquileienſi. 390.

Sanctus Chromatius Epiſcopus ſanctiſſimus, doctiſſimus fuit, teſtimonio S. Hieronymi pr[...]fatione in lib. Paralip. Scripſiſſe fertur comm[...]taria in Matthæum; ſed nunc extant ſolum ho[...]liæ de octo beatitudinibus in cap. quintum M[...]thæi, & tractatus in illud, " Ego à te debeo b[...]tizari". Vide in Bibliotheca ſanctorum Patru[...] tomo 2.

1 Extat in quarto tomo operum ſancti Hierony[...] epiſtola ſub nomine Chromatii, & Heliodori [...] Hieronymum, & reſponſio Hieronymi, in quibus agitur de Nativitate Beatiſſimæ Virginis: ſed utr[...]que falſa, & ſuppoſititia eſt ſicut etiam falſam e[...] convincit Cardin. Baronius epiſtolam eorumdem Chromatii & Heliodori ad Hieronymum circa Mar[...]tyrologium. Vide præfationem Cardin. Baronii ad Martyrologium Romanum, cap. 5. & 7.

Digitized by Google

De ſancto Joanne Chryſoſtomo. 398.

SAnctus Joannes Chryſoſtomus, magnus Eccleſiæ Doctor, primum in foro verſatus eſt mag- cum laude: deinde Monaſticam vitam exercuit, que ab eremo ad clerum vocatus, Presbyter Anochenus ordinatus eſt, anno undecimo Valentinia- i junioris, & 8. Theodoſii ſenioris; anno deinde . Archadii, & Honorii Epiſcopus Conſtantinopotanus factus; tandem anno 13. eorumdem Impetorum, & Epiſcopatus ſui nono mortem obiit ca annum Domini 407. Opera quæ extant quin- tomis comprehenduntur, in editione Veneta ini Domini 1574. hac enim editione utebar dum riberem.

Tomi Primi.

Geneſim Homiliæ. 67
pſalmos Homiliæ. 26
varia loca teſtamenti veteris. 52
Ex quibus quinque ſunt de viſione Iſaiæ.

Tomi Secundi.

Matthæum homiliæ. 89
eundem operis imperfecti homiliæ. 54
varia loca Matthæi homiliæ. 26
In Marcum homil. 14
In varia loca Lucæ homil. 7

Tertii Tomi.

Joannem homil. 87
varia loca Joannis homiliæ 6
Acta Apoſtolorum homiliæ 32
In varia loca Pauli hom. 14
In quibus ſunt multæ de laudibus Pauli.
Conciones de ſacris feriis.

Quarti Tomi.

Commentaria per homilias in omnes epiſtolas B. Pauli.

Digitized by Google

Quinti Tomi.

Ad populum Antiochenum homil. 80
De Sacerdotio dialogi, ſive libri 6
De compunctione cordis, libri. 2
De providentia Dei lib. 6
De orando Deo lib. 2
De comparatione Regis & Monachi. 1
Contra vituperatores vitæ Monaſticæ. 3
Contra gentiles ſive in Babylam mart. 1
De pœnitentia ſermones. 12
Adverſus Judæos, & hæreticos ſerm.
Contra Concubinarios ſermones.
Variorum argumentor ſerm.
Epiſtolæ.
Ad Innocentium Papa
Ad Cyriacum.
Ad Epiſcopos & Presbyteros ob pietatem in carcere incluſos.
Ad Theodorum lapſum
Ad Eutropium.
Ad Olympiam illuſtrem feminam.
Liturgia, ſive Miſſa Joan. Chryſoſtomi.

Obſervatio.

In primo tomo ex homiliis in diverſa loca teſtamenti veteris eſt homilia in cap. 2. Geneſ. q incipit. "Deus inſtitutor mundi" quæ homilia no videtur poſſe eſſe Chryſoſtomi, cum in ea inſe ſint duo integra capita ex libro latino de Eccleſiaſticis dogmatibus, videlicet triceſimum primum & triceſimum ſecundum: Liber autem iſte hab auctorem Chryſoſtomo poſteriorem, ut infrà dic mus. Aliæ quoque nonnullæ ſunt, quæ dubiæ fid videri poſſunt. Sed homiliæ in Geneſim, & in Pſa mos, de viſione Iſaiæ, & aliæ plurimæ indubita ſunt.

In ſecundo tomo Commentaria in Matthæu ſine dubio Chryſoſtomi ſunt. Sed opus imperfectu non videtur eſſe Chryſoſtomi; non enim erat ull

atio, cur bis de argumento eodem tam multa idem uctor ſcriberet. Sed cujuſque ſit opus, aut ab hæetico aliquo compoſitum fuit, aut ab hæretico aliuo corruptum, quamvis alioqui liber ſit doctus : minimè ſpernendus. Homilià 4. dicit, Spiritum anctum eſſe miniſtrum filii: & hom. 48. homouanos numerat inter hæreticos: quæ duæ ſententiæ Arianorum ſunt. Contra tamen homil. 28. & 44. dicit æreticos eſſe, qui affirmant, filium eſſe minoem patre: quæ ſuperioribus dictis contraria ſunt; roinde credibile eſt auctorem fuiſſe Catholicum, ed opus illius ab Arianis eſſe depravatum.

In eodem tomo ſunt Commentaria in Marcum, uæ ſine dubio Chryſoſtomi non ſunt, ſed alicuus ſimplicis Monachi, qui fratribus ſuis Evangeium explicabat, ut conſtat ex homil. 3. 4. 8. 9. & liis. Ex aliis, quæ in eodem tomo habentur quælam ſunt manifeſtè Chryſoſtomi, ut homilia de roditione Judæ; item de divite, & Lazaro homil. 4. & alia de publicano, & Phariſæo, & alia de Cruce, & latrone. Reliqua videntur excerpta partim ex Comment. Chryſoſt. in Matth. partim ex opere imperfecto, partim ex hom. in Marc.

In tertio tomo hom. 87. in Joannem omnium conſenſu Chryſoſtomi ſunt. Idem omninò ſentiendum exiſtimo de homil. 55. in Acta Apoſtolorum, quamvis ab Eraſmo revocentur in dubium. Certè homil. 9. auctor Epiſcopum ſe eſſe dicit, & hom. 11. addit Epiſcopum ſe eſſe Urbis ampliſſimæ, & cap. 41. dicit, ſe vixiſſe tempore Juliani apoſtatæ, & hom. 52. nomen ſuum dicit eſſe Joannem: neque eſt aliquid alicujus momenti unde ſuſpicio ſuppoſititii operis colligi poſſit. Adde quod Joannes Damaſcenus lib. 3. de fide, & OEcumenius in catena explicationis in Acta, teſtimonia petant ex his homiliis ſub nomine ſancti Joannis Chryſoſto-

mi. De ſex homiliis interpoſitis inter Comme[ntaria] in Joannem, & in Acta, non eſt omninò certum [an] ſint Chryſoſtomi, excepta tertia, quæ incipit Hir[un]dinum pulli. Reliqua omnia creduntur eſſe Chryſ[o]ſtomi, ac præſertim homiliæ de laudibus Pauli.

In quarto tomo nihil eſt, quod jure revoc[ari] poſſit in dubium.

In quinto tomo omnia ferè ſunt certa & i[ndu]bitata, exceptis homiliis ad populum Antioch[enum] ex quibus viginti & una tantum reperiri dic[untur] manuſcriptæ in antiquis Bibliothecis: & apert[è col]ligitur ex contextu ipſarum, permultas earum [eſſe] fragmenta homiliarum Chryſoſtomi in Matth[æum] vel in Joannem, vel in Acta Apoſtolorum, [vel] epiſtolas Pauli, ut exempli gratia homilia ad [po]pulum Antiochenum viceſima ſeptima, dec[erpta] eſt, partim ex homil. 10. partim ex 11. parti[m] 12. in Acta, & hom. 60. & 61. ad populum dec[erp]tæ ſunt ex homil. 83. in Matth. & 45. in Jo[an]nem, ſed hoc non multum refert cum ſente[ntiæ] ejuſdem auctoris ſint.

De Severiano Gabalenſi. 398.

SEverianus Epiſcopus Gabalenſis, vir eloqu[en]tiſſimus dicitur fuiſſe: & Gennadius in *lib.* [de] viris illuſtr. ſcribit ſe legiſſe hujus Severiani exp[o]ſitionem in Epiſtolam ad Galatas, & alia quædam addit etiam, illum ſæpè invitari ſolitum à ſanct[o] Joanne Chryſoſtomo, & ab Archadio Imperato[re] ad ſermones habendos in Eccleſia Conſtantinop[o]litana. Extat hujus Severiani ſermo unus in quin[]to tomo operum ſancti Joannis Chryſoſtomi.

Nuper editæ ſunt in Anglia Græcè ſex Severian[i] homiliæ in Exameron cum operibus S. Jo. Chryſo[s]tomi. Nonnullæ etiam ſunt inter decem à Card[inali] Sirleto editas ſub nomine S. Jo. Chryſoſtomi, qu[as] Severiani eſſe conſtat ex Theodoreto, & Dama[ſ]ceno qui eas citant.

Digitized by Google

ECULUM QUINTUM

Ab anno 400. ad 500.

De ſancto Auguſtino. 420.

SAnctus Auguſtinus Epiſcopus Hipponnenſis floruit circa annum Dom. 420. cujus anni ipſe meminit in epiſtola ad Iſichium, quæ eſt octogeſima. Obiit au- n anno ætatis ſuæ ſeptuageſimo ſexto, teſte Poſ- io in ejus vita, & à natali Domini anno 433. Proſper teſtatur in chronico. At ut ex catalogo torum ipſius poſſit lector intelligere, quæ ſint era ejus indubitata, adſcribam locum Retractio- m in quo ipſemet operis ſui mentionem facit, adſcribam Indic. quod ſignificat, eum librum e in indiculo Poſſidii, qui diligentiſſimè in in- ulum redegit omnes lib. ſancti Auguſtini. Ubi- nque igitur invenietur notatus liber Retract. vel dic. is liber ſine dubio erit ſancti Auguſtini: ubi hil erit annotatum, de eo libro dicemus in ob- rvatione, quam ſubjiciemus.

Primi tomi hæc ſunt.

etractionum lib.	2	Lib. 2. retract. cap. 67.
onfeſſionum.	13	2. retract. cap. 6.
e Grammatica.	1	1. retract. cap. 6.
e Dialectica.	1	1. retract. cap. 6.
ategoriæ decem.	1	1. retract. cap. 6.
rincipia Rhetorices.	1	1. retract. 6.
e Muſica.	6	1. retract. 11.
ontra Academicos.	3	1. retract. 1.
e ordine.	1	1. ratract. 3.
e vita beata.	1	2. retract. 2.

Digitized by Google

Soliquiorum.	2	1. retract. 4.
De Magiſtro.	1	1. retract. 12.
De immortalitate animæ.	1	1. retract. 5.
De quantitate animæ.	1	1. retract. 8.
De libro arbitrio.	3	1. retract. 9.
De vera religione.	1	1. retract. 15.
De moribus Eccleſiæ.	1	1. retract. 7
De moribus Manichæorum.	1	1. retract. 7.
De Geneſi contra Manichæos.	2	1. retract. 10.
Regulæ Monaſticæ.	3	
De vita Eremitica ad ſororem.	1	

Obſervatio.

In hoc tomo, ut notum eſt ex libris retrac num, ſola duo opera dubia eſſe poſſunt, Reg & de vita Eremitica, quorum non fit mentio lib. retract. Et quidem ex tribus regulis, ſola tia eſt certa ſancti Auguſtini, ſed feminis data, viris : habetur enim in epiſtola 109. reliquæ non videntur Auguſtini. Liber de vita Erem non poteſt eſſe Auguſtini, cùm in eo nomine SS. Patres, Benedictus, & Gregorius.

Tomi Secundi hæc ſunt.

Epiſtolæ S. Auguſtini cum iis, quæ ad ipſum ſcrib tur num. 222.

Obſervatio.

Ex his inveniuntur in retractionibus ſeptem

Epiſtolæ duæ ad Januarium, id eſt, 118. & 119.		2. retract. 20.
Epiſtola ad Deo Gratias.	49	2. retract. 31.
Epiſtola ad Honoratum.	120	2. retract. 36.
Epiſtola ad Paulinum.	112	2. retract. 41.
Epiſtola ad Bonifacium.	50	2. retract. 48.
Epiſtola ad Dardanum.	57	2. retract. 49.

Admon

Digitized by Google

nonet tamen ipſe idem in extremo cap. libro ndo retractationum, à ſe epiſtolas, & ſermo- omnes, non fuiſſe in retractationibus com- enſos.

piſtolæ ſexdecim Auguſtini ad Bonifacium, & ifacii ad Auguſtinum, quæ interſeruntur inter olam ad Honoratum de fuga in perſecutione, piſtolam ad Ediciam de voto continentiæ, non ntur eſſe Auguſtini, ſed breviſſimæ ſunt, & multum refert, cujus tandem ſint.

piſtolæ Auguſtini ad Cyrillum, & Cyrilli ad uſtinum, de obitu & miraculis S. Hieronymi, e ſunt, ut notavimus ſupra in obſervatione ad num 9. S. Hieronymi.

Tomi tertii hæc ſunt.

doctrina Chriſtiana lib.	4	Lib. 2. retract. c. 4.
utionum S. Scripturæ.	7	2. retract. 54.
fide & Symbolo,	1	1. retract. 17.
chridion.	1	2. retract. 63.
Trinitate.	15	2. retract. 15.
Geneſi imperfectus.	1	1. retract. 8.
Geneſi ad litteram.	12	2. retract. 24.
mirabilibus S. Scripturæ.	3	
agone Chriſtiano.	1	2. retract. 3.
opere Monachorum.	1	2. retract. 21.
ſpiritu & littera.	1	2. retract. 37.
divininatione dæmonum.	1	2. retract. 36.
e Eccleſiaſticis dogmatibus.	1	
Spiritu & Anima.	1	
e fide ad Petrum.	1	
eculum.	1	Indiculus.
uæſtiunculæ de Trinitate.	1	
e benedictionibus Patriarcharum.	1	
ntentiæ.	1	

Obſervatio.

Liber de mirabilibus ſacræ Scripturæ non ſin
cauſa non invenitur in retractationibus, neque i
Indiculo Poſſidii, quoniam liber eſt indignus in
genio, & gravitate S. Auguſtini, quem etiam no
magni fecit, & S. Auguſtini eſſe negavit S. Thom
3. p. q. 45. art. 3. ad ſecundum.

Liber de Eccleſiaſticis dogmatibus non videtu
eſſe S. Auguſtini, cum præcipuè conflatus ſit e
ſententiis Concilii Arauſicani, & ſummorum Po
tificum Innocentii, Zozimi, Cæleſtini, & maxi
ma ex parte ex operibus S. Auguſtini: atqui Con
cilium Arauſicanum, & epiſtolam Cæleſtini ſcri
ta eſſe conſtat poſt obitum S. Auguſtini. Hadri
nus Papa in epiſtola ad Carolum Magnum tom
3. epiſtolarum ſummorum Pontificum, citat de r
liquiarum veneratione cap. 73. libri de Eccleſiaſt
cis dogmatibus, ſub nomine Gennadii Maſſilien
ſis Epiſcopi. Algerus, qui floruit anno Dom. 110
tribuit eundem librum Gennadio, ſcribens de co
pore & ſanguine Domini lib. 1. cap. 22. quod etia
facit. Platina in vita Simmachi, ubi dicit, tempo
re hujus Pontificis ſcriptum fuiſſe à Gennad
Maſſilienſi librum de Eccleſiaſticis dogmatibu

Liber de ſpiritu, & anima non eſt S. Auguſti
ſed alicujus multo recentioris, cum cap. 37. cit
Boëtium, qui ferè centum annis fuit Auguſtino p
ſterior, & cap. 48. multa proferat ex libro de Eccl
ſiaſticis dogmatibus; eſt tamen liber doctus, & pi

Liber de fide ad Petrum, non videtur eſſe
Auguſtini, cum non fiat ejus mentio, nec in r
tractationibus, nec in indiculo. Tribuitur à mul
S. Fulgentio, tum quod Petrus quidam Diacon
ejus amiciſſimus fuerit, & hic liber ſcribatur ad P
trum diaconum: tum etiam quia ſtylus conform
ſit ſtylo S. Fulgentii. Denique Bertramus presbyte

Digitized by Google

ui circa annum Dom. 850. Scripſit de corpore
: ſanguine Chriſti, hunc librum ſub nomine S. Ful-
entii citavit: & (quod majus eſt) in Breviario Ro-
ano recognito, in feſto ſanctiſſimæ Trinitatis
ſignantur lectiones ſecundi nocturni ex libro de
le ad Petrum ſub nomine S. Fulgentii.

Liber qui inſcribitur, ſpeculum, quamvis de ejus
ictore aliqui dubitaverint, verè S. Auguſtini eſt:
am & habetur in Indiculo Poſſidii, & ipſe idem
oſſidius in vita S. Auguſtini, tradit hunc librum
Auguſtino fuiſſe conſcriptum.

Quæſtiunculæ de Trinitate, videntur excerptæ
: libris Auguſtini de Trinitate, incertum à quo.

Liber de benedictionibus Patriarcharum ſimili-
r excerptus videtur ex quęſtionibus Hebraicis S.
ieronymi. Uterque parvus libellus eſt, ut non
ultum referat, quis eorum ſit auctor.

Sententiæ ſine dubio Auguſtini ſunt, ſed col-
ctæ à S. Proſpero, nec ſolum ſoluta oratione,
d etiam carmine deſcriptæ, ut in ejus operibus
dere licet.

Tomi quarti hęc ſunt.

e mendacio lib.	1	1. retract. 27.
ntra mendacium.	1	2. retract. 60.
e fide & operibus.	1	2. retract. 38.
uæſtionum in Pentateuchum.	7	2. retract. 55.
uæſtionum Evangelicarum.	2	2. retract. 12.
uæſtionum ex Matthæo.	1	Indiculus.
e conſenſu Evangeliſtarum.	4	2. retract. 16.
toginta trium quæſtionum.	1	1. retract. 26.
ntentiarum viginti & unius.	1	
uæſtionum ad Simplicianum.	2	2. retract. 1.
uæſtionum ad Dulcitium lib.	1	2. retract. 65.
uæſtionum ſexaginta quinque.		
uæſtionum veteris & novi te-		

Digitized by Google

teſtamenti.		
De cura pro mortuis.	1	2. retract. 64.
De catechizandis rudibus.	1	2. retract. 14.
De Incarnatione Verbi.	2	
De Trinitate & unitate Dei.	1	
De eſſentia divinitatis.	1	
De fide rerum inviſibilium.	1	
De ſubſtantia dilectionis.	1	
De continentia.	1	Indic.
De patientia.	1	Indic.
De bono Viduitatis.	1	Indic.
De vera & falſa pœnitentia.	1	
De ſalutaribus documentis.	1	
De amicitia.	1	
De ſermone Domini in monte.	2	1. retract. 19.
Expoſitio inchoata in epiſtolam ad Romanos.		1. retract. 25.
Expoſitio quarumdam propoſitionum epiſtolæ ad Romanos.		1. retract. 23.
Expoſitio epiſtolæ ad Galatas.		1. retract. 24.
Annotationes in Job.		1. retract. 13.

Obſervatio.

Ex libris, quos Auguſtinus pro ſuis agnoſcit in retractationibus, nemo jure dubitare poteſt, niſi fortè de libro annotationum in Job. Ipſe enim Auguſtinus dicit, eum librum ita ſe depravatum inveniſſe vitio librariorum, ut vix audeat illum pro ſuo agnoſcere.

Liber ſententiarum viginti unius, & liber quæſtionum ſexaginta quinque, non videntur eſſe Auguſtini, non ſolum quia non habentur in retractationibus, neque in Indiculo; ſed etiam quia nihil habent grave, & dignum Auguſtino.

Liber quæſtionum veteris & novi teſtamenti, non eſt Auguſtini, ſed alicujus heretici: nam quæſt. 2.

Digitized by Google

icit, *Mundum factum fuiſſe propter diaboli præſumptionem*, quæſt. 13. dicit, parvulos filios, qui una cum parentibus perierunt in ſubverſione Sodomæ, liberos eſſe à Gehenna: ac per hoc negat ille auctor peccatum Originis. quæſt. 21. dicit mulierem non eſſe creatam ad imaginem Dei, quæſt. 3. dicit, Jephte nullum habere teſtimonium juſtitiæ: & tamen extat clariſſimè ad Hebr. 11. quæſt. 0. dicit homines non naſci filios diaboli. quæſt. 09. dicit, Melchiſedech eſſe Spiritum ſanctum; t eſſe Sacerdotem, ſed non ſummum; ut in oblatione, inquit, præſumunt Antiſtites. Ubi reprendit canonem Miſſæ ubi legitur" ſummus Saerdós tuus Melchiſedech.

Hunc locum videtur notare S. Hieronymus in piſtola ad Evagrium, ubi dicit, auctorem cujuſlam operis, in quo aſſeritur, Melchiſedech eſſe ſpiritum ſanctum, eſſe imperitum ſermone, & ſcienia. Quæſt. 44. dicit, ab excidio Hieruſalem uſque d ſua tempora fluxiſſe annos trecentos, ex quo planè colligitur, hunc auctorem eſſe antiquiorem Auguſtino, nam anni trecenti ab excidio Hieruſalem ſunt anni trecenti ſeptuaginta tres à nativitate Domini: eo autem tempore S. Auguſtinus erat adoleſcens annorum ſexdecim. Obiit enim anno Domini 433. cùm eſſet ætatis annorum 76. ut ſuprà diximus: proinde naſci debuit anno Domini 357. ex quo uſque ad 373. ſunt anni ſexdecim, nec ſcribere cœpit libros Eccleſiaſticos, niſi poſt baptiſmum, quem ſuſcepit poſt annum trigeſimum: quis autem credatur fuiſſe auctor harum quæſtionum, diximus ſuprà, dum S. Ambroſii libros recenſeremus.

Libri de Incarnatione Verbi, de Trinitate, & unitate Dei, De eſſentia divinitatis, De fide rerum inviſibilium, De ſubſtantia dilectionis; non videl

Digitized by Google

tur eſſe S. Auguſtini, cùm non inveniantur in tractationibus, nec in Indiculo Poſſidii, qui dilige tiſſimus fuit in libris Magiſtri ſui colligendis, neq etiam ſapiunt phraſim, & doctrinam S. Auguſtini.

Libri de continentia, de patientia, & de bo viduitatis, S. Auguſtini ſunt, etiamſi Eraſmus r clamet: nam inveniuntur in Indiculo Poſſidii, citantur à venerabili Beda ſub nomine S. Augu ni in Commentario ad cap. 8. ad Rom. & in ca 1. & 7. prioris ad Corinth. in cap. 4. ad Phil & in cap. 5. prioris ad Timoth. & alibi: deniq nulla eſt probabilis ratio in contrarium.

Liber de vera & falſa pœnitentia non eſt S. A guſtini: nam præterquam, quod non fit *ejus* me tio in Retractationibus, nec in Indiculo, cap. 1 hic auctor adducit ſententiam quandam S. Aug ſtini, & ab ea diſſentit.

Liber de ſalutaribus documentis, & liber de am citia, non videntur eſſe S. Auguſtini, *tum* q eorum non facit mentionem Poſſidius in Indicul tum quia ſtylus humilior eſt, & oratio ipſa ma jejuna, quàm ſoleat S. Auguſtini: libri tamen p ſunt, & non inutiles.

Tomi Quinti ſunt.

Libri viginti duo de Civitate Dei, quos & S. A guſtinus pro ſuis agnoſcit in lib. 2. retract. cap. 4 & grande opus appellat, ut revera eſt, & tempus etiam, & occaſionem ſcribendi fuiſſe dicit, eve ſionem Urbis Romæ, ſub Alarico Regê Gothorum

Tomi ſexti hæc ſunt.

De hæreſibus ad quod vult Deus liber	1.	Indic.
De quinque hæreſibus Oratio.		Indic.
Concio ad Cathecumenos.		Indic.

Digitized by Google

ratio adverſus Judæos.	Indic.
e altercatione Eccleſiæ, & Synagogæ.	
e utilitate credendi, lib. 1	1. retract. 24.
ntra epiſtolam fundamenti. 1	2. retract. 2.
e duabus animabus contra Manichæos. 1	1. retract. 15.
ontra Fortunatum Manichæum. 1	1. retract. 16.
ontra Adimantum Manichæum 1	1. retract. 22.
ontra Fauſtum Manichæum. 33	2. retract. 7.
e actis cum Filice Manichæo. 2	2. retract. 8.
ontra Secundinum Manichæum 1	2. retract. 10.
e natura boni contra Manichæos. 1	2. retract. 9.
e fide contra Manichæos. 1	
ontra adverſarium legis, & Prophetarum. 2	2. retract. 58.
ontra Priſcillaniſtas, & Origeniſtas. 1	2. retract. 44.
Contra ſermonem Arianorum. 1	2. retract. 52.
Contra Maximinum Epiſcopum Arianorum. 3	Indic.
Contra Filicianum Arianum. 1	Indic.
De bono conjugali contra Jovianum. 1	2. retract. 22.
De ſancta Virginitate. 1	2. retract. 23.
De adulterinis conjugiis ad Pollentium. 2	2. retract. 57.
De Stoicis & Epicureis tract. 1	
De eo quod dictum eſt, Ego ſum qui ſum tract. 1	

Obſervatio.

Liber de hæreſibus S. Auguſtini eſt; nam & eſt

in Indiculo & citatur à S. Gregorio lib. 6. epiſt. 1
Sed duæ poſtremæ hæreſes Neſtorii, & Eutych
tis adjectæ ſunt ab aliquo alio poſt obitum S. A
guſtini: ipſe enim recentiſſimam eſſe ſcripſit hæ
ſim Pelagianorum.

Libellus, ſive Oratio de quinque hæreſibus qu
quid Eraſmus dicat, verè eſt S. Auguſtini, cu
ſit in Indiculo; & citetur à Beda in comment.
cap. primum ad Romanos.

Idem judicium eſſe debet de concione ad C
thecumenos, & de oratione adverſus Judæos.

Liber de altercatione Eccleſiæ & Synagogæ
videtur Auguſtini, cùm nec ſit in retractation
nec in indiculo; nec ab ullo bono auctore teſti
nium habeat, neque phraſim S. Auguſtini ſap

Liber de fide contra Manichæos, non vid
eſſe S. Auguſtini, quia non fit ejus mentio in
tractationibus, nec in Indiculo Poſſidii, & quia
tur phraſibus inſolitis Auguſtino, ut eſt *illa* c
18. ſi Deus incorruptibilis eſt, vel omnis nat
ſummi boni inviolabilis, immaculabilis, *inadib*
incoinquinabilis, &c. Alioqui liber eſt doctus
hominis in ſcriptis Manichæi verſatiſſimi.

Libri tres contra Maximinum, tametſi non
bentur in libris retractationum, tamen ſine dubio
Auguſtini ſunt, quia habentur in Indiculo *Poſſi*
& citantur à Beda in cap. 8. ad Rom. & in ſex
Synodo generali act. 4. ex epiſtola Agathonis Pa

Idem judicium fieri debet de libro contra Fel
cianum, etiamſi Eraſmus nolit: nam & habetur
Indiculo, & citatur à Beda in 1. cap. prioris ad Co

Tractatus de Stoïcis, & Epicureis, & tractat
in illud, " ego ſum, qui ſum, " pulcherrimi ſunt
& Auguſtino digniſſimi, & poſterior citatur à Bed
in primum caput prioris ad Corinthios. Neque mi
rum eſt, non haberi hos tractatus in retractationi

Digitized by Google

s, aut Indiculo: debuiſſent enim hi tractatus col- cari in tomo decimo cum ſermonibus, non in to cum libris: tractatus enim & ſermones, ſive milias S. Auguſtinus teſtatur, ſe non recogno- ſe, fortaſsè ob nimiam multitudinem, & varie- em. Poſſidius quoque non ſingulos tractatus in licem redegit.

Tomi ſeptimi hæc ſunt.

ʃalmus contra partem Donati.		1. retract. 20.
ntra epiſtolam Parmeniani, lib.	3	2. retract. 17.
ntra litteras Petiliani.	3	2. retract. 25.
ntra Creſconium Grammaticum.	4	2. retract. 26.
ntra epiſtolam Gaudentii.	2	2. retract. 59.
e baptiſmo contra Donatiſtas.	7	2. retract. 18.
e unico baptiſmo contra Petilianum.	1	2. retract. 34.
e unitate Eccleſiæ contra Petilianum.	1	Indiculus.
ius breviculæ collationis contra Donatiſtas.	1	2. retract. 39.
oſt collationem contra Donatiſtas, lib.	1	2. retract. 40.
rmo ſuper geſtis cum Emerito.		Indiculus.
e geſtis cum Emerito Donatiſta.	1	2. retract. 51.
ontra Fulgentium Donatiſtam.	1	
e peccatorum meritis & remiſſione.	3	2. retract. 33.
e natura & gratia.	1	2. retract. 42.
e gratia Chriſti, & peccato originali contra Pelagianos.	2	2. retract. 50.
e nuptiis & concupiſcentia.	2	2. retract. 35.

Digitized by Google

Contra duas epiſtolas Pelagianorum.	4	2. retract. 61.
Contra Julianum Pelagianum.	6	2. retract. 66.
De anima, & ejus Origene.	4	2. retract. 56.
De prædeſtinatione, & gratia.	1	
Proſperi & Hilarii epiſtolæ ad Auguſtinum.		
De prædeſtinatione ſanctorum, & bono perſeverantiæ.	2	Indic.
De prædeſtinatione Dei.	1	
De gratia, & libro arbitrio.	1	2. retract. 66.
De correptione, & gratia.	1	2. retract. 67.
Ad articulos ſibi falsò impoſitos.	1	
Hypognoſticon contra Pelagianos.	6	
De perfectione juſtitiæ contra Cæleſtium.	1	Indiculus.
De geſtis Pelagii.	1	2. retract. 47.

Obſervatio.

Omiſſis libris, quorum Mentio fit in retractationibus, vel in Indiculo, de quibus dubita eſſe non poteſt, de reliquis dicemus.

Liber contra Fulgentium Donatiſtam, dialo eſt, in quo primùm introducuntur interlocutor Donatiſta, & Catholicus; deinde Fulgentius, Auguſtinus, & certè nihil eſt in hoc dialogo, u de probari poſſit, auctorem ejus non eſſe Aug ſtinum, niſi quod ejus mentio non habetur in re tractationibus, neque in Indiculo. Sed fieri poteſt, ut in tanto numero librorum, tum ipſe *Auguſti* nus, tum Poſſidius unius libelli oblitus fuerit. hoc non placet, non habeo, quod dicam, niſi li brum alicujus eſſe, qui Auguſtinum in dialogo lo quentem introduxit, quo modo M. Tullius Læ lium, & Catonem, Antonium, & Craſſum in dia logis loquentes facit.

Digitized by Google

Liber de prædeſtinatione, & gratia non videtur
e Auguſtini: nam diſcrepat à phraſi, & à doctri-
Auguſtini: ſiquidem cap. 16. dicit hic auctor,
minem potuiſſe juſtè à Deo damnari, etiamſi
n peccaſſet. Contrarium docet S. Auguſtinus in
ſt. centeſima quinta, & centeſima ſexta: & libro
cundo de peccatorum meritis, & remiſſ. cap. 16.
alibi: deinde nulla erat ratio, cur hunc librum
iberet, qui tam copiosè ſcripſerat de prædeſti-
tione ſanctorum. Denique liber hic neque à Poſ-
io, neque à Beda, neque ab alio veteri teſtimo-
im habet.

Libellus de prædeſtinatione Dei non eſt S. Au-
ſtini, cùm in extremo libro doceat, prædeſtina-
nem eſſe ex prævisione operum: quam ſenten-
m ubique S. Auguſtinus oppugnat.

Reſponſio ad articulos ſibi falsò impoſitos, S.
oſperi eſt, & inter ejus opera habetur.

Libri, qui inſcribuntur, Hypognoſticon, erudi-
unt, & utiles, & vetuſti auctoris, ſed phraſim
n habent Auguſtini, neque à Poſſidio, vel Beda,
l alio veteri citantur ſub nomine Auguſtini.

Liber de perfectione juſtitiæ S. Auguſtini eſt: non
im ſolum eſt in Indiculo, ſed etiam citatur ſub
mine Auguſtini in libro contra Collatorem ex-
mo à S. Proſpero, & à venerabili Beda paſſim.

Liber de geſtis contra Pelagium non extat in to-
s S. Auguſtini, ſed eum addidimus, quia nuper
ventus, & typis mandatus eſt.

Tomi Octavi hæc ſunt.

Tractatus in omnes Pſalmos Davidis; cujus ope-
mentio fit in Indiculo Poſſidii, & omnium con-
nſu Auguſtini ſunt illi tractatus; ſed eos partim
ncionando in populo, partim dictando confecit,
ipſe teſtatur in præfatione Pſalm. 118.

Digitized by Google

Tomi Noni hæc ſunt.

In Evangelium S. Joan. tractatus 124. Indic.
In Epiſtolam primam Jo. tract. 10. Indic.
In Apocalypſim Joannis hom. 18
Meditationum lib. 1
De diligendo Deo. 1
Soliloquiorum. 1
Manuale. 1
De triplici habitaculo. 1
De ſcala Paradiſi. 1
De 12. *gradibus abuſionum.* 1
De contritione cordis. 1
De cognitione veræ vitæ 1
De Speculo. 1
De vita Chriſtiana. 1
De Aſſumptione B. Mariæ. 1
De diſciplina Chriſtiana 1 Indiculus.
De decem chordis. 1. Ind.
De cantico novo. 1
De contemptu Mundi. 1
De vanitate ſeculi. 1
De obedientia, & humilitate. 1
De bono diſciplinæ. 1
De viſitatione infirmorum. 1
De conſolatione mortuorum. 1
De quarta feria.
De Cataclíſmo.
De tempore barbarico.
De ſobrietate.
Speculum peccatoris.
De pœnitentiæ medici
De utilitate pœnitenti
De conflictu virtutum, *vitiorum.*
De quatuor virtut *Charitatis.*
De laudibus Charit
De honeſtate mulier
De Paſtoribus, & de *bus, lib.* In
De Symbolo fidei.
De convenientia de *præceptorum, & de* *plagarum.* In
De rectitudine Cath *converſationis.*
De utilitate jejunii.
De Urbis excidio.
De creatione primi h *nis.*
De arbore ſcientiæ bon *mali.*
De pugna animæ.
De Antichriſto.
Pſalterium Matri ſu
Expoſitio ſuper Mag *cat.*

Obſervatio Prima.

Ex tot libris indubitati ſunt, Expoſitio Evangel & Epiſtol

Epiſtolæ S. Joannis: de his enim nulla unquam ontroverſia fuit, & habentur in Indiculo Poſſidii.
Item liber de diſciplina Chriſtiana, & liber de ecem chordis, & de utilitate pœnitentiæ, & de aſtoribus, & de ovibus, & de convenientia decem ræceptorum, & decem plagarum. Hi enim omnes int in Indiculo Poſſidii. His accedunt liber de uatuor virtutibus charitatis, quem citat Beda in ap. 13. prioris ad Corinth. & liber de Urbis exdio, quem citat Beda in capite 10. prioris ad Corinth. & liber de pœnitentiæ medicina, quem etiam tat Beda non rarò.

Obſervatio Secunda.

Manifeſtè ſuppoſititii hi ſunt, liber de Speculo: am cap. 3. citantur verſus Boëtii.
Liber de conflictu virtutum, & vitiorum, qui ibui ſolet etiam S. Leoni, nam in extremo libro ommendatur regula S. Benedicti, qui utroque poerior fuit, & ſtylum habet omnino diverſum à ylo SS. Auguſtini, & Leonis.
Liber explicationis Apocalypſis, quoniam expoiit cap. 21. de ſtatu præſentis Eccleſiæ, quod imudentiæ nimiæ eſſe dicit S. Auguſtinus lib. 20. de ivit. Dei cap. 17.
Liber de Antichriſto; nam mentionem facit Imetii tranſlati à Græcis ad Francos; quod contiit 400. annis poſt Auguſtini tempora.

Obſervatio tertia.

De reliquis libris nihil certi habemus. Nam nec oſſumus certo aſtruere eos eſſe Auguſtini, cùm iligentiſſimus collector Poſſidius eos præterierit, neque inveniamus à Beda citatos, qui ex operibus Auguſtini Commentaria in epiſtolas B. Pauli conecit: neque audeamus pleroſque horum librorum

Digitized by Google

negare eſſe Auguſtini, cùm pii ſint, & docti
Auguſtini ingenio non indigni.

Tomi decimi hæc ſunt.

De verbis Domini hom. 64
De verbis Apoſtoli hom. 35
Liber quinquaginta homiliarum.
De tempore homil. 256
De Sanctis homil. 51
Ad fratres in Eremo hom. 76
De communi vita C... corum ſerm.
Sermones nuper exc... Cartuſia Pariſ...
Sermones novi, id eſt... cens inventi & ... num.

Homiliæ, ſive ſermones de verbis Domi... de verbis Apoſtoli, aut omnes, aut ferè om... Auguſtini ſunt: multi enim habentur in Ind... Poſſidii, & qui non habentur, ſimiles ſunt aliis, ... gravitatem ſententiarum, ſive ſtylum, & verba ... ſideres.

Liber quinquaginta homiliarum totus, aut ... totus Auguſtini eſt, eadem ratione.

De homiliis de tempore, & de Sanctis non ... dem certitudo haberi poteſt: credibile tamen ... magna ex parte Auguſtini eſſe.

Sermones ad fratres in Eremo videntur m... ex parte confícti: dicit enim auctor illorum ſer... num, Auguſtinum degiſſe in ſolitudine cum M... nachis, ibique ad eos ſermones iſtos habuiſſe. ... conſtat ex Poſſidio in vita S. Auguſtini, Aug... num poſt baptiſmum Mediolani ſuſceptum red... in Patriam, ad propriam domum, & agros, ... que tres annos cum paucis amicis ſuis in co... mune vixiſſe: deinde factum Presbyterum Hip... nenſem, monaſterium habuiſſe intra ipſam Ec... ſiam, ibique cum nonnullis vitam Apoſtolic... duxiſſe, non utique in Eremo, ſed intra urbe...

Digitized by Google

ique factum Epiſcopum, cum clericis ſuis in
no Epiſcopali vitam communem egiſſe: de qua
xtant duo ſermones ejus de communi vita cleri-
um, qui ſunt inter ſermones ad fratres in Eremo,
quagesimus ſecundus, & quinquageſimus ter-
: qui duo ſermones ſine judicio collocati inter
nones ad fratres in Eremo, arguunt reliquos
itios eſſe: inde enim intelligi poteſt, S. Auguſti-
n, Monachum quidem fuiſſe, ſed non in ſolitu-
e cum Eremitis, ſed in civitate, & Epiſcopali
no cum clericis ſuis monaſticam vitam duxiſſe.
lo quod inter ſermones ad fratres in Eremo
iti ſunt leves, & fabuloſi, ut eſt ſermo viceſimus
rtus, in quo narratur S. Hieronymum Cardina-
fuiſſe in Eccleſia S. Laurentii, & veſte muliebri
utum irriſum à Romanis, quæ ſunt omnia falſa,
onficta. Addo denique quod phraſis horum ſer-
num, exceptis duobus de communi vita cleri-
um, qui verè ſunt Auguſtini, eſt inepta, impro-
, lutulenta, ut mirum ſit, potuiſſe ejuſmodi ſer-
nes S. Auguſtino ab aliquo viro prudente tribui.
Sermones recèns excuſi, præſertim opera Lova-
nſium Doctorum, ſunt omnes Auguſtini: nam
habentur in Indiculo, vel citantur à Beda, &
t omnes graves, & docti, & S. Auguſtino (mea
tem opinione) digniſſimi.

De Aſterio Amaſeenſi. 400.

Sterius Amaſeæ Epiſcopus vixit anno Domi-
ni 400. ſcripſitque Homilias diverſas, ex qui-
s quinque Græce ac latine nuper editæ ſunt
tverpiæ, nimirum de divite & Lazaro, de OEco-
mo iniquitatis, adverſus Avaritiam, in feſtum
lendarum, &, an liceat dimittere uxorem. Eſt &
a ejuſdem Homilia in S. Phocam martyrem apud
Romanum tomo 6. Alia item in S. Euphemiam
N 2

Digitized by Google

martyrem citatur in Synodo ſeptima act. 4. &
Alias denique complures Aſterii hujus homi
Photius in Bibliotheca ſua Commemorat: qua
nonnullæ extare nunc etiam dicuntur in varji
bliothecis.

De ſancto Maximo. 420.

SAnctus Maximus Epiſcopus Taurinenſis flo
& obiit ſub Honorio, & Theodoſio Ju
Imperatoribus teſte Gennadio in lib. de viris i
Extant hujus Maximi homiliæ Romæ editæ
1564.

De adventu Domini. 2
In vigilia natalis Domini. 1
In natali Domini. 6
In circumciſione Domini. 1
In Theophania. 8
In Quadrageſima. 17
In ſolemnitate Paſchali 5
In litaniis de jejunio. 1
In ſolemnitate Pentecoſtes. 3
In natali S. Stephani. 1
In natali S. Agnetis. 1
In nativitate S. Joannis Baptiſtæ. 3
In natali Apoſtolorum Petri, & Pauli. 5
In natali S. Laurentii. 3
In natali S. Euſebii
cellenſis.
In natali S. Cypria
In ferjis S. Michae
In natali SS. Mart
Tauricorum.
In communi martyr
Item de expoſitione
boli.
De non metuendis
libus hoſtibus.
De avaritia vitan
De Eleëmoſynis l
dis.
De hoſpitalitate.
De defectu lunæ.
In dictum Iſaiæ, " C
pones tui miſce
aquam vino. "

Obſervatio.

Diximus in Ambroſio multos ſermones t
ſimul, & S. Ambroſio, & S. Maximo, ſed c
bilius eſt, ſancti Maximi eſſe illos etiam, qu

Digitized by Google

untur Ambroſio. Gennadius enim enumerat ſe. omnes ſermones ſancti Maximi, & inter illos nt aliqui, qui, tribuuntur Ambroſio: quamvis n magnus ſit error, cum uterque auctor ſit do- is, antiquus, & Sanctus.

De Auſonio Poëta. 390.

AUſonius Poëta, Magiſter fuit Gratiani Imperatoris, à quo & Conſul creatus eſt anno Domini 79. ſcripſit *multa profana*; ſcripſit etiam, *epiſtolas iquas carmine ad ſanctum Paulinum Nolanum*: & tat ſub ejus nomine apud Paulinum *precatio ma- una ad Deum*, & inter opera Auſonii *egregium rmen de Reſurrectione dominica*: ex quo Chriſtia- is fuiſſe intelligitur; quamvis de Diis gentium onnulla ſcripſerit, more Poëtarum.

Hic caſu ponitur ex ordine, poni debuit folio 4.

De Syneſio Epiſcopo. 420.

SAnctus Syneſius Epiſcopus Ptolomaidis, vir fuit admirandæ ſanctitatis, & doctrinæ: floruit mpore Theodoſii Junioris, ad quem *ſcripſit li- um*, ut Evagrius teſtatur lib. 1. hiſt. cap. 15. ſcrip- t etiam *plurimas & elegantiſſimas epiſtolas*. Extant iam in 8. tomo Bibliothecæ SS. Patrum editionis cundæ *Syneſii hymni decem*, ſed anno 1612. pro- ierunt opera omnia Syneſii Pariſiis.

De S. Paulino Nolano. 420.

SAnctus Paulinus Epiſcopus Nolanus æqualis fuit Auſonii vel potius aliquanto Junior: notus iit opinione ſanctitatis Ambroſio, Martino, Hie- onymo, Auguſtino, Sulpitio: obiit anno Domini 31. ex Cardin. Baronio tom. 5. Annalium: Scrip- t *epiſtolas elegantes & pias*.

Digitized by Google

Ad Sulpitium Severum. 14
Ad Delphinum Epiſcopum. 5
Ad Amandum Epiſcopum. 6
Ad Victricium. 2
Ad Aprum. 3
Ad Florentium. 1
Ad Alithium Epiſcop. 1
Ad incertos de Gazophilatio.
Ad Diſiderium.
Ad Macharium.
Ad Pamachium.
Ad Jovium.
Ad militem quendam.
Ad Sebaſtianum Ere-tam.
Ad Auguſtinum.
Ad Alipium.
Ad Romanianum.

Scripſit etiam *Poëmata.*

Ad Jovium epiſtola carmine ſcripta.
Ad Auſonium epiſt. quatuor carmine ſcriptæ.
Ad Citherium de naufragio. 1
De natali Celſi pueri
De natali S. Felicis lani.
De reditu Nicætæ in ciam.

Pſalmi tres Davidis metricè decantati.

Extant præterea in Bibliotheca SS. Patru-mo 8. ſecundæ editionis.
Libri ſex de vita ſancti Martini carmine conſc

Obſervatio.

Tribuitur à nonnullis ſancto Paulino No vita S. Ambroſii, ſed vita illa Paulini eſt, ſed hujus Nolani, ut non ſolum ſtylus ipſe diverſ mus docet, ſed etiam, quia ille Paulinus ſan Ambroſio, ut adminiſter aſſiſtebat, etiam tem re mortis ejus: imò ut clericus ſub cura Caſti coni, amanuenſis fungebatur officio, ut ipſe in cat in vita B. Ambroſii. Sanctus autem Pauli nunquam aſtitit S. Ambroſio, ut miniſter, ſed m to ante mortem ejus Presbyter erat, & à Be

Digitized by Google

ıbroſio in numero Sacerdotum Eccleſiæ ſuæ ebatur, ut ipſe ſcribit in epiſtola ad Alipium.
ıibri ſex de vita S. Martini non poſſunt eſſe S. lini Nolani, auctor enim illorum librorum ninit Paulini Nolani, & ſe ejuſdem nominis teſtatur, & ſextum librum ſcribit ad Perpetuum ſcopum Turonenſem, qui ſedit ſub annum mini 470.
nter opera S. Paulini fertur etiam carmen Euriſticum de vita ſua: ſed non eſt ejus. ille enim tor ſcribit res geſtas ſuas uſque ad annum vitæ ɔgeſimum tertium. At ſanctus Paulinus non eſſit annum ſeptuageſimnm octavum, ut ex Card. onio conſtat. Denique tribuit Gennadius ſan- Paulino librum de pœnitentia, & alium de dibus Martyrum, qui non extant.

De Severo Sulpitio. 420.

Everus Sulpitius æqualis, & amiciſſimus fuit S. Paulini, ut notum eſt ex epiſtolis invicem ıptis.
Scripſit *libros duos de ſacra hiſtoria.*
[tem *vitam S. Martini Epiſcopi Turonenſis.*
:tem *Dialogum de converſatione Orientalium Mohorum*, in quo interlocutores ſunt Gallus, ʼoſtumianus: cujus dialogi meminit ſanctus Hieymus lib. 11. in Ezechiëlem cap. 36.
tem *epiſtolas multas*, quarum meminit Gennas in lib. de viris illuſtribus, qui etiam Gennas addit, hunc Severum in ſenectute à Pelagia- deceptum, agnoviſſe cito errorem ſuum, & ntium uſque ad mortem tenuiſſe, ut vitium lo- ,citatis taciturnitate deleret.

Obſervatio.

Severi Sulpitii libri de ſacra hiſtoria, & dialo-

Digitized by Google

Contra duas epiſtolas Pelagianorum.	4	2. retract. 61
Contra Julianum Pelagianum.	6	2. retract. 66
De anima, & ejus Origene.	4	2. retract. 56
De prædeſtinatione, & gratia.	1	
Proſperi & Hilarii epiſtolæ ad Auguſtinum.		
De prædeſtinatione ſanctorum, & bono perſeverantiæ.	2	Indic.
De prædeſtinatione Dei.	1	
De gratia, & libro arbitrio.	1	2. retract. 66
De correptione, & gratia.	1	2. retract. 67
Ad articulos ſibi falsò impoſitos.	1	
Hypognoſticon contra Pelagianos.	6	
De perfectione juſtitiæ contra Cæleſtium.	1	Indiculus.
De geſtis Pelagii.	1	2. retract. 47

Obſervatio.

Omiſſis libris, quorum Mentio *fit in* retr-ctationibus, vel in Indiculo, de quibus dubita-eſſe non poteſt, de reliquis dicemus.

Liber contra Fulgentium Donatiſtam, dialog-eſt, in quo primùm introducuntur interlocutor-Donatiſta, & Catholicus; deinde *Fulgentius*, Auguſtinus, & certè nihil eſt in hoc dialogo, un-de probari poſſit, auctorem ejus non *eſſe Augu*-ſtinum, niſi quod ejus mentio non habetur in re-tractationibus, neque in Indiculo. Sed fieri poteſt, ut in tanto numero librorum, tum ipſe Auguſti-nus, tum Poſſidius unius libelli oblitus fuerit. S-hoc non placet, non habeo, quod dicam, *niſi* li-brum alicujus eſſe, qui Auguſtinum in dialogo lo-quentem introduxit, quo modo M. Tullius Læ-lium, & Catonem, Antonium, & Craſſum in dia-logis loquentes facit.

Liber de prædeſtinatione, & gratia non videtur Auguſtini: nam diſcrepat à phraſi, & à doctri- Auguſtini: ſiquidem cap. 16. dicit hic auctor, ninem potuiſſe juſtè à Deo damnari, etiamſi peccaſſet. Contrarium docet S. Auguſtinus in t. centeſima quinta, & centeſima ſexta: & libro undo de peccatorum meritis, & remiſſ. cap. 16. libi: deinde nulla erat ratio, cur hunc librum beret, qui tam copioſè ſcripſerat de prædeſti- ione ſanctorum. Denique liber hic neque à Poſ- o, neque à Beda, neque ab alio veteri teſtimo- m habet.

Libellus de prædeſtinatione Dei non eſt S. Au- tini, cùm in extremo libro doceat, prædeſtina- iem eſſe ex prævifione operum: quam ſenten- n ubique S. Auguſtinus oppugnat.

Reſponſio ad articulos ſibi falsò impoſitos, S. oſperi eſt, & inter ejus opera habetur.

Libri, qui inſcribuntur, Hypognoſticon, erudi- unt, & utiles, & vetuſti auctoris, ſed phraſim n habent Auguſtini, neque à Poſſidio, vel Beda, alio veteri citantur ſub nomine Auguſtini.

Liber de perfectione juſtitiæ S. Auguſtini eſt: non m ſolum eſt in Indiculo, ſed etiam citatur ſub mine Auguſtini in libro contra Collatorem ex- mo à S. Proſpero, & à venerabili Beda paſſim.

Liber de geſtis contra Pelagium non extat in to- s S. Auguſtini, ſed eum addidimus, quia nuper ventus, & typis mandatus eſt.

Tomi Octavi hæc ſunt.

Tractatus in omnes Pſalmos Davidis; cujus ope- mentio fit in Indiculo Poſſidii, & omnium con- nſu Auguſtini ſunt illi tractatus; ſed eos partim ncionando in populo, partim dictando confecit, ipſe teſtatur in præfatione Pſalm. 118.

Digitized by Google

Tomi Noni hæc ſunt.

In Evangelium S. Joan. tractatus 124. Indic.
In Epiſtolam primam Jo. tract. 10. Indic.
In Apocalypſim Joannis hom. 18
Meditationum lib. 1
De diligendo Deo. 1
Soliloquiorum. 1
Manuale. 1
De triplici habitaculo. 1
De ſcala Paradiſi. 1
De 12. *gradibus abuſionum.* 1
De contritione cordis. 1
De cognitione veræ vitæ 1
De Speculo. 1
De vita Chriſtiana. 1
De Aſſumptione B. Mariæ. 1
De diſciplina Chriſtiana 1 Indiculus.
De decem chordis. 1. Ind.
De cantico novo. 1
De contemptu Mundi. 1
De vanitate ſeculi. 1
De obedientia, & humilitate. 1
De bono diſciplinæ. 1
De viſitatione infirmorum. 1
De conſolatione mortuorum. 1
De quarta feria.
De Cataclifmo.
De tempore barbarico.
De ſobrietate.
Speculum peccatoris.
De pœnitentiæ medic[...]
De utilitate pœniten[...]
De conflictu virtutum, vitiorum.
De quatuor virtu[...] *Charitatis.*
De laudibus Chari[...]
De honeſtate mulier[...]
De Paſtoribus, & de[...] *bus, lib.* In[...]
De Symbolo fidei.
De convenientia de[...] *præceptorum, & de*[...] *plagarum.* In[...]
De rectitudine Cath[...] *converſationis.*
De utilitate jejunii.
De Urbis excidio.
De creatione primi h[...] *nis.*
De arbore ſcientiæ bon[...] *mali.*
De pugna animæ.
De Antichriſto.
Pſalterium Matri ſuæ[...]
Expoſitio ſuper Mag[...] *cat.*

Obſervatio Prima.

Ex tot libris indubitati ſunt, Expoſitio Evangel[...] & Epiſtol[...]

Digitized by Google

Epiſtolæ S. Joannis: de his enim nulla unquam
ıtroverſia fuit, & habentur in Indiculo Poſſidii.
[tem liber de diſciplina Chriſtiana, & liber de
:em chordis, & de utilitate pœnitentiæ, & de
toribus, & de ovibus, & de convenientia decem
eceptorum, & decem plagarum. Hi enim omnes
ıt in Indiculo Poſſidii. His accedunt liber de
atuor virtutibus charitatis, quem citat Beda in
). 13. prioris ad Corinth. & liber de Urbis ex-
io, quem citat Beda in capite 10. prioris ad Co-
th. & liber de pœnitentiæ medicina, quem etiam
at Beda non rarò.

Obſervatio Secunda.

Manifeſtè ſuppoſititii hi ſunt, liber de Speculo:
m cap. 3. citantur verſus Boëtii.
Liber de conflictu virtutum, & vitiorum, qui
ɔui ſolet etiam S. Leoni, nam in extremo libro
mmendatur regula S. Benedicti, qui utroque po-
rior fuit, & ſtylum habet omnino diverſum à
lo SS. Auguſtini, & Leonis.
Liber explicationis Apocalypſis, quoniam expo-
t cap. 21. de ſtatu præſentis Eccleſiæ, quod im-
ıdentiæ nimiæ eſſe dicit S. Auguſtinus lib. 20. de
'vit. Dei cap. 17.
Liber de Antichriſto; nam mentionem facit Im-
rii tranſlati à Græcis ad Francos; quod conti-
t 400. annis poſt Auguſtini tempora.

Obſervatio tertia.

De reliquis libris nihil certi habemus. Nam nec
ɔſſumus certo aſtruere eos eſſe Auguſtini, cùm
ligentiſſimus collector Poſſidius eos præterierit,
:que inveniamus à Beda citatos, qui ex operibus
.uguſtini Commentaria in epiſtolas B. Pauli con-
:cit: neque audeamus plerosque horum librorum

Digitized by Google

negare eſſe Auguſtini, cùm pii ſint, & do
Auguſtini ingenio non indigni.

Tomi decimi hæc ſunt.

De verbis Domini hom. 64
De verbis Apoſtoli hom. 35
Liber quinquaginta homiliarum.
De tempore homil. 256
De Sanctis homil. 51
Ad fratres in Eremo hom. 76

De communi vita C corum ſerm.
Sermones nuper ex Cartuſia Pariſie
Sermones novi, ide cens inventi & num.

Homiliæ, ſive ſermones de verbis Domi de verbis Apoſtoli, aut omnes, aut ferè om Auguſtini ſunt: multi enim habentur in Ind Poſſidii, & qui non habentur, ſimiles ſunt aliis, gravitatem ſententiarum, ſive ſtylum, & verba c ſideres.

Liber quinquaginta homiliarum totus, aut totus Auguſtini eſt, eadem ratione.

De homiliis de tempore, & de Sanctis non dem certitudo haberi poteſt: credibile tamen magna ex parte Auguſtini eſſe.

Sermones ad fratres in Eremo videntur m ex parte conficti: dicit enim auctor illorum ſerm num, Auguſtinum degiſſe in ſolitudine cum M nachis, ibique ad eos ſermones iſtos habuiſſe. conſtat ex Poſſidio in vita S. Auguſtini, Aug num poſt baptiſmum Mediolani ſuſceptum red in Patriam, ad propriam domum, & agros, que tres annos cum paucis amicis ſuis in co mune vixiſſe: deinde factum Presbyterum Hip nenſem, monaſterium habuiſſe intra ipſam Ecc ſiam, ibique cum nonnullis vitam Apoſtolic duxiſſe, non utique in Eremo, ſed intra urbe

Digitized by Google

que factum Epiſcopum, cum clericis ſuis in
› Epiſcopali vitam communem egiſſe: de qua
:ant duo ſermones ejus de communi vita cleri-
m, qui ſunt inter ſermones ad fratres in Eremo,
ıuageſimus ſecundus, & quinquageſimus ter-
qui duo ſermones ſine judicio, collocati inter
ones ad fratres in Eremo, arguunt reliquos
ios eſſe: inde enim intelligi poteſt, S. Auguſti-
, Monachum quidem fuiſſe, ſed non in ſolitu-
cum Eremitis, ſed in civitate, & Epiſcopali
o cum clericis ſuis monaſticam vitam duxiſſe.
o quod inter ſermones ad fratres in Eremo
:i ſunt leves, & fabuloſi, ut eſt ſermo viceſimus
tus, in quo narratur S. Hieronymum Cardina-
fuiſſe in Eccleſia S. Laurentii, & veſte muliebri
ıtum irriſum à Romanis, quæ ſunt omnia falſa,
onficta. Addo denique quod phraſis horum ſer-
ıum, exceptis duobus de communi vita cleri-
ım, qui verè ſunt Auguſtini, eſt inepta, impro-
, lutulenta, ut mirum ſit, potuiſſe ejuſmodi ſer-
ıes S. Auguſtino ab aliquo viro prudente tribui.
ermones recèns excuſi, præſertim opera Lova-
ıſium Doctorum, ſunt omnes Auguſtini: nam
habentur in Indiculo, vel citantur à Beda, &
t omnes graves, & docti, & S. Auguſtino (mea
em opinione) digniſſimi.

De Aſterio Amaſeenſi. 400.

Sterius Amaſeæ Epiſcopus vixit anno Domi-
ni 400. ſcripſitque Homilias diverſas, ex qui-
quinque Græce ac latine nuper editæ ſunt
tverpiæ, nimirum de divite & Lazaro, de OEco-
no iniquitatis, adverſus Avaritiam, in feſtum
lendarum, &, an liceat dimittere uxorem. Eſt &
a ejuſdem Homilia in S. Phocam martyrem apud
pomanum tomo 6. Alia item in S. Euphemiam
N 2

martyrem citatur in Synodo ſeptima act. 4. &
Alias denique complures Aſterii hujus homilia
Photius in Bibliotheca ſua Commemorat: quaru
nonnullæ extare nunc etiam dicuntur in varjis B
bliothecis.

De ſancto Maximo. 420.

SAnctus Maximus Epiſcopus Taurinenſis flore
& obiit ſub Honorio, & Theodoſio Junio
Imperatoribus teſte Gennadio in lib. de viris illu
Extant hujus Maximi homiliæ Romæ editæ an
1564.

De adventu Domini. 2
In vigilia natalis Domini. 1
In natali Domini. 6
In circumciſione Domini. 1
In Theophania. 8
In Quadrageſima. 17
In ſolemnitate Paſchali 5
In litaniis de jejunio. 1
In ſolemnitate Pentecoſtes. 3
In natali S. Stephani. 1
In natali S. Agnetis. 1
In nativitate S. Joannis Baptiſtæ. 3
In natali Apoſtolorum Petri, & Pauli. 5
In natali S. Laurentii. 3
In natali S. Euſebii Vercellenſis.
In natali S. Cypriani
In ferjis S. Michaelis.
In natali SS. Martyrum Tauricorum.
In communi martyrum
Item de expoſitione Symboli.
De non metuendis carnalibus hoſtibus.
De avaritia vitanda.
De Elëemoſynis largiendis.
De hoſpitalitate.
De defectu lunæ.
In dictum Iſaiæ, "Caupones tui miſcent aquam vino."

Obſervatio.

Diximus in Ambroſio multos ſermones trib
ſimul, & S. Ambroſio, & S. Maximo, ſed cred
bilius eſt, ſancti Maximi eſſe illos etiam, qui tr

Digitized by Google

antur Ambroſio. Gennadius enim enumerat ſe-
omnes ſermones ſancti Maximi, & inter illos
it aliqui, qui, tribuuntur Ambroſio: quamvis
n magnus ſit error, cum uterque auctor ſit do-
is, antiquus, & Sanctus.

De Auſonio Poëta. 390.

AUſonius Poëta, Magiſter fuit Gratiani Impera-
toris, à quo & Conſul creatus eſt anno Domini
'9. ſcripſit *multa profana*; ſcripſit etiam, *epiſtolas*
quas carmine ad ſanctum Paulinum Nolanum: &
tat ſub ejus nomine apud Paulinum *precatio ma-*
na ad Deum, & inter opera Auſonii *egregium*
rmen de Reſurrectione dominica: ex quo Chriſtia-
is fuiſſe intelligitur; quamvis de Diis gentium
onnulla ſcripſerit, more Poëtarum.

Hic caſu ponitur ex ordine, poni debuit folio
14.

De Syneſio Epiſcopo. 420.

SAnctus Syneſius Epiſcopus Ptolomaidis, vir
fuit admirandæ ſanctitatis, & doctrinæ: floruit
empore Theodoſii Junioris, ad quem *ſcripſit li-*
rum, ut Evagrius teſtatur lib. 1. hiſt. cap. 15. ſcrip-
ſit etiam *plurimas & elegantiſſimas epiſtolas*. Extant
etiam in 8. tomo Bibliothecæ SS. Patrum editionis
ſecundæ *Syneſii hymni decem*, ſed anno 1612. pro-
dierunt opera omnia Syneſii Pariſiis.

De S. Paulino Nolano. 420.

SAnctus Paulinus Epiſcopus Nolanus æqualis
fuit Auſonii vel potius aliquanto Junior: notus
fuit opinione ſanctitatis Ambroſio, Martino, Hie-
ronymo, Auguſtino, Sulpitio: obiit anno Domini
431. ex Cardin. Baronio tom. 5. Annalium: Scrip-
ſit *epiſtolas elegantes & pias*.

Digitized by Google

Ad ſulpitium Severum. 14
Ad Delphinum Epiſcopum. 5
Ad Amandum Epiſcopum. 6
Ad Victricium. 2
Ad Aprum. 3
Ad Florentium. 1
Ad Alithium Epiſcop. 1
Ad incertos de Gazophilatio.
Ad Diſiderium.
Ad Macharium.
Ad Pamachium.
Ad Jovium.
Ad militem quendam.
Ad Sebaſtianum Eremitam.
Ad Auguſtinum.
Ad Alipium.
Ad Romanianum.

Scripſit etiam *Poëmata.*

Ad Jovium epiſtola carmine ſcripta.
Ad Auſonium epiſt. quatuor carmine ſcriptæ.
Ad Citherium de naufragio. 1
De natali Celſi pueri.
De natali S. Felicis Nolani.
De reditu Nicetæ in Daciam.

Pſalmi tres Davidis metricè decantati.

Extant præterea in Bibliotheca SS. Patrum tomo 8. ſecundæ editionis,
Libri ſex de vita ſancti Martini carmine conſcripti.

Obſervatio.

Tribuitur à nonnullis ſancto Paulino Nolano vita S. Ambroſii, ſed vita illa Paulini eſt, ſed non hujus Nolani, ut non ſolum ſtylus ipſe diverſiſſimus docet, ſed etiam, quia ille Paulinus ſancto Ambroſio, ut adminiſter aſſiſtebat, etiam tempore mortis ejus : imò ut clericus ſub cura Caſti diaconi, amanuenſis fungebatur officio, ut ipſe indicat in vita B. Ambroſii. Sanctus autem Paulinus nunquam aſtitit S. Ambroſio, ut miniſter, ſed multo ante mortem ejus Presbyter erat, & à *Beato*

Digitized by Google

nbroſio in numero Sacerdotum Eccleſiæ ſuæ ɔebatur, ut ipſe ſcribit in epiſtola ad Alipium.

Libri ſex de vita S. Martini non poſſunt eſſe S. ılini Nolani, auctor enim illorum librorum minit Paulini Nolani, & ſe ejuſdem nominis e teſtatur, & ſextum librum ſcribit ad Perpetuum iſcopum Turonenſem, qui ſedit ſub annum ɔmini 470.

Inter opera S. Paulini fertur etiam carmen Euariſticum de vita ſua: ſed non eſt ejus. ille enim ctor ſcribit res geſtas ſuas uſque ad annum vitæ togeſimum tertium. At ſanctus Paulinus non ceſſit annum ſeptuageſimum octavum, ut ex Card. ronio conſtat. Denique tribuit Gennadius ſan-) Paulino librum de pœnitentia, & alium de ıdibus Martyrum, qui non extant.

De Severo Sulpitio. 420.

Everus Sulpitius æqualis, & amiciſſimus fuit S. Paulini, ut notum eſt ex epiſtolis invicem riptis.

Scripſit *libros duos de ſacra hiſtoria.*

Item *vitam S. Martini Epiſcopi Turonenſis.*

Item *Dialogum de converſatione Orientalium Mochorum*, in quo interlocutores ſunt Gallus, Poſtumianus: cujus dialogi meminit ſanctus Hienymus lib. 11. in Ezechiëlem cap. 36.

Item *epiſtolas multas*, quarum meminit Gennaus in lib. de viris illuſtribus, qui etiam Gennaus addit, hunc Severum in ſenectute à Pelagias deceptum, agnoviſſe cito errorem ſuum, & entium uſque ad mortem tenuiſſe, ut vitium loıacitatis taciturnitate deleret.

Obſervatio.

Severi Sulpitii libri de ſacra hiſtoria, & dialo-

Digitized by Google

Contra duas epiſtolas Pelagianorum. 4	2. retract. 61.
Contra Julianum Pelagianum. 6	2. retract. 66.
De anima, & ejus Origene. 4	2. retract. 56.
De prædeſtinatione, & gratia. 1	
Proſperi & Hilarii epiſtolæ ad Auguſtinum.	
De prædeſtinatione ſanctorum, & bono perſeverantiæ. 2	Indic.
De prædeſtinatione Dei. 1	
De gratia, & libro arbitrio. 1	2. retract. 66.
De correptione, & gratia. 1	2. retract. 67.
Ad articulos ſibi falſò impoſitos. 1	
Hypognoſticon contra Pelagianos. 6	
De perfectione juſtitiæ contra Cæleſtium. 1	Indiculus.
De geſtis Pelagii. 1	2. retract. 47.

Obſervatio.

Omiſſis libris, quorum Mentio fit in retractationibus, vel in Indiculo, de quibus dubitari eſſe non poteſt, de reliquis dicemus.

Liber contra Fulgentium Donatiſtam, dialogus eſt, in quo primùm introducuntur interlocutores Donatiſta, & Catholicus; deinde Fulgentius, & Auguſtinus, & certè nihil eſt in hoc dialogo, unde probari poſſit, auctorem ejus non eſſe Auguſtinum, niſi quod ejus mentio non habetur in retractationibus, neque in Indiculo. Sed fieri poteſt, ut in tanto numero librorum, tum ipſe Auguſtinus, tum Poſſidius unius libelli oblitus fuerit. Si hoc non placet, non habeo, quod dicam, niſi librum alicujus eſſe, qui Auguſtinum in dialogo loquentem introduxit, quo modo M. Tullius Lelium, & Catonem, Antonium, & Craſſum in dialogis loquentes facit.

Digitized by Google

ıiber de prædeſtinatione, & gratia non videtur Auguſtini: nam diſcrepat à phraſi, & à doctri- Auguſtini: ſiquidem cap. 16. dicit hic auctor, ıinem potuiſſe juſtè à Deo damnari, etiamſi peccaſſet. Contrarium docet S. Auguſtinus in t. centeſima quinta, & centeſima ſexta: & libro ındo de peccatorum meritis, & remiſſ. cap. 16. libi: deinde nulla erat ratio, cur hunc librum beret, qui tam copiosè ſcripſerat de prædeſti- one ſanctorum. Denique liber hic neque à Poſ- ɔ, neque à Beda, neque ab alio veteri teſtimo- m habet.

ıibellus de prædeſtinatione Dei non eſt S. Au- ıini, cùm in extremo libro doceat, prædeſtina- em eſſe ex prævi ſione operum: quam ſenten- n ubique S. Auguſtinus oppugnat.

Reſponſio ad articulos ſibi falsò impoſitos, S. ſperi eſt, & inter ejus opera habetur.

ıibri, qui inſcribuntur, Hypognoſticon, erudi- ınt, & utiles, & vetuſti auctoris, ſed phraſim habent Auguſtini, neque à Poſſidio, vel Beda, alio veteri citantur ſub nomine Auguſtini.

Liber de perfectione juſtitiæ S. Auguſtini eſt: non m ſolum eſt in Indiculo, ſed etiam citatur ſub nine Auguſtini in libro contra Collatorem ex- no à S. Proſpero, & à venerabili Beda paſſim.

Liber de geſtis contra Pelagium non extat in to- s S. Auguſtini, ſed eum addidimus, quia nuper entus, & typis mandatus eſt.

Tomi Octavi hæc ſunt.

Tractatus in omnes Pſalmos Davidis; cujus ope- mentio fit in Indiculo Poſſidii, & omnium con- ıſu Auguſtini ſunt illi tractatus; ſed eos partim ncionando in populo, partim dictando confecit, ipſe teſtatur in præfatione Pſalm. 118.

Digitized by Google

Tomi Noni hæc ſunt.

In Evangelium S. Joan. tractatus 124. Indic.
In Epiſtolam primam Jo. tract. 10. Indic.
In Apocalypſim Joannis hom. 18
Meditationum lib. 1
De diligendo Deo. 1
Soliloquiorum. 1
Manuale. 1
De triplici habitaculo. 1
De ſcala Paradiſi. 1
De 12. *gradibus abuſionum.* 1
De contritione cordis. 1
De cognitione veræ vitæ 1
De Speculo. 1
De vita Chriſtiana. 1
De Aſſumptione B. Mariæ. 1
De diſciplina Chriſtiana 1
Indiculus.
De decem chordis. 1. Ind.
De cantico novo. 1
De contemptu Mundi. 1
De vanitate ſeculi. 1
De obedientia, & humilitate. 1
De bono diſciplinæ. 1
De viſitatione infirmorum. 1
De conſolatione mortuorum. 1
De quarta feria.
De Cataclìſmo.
De tempore barbarico.
De ſobrietate.
Speculum peccatoris.
De pœnitentiæ medici
De utilitate pœnitent
De conflictu virtutum, vitiorum.
De quatuor virtut Charitatis.
De laudibus Charit
De honeſtate mulier
De Paſtoribus, & de bus, lib. Ind
De Symbolo fidei.
De convenientia de præceptorum, & de plagarum. In
De rectitudine Cathol converſationis.
De utilitate jejunii.
De Urbis excidio.
De creatione primi h nis.
De arbore ſcientiæ bon mali.
De pugna animæ.
De Antichriſto.
Pſalterium Matri ſ
Expoſitio ſuper Mag cat.

Obſervatio Prima.

Ex tot libris indubitati ſunt, Expoſitio Evang & Epiſ

:piſtolæ S. Joannis: de his enim nulla unquam troverſia fuit, & habentur in Indiculo Poſſidii. em liber de diſciplina Chriſtiana, & liber de :m chordis, & de utilitate pœnitentiæ, & de oribus, & de ovibus, & de convenientia decem ceptorum, & decem plagarum. Hi enim omnes : in Indiculo Poſſidii. His accedunt liber de tuor virtutibus charitatis, quem citat Beda in . 13. prioris ad Corinth. & liber de Urbis exo, quem citat Beda in capite 10. prioris ad Coh. & liber de pœnitentiæ medicina, quem etiam t Beda non rarò.

Obſervatio Secunda.

Ianifeſtè ſuppoſititii hi ſunt, liber de Speculo: n cap. 3. citantur verſus Boëtii.

Liber de conflictu virtutum, & vitiorum, qui ui ſolet etiam S. Leoni, nam in extremo libro amendatur regula S. Benedicti, qui utroque poior fuit, & ſtylum habet omnino diverſum à o SS. Auguſtini, & Leonis.

Liber explicationis Apocalypſis, quoniam expocap. 21. de ſtatu præſentis Eccleſiæ, quod imlentiæ nimiæ eſſe dicit S. Auguſtinus lib. 20. de 'it. Dei cap. 17.

Liber de Antichriſto; nam mentionem facit Imii tranſlati à Græcis ad Francos; quod conti- 400. annis poſt Auguſtini tempora.

Obſervatio tertia.

De reliquis libris nihil certi habemus. Nam nec ſſumus certo aſtruere eos eſſe Auguſtini, cùm igentiſſimus collector Poſſidius eos præterierit, que inveniamus à Beda citatos, qui ex operibus iguſtini Commentaria in epiſtolas B. Pauli con- :it: neque audeamus pleroſque horum librorum

N

Digitized by Google

negare eſſe Auguſtini, cùm pii ſint, & do
Auguſtini ingenio non indigni.

Tomi decimi hæc ſunt.

De verbis Domini hom. 64
De verbis Apoſtoli hom. 35
Liber quinquaginta homiliarum.
De tempore homil. 256
De Sanctis homil. 51
Ad fratres in Eremo hom. 76
De communi vit
corum ſerm.
Sermones nuper e
Cartuſia Par
Sermones novi,
cens inventi
num.

Homiliæ, ſive ſermones de verbis Do
de verbis Apoſtoli, aut omnes, aut ferè
Auguſtini ſunt: multi enim habentur in
Poſſidii, & qui non habentur, ſimiles ſunt
gravitatem ſententiarum, ſive ſtylum, & v
ſideres.

Liber quinquaginta homiliarum totus,
totus Auguſtini eſt, eadem ratione.

De homiliis de tempore, & de Sanctis
dem certitudo haberi poteſt: credibile tam
magna ex parte Auguſtini eſſe.

Sermones ad fratres in Eremo videntur
ex parte conficti: dicit enim auctor illorum
num, Auguſtinum degiſſe in ſolitudine cum
nachis, ibique ad eos ſermones iſtos habuiſſe
conſtat ex Poſſidio in vita S. Auguſtini, A
num poſt baptiſmum Mediolani ſuſceptum r
in Patriam, ad propriam domum, & agros,
que tres annos cum paucis amicis ſuis in c
mune vixiſſe: deinde factum Presbyterum Hi
nenſem, monaſterium habuiſſe intra ipſam Ec
ſiam, ibique cum nonnullis vitam Apoſtoli
duxiſſe, non utique in Eremo, ſed intra urb

Digitized by Google

e factum Epiſcopum, cum clericis ſuis in Epiſcopali vitam communem egiſſe: de qua it duo ſermones ejus de communi vita cleri- qui ſunt inter ſermones ad fratres in Eremo, ageſimus ſecundus, & quinquageſimus ter- ui duo ſermones ſine judicio collocati inter nes ad fratres in Eremo, arguunt reliquos s eſſe: inde enim intelligi poteſt, S. Auguſti- Monachum quidem fuiſſe, ſed non in ſolitu- um Eremitis, ſed in civitate, & Epiſcopali cum clericis ſuis monaſticam vitam duxiſſe. quod inter ſermones ad fratres in Eremo ſunt leves, & fabuloſi, ut eſt ſermo viceſimus s, in quo narratur S. Hieronymum Cardina- iſſe in Eccleſia S. Laurentii, & veſte muliebri m irriſum à Romanis, quæ ſunt omnia falſa, nficta. Addo denique quod phraſis horum ſer- m, exceptis duobus de communi vita cleri- n, qui verè ſunt Auguſtini, eſt inepta, impro- lutulenta, ut mirum ſit, potuiſſe ejuſmodi ſer- s S. Auguſtino ab aliquo viro prudente tribui. mones recèns excuſi, præſertim opera Lova- ium Doctorum, ſunt omnes Auguſtini: nam abentur in Indiculo, vel citantur à Beda, & omnes graves, & docti, & S. Auguſtino (mea n opinione) digniſſimi.

De Aſterio Amaſeenſi. 400.

ſterius Amaſeæ Epiſcopus vixit annò Domi- ni 400. ſcripſitque Homilias diverſas, ex qui- quinque Græce ac latine nuper editæ ſunt erpiæ, nimirum de divite & Lazaro, de OEco- iniquitatis, adverſus Avaritiam, in feſtum ndarum, &, an liceat dimittere uxorem. Eſt & jusdem Homilia in S. Phocam martyrem apud manum tomo 6. Alia item in S. Euphemiam

Digitized by Google

martyrem citatur in Synodo ſeptima act. 4. &
Alias denique complures Aſterii hujus homili
Photius in Bibliotheca ſua Commemorat: qua
nonnullæ extare nunc etiam dicuntur in varjis
bliothecis.

De ſancto Maximo. 420.

Sanctus Maximus Epiſcopus Taurinenſis flo
& obiit ſub Honorio, & Theodoſio Ju
Imperatoribus teſte Gennadio in lib. de viris i
Extant hujus Maximi homiliæ Romæ edit
1564.

De adventu Domini. 2
In vigilia natalis Domini. 1
In natali Domini. 6
In circumciſione Domini. 1
In Theophania. 8
In Quadrageſima. 17
In ſolemnitate Paſchali 5
In litaniis de jejunio. 1
In ſolemnitate Pentecoſtes. 3
In natali S. Stephani. 1
In natali S. Agnetis. 1
In nativitate S. Joannis Baptiſtæ. 3
In natali Apoſtolorum Petri, & Pauli. 5
In natali S. Laurentii. 3

In natali S. Euſebii cellenſis.
In natali S. Cypri
In ferjis S. Michael
In natali SS. Marty Tauricorum.
In communi martyru
Item de expoſitione S boli.
De non metuendis c libus hoſtibus.
De avaritia vitand
De Eleemoſynis la dis.
De hoſpitalitate.
De defecta luna.
In dictum Iſaiæ, "C pones tui miſce aquam vino."

Obſervatio.

Diximus in Ambroſio multos ſermones tri
ſimul, & S. Ambroſio, & S. Maximo, ſed cre
bilius eſt, ſancti Maximi eſſe illos etiam, qui t

Digitized by Google

ntur Ambroſio. Gennadius enim enumerat ſe. mnes ſermones ſancti Maximi, & inter illos aliqui, qui, tribuuntur Ambroſio : quamvis magnus ſit error, cum uterque auctor ſit do-, antiquus, & Sanctus.

De Auſonio Poëta. 390.

Uſonius Poëta, Magiſter fuit Gratiani Imperatoris, à quo & Conſul creatus eſt anno Domini . ſcripſit *multa profana*; ſcripſit etiam, *epiſtolas uas carmine ad ſanctum Paulinum Nolanum* : & at ſub ejus nomine apud Paulinum *precatio ma- ma ad Deum*, & inter opera Auſonii *egregium men de Reſurrectione dominica* : ex quo Chriſtia- s fuiſſe intelligitur; quamvis de Diis gentium nnulla ſcripſerit, more Poëtarum.

Hic caſu ponitur ex ordine, poni debuit folio 4.

De Syneſio Epiſcopo. 420.

Anctus Syneſius Epiſcopus Ptolomaidis, vir fuit admirandæ ſanctitatis, & doctrinæ : floruit mpore Theodoſii Junioris, ad quem *ſcripſit li- um*, ut Evagrius teſtatur lib. 1. hiſt. cap. 15. ſcrip- t etiam *plurimas & elegantiſſimas epiſtolas*. Extant iam in 8. tomo Bibliothecæ SS. Patrum editionis cundæ *Syneſii hymni decem*, ſed anno 1612. pro- ierunt opera omnia Syneſii Pariſiis.

De S. Paulino Nolano. 420.

Anctus Paulinus Epiſcopus Nolanus æqualis fuit Auſonii vel potius aliquanto Junior : notus it opinione ſanctitatis Ambroſio, Martino, Hie- onymo, Auguſtino, Sulpitio : obiit anno Domini 31. ex Cardin. Baronio tom. 5. Annalium : Scrip- it *epiſtolas elegantes & pias*.

Digitized by Google

Ad Sulpitium Severum. 14
Ad Delphinum Epiſcopum. 5
Ad Amandum Epiſcopum. 6
Ad Victricium. 2
Ad Aprum. 3
Ad Florentium. 1
Ad Alithium Epiſcop. 1
Ad incertos de Gazophilatio.
Ad Diſiderium.
Ad Macharium.
Ad Pamachium.
Ad Jovium.
Ad militem quendam.
Ad Sebaſtianum Eremitam.
Ad Auguſtinum.
Ad Alipium.
Ad Romanianum.

Scripſit etiam *Poëmata.*

Ad Jovium epiſtola carmine ſcripta.
Ad Auſonium epiſt. quatuor carmine ſcriptæ.
Ad Citherium de naufragio. 1
De natali Celſi pueri.
De natali S. Felicis Nolani.
De reditu Nicæta in Daciam.

Pſalmi tres Davidis metricè decantati.

Extant præterea in Bibliotheca SS. Patrum tomo 8. ſecundæ editionis,
Libri ſex de vita ſancti Martini carmine conſcripti.

Obſervatio.

Tribuitur à nonnullis ſancto Paulino Nolano vita S. Ambroſii, ſed vita illa Paulini eſt, ſed non hujus Nolani, ut non ſolum ſtylus ipſe diverſiſſimus docet, ſed etiam, quia ille Paulinus ſancto Ambroſio, ut adminiſter aſſiſtebat, etiam tempore mortis ejus: imò ut clericus ſub cura Caſti diaconi, amanuenſis fungebatur officio, ut ipſe indicat in vita B. Ambroſii. Sanctus autem Paulinus nunquam aſtitit S. Ambroſio, ut miniſter, ſed multo ante mortem ejus Presbyter erat, & à Beato

Digitized by Google

nbroſio in numero *Sacerdotum* Eccleſiæ ſuæ bebatur, ut ipſe ſcribit in epiſtola ad Alipium.

Libri ſex de vita S. Martini non poſſunt eſſe S. ulini Nolani, auctor enim illorum librorum :minit Paulini Nolani, & ſe ejuſdem nominis e teſtatur, & ſextum librum ſcribit ad Perpetuum iſcopum Turonenſem, qui ſedit ſub annum omini 470.

Inter opera S. Paulini fertur etiam carmen Euariſticum de vita ſua: ſed non eſt ejus. ille enim ctor ſcribit res geſtas ſuas uſque ad annum vitæ togeſimum tertium. At ſanctus Paulinus non ceſſit annum ſeptuageſimnm octavum, ut ex Card. ronio conſtat. Denique tribuit Gennadius ſan- Paulino librum de pœnitentia, & alium de udibus Martyrum, qui non extant.

De Severo Sulpitio. 420.

Everus Sulpitius æqualis, & amiciſſimus fuit S. Paulini, ut notum eſt ex epiſtolis invicem riptis.

Scripſit *libros duos de ſacra hiſtoria.*

Item *vitam S. Martini Epiſcopi Turonenſis.*

Item *Dialogum de converſatione Orientalium Mochorum*, in quo interlocutores ſunt Gallus, Poſtumianus: cujus dialogi meminit ſanctus Hienymus lib. 11. in Ezechiëlem cap. 36.

Item *epiſtolas multas*, quarum meminit Gennaus in lib. de viris illuſtribus, qui etiam Gennaus addit, hunc Severum in ſenectute à Pelagias deceptum, agnoviſſe cito errorem ſuum, & entium uſque ad mortem tenuiſſe, ut vitium loacitatis taciturnitate deleret.

Obſervatio.

Severi Sulpitii libri de ſacra hiſtoria, & dialo-

Digitized by Google

gi de converſatione Orientalium cautè legendi ſ

In libro primo de ſacra hiſtoria dicit, filios qui filias hominum adamaverunt, fuiſſe Ang quod refellitur à Chryſoſtomo in cap. 6. Gen & ab Auguſtino lib. 15. de Civit. Dei cap. 2 aliis probatis auctoribus. Dicit Sacerdotes qu bent poſſeſſiones, immemores eſſe præcepti d nici dati quondam Levitis. At Levitæ poſſeſſi habebant, quin etiam oppida & ſuburbana eo Levit. 25. quare Hieremias ex genere Sacerdo agrum vendidiſſe legitur Hierem. 32. & Barn Levites agrum ſimiliter, quem poſſidebat, ve dit. Act. 4. Dicit præterea templum fundatum f anno 588. ab egreſſu filiorum Iſraël de Ægy At ſcriptura 3. Reg. 6. notat annos 480.

In dialogo dicit Eccleſiam auro non ſtrui, deſtrui. Reprehendit Epiſcopos, qui libros O nis damnaverunt. Scribit conjugium ad ve pertinere, Virginitatem ad gloriam, fornicatio ad pœnam. Dicit ex ſententia S. Martini N nem ſimul cum Antichriſto venturum, & A chriſtum ex malo ſpiritu concipiendum. Den notatur à ſancto Hieronymo in cap. 36. Eze lis erroris eorum, qui novam Hieruſalem aur & gemmatam exſpectant.

De ſancto Luciano. 420.

Sanctus Lucianus presbyter vixit tempore Ho norii, & Theodoſii Junioris Imper., ſcripſit *brum de inventione corporum S. Stephani, & ali rum*, quæ ipſe divinâ revelatione invenit: hic lib extat apud Lipomanum, & Surium die tertio Au guſti. Eodem tempore ſcripti ſunt libri duo de m raculis ſancti Stephani ad Evodium Uzalenſe Epiſcopum: ſed quia nomen auctoris ignoratu dicuntur libri Evodii.

Digitized by Google

De Paulo Oroſio. 425.

Aulus Oroſius presbyter Hiſpanus S. Auguſti-ni diſcipulus, ſcripſit *ad ipſum S. Auguſtinum* *os ſeptem hiſtoriarum ab orbe condito*, in quibus ſſimum clades Romanorum deſcribit, quas n Idola colerent, acceperunt.

De Victore Maſſilienſi. 430.

Laudius Marius Victor Rhetor Maſſilienſis, ſcripſit tres libros carminum ad Aetherium um ſuum, à Principio Geneſis, uſque ad obi-n Abrahæ. Qui extant in Bibliotheca SS. Patrum no 8. editionis 2. ſcripſit item verſu epiſtolam, æ ibidem legitur ad Salmonem Abbatem, de verſis ſuæ ætatis moribus: ex qua intelligitur m vixiſſe, quo tempore Wandali & Allani Gal-m populati ſunt. Gennadius mortuum ait Theo-ſio & Valentiniano regnantibus.

De Sedulio. 430

Cælius Sedulius Presbyter Scotus Theodo-ſio juniore ſcripſit *explanationem in omnes iſtolas S. Pauli, ex Origene, Ambroſio, Hierony-o, & Auguſtino excerptam*: ex quo intelligimus rare illos, qui Sedulium floruiſſe ſcribunt tem-ore Conſtantii filii Conſtantini Magni: & verius ntire Trithemium, qui ponit Sedulium anno Do-ini 430.

Scripſit præterea Sedulius *libros quinque car-inum de quinque mirabilibus operibus Dei*: & *ymnos duos de Chriſto*, quorum alter alphabeticus ſt, & in Eccleſia canitur in feſtis Natalis & Epi-haniæ: incipit autem" A ſolis ortus cardine"

De ſancto Cyrillo. 430.

SAnctus Cyrillus Epiſcopus Alexandrinus vir ſanctiſſimus, & doctiſſimus, ac præſertim circa nyſterium Incarnationis Dominicæ à Deo Doctus, mperante Theodoſio Iuniore præfuit Concilio E-

Digitized by Google

pheſino primo, nomine S. Cæleſtini Papæ, Neſ-toriumque hæreſiarcham primum ſcriptis egregiis, deinde etiam auctoritate damnavit. Ejus opera in editione Pariſienſi anni 1605. duobus tomis comprehenduntur.

Tomi Primi.

In Geneſim ad literam, & myſtice explanationum lib. 11
In Leviticum. 16
In Iſaiam. 5
In Evangelium S. Joannis. 12
Dicta veteris teſtamenti anagogicè explicata, collecta ex Cyrillo, Maximo, & aliis.
Liber adverſus Judæos cum quæſtionibus.
Breves anagogæ de iis, qui floruerunt ante legem.

Tomi Secundi.

Epiſtolæ S. Cyrilli ad diverſos, & diverſorum ad S. Cyrillum numero. 39
Homiliæ præſertim de Incarnatione. 10
Apologia ad Theodoſium Imperatorem. 1
Declaratio 12. *anathematiſmorum.* 1
Liber apologeticus pro ſuis anathematiſmis.
Alius apologeticus liber ad Evoptium pro iiſdem capitibus contra Theodoretum.
Expoſitio Symboli Nicæni
Scholia de Incarnatione Unigeniti. 1
Epiſtolæ duæ ad Succenſum Epiſcopum.
Synodales epiſtolæ duodecim.
Dogmata Neſtorii ex ipſius libris excerpta.
Oratio de exitu animæ & ſecundo adventu.
Opus inſigne, Theſaurus inſcriptum libros continens quatuordecim.
Dialogorum cum Hermia libri ſeptem.
De adoratione in ſpiritu, & veritate libri 17
Contra Julianum Apoſtatam. 10
De recta fide ad Theodoſium, & Reginas. 3

Digitized by Google

Præter hos libros, extant commentaria in Pro-
etas minores Græcè, & latinè excuſa Ingolſtadii
folio, & libri quinque contra Neſtorium Græcè,
latinè in fine primi tomi Conciliorum genera-
um editionis Romanæ: & brevi expectantur ſer-
ones Paſchales triginta.

Obſervatio Prima.

Extare dicuntur græcè explanationes in totum
ntateuchum, ſed latinè non extant, niſi libri
decim in Geneſim.

Obſervatio ſecunda.

Libri ſexdecim in Leviticum Cyrilli non ſunt,
d Origenis, ut ſupra diximus in Origene, & ma-
feſtum hoc eſt, tum quia auctor ubique ſenſum
teralem deſtruit: tum quia habentur iſti ipſi libri
ter opera Origenis, ut mirum ſit, cur Impreſſo-
s in omnibus editionibus iſta opera auctori non
o attribuant.

Obſervatio tertia.

Scripſiſſe dicitur Cyrillus in alios etiam Prophe-
is, ſed non extant commentaria ejus, niſi in Iſaiam
Prophetas minores.

Obſervatio Quarta.

Scripſit Cyrillus libros duodecim in Joannem,
ed quatuor intermedii perierunt. Sed Jodocus Cli-
toveus ad imitationem Cyrilli addidit quatuor li-
ros intermedios. Itaque Cyrilli non ſunt, niſi pri-
ni quatuor, & quatuor poſtremi.

Obſervatio Quinta.

Liber adverſus Judæos, & breves illæ anagogæ,
aud ſcio an Cyrilli ſint. Sed res parvi momenti
ſt, cum ſint libelli breviſſimi, & leves.

Obſervatio Sexta.

Theſaurus creditur eſſe imperfectus: multa enim

Digitized by Google

citantur à S. Thoma in opuſculo de erroribus Gr corum ex Theſauro Cyrilli, quæ in his libris n inveniuntur.

Obſervatio Septima.

Liber de ſacroſancta Trinitate non videtur Cyrilli, ſed alicujus poſterioris: auctor enim piosè diſputat de duabus naturis in Chriſto, duabus voluntatibus, & operationibus; & rationem, cur non repugnent iſtis dogmatib aliquando dixerunt, in Chriſto eſſe operati theandricam, & unam verbi naturam eſſe inc tam. Itaque videtur auctor ſcripſiſſe poſt ſe Synodum.

De Theodoreto Epiſcopo Cyriæ. 430.

THeodoretus æqualis ſancti Cyrilli, & ali do etiam adverſarius, ut notum eſt ex C cilio Epheſino. Quamvis autem Neſtorio fav initio controverſiæ: tamen poſtea reſipuit: & ſtorium inter hæreticos numeravit in lib. 4 bulis hæreticorum, & in Concilio Chalcedo admiſſus inter Catholicos fuit. Opera Theod ex editione Colonienſi anno 1573. duobus comprehenſa, hæc ſunt.

Tomi Primi.

De obſcuris quæſtionibus in Geneſim, Exodum, viticum, Numeros, Deuteronomium, Joſue, Judices; acceſſerunt in librum Ruth, in libros gum, & Paralipomenon.

Commentaria in omnes Pſalmos Davidis.

Commentaria in Cantica Canticorum Salomonis.

Commentaria in omnes Prophetas excepto Iſaia.

Commentaria in Cantica Moyſis, & Annæ, Ha cbuc, Iſaiæ, Ezechiæ, Trium puerorum, Virg

Digitized by Google

s Mariæ, Zachariæ, & Simeonis.

Tomi Secundi.

mentaria in omnes epiſtolas B. Pauli.
oria Eccleſiaſtica à Conſtantino uſque ad Theoſium Juniorem libri quinque.
lit Gennadius continuaſſe hiſtoriam uſque ad Leo-em Imperatorem quinque aliis libris adjunctis: ed hi poſteriores libri non extant.
logorum, libri tres.
hæreticis fabulis, libri quatuor: quibus addidit pitomen divinorum decretorum.
toria ſanctorum Patrum, quam religioſam vocat.
providentia ſermones decem.
curandis Græcorum affectionibus, libri 12.
nique Epiſtola ad ſanctum Leonem Papam, & altera ad Sixtum Presbyterum Romanum: & Oratio de dilectione valdè inſignis.

Obſervatio.

Multo plura ſcripſit Theodoretus, vir planè ctiſſimus, atque inter alia meminit Gennadius lib. De viris illuſtribus librorum Theodoreti forſimorum contra Eutychem & Dioſcorum. Scrip- etiam nonnulla contra ſanctum Cyrillum, quæ tant inter opera S. Cyrilli, ſed in quinta Syno- Generali damnata ſunt, una cum ſcriptis Theo-ri Mopſueſteni, quem idem Theodoretus miri-cè laudat libro 5. extremo ſuæ hiſtoriæ. Extat enique in quinta Synodo Act. 5. epiſtola Theo-oreti ad Joannem Antiochenum de obitu Cyrilli: d ea epiſtola, non ſolum falſitatis arguitur, quia onſtat Joannem Antiochenum obiiſſe ante Cyril-um, ſed etiam indigna eſt, quę Theodoreto, aut uivis Chriſtiano attribuatur.

Digitized by Google

De Proclo Epiſcopo Conſtantinopolitano. 430.

PRoclus Epiſcopus Conſtantinopolitanus S. C-rilli æqualis, cujus magno cum honore me-nit idem S. Cyrillus in expoſitione Symboli Ni-ni, & in epiſt. 31. ad Joannem Antiochen ſcripſit *epiſtolam valde celebrem de fide ad Arm* quæ extat in Bibliotheca ſanctorum Patrum, mo 3. & nuper excuſa eſt Gręcè, & Latinè, primo tomo Conciliorum Generalium Rom pis mandatorum: & fragmentum inde recita quinta Synodo Generali, Act. 5. ſcripſit etia *traditione divinæ liturgiæ.* Vide de Proclo, ſcribit Socrates lib. 7. cap. 40. 41. & 42.

De Euſebio Emeſeno. 430.

EUſebii Emeſeni nomine circumferuntur *ho-liæ in Evangelia totius anni, & rurſus hom quinquaginta variorum argumentorum diſerti-mæ.* Euſebii Emeſeni cujuſdam meminit S. Hier-nymus in lib. de Script. Eccl. quem dicit ſcr-ſiſſe plurimos libros, & vixiſſe tempore Conſt-tii Imperatoris, filii Conſtantini Magni. Sed il opera non extant, ideo non poſuimus eum loco. Hic autem vel eſt alius Euſebius Emeſen undecunque hoc nomen acceperit, vel ſub no ne ſuppoſititio homilię iſtæ ſunt editæ, cùm v rùs auctor ignoraretur. Neque videntur homi illæ breves in omnia Evangelia ejuſdem *eſſe* auct ris, cujus ſunt quinquaginta homiliæ de variis ar gumentis: ſtylus enim valde diverſus eſt.

Illud certum eſt, auctorem quinquaginta hom liarum, fuiſſe Latinum, & Monachum in Mon ſterio Larinenſi: nam homilia quinta ad Mon chos, indicat ſe fuiſſe Abbatem Monaſterii in in ſula conſtituti. Idem homilia de S. Maximo, eam inſulam Lirinenſem vocat. Videtur etiam ex Ab-

e Lirinenſi factus Epiſcopus, ut ipſe ſubindi-
in homilia de S. Blandina. Diſputat etiam
ntra Pelagianos in homilia de feria quinta in
na Domini, unde manifeſtum eſt, eum non
: Euſebium Emeſenum, qui floruit ſub Con-
ntio. Sunt, qui has homilias tribuant Euche-
Epiſcopo Lugdunenſi; nec deſunt qui aucto-
n nominent Cæſarium Arelatenſem. vidi unam
his homiliis prænotatam nomine Fauſti Epiſ-
pi Regienſis: neque eſt improbabile, eſſe omnes
iſdem Fauſti, qui Abbas fuit Monaſterii Liri-
nſis, & ex Abbate Epiſcopus creatus, teſte Gen-
dio in libro de viris illuſtribus.
Non definio, cujus ſint, ſed hoc loco placuit
ctorem earum homiliarum conſtituere, quoniam
'e ſit Eucherius, ſive Fauſtus, ſive etiam Cæ-
rius, ante hoc tempus non vixit.

De S. Eucherio Epiſcopo Lugdunenſi. 440.

Anctus Eucherius Epiſcopus Lugdunenſis vi-
xit temporibus Theodoſii Junioris,, & Valen-
niani; & ſub Valentiniano, & Martiano Impe-
atoribus obiit circa annum Domini 433. ut ſcri-
unt Gennadius de viris illuſtribus, & Ado Vien-
ienſis in Chronico. Exiſtimat tamen Card. Baro-
ius tomo 5. Annalium, hos auctores falli, & Eu-
herium vixiſſe ultra annum Domini 463. quia in-
enitur Eucherii nomen in ſubſcriptionibus Epiſ-
oporum Concilii Arauſicani ſecundi, & Arela-
enſis tertii. Sed ego ſuſpicor perveniſſe etiam ad
nnum 499. nam in vita S. Cæſarii Epiſcopi Are-
atenſis dicitur Eucherius Epiſcopus Lugdunenſis
liquando iter feciſſe cum ipſo Cæſario Arelaten-
i: Cæſarium autem fuiſſe in vivis tempore Sym-
nachi Papæ, qui ſedere cœpit anno 499. apertè
conſtat ex eadem vita S. Cæſarii, apud Surium,

Digitized by Google

die 27. Auguſti. Itaque vel oportet librum G-
nadii eſſe corruptum; vel fuiſſe duos Euche
Lugdunenſes Epiſcopos.

Sed quicquid de hoc ſit, ſcripſit S. Euche
varia opuſcula, quæ Gennadius enumerat, nec
tis novi, an adhuc extent. Scripſit etiam teſte C
diano Epiſcopo Viennenſi in lib. de ſtatu ani
eloquentiſſimas *conciones*, quæ fortaſſe ſunt il
quæ ſub nomine Euſebii Emeſeni nunc ex
Tribuuntur Eucherio *libri explanationum in G*
ſim, & in libros Regum: Sed Eucherii eſſe
poſſunt, cum auctor ſæpè S. Gregorium cite
ad finem expoſitionis libri primi Regum lecto
invitet ad moralia S. Gregorii perlegenda: fa
autem Gregorius plus centum annis fuit Euch
poſterior. Fortaſſe qui hos libros Eucherio trib
unt, ex eo permoti ſunt, quod Gennadius teſt
ſcripſiſſe Eucherium ad Salonium, & Veran
de obſcuris ſanctarum Scripturarum capitulis.

Porrò auctor hujus operis in Geneſim, & in
bros Regum videtur fuiſſe Anglus: nam in te
libro Commentariorum in libros Regum cap.
ſic loquitur, " Noſtris, inquit, nuper tempori
S. Gregorius Papa Evangelicis roboratus elo
Romanam rexit Eccleſiam, & Reverendiſſimi f
tres Auguſtinus, Paulus, & alii ſocii eorum j
bente illo venerunt in Britanniam," &c. Atque
hoc auctore multa, iiſdem penè verbis deſcrip
Beda in ſuis quæſtionibus ſuper libros Regum.

De Claudiano Presbytero Viennenſi. 440.

CLaudianus Mamertus Presbyter Vienne
æqualis S. Eucherii: ſcripſit *inſigne opus*
ſtatu animæ, in quo Eucherii mentionem facit,
ſupra diximus. Habetur hoc opus tribus libris com-
prehenſum in Bibliotheca ſanctorum Patrum to-
mo quarto.

Digitized by Google

De Sidonio Apollinari. 440.

Idonius Apollinaris vir nobiliſſimus eodem tempore floruit. Fuit autem Epiſcopus Arvernen. Scripſit *varia ſoluta oratione*, & *carmine*, ut nnadius refert in libro de viris illuſtribus. Nunc ant *libri epiſtolarum ejus ad diverſos*, & *carmi* *ejuſdem ſimul edita.*

De Joanne Caſſiano. 440.

Oannes Caſſianus S. Joannis Chryſoſtomi olim Diaconus, & poſtea ad Gallias accedens, ibique ſedem figens apud Maſſiliam Presbyter oratus, ſcripſit Latino idiomate.

e habitu Monachorum, & de canonico orationum & Pſalmorum modo, lib.	3	*De origine, & remedio octo principalium vitiorum.*	8
ſtitutionum.	1	*Collationes Patrum.*	24
		De incarnatione Verbi.	7

Et hoc opere expleto ad petitionem Leonis, oſtea ſummi Pontificis, finem vivendi fecit Theoofio Juniore, & Valentiano regnantibus, ut teſtaur Gennadius in libro de viris Illuſtribus. Hæc mnia extant, & utiliter legi poſſunt, excepta colatione tertiadecima, & paucis aliis, quæ in edi- ione Romana notata ſunt.

De Vincentio Lirinenſi. 440.

VIncentius Monaſterii Lirinenſis Presbyter æqualis Caſſiani fuit, quippè qui paulò pòſt Concilium Epheſinum ſe ſcripſiſſe teſtatur, id eſt, tribus annis poſt Concilium celebratum. Scripſit opuſculum parvum mole, ſed virtute maximum de profanis vocum novitatibus. Libellus extat, & utiliſſimè legitur.

Digitized by Google

De Socrate, & Sozomeno. 440.

SOcrates & Sozomenus *hiſtoriam Eccleſiaſtic* ſcripſerunt *ab eo tempore in quo deſinit hiſt* *Euſebii Cæſarienſis, uſque ad tempora Theodoſii J* *nioris.* Eodem tempore ipſi vixerunt, & quod lendum eſt, uterque Novatianis erroribus fa dignoſcitur.

De Sixto Tertio. 440.

SIxtus III. Papa ſedit Romæ tempore Valent Tertii Imperatoris. Scripſit *inſignem Epiſtol* *ad Joannem Antiochenum:* cujus fragmentum e in libro Vincentii Lirinenſis. Scripſit etiam *ram ad omnes Orientales*, quæ extat in tomo mo Conciliorum. Extant etiam *duæ in tertia p* *Concilii Epheſini, editionis Romanæ.* Extat præte in Bibliotheca Sanctorum Patrum tomo qui ſecundæ editionis ſub nomine Sixti Tertii P tificis *liber de divitiis*: & *alter de caſtitate*, & *ſtola de malis doctoribus*; quæ tria volumina fal adſcribuntur Sixto Pontifici, cùm ſint plena er ribus Pelagianorum, Sixtus enim, cùm ad presbyter eſſet primus damnavit Pelagium, u eſt epiſtola 105. Auguſtini ad Sixtum: ac dei magno zelo Pelagianos inſecutus eſt, ut teſta Proſper.

De Iſidoro Peluſiota. 440.

ISidorus Peluſiota Monachus doctiſſimus flor tempore Theodoſii Junioris, ad quem extat ej *epiſtola apud Card. Baronium tomo quinto Annali* *ad annum Domini* 431. Scripſit *epiſtolas plurimas*, quas Græcè, & Latinè impreſſas habes Pariſiis ope ra Billii anno 1585.

De S. Petro Chryſologo. 440.

SAnctus Petrus Chryſologus Epiſcopus Raven nas à Sixto III. Papa Epiſcopus creatus ſcrip-

Digitized by Google

homilias 122. *breves*, *ſed diſertas*. Scripſit *etiam* *græcam epiſtolam ad Eutychetem hæreſiarcham*, ex- tans illum ad obedientiam S. Leoni præſtandam materia fidei potiſſimum. " Hortamur, inquit, ut iis, quæ à beatiſſimo Papa Romanæ civita- ſcripta ſunt obedienter attendas: quoniam B. rus, qui in propria ſede vivit, & præſidet, præ- quærentibus fidei veritatem." habetur alia epi- la inter epiſtolas, quæ precedunt Chalcedonen- Concilium.

De S. Leone Papa. 440.

Anctus Leo primus Papa, jure magnus appel- latus, ſedit in Apoſtolica ſede tempore Theo- ii Junioris, Martiani, & Leonis Impp. ab an- Dom. 440. uſque ad 461. ſcripſit *homilias elo- entiſſimas de præcipuis ſolemnitatibus Domini*, & *nctorum*, nec non *epiſtolas ad diverſos de rebus viſſimis numero nonaginta octo*. Ex quibus illa Flavianum, quæ incipit, "Lectis dilectionis e litteris" magna veneratione recepta fuit in Sy- do Chalcedonenſi Act. 4. ab omnibus, & ſingu- Patribus; & Gelaſius Papa in decreto de libris octorum, dicit anathema iis, qui epiſtolam hanc Leonis integram, & uſque ad unum jota non cipiunt.

Tribui ſolet S. Leoni liber de conflictu virtu- m, & vitiorum. Sed [ut ſuprà in Auguſtino di- mus] S. Leonis is liber eſſe non poteſt, cùm in fiat mentio regulæ S. Benedicti.

De Dracontio Poëta. 440.

DRacontius Poëta Chriſtianus ſcripſit exame- ron, ſeu de opere ſex dierum librum unum, i extat tomo 8. Bibliothecæ SS. Patrum editio- s 2. Hunc tanti fecit Eugenius XI. Archipiſcopus

Digitized by Google

Toletanus, quemadmodum de eo narrat S. Il-
fonſus in libro de viris Illuſtribus, ut ejus libel-
injuriâ temporum depravatos emendarit, & q
illis de die ſeptimo deerat, adjecerit. In hac
tem Eugerii collectione, alia eſt Dracontii ele
ad Theodoſium Juniorem Imperatorem, ex q
illum hoc tempore floruiſſe colligitur.

De ſancto Nilo. 445.

SAnctus Nilus, Conſtantinopolitanus Mo-
chus, S. Joannis Chryſoſtomi diſcipulus vi
tempore Theodoſii Junioris, & multa ſcripſit
inſtitutione Monachorum, ut refert Nicephorus
hiſt. 14. cap. 53. Nunc extant in Bibliotheca S
Patrum tomo 5. edit. 2. capita paraenetica: it
aſceticus: item adverſus vitia: item de Oratio
centum quadraginta octo capita. Extat etiam
paratim liber S. Nili de Chriſtiana philoſophi
quo nomine Monaſticem ſignificat. Citantur e
am epiſtolæ Nili in ſeptima Synodo, Act. 4. S
loci quidam ab hæreticis depravati eſſe dicuntur.

De ſancto Simeone Stilita. 445.

SAnctus Simeon, cognomento Stilita, quia ſte-
tit in columna annis 81. floruit tempore S. Leo-
nis Papæ, & Leonis Imperatoris. Scripſit *libru*
de morte aſſiduè cogitanda, qui extat in Bibliothe-
ca ſanctorum Patrum, ſecundæ editionis tomo
ſecundo. Idem ſcripſit *epiſtolas pro Concilio Cha-*
cedonenſi; quæ an extent ignoro: ſed earum men-
nit Card. Baronius tomo quinto Annalium ad an-
num Dom. 458. Fuit etiam alius Simeon Stylit
junior, tempore Juſtiniani Imperatoris, cujus un
epiſtola recitatur actione quinta Concilii Nicæn
ſecundi: de quo vide Evagrium lib. 6. Hiſtori
cap. 22.

Digitized by Google

De Hilario Arelatenſi. 445.

Ilarius Arelatenſis Epiſcopus vixit tempore S. Leonis Papæ, *ad quem* ſcripſit *heroico car-* …e, *hiſtoriam Geneſeos uſque ad ſeptimum caput.* …ipſiſſe dicitur præterea *epiſtolam unam ad ſanctum* …*guſtinum de prædeſtinatione*, cujus occaſione S. …guſtinus ſcripſit libros de prædeſtinatione San… …rum, & de bono perſeverantiæ.

…Sed ea epiſtola non videtur eſſe hujus Hilarii, … alicujus alterius: nam S. Proſper in epiſtola, …am ſcripſit cum Hilario ad S. Auguſtinum de …lem re, dicit, Hilarium Arelatenſem tunc fuiſſe …iſcopum: & tamen iſte Hilarius, qui ſcribit ad …guſtinum ſignificat, ſe tunc fuiſſe laicum; quod …am confirmatur ex 1. cap. libri de prædeſt. San… …orum, ubi Auguſtinus vocat Filios Proſperum, … Hilarium: quod certè non faceret ſi hic Hila… …is Epiſcopus Arelatenſis fuiſſet.

Scripſit denique *vitam S. Honorati deceſſoris ſui* … *aliqua alia brevia opuſcula*, teſte Gennadio in …ro de viris illuſtribus. Sed opera ſuperiora ſcrip… …ante Epiſcopatum: in Epiſcopatu enim ob ni…iam ſuperbiam reprehenditur à S. Leone Papa … epiſtola ad Epiſcopos per Viennenſem provin…am conſtitutos; Poſtea tamen reſipuit, & multis …rtutibus clarus ſancto fine quievit.

De S. Proſpero Aquitano. 445.

…Anctus Proſper Aquitanus Hilarii æqualis, & … S. Leonis quondam notarius, Epiſcopus fuit …hegienſis in Italia, vel in Gallia. Scio paſſim …iſtimari S. Proſperum fuiſſe Epiſcopum Rhegii … Æmilia provincia Italiæ: ſed ego ſuſpicor, Epiſ…opum fuiſſe Rhegienſem in Provincia Provinciæ …ffraganeum Archiepiſcopi Aquenſis: nam video … Proſperum ſubſcripſiſſe in Concilio Provinciali

Vaſenſi, & Carpenctoratenſi: quod argument eſt, illum fuiſſe Epiſcopum in provincia Gal Præterea S. Proſpero ſucceſſit in Epiſcopatu F ſtus Rhegienſis: omnes autem Fauſtum, Epi pum Gallum faciunt, non Italum, ac dicunt tropolitano Aquenſi ſubjectum, non Ravennat cui ſubjectus eſt Epiſcopus Rhegii in Æmilia. quicquid de hac re ſit (nihil enim definio) S. Pr per multa præclarè ſcripſit pro gratia Chriſti co tra Pelagianos, ſeque S. Auguſtini diſcipulum defenſorem acerrimum demonſtravit.

Scripſit *libros tres de prædictionibus, & promiſſ bus Dei.*

De vita contemplativa alios tres.

De vocatione gentium duos.

De gratia & libero arbitrio ad Ruffinum.

Reſponſiones ad capitula objectionum Gallicorum Vincentianarum, & Genuenſium.

De gratia Dei contra Collatorem.

Librum ſententiarum S. Auguſtini.

Librum de providentia Dei.

Epiſtolam unam ad S. Auguſtinum de prædeſtinati

Commentaria in Pſalmos à centeſimo uſque ad c teſimum quinquageſimum.

Librum Epigrammatum inter quæ eſt carmen c tra ingratos.

Chronicum Euſebii & S. Hieronymi continuati

Obſervatio.

Gennadius in libro de viris illuſtribus ſcrib epiſtolam illam celebrem S. Leonis ad Fl vianum contra Eutychem, exiſtimari à S. Proſ ro fuiſſe ſcriptam. At certè ſi ulla epiſtola S. L nis eſt, illa omnino eſt, ſive ſtylum, ſive doc nam Leonis attendas.

Libri de vocatione gentium tribuuntur etiam

Digitized by Google

ıbroſio, ſed verè Proſperi ſunt, non Ambroſii, ſuprà demonſtravimus, cùm de libris Ambroſii remus.

ıiber de providentia Dei non videtur Proſperi, alicujus ex factione Gallorum, qui Semipelaıi ſunt appellati. Legat prudens lector, & juet.

De Baſilio Seleucienſi. 450.

Aſilius Seleuciæ apud Iſauros Epiſcopus, ſcripſit Homilias 38. de variis argumentis veteris & 'i teſtamenti, quæ Græcè primum, dein latinè rſim editæ fuerunt. Scripſit præterea vitam & acula S. Theclæ Martyris libris duobus, more lamatorio compoſitis, qui Græcè ſimul & latinè t editi. Hujus Baſilii crebra fit mentio in Sylo Chalcedonenſi, cui interfuit, & purgavit ſe ea, quod in falſa Synodo Epheſina egiſſet conFlavianum.

De Valeriano Cemelienſi.

Valerianus Epiſcopus Cemelienſis, quæ civitas eſt Provinciæ Alpium Maritimarum, in ibus Italiæ & Galliæ, ſcripſit de variis argumendiſciplinæ Chriſtianæ homilias viginti, quæ nu· editæ ſunt Pariſiis, cum ejuſdem epiſtola ad onachos de virtutibus & ordine doctrinæ Apolicæ. Homilia prima eſt de bono diſciplinæ, æ antea inter S. Auguſtini opera ferebatur.

De Arnobio Juniore. 460.

Arnobius, non ille, qui ſcripſit contra gentes, & ſub Diocletiano floruit, ſed alius Junior, paulò pòſt S. Leonem Papam vixiſſe videtur, ripſit *librum, titulo, Conflictus Catholici cum Serapione de Deo trino, & uno.* Item *de duabus in Chri-*

ſto ſubſtantiis in unitate perſonæ: Item *de gratia,* *liberi arbitrii concordia*: qui libri editi ſunt Co niæ anno 1596. Neque eſt improbabile hujus A nobii Junioris eſſe Commentarios in Pſalmos, ſub Arnobii nomine circumferuntur: de quibus de que diximus ſuprà in Arnobio.

De Theodoro presbytero in Raytu. 460.

THeodorus presbyter in monaſterio Raytu, à Gennadio dicitur, Theodorus presbyter tiochenus; ſcripſit *quindecim libros de Incarn Domini*: nunc extat Commentarium de incarn ne Domini contra Neſtorium, & Eutychete Bibliotheca SS. Patrum tomo 1. edit. 2.

De Salviano Epiſcopo Maſſilienſi. 460.

SAlvianus presbyter, ac poſtea Epiſcopus M lienſis æqualis fuit S. Eucherii Lugdun quippe, qui filiorum Eucherii (habuit enim Eu rius ex legitimo conjugio ante Sacerdotium filios, qui ipſi quoque Epiſcopi fuerunt) Ver & Salonii Epiſcoporum magiſter fuit, teſte G nadio in libro de viris illuſtribus.

Porrò Salvianus *plurima opera* ſcripſiſſe fe ſed nunc extant ſolum, quod ego ſciam, *libri de providentia, & judicio Dei, & libri quat Eccleſia ſub nomine Timothei*, in quibus ita e rat vitia Chriſtianorum, & maximè Clericor ſui temporis, ut nimius videri poſſet, niſi ex ro zelo gloriæ Dei, & ſalutis animarum Or ejus proficiſceretur.

De Idacio Lemicenſi. 460.

IDacius Lemicæ Hiſpaniarum urbis in Ga eia Epiſcopus, Chronicon ſcripſit, quod à P mo Theodoſii Imp. anno, id eſt, à fine Chr

S. Hieronymi inchoavit, & ad ſua uſque tem-
a perduxit. Sigebertus anno Domini 490. no-
Idatium Chronicon ſuum uſque ad eum an-
a perduxiſſe. Sed exemplaria Idatii, quæ extant
a annum 470. non procedunt.

De Salonio Epiſcopo. 470.

Alonius S. Eucherii filius, & Salviani diſcipu-
lus, ſcripſit *in Proverbia, & Eccleſiaſten Salomo-
dialogum*, qui extat in Bibliotheca ſanctorum
rum tomo primo editionis ſecundæ. An Epiſ-
us fuerit Viennenſis nec ne, diſputat Card. Ba-
ius tomo 6. Annalium ad annum Domini 441.

De Fauſto Regienſi. 480.

Auſtus ex Monacho Lirinenſi factus Epiſco-
pus Regienſis in Gallia, vixit medio tempore
er S. Proſperum, & S. Fulgentium: ſcripſit *de
ritu ſancto, & contra Arianos, & Macedonianos*,
e non extant: ſcripſit præterea libros duos de
tia & libero arbitrio, qui extant, & quos Gen-
dius in lib. de viris illuſtribus miris laudibus ef-
t: ſed Gelaſius Papa in decreto de libris apo-
phis omnino rejicit: ut etiam rejiciunt, & re-
lunt S. Fulgentius, Petrus Diaconus, Alchimus
itus, & alii. Ado Viennenſis in Chronico ad
num 492. ſic loquitur, Fauſtus ex Abbate Mo-
ſterii Lirinenſis apud Regium Gallia Epiſcopus
tus, Pelagianorum Dogma deſtruere conatus,
errorem labitur: unde qui ejus ſenſus in hac
te Catholicos prædicant, ſicut Gennadius de vi-
illuſtribus ſcribens, omnino errant. Ita enim
erum arbitrium tam Auguſtinus, quàm cæteri Ca-
olici in Eccleſia Dei docent, ut illuminatio,
tus, & ſalus illi à Chriſto, per Chriſtum, & in
riſto ſit. Fauſtus verò iſte ità liberum Chriſtia-

P

Digitized by Google

norum arbitrium docere conatur, ut illuminat
virtus, & ſalus non à Chriſto, ſed à natura
contra hunc ſcribit Beatiſſimus Avitus Vienn
Epiſcopus lucidiſſima fide, ejus redarguens er
rem. Similiter & Joannes vir eruditiſſimus Ant
chenus presbyter.

Iſidorus de viris illuſtribus in Fulgentio, di
à Fulgentio ſcriptos libros ſeptem contra Fauſt
qui mira calliditate Catholicus videri volebat, c
Pelagianus eſſet. Auctor quoque vitæ S. Fulg
cap. 28. teſtatur à S. Fulgentio refutatos libros
Fauſti de gratia & libero arbitrio. Et Petrus
conus in libro de Incarnatione & gratia Ch
cap. ultimo anathema dicit libris Fauſti. Hæc
monere volui propter aliquos, qui noſtro tem
re Fauſtum Catholicum fuiſſe contendunt.

De Ænæa Gazeo. 490.

ÆNæas Gazeus vir doctiſſimus ſcripſit *dialog*
inſignem de animæ immortalitate, & *corpo*
reſurrectione, quem inſcripſit Theophraſtum,
perſona principalis in dialogo nominatur Th
phraſtus: ætatem ſuam ipſe aperit in extremo
logo, ubi dicit, ſe vidiſſe ſanctos illos, qui in p
ſecutione Vandalica abſciſſis linguis optimè lo
bantur: hoc autem contigiſſe imperante Zeno
notum eſt ex Victore Uticenſi de perſecutio
Vandalica.

De Cereali. 490.

CErealis Epiſcopus Africanus, ſcripſit *co*
Maximinum Epiſcopum Arianum librum de f
qui extat in Bibliotheca ſanctorum Patrum to
4. editionis ſecundæ, cujus meminit Gennad
Maſſilienſis.

Digitized by Google

De ſancto Victore Uticenſi. 490.

Anctus Victor Uticenſis Epiſcopus ſcripſit *libros tres de perſecutione Vandalica* lectu digniſſ ios ob inſignium Martyrum fortitudinem, qui ea perſecutione claruerunt. Vixit autem ipſe reg- ıte Zenone Imperatore, ut ipſe teſtatur lib. 3. perſecutione Vandalica, id eſt, circa annum omini 490.

De Gennadio Maſſilienſi. 490.

Ennadius Maſſilienſis presbyter, & poſtea Epiſcopus, vixit tempore Gelaſii Papæ, circa an- m Dom. 490. nam ad ipſum Gelaſium miſiſſe rum ſuum de fide, teſtatur ipſe Gennadius in :remo libro ſuo de viris illuſtribus, quamvis non omnibus codicibus liber Gennadii inveniatur ompletus.

Scripſit *librum de Eccleſiaſticis dogmatibus*, qui tat inter libros S. Auguſtini, & hic eſſe creditur er, quem ipſe miſſit ad Gelaſium.

Scripſit etiam *librum de viris illuſtribus*, in quo ſpicionem non paruam reliquit ſuæ non rectæ lei. Laudavit enim Caſſianum, & Fauſtum, qui emipelagiani fuerunt: & S. Proſperum depreſſit, ui pro gratia Dei contra Pelagium fortiſſimè di- ılcavit.

Scripſit præterea *multa alia*, quæ ipſe commeıorat in extremo libro de viris Illuſtrib. ſed ea non xtant, aut certè ad manus mea non venerunt.

De Pomerio. 490.

POmereus alias Julianus Pomerius presbyter vivebat cùm Gennadius Catalogum ſuum ſcriberet: ſcripſit autem *per modum Dialogi libros octo de natura animæ*, qui videntur excerpti ex libris octo Gregorii Nyſſeni, de Philoſophia, ſive potius Ne-

meſii philoſophi, de anima. ſcripſit etiam *pro-ſticon tribus libris comprehenſum*, ſed diverſum eo, quod diu poſtea ſcripſit S. Julianus Archi-copus Toletanus. Vide Card. Baronium in Martyrologii, die 8. Martii.

De ſancto Gelaſio Papa. 492.

SAnctus Gelaſius Papa I. ſedit in Apoſtoli-de ab anno Domini 492. uſque ad annum ſcripſit *epiſtolas aliquot inſignes ad Imp.* & quæ extant. Scripſit *tomum de vinculo anathe-* qui extat inter epiſtolas ejus decretales. Sc etiam *librum contra Pelagianos*, qui extat quintam, & ſextam epiſtolam, in editione na. Scripſit etiam *hymnos Eccleſiaſticos* ad imi-nem S. Ambroſii, & libros quinque contra N-rium, & Eutychetem, teſte Anaſtaſio Biblio-rio, in vita S. Gelaſi. De hoc opere dubita-ſtit, an extet, vel perierit: circumfertur enim ſub nomine Gelaſii Papæ de duabus naturis C-ſti contra Eutychetem; ſed non uidetur hic eſſe Gelaſii Papæ, & multo minus eſſe ille, de loquitur Anaſtaſius, & de quo etiam loquitur G-nadius Maſſilienſis in libro de viris illuſtribus. eſſe hunc librum Gelaſii Papæ, videtur maniſe-quia in hoc libro citatur tanquam unus ex C-licis, & SS. Patribus Euſebius Cæſarienſis, tamen hæreticum Arianum fuiſſe, & Origenis rimum defenſorem, notum erat S. Gelaſio, hac de cauſa reprobavit opera Euſebii Cæſarie-in decreto de libris apocryphis. Adde quod ille ctor, Græcus fuit, non Latinus, cùm inter ctos Patres non poſuerit Hieronymum, Aug-num, Leonem, &c. Non eſſe hunc eundem brum eum, cujus mentio eſt apud Anaſtaſium, Gennadium, ex eo colligitur, quòd Anaſtaſius

opus illud Gelaſii diviſum fuiſſe in quinque
ɔs : Gennadius autem dicit fuiſſe grande volu-
ı : hic verò unus eſt, & non magnus liber. Non
ınt, qui hunc librum velint eſſe Gelaſii Cęſa-
ſis, cujus meminit S. Hieronymus in lib. de
ipt. Eccl. in Gelaſio. Sed iſte Gelaſius ad tem-
a Eutychetis non pervenit, cùm poſt ipſum de-
ctum fuerit Epiſcopus Cæſareæ Paulus, & pòſt
ılum Eulogius, antequam hæreſis Eutychetis
areret, ut Card. Baronius demonſtrat tomo 6.
annum Chriſti 496. Præterea ab eo tempore,
ſcripſit S. Hieronymus librum de Script. Eccl.
d erat annus 14. Theodoſii Senioris, uſque ad
tam hæreſim Eutychetis, qui primùm apparuit
10 42. Theodoſii Junioris: ſunt anni paulò mi-
s ſexaginta : nam, Theodoſius Senior ſupervi-
tribus annis, quibus ſi addas annos Archadii
decim, & annos Theodoſii Junioris quadragin-
duos, fient anni quinquaginta octo: neque cre-
ile eſt Gelaſium ſcripſiſſe contra Eutychetem
o primo anno, quo errorem ſuum manifeſtare
ępit, ſed poſt ejus hæreſim jam promulgatam,
fortaſſe etiam damnatam. Quare credibile eſt
um, aut non ſupervixiſſe uſque ad hæreſim Eu-
chetis, aut planè decrepitum fuiſſe, & ineptum
l ſcribendum, quando hæreſis Eutychiana confu-
nda erat : non enim veriſimile eſt, eum fuiſſe
doleſcentem, aut puerum, quando à S. Hierony-
no inter Scriptores Eccleſiaſticos numeratus eſt.
lii ſunt, qui librum iſtum Gennadii eſſe credunt,
o quòd facile fuerit Gelaſium pro Gennadio ſcri-
ere. Sed neque hoc veriſimile eſt, cùm ipſe Gen-
adius Catalogum librorum ſuorum ſcripſerit, &
hoc opus inter alios non numeraverit. Card. Ba-
ronius tomo 6. Annalium ad annum Chriſti 496.
probat ſatis apertis conjecturis, auctorem libri fuiſſe

Digitized by Google

Gelaſium Cyzicenum, de quo nunc dicemus.

De Gelaſio Cyziceno. 495.

GElaſius Cyzicenus vixit tempore Baſiliſci Im-peratoris, ſive potius Tyranni, circa ann Domini 476. ut ipſe teſtatur in præfatione lib rum de actis Nicænæ Synodi. Scripſit *Hiſtor de actis Nicænæ Synodi tribus libris comprehen* quæ nuper excuſa eſt in primo tomo Concilior generalium Græcè, & Latinè Romæ editoru Scripſiſſe etiam creditur *librum de duabus nat Chriſti contra Eutychetem*, qui liber hactenus editus ſub nomine Gelaſii Papæ. Conjecturæ, auctor hujus libri exiſtimari poſſit Gelaſius iſte zicenus, hæ ſunt.

Prima, quòd non inveniatur alius Gelaſius, liber ille tribui poſſit.

Secunda, quia in hoc auctore convenient men, & tempus, ut notum eſt.

Tertia, quia in præfatione hiſtoriæ de Actis N cænæ Synodi, ſcribit, ſe diſputaſſe cum Eu chianis.

Quarta, quia ſicut Gelaſius in hiſtoria Nicæ Synodi, lib. 2. mirificè laudat Euſebium Cæſarie ſem, eumque affirmat nunquam adhæſiſſe Arian ſic etiam auctor libri de duabus naturis Chriſti, ponit eundem Euſebium Cæſarienſem inter Sanctos & probatiſſimos Patres, Athanaſium, Nazianze-num, & alios ejuſdem gloriæ.

Quinta, quia ſtylus eſt omnino ſimilis, ſimple & nudus omnibus ornamentis. Quomodo autem intelligi debeat, quod iſte auctor dicit in libris de duabus naturis Chriſti, remanere in Euchariſtia panis, & vini naturam; diximus in controverſiis lib. 2. de Euchariſt. cap. 27.

Digitized by Google

De Gilda Sapiente. 495.

Ilda cognomine Sapiens, ſcripſit *de excidio Britaniæ*, quod *incidit in annum Domini* 445, ipſit etiam *reprehenſionem acrem in clerum Briiæ* : nam propter peccata populi, & maximè pter peccata cleri iratus Deus immittit flagel- hujuſmodi. Extant hæc opera in Bibliotheca ctorum Patrum tomo quinto editionis ſecundæ.

De Vigilio. 495.

Igilius ſcripſit *libros quinque valdè eruditos contra Neſtorium, & Eutychetem pro defenſione tolæ ſancti Leonis, & Concilii Chalcedonenſis* : quo conjectura eſt, eum vixiſſe tempore Zeno- , & Anaſtaſii Impp. quo tempore Concilium alcedonenſe graviter oppugnabatur. Quis fuerit Vigilius, non ſatis conſtat; non enim poteſt ſanctus Vigilius Epiſcopus Tridentinus, & rtyr : ille enim vixit tempore S. Ambroſii, ad m etiam eſt epiſtola ejuſdem Ambroſii; & ex ejus, quæ extat apud Lipomanum, & Surium, ſtat eum martyrio coronatum ſub Stilicone norii Imperatoris Duce. Vide de hac re Card. ronium tomo quinto Annalium ad annum Doni 400. accuratiſſimè diſſerentem.

De Paſchaſio Diacono Cardinali. 499.

Aſchaſius Diaconus Card. Romanæ Eccleſiæ, floruit ſub Gelaſio, Anaſtaſio, & Symmacho ntificibus Romanis. Vir fuit magnæ ſanctitatis doctrinæ, & ſcripſit *libros duos de Spiritu ſancto, ctiſſimos, & valde luculentos* : ſic enim loquitur Gregorius lib. 4. dialog. cap. 40. Hi libri exnt in Bibliotheca ſanctorum Patrum tomo 9. dit. ſecundæ.

Digitized by Google

De S. Cæſario Arelatenſi. 499.

SAnctus Cæſarius Epiſcopus Arelatenſis v
tempore Symmachi Papæ, & Theodorici
gis Italiæ, ut in ejus vita ſcribit Cyprianus e
diſcipulus, apud Surium die 27. Auguſti: in
falſum eſſe videtur, quod Concilium Arela
Tertium, cui præfuit ſanctus Cæſarius, celeb
tum ſit æra 461. id eſt, anno Dom. 423. Sed
habet alia lectio] æra 492. id eſt anno 454.
ſum quoque eſt, quod Trithemius ſcripſit,
ſanctum Cæſarium floruiſſe anno 670. & ve
eſt in medio; pervenit enim ad annum 499.
tant ejus *homiliæ* 46. in Bibliotheca ſanctorum
trum tomo 2. edit. ſecundę.

De Ruricio Lemovicenſi. 499.

RUricius Epiſcopus Lemovicenſis ſcripſit
libros epiſtolarum, qui ab Henrico Ca
editi ſunt tomo 5. lectionis antiquæ: ex quibus
ligitur illum ad hæc uſque tempora perveniſſe,
diu jam antea notus eſſet, quia Sidonii ad
ſcriptæ ſunt epiſtolæ aliquot.

SECULUM SEXTU

Ab Anno 500. ad 600.

De S. Fulgentio. 500.

SAnctus Fulgentius Carthaginenſis E
copus Ruſpenſis, vir ſanctiſſimus, &
ctiſſimus floruit tempore Traſimundi R
gis, ad quem ſcripſit libros. Obiit an
Domini 529. vitæ ſuæ anno 65. Epiſcopatus an
25. ut Card. Baronius annotat tomo 6. Annalium

›ſit plura teſte Iſidoro in libro de viris Illuſtr. um multa perierunt. Extant nunc in editione ʳerpiana anni 1574.

ʾraſimundum Regem 3
ncarnatione & gra- a Chriſti. 1
Mon:mum. 3
ra objectiones Aria- rum. 1
Donatum. 1
Ad Eutymium. 2
Ad Ferrandi quæſtiones 2
De fide ad Petrum, qui inter libros Auguſtini habetur, de quo diximus ſupra. 1
Epiſtolæ ſeptem ſatis prolixæ inſtar librorum. 7

ʾenique Sermones decem variorum argumentorum, ſoli ſuperſunt, ex multis, quos ſcripſiſſe, & aiſſe dicitur. Edita ſunt Pariſiis alia quædam ſcula, de veritate prædeſtinationis, & de Trite, &c. Quæ ad manus meas non pervenerunt.

De Ennodio. 503.

Nnodius Diaconus, & poſtea Epiſcopus Ticinenſis, claruit tempore Symmachi, & Hordæ Pontificum Romanorum, ſcripſit anno 503. *ologeticum librum pro quarta Synodo ſub Symma-* ,qui receptus fuit, & probatus à quinta Syno- ſub Symmacho. ſcripſit etiam *epiſtolas & alia*, æ extant excuſa Pariſiis in 8.

De Petro Diacono. 503.

Etrus Diaconus æqualis ſancti Fulgentii fuit, ut notum eſt ex libris invicem ſcriptis. Scrip- enim Petrus hic *librum de Incarnatione & gra- Chriſti ad ſanctum Fulgentium, & alios Epiſ- ɔos Africanos*, qui liber extat inter opera ſancti ılgentii proximè ante librum ſancti Fulgentii de ɔdem argumento.

Digitized by Google

De Ferrando Diacono. 504.

FErrandus Diaconus Carthaginenſis eodem t pore ſcripſit *paræneticum ad Reginum Comi* qui extat in Bibliotheca ſanctorum Patrum t 5. edit. ſecundæ. Scripſit etiam *epiſtolas*, quæ tant Romæ impreſſæ. Scripſit denique *breve* *pendium ſacrorum canonum.*

De Eugippio Abbate. 510.

EUgippius Abbas Africanus vixit tempore ſ Fulgentii, & compoſuit magno labore *duos theſaurorum S. Auguſtini*: in quorum p poſuit quæcumque ſanctus Auguſtinus ſcripſ rebus obſcuriſſimis, ut de anima, de charita Reſurrectione, de Judicio, de vita ac morte In poſteriore collocavit, quæ ſanctus Aug diſputat contra Arianos, Donatiſtas, Manich & Pelagianos. Editum eſt hoc opus Baſileæ Domini 1542. & Venetiis anno 1543. ſed cave ſunt inſidiæ hæreticorum, qui hoc opus in luc miſerunt.

De Marcellino Comite. 520.

MArcellinus Comes vixit tempore Juſtini nam anno Juſtiniani nono, & ſalutis finem impoſuit Chronico ſuo, quod à Caſſiod valde laudatur libro de divinis lectionibus cap. extat hoc *Chronicon in Bibliotheca ſanctorum P trum tomo 7. edit. 2.* Scripſit idem Marcellin teſte Caſſiodoro, *quatuor libros de Urbe C ſtantinopolitana, & Hieroſolymitana*, qui libri (opinor) non extant.

De Joanne Maxentio. 520.

JOannes Maxentius Monachus, &, ut credi presbyter Antiochenus, vixit tempore Hor dæ Papæ, contra cujus epiſtolam ſcripſit. Ej

Digitized by Google

a extant in quarto tomo Bibliothecæ ſancto-
Patrum. Scripſit autem *Catholicæ fidei profeſſio-*
, item *libellum contra Acephalos*, item *dialo-*
ns contra Neſtorianos libros duos, item *reſpon-*
m ad epiſtolam Papæ Hormiſdæ, in quibus diſ-
.t adverſus Neſtorianos, & adverſus Fauſtum
ienſem Semipelagianum. Et quidem Fauſtum,
'elagianos egregiè refellit, ex libris ſancti Au-
ini: at Neſtorianos ita refellit ſcribens contra
ſſorem Epiſcopum Africanum, ut ad Euty-
nos declinare videatur. Certè ſanctus Hormiſ-
apa Poſſeſſorem defendit, & Joannem cum
Monachis acriter inſectatus eſt. Vide epiſto-
Poſſeſſoris ad Hormiſdam, & reſponſionem
miſdæ in ipſo opere Joannis Maxentii. Scrip-
tem Maxentius contra epiſtolam Hormiſdæ
ns illam eſſe Hormiſdæ, ne videretur contra
mum Pontificem ſcribere; ſed revera negari
t poteſt, epiſtolam illam verè eſſe Hormiſdæ.

De S. Avito Alcimo. 520.

Vitus Alcimus Epiſcopus Viennenſis vir no-
biliſſimus, ſanctiſſimus, & doctiſſimus, flo-
it temporibus Papæ Hormiſdæ, à quo Vicarius
Galliis conſtitutus eſt, ut conſtat ex epiſtola
ormiſdæ ad ipſum. *Multa* ſcripſit *& verſu & ſo-*
ta oratione, ut docent Gregorius Turronicus lib.
cap. 34. & Ado Viennenſis in Chronico. Ego
lum legi libros quinque metricè ſcriptos in Ge-
ſim, & Exodum, & librum de caſtitate ad ſoro-
m planè graviſſimos, & venuſtiſſimos, qui ex-
nt in Bibliotheca ſanctorum Patrum edit 2. tom. &

De Boëtio Severino. 520.

Boëtius Severinus, vir clariſſimus, Senator, &
Conſularis, floruit tempore Theodorici Regis
taliæ. nam ad ipſum Boëtium extat epiſtola Re-

Digitized by Google

gis Theodorici, quæ eſt quadrageſima quinta
primi apud Caſſiodorum. Scripſit *multa de re*
loſophica, & *Theologica*; ac ut philoſophica o
tam, ſcripſit *librum unum de Trinitate ad Sy*
chum ſocerum ſuum.

Item *librum de unitate Trinitatis.*

Item *librum unum de duabus naturis Chriſti*
verſus Eutychetem.

Item *librum unum de fide ad Joannem Diacon*

Item *de conſolatione philoſophiæ libros quinq*
tim carmine, partim proſâ eruditiſſimos. Obiit
te obtruncato juſſu Theodorici Regis anno D
521. Papiæ.

De Dionyſio Exiguo. 525.

Dionyſius Exiguus natione Scyta, ſed mo
Romanus, quemadmodum cognomento
guus, ſed doctrina & ſanctitate maximus,
tempore Theodorici Regis Italiæ, & ſucceſſo
ejus : nam anno 427. ſcripſit *Cyclum Paſchal*
& omiſſa profana numeratione annorum ab Imp
rio Diocletiani impii perſecutoris, numerare c
pit ab Incarnatione Domini Jesu Chris
Scripſit præterea *collectionem ſacrorum Canon*
ex Conciliis Eccleſiæ Catholicæ : quem poſtea
tati ſunt Martinus Bracarenſis, & Creſconi

De Victore Epiſcopo Africano. 530.

Victor Epiſcopus ſcripſit *de ratione fidei Cat*
licæ ad Hunericum Regem Wandalorum ci
annum Domini 530. extat ejus liber in Biblio
ca ſanctorum Patrum tomo 4. editionis 2.

De Aurelio Caſſiodoro. 530.

Aurelius Caſſiodorus Senator, & Regi Th
dorico ab epiſtolis fuit. Scripſit eo temp
libros 12. epiſtolarum variarum, & *Chronicon* br

Digitized by Google

initio Mundi uſque ad tempora Theodorici Regis liæ, quæ ſimul excuſa extant. Scripſit etiam *li- r* 12. *de rebus geſtis Gothorum*, cujus operis com- dium fecit Jordanus Epiſcopus Ravennæ, quod npendium cum libris epiſtolarum excuſum in- iitur. Deinde mundo valedicens, & monachus ectus ſe rebus divinis addixit, & tum ſcripſit,

De Inſtitutionibus divinarum lectionum, lib. duos.

In omnes Pſalmos & in Cantica canticorum Com- ntaria.

Hiſtoriam tripartitam ex libris Socratis, Theodoreti Sozomeni, per Epiphanium Scholaſticum in lati- n linguam converſis, confecit

Atque hæc omnia extant. Dicitur præterea à ithemio Caſſiodorus ſcripſiſſe *in acta Apoſtolorum, epiſtolas canonicas, & in Apocalypſim Commen- ria:* præterea *ſummam divinæ Scripturæ, quam morialeſcripturarum appellavit*, quæ, an extent, oro.

De Leontio Bizantino. 540.

Eontius Bizantinus Monachus paulò antè quin- tam Synodum floruiſſe videtur. Scripſit *libros es contra Neſtorianos, & Eutychianos*; nec non ontra fraudes Apollinariſtarum; & contra Seve- m, quæ omnia extant apud Henricum Caniſium mo 4. antiquæ lectionis. Extat etiam liber de ctis in Bibliotheca ſanctorum Patrum.

De ſancto Victore Capuano. 540.

Anctus Victor Capuanus Epiſcopus vir ſanctus & doctus, tempore Juſtiniani Imp. circa annum Dom. 545. ſcripſit *de Cyclo Paſchali*, teſte Beda e ſex ætatibus, & de ratione temporum cap. 48. cripſit etiam *præfationem in Armoniam Tatiani*, ua ex quatuor Evangeliis unum fecit. Sed rectè

Digitized by Google

Card. Baronius monet, tomo ſecundo Annali ad annum Chriſti 174. à Victore Capuano erratu eſſe in nomine: Ammonii enim, non Tatiani Armonia eſt. Vide Bibliothecam ſanctorum Patru tomo quarto edit. 2.

De S. Juſto Orgelitano.

SAnctus Juſtus Orgelitanus Epiſcopus vixit tem pore Juſtiniani Imperatoris, & ſcripſit *in Cant canticorum*. Extat hoc opus in Bibliotheca ſancto rum Patrum tomo 1. edit. ſecundæ. Vide de h auctore Iſidorum de Script. Eccl. cap. 14. & viris illuſtribus cap. 34.

De Anaſtaſio Sinaita. 544.

ANaſtaſius Sinaita Epiſcopus Antiochenus xit tempore Juſtiniani Imp. ut ſcribit Evagri lib. 4. hiſtor. cap. 39. ſcripſit *multa*, *ſed ſolum ex tat* ὁδηγὸς, id eſt *dux viæ contra Acephalos*, *impreſ ſus* Ingolſtadii anno 1606. & præterea extant Bibliotheca ſanctorum Patrum tomo primo, edi ſecundæ, *Anagogicarum contemplationum in exam ron libri undecim*: & *de fidei dogmatibus libri qui que*.

De Aratore. 545.

ARator Subdiaconus, S. R. E. ſcripſit *duos li bros carminum*, *quibus Acta Apoſtolorum com plexus eſt*: eos libros Vigilio Papæ obtulit, & pu blicè eodem Papa annuente recitavit: extant in Bi bliotheca ſanctorum Patrum tomo 8.

De Junilio. 545.

JUnilius Epiſcopus Africanus, ſcripſit *ad Pri maſium*, *item Epiſcopum Africanum libros duo de partibus divinæ legis*, qui extant in Biblio theca ſanctorum Patrum editionis 2. tomo 1. Tri-

Digitized by Google

tur etiam Junilio Commentariolus in prima ca-
a Geneſeos: ſed ille non eſt Junilii, ſed Bedæ.
at enim ſanctum Gregorium, & habetur inter
ra Bedæ.

De Primaſio. 545.

P Rimaſius Epiſcopus Africanus tempore Vigilii Papæ Conſtantinopoli fuit, cùm quinta Sy-dus generalis celebraretur, ut conſtat ex collatio- ſecunda ejuſdem Synodi: ſcripſit *in epiſtolas S. uli, & in Apocalypſim non contemnenda Com-ntaria.*

De Ruſtico Diacono. 545.

R Uſticus Eccleſiæ Romanæ Diaconus, ſcripſit diſputationem adverſus Acephalos per dialo-mum, quæ extat tomo 4. Bibliothecæ ſancto-m Patrum, ſed imperfecta. Deeſt enim in fine rs altera, quam ſcripſerat pro defenſſione trium pitulorum Synodi Chalcedonenſis cujus quidem ntroverſiæ cauſa Ruſticus, cum à Vigilio Papa i affinitate junctus erat, defeciſſet, ab eodem à cum Sebaſtiano depoſitus eſt, ut conſtat ex ntentia depoſitionis, quæ legitur inter epiſtolas igilii. Vide Card. Baronium tomo 7. Annalium d annum 547. & 548.

De Victore Tunonenſi. 550.

VIctor Tunonenſis Eccleſiæ Africanæ Epiſcopus, ſcripſit, teſte Iſidoro cap. 25. de Illuſtribus Eccleſiæ ſcriptoribus, brevem hiſtoriam à principio mundi, uſque ad primum Juſtini Junioris Imp. nnum, quæ in lucem ab Henrico Caniſio paucis bhinc annis edita eſt, ſed à fine tantum Chronici Proſperi Aquitani, uſque ad initium Juſtini poſterioris.

Digitized by Google

De Martino Dumienſi, alias Bracarenſi. 56

MArtinus Dumienſis monaſterii Abbas, deinde Eccleſiæ Bracarenſis Epiſcopus: xit circa annum Domini 572. nam præfuit Cilio ſecundo Bracarenſi, quod habitum eſt E 610. id eſt, anno Domini 572. ſed videtur an ſequente obiiſſe, ut notat Card. Baronius: ſcri *collectionem Canonum ex Græcis Synodis*, qui tant in tomis Conciliorum poſt ſecundam Sy dum Bracarenſem. Scripſit *etiam de quatuor vi tum Cardinalium differentia*, & *alia*, quæ ex in tomo quinto Bibliothecæ ſanctorum Pa edit. 2. meminit hujus Martini ſanctus Iſidor Cathalogo Script. Eccl. cap. 22. & in lib. de vi illuſtribus cap. 35.

De Procopio Gazeo. 560.

PRocopius Gazeus ſophiſta, cujus meminit Ph tius in ſua Bibliotheca, ſcripſit *in octateuch Commentaria* magis ex aliorum libris, quàm proprio ingenio: ſcripſit etiam *in Iſaiam*, quæ tant excuſa Pariſiis, Græcè, & Latinè. Dici etiam ſcripſiſſe *in libros Regum*, & *Paralipo non*, quæ opera utrum extent, ignoro: quando xerit, non certum eſt: ſed poſuimus eum poſt a num quingenteſimum, quia nec ſanctus Hierony mus, nec Gennadius, neque alii qui ſcripſeru ante annum quingenteſimum, hunc auctorem no minarunt.

De Joanne Climaco. 560.

JOannes Climacus Monachus religioſiſſimus, ſcripſit *librum triginta graduum*, quibus aſcen ditur ad perfectionem, unde ipſe nomen Cli maci invenit. Exiſtimant aliqui recentiores illum floruiſſe anno Dom. 340. ſed non putamus id eſſe

Digitized by Google

im, tum quia nemo veterum hoc dicit, neque pſius libro id colligi poteſt; tum quia in eo liſit mentio ſancti Abbatis Sabbæ, qui tempore iniani Imp. obiit anno Domini 532. ut refert d. Baronius in tomo 6. Annalium.

De ſancto Dacio Mediolanenſi. 560.

Anctus Dacius Epiſcopus Mediolanenſis vixit tempore Juſtini Imp. teſte ſancto Gregorio lib. dialog. cap. 4. & ſcripſit *Chronicon*, in cujus onici lib. 1. cap. 10. tradit Canticum, " Te um laudamus, compoſitum fuiſſe à ſanctis Amſio, & Auguſtino.

De Liberato. 560.

Iberatus Archidiaconus Carthaginenſis vixit paulò poſt quintam Sydodum, ut ex ejus Brerio intelligi poteſt: ſcripſit enim *Breviarium de cſa Neſtorii, & Eutychetis*: quod Breviarium at in 2. tomo Conciliorum, & cautè legenm eſt: ſive enim ab aliquo depravatum fuerit, e ipſe auctor, non bene aſſecutus ſit hiſtoriæ veatem, non pauca in eo videntur eſſe perperam ripta.

De Venantio Fortunato. 570.

VEnantius Fortunatus Epiſcopus Pictavienſis, floruit doctrina, & ſanctitate tempore Juſtini inioris, ſcripſit *vitam ſancti Hilarii*, quæ extat pud Surium die 14. Januarii: ſcripſit *plurima carina ſacra*, quæ extant in Bibliotheca ſanctorum atrum tomo 8. edit. 2. ſed in Eccleſia celebranr maximè illa de ſancta Cruce, " Vexilla Reis prodeunt; &, Pange lingua glorioſi.

Digitized by Google

De Joanne Biclarenſi. 590.

JOannes Biclarenſis Monaſterii Abbas, ut te-
tur Iſidorus cap. 31. de Illuſtribus Eccl. ſc-
toribus, addidit ad Victoris Tunonenſis Ch-
nicon, ab anno primo Juſtini Junioris, uſque
annum octavum Mauritii Principis: editus eſt
Henrico Caniſio una cum Victore, anno 160

De Joanne Jejunatore. 595.

JOannes Epiſcopus Conſtantinopolitanus,
tione Cappadox, ob miram abſtinentiam di
jejunator, ſcripſit homiliam de pœniten
Continentia, & Virginitate, quæ extat inter o
S. Joannis Chryſoſtomi tomo 5. poſt homiliam
ad populum Antiochenum. Meminit etiam Iſi
rus cap. 26. de Scriptoribus Eccleſiaſticis. Alter
operis ab eodem Joanne editi de Sacramento Bap
tiſmatis, in quo varias antiquorum Patrum de
trina merſione ſententias collegerat.

De Evagrio. 596.

EVagrius Scholaſticus ſcripſit *hiſtoriam Ec-
cleſiaſticam libris ſex, ab eo tempore in quo de*
Sozomenus, uſque ad annum duodecimum Mau
Imperatoris, id eſt, *ad annum Domini* 597.

De S. Gregorio Turonico. 596.

GRegorius Turonenſis Epiſcopus floruit im
perante Mauritio, & ſancto Gregorio Pa
aliquanto ſenior fuit: ſiquidem anno ſeptimodecim
inchoante Epiſcopatus Gregorii Turonici, Gre
gorius Papa creatus eſt: & anno viceſimo pri
completo in Epiſcopatu ſuo Gregorius Turonic
obiit: cui ſupervixit Gregorius Papa annis oct
Itaque Gregorius Turonicus obiit anno Dom. 59

Digitized by Google

gorius autem Papa anno Dommini 604. Hæc
Breviario vitæ ſancti Gregorii Turonici & ex
S. Gregorji Papæ, decerpta ſunt. Scripſit
ctus Gregorius Turonicus,

hiſtoria Francorum, lib. 10	*De gloria Confeſſorum* 2
gloria Martyrum 1	*De miraculis S. Iuliani* 1
	De miraculis S. Martin. 4

Alia præterea ſcripſiſſe dicitur, quæ vel non
ant, vel certè ad notitiam meam non perve-
unt.

ECULUM SEPTIMUM

Ab Anno 600. ad 700.

De ſancto Gregorio Papa. 600.

SAnctus Gregorius Papa ſanctiſſimus, & Doctor eximius, & merito magnus appellatus, floruit Juſtini, Mauritii, & Phocæ temporibus, & anno quarto decimo Pontificatus ſui, ſalutis autem 604. it. Scripſit

ralis expoſitionis in Job lib. 38	*Pſalmos pœnitentiales.*
cura paſtorali partes res. 1	*In primum librum Regum, lib.* 6
alogorum cum Petro. 4	*Epiſtolarum, libros duodecim.*
poſitionis in Cantica. 4	*Decreta nonnulla*
poſitionis in Ezechielem, hom. 22	*Reſponſiones ad undecim interrogationes Auguſtini Epiſcopi Anglorum.*
Evangelia, homil. 40	
poſitionem in ſeptem	

Digitized by Google

Obſervatio.

Sanctus Ildephonſus in libro de viris illuſtr. qui extat inter opera S. Iſidori, primo loco po S. Gregorium, eumque omnibus Scriptoribus teponit: meminit autem librorum, quos ſupra meravimus, exceptis libris in Job, in primum gum, in Pſalmos, & in Evangelia: ſed addit omnia ejus opera enumeraſſe. S. Iſidorus in lib. ſcriptoribus Eccleſiaſticis, meminit Moralium Job, & homiliarum in Euangelia, ſed & ipſe tetur ad ſe non perveniſſe omnia opera S. G gorii.

Extant nunc præter libros ſuprafcriptos phonarium, cujus meminit Sigebertus, & Sacramentorum, ſive Sacramentarium. Vide tionem Romanam anni 1593.

De Heſychio, ſive Iſychio. 601.

HEſychius ſive Iſychius Epiſcopus Hieroſo mitanus, tempore ſancti Gregorii vixit: ad eum eſt epiſtola 40. libri 9. ex regiſtro ſ Gregorii. Neque alius invenitur Epiſcopus Hi ſolymæ, qui dicatur Heſychius, vel *Iſychius* iſtum, hic igitur ſcripſit *in Leviticum libros tem, & exponit verſionem, ſancti Hieronymi*, q eſt argumentum, auctorem hunc eſſe poſterior Hieronymo, & Auguſtino, & aliis veteribus: n enim cœpit verſio ſancti Hieronymi eſſe in Eccleſiarum, niſi ſatis diu poſt obitum ſancti Hi ronymi.

De S. Sophronio Epiſcopo. 630.

SAnctus Sophronius Epiſcopus Hieroſolymi nus vixit tempore Honorii Papæ I. & Heracl Imperatoris, & initio hæreſis Monothelitarum: i

Digitized by Google

ιis fuit defenſor fidei Catholicæ. Extat *epiſtola* ıs ad Sergium Epiſcopum Conſtantinopolitan in 6. Synodo, Act. 11. Extant etiam in Bibliotheca ſanctorum Patrum tomo 2. edit. 2. duo nones ejus, unus de natali Domini, alter de gelis. Obiit anno Domini 634. ex Card. Baro-, tomo octauo Annalium.

De Joanne Moſcho. 630.

Oannes Moſchus, alias Eviratus, ſcripſit *ad ſanctum Sophronium Epiſcopum Hieroſolymitanum librum, qui dicitur Pratum ſpirituale*, at-e hinc fortaſsè factum eſt, ut ipſi Sophronio, nultis hic liber tribuatur. Extat in tomo ſepti- Bibliothecæ ſanctorum Patrum editionis ſecun-. Et quidem liber eſt magna ex parte utilis, & atur in ſeptima Synodo.

De Georgio Piſide. 630.

Eorgius Piſides Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Diaconus, & Cartophylax, ſcripſit verſibus mbicis opus ſex dierum, quod extat tomo 8. Bibliothecæ ſanctorum Patrum. Vixit temporibus Heclii Imp. cujus Perſicum etiam bellum deſcrip-, & alia quæ Suidas recenſet, & Nicephorus lib. . hiſtor. Eccleſiaſt. cap. 48.

De Leontio. 630.

Eontius tempore Heraclii Imperatoris vixit & *ſancti Joannis Epiſcopi cognomento Eleemoſynai æqualis ſui admirabilem vitam litteris mandavit.* biit ſanctus Joannes anno 11. Heraclii, qui fuit nus Domini 620. Hic liber teſtimonium habet Synodo ſecunda Nicæna, & verè lectu digniſſinus eſt.

Digitized by Google

De Jona. 630.

JOnas Anglus, ſive Hybernus tempore ejuſ Heraclii ſcripſit *vitam*, *&* *res geſtas ſancti* *lumbani* (ut eſt apud Bedam lib. 5. hiſt. ge ſuæ cap. 17.) qui ut novus quidam Apoſto Angliam, Gallias, & Italiam mirificè illuſtr Obiit anno ſexto Heraclii, qui erat annus Do ni 615. Extat hæc vita apud Surium die 21. N vembris.

De Antiocho Monacho. 630.

ANtiochus Monachus vixit Heraclii tempo & *centum viginti novem homiliis* [quæ ex in Bibliotheca ſanctorum Patrum tomo ſecu edit. 2.] *deploravit ingentem illam calamit quæ contigit anno quartodecimo Heraclii, cùm ruſalem à Perſis capta, & lignum ſanctæ Cru Perſidem aſportatum fuit*: quo tempore Chriſti plurimi, ad nonaginta millia, Judæis viliſſ pretio divenditi, atque ab eis crudeliter morte cati dicuntur.

De S. Iſidoro Hiſpalenſi. 630.

SAnctus Iſidorus Hiſpalenſis Epiſcopus ſe cœpit in Epiſcopali ſede anno 596. & 636. migravit in cælum, ut ex Chronicis Hiſ nienſibus intelligitur: Scripſit multa, quorum talogum his verbis texit ſanctus Ildephonſus libro de viris illuſtribus.

Scripſit, inquit, *opera eximia*, & *non pa* id eſt,

Librum de genere officiorum.

Librum proœmiorum.

Librum de ortu, vel obitu Patrum.

Librum commentarior quem Synonyma vocita

Libellos duos ad Flore

...um contra nequitias ...dæorum.
...um de natura rerum ... Siſebutum Princi... m.
...um differentiarum.
Librum Sententiarum.
Librum quæſtionum ſive expoſitionis Sacramentorum.
Librum Ethymologiarum quem non complevit.

...ille: Sed in edit. Pariſienſi anni 1601. adduntur *...ti libri.*

...contemptu Mundi.
...ma vivendi.
...hortatio ad pœnitenti...m. Lamentum pœni...ntiæ, verſu, & al...betice editum.
...tio S. Iſidori prolixa ...d peccata deflenda.
...tio brevior contra in...dias Diaboli.
...ſt. ad Maſſonum de ...pſu, & reparatione ...acerdotis
...ronicon ab initio Mun...li uſque ad annum 5. ...uinthiliani Regis Go...horum
...ronicon Gothorum,
...ſtoria Wandalorum.
...ſtoria Suevorum.
...Antiocho Rege & ...artyrio Machabæorum.
...Scriptoribus Eccleſiaſticis.
De nativitate Domini, Paſſione, Reſurrectione, Regno, & Iudicio ad Florentinam ſororem.
De vocatione gentium ad eandem
Epiſtola ad Ludifredum de Epiſcopi & aliorum clericorum in Eccleſia officio.
Sententiarum, ſive de ſummo bono libri tres.
Regula Monachorum.
De conflictu vitiorum, & virtutum
Expoſitio in Cantica Canticorum.
Liber de viris illuſtribus.
Gloſſarium ex diverſis quæ nomine Iſidori Hiſpalenſis circumferuntur collectum.

Obſervatio.

Mirum eſt, unde tot opera ſancti Iſidori prodie...t, quorum non meminit ſanctus Ildephonſus

Digitized by Google

qui eadem ætate vixit, qua Iſidorus ipſe: Ideo ſ
picor, hæc non eſſe ab ipſo ſancto Iſidoro ſcri
ſed ab aliquo alio ſuperaddita. Certè liber de c
temptu mundi, & Norma vivendi decerpta
ex libro Synonymorum. Item chronicon decerp
eſt ex lib. 5. Ethymologiarum: aut ſi non
decerptum eſt, non eſt veriſimile chronicon b
Iſidoro ſcriptum.

Porrò quæ dicuntur in editione Pariſienſi Co
mentaria in Geneſim, Exodum, &c. dicunt
ſancto Ildephonſo, quæſtiones, ſive expoſiti
Sacramentorum, ex varijs auctoribus collect
qui ſunt duo libri ad Florentinam ſororem
nativitate Domini, &c & de vocatione gent
fortaſsè ſunt duo illi, quorum meminit ſa
Ildephonſus, contra nequitiam Iudæorum.
qui vocantur in editione Pariſienſi de officijs Ec
ſiaſticis, vocantur à ſancto Ildephonſo, de
nere officiorum.

De S. Eligio Epiſcopo 640.

SAnctus Eligius Epiſcopus Noviomenſis, ſ
ſit *homilias ſexdecim*, quæ extant in Biblio
ſanctorum Patrum, tomo 2. edit. 2. Obiit
665. teſte Sigeberto in Chronico: cuius vita ſ
ſatis diligenter libris duobus à B. Audoëno
thomagenſi Præpoſito, extat apud Surium d
Decembris.

De Eſaia Abbate.

ESaias Abbas, qui quo tempore vixerit, i
nire non potui, ſcripſit *homil.* 29. *valdè*
præſertim Monachis ad perfectionem tendent
Extant in Bibliotheca ſanctorum Patrum tom
edit. 2.

Digitized by Google

De S. Maximo Martyre. 650.

Anctus Maximus Monachus Conſtantinopolitanus, & Martyr clariſſimus vixit temporibus ..norii Papæ I. & Heraclii Imperatoris: obiit an.. ſub Vitaliano Pontifice, & Conſtante Impe..re anno Domini 660. Scripſit *plurima*, *quo.. catalogum refert Cardinalis Baronius tomo* 8. *..alium*: nunc extat: *inſignis diſputatio habita ..frica contra Pyrrum Monothelitam*, *quam Græ.., & Latinam edidit idem Card. Baronius in ap..dice ad octavum tomum Annalium.* Extat etiam Bibliotheca ſanctorum Patrum, tomo 6. edit. *..iber de Eccleſiaſt. myſtagogia.* Extant quoque *..lia in S. Dioniſium Areopagitam græce & latine, ..a Pariſiis cum operibus S. Dionyſy.* Extant denique ..o 5. ejuſdem Bibliothecæ ſanctorum Patrum *..turiæ S. Maximi de Charitate, & de Incarna..e Verbi*, ſed cum tranſlatæ ſint è lingua Græ.. in Latinam opera hæreticorum, non multum .. fidendum eſt. Solent enim hæretici in aucto..s bonis transferendis ſæpè ad ſuos errores ſen..tias auctorum bonorum accommodare.

De Deſiderio Cadurcenſi. 650.

Eſiderius Epiſcopus Cadurcenſis in Aquitania, floruit temporibus Dagoberti & Sigiberti Re..m, ut liquet ex epiſtolis, quas ad utrumque ..ribit. Editus eſt autem liber epiſtolarum Deſiderii Henrico Caniſio tomo 5. antiquæ lectionis, ..m libro altero epiſtolarum, quas diverſi Epiſ..opi, & alii ad Deſiderium ſcribunt.

De ſancto Ildephonſo Epiſcopo Toletano. 658.

Anctus Ildephonſus Epiſcopus Toletanus factus eſt anno Domini 658. tempore Vitaliani ..apæ. Obiit anno 667. Scripſit *inſignem tractatum ..e Virginitate B. Mariæ, & alium de perpetua Vir..initate, & parturitione ejuſdem ſanctiſſimæ Deipa-*

Digitized by Google

ræ, & *ſermones duodecim de eadem*, quæ omnia ex-
tant excuſa Pariſiis apud Nivellium anno 15
& inveniuntur in Bibliotheca ſanctorum Patrum
tomo 9. edit. 2. Extat item *liber de viris illuſtri-
bus*, inter opera ſancti Iſidori Hiſpalenſis, ſed cu
titulo ſancti Ildephonſi: alia multa & verſu,
proſa ſcripſiſſe dicitur, quæ non extant. Ob ſing
larem devotionem erga Beatiſſimam Dei matre
& defenſionem perpetuæ Virginitatis ejuſdem V
ginum Reginæ, meruit iſte felix Antiſtes non ſ
lum in terris intueri eam divino ſplendore fulge
tem, ſed etiam ab ea donari præclara veſte Sac
dotali, & quod ſummo gaudio animam ejus
plevit, certus reddi de veſte gloriæ poſt beat
mortem conſequenda: quæ omnia ſcribit Julia
ejus Diaconus, prefatione in librum ſancti Ilde
honſi de laudibus intemeratæ Virginis Mariæ.

De ſancto Juliano Epiſcopo Toletano. 680.

Sanctus Julianus Epiſcopus Toletanus creatu
eſt anno 680. & poſt annos decem obiit. Scrip
ſit *tres libros adverſus Judæos*, qui extant in Biblio
theca ſanctorum Patrum tomo 4. edit. 2. Scrip
etiam *tres libros de futuro ſeculo, quos Prognoſtic
vocavit*, qui extant in Bibliotheca ſanctorum Pa
trum tomo 9. edit. 2. admonet autem Cardina
Baronius in notis ad Martyrologium, die octav
Martii, ſanctum Julianum Epiſcopum Toletanum
non rectè vocari Julianum Pomerium: duo enim
fuerunt Pomerii, unus presbyter, qui ſimplici
dicebatur Pomerius à Gennadio: ſed ab Iſido
& ab aliis dicitur Julianus Pomerius, quem Ge
nadius Maſſilienſis in Catalogo illuſtrium viroru
ſcribit, ſuo tempore vixiſſe, id eſt, ante annum
Domini 500. atque hic videtur eſſe ille, quem tam
ſæpè citat in ſuo Prognoſtico ſanctus Julianus Ar

Digitized by Google

piſcopus Toletanus, de quo nunc agimus.
er fuit Julianus Pomerius Diaconus, qui præ-
onem addidit ad libros S. Ildephonſi, de quo
ſo antè meminimus. Hic autem S. Julianus vi-
at Æra. 724. id eſt, anno Domini 686. Sed
n auctor hujus operis in epiſtola ad Regem Er-
ium ſe Julianum Pomerium nominet, non vi-
o, cur non ipſe Julianus Pomerius dici poſſit, ut
t tres Juliani Pomerii, unus presbyter, alter
aconus, & tertius Epiſcopus.

De Anaſtaſio Nicæno.

Naſtaſius Nicænus Epiſcopus vixit poſt Concilium Trullanum, quiniſextum à Græcis nunpatum, quia Canones addidit Concilio quinto, ſexto generali: citat enim hic auctor Canonem cundum Trullanum. Scripſit *Reſponſionem ad interrogationes de multis capitibus Eccleſiaſticis.* Vide bliothecam ſanctorum Patrum, tomo primo edit. cundæ, ubi notæ marginales cautè legendæ, aut tius delendæ ſunt, quia non ſanam doctrinam ntinent.

ECULUM OCTAVUM

Ab Anno 700. ad 800.

De ſancto Gregorio Juniore. 714.

SAnctus Gregorius Papa II. ſive Junior ſedere cœpit anno ſalutis 714. ſedit annos 17. obiit anno 731. Scripſit *Varia opera*, ſed extant ſolum *Epiſtolæ doctiſſimæ, & multæ*, quarum *una ad ſanctum Germanum* extat in ſeptima Synodo Act. 4. *duæ Græcè, & Latinè ad Imperatorem*

Digitized by Google

Leonem Iſauricum, extant apud Card. Baro
tomo Annalium 9. ad annum 13. Gregorii II.
eundum extant *epiſtolæ ad Boniſacium* anno
cimo Pontificatus; *& ad Carolum Martell*
Turingos, ad Saxones & ad alios anno decimo
tificatus.

De ſancto Anthelmo.

SAnctus Anthelmus, ſive Adelmus Epiſc
fuit in Scotia, & anno Domini 700. ſederet
ex Beda lib. 5. hiſtor. cap. 19. ſcripſit *de Vi*
tate librum, qui extat in Bibliotheca ſanct
Patrum tomo tertio, edit. ſecundæ. Scripſit
de Paſchatis die contra errores Britonum, teſ
da; ejus vita habetur apud Surium die 25. M

De ſancto Marcellino. 717.

SAnctus Marcellinus presbyter vir Apoſtoli
ſocius fuit S. Suiberti, primi Verdenſis Epiſc
pi, qui obiit anno Domini 717. Sed ipſe B. M
cellinus diutius multo vixit, & ſcripſit *vitam ſ*
Suiberti, quæ extat apud Surium die primo M
tii, atque ad relationem factam ex hoc libr
Marcellini, S. Suibertus canonizatus fuit po
à Leone III. Pontifice anno 804.

De ſancto Germano Conſtantinopolitano. 730.

SAnctus Germanus Epiſcopus Conſtantinopo
tanus vixit temporibus Gregorii II. Papæ, &
Leonis Iſaurici Imper. hæretici. Multa propter
cras Imagines, & fecit egregiè, & pertulit fort
ter: tandem nonagenarius in exilio mortuus e
anno Domini 730. Scripſit *multa*. Extat nunc *Th*
ria rerum ſacrarum in Bibliotheca ſanctorum Pa
trum tomo 6. edit. 2. Extant etiam *epiſtolæ*
Græcè, & Latinè, ejusdem ſancti Germ

Digitized by Google

Sc.t.. Ladn. fr Chat. - A. 3. 24

onCilio ſecundo Nicæno, act. 4. quarum ter-
valdè prolixa eſt, quibus epiſtolis præponitur
ola Gregorii Papæ ſecundi ad Germanum. Ex-
apud Henricum Caniſium tomo 3. antiquæ
onis, *fragmentum Græcolatinum Orationis ejuſ-
de hæreſibus.*

De Venerabili Beda.

Enerabilis Beda presbyter Anglus floruit eo-
dem tempore; anno ſiquidem Domini 731. in
s erat, ut ipſe teſtatur in fine quinti libri hiſto-
Anglicanæ. Scripſit *plurima*, quæ octo tomis
tinentur.

Primus Tomus

Continet ea, quæ ad Grammaticam, Arithme-
am, Geometriam, Aſtronomiam, Muſicam, &
iles artes pertinent.

Secundus Tomus

ntinet *librum de natu-
a rerum.*
temporum ratione.
ſex ætatibus mundi.
*temporibus ad intelli-
gendam ſupputationem.*
*nporum ſacræ Scrip-
turæ.*
ntentias ex Cicerone.
& Ariſtotele.
Proverbiis.

*De ſubſtantiis Elemento-
rum.*
*Philoſophiæ libros qua-
tuor.*
*Librum de Paſcha, ſive
Æquinoctio.*
*Epiſtolam de divinitatio-
ne mortis & vitæ.*
Librum de Arca Noë.
*Librum de linguis gen-
tium.*
Denique oracula ſibyllina.

Tertius Tomus

Continet *libros quin-
hiſtoriæ gentis ſuæ
n Epitome.*

*Vitas ſanctorum Guth-
berti, Felicis, Vedaſti, Co-
lumbani, Attalæ, Patricii,*

R 3

Digitized by Google

Euſtacii, *Bertolfi*, *Arnolphi*, *Burgundoforæ*.

Item *carmen de Juſtini martyrio*.

Martyrologium.

De ſitu Hieruſalem.

Interpretationem ... *num Hebraicorum*, ... *Græcorum in ſacris* ... *bliis occurentium*.

Excerpta, & *coll*... *nea*.

Quartus Tomus

Continet *explanationem in Pentateuchum*, & *libros Regum*.

Item *in Samuëlem explanationum allegoricarum libros quatuor*.

Item *explanation*... *Eſdram*, *Tobiam*, ... *Proverbia*, & *Cant*...

Denique *de Tab*... *culo*, & *vaſis*, *ac veſt*... *ejus libros duos*.

Quintus Tomus

Continet *Commentaria in totum novum teſtamentum*, *exceptis epiſt*... *B. Pauli*.

Sextus Tomus

Continet *retractationes*, & *quæſtiones in Acta Apoſtolorum*.

Commentaria in omnes epiſtolas ſancti Pauli ... *Auguſtini ſententiis*, ... *verbis excerpta*.

Septimus Tomus

Continet *homilias de tempore*, & *de ſanctis plurimis*.

Item *librum de muliere forti*.

Librum de officiis.

Scintillas ſive locos com... *munes*.

Fragmenta in libros Sa... *pientiales*, & *Pſalter*... *verſus*.

Octavus Tomus

Continet *lib. de templo Salomonis*.

Librum de creatione ſive ... *opere ſex dierum*.

Digitized by Google

[Quæ]ſtiones in Octateu-[chum].
[In q]uatuor libros Regum.
[Quæ]ſtiones varias.
[Com]mentaria in Pſalſ-[mos].
Commentaria in Boëtii librum de Trinitate.
De verbis Chriſti.
Meditationes Paſſionis.
De remediis peccatorum.

Obſervatio prima.

Extat Induculus operum venerabilis Bedæ ab [ip]ſomet ſcriptus, ut etiam vita ejuſdem uſque ad [ann]um ætatis quinquageſimum nonum ab ipſo de[ſcri]pta eſt poſt hiſtoriam gentis ſuæ. Aliqua opera [pos]tea ſcripſit. Vixit enim longiſſimam vitam, ideò [mir]um non eſt, ſi aliqua nunc ejus nomine cir[cumfe]rantur, quorum ipſe in Indiculo ſuo non me[mi]nit.

Obſervatio ſecunda.

Non deſunt, qui à Catalogo operum venerabi[lis] Bedæ demere velint Commentaria in epiſtolas [P]auli ex Auguſtini verbis contexta. Sed nullus pro[ba]bilius id fecit, quam Card. Baronius: ſiquidem [tom]o 7. Annalium ad annum Chriſti 562. refert [ex] Caſſiodoro, Petrum quendam Abbatem Tripo[lita]num ſancti Pauli epiſtolas exemplis opuſculo[rum] ſancti Auguſtini ſubnotaſſe, ut per os alienum [ſui] cordis declararet arcanum: quæ ita locis ſingu[lis] competenter aptavit, ut hoc magis ſtudio Beati [Au]guſtini credas eſſe profectum. Mirum eſt enim [sic] alterum ex altero dilucidaſſe, ut nulla verbo[ru]m ſuorum adjectione permixta, deſiderium cor[dis] proprii compleſſe videatur, hæc Caſſiodorus. [Cen]ſet igitur Card. Baronius Commentaria illa in [epiſ]tolas ſancti Pauli, non Bedæ eſſe presbyteri, [ſed] Petri Tripolitani Abbatis. Quia verò in præ[fati]one Bedæ in epiſtolas habentur hæc verba, "In

Apoſtolum quæcunque in opuſculis ſancti A ſtini expoſita inveni, cuncta per ordinem tra bere curavi". Reſpondet Card. Baronius, eam fationem non eſſe Bedæ, ſed alicujus, qui, u Commentaria Bedæ adſcriberet, illa verba ad

Ego vero quamvis à viro doctiſſimo, & op & mihi, cum viveret conjunctiſſimo valde diſſentiam: exponam tamen rationes, quæ me vent, ut exiſtimem iſta commentaria verè eſſe B & judicium lectori relinquam.

Primum, Præfatio illa non eſt quidem à B his commentariis adjuncta; ſed tamen tota ta eſt à verbis Bedæ, quæ habentur ad finem riæ, ſive epitomes, cui ſubjecerat ipſe Beda ſuam, & indiculum operum ſuorum, ut Card. Baronius affirmat, tomo 8. Annalium ad an Domini 731. ubi ipſum indiculum, qui in m codicibus deeſt, ad verbum ponit, & in eo culo Bedæ à Card. Baronio repræſentato ſunt verba, In Apoſtolum quæcunque in opuſcu Auguſtini expoſita inveni, cuncta per ordinem ſcribere curavi. Neque eo loco Card. Baro dicit ea verba non eſſe Bedæ, neque credibile ullum fuiſſe tam audacem, & temerarium, diculo Bedæ aliquid addere vellet.

Quod ſi verba illa ſunt Bedæ, ut verè ſunt, eeſſe eſt omnino, aut Bedam eſſe mentitum, q nemo diceret, aut commentaria illa verè Bedæ.

Deinde, ſi ea commentaria non ſunt Be certe ſequitur, ut Beda, qui tam diligenter in utr que teſtamenti libris explanandis laboravit, ſolu Apoſtolum prætermiſerit, cujus epiſtolæ nobiliſſi ma pars ſcripturarum eſſe videntur.

Præterea quid impedit, quo minus duo auc res, Petrus Abbas, & Beda presbyter diverſis te

ibus, & locis eodem ſtudio in Paulo ex Augu-
ti ſcriptis explicando deſudaverint; ſi commen-
ium Petri Abbatis haberemus, & eo collato
n commentario Bedæ, unum, & idem eſſe ui-
erimus: tum planè fatendum eſſet, non eſſe hoc
us Bedæ adſcribendum: ſed cùm illud non ex-
, licet omninò exiſtimare, diverſum ab iſto fu-
:, id eſt, ex diverſis Auguſtini ſententiis ver-
:eque conflatum.

Obſervatio Tertia.

Ex vitis Sanctorum, quæ habentur tertio tomo
dæ, quædam ſunt, quæ ab ipſo Beda ſcriptæ
n ſunt. Certè vita ſancti Patricii duobus libris
mprehenſa, non habetur in indiculo, & ſatis
nſtat ſcriptam à Probo, ut in extremo libro ſe-
ndo legitur: ſic etiam vitam S. Columbani non
da, ſed Jonas ſcripſit: & vitam S. Arnulphi,
ulus diaconus ſcripſit, non Beda: ſic etiam in-
Collectanea, & flores, quæ habentur 3. tomo
ıil ferè eſt, quod ſit Bedæ ingenio dignum.
ɔllectaneum de luminaribus Eccleſiæ habetur
iam in 4. tomo S. Hieronymi, & nec Hierony-
i, nec Bedæ eſt. Collectaneum de quatuor ge-
:ribus ligni in Cruce Domini, nihil ſolidi habet.
'ratiuncula, ubi invocantur tres Jacobi, & alte-
., ubi invocantur Angelus Vriël, & Rumiël,
nge abſunt à gravitate, & ſcientia Bedæ; ſed
cut ſunt inter opera Bedæ aliqua, quæ non ſunt
edæ, ita deſunt commentaria in Iſaiam, Hiere-
iiam, Danielem, & duodecim Prophetas mino-
:s, quæ in indiculo operum Bedæ numerantur
: periiſſe videntur.

De ſancto Joanne Damaſceno. 731.

S Anctus Joannes Damaſcenus, vir magnæ do-
ctrinę, & ſanctitatis, æqualis fuit venerabilis
edæ, & unus Occidentem, alter Orientem ſa-

Digitized by Google

pientia ſua illuſtravit, nam tempore Grego[illegible] cundi Papæ, & Leonis Iſauri Imperatoris [illegible] ſcripſit *Orationes pro defenſione ſacrarum ima[illegible] adverſus prædictum Leonem* circa annum D[illegible] 731. ſed diu poſtea ſupervixit, & multa paſſ[illegible] ab Imperatore Conſtantino Copronymo p[illegible] fidem Catholicam. Itaque longe à veritate ab[illegible] qui Damaſcenum tempore Theodoſii ſenior[illegible] ruiſſe ſcribunt. Scripſit *multa præclara oper[illegible]* que in primis *libros quatuor de fide Orthodo[illegible]* quibus ipſe primus univerſam Theologiam [illegible] ordine comprehendit. Eum imitati ſunt M[illegible] ſententiarum, & Doctores, qui Scholaſtici d[illegible] tur. Scripſit præterea *Orationes tres doctiſſ[illegible] utiliſſimas adverſus impugnatores ſacrarum I[illegible] num*. Scripſit etiam *alia minora opuſcula.*

De Logica lib.	1
De Phyſica.	1
De introductione dignitatum.	1
De duabus voluntatibus Chriſti.	1
De centum hæreſibus.	1
De triſagio.	1
De altercatione Chriſtiani, & Saraceni.	1
Hiſtoriæ Barlaam, & Jophat.	1
De his qui in fid[illegible] mierunt Oratio[illegible]	
Paralellorum.	
De transfiguratione C[illegible] ſti.	
De nativitate B. V[illegible] nis & de ejuſdem [illegible] mptione Oratio[illegible]	
Adverſus Manich[illegible] Dialogum.	
Vitæ ſancti Steph[illegible] nioris.	

Acceſſerunt nuper *liber ejuſdem Damaſceni* [illegible] *tra Acephalos ſed mutilus*: & *alius contra Neſto[illegible] nos*. apud Henricum Caniſium tomo 4. antiq[illegible] lectionis.

Obſervatio.

Ex his operibus nihil in dubium revocari po[illegible]

Digitized by Google

iſtoria Barlaam : & Oratio de his qui in fide
ierunt. Hiſtoria Barlaam, & Joſaphat inſignis
ilis eſt. Sed quia Barlaam, dum inſtruit diſci-
n ſuum Joſaphat, jubet eum credere in Spi-
ı ſanctum ex Patre, & Filio procedentem:
atio exorta eſt, an hoc opus eſſe potuerit Joan-
Damaſceni, qui libro primo de fide Orthodo-
ap. 11. docet Spiritum ſanctum non procede-
c filio, ſed per filium. Sed reſponderi poteſt,
ſtoria Barlaam particulam illam, ex filio, vi-
additam ab aliquo, nam in nova editione per
um caſtigata, non habetur ex filio. Dubitatio
que exiſtit, an hæc narratio ſit vera hiſtoria,
otius conficta ad erudiendos nobiles adoleſ-
es; qualis eſt vita Cyri apud Xenophontem.
erum veram hiſtoriam eſſe conſtat ex eo, quod
ctus Joannes Damaſcenus in fine hiſtoriæ in-
at ſanctos Barlaam, & Joſaphat, quorum res
as ſcripſerat, & Eccleſia Catholica in Marty-
gio deſcriptos veneratur, die 27. Novembris,
lem ſanctos Barlaam, & Joſaphat.
Oratio de his, qui in fide migraverunt, ſcrupu-
ı injecit, quia narrat Falconillam precibus Pri-
Martyris, & Traiani animam precibus S. Gre-
ii Papæ ab inferni ſuppliciis liberatas, quæ nar-
ones falſæ eſſe videntur, & fabulis ſimiliores,
m hiſtoriæ. Sed fieri poteſt, ut ſanctus Joan-
Damaſcenus, quamvis alioqui doctus, & pru-
ıs, iſtis narrationibus facilè fidem habuerit, ne-
e de veritate earum inveſtiganda ſollicitus fuerit.

De ſancto Bonifacio Moguntino. 740.

Anctus Bonifacius natione Anglus Archiepiſ-
copus Moguntinus, & Martyr, vixit tempori-
s Gregorii ſecundi, & tertii, & Zachariæ Pon-
icum Romanorum, & obiit anno 755. Scripſit

Digitized by Google

epiſtolas multas, quæ excuſæ extant anno 16
Mogunt. de ejus rebus geſtis, vide Card. Baroni
tomo 9. Annalium, ad annum 755.

De Antonio Meliſſa.

ANtonius Meliſſa Monachus ſcripſit *libros*
communium locorum ad virtutes ſequendas,
vitia fugienda, quos ex Patribus collegit: & qu
niam ultimus, quem citat, eſt ſanctus Joan
Damaſcenus, ideo hoc loco eum poſuimus, c
veram ætatem ejus ignoraremus. Extant hi lib
Bibliotheca ſanctorum Patrum tomo quinto,
tionis ſecundæ. Sed cautè legendi ſunt, quo
ab hæreticis latinitate donati, & impreſſi ſunt.
de obſervationes Jacobi Billii additas ad epi
Iſidori Peluſiotæ: & Frontonis Ducæi notas,
Indicem expurgatorium Romæ impreſſum an
1607.

De Hadriano Papa primo. 772.

HAdrianus Papa primus ſedere cæpit in A
ſtolica ſede anno Domini 772. Conſtan
Copronymo hæretico imperante, & ſedit annis
minus uno menſe cum dimidio, uſque ad an
Domini 795. Vir fuit ſanctus, & eruditus, &
ter *epiſtolas multas*, quæ extant partim in ſept
Synodo Act. 2. partim inter epiſtolas Pontifici
ſcripſit *inſignem librum pro defenſione ſeptimæ Sy*
nodi, & *reſponſionem ad librum miſſum à Caro*
Rege Francorum ex Conſilio Francofordienſi, qui
ber Hadriani Papæ extat poſt ſeptimam Synod
in nova editione Romana Conciliorum Gener
lium, Græcè, & Latinè impreſſorum anno 161
Sciendum eſt autem librum, cui reſpondet Hadri
nus, non fuiſſe compoſitum à Carolo Rege [u
hæretici Iconoclaſtæ falsò affirmant] ſed eſſe li
brum

n continentem objectiones adverſus ſeptimam
odum, quam Patres Concilii Francofordien-
arbitrati ſunt celebratam fuiſſe ſine conſenſu
iani Pontificis, & erroribus multis ſcatere,
e ideo non recipiendam, ſed rejiciendam vi-

De Paulo Diacono. 774.

Aulus Diaconus Aquileienſis, à ſecretis erat Deſiderii Regis Longobardorum, quando per olum Regem Francorum Deſiderius captus, Regnum ipſius everſum fuit anno Domini 774. deinde Monachus Caſſinenſis factus piè, & giosè vitam duxit, ut ſcribit Leo Hoſtienſis in onico Caſſinenſi lib. 2. c. 17. ſcripſit *libros ſex de is Longobardorum.* Scripſiſſe etiam dicitur libros oriæ Romanæ, quos videmus adjunctos hiſtoriæ tropii poſt imperium Joviani, ubi diſiit Eutro-s. Sed viri docti negant eos libros eſſe Pauli iconi. Scripſit præterea *in regulam S. Benedicti,* Leo Hoſtienſis teſtatur loco notato; & ea dici-haberi manuſcripta in monaſterio Caſſinenſi. ripſit *hymnos ſacros*, quorum unus, qui incipit, queant laxis reſonare fibris, ab Eccleſia frequen-ur in natali S. Joannis Baptiſtæ. Denique ſcrip-*homilias, & alia*, quæ non extant, niſi manu-ipta in Bibliothecis.

De Paulino Aquileienſi. 780.

P Aulinus Aquilejenſis Epiſcopus vir doctus, & pius tempore Caroli Magni ſcripſit *contra Fe-em, & Elipandum librum de ſancta Trinitate*, i extat in Bibliotheca ſanctorum Patrum tomo edit. 2. obiit anno Domini 902. clarus miracu-is.

Digitized by Google

De Albino Alcuino. 780.

ALbinus Alcuinus Anglus Bedæ diſcipulus, Gallias à Carolo Rege Francorum evoca *multa* ſcripſit, è quibus extant.

Liber de divinis officiis.
Epiſtola ad Carolum Regem.
Et altera ad Odvin presbyterum.

Hæc, inquam, extant in codice impreſſo Col niæ anno 1568. cum aliis ſeptem auctoribus de e dem argumento.

Extant præterea in Bibliotheca ſanctorum trum tomo 3. edit. 2.

Quæſtionum in Geneſim liber. 1
In Eccleſiaſten. 1
De virtutibus, & vitiis. 2
Quæſtionum de Trinitate.
De Trinitate, libri.
De ratione animæ Epiſtola ad Eulalium.
De divinis officiis.

Extant etiam *epiſtolæ ejuſdem Albini* num. apud Henricum Caniſium tomo 1. antiquæ lecti nis. Edita ſunt denique *opera omnia Alcuini Pa ſiis, in quibus ſunt* etiam libri ſeptem, contra licem, lib. 4 contra Elipantem, Poëmata varia, vita ipſius Alcuini à contemporaneo ſcripta. O autem anno 804.

SECULUM NONUM

Ab Anno 800. ad 900.

De ſancto Nicephoro. 811.

SAnctus Nicephorus Epiſcopus Conſtanti nopolitanus vixit tempore Leonis tertii Pon tificis, ad quem anno Domini 811. mi *epiſtolam valde prolixam*, quæ extat tomo 9. A

Digitized by Google

ım Card. Baronii. Scripſit etiam *chronicon*, l extat in Bibliotheca ſanctorum Patrum tomo dit. 2. Scripſit *quoque quotuor opuſcula contra omachos*, quæ extant apud Henricum Caniſium o 4. antiquæ lectionis. Tandem vir ſanctiſſimus ıter fidei confeſſionem in exilio obiit anno nini 828.

De Uſuardo. 812.

USuardus Monachus natione Gallus, Alcuini diſcipulus, juſſu Caroli Magni *Martyroum* ſcripſit *ſatis accuratum*, & *celebre*, quo mul- Eccleſiæ uſæ ſunt.

De ſancto Ludgero. 812.

Anctus Ludgerus primus Epiſcopus Monaſterienſis, vixit tempore Caroli Magni Imp. de ɔ illud inſigne narratur, quod cum ab Imperae vocatus ſemel, atque iterum ire recuſaſſet, òd in Dei laudibus recitandis occupatus eſſet: ipſe apud Imperatorem ſe purgavit, quod ma- :i Domino obſequium tunc præſtaret, & à pio, religioſo Imperatore mirificè inde laudatus fuit. ripſit *poſt S. Marcellinum Epiſtolam egregiam vita*, & *miraculis ſancti Suiberti*, quæ extat apud ırium die primo Martii. Dicitur etiam ſcripſiſſe r *geſtas ſancti Bonifacii Epiſcopi*, & *Martyris*, *at- e Apoſtoli Germaniæ*.

De Aponio. 812.

APonius vir doctus ſcripſit *in Cantica Canticorum Salomonis*: quod opus extat in Bibliotheı ſanctorum Patrum tomo 1. edit. 2. & floruiſſe icitur anno Domini 812.

S 2

Digitized by Google

De Eginarto. 814.

EGinartus Cancellarius Caroli Magni ſcr *ejus vitam ſatis diligenter*. Scripſit etiam *hi riam Francorum*. Scripſit quoque *de tranſlat ſanctorum Petri, & Marcellini proſa, & ver* quæ extant apud Surium tomo 7. die 2. Junii. T dem Monachus, & Abbas relicto ſeculo factus

De Smaragdo. 820.

SMaragdus Abbas Monaſterii ſancti Mich ad Moſam, compoſuit librum *de vitandis vi & tenendis virtutibus*, quem inſcripſit *Diadem nachorum*. Scripſit etiam in Regulam ſancti Be dicti & in Evangelia & Epiſtolas totius anni Com mentarium ex Patribus collectum. Et alia no nulla quæ à Trithemio enumerantur. Floruit tem ſub Ludovico Pio Imperatore.

De Claudio Scoto. 820.

CLaudius Scotus vixit tempore Ludovici Imperatoris, cujus expeditionis in Nor nos meminit præfatione Commentarii in thæum: Contigit autem ea expeditio anno ſec Ludovici, qui fuit annus Domini 815. Fert auctor ſcripſiſſe *non ſolum in Matthæum, ſed in Geneſim, Exodum, Leviticum, Numeros, D terenomium, Joſue, Judicum, & Ruth*. an hæc extent ignorare me fateor.

De Jona Aurelianenſi. 820.

JOnas Epiſcopus Aurelianenſis eodem imper te Ludovico ſcripſit *libros tres*, qui extant, *verſus Claudium Epiſcopum Taurinenſem pro fenſione ſacrarum Imaginum, & ſigni ſanctæ Cru & peregrinationum ad loca ſancta*. Sed hic tamen

.ctor cautè legendus eſt, quoniam laborat eodem
rore, quo Agogardus, & reliqui ejus ætatis Galli,
ui negabant ſacris Imaginibus ullum deberi cul-
m religioſum, de qua re, vide Anaſtaſium Biblio-
ecarium præfatione in ſeptimam Synodum.

De Dungalo. 820.

DUngalus Diaconus, eodem Ludovico Impe-
rante, librum ſcripſit de Cultu Imaginum ad-
erſus eundem Claudium Taurinenſem. Qui liber
orſim primum editus, cum aliis poſtea relatus eſt
auctarium tertiæ editionis Bibliothecæ ſanctorum
atrum, oſtendit autem Dungalus ſe ſcripſiſſe cir-
a annum Domini 820.

De ſancto Theodoro Studite. 820.

SAnctus Theodorus Studites, vir admirandus, &
potens opere, & ſermone, dimicavit pro cultu
crarum Imaginum, & contra hæreſim defenden-
m adulterium poſſe fieri licitum ex diſpenſatio-
e, uſque ad exilia, carceres, & ſupplicia varia.
andem miraculis clarus migravit in cælum anno
omini 826. vide Card. Baronium tomo 9. An-
alium, ubi fuſiſſimè de hoc ſancto viro agit, &
æpè fragmenta epiſtolarum ejus adducit. Scripſit
*piſtolas plurimas, ſupra 200. utiliſſimas, & docti-
imas*, quarum duæ extant in Bibliotheca ſancto-
um Patrum tomo 3. edit. 2. Extat etiam apud
urium die 16. Decembris *vita ſancti Platonis Ab-
atis, prædeceſſoris ſancti Theodori, ab ipſo ſancto Theo-
oro Studite conſcripta.* Extant quoque *Catecheſes,
& homiliæ ejuſdem Theodori Studitæ* editæ Antver-
piæ interpretibus partim Andræa Scotto Societatis
Jeſu presbytero, partim Joanne Livineio Canoni-
co. Extat denique *Oratio de Cruce, ejuſdem auctoris*
in 2. tomo de Cruce Jacobi Greſeri Societatis Jeſu.

Digitized by Google

De Halitgario. 830.

HAlitgarius Epiſcopus Cameracenſis, vixit te-pore Ludovici Pii, & ſcripſit *libros quin- de vitiis, & virtutibus, & ordine pœnitentium*, q- extant apud Henricum Caniſium, tomo quin- parte ſecunda antiquæ lectionis.

De Amalario Fortunato. 830.

AMalarius Fortunatus Epiſcopus Trevire- floruit tempore Gregorii quarti ſummi Pon- ficis, & Ludovici Pii Imperatoris, cui libros ſu- dedicavit. Scripſit *libros quatuor de Eccleſiaſticis ficiis*. Item ſcripſit *librum de ordine antiphonarii*, quo ſe miſſum fuiſſe teſtatur à Ludovico Impe- tore ad Gregorium 4. Pontificem.

De Nithardo. 830.

NIthardus Caroli Magni nepos ex Bertha filia ſcripſit *libros quatuor de diſſidio filiorum Lu- vici Pii Imp.* incipit autem ab exceſſu Caroli Ma- id eſt, ab anno Domini 814. & perducit hiſtori- ad annum Domini 843. extat hæc hiſtoria c- chronico Frodöardi, & Annalibus Francoru- excuſa Pariſiis anno Domini 1588.

De Freculpho Lexovienſi. 830.

FReculphus Monachus ſancti Benedicti, & po- ſtea Epiſcopus Lexovienſis eodem Ludovic- Imperatore floruit. Scripſit enim *ad Juditham Lu- dovici uxorem libros quinque hiſtoriæ univerſalis à orbe condito, uſque ad annum Domini ſexcenteſimum*, ſed ipſe vixit uſque ad annum Domini 840. in e- autem falſus fuiſſe invenitur, quod ſcripſit tom- ſecundo libro quarto cap. 20. Gothos ab Arianis ad fidem Chriſtianam fuiſſe converſos: ſcribit enim Theodoretus lib. 4. hiſtor. cap. ultimo, Gothos ab

hila Epiſcopo fidem Catholicam fuiſſe edoctos, ɔoſteà tum ipſum Ulphilam, tum ejus popuıb Arianis fuiſſe ſeductos, neque enim hærePaganos convertere, ſed Catholicos pervertoorunt, ut ſcribit Tertulianus in libro de præɔtionibus.

De Hilduino Abbate. 830.

[Ilduinus Abbas ſancti Dionyſii petente Imp. Ludovico Pio ſcripſit *Areapogitica*, quæ excum epiſtolis præfixis Ludovici ad Hilduinum, lilduini ad Imperatorem. Reperiuntur hæc apud ùm tomo quinto die 9. Octobris. Sed quod in emo libro Hilduinus ſcribit, paſſum eſſe ſan- Dionyſium anno Domitiani 16. ingruente, & iſti 96. non caret dubitatione: nam ſanctus Igus Martyrium fecit anno 11. Trajani, teſte to Hieronymo de Script. Eccl. in Ignatio. Sanautem Dionyſius martyrio conſummatus eſt ſanctum Ignatium, quem nominatim citat in) de divinis nominibus cap. 4. citat autem ex ola ad Romanos, quam ſcripſit ſanctus Ignaillo ipſo anno, quo mortuus eſt: notum veeſt Trajanum poſt Domitiani, & ſucceſſoris Nervæ obitum, imperaſſe. Itaque neceſſe eſſe tur, ut ſanctus Dionyſius non ſub Domitiano, ſub Trajano, vel Hadriano, & non anno Chri-)6. ſed poſt annum Domini centeſimum obie-

De Theodulpho Aurelianenſi Epiſcopo. 835.

'Heodulphus Abbas Floriacenſis, ac deinde Epiſcopus Aurelianenſis tempore Ludovici Imperatoris floruit laude ingenii. Scripſit enim *a*, *& ſoluta oratione*, *& verſibus*; illius eſt car-, quod canitur in die Palmarum, Gloria, laus,

Digitized by Google

& honor tibi ſit Rex Chriſte redemptor. *multa carmina ipſius* extant in Bibliotheca ſanctorum [Pa]trum tomo 8. edit. 2. extat etiam apud Card. [Ba]ronium tomo 9. Annalium, ad annum Dom[ini] 835. *epiſtola lectu digna ad Clerum ſuum Am[bia]nenſem.*

De Rabano Epiſcopo Moguntino. 835.

RAbanus Maurus, natione Germanus A[bbas] Fuldenſis fuit tempore Ludovici Pii Imp. E[pi]copus Moguntinus creatus eſt tempore Loth[arii] ejus filii. Obiit anno Domini 856, tempore Lu[do]vici Junioris Imp. vir fuit æquè doctus, ac p[ius]. Scripſit *multa & verſu, & proſa.* Edidit *com[men]taria in univerſam ſacram Scripturam utriuſq[ue Te]ſtamenti.* Edidit etiam *libros tres de Inſtitutione [Cle]ricorum*, qui extant cum aliis multis ſimilis ar[gu]menti impreſſi Coloniæ anno 1568. Sed præter [cæ]tera ſcripſit in flore ætatis ſuæ *opus admirandum [ſo]luta, & ligata Oratione de laudibus ſanctæ C[rucis] ad Gregorium IV. Papam anno Domini* 843. [quod] mortuo Gregorio miſit ad Sergium ſucceſſo[rem]. Extat hoc opus editum ſtudio Jacobi Wimph[elin]gii anno 1501. inter opera Rabani, & Com[men]tarium in Threnos, quod ab aliquibus tri[buitur] ſancto Hieronymo; ſed verè Rabani eſt, non [Hie]ronymi, ut diximus ſuprà.

De Strabo Fuldenſi. 840.

STrabus Fuldenſis Monachus Rabani diſcipul[us] ex Magiſtri operibus decerpens explication[es] Scripturarum, compoſuit *gloſſam, quæ dicitur [ordi]naria in ſcripturas utriuſque teſtamenti*, quæ po[ſtea] aucta, & ornata à poſterioribus fuit.

Digitized by Google

De Walafrido Strabone. 849.

WAlafridus Strabo à vitio oculorum ſic appellatus, Abbas Augiæ ſcripſit *de rebus Eccleſiaſticis librum ſatis utilem*, qui extat cum aliis ſimilibus libris una impreſſis Coloniæ anno Domini 68. & poſtea Romæ anno 1590. Scripſit etiam *as libros de ſanctis Gallo Abbate, & Othmaro*, i extant apud Surium die 16. Octobris, & die 16. ovembris. Claruit tempore Ludovici Pii Imp. & iiſſe dicitur anno Domini 849.

De ſancto Eulogio Martyre. 850.

Anctus Eulogius Martyr, & Epiſcopus electus Toletanæ Eccleſiæ, vixit tempore perſecutionis racenorum, qui Cordubæ ſedem Regni conſtierant: Incidit autem ea perſecutio, in qua multi orioſi martyres compendio mortis fa[illegible] vitam ernam poſſederunt in annos Domini 850. & 851. nctus igitur Eulogius occaſione perſecutionis ipſit *memoriale martyrum*; *ubi tribus libris deſcrip martyria Cordubenſium martyrum*.

Item *Apolgeticum pro martyribus*.

Item *epiſtolas aliquot*.

Item *documentum ſive exhortationem ad martyrium*; *ſive documentum martyriale*.

Extant in Bibliotheca ſanctorum Patrum tomo edit. 2. Tandem & ipſe ſanctus Eulogius Martyr occubuit anno Domini 859. Vide Annales ard. Baronii ad hunc annum.

De Haymone Halberſtatenſi. 850.

HHymo Epiſcopus Halberſtatenſis, diſcipulus quondam Alcuini plurima dicitur ſcripſiſſe in mnes ſcripturæ divinæ libros. Sed utrum omnia tent, ignoro.

Extant *Commentaria in Pſalmos*.

Digitized by Google

Item *in epiſtolas omnes ſancti Pauli.*
· Item *in Prophetas omnes, & Cantica Canticorum.*
· Item *in Apocalypſim.*
Item *in Evangelia homiliarum tomi duo.*
Item *de Chriſtianarum rerum memoria libri tres.*
Obiit anno Domini 853. ex Annalibus Cæſ. Baronii ad hunc annum. Alii aliter ſcribunt.

De Angelomo. 850.

ANgelomus Monachus Gallus floruit Lothar. Imp. tempore. Scripſit *in quatuor libros Regum & in Cantica Canticorum ex antiquis Patribus explicationem.*

Porrò præfatione in cantica laudat Imperatorem Lotharium Angelomus, quod Imperio dimiſſo Monachus factus ſit, & in Monaſterio obierit.

De Chriſtiano Druthmaro.

CHriſtianus Druthmarus Monachus Gallus ſcripſit *Commentarium in Evangelium S. Matthæi*, quod extat impreſſum anno 1530.

De Paſchaſio Ratberto. 850.

PAſchaſius Ratbertus Abbas Corbeienſis floruit tempore Leonis quarti Papæ & Caroli Calvi Regis. Scripſit inſignem librum *de Corpore & ſanguine Domini*, qui extat in Bibliotheca ſanctorum Patrum tomo 6. edit. 2. ſcripſit etiam *vitam ſancti Adhelardi Abbatis*, quæ eſt apud Surium die 2. Januarii. ſcripſit quoque *in Threnos Hieremiæ libros*, qui editus eſt Coloniæ anno 1532. Hic auctor primus fuit, qui ſeriò & copioſe ſcripſit *de veritate Corporis & ſanguinis Domini in Euchariſtia*, contra *Bertramum Presbyterum*, qui fuit ex primis qui eam in dubium revocarunt.

Digitized by Google

De Simeone Metaphraſte. 950.

Imeon Metaphraſtes floruit paulò antè annum Dom. 859. ſiquidem Pſellus, qui hoc anno ebat, orationem habuiſſe dicitur in funere Si- onis Metaphraſtæ. Vide Annales card. Baronij hunc annum. Scripſit *vitas Sanctorum per ſingu- menſes*, quas habemus latinitate donatas in to- s Aloyſii Lipomani, & ex parte apud Surium, vitis Sanctorum. Illud autem eſt obſervandum, Metaphraſte ſcriptas fuiſſe hiſtorias de vitis nctorum multis additis ex proprio ingenio, non res geſtæ fuerunt, ſed ut geri potuerunt: addit im Mataphraſtes multa colloquia, ſive dialogos artyrum cum perſecutoribus; aliquas etiam con- ſiones adſtantium Paganorum in tanto numero, incredibiles videantur: denique miracula pluri- a, & maxima, in everſione templorum, & Ido- um, & in occiſione perſecutorum: quorum lla eſt mentio apud veteres hiſtoricos. Illud quo- e obſervandum eſt, aliquas hiſtorias Sanctorum leri additas à poſterioribus, & non omnes eſſe ctoris eiuſdem. Inveniuntur enim vitæ aliquæ nctorum, qui poſt obitum Metaphraſtę vixerunt, od etiam notavit Card. Baronius tom. 10. An- lium, ad annum 859.

De Lupo Abbate. 850.

Lupus Abbas Monaſterii Ferrarienſis in Gallia, ſcripſit librum Epiſtolarum qui extat. Cum- ue inter ceteros ſcribat ad Benedictum tertium Pa- am, hinc illum hoc tempore floruiſſe colligitur. Quod etiam patet ex ſynodo ſueſſionenſi anno 853. abita apud ſanctum Medardum, cui lupus hic Abbas interfuit, ut ſynodi acta teſtantur.

Digitized by Google

De Nicolao Papa primo. 858.

NIcolaus Papa primus ſedere cœpit in Apo- lica ſede anno Dom. 858. & ſedit annos em. Vir fuit ſanctitate, & doctrina, necnon m animi conſtantia, & virtute præditus. Scripſit *tolas plurimas*, quæ extant ſeorſim ab alijs Po ficiis epiſtolis in uno magno volumine ſimul cuſæ, quarum præcipua eſt ad Michaelem Imp atorem, quam ab ipſo Pontifice compoſitam fu teſtatur Anaſtaſius Bibliothecarius in ejus vita: quoniam ſtylus eſt idem omnium epiſtolarum colligi poteſt, omnium eſſe auctorem eun Nicolaum, non autem, qui ei à ſecretis era

De Photio Epiſcopo Conſtantiopolitano. 858.

PHotius Epiſcopus Conſtantinopolitanus te pore Nicolai Pontificis Michaëlis Imp. v fuit homo magnæ eruditionis, ſed maioris ne tiæ. Scripſit *Nomocanonem*, qui extat cum i pretatione Balſamonis. Scripſit etiam *ingentem bliothecam*, quæ etiam extat. Vide de ejus tione, ob quam corrupit epiſtolas Pontificum manorum, & finxit Synodos, Tomum te Conciliorum generalium Græcè, & Latinè Ro excuſorum: necnon Card. Baronij tomum Annalium.

De Niceta David. 858.

NIceta cognomento David vixit iiſdem poribus, quibus Photius, & fideliter ſc *vitam S. Ignatii Epiſcopi Conſtantinopolitani*, ſi mul etiam deſcripſit *vitia Photij*. Qui ſanctum natium mirè vexavit. Extat liber Nicetæ *de* S. Ignatij Græcè, & Latinè Romæ excuſus c octava Synodo generali.

Digitized by Google

De Anaſtaſio Bibliothecario & Abbate. 858.

Naſtaſius Bibliothecarius, & Abbas Romanus vir doctus Græcè, & Latinè, hoc ipſo tempore uit, Scripſit *vitas Pontificum Romanorum à ſan-Petro uſque ad Nicolaum primum*: vertit *in La-m linguam Concilium ſeptimum generale* & ſcrip-Latinè Concilium Generale *octavum* cui ipſe rfuit. Vertit etiam *in latinum ſermonem vitam cti Joannis Eleëmoſynarii.*

De Hincmaro Remenſi. 860.

Incmarus Epiſcopus Remenſis, vixit tempore Nicolai primi Pontificis, ad quem ſcripſit, & uo ſæpè litteras accepit: & tandem obiit anno mini 882. cùm ſediſſet annis triginta ſeptem, e Frodoardo in hiſtoria Remenſi. Scripſit epiſto-*paræneticam ad Carolum Craſſum*, item *aliam de o regimine ad filios Ludovici Junioris Imperatoris*, rum meminit Frodoardus in ejus vita. Extant ſtolæ Hincmari excuſæ Moguntiæ anno 1602. ipſit quoque *vitam ſancti Remigii Epiſcopi Re-nſis*, quæ extat apud Surium die 13. Januarii, pſit etiam *encomium ejuſdem ſancti Remigii*, quod at apud Surium die prima Octobris. Scripſit præ-a *opuſculum quinquaginta quinque Capitulorum Hincmarum laudunenſem*. in cujus opuſculi cap. rejicit ſeptimam Synodum generalem, ex erro-quo tunc multi tenebantur, quod ea Synodus fuiſſet habita ex conſenſu & approbatione ſe-Apoſtolicæ. De quo errore vide quæ ſcripſimus libris controverſiarum de Imaginibus lib. 2. cap. ſcripſit præterea idem Hincmarus aliud opuſ-um *de divortio Lotharii Regis & Tetbergæ Re-æ, & epiſtolas varias*, quæ omnia edita ſunt tetiæ Pariſiorum anno 1615.

Digitized by Google

De Joanne Diacono. 873.

JOannes Diaconus vixit tempore Joannis P[...] octavi, cui vitam ſancti Gregorii dedicavit[...] eſt, anno Domini 873. hoc enim anno ſed[...] cœpit Joannes octavus. Scripſit hic auctor *li[...] quatuor de vita ſancti Gregorii Papæ primi*, in q[...] bus res ejus geſtas accuratiſſimè proſecutus eſt.

De Aimoino. 873.

AImoinus Monachus Gallus multa ſcripſiſſe[...] citur, ſed nunc extat ſola [quod ego ſciam *hiſtoria de rebus geſtis Francorum*,]quam perd[...] à primo Rege Faramundo uſque ad obitum Lu[...] vici Pii Caroli Magni filii, & annum *Dom[...]* 840.

Reliqua uſque ad annum Domini milleſim[...] centeſimum ſexageſimum quintum, ab aliquo a[...] addita eſſe videntur.

Ipſe enim initio ſui operis quatuor *tantum* libr[...] ſe ſcripturum promiſit, & quatuor libris comp[...] hendit res geſtas Francorum, uſque ad ultima te[...] pora Ludovici Pii. Sed in fine libri quarti dic[...] ſe quintum librum ſcribere velle de primor[...] Ludovici, quæ nimis breviter perſtrinxerat in li[...] quarto : & in ipſo quinto libro cap. 17. dicit, [...] interpretatum Ludovico, quid portenderet di[...] Cometes, qui tunc apparuerat : & duobus ſeque[...] tibus capitibus declarat finem vitæ Ludovici, q[...] contigit anno Chriſti 840. atque ibi exiſtima[...] eſſe finem hiſtoriæ Aimoini. Neque ullo mo[...] credibile eſt eum ſupervixiſſe ad annum *Dom[...]* milleſimum centeſimum ſexageſimum quintum, ad quem extenditur ejus hiſtoria : quare quod di[...] citur cap. 28. contra octavam Synodum, & vene[...] rationem Imaginum, non videtur Aimoino tribuen[...] dum, ſed illi, qui hiſtoriam ejus continuavit.

Digitized by Google

De Adone Viennenſi. 879.

ADo Epiſcopus Viennenſis ſcripſit *de ſex ætatibus mundi Chronicum ab orbe condito uſque ad num Domini.* 879. Huic Adoni tribuunt aliqui artyrologium, de quo diximus in Adone Treenſi.

De Remigio Antiſiodorenſi. 890.

REmigius Antiſiodorenſis Monachus floruiſſe videtur circa annum Domini 890. Siquidem ılco Remenſis Epiſcopus, qui hoc tempore ſebat, ad ſcholas inſtaurandas Magiſtrum Remiım Antiſiodorenſem Remos advocavit, ut Froardus in ejus vita teſtatur. Fuit hic Remigius r ea ætate doctiſſimus habitus. Scripſit *Commentria in Pſalmos ex Patribus Ambroſio, & Augno multa decerpens.*

Scripſit etiam *in duodecim Prophetas.*

Scripſit quoque *de divinis officiis*: quę omnia opeimpreſſa extant.

Scripſit etiam *expoſitionem Miſſæ*, quæ habetur Bibliotheca ſanctorum Patrum tomo 6. edit. 2. :ripſit *de aliis multis argumentis*, quæ utrum ex:nt, ignoro.

De Ambroſio Ansberto. 890.

AMbroſius Ansbertus Monachus eodem tempore floruit. Scripſit autem *in Apocalypſim in Pſalmos, & in Cantica Canticorum.* Dicitur etiam cripſiſſe *de cupiditate, & epiſtolas ad diverſos.*

Digitized by Google

SECULUM DECIMU

Ab Anno 900. ad 1000.

De Leone Sapiente Imp.

LEo ſextus hujus nominis Imperator ſine cauſa ſapiens dictus eſt. Scripſit *epiſtolam inſignem ad Regem Saracen de Chriſtianæ fidei veritate, & Sa norum impietate*, ubi diſertis verbis Spiritum tum à Patre & Filio procedere affirmat, Extat epiſtola in Bibliotheca ſanctorum Patrum to tertio. Extant etiam in Bibliotheca Vaticana *tiones hujus Imperatoris plurimæ*, quarum titulos & unam integram refert Card. Baronius tomo 10 Annalium, ad annum Domini 911. quo anno Imperator obiit. Extant hæ orationes latinè red tæ, & Ingolſtadii excuſæ. Refert quoque Jacob Gretſerus Societatis Jeſu Theologus tomo ſecun do de Cruce, *Orationem alteram ejuſdem Leo de Cruce.* Itaque illuſtravit hic Imperator hoc ſe culum alioqui valdè obſcurum.

De Marco Eremita. 906.

MArcus Eremita hoc eodem tempore vixit, quippe, qui Leonem ſextum Imperatorem ſaucium curavit, & decennium vitæ illi prædixit, ut Zonaras, & alii Græci hiſtorici narrant. Scrip ſit *multa opuſcula Theologica*, quæ extant in Biblio theca ſanctorum Patrum tomo quinto edit. ſecun dæ. Sed ea opera ita ſcatent erroribus contra fidem ut ſuſpicari cogar, vel ab hæreticis noſtri tempori conficta, aut valde depravata fuiſſe; neque alia d

Digitized by Google

uſa hujus auctoris memini, niſi, ut admonerem autiſſimè eſſe legendum : non enim deſunt alii uctores pii, qui ſine tali periculo legi poſſunt.

De Reginone Abbate. 908.

REgino Abbas Prumienſis ad initium anni nongenteſimi floruiſſe videtur. Scripſit enim *bros duos chronicorum ab adventu Domini uſque ad nnum ejuſdem Domini nongenteſimum octavum*, ut ſe teſtatur initio ſui operis. Sed continuavit aliuis alius anonymus uſque ad annum 967. Dicitur iam ſcripſiſſe *de diſciplina Chriſtiana libros duos* uos extare non puto.

De Radulpho Flaviacenſi. 910.

RAdulphus Flaviacenſis Monachus floruit anno Domini 910. Scripſit *in Leviticum libros viinti*, qui excuſi ſunt Coloniæ anno 1536. Script etiam *in epiſtolas ſancti Pauli libros* 14. *pro nuero epiſtolarum.*

De ſancto Odone Cluniacenſi. 930

SAnctus Odo Canonicus primum Eccleſiæ ſancti Martini Turonenſis, deinde Monachus & bbas Cluniacenſis, Monaſticique ordinis in Galia reparator egregius, ſcripſit *de vita ſancti Gerali libros* 4. Item *Collationum libros tres, tractatum e reverſione ſancti Martini è Burgundia, Sermoem de Combuſtione Eccleſiæ B. Martini*, & alia onnulla, quæ Pariſiis nuper edita ſunt in Bibliotheca Cluniacenſi, cum vita Odonis ipſius, à Joanne Monacho ſcripta.

Digitized by Google

De Luitprando Ticinenſi. 946.

LUitprandus Ticinenſis Diaconus, & po[illegible] Cremonenſis Epiſcopus, vir fuit multæ auct[illegible] ritatis ob eruditionem, ac prudentiam. Funct[illegible] eſt legatione nomine Berengarii Imperatoris [illegible] Conſtantinum Imp. Græcum, anno Domini 9[illegible] cujus legationis ipſe meminit: & extat hiſtori[illegible] jus legationis apud Henricum Caniſium tomo [illegible] antiquæ lectionis. Scripſit *hiſtoriarum libros ſex [illegible] rebus geſtis in Europa ſuo tempore.* Sed Card. Ba[illegible] nius tomo 10. Annalium ad annum Domini 9[illegible] non ſine cauſa ſuſpicatur, à capite ſexto, ſexti [illegible] bri hiſtoriam non eſſe Luitprandi, ſed alicujus a[illegible] nymi auctoris: id enim vidimus etiam in Rhegi[illegible] ne, & in aliis, ut ab aliquo alio continuentur, [illegible] extendantur.

De Witichindo. 946.

WItichindus Monachus Corbejenſis ejuſde[illegible] temporis auctor ſcripſit *libros tres de rebus [illegible] [illegible]picis ubi res geſtas Othonum Imperatorum deſcri[illegible]*

De Stephano Eduenſi. 950.

STephanus Eduenſis Epiſcopus ſcripſit *de Sacra[illegible] mento altaris; & iis, quæ ad illud perti[illegible]* Quod opus extat in tomo ſexto Bibliothecæ ſanct[illegible] rum Patrum edit. ſecundæ, dicitur autem flori[illegible] anno Domini 950.

De Frodoardo, & Flodoardo. 960.

FRodoardus Abbas Remenſis ſcripſit *Chroni[illegible] Remenſe ab anno Domini nongenteſimo decim[illegible] nono, uſque ad annum nongenteſimum ſexageſim[illegible] ſextum:* quo anno creditur obiiſſe. Extat cum ali[illegible] Scriptoribus rerum Gallicanarum ex Bibliothe[illegible] P. Pithæi Pariſiis anno 1588. excuſum. eodem eti[illegible]

Digitized by Google

pore ſcripti ſunt libri quatuor Hiſtoriarum Ec-
æ Remenſis à Flodoardo presbytero, quem
nulli eundem cum Frodoardo eſſe putant.

De Moſe Barcepha.

MOſes Barcepha Epiſcopus Syrus, qui dicitur
floruiſſe hoc ſeculo, ſcripſit *librum de para-
in partes duas diviſum*, qui extat in primo to-
Bibliothecæ ſanctorum Patrum, edit. 2. eſt au-
hic liber cautè legendus, quia non pauca affir-
contra veram theologiam.

ECULUM UNDECIMUM

Ab Anno 1000. ad 1100.

De ſancto Fulberto Carnotenſi.

SAnctus Fulbertus Epiſcopus Carnoten-
ſis ad initium hujus ſeculi floruit. Obiit
autem anno 1028. teſte Card. Baronio
in Annalibus tomo 11. ad hunc annum.
Scripſit *epiſtolas multas ad diverſos*,
rum pleraſque ponit idem Card. tomo unde-
10. Extat etiam *una ad Adeodatum de Sacramen-
Euchariſtiæ adjuncta libro Paſchaſii Corbeienſis.*
ripſit quoque *librum de officiorum Eccleſiaſtico-
n varietate*, quem invenies in Bibliotheca ſan-
rum Patrum tomo 3. edit. 2. Extant *epiſtolæ*,
alia opera ejus impreſſa Pariſiis in octavo, an-
1608.

De ſancto Odilone Abbate. 1010.

SAnctus Odilo Abbas Cluniacenſis ſcripſit *vi-
tam ſancti Majoli Abbatis prædeceſſoris ſui.* item

Digitized by Google

vitam ſancti Adeleidis Reginæ & epiſtolas al
& *ſermones de præcipuis anni feſtivitatibus.*
omnia Pariſiis excuſa ſunt in Bibliotheca Cl
cenſi.

De ſancto Barchardo Vormacienſi. 1010.

SAnctus Burchardus Epiſcopus Vormaci eodem tempore vixit, & anno 1026. Obiit cte, & religiosè, ut ſemper vixerat. Scripſit v *ti libros decretorum ex Conciliis, & Pontifici ac ſanctis Patribus.*

De Bernone. 1014.

BErno Abbas Augienſis vixit eodem temp Ipſe enim in libro de rebus ad Miſſæ offic pertinentibus cap. 2. teſtatur, ſe interfuiſſe co nationi Henrici primi Imp. quæ facta eſt à Be dicto Papa VIII. anno 1014. Fuit vir doctus, ſcripſit *vitam ſancti Udalrici Epiſcopi Auguſ* quæ extat apud Surium die 4. Julii. Scripſit *de officio Miſſæ*, ſive *de rebus ad Miſſam per tibus*: qui liber extat cum cæteris ejuſdem menti impreſſus Coloniæ, & Romæ: & tom Bibliothecæ ſanctorum Patrum, edit 2. e etiam libro cap. 2. diſcimus, hoc primum re cæpiſſe in Romana Eccleſia cani ad Mi Symbolum fidei. Scripſit *multas epiſtolas*, & *opera*, quæ, utrum extent, ignoro.

De Glabro Rodulpho. 1040.

GLaber Rodulphus Monachus ſcripſit *hiſt ſui temporis libris quinque*, ſatis accurate tamen dicit Conradum Regem obiiſſe anno D mini 1041. videtur Scriptorum vitio poſitum pro anno undequadrageſimo, id eſt, triceſimo no; ut habent alii hiſtorici, ac præſertim Her

Digitized by Google

Contractus. Floruit circa annum Dom. 1040.

De Hermanno Contracto. 1050.

HErmannus Contractus à membrorum ferè omnium contractione, & debilitate ſic appella-, filius fuit nobiliſſimi cujuſdam Comitis, & onachus Augienſis valdè pius. Scripſit *de ſex ætaus mundi Chronicon, quod perduxit uſque ad ann Domini* 1052. Sed continuatum fuit à Bertolуſque ad annum 1065. Scripſiſſe præterea dici-*Antiphonam, Salve Regina, & Alma Redempis* : necnon *ſequentiam illam de Spiritu ſancto ni ſancte Spiritus, & emitte cælitus lucis tuæ ram, &c.* Scripſit *alia permulta ad muſicam*, & *rolabium ſpectantia.* Vide Chronicon Hermanauctius apud Henricum Caniſium tomo 1. antiæ lectionis.

De ſancto Leone nono Pontifice. 1050.

Anctus Leo Papa nonus ex Epiſcopo Tullenſi ſedère cœpit in Apoſtolica ſede anno Domini 49. & ſedit annis ſex. Itaque obiit anno Dom. 54. Scripſit *inſignem epiſtolam ad Michaëlem Epiſum Conſtantinopolitanum contra Græcorum erro-*; quam Sigebertus librum appellat. Scripſit etiam *ad Conſtantinum Monomachum Imperatorem Græum, & ad alios multos*, quæ extant inter Epilas Summorum Pontificum, & ſeorſim apud ard. Baronium tomo undecimo Annalium : & æter epiſtolas extant etiam homiliæ, & ſermones npreſſi Lovanii anno Domini 1565. & Coloniæ no 1568.

De Humberto Cardinali. 1054.

HUmbertus Cardinalis Epiſcopus Sylvæ candidæ à Leone nono Pontifice Romam ex ullenſi Eccleſia adductus fuit, & ab eo Legatus

Digitized by Google

Conſtantinopolim miſſus, cùm eſſet Græcè Latinè doctiſſimus ſcripſit *librum contra Græc azymo, in forma dialogi*. Scripſit & *alterum de j nio Sabbati contra Nicetam pectoratum Græc* qui duo libri extant apud Card. Baronium in app dice undecimi tomi Annalium; ſed apud Henric Caniſium tomo ſexto antiquæ lectionis habe etiam epiſtolæ Archiëpiſcopi Conſtantinopolit & Nicetæ, quibus Humbertus reſpondet: ſcri eſt autem prior liber (ut initio dicitur) anno D mini 1054.

De Petro Damiani. 1060.

PEtrus Damiani, ſic à Fratris ſui, quod cum puer eſſet in magnis Anguſtiis conſtit loco piiſſimi parentis habuiſſet, Damiani no vocatus, nobilis Ravennas Monachus fuit Or nis ſancti Benedicti, ac deinde S. R. E. Cardin lis Epiſcopus Oſtienſis. Vixit temporibus Gregor VI. & ſucceſſorum ejus, uſque ad Gregorium ſe timum, ad quos omnes epiſtolas dedit. Vir valdè ſanctus, & devotus, & præcipuè pœni tiæ, & auſteræ vitæ amator ardentiſſimus. Q cauſa non ſemel à Nicolao ſecundo Pontifice, tiit facultatem dimittendi Eccleſiam Oſtien & redeundi ad eremum, ſed non impetravit. P tamen Alexandro ſecundo Pontifice invito, Ecc ſiâ dimiſſâ ad eremum confugit. Sed Alexand nec ſucceſſorem ei dedit, niſi poſt mortem, & gationem ei injunxit, ut Epiſcopo Cardinali Legatione obitâ cum rediret, vitam finivit a Domini 1072. teſte Bercoldo in additione ad He manum contractum ex quo refellitur fabula He nandi, & Vincentii Bellovacenſis, de pœniten centum annorum, illi impoſita à Gregorio ſep mo Papa. Obiit enim Petrus, antequam Gregori

imus pontifex eligeretur. Quamvis autem Pe-ſeveræ vitæ cupidiſſimus; erat tamen interim infacetus, nec ludendi, ac ſalsè carpendi ar-ignorabat, ut intelligi poteſt ex verſibus ad xandrum Papam, & ad Hildebrandum Cardi-:m, quos refert Card. Baronius in Annalibus nnum Domini 1061. Obiit in Apoſtolica Le-one anno Domini 1072. Scripſit *epiſtolas plu-as*, & *ſermones permultos*, quæ duo opera typis er mandavit Romæ Domnus Conſtantinus Ca-ius Ord. ſancti Benedicti Monachus. Scripſit m *opuſcula non pauca*, quæ inviniuntur in Bi-itheca ſanctorum Patrum, tomo 3. editionis 2. ipſit etiam *vitam ſancti Odilonis Abbatis*, quæ it apud Surium 1. die Januarii; & vitam ſancti mualdi apud eundem Surium die 19. Junii, & cti Dominici Loricati apud eundem Surium 14. Octobris.

Obſervatio prima.

n epiſtola ad Dominicum cap. 5. narrantur quæ-ı leviora de animabus defunctorum, quæ die minico refrigerium pœnarum videntur habere; n figura avicularum de lacu averni exire cer-ıtur: quæ fabulis fortaſſe ſimiliora ſunt, quam :oriæ.

Obſervatio ſecunda.

In epiſtola ad Firminum Epiſcopum liberiùs, am par eſſet, videtur auctor reprehendere S. :onem nonum propter bellum contra North-ınnos: neque enim illicitum eſt Summo Ponti-i armis defendere Civitates in quas dominium nporale habet: de qua re vide tomum undeci-um Cardinalis Baronii ad annum Domini 1053.

Digitized by Google

Obſervatio tertia.

In epiſtola ad Henricum Ravennæ Epiſco quæ epiſtola dicitur etiam liber gratiſſimus, c 4. ſcribit auctor, Chriſtum anno 30. in bapti factum eſſe Sacerdotem : & cap. 16. Scribit Li rium Papam fuiſſe hæreticum, & ſedioſum, q falſa ſunt : Chriſtus enim in conceptione hab omnem gratiam, & dignitatem : & Liberius h reticus non fuit, ut oſtendi in lib. 4. de Pont ce cap. 9.

De ſancto Gregorio Papa VII. 1050.

Sanctus Gregorius floruit tempore Leonis I cœpit autem ſedêre in Apoſtolica Sede an 1073. & non ſolum doctrina, & prudentia, etiam ſanctitate, & miraculis glorioſus fuit: de ad varios *ingentem numerum epiſtolarum*, qua aliquam partem non ingenio, vel manu ſecreta rum, ſed à ſe propriè compoſitas, & ſcriptas teſtatur.

De Lanfranco, & Adelmanno. 1059.

Lanfrancus Archiëpiſcopus Cantuarienſis ſanctus, & doctus in Concilio Romano Nicolao ſecundo Pontifice anno 1059. diſpu cum Berengario hæreſiarcha, eumque ita conv ut Berengarius librum ſuum in ignem injecerit. Se eo ad vomitum redeunte, ſcripſit idem Lanfra cus *inſignem librum de veritate corporis Domini Euchariſtia* : qui liber extat, & ſeorſim excuſ & in Bibliotheca ſanctorum Patrum tomo 6. edi 2. Dicitur etiam idem Lanfrancus *ſcripſiſſe in pſ mos David, & in epiſtolas ſancti Pauli.*

Eodem tempore Adelmannus Epiſcopus Brixie ſis, qui aliquando Berengario Diacono Andega venſi comes fuerat, & condiſcipulus ſub diſcipli

ncti Fulberti Carnotenſis Epiſcopi, ſcripſit, lam valdè eruditam ad Berengarium de veri- corporis Domini in ſacro ſancta Euchariſtia, extat in Bibliotheca ſanctorum Patrum tomo litionis 2.

De Guitmundo Epiſcopo Averſano. 1070.

Uitmundus Epiſcopus Averſanus, vixit Gregorio VII. ſummo Pontifice, ut ipſe teſtatur, o primi libri de Euchariſtia. Scripſit *libros tres orpore, & ſanguine Domini in Euchariſtiæ Saçento*: Nec ſolum veritatem confirmavit, ſed n argumenta contraria doctè ſolideque deſtru- Scripſit etiam *confeſſionem de ſancta Trinitate, iſti humanitate, & corporis Domini veritate*: ; extant in Bibliotheca ſanctorum Patrum to- ſexto, editionis ſecundæ, & etiam ſeorſim cum ıfranci, & Algeri libris excuſa. Unum eſt, in Guitmundus reprehendi ſolet, quod lib. 2. tierit concedere, ſpecies Sacramentales verè ſe corrumpi, & putrefieri, quæ potuiſſet adtere ſine ulla injuria corporis Dominici fieri.

De Georgio Cedreno. 1070.

Eorgius Cedrenus hiſtoricus Græcus ſcripſit *Compendium hiſtoriarum ab Orbe condito ue ad annum Domini* 1057. quod opus extat æcè, & Latinè.

De Adone Trevirenſi. 1070.

Do Epiſcopus Trevirenſis floruit tempore Gregorii VII. & ſcripſit Egregium Martyrogium, quod habetur ad finem ſeptimi tomi vium Surii. Sed non deſunt qui ambigant an hoc artyrologium ſit Adonis Trevirenſis, an potius donis Viennenſis. Nam Cardinalis Baronius in

Digitized by Google

præfatione ad Martyrologium Romanum cap
tribuit hoc Martyrologium Adoni Trevirenſi:
in Annalibus tomo 10. ad annum Domini 8
tribuit Adoni Viennenſi. Et in ultima editione An
verpienſi Adonis Viennenſis, eidem tribuitur ho
ipſum Martyrologium. Sed multum me movet
ctoritas Aloyſii Lipomani, qui primus ex ma
ſcriptis Codicibus in lucem edidit hoc Martyrolo
gium ſub nomine Adonis Trevirenſis.

De Adamo Bremenſi. 1070.

ADam Bremenſis Canonicus ſcripſit historia
Eccleſiaſticam de propagatione religionis Chri
ſtianæ in Regnis Septentrionalibus à Carolo Ma
no, uſque ad Henricum quartum. Addidit in fi
libellum de ſitu daniæ. Vivebat anno Domini 107
ut colligitur ex hiſtoria ipſius lib. 4. cap. 35.

De Joanne Curopalate. 1070.

JOannes Curopalates ſcripſit *hiſtoriam ab an
Domini* 811. *uſque ad annum* 1081. extat cu
variis Caſſiodori, excuſus Venetiis anno mil
ſimo quingenteſimo ſeptuageſimo.

De Theophilacto. 1071.

THeophilactus Archiepiſcopus Bulgarorum vi
xit tempore Alexandri Papæ ſecundi, & Ro
mani Diogenis Imperatoris circa annum Domi
1071. ut Card. Baronius demonſtrat ex epiſtolis ip
ſius Theophilacti Scripſit *in Prophetas minores
Oſeam*, *Jonam*, *Nahum*, & *Habacuc.* Scripſit
quatuor Evangelia, & *in omnes epiſtolas ſancti Pau
li*, in quibus Commentariis in Evangelia, & in
epiſtolas, ita Chryſoſtomum ſecutus eſt, ut Chry
ſoſtomi abbreviator dici poſſit.
Porrò ſchiſmaticum fuiſſe Theophilactum intel-

Digitized by Google

poteſt ex Commentario in cap. 3. Joannis, ubi
:inos reprehendit, quod credant Spiritum ſan-
m à Filio etiam procedere.

De ſancto Anſelmo Lucenſi. 1077.

Anctus Anſelmus Mantuanus, Epiſcopus Lu-
cenſis ab Alexandro II. creatus, ac deinde,
n in Monaſterium ſe abdidiſſet, à Gregorio
I. ad Epiſcopatum revocatus ſanctitate, & mi-
ulis clarus obiit anno Domini. 1086.
Scripſit *libros duos ex Patrum ſententiis pro Gre-
ii VII. decreto & rebus geſtis contra Henricum
eratorem, & contra Guibertum Antipapam*, qui
ant apud Henricum Caniſium tomo 6. antiquæ
tionis.
Scripſit quoque *in lamentationes Hieremiæ*, & *in
almos aliquot explicationem*: quæ duo poſteriora
era utrum extent, ignoro: poſt obitum innu-
ris miraculis floruit: vide Annales Card. Baronii
annum 1086. tomo 11.

De ſancto Anſelmo Cantuarienſi. 1081.

Anctus Anſelmus Cantuarienſis Archiëpiſco-
pus factus eſt anno Domini 1093. tempore Ur-
ni ſecundi Pontificis & Henrici tertii, alias,
arti Imperatoris. Vir fuit natione Italus, pro-
ſſione Monachus, ingenio acerrimo, & ſancti-
te admiranda cum maxima prudentia, & humi-
ate conjuncta, diſcipulus, & ſucceſſor Lanfranci
: quo paulò antè diximus. Ejus vita ab Edinero
leliter conſcripta apud Surium extat die 21. Apri-
: obiit feliciter anno ætatis 76. ſalutis 1109.
ſi ſit error in notis, & ſcribendum ſit 1106. vi-
t enim annos tredecim in Epiſcopatu, & crea-
s fuerat Epiſcopus anno Domini 1093. quæ om-
a ex ipſo Edinero conſtant. Scripſit *multa opera*

Digitized by Google

ſed multo plura ei falſo attribuuntur. Adſcri
hic primum ea, quæ Edinerus familiaris ejus
notavit, & ipſo ordine, quo ab Anſelmo ſcri
fuiſſe narrat Edinerus.

Primo igitur ſcripſit *libros tres.*

De veritate 1. *De lib. arbitrio* 1. *De caſu Diabo*

Deinde ſcripſit *alios tres.*

Monoligii librum 1. *De Grammatica.* 1. *Pro
logii.* 1.

Scripſit paulò pòſt *reſponſionem ad quendam re
prehenſorem ſuum, præmiſſa ipſa reprehenſione.*
libri inſcribuntur, pro inſipiente, & contra inſipi
tem: atque hæc opera antequam Archiepiſco
fieret, compoſuit. Deinde Archiepiſcopus fa
ſcripſit *librum unum de Incarnatione Verbi*, que
Urbano Papæ obtulit. quique illi gratiſſimus fu

Scripſit deinde *apud Capuam in Italia librum*
quem in Anglia inchoaverat, qui inſcribitur, *Cu
Deus homo* Poſtea Lugduni in Gallia ſcripſit
libros.

De conceptu Virginali, & peccato originis lib.
De meditatione redemptionis humanæ.

Non pro[illegible] à fine vitæ ſcripſit in Anglia.

*De concordia præſcientiæ, prædeſtinationis, & gra
tiæ Dei cum libero arbitrio.*

Et cum moreretur, dixit, optare ſe adhuc m
dicum temporis, ut quæſtionem obſcuriſſimam
origine animæ, quam cœperat, abſolveret: ſed ho
tempus datum ei non eſt, ut majus bonum ei
æternitate daretur.

Scripſit denique *multas epiſtolas* tum ante Archi
piſcopatum, tum poſtea, quarum duodecim extan
Hæc omnia opera extant ſæpius excuſa, excep
ultimo, & de his nulla quæſtio fieri debet. Nu
ſubiiciam opera, quę feruntur ſub nomine ſanc
Anſelmi, tribus tomis diſtincta.

Digitized by Google

In primo tomo.

Commentaria in Matthæum, & lectiones, ſive excitationes in varia loca Evangeliorum.

In ſecundo Tomo ſunt.

Commentaria in Epiſtolas ſancti Pauli.
Commentaria in Cantica, & in Apocalypſim.

In tertio tomo ſunt.

Opuſcula & Epiſtolæ: & quidem opuſcula præter ea quæ ex Edinero poſuimus hæc ſunt.

De proceſſione Spiritus ſancti, lib. 1
De fermentato, & azymo. 1
De diverſitate Sacramentorum. 1
De ſimilitudinibus. 1
De voluntate Dei. 1
De miſeria hominis. 1
De menſuratione Crucis. 1
Meditationum libellus. 1
De veſtimentis, membris & actibus Deo tributis. 1
De Paſſione Domini dialogus. 1
Speculum Evangelici ſermonis, ſive ſtimulus amoris. 1
Homilia de Aſſumptione in illud Intravit Jeſus 1
De excellentia B. V. Mariæ. 1
De imagine mundi. 2

Hæc opera diſtincta quatuor tomis, ſunt excuſa recenter Coloniæ anno 1612. apud Petrum Cholinum in fol. quà edit. tomo 4. epiſtolas varias hactenus non editas continet, ut & alia noviter inſerta.

Obſervatio prima.

De Commentario in Matthæum, & lectionibus in varia loca Evangeliorum, ambigo an ſint ſancti Anſelmi: non enim credibile eſt, ab Edinero potuiſſe omitti, qui tam minutè opuſcula nume-

Digitized by Google

ravit. Ad hæc, in editione Pariſienſi anni 154
qua dicuntur eſſe omnia opera ſancti Anſe
Commentarius in Matthæum non invenitur. N
hil tamen definio, ſed ſuſpicionem meam ape

Obſervatio ſecunda.

Commentaria in epiſtolas ſancti Pauli in editi
ne Pariſienſi anni 1544 tribuuntur Hervæo n
Anſelmo: & videtur iſta inſcriptio verior. Prim
quia hoc opus tam prolixum, & magnum ab E
nero non numeratur inter opera ſancti Anſelm
Secundò, quia Hervæi habet vetus inſcriptio. Te
tiò, quia iſta Commentaria contexta ſunt ex ali
rum explanationibus, & ſæpè leviora ſunt, qu
eſſe ſoleant ſcripta ſancti Anſelmi.

Commentaria in Cantica, & in Apocalypſi
tribui ſolent Anſelmo Laudunenſi, ſed facilè fie
ri potuit, ut propter nominis ſimilitudinem ope
unius ſint attributa alteri, præſertim cùm Edine
rus horum Commentariorum non meminerit.

Obſervatio tertia.

Ex opuſculis, quæ in Edinero non inveniun
apertis verbis, videntur admittenda ut germ
ſancti Anſelmi opera, illa tria, quæ ſunt contr
Græcos, videlicet, De proceſſione Spiritus ſancti
De azymo, & fermentato, & de diverſitate Sacra
mentorum. Scribit enim Edinerus lib. 2. ſanctum
Anſelmum juſſu Urbani Papæ in Concilio Barens
diſputaſſe cum Græcis, eoſque apertiſſimè convi
ciſſe: & credibile eſt eas diſputationes ab eodem
Anſelmo litteris fuiſſe mandatas, adde, quod opuſ
culum de azymo, & alterum de diverſitate Sacra
mentorum, habent ſtylum Anſelmi, & præfixam
epiſtolam Anſelmi ad Valramum Epiſcopum, ut
ex initio librorum conſtat, & in priore libro ſi

Digitized by Google

.tio libri de proceſſione Spiritus ſancti ab eo-
. Anſelmo conſcripti.
em opuſculum, quod inſcribitur, ſtimulus
›ris, videtur eſſe illud, de quo Edinerus in
c. lib. dicit Anſelmum ſcripſiſſe precationes
ad Deum: hoc enim opuſculum nihil aliud
tinet, niſi pias precationes ad Deum per om-
articulos vitæ, & Paſſionis Chriſti.
:odem pertinet libellus meditationum, qui ſo-
preces continet.
)puſculum de veſtimentis, & membris, & acti-
Deo tributis, præterquam quod non habetur
d Edenerum, habetur inter libros ſancti Hiero-
ni, & ſancti Auguſtini, ſub alio titulo, ſed ne-
: illorum Patrum eſt, ut ſuprà diximus. Inter
:ra ſancti Hieronymi inſcribitur, de his quæ Deo
Scripturis attribuuntur. In operibus verò ſancti
guſtini inſcribitur, de eſſentia divinitatis.
)ialogus de Paſſione Domini non eſt ſancti
ſelmi, ſed alicujus indocti hominis, qui multa
pta, & aliqua falſa ſcribit: & ipſum Anſel-
m, vocat S. Anſelmum, quem titulum ipſe
nunquam tribuiſſet.
Iomilia de Aſſumptione S. Virginis extat etiam
er Homilias ab Alcuino collectas: Alcuinus
em præceſſit Anſelmum ferè trecentis annis.
)puſculum de excellentia S. Virginis non vi-
:ur Anſelmi, non ſolum quia ejus non memi-
Edinerus, ſed etiam quia non habet ſtylum,
que gravitatem Anſelmi.
Opuſculum de ſimilitudinibus non eſt Anſelmi
l alicujus diſcipuli ejus: nam in ultimis capiti-
s vocat Anſelmum Patrem ſuum, & multa nar-
t de ejus verbis & factis.
Opuſculum de Imagine mundi tribui ſolet Ho-
rio Incluſo, & continet multa fabuloſa, & inep-
, indigna, quæ tribuantur Anſelmo.

Opuſculum de commenſuratione Crucis, a‑
bigo cujus ſit cum ejus non meminerit Ediner‑

Obſervatio quarta.

Sixtus Senenſis in ſua Bibliotheca tribuit ſan‑
Anſelmo explicationem in Geneſim, Exod‑
Leviticum, Numeros, Deuteronomium, Joſ‑
& Judices: ſed unde hoc habeat, divinare n‑
poſſum, cùm tanta opera Edinerum latuerint.

De Anſelmo Laudunenſi. 1077.

ANſelmus Laudunenſis Scholaſticus ſancti A‑
ſelmi Cantuarienſis æqualis, aut paulò J‑
ſcripſit *gloſſam interlinearem*, quæ extat cum gl‑
ordinaria, & Lyrani. Eidem (ut paulò antè di‑
mus) tribuuntur *Commentaria in Cantica & i‑
Apocalypſim*, quæ habentur inter opera ſancti An‑
ſelmi.

De Bertoldo Conſtantienſi. 1077.

BErtoldus Conſtantienſis, hiſtoricus fideliſſi‑
& pius, continuavit *chronicon Hermanni C‑
tracti uſque ad annum* 1063. & præterea ſcri‑
hiſtoriam, ſive *Chronologiam rerum geſtarum ſui te‑
poris, uſque ad annum Domini* 1100. quo temp‑
putatur etiam obiiſſe.

De Micrologo. 1077.

MIcrologus, quem aliqui Joannem Microl‑
gum nominant, ſcripſit *librum de Eccleſiaſ‑
cis obſervationibus*, qui extat cum aliis ſimili‑
Coloniæ, & Romæ excuſis: vixit autem tempo‑
Gregorii VII. & Anſelmi Epiſcopi Lucenſis: nam
cap. 17. ſui operis dicit, Anſelmum Lucenſe‑
Epiſcopum obſervaſſe in Miſſa celebranda rit‑
quendam Gregorii VII. & ſibi atque aliis obſerva‑

Digitized by Google

n commendaſſe : & cap. 14. dicit, ſuo tempo- Gregorium VII. in Sede Apoſtolica ſediſſe.

De OEcumenio, & Olympiodoro.

OEcumenius, & Olympiodorus Græci ſcriptores, ſcripſerunt *catenas ex antiquis Patribus in Acta Apoſtolorum & epiſtolas ſancti Pauli,* *in Job* : quo tempore floruerint non omninò nſtat; alii enim collocant eos inter annum 800. 900. alii poſt annum milleſimum. Scripſit præea *Olympiodorus, Commentarium in Eccleſiaſten* od extat in primo tomo Bibliothecæ Sanctorum trum, editione ſecunda. Extat eodem primo to- *catena quædam in Epiſtolam ad Romanos ſub mine Theoduli Presbyteri Cæleſiriæ.* Sed Theolus ille multo antiquior eſt ipſo OEcumenio, i in hac catena citatur; imò iſta catena ex Ecumenio videtur tota excerpta, & quaſi comndium eſſe catenæ OEcumenii in epiſtolam ad omanos.

Porrò Theodulus presbyter Cæleſiriæ obiit ſub enone Imperatore, teſte Gennadio de viris Ilſtribus.

De Lamberto Schafnaburgenſi. 1077.

Ambertus Schafnaburgenſis inſignis, & verax hiſtoricus, præſertim cùm de contentione inter regorium VII. Papam, & Henricum tertium Imeratorem agit. Scripſit *hiſtoriam Germanicam, & cipit ab Orbe condito uſque ad annum Dom.* 1077. ed continuavit Monachus quidam Erpheſphorenſis, cujus nomen proprium ignoratur, uſque d annum Domini 1472.

De Ingulpho Anglo. 1077.

INgulphus Abbas in Anglia vivebat anno Domini 1050. ut ipſe teſtatur in fine hiſtoriæ ſuæ ed ſupervixit uſque ad annum Domini 1100. Scrip-

Digitized by Google

ſit *hiſtoriam Monaſteriorum Angliæ*, quę ampli
erant, ſed attingit multa, quæ ad res geſtas Re
Angliæ pertinent. *Incipit ab anno Domini* 66
deſinit anno Domini 1067. quo Rex Wilhel
primus regnare cœpit. Extat hic auctor cum
qui de rebus Anglicanis ſcripſerunt.

De Mariano Scoto. 1083.

MArianus Scotus Monachus Fuldenſis ſc
ſit *libros tres chronicorum ab initio mundi*
que ad annum Domini 1083. Sed primus liber
ret principio: deſcribit hiſtoriam univerſalem
tis diligenter. Continuavit ejus hiſtoriam Dod
chinus Abbas ſancti Dyſibodi uſque ad annum
Domini 1200.

De B. Brunone. 1088.

B. Bruno Cartuſianorum inſtitutor, Colon
ſis, vir doctiſſimus habitus eſt, ut teſt
multa encomia ſapientiæ ipſius apud Surium
ſexto Octobris. Vixit tempore Urbani ſecu
Pontificis, à quo Romam vocatus fuit ex C
ſia. Obiit autem anno Domini 1101. ex vita
apud Surium. Scripſit *multa*, quæ extant imp
Pariſiis apud Jodocum Aſcentium: *præcipu*
videntur Commentaria in Pſalmos, *& Comm*
ria in Epiſtolas ſancti Pauli.

De Ivone. 1088.

IVo Carnotenſis Epiſcopus vixit tempore Urb
ni ſecundi, ad quem extant epiſtolæ, ſed ſup
vixit uſque ad annum 1114. Scripſit *volumen de*
cretorum. Scripſit etiam *de divinis*, *& Eccleſiaſti*
cis officiis, *& præcipuis feſtis diebus ſermones vigin*
ti unum, qui extant excuſi Coloniæ cum aliis ſi
milibus libris. Scripſit quoque *librum de corpor*

Digitized by Google

ne, qui extat in Bibliotheca ſanctorum Pa-
tomo 3. Scripſit denique *epiſtolas multas ad*
., quarum nonnullas refert Card. Baronius
11. & 12. Annalium. Fertur etiam ſub Ivo-
omine Pannormia, ſeu potius Pannomia: ſed
innomia non dicitur Ivonis, quia ſit ab Ivone
oſita, ſed quia ſit ex decreto Ivonis maxima
irte deſumpta: eſt enim Pannomia quaſi com-
ium decreti Ivonis, & ideò mirum videri non
:, quod libro 8. multa ſint decreta ex Inno-
o ſecundo Papa, & ex hiſtoria Sigeberti, qui
int Ivone poſteriores.

De Samuële Marochiano. 1090.

amuël Marochianus ex Judæo Chriſtianus ſcrp-
it utiliſſimam *epiſtolam*, *ſive librum de adven-*
Meſſiæ, & de iis, quæ Judæi moderni negant,
quæ in Judaiſmo obſtinatè perſeverant. Scrip-
item, ut ipſe teſtatur, *Poſt mille annos ab ul-*
everſione Jeroſolymæ ſub Tito Imperatoris id eſt
annos mille ſeptuaginta duos à natali Domini.
t hic liber in tomo 4. Bibliothecæ ſanctorum
im, edit. ſecundæ, & etiam ſeorſim excuſus
nitur.

CULUM DUODECIMUM

Ab Anno 1100. ad 1200.

De Leone Oſtienſi. 1101.

Eo Marſicanus Epiſcopus Oſtienſis factus
à Paſchali ſecundo, ſub eodem obiit ad ini-
tium anni 1110. Scripſit *Chronicon Mona-*
ii Caſſinenſis à ſancto Benedicto uſque ad Deſide-

Digitized by Google

rium Abbatem, qui fuit poſtea Victor Papa te
In quo chronico non pauca attinguntur
ſtoriam Eccleſiaſticam illorum temporum
utilia.

De Zacharia Chriſopolitano. 1101.

Zachrias Epiſcopus Chriſopoleos vixit pore Paſchalis ſecundi Pontificis, ad ini anni 1101. & ſcripſit *in quatuor Evangelia* *libros Commentariorum.*

De Sigeberto Hiſtorico. 1101.

Sigibertus Monachus Gemblacenſis vixit pore Gregorii ſeptimi Pontificis, & obiit pore Paſchalis ſecundi circa annum Dom. Scripſit *Chronologiam*, quæ extat cum aliis ricorum Germanorum libris ab anno *Domini* uſque ad annum 1111. continuavit Sigeb Robenus de Monte uſque ad annum D 1210.

Porrò Sigebertus in ſua Chronogia iniqui Gregorio 7. ob ſtudium erga Imperatorem de cauſa non pauca mentitus eſt, & præſertim narrat obitum ipſius Gregorij.

Scripſit præterea *duos libros de viris ill* inter quos ſe ipſè poſuit, & obuſcula ſua tiſſimè numeravit. Inter quæ opuſcula unum venitur contra epiſtolam Gregorij ſeptimi ad copum Metenſem, & alterum contra *epiſt* Paſchalis ſecundi, quæ opuſcula meritò ab Ec ſia Catholica interdicta fuerunt.

Scripſit quoque, ut ipſe teſtatur, *librum* *eos, qui calumniantur Miſſas coniugatorum Pre -rorum*, qui liber periiſſe videtur, & jure: ind -enim erat. qui lucem aſpiceret. Neque enim gorius ſeptimus in cujus odium liber ille ſcrip

reprehenderat Miſſas conjugatorum Presbyterum, ſed Miſſas concubinariorum Presbyterorum: neque vetuerat Gregorius, Miſſas ejuſ concubinariorum audiri, quod exiſtimaret non eſſe veras; ſed quod judicaret concubinarios indignos eſſe, qui Miſſam celebrarent, & fidelibus populis frequentarentur. Quod autem liber ille Sigeberti in defenſionem concubinariorum Sacerdotum, ſcriptus eſſet contra Gregorii Papæ edictum; perſpicuum eſt ex ipſa ejus Chronologia ad annum Domini 1074. ubi dicit, à Gregorio ſeptimo prohibitos fuiſſe uxoratos Sacerdotes divina officia celebrare, novo exemplo, & inconſiderato, &c. Sed in defenſionem Gregorii Papæ contra calumnias Sigeberti ſcripſit ſanctus Anſelmus in epiſtola ad Gulielmum Abbatem, quæ eſt numero octava, ubi ſic ait, de Presbyteris, inquit, qui ſe apertè reprobâ libidinis converſatione Deo reprobabiles exhibent, omnino tenendum eſt, quod Apoſtolica providentia Eccleſiaſtico, juſtoque rigore conſtituit. Nempè nullatenus convenit, ut ibi reverenter adſtent, ubi pertinaciter aperta, & impudenti libidine fœtentes Dei, & Sanctorum prohibitionem contemnendo, ſacris altaribus deſerviunt, imò non deſerviunt, ſed quantum ad ipſos, commaculant: non quò quis ea, quæ tractant, contemnenda; ſed tractantes execrandos æſtimet: ut quæ Dei, & Angelorum præſentia non reverentur, vel hominum deteſtatione repulſi, ſacra contaminare deſiſtant.

De Gofrido Vindocinenſi. 1110.

GOfridus Abbas Vindocinenſis, & Cardinalis tit. S. Priſcæ ab Vrbano ſecundo creatus vixit uſque ad extrema tempora Honorii ſecundi, ut conſtat ex epiſtola Innocentii ad ipſum. Scripſit *Epiſtolarum libros quinque*, *Opuſcula quindecim*,

X

& *ſermones duodecim* : quæ omnia extant Pariſiis anno 1610. Opera Jacobi Sirmun cietate Jeſu.

De Odone Cameracenſi. 1110.

ODo Epiſcopus Cameracenſis, vir pius ctus, multa compoſuiſſe dicitur, quæ riis locis reperiuntur. Extat unica, quod ſi eadem brevis expoſitio Canonis Miſſæ, Bibliotheca ſanctorum Patrum edit. 2.

De Berengoſio Abbate. 1112.

BErengoſius Abbas ſcripſit *de inventi Crucis libros tres*, item librum *de myſte ni Crucis*; & *ſermones variorum argum* quæ omnia extant in Bibliotheca ſancto trum tomo 2. edit. 2.

Hunc prior Carthuſiæ Trevirenſis, qui lucem edidit, exiſtimat illum Berengoſium qui fuit Abbas ſancti Maximi tempore Paſ ſecundi Pontificis, & Henrici quarti *Imp*

De Eutymio Zigabeno. 1118.

EUtymius Zigabenus Monachus vixit Alexii Comneni Imperatoris, ut ipſe initio Panopliæ.

Scripſit *Panopliam adverſus omnes hæreſes te ſecunda tit. 23. deſcribit errores Baſilii Bogomilum* quem Alexius Imperator combu ſit in equeſtri theatro.

Scripſit etiam *Commentaria in omnes Pſ in quatuor Evangelia*. Falluntur, qui hunc rem floruiſſe ſcribunt anno Domini 440. *vel* floruit vero anno 1118. quo Alexius Imper obiit.

Digitized by Google

De Joanne Zonara. 1118.

…nnes Zonaras Monachus Græcus, ſcripſit …s *tres Annalium; quibus complexus eſt hi…iam univerſalem ab orbe condito uſque ad exi…exii Comneni Imperatoris Græcorum*, qui obiit …Domini 1118.

…ſit etiam *Commentaria in Nomocanonem*

De Ruperto Tuitienſi. 1119.

…pertus Abbas Tuitienſis vixit tempore Pa…halis ſecundi Pontificis, & Henrici IV. dicti …peratoris circa annum Domini milleſimum …mum undecimum: hunc enim annum ipſe …lib. 8. de divinis officiis cap. 4. Scripſit *mul…a* quorum catalogum ipſe ponit in epiſtola …toria ad Cunonem Epiſcopum Ratiſponen… cui dedicat libros de divinis officiis.

Opera ejus hæc ſunt.

…inis officiis, lib. 12	*minores.* 30
… Commentariolum …reviatum. 10	*De victoria Verbi.* 13
…oannem Evangeli…m. 14	*De gloria & honore filii hominis ſecundum Evangelium Matth.* 8
…peribus ſanctæ Tri…tatis. 42	*De glorioſo Rege David ex libris Regum.* 11
…Apocalypſim. 12	*In Cantica Canticorum* 7
…duodecim Prophetas	

Obſervatio prima

Libri de officiis divinis olim carebant nomine …toris, nam, ut teſtatur Thomas Valdenſis lib. … Sacramentis cap. 47. 65. & 93. extabat ſuo tem…re liber, ſive opus de divinis officiis, ex quo …o. Wiclef hæreſiarcha mirificè triumphabat, &

Digitized by Google

Catholicos vexabat, nunc ſancti Ambroſii, nunc ſancti Iſidori, nunc ſancti Fulgentii nomine librum venditans. Itaque Catholici diu libri auctorem quærentes ſuſpicati ſunt, auctorem quemdam Valramnum, ad quem ſcripſit ſanctus Anſelmus librum de azymo: hinc poſtea Dominicus à Soto, Claudius ſanctius, Gulielmus Alanus Cardinalis, & alii, auctorem erroris de impanatione fecerunt Valramnum: ſed revera opus illud de divinis officiis à Wiclefo citatum, non eſt Valrami, qui nihil ejuſmodi uſquam ſcripſiſſe legitur, ſed Ruperti Tuitienſis Abbatis, de quo nunc agimus: ſiquidem initium illius operis, quod à Wiclefo citabatur apud Valdenſem erat, Ea quæ per anni circulum: & hoc ipſum eſt initium libri Ruperti de officiis divinis. Deinde omnia, quæ citabat Wiclefus ex auctore de divinis officiis, inveniuntur ad verbum in lib. 2. de officiis div. cap. 2. & cap. 9. apud Rupertum. Præterea errores iſtius libri inveniuntur etiam in libris Ruperti in Exodum, & in Joannem ut planè conſtet eundem eſſe auctorem omnium iſtorum librorum. Denique Algerus lib. 1. de Sacramento Euchariſtiæ cap. 6. dicit tempore ſuo exortam novam hæreſim, & abſurdiſſimam de impanatione. Atqui Rupertus vixit eodem ſeculo, quo Algerus, & erat Algero paulò Senior: & ille ipſe error, quem Algerus notat, habetur in ſecundo lib. 2. & cap. 9. de officiis divinis apud Rupertum. Atque hæc videtur eſſe cauſa, ut opera Ruperti Tuitienſis alioqui non mala, nec indocta, jacuerint ſine luce & honore, in tenebris oblivionis, annis circiter quadringentis: nam noſtro primum tempore cœperunt lucem aſpicere.

Obſervatio ſecunda.

Error Ruperti in eo ſitus eſt, quòd exiſtimavit

converti panem in corpus Chriſti dum conſi-
: Euchariſtia, ſed aſſumi à Verbo Divino,
nadmodum aſſumpta eſt humanitas. Id perſpi-
n eſt ex libro ſexto in Joannem, ubi Rupertus
: Verbum factum eſſe hominem, non deſtru-
), ſed aſſumendo humanitatem: & eodem modo
uchariſtia idem verbum fieri panem non deſtru-
), ſed aſſumendo panem, & ſimilia habet lib. 2.
Exodum cap. 10. ſed clariſſimè lib. 2. de offi-
divinis cap. 2. cùm ſic ait, Nec duo corpora
intur, aut ſunt, hoc quod de Altari, & illud
d acceptum eſt de utero Virginis: quia vide-
t unum idemque Verbum unus idemque Deus
ùm eſt in carne, hic in pane: & cap. 9. ſic,
ait, Verbum Patris carni, & ſanguini, quem
utero Virginis aſſumpſerat, & pani ac vino,
od de altari aſſumpſit, medium interveniens,
im ſacrificium efficit, quod cum in ora fide-
n Sacerdos diſtribuit, panis & vinum abſumi-
, & tranſit: partus autem Virginis cum unito
Verbo Patris & in cælo, & in hominibus inte-
permanet, & inconſumptus: hæc ille, ubi cum
t, permanere in cælo, & in omnibus partum
ginis Verbo Patris unitum; intelligit, perma-
e in hominibus per fidem, non re ipſa: ſtatim
m ſubiungit, Sed in illum in quo fides non eſt,
ter viſibiles ſpecies panis, & vini nihil de ſa-
icio pervenit: hæc ille. Hunc errorem expli-
mus, & refutavimus lib. 3. de Sacramento Eu-
riſtiæ, cap. 11. & 15.

De Algero Scholaſtico. 1130.

Lgerus Scholaſticus Leodienſis, ac poſtea
Monachus Cluniacenſis floruit circa annum
mini 1130. Scripſit *varia opuſcula de gratia, &
ero arbitrio, & de Miſericordia & juſtitia.* Sed

Digitized by Google

præcipuum ejus opus eſt de corpore & ſanguine mini contra Berengarium, quod tribus libris c prehenſum valdè laudatur à venerabili Petro C niacenſi, qui initio libri de ſacrificio dicit, L francum ſcripſiſſe de Sacramento Euchariſtiæ, nè, planè, perfectè: Guitmundum, melius, nius, perfectius; Algerum, optimè, pleniſſi perfectiſſimè. Sed tamen obſervandum eſt, h Algerum lib. 2. cap. 1. non rectè ſcripſiſſe ſpe Sacramentales non poſſe corrumpi, vel rodi à ribus, &c. quod etiam notavimus in Guitmun à quo id videtur Algerus accepiſſe, ſic etiam c 8. perperam citavit Algerus ſanctum Auguſtin cùm ait, Unde, ut ait Auguſtinus, nec caro ſanguine, nec ſanguis ſine carne ritè commu catur. Hæc enim non ſunt Auguſtini; ſed Paſch in libro de corpore Domini, cap. 14. Denique c 10. videtur Algerus velle, eſſe de jure divino ſacrificium Miſſæ celebretur in azymo: quod n eſt verum, alioquin Eccleſia non toleraret e qui celebrant in fermentato. Hæc notare vol non ut imminuam gloriam Algeri, qui magno lo veritatem ſua ætate defendit; ſed ne lector off diculum incurrat in legendo opere *illo*, alio valde bono, cùm ſit commune mortalibus aliqu do labi. Extat hoc opus Algeri impreſſum Lov nii cum Paſchaſio, Lanfranco, & Guitmundo, non cum iiſdem in Bibliotheca ſanctorum Patr tomo 6. edit. 2.

De Hildeberto Turonenſi, 1125.

HIldebertus Archiepiſcopus Turonenſis vix tempore Honorii ſecundi Pontificis, ad quem epiſtolam ſcripſit. Honorius autem ſedère cœpit anno Domini 1125.

Scripſit *Sermones*, *Epiſtolas*, & *Carmina ſacra*,

Digitized by Google

extant in Bibliotheca ſanctorum Patrum tomo
dit. 2. ad eum una extat Epiſtola ſancti Ber-
di, qua eum hortatur, ut Innocentium ſecun-
n, ut verum Pontificem agnoſcat, & venere.

De ſancto Bernardo. 1130.

Anctus Bernardus Abbas Claravallenſis, vir
plane Apoſtolicus, & non minus gloria mira-
orum, quàm ſapientiæ ſplendore illuſtris, flo-
maxime tempore Innocentii II. Pontificis an-
Domini 1130. ſed obiit anno 1153. ætatis ſuæ
Scripſit *multa opera*, ſed multa etiam illi tri-
ntur, quæ ejus non ſunt. Opera, quæ ſine du-
ſanctum Bernardum habent auctorem illa ſunt
e numerantur à Gofrido ejus diſcipulo, & alum-
lib. 3. vitæ ipſius cap. ultimo; vitam enim ſan-
Bernardi primus ſcripſit eo vivente Guillelmus
bas ſancti Theodorici, unico libro comprehen-
: deinde adjecit ſecundum librum Bernardus
bas bonæ Vallis: tres ultimos addidit Gofri-
Monachus Claravallenſis.

Opera S. Bernardi indubitata ex Gofrido Monacho.

Homiliæ in laudem Virginis Matris ſive ſuper Miſſus eſt Angelus. 4
De gradibus humilitatis. 1
De diligendo Deo. 1
Apologeticus ad Guillelmum Abbatem. 1
De præcepto, & diſpenſatione. 1
Exhortatorius ad milites templi. 1
De gratia, & libero arbitrio. 1
De Conſideratione ad Eugenium. 5
In Cantica ſermones. 86
Epiſtolæ ad diverſos. 351
Vita S. Malachiæ Epiſcopi Hiberniæ.

Digitized by Google

Opera ſancti Bernardi ſecundi ordinis, quæ h
bentur etiam pro indubitatis.

De Adventu Domini ſermones. 7
De Vigilia natalis Domini. 6
De natali Domini. 6
De Circumciſione. 3
De Epiphania. 4
De Dominica prima poſt Epiphaniam. 2
De Converſione S. Pauli 2
De Purificatione Beatæ Mariæ. 3
De Septuageſima. 2
De Quadrageſima. 7
De ſancto Benedicto Abbate. 1
De Annunciatione Beatæ Mariæ. 3
De Domin. Palmarum. 3
De feria quarta pœnoſa. 1
De feria quinta in Cœna Domini. 1
De Paſcha. 4
De Octava Paſcha. 2
De Rogationibus. 1
De Aſcenſione. 6
De Pentecoſte. 3
De ſancto Joanne Baptiſta. 1
De SS. Petro & Paulo. 4
De David, & Golia. 1
De ſeptem panibus. 3
De ſancto Victore. 2

De ſancta Maria M dalena.
De Aſſumpt. B. M. V.
De verbis, Signum m num.
De Nativitate ſanct ria.
De ſancto Michaele.
De feſto omnium Sa rum.
De ſancto Malachia
De verbis Iſaiæ.
De ſancto Martino.
De ſancto Clemente.
In vigilia ſancti An
In die ſancti Andreæ.
In obitu Humberti.
In dedicatione Eccleſi
In Pſalmum 90.
De diverſis argum
De altitudine co
De Converſione ad C cos.
Sermones parvi.
De donis Spiritus S
Sententiæ ſancti Ber di.
Declamatio in illud, ce nos reliquimus nia.

Digitized by Google

Ordo tertius operum dubiorum.

fratres de monte Dei.
litationes.
interiori domo.
ordine vitæ.
ſcala Clauſtralium.
mula honeſtæ vitæ.
ndam Monachorum.
mones varii.
er de conſcientia.
riptio Claravallis.
mentatio Virg. Ma-
æ.
vita S. Bernardi.
ilia de exeuntibus in
mmaus.
amore Dei.
natura, & dignitate
Divini amoris.
Sermo de Paſſione Domi-
ni.
Tractatus de Paſſione Do-
mini.
Rhetorica ſancti Bernardi
De modo bene vivendi ad
ſororem ſuam.
De Conſcientia.
Sermones de diverſis ar-
gumentis. 15
Super Salve Regina,
Epiſtola ad quendam, qua
docetur, quid à nobis
requirat Deus.
De operibus ſermones. 11

Obſervatio prima.

ter opera ſecundi ordinis eſt ſermo de nativi-
B. Mariæ, qui non eſt, ut multi exiſtimant,
ativitate ex ſancta Anna matre ſua in hunc
dum; ſed de nativitate per dormitionem mor-
in cælum, quo modo dicuntur natalitia alio-
omnium Sanctorum, Id ex contextu facilè
ſt intelligi, hæc enim ſunt prima verba, Fœ-
ſtæ Virginis amplectitur cælum præſentiam,
i memoriam veneratur, &c.
i eodem ordine eſt ſermo breviſſimus de Bea-
Virgine poſt ſermonem quintum de Aſſumptio-
ſed ille ex ſermonibus parvis eſt ſecundus, &
huc ſine cauſa tranſlatus: & fortaſſe non eſt
ti Bernardi, cùm auctor ejus ſermonis dicat,
arere virginitate, & ex primo libro cap. 3. vi-

Digitized by Google

rium Abbatem, qui fuit poſtea Victor Papa te
In quo chronico non pauca attinguntur a
ſtoriam Eccleſiaſticam illorum temporum
utilia.

De Zacharia Chriſopolitano. 1101.

ZAchrias Epiſcopus Chriſopoleos vixit te
pore Paſchalis ſecundi Pontificis, ad init
anni 1101. & ſcripſit *in quatuor Evangelia qu*
libros Commentariorum.

De Sigeberto Hiſtorico. 1101.

SIgibertus Monachus Gemblacenſis vixit te
pore Gregorii ſeptimi Pontificis, & obiit te
pore Paſchalis ſecundi circa annum Dom.
Scripſit *Chronologiam*, quæ extat cum aliis H
ricorum Germanorum libris ab anno Domini
uſque ad annum 1111. continuavit Sigeb
Robenus de Monte uſque ad annum D
1210.

Porrò Sigebertus in ſua Chronogia iniquior
Gregorio 7. ob ſtudium erga Imperatorem:
de cauſa non pauca mentitus eſt, & præſertim
narrat obitum ipſius Gregorij.

Scripſit præterea *duos libros de viris illuſ*
inter quos ſe ipſe poſuit, & opuſcula ſua dil
tiſſimè numeravit. Inter quæ opuſcula unum
venitur contra epiſtolam Gregorij ſeptimi ad
copum Metenſem, & alterum contra epiſt
Paſchalis ſecundi, quæ opuſcula meritò ab Ec
ſia Catholica interdicta fuerunt.

Scripſit quoque, ut ipſe teſtatur, *librum c*
eos, qui calumniantur Miſſas coniugatorum Pre
rorum, qui liber periiſſe videtur, & jure: ind
enim erat. qui lucem aſpiceret. Neque enim
gorius ſeptimus in cujus odium liber ille ſcri

reprehenderat Miſſas conjugatorum Presbyterum, ſed Miſſas concubinariorum Presbyterorum: neque vetuerat Gregorius, Miſſas ejuſdem concubinariorum audiri, quod exiſtimaret non eſſe veras; ſed quòd judicaret concubinarios indignos eſſe, qui Miſſam celebrarent, & à fidelibus populis frequentarentur. Quod autem liber ille Sigeberti in defenſionem concubinariorum Sacerdotum, ſcriptus eſſet contra Gregorii Papæ edictum; perſpicuum eſt ex ipſa ejus chronologia ad annum Domini 1074. ubi dicit, à Gregorio ſeptimo prohibitos fuiſſe uxoratos Sacerdotes divina officia celebrare, novo exemplo, & inconſiderato, &c. Sed in defenſionem Gregorii & contra calumnias Sigeberti ſcripſit ſanctus Anſelmus in epiſtola ad Gulielmum Abbatem, quæ eſt numero octava, ubi ſic ait, de Presbyteris, inquit, qui ſe apertè reprobâ libidinis conſervatione Deo reprobabiles exhibent, omnino tenendum eſt, quod Apoſtolica providentia Eccleſiaſtico, juſtoque rigore conſtituit. Nempè nullatenus convenit, ut ibi reverenter adſtent, ubi pertinaciter aperta, & impudenti libidine fœtentes Dei, & Angelorum prohibitionem contemnendo, ſacris altaribus deſerviunt, imò non deſerviunt, ſed quantum ad ipſos, commaculant: non quo quis ea, quæ tractant, contemnenda; ſed tractantes execrandos exiſtimet: ut quæ Dei, & Angelorum præſentia non reverentur, vel hominum deteſtatione repulſi, contra contaminare deſiſtant,

De Gofrido Vindocinenſi. 1110.

GOfridus Abbas Vindocinenſis, & Cardinalis tit. S. Priſcæ ab Vrbano ſecundo creatus vixit uſque ad extrema tempora Honorii ſecundi, ut conſtat ex epiſtola Innocentii ad ipſum. Scripſit *Epiſtolarum libros quinque*, *Opuſcula quindecim*,

& ſermones duodecim : quæ omnia extant e[illegible] Pariſiis anno 1610. Opera Jacobi Sirmundi [illegible] cietate Jeſu.

De Odone Cameracenſi. 1110.

ODo Epiſcopus Cameracenſis, vir pius & [illegible] ctus, multa compoſuiſſe dicitur, quæ in [illegible] riis locis reperiuntur. Extat unica, quod ſci[illegible] eadem brevis expoſitio Canonis Miſſæ, tomo [illegible] Bibliotheca ſanctorum Patrum edit. 2.

De Berengoſio Abbate. 1112.

BErengoſius Abbas ſcripſit *de inventione* [illegible] *Crucis libros tres*, item librum *de myſterii* [illegible] *ni Crucis*; & *ſermones variorum argument*[illegible] quæ omnia extant in Bibliotheca ſanctorum [illegible] trum tomo 2. edit. 2.

Hunc prior Carthuſiæ Trevirenſis, qui eum [illegible] lucem edidit, exiſtimat illum Berengoſium e[illegible] qui fuit Abbas ſancti Maximi tempore Paſch[illegible] ſecundi Pontificis, & Henrici quarti Imperato[illegible]

De Eutymio Zigabeno. 1118.

EUtymius Zigabenus Monachus vixit te[illegible] Alexii Comneni Imperatoris, ut ipſe te[illegible] initio Panopliæ.

Scripſit *Panopliam adverſus omnes hæreſes &* [illegible] *te ſecunda tit.* 23. *deſcribit errores Baſilii au*[illegible] *Bogomilum* quem Alexius Imperator combur[illegible] ſit in equeſtri theatro.

Scripſit etiam *Commentaria in omnes Pſalm*[illegible] *in quatuor Evangelia*. Falluntur, qui hunc a[illegible] rem floruiſſe ſcribunt anno Domini 440. vel [illegible] floruit vero anno 1118. quo Alexius Imper[illegible] obiit.

Digitized by Google

De Joanne Zonara. 1118.

Joannes Zonaras Monachus Græcus, ſcripſit *libros tres Annalium; quibus complexus eſt hiſtoriam univerſalem ab orbe condito uſque ad exi- Alexii Comneni Imperatoris Græcorum*, qui obiit o Domini 1118.
cripſit etiam *Commentaria in Nomocanonem tii.*

De Ruperto Tuitienſi. 1119.

Upertus Abbas Tuitienſis vixit tempore Paſchalis ſecundi Pontificis, & Henrici IV, dicti Imperatoris circa annum Domini milleſimum teſimum undecimum: hunc enim annum ipſe at lib. 8. de divinis officiis cap. 4. Scripſit *mul- opera* quorum catalogum ipſe ponit in epiſtola licatoria ad Cunonem Epiſcopum Ratiſponenſem, cui dedicat libros de divinis officiis.

Opera ejus hæc ſunt.

diuinis officiis, lib.	12	*minores.*	30
Job Commentariolum ɔbbreviatum.	10	*De victoria Verbi.*	13
Joannem Evangeliſtam.	14	*De gloria & honore filii hominis ſecundum Evangelium Matth.*	8
operibus ſanctæ Trinitatis.	42	*De glorioſo Rege David ex libris Regum.*	11
Apocalypſim.	12	*In Cantica Canticorum*	7
duodecim Prophetas			

Obſervatio prima

Libri de officiis divinis olim carebant nomine ctoris, nam, ut teſtatur Thomas Valdenſis lib. Sacramentis cap. 47. 65. & 93. extabat ſuo temre liber, ſive opus de divinis officiis, ex quo Wiclef hæreſiarcha mirificè triumphabat, &

Digitized by Google

Catholicos vexabat, nunc ſancti Ambroſii, nunc ſancti Iſidori, nunc ſancti Fulgentii nomine librum venditans. Itaque Catholici diu libri auctorem quærentes ſuſpicati ſunt, auctorem quemdam Valramum, ad quem ſcripſit ... Anſelmus librum de azymo: hinc poſtea Do... cus à Soto, Claudius ſanctius, Gulielmus ... Cardinalis, & alii, auctorem erroris de im... tione fecerunt Valramum: ſed revera opus de divinis officiis à Wiclefo citatum, non eſt ... rami, qui nihil ejuſmodi uſquam ſcripſiſſe le... ſed Ruperti Tuitienſis Abbatis, de quo nunc a... mus: ſiquidem initium illius operis, quod Wi... clefo citabatur apud Valdenſem erat, Ea quæ ... anni circulum: & hoc ipſum eſt initium libro... Ruperti de officiis divinis. Deinde omnia, ... tabat Wiclefus ex auctore de divinis officiis, ... veniuntur ad verbum in lib. 2. de officiis div. ca... & cap. 9. apud Rupertum, Præterea errores iſti... inveniuntur etiam in libris Ruperti in Exodum ... in Joannem ut planè conſtet eundem eſſe auct... omnium iſtorum librorum. Denique Algerus ... de Sacramento Euchariſtiæ *cap. 6.* dicit te... ſuo exortam novam hæreſim, & abſurdiſſima... impanatione. Atqui Rupertus vixit eodem ſæ... quo Algerus, & erat Algero paulò Senior: & ... ipſe error, quem Algerus notat, habetur in ſecun... do lib. 2. & cap. 9. de officiis *divinis* apud R... pertum. Atque hæc videtur eſſe cauſa, ut o... Ruperti Tuitienſis alioqui non mala, *nec in*... jacuerint ſine luce & honore, in tenebris oblivi... nis, annis circiter quadringentis: nam noſtro ... mùm tempore cœperunt lucem aſpicere.

Obſervatio ſecunda.

Error Ruperti in eo ſitus eſt, quòd exiſtima...

Digitized by Google

ſnverti panem in corpus Chriſti dum conſi-
Eucharistia, ſed aſſumi à Verbo Divino,
dmodum aſſumpta eſt humanitas. Id perſpi-
eſt ex libro ſexto in Joannem, ubi Rupertus
Verbum factum eſſe hominem, non deſtru-
ed aſſumendo humanitatem: & eodem modo
hariſtia idem verbum fieri panem non deſtru-
ſed aſſumendo panem, & ſimilia habet lib. 2.
dum cap. 10. ſed clariſſimè lib. 2. de offi-
inis cap. 2. cùm ſic ait, Nec duo corpora
ur, aut ſunt, hoc quod de Altari, & illud
cceptum eſt de utero Virginis: quia vide-
num idemque Verbum unus idemque Deus
eſt in carne, hic in pane: & cap. 9. ſic,
, Verbum Patris carni, & ſanguini, quem
ero Virginis aſſumpſerat, & pani ac vino,
de altari aſſumpſit, medium interveniens,
ſacrificium efficit, quod cum in ora fide-
Sacerdos diſtribuit, panis & vinum abſumi-
& tranſit: partus autem Virginis cum unito
Verbo Patris & in cælo, & in hominibus inte-
rmanet, & inconſumptus: hæc ille, ubi cum
permanere in cælo, & in omnibus partum
is Verbo Patris unitum; intelligit, perma-
in hominibus per fidem, non re ipſa: ſtatim
ſubiungit, Sed in illum in quo fides non eſt,
er viſibiles ſpecies panis, & vini nihil de ſa-
icio pervenit: hæc ille. Hunc errorem expli-
mus, & refutavimus lib. 3. de Sacramento Eu-
riſtiæ, cap. 11. & 15.

De Algero Scholaſtico. 1130.

ALgerus Scholaſticus Leodienſis, ac poſtea Monachus Cluniacenſis floruit circa annum omini 1130. Scripſit *varia opuſcula de gratia, & ero arbitrio, & de Miſericordia & juſtitia.* Sed

Digitized by Google

præcipuum ejus opus eſt de corpore & ſangui- mini contra Berengarium, quod tribus libris prehenſum valdè laudatur à venerabili Petro niacenſi, qui initio libri de ſacrificio dicit, francum ſcripſiſſe de Sacramento Euchariſtiæ, nè, planè, perfectè: Guitmundum, melius, nius, perfectius; Algerum, optimè, pleniſſi perfectiſſimè. Sed tamen obſervandum eſt, Algerum lib. 2. cap. 1. non rectè ſcripſiſſe ſpe Sacramentales non poſſe corrumpi, vel rodi ribus, &c. quod etiam notavimus in Guitm à quo id videtur Algerus accepiſſe, ſic etiam 8. perperam citavit Algerus ſanctum Augu cùm ait, Unde, ut ait Auguſtinus, nec caro ſanguine, nec ſanguis ſine carne ritè com catur. Hæc enim non ſunt Auguſtini; ſed Paſc in libro de corpore Domini, cap. 14. Denique 10. videtur Algerus velle, eſſe de jure divino ſacrificium Miſſæ celebretur in *azymo*: quod eſt verum, alioquin Eccleſia non toleraret qui celebrant in fermentato. Hæc notare vol non ut imminuam gloriam Algeri, qui magn lo veritatem ſua ætate defendit; ſed ne lector diculum incurrat in legendo opere *iſto*, ali valde bono, cùm ſit commune mortalibus ali do labi. Extat hoc opus Algeri impreſſum Lov nii cum Paſchaſio, Lanfranco, & Guitmundo, non cum iiſdem in Bibliotheca ſanctorum Patr tomo 6. edit. 2.

De Hildeberto Turonenſi. 1125.

Hildebertus Archiepiſcopus Turonenſis vi tempore Honorii ſecundi Pontificis, ad q epiſtolam ſcripſit. Honorius autem ſedere cœp anno Domini 1125.

Scripſit *Sermones*, *Epiſtolas*, & *Carmina ſacra*

Digitized by Google

extant in Bibliotheca ſanctorum Patrum tomo
lit. 2. ad eum una extat Epiſtola ſancti Ber-
i, qua eum hortatur, ut Innocentium ſecun-
l, ut verum Pontificem agnoſcat, & venere-

De ſancto Bernardo. 1130.

Anctus Bernardus Abbas Claravallenſis, vir plane Apoſtolicus, & non minus gloria mira-
rum, quàm ſapientiæ ſplendore illuſtris, flo-
maxime tempore Innocentii II. Pontificis an-
Domini 1130. ſed obiit anno 1153. ætatis ſuæ
Scripſit *multa opera*, ſed multa etiam illi tri-
tur, quæ ejus non ſunt. Opera, quæ ſine du-
ſanctum Bernardum habent auctorem illa ſunt,
numerantur à Gofrido ejus diſcipulo, & alum-
lib. 3. vitę ipſius cap. ultimo; vitam enim ſan-
Bernardi primus ſcripſit eo vivente Guilielmus
as ſancti Theodorici, unico libro comprehen-
: deinde adjecit ſecundum librum Bernardus
as bonæ Vallis: tres ultimos addidit Gofri-
Monachus Claravallenſis.

ra S. Bernardi indubitata ex Gofrido Monacho.

ailiæ in laudem Virgi-
is Matris ſive ſuper
Miſſus eſt Angelus. 4
radibus humilitatis. 1
diligendo Deo. 1
logeticus ad Guliel-
num Abbatem. 1
præcepto, & diſpenſa-
ione. 1
hortatorius ad milites
templi. 1
De gratia, & libero ar-
bitrio. 1
De Conſideratione ad Eu-
genium. 5
In Cantica ſermones. 86
Epiſtolæ ad diverſos. 351
Vita S. Malachiæ Epiſco-
pi Hiberniæ.

Digitized by Google

Opera ſancti Bernardi ſecundi ordinis, quæ bentur etiam pro indubitatis.

De Adventu Domini ſermon. 7
De Vigilia natalis Domini. 6
De natali Domini. 6
De Circuncisione. 3
De Epiphania. 4
De Dominica prima poſt Epiphaniam. 2
De Converſione S. Pauli 2
De Purificatione Beatæ Mariæ. 3
De Septuageſima. 2
De Quadrageſima. 7
De ſancto Benedicto Abbate. 1
De Annunciatione Beatæ Mariæ. 3
De Domin. Palmarum. 3
De feria quarta pœnoſa. 1
De feria quinta in Cœna Domini. 1
De Paſcha. 4
De Octava Paſcha. 2
De Rogationibus. 1
De Aſcenſione. 6
De Pentecoſte. 3
De ſancto Joanne Baptiſta. 1
De SS. Petro & Paulo. 4
De David, & Golia. 1
De ſeptem panibus. 3
De ſancto Victore. 2

De ſancta Maria Magdalena.
De Aſſumpt. B. M. V
De verbis, Signum m... num.
De Nativitate ſanctæ Mariæ.
De ſancto Michaële.
De feſto omnium Sanctorum.
De ſancto Malachia
De verbis Iſaiæ.
De ſancto Martino.
De ſancto Clemente.
In vigilia ſancti An...
In die ſancti Andreæ.
In obitu Humberti.
In dedicatione Eccleſiæ
In Pſalmum 90.
De diverſis argum...
De altitudine c...
De Converſione ad Clericos.
Sermones parvi.
De donis Spiritus ſa...
Sententiæ ſancti Bernardi.
Declamatio in illud, Ecce nos reliquimus omnia.

Ordo tertius operum dubiorum.

ratres de monte Dei.
itationes.
nteriori domo.
ine vitæ.
ala Clauſtralium.
ula honeſtæ vitæ.
num Monachorum.
iones varii.
er de conſcientia.
riptio Claravallis.
mentatio Virg. Ma-
æ.
Vitâ S. Bernardi.
ilia de exeuntibus in
minis.
more Dei.
natura, & dignitate
Divini amoris.
Sermo de Paſſione Domi-
ni.
Tractatus de Paſſione Do-
mini.
Rhetorica ſancti Bernardi
De modo bene vivendi ad
ſororem ſuam.
De Conſcientia.
Sermones de diverſis ar-
gumentis. 15
Super Salve Regina,
Epiſtola ad quendam, qua
docetur, quid à nobis
requirat Deus.
De oneribus ſermones. 11

Obſervatio prima.

-ter opera ſecundi ordinis eſt ſermo de nativi-
B. Mariæ, qui non eſt, ut multi exiſtimant,
nativitate ex ſancta Anna matre ſua in hunc
ndum; ſed de nativitate per dormitionem mor-
in cælum, quo modo dicuntur natalitia alio-
n omnium Sanctorum, Id ex contextu facilè
eſt intelligi, hæc enim ſunt prima verba, Fœ-
idæ Virginis amplectitur cælum præſentiam,
ra memoriam veneratur, &c.
In eodem ordine eſt ſermo breviſſimus de Bea-
Virgine poſt ſermonem quintum de Aſſumptio-
; ſed ille ex ſermonibus parvis eſt ſecundus, &
e huc ſine cauſa tranſlatus: & fortaſſe non eſt
cti Bernardi, cùm auctor ejus ſermonis dicat,
carere virginitate, & ex primo libro cap. 3. vi-

tæ ſancti Bernardi probabiliter colligatur, virginem fuiſſe.

In eodem ordine invenitur lib. Sentent. Bernardi, de quo libro ambigo, an ſit ſcript ipſo ſancto Bernardo, an ab aliquo alio, qui gerit eas ſententias ex ſcriptis, & Sermonibus dem ſancti viri : video enim in iis ſententiis dam vocabula barbara, ut guerram, pro bel res alias leviores, quàm ut decêre videantur ctum Bernardum : ſed nihil definio.

Obſervatio ſecunda.

In tertio ordine in quo dubia opera con tur : aliqua ſunt, quæ manifeſte ſancti Ber non ſunt, ſed tamen gravia, & utilia ſunt habent ſuos auctores, qui in titulis præno alia ſunt inepta, & indigna, quæ tanto viro buantur : alia denique tam proximè acced ſpiritum, & ſtylum ſancti Bernardi, ut ejus jndicari poſſint. Ac ut dicam de ſingulis ſentio.

Sermo, ſeu liber de vita ſolitaria ad fratres monte Dei, non habet ſtylum, ſed habet ſpiri ſancti Bernardi, & digniſſimus eſt, qui Tribui ſolet hic liber Guilelmo Abbati de Theodorico.

Meditationum capita ſexdecim ſimilia ſunt bro ſuperiori : non habent ſtylum, neque er tionem ſancti Bernardi, ſed habent pietatem, devotionem, & utiliter legi poſſunt.

Tractatus de interiori domo, non eſt malus, ſed ad ſuperiores duos non pertingit.

Tractatus de ordine vitæ, ſive de doctrina p rorum, ſimilis eſt ſuperiori.

Scala clauſtralium, ſive de modo orandi, non

Digitized by Google

ſtylum ſancti Bernardi, ſed alioqui inſignis eſt, & lectu dignus.
...mula vitæ, cum annexo documento, & ſpe... Monachorum, utiliſſima continent docu..., ac Religioſis viris planè neceſſaria, quam... ſtylo ſancti Bernardi longè abſint.
...mones de Natali Domini, qui ordine ſuc..., non ſunt B. Bernardi, neque eruditi: ſi... in primo ſermone auctor laudat Abbatem ...vallenſem, id eſt, ſanctum Bernardum; proin... on eſt ipſe ſanctus Bernardus ſermonis auctor. ... ipſe auctor dicit, nocte Natalis Domini cor... templum pacis Romæ, quod æternum futu... ſperabatur. At naſcente Domino nondum ...lum illud ædificari cœptum erat, denique ſty... turgidus eſt, ſed vocabulis barbaris non caret: ...em de aliis ſermonibus, ejuſdem auctoris ju... ...m fieri poteſt.
...ter ſermones eſt unus de Villico iniquitatis, præmittitur epiſtola Bernardi ad Matthæum ...ſcopum Albanenſem, cui ſermo ille tranſmit...r, & quidem ſermo ſtylum ſancti Bernardi non ...et, ſed alioqui eruditam explicationem conti.... Itaque vel ſanctus Bernardus ſolitam ſuam ...quentiam in hoc ſermone neglexit, vel alius ...nardus eſt, qui ſermonem iſtum conſcripſit.
...iber de conſcientia pius, & utilis eſt quamvis ...cti Bernardi eſſe non videatur.
Deſcriptio Claræ Vallis non eſt ſancti Bernardi, ... alicujus, qui eam bene noverat.
...amentatio B. Virginis indigna eſt, quæ ſancto ...nardo tribuatur, quippè, quæ ineptias, & falſa ...nnulla continet.
...ermo de duobus diſcipulis euntibus in Emmaus ...ignis eſt, ſed ſancti Bernardi ſtylum non habet.
Liber de amore Dei ſtylum potius ſancti Au.

Digitized by Google

tæ ſancti Bernardi probabiliter colligatur, eum virginem fuiſſe.

In eodem ordine invenitur lib. Sentent. ſancti Bernardi, de quo libro ambigo, an ſit ſcriptus ab ipſo ſancto Bernardo, an ab aliquo alio, qui collegerit eas ſententias ex ſcriptis, & Sermonibus ejuſdem ſancti viri; video enim in iis ſententiis quædam vocabula barbara, ut guerram, pro bello, & res alias leviores, quàm ut decêre videantur ſanctum Bernardum: ſed nihil definio.

Obſervatio ſecunda.

In tertio ordine in quo dubia opera continentur: aliqua ſunt, quæ manifeſte ſancti Bernardi non ſunt, ſed tamen gravia, & utilia ſunt: & habent ſuos auctores, qui in titulis prænotantur: alia ſunt inepta, & indigna, quæ tanto viro attribuantur: alia denique tam proximè accedunt ad ſpiritum, & ſtylum ſancti Bernardi, ut ejus fœtus judicari poſſint. Ac ut dicam de ſingulis quod ſentio.

Sermo, ſeu liber de vita ſolitaria ad fratres de monte Dei, non habet ſtylum, ſed habet ſpiritum ſancti Bernardi, & digniſſimus eſt, qui legatur. Tribui ſolet hic liber Guilelmo Abbati de ſancto Theodorico.

Meditationum capita ſexdecim ſimilia ſunt libro ſuperiori: non habent ſtylum, neque eruditionem ſancti Bernardi, ſed habent pietatem, & devotionem, & utiliter legi poſſunt.

Tractatus de interiori domo, non eſt malus, ſed ad ſuperiores duos non pertingit.

Tractatus de ordine vitæ, ſive de doctrina paſtorum, ſimilis eſt ſuperiori.

Scala clauſtralium, ſive de modo orandi, non

Digitized by Google

et ſtylum ſancti Bernardi, ſed alioqui inſignis
ellus eſt, & lectu dignus.
Formula vitæ, cum annexo documento, & ſpe-
um Monachorum, utiliſſima continent docu-
nta, ac Religioſis viris planè neceſſaria, quam-
à ſtylo ſancti Bernardi longè abſint.
Sermones de Natali Domini, qui ordine ſuc-
dunt, non ſunt B. Bernardi, neque eruditi: ſi-
idem in primo ſermone auctor laudat Abbatem
aravallenſem, id eſt, ſanctum Bernardum; proin-
non eſt ipſe ſanctus Bernardus ſermonis auctor.
em ipſe auctor dicit, nocte Natalis Domini cor-
iſſe templum pacis Romæ, quod æternum futu-
m ſperabatur. At naſcente Domino nondum
nplum illud ædificari cœptum erat, denique ſty-
s turgidus eſt, ſed vocabulis barbaris non caret.
Item de aliis ſermonibus, ejuſdem auctoris ju-
cium fieri poteſt.
Inter ſermones eſt unus de Villico iniquitatis,
i præmittitur epiſtola Bernardi ad Matthæum
iſcopum Albanenſem, cui ſermo ille tranſmit-
ur; & quidem ſermo ſtylum ſancti Bernardi non
bet, ſed alioqui eruditam explicationem conti-
t. Itaque vel ſanctus Bernardus ſolitam ſuam
oquentiam in hoc ſermone neglexit, vel alius
rnardus eſt, qui ſermonem iſtum conſcripſit.
Liber de conſcientia pius, & utilis eſt quamvis
ncti Bernardi eſſe non videatur.
Deſcriptio Claræ Vallis non eſt ſancti Bernardi,
d alicujus, qui eam bene noverat.
Lamentatio B. Virginis indigna eſt, quæ ſancto
ernardo tribuatur, quippè, quæ ineptias, & falſa
onnulla continet.
Sermo de duobus diſcipulis euntibus in Emmaus
ſignis eſt, ſed ſancti Bernardi ſtylum non habet.
Liber de amore Dei ſtylum potius ſancti Au.

Digitized by Google

guſtini, quàm ſancti Bernardi habere videtur; enim librum illum compoſuit ſimitari voluit ſ um Auguſtinum in libris confeſſionum cum colloquentem.

Liber de natura & dignitate amoris divini ſubti & obſcurus eſt, nec cujus ſit affirmare poſſum.

Sermones duo de Paſſione Domini, quorum prior, incipit Jesum Nazarenum, & poſterior longe prolixior; ego ſum vitis vera, docti ſunt & utiles: ſed non videntur ſancti Bernardi, ſi è ſtylo judicium fiat.

De Rythmis, hoc ſolum dicere poſſum, illum qui incipit, Jeſu dulcis memoria, longè præſtare cæteris omnibus.

Liber de modo benè vivendi, qui ſcriptus dicitur à ſancto Bernardo ad ſororem ſuam; utiliſſima documenta continet; ſed neque ſtylum habet ſancti Bernardi, neque ad ſororem ejus ſcriptus tuit: hic enim liber ad ſororem Virginem, & cum Virginibus in monaſterio degentem ſcribitur, ut perſpecuum eſt ex cap. 21. Sanctus autem Bernardus unicam habuit ſororem, eamque primo conjugatam, deinde ſanctimonialem. Vide lib. 1. vitæ ſancti Bernardi cap. 1. & 6.

Liber de conſcientia, de gradibus humilitatis, ſermones de Cœna Domini, & cætera uſque ad finem ſecundi tomi, non ſolum longè diſtant à ſtylo ſancti Bernardi, ſed etiam veriſimile non eſt de iiſdem argumentis toties, ſanctum Bernardum diſſerviſſe.

De Petro Cluniacenſi. 1130.

PEtrus venerabilis Abbas Cluniacenſis ſancti Bernardi æqualis fuit, ut epiſtolæ teſtantur, ultro, citroque miſſæ. Fuit nobilis Aquitanus, a

prim

ↄ miles, deindè monachus. ſcripſit libros duos
iraculis ſui temporis,
ripſit *librum, per formam epiſtolæ, adverſus*
es Petri de Bruis, in quo egregiè tractat.

De baptiſmo parvulorum.
De auctoritate libri Actorum Apoſtolorum.
De auctoritate epiſtolæ B. Pauli.
De auctoritate Eccleſiæ.
De auctoritate Veteris teſtamenti.
Iterum de baptiſmo parvulorum.
De Baſilicis, templis, & aris.
De veneratione ſanctæ Crucis.
De ſacrificio Miſſæ, & veritate tranſubſtantiationis.
De ſuffragiis defunctorum.
De laudibus Dei in canticis, & muſicis inſtrumentis.

cripſit quoque *libros multos epiſtolarum ad diver-*
quarum nonnullas refert Card. Baronius tom.
Annalium.

ıddit Trithemius, eum ſcripſiſſe *de converſatio-*
Exemitica. Sed hunc librum non vidi, neque
ım extet, ſcio.

De Hugone de ſancto Victore. 1130.

HUgo de ſancto Victore, natione Saxo, profeſſione Monachus, dignitate Abbas ſancti
ctoris, æqualis fuit ſancti Bernardi, ut ex epi-
la ſancti Bernardi ad hunc ipſum Hugonem con-
t. Scripſit multa, quæ tribus tomis comprehen-
ntur in editione Veneta, anni 1588.

Primi tomi hæc ſunt.

De ſcripturis, & ſcriptoribus ſacris, prænotationes
Annotationes elucidatoriæ in Pentateuchum,

Digitized by Google

Judices libros Regum, Pſalmos aliquot.

In Eccleſiaſten homiliæ. 19.

Annotationes elucidatoriæ in Threnos, in J
& Abdiam.

Annotationes elucidatoriæ allegoriarum in t
teſtamentum vetus, exceptis Prophetis, & libr
pientialibus.

Annotationes elucidatoriæ allegoriarum in qu
Evangelia.

Annotationes litterales, & quæſtiones in epiſ
ſancti Pauli.

Annotationes elucidatoriæ in Dionyſium Are
gitam.

Secundi tomi hæc ſunt.

Inſtitutiones in decalogum. Expoſitio in Reg
ſancti Auguſtini.

De Inſtitutione novitiorum. De Clauſtro ani

De anima libri quatuor. De medicina animæ.

De arrha animæ. De laude charitatis. De m
orandi.

De fructu carnis, & ſpiritus. De nuptiis car
bus, & ſpiritualibus lib. 2.

De vanitate mundi libri quatuor. De medit
libellus.

De Arcæ myſticæ deſcriptione. De Archa Noë
bri quatuor.

Sermones centum de variis argumentis. Serm
Aſſumptione B. Mariæ.

Tertii tomi hæc ſunt.

Didaſcali libri ſeptem, quorum ultimus de Tr
tate diſſerit: reliqui ſex ad artes liberales perti

De poteſtate, & voluntate Dei, libellus De q
druplici voluntate in Chriſto, libellus. De ſapie
animæ Chriſti, libellus. De unione corporis, &
ritus, libellus. De Verbo Dei efficaſia, libellus.
logia de Verbo Incarnato. De Verbo Incarnato

Digitized by Google

ones tres. De perpetua Virginitate B. Mariæ.
llaneorum ſecundi codicis libri quinque. De ſilia
e tractatus. Speculum de myſteriis Eccleſiæ.
remoniis, Sacramentis & officiis Eccleſiaſticis
3.
canone myſtici libaminis libellus.
alogus de Sacramentis legis naturalis & ſcriptæ.
mma ſententiarum ſeptem tractatibus compre-
quorum eſt.
imus de Fide, Spe, & Charitate, de Trinita-
& Incarnatione.
undus de creatione & de ſtatu angelicæ naturæ.
rtius de creatione, & ſtatu humanæ naturæ.
artus de Sacramentis in genere, & præceptis
is.
intus de Sacramento Baptiſmi.
xtus de Sacramento Confirmationis, Euchariſtiæ
itentiæ & Extremæ unctionis.
ptimus de Sacramento conjugii.
e Sacramentis Chriſtianæ fidei libri duo.

Obſervatio.

on pauca ſunt in operibus Hugonis, quæ non ntur germana ejus opera; ſed quoniam auctor onis Venetæ ſuis locis hæc annotavit, & mihi licuit per anguſtias temporis omnia excuiere, itto lectores ad notas, quæ in ipſis operibus nt. Hoc ſolum addam extare apud Card. Ba-um inſignem epiſtolam Hugonis ad Joannem hiepiſcopum Hiſpalenſem apoſtatam à fide, to-12. ad annum Domini 1136.

De Richardo de ſancto Victore. 1130.

Ichardus de ſancto Victore, natione Scotus, Monachus Ordinis Canonicorum regularium gonis tempore claruit, & in eodem monaſte ſancti Victoris ſanctiſſimè vixit. Fuit quo-

Digitized by Google

que ſancti Bernardi amiciſſimus, ut ex libr
eum ſcriptis perſpicuum eſt. Ejus opera d
tomis continentur.

Primi tomi opera.

De exterminatione mali, & promotione boni tract. 1
De ſtatu interioris hominis. 3
De eruditione interioris hominis libri 3
Beniamin minor, id eſt, de præparatione ad contemplationem.
Beniamin major, id eſt, de gratia contemplationis libri 5
Allegoriæ tabernaculi fœderis. 1
De Trinitate. 6
De tribus appropriatis perſonis in Trinitate, ad S. Bernardum 1
De Incarnatione Verbi ad eundem. 1
De Emanuële lib. 2
Exceptionum. 4
De poteſtate ligandi, & ſolvendi tract. 1
De contemplatione plagarum in fine mundi 1
De judiciaria poteſtate in finali judicio. 1

De ſpiritu blaſphem
De gradibus charita
De quatuor gradibu lentiæ charitatis.
De gemino Paſchate.
In die Paſchate ſerm
Declaratio difficult Scripturæ Sacræ, ſanctum Bernard
Quomodo Spiritus ſan ſit amor Patris, Fili.
De differentia pe mortalis & venia
De ſuper excellenti tiſſimo Chriſti.
De miſſione Spiritus ſ cti ſermo.
De comparatione Ch ad florem, & B. ad Virgam.
Quomodo Chriſtus p tur in ſignum p rum.
De differentia ſacr David, & Abraha
De differentia bene Abrahæ, & Be Mariæ.

Opera tomi ſecundi.

Explanatio difficultatum ex tabernaculo fœderis

Digitized by Google

templo Salomonis ad tteram.
concordia temporum s libros Regum.
plaſtatio variorum locum in Pſalmis.
planatio libri Cantici Canticorum.
De viſione Ezechiëlis.
De templo Ezechiëlis.
Deciſio dubiorum in Apoſtolo.
In Apocalypſim Joannis lib. 7

Obſervatio.

Hæc omnia opera, uno excepto, quod inſcribi-, Exceptionum libri quatuor, videntur mihi ta, & pia, & digniſſima ingenio acutiſſimo Ri-rdi, neque ſcio de eis ab ullo eſſe dubitatum, ſint legitima Richardi opera. De libris excep-num nonnihil ambigo, an ſint ejuſdem aucto-, non quod non ſint libri illi eruditione varia ni, ſed quod quædam contineant, quæ non vi-ntur à Richardo ſcribi potuiſſe. Libro 1. cap. 24. loquitur, Inventores Theologiæ fuerunt apud æcos Linus, apud Latinos Varro, & noſtris nporibus Joannes Scotus, At cur Scotus, inven-Theologiæ? cur non magis Moyſes, aut Atha-ſius, aut Auguſtinus, aut Joannes Damaſcenus inde non ſunt noti Joannis Scoti niſi duo, unus centis annis ante Richardum, alter centum, & plius annis poſt Richardum: quis igitur ille eſt quo hic dicitur, Et noſtris temporibus Joannes otus? Eodem capite dicit hic auctor, invento-m Rhetoricæ fuiſſe Demoſthenem. Id quod eſt aniſeſtè falſum: Demoſthenes enim inſignis ora-r fuit, ſed ante illum fuerunt alii, ut Iſocrates, ericles, & alii; & cum ipſo claruit Æſchines: eodem tempore floruit Ariſtoteles, qui de Rhe-rica egregiè ſcripſit. In tertio libro cap. 7. Scri-it de Inſulis, & Scotiam ſuam tantum nominat. t cap. 8. deſcribit civitates celebres totius mundi

Digitized by Google

& Lutetiam Pariſiorum, ubi ipſe degebat, ne
minat quidem, ut neque Londinum, neque C
tuariam, neque Edimburgum, neque alias Brit
niæ, vel Scotiæ Civitates. In quarto libro nu
rat Pontifices Hebræorum, & omittit Aaron, Ele
zarum, Phinëes, & nonnullos alios inter pr
puos.

De Wilhelmo Malmesberienſi. 1130.

WIlhelmus, ſeu Gulielmus Monachus Angl dictus Bibliothecarius, & Malmesberienſis, vixit eodem tempore, quo prædicti quatuor ſcriptores. Scripſit *libros quinque de rebus geſtis Regum Anglorum, uſque ad Henricum primum.* Item *hiſtoriæ novellæ libros duos.* Denique *de rebus geſtis Pontificum Anglorum libros quatuor.*

De Henrico Utidonienſi. 1140.

HEnricus Utidonienſis ſcripſit *hiſtoriam Anglicanam libris* 8. *uſque ad Stephani Regis obitum,* id eſt, *uſque ad annum* 1153.

De Gratiano. 1145.

GRatianus Patria Cluſinus, profeſſione Monachus ſancti Benedicti, claruit tempore Eugenii tertii Pontificis, & Conradi tertii Imperatoris ad annum Domini 1145. Scripſit *Decretum*, ſive *concordiam diſcordantium canonum:* opus valdè laborioſum, in quo canones plurimos collegit ex ſcripturis, ex reſponſis Pontificum, ex Conciliis, & ex Patribus. Et quamvis multi alii viri docti *in hoc* genere ſcriptionis laboraverint, ut Dionyſius Exiguus, Iſidorus, Creſconius, Burchardus, Ivo, & ſi qui alii ſunt: ipſe tamen ſolus obtinuit, ut publicè in gymnaſiis prælegeretur, & multorum doctiſſimorum virorum Commentariis illuſtraretur.

Digitized by Google

ripſit hoc opus Bononiæ in monaſterio ſancti
cis ex ſententia Trithemii in ſecundo libro de
Illuſtribus Ordinis ſancti Benedicti, anno
nini 1127. vel ut alii volunt, anno Domini
. niſi fortè Trithemius inchotionem, alii con-
tionem operis annotaverint.

orrò hoc opus à mendis purgatum, & ſuæ in-
tati reſtitutum fuit à viris quibuſdam eruditiſſi-
auctoritate Gregorii XIII. Pontificis anno ſa-
1580.

Obſervatio in Gratianum.

ratianus id unum habet, quod reprehendi poſſe
tur, quòd non habuit delectum auctorum, ex
us decreta collegit. Annotabo hic aliqua loca
modum exempli.

rimò diſtinctione XVI. can. Septuaginta, ci-
r epiſtola ſancti Athanaſii Epiſcopi Alexandrini
canonibus Nicænis incendio conſumptis, ad
cum Papam. Sed Card. Baronius tomo tertio
allium demonſtrat, eo tempore Athanaſium
e exulem in Galliis, & incenſionem illam ca-
um Nicænorum contigiſſe diu poſt obitum
ci Papæ, & ipſum Marcum defunctum jam
e, quando ſcribitur reſpondiſſe ad epiſtolam
anaſii: ut undique nutet fundamentum harum
olarum, & ſeptuaginta canonum Nicæni
cilii.

ecundò, diſtinctione 63. can. Adrianus, & can.
ynodo, ponuntur duo canones ex hiſtoria Ec-
aſtica Sigeberti, quibus affirmantur inveſtituræ
ſcoporum conceſſæ Imperatoribus ab Hadriano
no, & à Leone octavo ſummis Pontificibus:
s canones confictos fuiſſe à Sigeberto ſchiſma-
hiſtorico probat multis argumentis Card. Ba-
ius tomo 9. Annalium, ad annum tertium

Digitized by Google

Hadriani primi Pontificis. Neque obſtat, q
iidem canones habentur etiam apud Ivone
Pannomia lib. 8. cap. 135. & 136. cùm tamen
Sigebertum ætate præceſſerit. Hoc (inquam)
obſtat: quoniam Pannomia non dicitur Ivo
quia ſit ab Ivone compoſita, ſed quia ſit ex dec
to Ivonis maxima ex parte decerpta. Quod au
auctor Pannomiæ ſit recentior Ivone, perſpicu
eſt ex libro octavo, ubi multa ſunt decreta In
centii ſecundi Pontificis, qui fuit Ivone poſte

Tertiò, cauſa 24. quæſt. 1. can. Hæc *eſt fide*
tribuitur iſte canon ſancto Hieronymo in *Symbo*
lo ad Damaſum. Sed revera deſumptus eſt ex li-
bello fidei Pelagii hæreſiarchæ ad Innocentium
primum Pontificem. Id ſatis conſtat ex S. Augu-
ſtino libro de gratia Chriſti cap. 30. 31. 32. & 33.
ubi ponit ipſa verba hujus Symboli, & dicit e
verba libelli, quem de fide ſuâ Pelagius ad Inno-
centium miſſit.

Quartò, cauſa 10. quæſt 1. can. Quia Sacerdo-
tes. Iſte canon ſumitur ex epiſtola S. Hieronymi
ad Damaſum, de oblationibus altaris. Sed ea epi-
ſtola indigna eſt, quæ S. Hieronymo tribuatur
nam inter ſancti Spiritus organa numerat auctor
hujus epiſtolæ Euſebium Chronographum, quem S.
Hieronymus Arianum hæreticum paſſim appellat.

Item ſcribens ad Damaſum citat Chryſoſtomi
Commentarium in Matthæum. At eo tempore,
quo Chryſoſtomus ſcripſit in Matthæum, Damaſus
jam ante multos annos obierat. Obiit enim Da-
maſus anno ſeptimo Theodoſii Senioris: Chry-
ſoſtomus autem anno ſequenti ordinatur Presbyter,
& incipit concionari ad populum: inter quas ho-
milias ſunt etiam illæ, quibus explicatur Evange-
lium ſancti Matthæi. Omitto quod ſtylus hujus
epiſtolæ impolitus, & barbarus cùm ſit, nihil ha-

Digitized by Google

:t ſimile cum ſtylo ſancti Hieronymi.
Quintò, cauſa 22. can. Nec artificioſo: citatur ...tus Auguſtinus in libro de conflictu virtutum vitiorum cap. 19. At is liber non poteſt eſſe Auguſtini, cùm in fine ejus libri commendetur ...ula S. Benedicti, qui fuit plus centum annis ...guſtino poſterior.
Sextò, cauſa 27. can. Nubendi licentia: iterum ...tur idem liber cap. 24. qui nullo modo Au...tini eſſe poteſt. Adde quod plurimis in locis ...atianus citat Chryſoſtomum pro auctore operis ...erfecti, & Hieronymum pro Origene.

De Petro Lombardo. 1145.

Etrus Lombardus, Epiſcopus Pariſienſis eodem tempore floruit, quo Gratianus, & ſicut iſte legit Canones, & Canoniſtarum quaſi magiſter : ſic ille collegit ſententias ſacrorum Theo...orum, & Magiſter Sententiarum, & Theologo...n Scholaſticorum dici meruit. Ferunt Gratia...n, & Petrum Lombardum, & Petrum Come...tem germanos fratres fuiſſe : ſed fundamento ...et ea opinio. Certè in patria non conveniunt: ...atianus enim Ethruſcus fuit ex Cluſio Civitate ...agiſter Petrus Lombardus ex Novaria, Petrus ...meſtor Gallus ex Trecis. Quæ ſcripſerit Petrus ...mbardus, ex epitaphio ſepulchri ejus, quod eſt Eccleſia S. Mercelli Pariſiis, cognoſci poteſt: enim ibi legitur, Hic jacet Magiſter Petrus ...mbardus epiſcopus Pariſienſis, qui compoſuit ...*rum Sententiarum*, *Gloſſas Pſalmorum*, & *Epi...larum*,
Porrò *libri Sententiarum*, quod eſt præcipuum ...us Magiſtri Petri, *quatuor ſunt*.
Primus continet ſententias Patrum de Trinitate, unitate Dei.

Digitized by Google

Secundus de creatione Mundi, ac præcipuè Angelorum, & hominum, & de gratia Dei.

Tertius de Incarnatione Verbi, deque virtutibus, & vitiis.

Quartus de Sacramentis, & noviſſimis, id eſt, Reſurrectione, Judicio, &c. Hi jam aliquoties Coloniæ prodierunt ex officina Birckmannica.

Obſervatio.

Quamvis Petrus Lombardus Magiſter appellatur, tamen diſcipuli ejus, Scholaſtici doctores, viri acuti, & docti non omnia probant, quæ Magiſter docuit: notantur enim articuli viginti ſex, in quibus Magiſter rejicitur, in additione ad Magiſtrum excuſa typis, Nec ſolum opiniones ejus aliquando refelluntur: ſed etiam non defuerunt, qui eum ad Alexandrum tertium Pontificem detulerint, hæreſis nomine, quòd docuiſſet, Chriſtum ut hominem non eſſe aliquid. Quam ejus ſententiam damnatam fuiſſe in Concilio quodam Pariſienſi, jubente Alexandro Pontifice, teſtatur Matthæus Paris in hiſtoria Anglicana, in Henrico ſecundo pag. 132. quæ damnatio contigit annis novemdeciin poſt obitum ejuſdem Petri. Non diu poſtea accuſatus fuit à Joachim Abbate, quòd docuiſſet, unam ſummam rem eſſe Patrem, & Filium & Spiritum ſanctum. Sed Concilium Lateranenſe ſub Innocentio tertio, Petri Lombardi ſententiam approbavit, & contrariam Joachimi Abbatis reprobavit.

De Ottone Friſingenſi. 1145.

OTto Friſingenſis Epiſcopus, inſignis nobilitate, pietate, & doctrina, fuit Henrici quarti Imperatoris nepos, Henrici quinti ſororius, Conradi Regis frater uterinus, Frederici primi patruus,

Digitized by Google

tio monachus fuit Ciſtercienſis; ac poulò pòſt
bbas Morimundenſis, deinde Epiſcopus Friſin-
nſis, tandem in ipſo eodem monaſterio piè Deo
imam reddidit anno Domini 1159. & quoniam
ilbertum Porretanum aliquando valdè laudave-
t, in morte revocavit, ſi quid in ejus laudem di-
ſet, quod fidei Chriſtianæ contrarium videri poſ-
:. Siquidem aliqui articuli in Concilio Epiſco-
rum ab Eugenio III. Pontifice damnati fuerant
b nomine Gilberti. vide Hæc omnia apud Radevi-
m lib. 2. de geſtis Frederici Imperatoris cap. 11.
Scripſit Otto Friſingenſis *libros ſeptem Chroni-
rum ab Orbe condito uſque ad annum Dom.* 1146.
ibus addidit *librum octavum de fine mundi, An-
chriſti perſecutione, Reſurrectione mortuorum ju-
cio finali, & gloria beatorum, ac ſuppliciis dam-
atorum.*

Scripſit præterea *de geſtis Frederici I. Imperato-
s libros duos*: quibus duos alios addidit Radevi-
us Canonicus Friſingenſis.

De Pothone Brumienſi. 1151.

) Otho Presbyter Brumienſis ſcripſit *de domo Dei
libros quinque*, & *de magna domo ſapientiæ li-
rum unum.* Qui libri extant in Bibliotheca ſan-
torum Patrum tomo 9. edit. 2. ſcribere porrò cæ-
it *de domo Dei*, ut manu ſua ipſe notatum reli-
uit, anno quo mortuus eſt Rex Conradus, hoc
ſt anno 1152.

De Petro Comeſtore. 1160.

PEtrus Comeſtor, qui & Magiſter hiſtoriæ Scho-
laſticæ, hoc ipſo tempore floruit: dedicavit
nim opus ſuum Wilhelmo Archiepiſcopo Seno-
ienſi, cui Alexander III. Papa commiſit, ut ſen-
entiam quændam Petri Lombardi damnaret, ut

Digitized by Google

ſuprà diximus. Scripſit *hiſtoriam ſacram* 16. *lib*
qui ſunt libri ſacri hiſtoriales, videlicet Gene
Exodus, Liviticus, Numeri, Joſue, Judices, Ru
primus Regum, ſecundus Regum, tertius Regu
quartus Regum, Tobias, Ezechiël, Daniel, Ju
dish, Eſter, Machabæorum, Hiſtoria Evangeli
& hiſtoria Actuum Apoſtolorum. Scripſit aute
inſerens verbis ſacris multa ex Gloſſis, & ex pro
fanis auctoribus, & non rarò admiſcens incerta
hiſtorias.

De Ecberto Abbate. 1160.

ECbertus Bunnenſis primùm Canonicus, deinde Monachus & Abbas Schonaugienſis, multa ſcripſit, quæ à Trithemio Commemorantur. Extant nunc ſermones 13. adverſus Catharos ejus temporis hæreticos; quibus decem illorum hæreſes, ex Manichæorum erroribus petitas refutat. Qui ſeorſim prius editi, in auctariò etiam Bibliothecæ ſanctorum Patrum editionis 3 poſiti ſunt.

De Theoriano. 1160.

THeorianus quidam Græcus vir doctus, miſſus fuit à Manuële Imperatore ad Armenos, ut eos ab erroribus circa fidem Chriſtianam revocaret: quod ille egregiè præſtitit anno Domini 1170. Extat *dialogus Theoriani Orthodoxi cum generali Armenorum*, in tomo quarto Bibliothecæ ſanctorum Patrum edit. 2. eſtque dialogus lectu dignus. Quamvis Genebrardus lib. 4. Chronologiæ conetur excuſare Armenos ab errore Petri Gnaphei tamen judicent lectores, an rectè excuſaverit.

De Arnulpho Lexovienſi. 1170.

ARnulphus Epiſcopus Lexovienſis, cujus crebra eſt mentio in Hiſtoria ſancti Thomæ Cantuarienſis, ſcripſit epiſtolas, & alia quædam opuſcula

tum proſâ, tum verſu, quæ ſimul extant edi-
'ariſiis,

De Nicolao Claravallenſi. 1170.

Icolaus Monachus Claravallenſis, & S. Bernardi Abbatis Secretarius, ſcripſit epiſtolas diverſos, quæ nuper in lucem editæ ſunt, in tario Bibliothecæ ſanctorum Patrum editionis iæ.

De Hugone Etheriano 1177.

Ugo Etherianus natione Tuſcus, vir doctus Græcè, & Latinè. Conſtantinopoli degens pſit valdè eruditè *librum de proceſſione Spiritus cti adverſus errores Græcorum*, quem librum ad exandrum tertium Pontificem miſit anno 1177. e Card. Baronio tomo 12. Annalium, ubi & ſtolam ejuſdem Alexandri ponit, qua gratias t Hugoni. Scripſit etiam *de regreſſu animarum inferis*. Utrumque opus extat in tomo 9. Bibliocæ ſanctorum Patrum, edit. 2.

De Arnoldo Carnotenſi. 1177.

Rnoldus Carnotenſis, Abbas bonæ Vallis, vir admodum pius, & doctus, & ſancti Bernardi ſcipulus, & amicus inprimis, ad quem etiam ſcrip- *epiſtolam* 310. *de obitu ſuo jam imminente*. Scrip- inſigne *opuſculum de ſeptem verbis noviſſimis à hriſto in Cruce prolatis*. Scripſit item *de laudibus irginis Mariæ Matris Dei* . quæ duo opera extant Bibliotheca ſanctorum Patrum tomo primo edit. Scripſit quoque *ſecundum librum vitæ ſancti Berrdi*, qui habetur ad finem operum ſancti Berrdi.

Digitized by Google

De Joanne Sareſberienſi. 1177.

JOannes Sareſberienſis, Epiſcopus Carno vixit tempore Alexandri tertii. Scripſit & *in iis vitam ſancti Thomæ Cantuarienſis. pœnitentiale, Iurgationem Cleri, Policra libris octo, De nugis curialum, Epiſtolas ad* Extant impreſſa anno 1513.

De Petro Bleſenſi. 1177.

PEtrus Bleſenſis, Archidiaconus Bathonienſ vixit tempore Alexandri tertii Pontificis, Henrici ſecundi Regis Anglorum, cui diu famili ris, & adminiſter fuit. Scripſit *multa ſapienter eloquenter*, quæ nunc extant opera Joannis B edita ſunt Moguntiæ anno 1600. videlicet epi læ 180.

Tractatus de transfiguratione Domini.
Tractatus de converſione ſancti Pauli.
Compendium in Job.
Tractatus de Hieroſolymitana peregrin
Inſtructio fidei ad Soldanum Iconii.
Liber de confeſſione Sacramentali.
Liber de ſatisfactione à Sacerdote injunct
Canon Epiſcopalis, ſive de inſtitutione E copi.
Invectiva contra depravatorem.
Tractatus de amicitia Chriſtiana.

Ad hæc meminit ipſe in Invectiva aliorum o rum ſuorum, quæ non videntur extare. Inveni tur multæ hujus Petri epiſtolæ in tomo 12. A nalium Card. Baronii : & inſtructio fidei ad So danum : invenitur etiam apud Matthæum Pariſie ſem ad annum Domini 1169. ſub nomine Alexa dri tertii Pontificis. Pontifex enim eam direxit no mine ſuo, quamvis à Petro Bleſenſi conſcriptam

De Petro Cellenſi. 1180.

Etrus Abbas Cellenſis primum, deinde ſancti Remigii ac demum Epiſcopus Carnotenſis, ſit varios tractatus, *de panibus lib.* 1., *de Taaculo Moyſis libros* 2. & *de conſcientia librum* 1. extant tomo 9. Bibliothecæ ſanctorum Patrum ſit etiam *Epiſtolas plurimas ad diverſos* quæ in s novem digeſtæ, excuſæ ſunt Pariſiis. Scrip& alia conſtat, quæ in lucem nondum prount.

De Guerico Abbate. 1180.

Uiricus Abbas Ingniacenſis ordinis Ciſtercienſis, ſancti Bernardi olim diſcipulus, ſcripſit *ones de tempore & ſanctis*, qui Pariſiis primum ſunt anno 1539. Scripſiſſe præterea dicitur *olas ad diverſos*: ſed hæc nondum excuſæ ſunt.

De Gulielmo Tyrio. 1180.

Ulielmus Archiepiſcopus Tyri vivebat anno Domini 1180. quo anno Manuël Imperator orum obiit, ut ipſe teſtatur libro 22. hiſtoriæ cap. 4. & 5.

cripſit *hiſtoriam de bello ſacro libris viginti tribus*, liber viceſimus tertius ab ipſo inchoatus, non olutus fuit, incipit ab anno Domini 1095. & duxit hiſtoriam uſque ad annum 1180. ſed conavit Joannes Heroldus additis libris ſex ad ann Domini 1521.

De Helmodo Butſonienſi. 1280.

HElmodus Canonicus Butſonienſis eodem tempore ſcripſit *hiſtoriam Henetorum*, ſive *Sclaum à Carolo Magno uſque ad annum Domini* 68.

Digitized by Google

De Gothefrido Viterbienſi. 1186.

GOthefridus Viterbienſis Notarius Conradi te[rtii], & Friderici primi Imperatorum, ſcri[pſit] *Chronicon univerſale*, quod appellavit *Panthe[on]* fortaſſe, quod contineat res geſtas omnium Pri[n]cipum, tum Eccleſiaſticorum, tum temporali[um]. Principes enim Dii appellantur in ſcripturis. Scri[pſit] autem partim proſa, partim carmine, & di[vi]ſit opus ſuum in partes viginti, & dedicavit illu[d] Urbano tertio ſummo Pontifici, ad cujus Pon[ti]ficatum hiſtoriam ſuam perduxit, id eſt, ab initi[o] mundi uſque ad annum Domini 1186.

Porrò hoc ipſo anno nupſit Conſtantia filia Ro[gerii] Regis Siciliæ, Henrico ſexto filio Friderici primi, adoleſcenti annorum viginti, & unius, ad[huc] vivente parente ejus Friderico primo, ut id[em] Gothefridus teſtatur parte decimaſeptima extre[ma].

Ex quibus refellitur fabula de Conſtantia fili[a] Rogerii, Sanctimoniali, & vetula per diſpenſatio[]nem Cæleſtini tertii nubente Henrico ſexto.

Cæleſtinus enim tertius ſedêre cœpit anno D[o]mini 1191.

De Gulielmo Neubrigenſi. 1190.

GUlielmus Neubrigenſis eodem tempore ſcri[p]ſit *hiſtoriam Anglicanam libris quinque*, & lib. 4. cap. 13. deplorat infelicem exitum Friderici p[ri]mi, ob iniuſtam perſecutionem factam legitim[o] Poniifici Alexandro tertio. Cœpit hiſtoriam ſua[m] ab anno Domini 1066. & breviſſime pertranſiit u[ſ]que ad annum 1135. quo anno ſe natum fuiſſe te[ſ]ſtatur, & ab hoc anno fusè ſcribit hiſtoriam g[en]tis ſuę uſque ad annum 1197.

De Rogerio Hiſtorico. 1190.

ROgerius de Hoveden inſignis hiſtoricus ſcri[p]ſit *libros duos Annalium Anglicanorum* valdè d[i]ligenter, & pervenit uſque ad Joannem Regem

Digitized by Google

regnare cœpit anno Domini 1199.

De Theodoro Balſamone. 1191.

Heodorus Balſamon Patriarcha Antiochenus vivit tempore Xiphilini Patriarchæ Conſtan-politani, cui dedicavit ſuum opus. Gregorius :m Xiphilinus anno 1191. ſedêre cœpit, teſte onio Card. tomo 12. Annalium, ad annum 1. Scripſit Balſamon *duos libros Commentario-z, unum in Nomocanonem Photii, alterum in zones variorum Conciliorum, & ſanctorum Pa-m.* Fuit autem Balſamon ſchiſmaticus, & Ro-næ Eccleſiæ infenſus, non minus, quam Pho-. Vide Baronium loco citato.

De Joachimo Abbate. 1195.

Oachimus Abbas Florenſis Monaſterii, vivebat anno 1195. Scripſit *in Iſaiam & Hieremiam & Apocalypſim*, & *Concordiam teſtamenti vete-, & novi.* Quæ omnia extant. Circumferuntur ædam vaticinia ſub ejus nomine de futuris Pon-:ibus Romanis, quæ quam fidem mereantur, rum ſit judicium : illud mirum eſt, quod cùm vaticinia ad ſolos quindecim Pontifices perti-t : tamen curioſitas hominum ad noſtra uſque pora, extendere illa conatur.

CULUM DECIMUM TERTIUM

Ab Anno 1200. ad 1300.

De Innocentio tertio Pontifice.

INnocentius tertius Pontifex maximus ſedêre cœpit in Apoſtolica ſede anno 1198. & ſedit uſque ad annum 1216. Vir fuit multæ pietatis, & doctrinæ, nec mino-prudentiæ in Eccleſia gubernanda. Ejus opera obus tomis continentur.

Digitized by Google

In Priore habentur.

Sermones de tempore.
Item *de Sanctis, tum proprii, tum commu*
Item *de conſecratione Pontificis, quatuor.*

Ad hæc libri.

De Eleëmoſyna. 1
In ſeptem Pſalmos pœnitentiæ. 1
De laude charitatis. 6
De myſteriis Miſſæ. 6
De contemptu mundi. 3
Encomium in Chriſtum, & ejus Matrem.
Precationes de paſſione Chriſti.
De Sanctorum veneratione.
Hymnus in Chriſtum, & ejus Matrem.
Conciones parænetica ad Concilium. 2
Acta atque decreta Concilii Lateranenſis.

In Poſteriore tomo ſunt.

Epiſtolarum libri duo : & Conſtitutionum decretalium libri quinque.

Hujus opera extant quam correctè impreſſa Coloniæ apud Maternum Cholinum 1575.

Obſervatio.

Qui libros Innocentii tertii edidit, præmiſit ante Concilium Lateranenſe admonitionem, in qua dixit, Concilii illius decreta non à Concilio, ſed ab ipſo Innocentio poſt Concilium conſcripta, atque edita fuiſſe : quod inde probat, quia in capitulis quibuſdam fit mentio Concilii Lateranenſis jam peracti, ac præſertim in cap. 29. 33. & 41. Sed hic auctor, quicunque fuerit, omnio deceptus eſt, & alios nonnullos ſcriptores decepit. Siquidem Concilium Lateranenſe, cujus fit mentio in his capitulis, non eſt Lateranenſe ſub Innocentio tertio, ſed ſub Alexandro tertio, atque ad hunc errorem tollendum è medio, in editione Roma-

Digitized by Google

Conciliorum generalium Græcè, & Latinè
orum, In Concilio ſub Innocentio tertio no-
r ad marginem, ubi ſint capitula Lateranenſis
icilii ſub Alexandro tertio ibi citata. Itaque de-
a Concilii ſub Innocentio tertio edita, verè
icilii generalis ſunt, & ab ipſo Concilio con-
ita, & edita non à ſolo Innocentio poſt Con-
im.

De Gunthero. 1203.

Untherus Monachus Pariſienſis, ſcripſit *hi-*
ſtoriam Conſtantinopolitanam, quæ tempore ſuo
tigit, quando videlicet Conſtantinopolis à La-
s capta eſt, & Balduinus Flander Imperator
atus: quæ hiſtoria extat apud Henricum Cani-
n tomo quinto, par. 2. antiquæ lectionis.

De Helinando. 1203.

HElinandus Monachus Gallus ſcripſit *hiſtoriam*
ab orbe condito uſque ad annum 1212. *libris*
adraginta octo: quem auctorem præcipuè ſequuti
it Vincentius Bellocavenſis, & S. Antoninus in
tor ia ſcribenda. Scripſit etiam *ſermones & epi-*
as, *& alia*, quæ utrum excuſa extent, ignoro.

De Niceta Choniate. 1205.

NIcetas Acominatus, ſive Choniates floruit
poſt annum 1200.
Scripſit enim *hiſtoriam*, quæ extat *Græcè*, *& La-*
è ab anno 1118. *uſque ad annum* 1205. id eſt, ab
iperio Jo, Comneni, Alexii filii uſque ad obi-
m Balduini primi ex latinis Imperatoris Conſtan-
iopolitani. Dicitur etiam ſcripſiſſe *libros quinque*
fide Orthodoxa. Græco idiomate, quos non vidi
d Pariſiis excuſos eſſe accepi.

Digitized by Google

De Conrado Urſpergenſi Abbate. 1215.

ABbas Urſpergenſis, cujus nomen diu fuit cognitum, ſed tandem Conradum eſſe in tuit, vivebat tempore Innocentii tertii Ponti teſtatur enim ipſe, ſe anno Domini 1202. fact Presbyterum, & anno 1207. factum eſſe mo chum Præmonſtratenſem: & anno 1215. fact eſſe Abbatem Urſpergenſem.

Scripſit *hiſtoriam*, ſive *chronicon à primo Re Aſſyriorum Belo, uſque ad Fridericum ſecundum Im peratorem*, id eſt, uſque ad annum Domini 1229 & Friderici Imperatoris nonum.

Obſervatio.

Neceſſe eſt, hanc hiſtoriam, vel non eſſe unius auctoris, vel Conradum hunc inſerviſſe aliqua in hiſtoria ſua, ex ſcriptis aliorum. Siquidem anno 1102. ſcribit ſe Romæ fuiſſe, cum Paſchalis ſecun dus Pontifex feria quinta in Cœna Domini publi cè Imperatorem Henricum excommunicatum pro nunciavit. At ipſe [ut paulò antè notavimus] ſcri bit, ſe anno 1215. factum eſſe Abbatem Urſper genſem: quæ certè non cohærent, niſi fortè fa ctus ſit Abbas cùm eſſet pluſquam centum, & quindecim annorum. Sed neque hoc dici poteſt; cùm ipſe idem loquens de initio Pontificatus In nocentii tertii, id eſt, de anno 1198. dicat, ſe tunc fuiſſe in minori ætate, & adhuc laicum: quomo do enim eſſe poterat in minori ætate, ſi pluſquam centenarius erat?

Illud quoque obſervandum eſt, hunc auctorem ob amorem erga Imperatores ſuę nationis, non pauca contumelioſa ſcripſiſſe de Innocentio tertio, & Gregorio nono Pontificibus valdè piis, & do ctis: alioqui autem ſcriptorem eſſe ſatis diligen tem, & dignum, qui legatur.

Digitized by Google

De Honorio Auguſtodunenſi. 1220.

Onorius Auguſtodunenſis Presbyter claruit anno Domini 1220. ex Trithemio, qui ei mul-
era attribuit, quæ fortaſſe non extant. Extat
n excuſa Baſileæ anno 1544. *ſumma hiſtoria-*
ſive *chronicon magnum* : extat etiam *commen-*
s in libros Salomonis editus Coloniæ anno 1544.
t quoque liber inſcriptus *Gemma animæ*, qui
ſolet excudi cum auctoribus, qui ſcripſerunt
fficiis divinis. Extat denique liber de ſcriptori-
Eccleſiaſticis.

De ſancto Antonio de Padua. 1220.

Anctus Antonius de Padua appellatus quia in
a Civitate poſt multa ſanctitatis edita ſigna
t, & in eadem ſepultus mirificè honoratur :
ia fuit Ulyſſiponenſis, & vivente adhuc ſancto
ncifco ejus ordinem ingreſſus, doctrina & mi-
lis plurimos convertit, vel ab hæreſi ad rectam
m, vel ab improbis moribus ad pœnitentiam
ndam. Extant ejus *conciones tum de tempore,*
de Sanctis. Migravit in cœlum anno Domini
1. & anno ſequenti à Gregorio nono Pontifice
r Sanctos relatus eſt.

De ſancto Raymundo de Pennaforti. 1230.

Anctus Raymundus de Pennaforti Barcinonen-
ſis, Ord. Prædicatorum, floruit tempore Gre-
ii noni, cujus juſſu collegit *in unum volumen*
nque libris diſtinctum epiſtolas decretales ſummo-
n Pontificum, ut ipſe Gregorius Papa teſtatur in
œmio Decretalium. Idem ſcripſit *egregiam ſum-*
m quæ cùm diu manuſcripta ferretur, tandem
is mandata eſt. Obiit ſenex admodum Barcino-
anno Domini 1275. illuſtris vitæ ſanctitate, &
iraculorum gloria : & noſtro tempore, ac me

Digitized by Google

ipſo præſente in ſanctorum numerum relatus Clemente octavo ſummo Pontifice, anno Do ni 1601.

De Gulielmo Antiſiodorenſi. 1240.

GUlielmus Antiſiodorenſis Epiſcopus hoc culo ſcripſit *ſummam Theologicam* Scholaſti more, diſtinctam in libros, tractatus, capita, quæſtiones. Una ejus ſententia notari ſolet, ut ſi gularis, quod videlicet merita hominum juſtoru prius, & principalius à fide, quam à charitate de pendeant. Sic enim docet libro tertio, tractatu duo decimo, capite primo, quæſt. ſecunda: & capite ſecundo quæſtione prima. Et quamvis ipſe fidem prædicet longè alio ſenſu, quàm Lutherani fa ciant, tamen ſententia ejus, hoc potiſſimum tem pore, vitanda eſſe videtur. Vide, ſi placet, qu ſcripſimus libro quinto de juſtificatione cap. 15.

De Gulielmo Pariſienſi. 1240.

GUlielmus Epiſcopus Pariſienſis vivebat ann Domini 1240. ut colligitur ex articulis qu buſdam ab ipſo hoc anno damnatis, qui habent in additione ad libros ſententiarum *Petri Lom bardi*.

Vir fuit admodum pius, & doctus: ejus opera hæc extant Venetiis excuſa.

De S. Trinitate, lib.	1	*De bono, & malo.*	1
De primo principio.	1	*De univerſo.*	6
De Sacramentis,	1	*De profeſſione novitioru*	
Cur Deus homo.	1		1
Summa virtutum.	1	*De dono ſcientiæ.*	1
Summa vitiorum.	1	*De operib. virtutum.*	1
De fide, & legibus.	1	*De remediis tentationum.*	
De animabus hominum.	1		1

Digitized by Google

pluralitate beneficio-		*In Eccleſiaſten.*	1
um.	1	*In Cantica Canticorum.*	1
clauſtro animæ.	1	*In Evangelium Matth.*	1
Rhetorica divina.	1	*Sermonum.*	1
pœnitentia.	1	*Epiſtolarum.*	1
Dæmonibus.	1	*De collatione, & pluralitate beneficiorum Eccleſiaſticorum tractatus duo.*	
Exameron.	1		
Pſalterium.	1		
Proverbia Salomonis.	1		

De Jacobo à Vitriaco. 1240.

Acobus à Vitriaco, natione Gallus S. R. E. Cardinalis, & Epiſcopus Tuſculanus à Gregorio nonò cteatus multis laboribus pro Eccleſia i perfunctùs in Oriente & Occidente, pie obiit 10 Domini 1240. de quo multa narrat Thomas ntipratenſis ejus fermè æqualis.

Scripſit magnum *volumen concionum de tempore* quibus multus eſt in ſacris Scripturis citandis, exponendis.

Scripſit *libros duos hiſtoriæ Hieroſolymitanæ, & cidentalis.*

Item *librum unum contra Saracenos.*

Item *libros duos de vita B. Mariæ OEginacenſis* i extant apud Surium die 23. Junii. Denique ipſit *epiſtolas ad diverſos.*

De ſancto Edmundo Cantuarienſi. 1240.

Anctus Edmundus Archiepiſcopus Cantuarienſis à Gregorio nono Pontifice creatus, obiit ino Domini 1240. & paulò pòſt ab Innocentio V. Pontifice inter ſanctos relatus fuit.

Scripſit utilem *librum, qui ſpeculum Eccleſiæ dicitur*; & extat in tomo 5. Bibliothecæ SS. Patrum, dit. 2.

Digitized by Google

De Innocentio IV. 1243.

INnocentius quartus Pontifex, patria G
ſis, vir doctrina & prudentia clarus ſede
pit anno Domini 1243. & obiit anno 1254.
ſit *apparatum ſuper Decretales*, brevem, ſed
ditum. Scripſiſſe dicitur etiam alium librum,
vellas, ſive authenticas, appellatum, nec
brum de Pontificis auctoritate, & Imperato
ribus contra Petrum de Vineis. Sed hos duos
ſteriores libros ego non vidi.

De Alexandro de Hales. 1245.

ALexander Halenſis, natione Anglus Ordi
S. Franciſci, vir doctiſſimus, & ſanctor
Bonaventuræ & Thomæ Aquinatis præcep
ſcripſit juſſu Innocentii Papæ quarti *ſummam Th
logiæ* egregiam, & copioſiſſimam, quæ no
eſt. Scripſit *poſtillam in tota Biblia*: nec non *ſ
mam virtutum*. Obiit anno Domini 1245.
ſtatur Petrus Rodulphus à Toſſiniano in hiſt
Seraphica.

De Hugone de ſancto Caro. 1245.

HUgo de ſancto Caro, natione Burgundus O
Prædicatorum, Cardinalis ſanctæ Sabinæ
Innocentio quarto Pontifice creatus fuit anno
mini 1244. & piè, ac ſanctè obiit anno 1264.
Scripſit *Commentaria* brevia *in univerſa
Biblia*.
Scripſit etiam ſeorſim *in Pſalmos*: quamvis
ninò non conſtet, an Commentaria *illa in P
mos* ſint hujus Hugonis, an Alexandri Halen
Idem Hugo excogitavit *concordantias Biblio*
teſte S. Antonio 3. part ſummæ hiſtorialis tit.
cap.

Digitized by Google

5. §. 2. & per homines à ſe delectos opus la-
ſiſſimum perfecit : cui operi (ut facile eſt in-
s addere) poſteriorum induſtria multa addi-

Humberto, quinto Generali Prædicatorum. 1245.

Frater Humbertus patria Viennenſis natione
Gallus, quintus Generalis Ordinis Prædicato-
, æqualis fuit Hugonis, quem etiam traxit ad
inem S. Dominici. Scripſit multa utilia, & valı-
ia, videlicet.

Expoſitionem Regulæ ſancti Auguſtini.
Librum de ſeptem gradibus contemplationis.
Librum de votis eſſentialibus religioſorum.
Librum de eruditione Concionatorum.
Alium de officiis Ordinis Prædicatorum à Generali
ue ad Janitorem.
Alium de vitis primorum Patrum ſui Ordinis.
Denique *ſermones multos* valdè utiles, qui nuper,
eſt, anno 1603. recuſi ſunt Venetiis.

De Matthæo Pariſienſi. 1245.

Matthæus Paris, ſive potius Pariſienſis (ſic enim
vocatur in ipſo ejus libro, & in indice libri)
t Monachus Albanenſis in Anglia tempore Hen-
i tertii Regis Anglorum. Scripſit *hiſtoriam An-
icanam à Willelmo I, uſque ad annum triceſimum
uintum Henrici tertii*, id eſt, ab anno Domini
067. uſque ad annum 1250. & hoc ipſo anno ha-
entur hæc verba, [Hic terminatur fratris Mat-
hæi Pariſienſis Monachi S. Albani Chronica.] &
bidem inſinuatur ejus mors. Continuavit autem
liquis alius uſque ad obitum Henrici tertii, id
ſt, ad annum Domini 1273.

Digitized by Google

Obſervatio.

Hæc hiſtoria multa habet ſcitû digna. Pri de rebus Eccleſiaſticis, de Concilio Lugd de diſſidio inter Eccleſiam, & Imperium. Se niam edita eſt ab hæreticis Tigurinis, caute da eſt: non pauca enim leguntur tum in li bro, tum in notis marginalibus, quæ viden dita ab hæreticis, ad invidiam conflandam E ſiæ Romanæ.

De Martino Polono. 1250.

MArtinus Polonus natione, Monachus pro ſione, Archiepiſcopus dignitate, & Pœ tiarius Innocentii quarti Pontificis, ſcripſit C *nicon*, in quo breviter res geſtas Pontific Imperatornm perſequitur uſque *ad ſua tem* id eſt, uſque ad Honorium quartum, qui cœpit ad annum Domini 1285. quem aucto hoc meo libro non poſuiſſem, niſi citaretur ſtoricis Magdeburgenſibus, atque ab aliis hæ cis: fuit enim Martinus vir *ſimplex*, & fabu pro hiſtoriis obtrudit, qualis in primis eſt illa Joanne Papa femina. Quod enim Magdeburg dicunt, hanc narrationem de Joanne femin ri apud Marianum Scotum, & Sigebertum Martinum Polonum præceſſerunt, falſum eſt oſtendi in lib. 3. de ſummo Pontifice cap. 24. in impreſſis codicibus Mariani, & *Sigeberti* fit hæc fabula ex Martini Poloni libro; ſed in tiquis manuſcriptis non habetur.

De Vincentio Bellovacenſi. 1250.

VIncentius Bellovacenſis ex Ordine Prædica torum, vixit tempore Innocentii quarti Pon tificis. Scripſit opera laborioſiſſima, ac præſertim

ſpecula, *Doctrinale*, *Hiſtoriale*, *Naturale*, & ...*rale*.

...*rinale ſpeculum* continet lib. 17. & tractat ...nibus ſcientiis à Grammatica uſque ad Theo...

...i.

...*oriale ſpeculum* tradit hiſtorias ab initio mun... ...ue ad annum Domini 1244. ſed continuavit ...s alius uſque ad annum Domini 1494.

...*turale ſpeculum* continet libros 32. & tractat ...ous omnibus, herbis, avibus, &c. & in ulti... ...oro de locis, & temporibus, & ſua tempo... ...it fuiſſe anno Domini 1250.

...*rale ſpeculum* continet libros tres, diviſos in ..., & diſtinctiones & tractat de paſſionibus ..., de legibus, de gratia, de vitiis, & virtuti... ...opioſiſſimè. Obiit autem anno Domini 1256. ...Antonio Senenſi in Bibliotheca Ordinis Præ... ...orum, qui Vaſeum teſtem adducit.

...e ſpeculo morali, vide infrà, ubi de S. Thomæ ...tis differimus.

De Henrico Card. Epiſcopo Hoſtienſi. 1261

...Enricus natione Gallus hortatu Alexandri ...Papæ quarti ſcripſit *in epiſtolas decretales* ac...itam expoſitionem. Scripſit celebrem *ſummam* ...ta eruditione canonica plenam. Hic ab Ur...o Papa quarto Card. Epiſcopus Hoſtienſis crea..., vixit uſque ad annum Domini 1281.

De Guidone Papa. 1265.

...Uido Groſſus patria Narbonenſis, qui poſtea ...fuit Clemens Papa quartus, dum in minori...s eſſet, ſcripſit *plurima ad Jus civile pertinentia*, ...jus juris conſultiſſimus erat. Scripſit etiam *in* ...*imum*, & *ſecundum Decretalium*. Obiit anno

Digitized by Google

Domini 1268. piè, & ſanctè, ut ſemper vixera

De Roberto Sorbona. 1265.

RObertus Sorbona tempore ſancti Ludovici Re-gis Francorum, vir multæ doctrinæ, & pietatis, quique Collegium Sorbonæ toto orbe celeberrimum Pariſiis inſtituiſſe dicitur. Scripſit opuſcula nonnulla, ut de *Conſcientia*, *De Confeſſione*, *De itinere ad Paradiſum*, quæ extant tomo 5. Bibliothecæ ſanctorum Patrum edit. 2.

De Alberto Magno. 1265.

ALbertus ob ſapientiam ſingularem cognomentо Magnus, natione Suevus, profeſſione Religioſus Ordinis ſancti Dominici, dignitate Epiſcopus Ratiſponenſis, ad quam dignitatem ab Urbano IV. Pontifice aſſumptus fuit. Scripſit plurima opera tum Philoſophica, tum Theologica, ac omiſſis philoſophicis, extat *ſumma Theologiæ*, ſed imperfecta.

Commentaria in libros ſententiarum.
Commentaria in 12. Prophetas minores.
Commentaria in quatuor Evangelia.
De quatuor coævis liber unus.
De virtutibus liber unus.
De adhærendo Deo liber unus.
Compendium Theologicæ veritatis lib. 7.
Enchridion de veris, perfectiſque virtutibus.

Multo plura tribuuntur Alberto à venerabili Fratre F. Antonio Senenſi in Bibliotheca Prædicatorum, & aliis. quæ, an extent, ignoto. Obiit autem Magnus Albertus anno Domini 1280.

Obſervatio.

Inſcribuntur libri duo, unus de mirabilibus, alter de ſecretis mulierum, Magno Alberto. S

que liber indignus eſt, qui tanto Viro tribu: nam ſuperſtitioſa quædam continent, & mu ana.

De Thoma Cantipratenſi. 1265

Homas Cantipratenſis, quem alii Gulielmu alii Henricum appellarunt: fuit natione Br itinus, profeſſione Religioſus ſancti Dominic nitate Epiſcopus ſuffraganeus Archiepiſcopi C racenſis, & auditor Alberti Magni, ut ipſe i ere ſuo teſtatur, libro ſecundo, cap. ultimo m. 50. condiſcipulus ſancti Thomæ Aquinatis em nobilem adoleſcentem vocat lib. 1. cap. 2c ɔ1. Scripſit utiliſſimum *opus de proprietatibus apum obus libris comprehenſum*, in quo ſub figura apun ulta ſcribit de officio Prælatorum, & ſubdito m: & miracula, atque exempla ſui temporis ve fideliterque deſcribit. Editum eſt hoc opus Dauc ıno 1597. cum annotationibus, & vita auctoris Scripſit præterea idem auctor *vitam Beatæ Chri næ mirabilis*, quæ extat apud Surium, menſ ınio, die viceſimo tertio, & vitam ſanctæ Lud ırdis, quæ extat apud eundem, menſe eodem e ſexto decimo: & addidit unum librum ad vi m ſanctæ Mariæ de Oegnies. Scripſit autem mag ɔ labore, & longo tempore *librum de natura re um*, cujus ipſe meminit in præfatione libri de pro ietatibus apum. Sed hoc opus tam laborioſur ɔn videtur extare. Dicitur denique hic idem au or in gratiam ſanctæ Thomæ vertiſſe Ariſtot m è Græco idiomate in Latinum, de qua onſulat lector vitam hujus auctoris præpoſita bris de proprietatibus apum.

Digitized by Google

De S. Thoma Aquinate. 1265.

SAnctus Thomas Aquinas, natione Italus, patria Neapolitanus, profeſſione Religioſus Ordinis Prædicatorum, Illuſtris genere, ſed illuſtrior ſanctitate, & ſapientia: natus eſt anno Domini 1224. & obiit anno 1274. quo anno obiit etiam ſanctus Bonaventura, ejus amiciſſimus, ſed hic menſe Martio, ille menſe Julio.

Ejus opera (ut ſanctus Hieronymus de ſancto Cipriano ſcripſit) Sole ſunt clariora, ut ſupervacaneum videatur eorum indicem texere. Deſcribam eorum indicem ex Romana editione, quæ juſſu Pii quinti Pontificis maximi confecta cenſetur omnium optima. Tomi ſunt ſeptemdecim.

Primus tomus continet *vitam B. Thomæ, & Commentaria in libros Perihermenias, & Poſteriorum analyticorum.*

Secundus tomus continet *Commentaria in libros octo Phyſicorum, in lib. 4. de cælo & mundo, & in lib. 2. de generatione.*

Tertius tomus continet *Commentaria in lib. 4 Metheororum, in lib. de anima, & in parva naturalia.*

Quartus tomus continet: *Commentaria in libro 12. Metaphyſicorum, Tractatum de ente, & eſſentia cum Commentariis Card. Caietani &, Expoſitionem in librum de cauſis.*

Quintus tomus continet, *Commentaria in libros 10. Ethicorum, & in libros 8. Poleticorum.*

Sextus tomus continet *Commentaria in primum & ſecundum ſententiarum.*

Septimus tomus continet *Commentaria in tertium & quartum ſententiarum.*

Octavus tomus continet *Quæſtiones diſputatas & Quodlibeta.*

Nonus tomus continet *Summam contra gentiles*

Digitized by Google

Commentariis Franciſci Ferrarienſis.

Decimus tomus continet *Primam partem ſum- Theologiæ cum Commentariis Card. Caietani, & ſitionem ſancti Dionyſii de divinis nominibus.*

Undecimus tomus continet *Primam ſecundæ, Secundam ſecundæ cum Commentariis Cardinalis etani.*

Duodecimus tomus continet *Tertiam partem Commentariis Card. Caietani.*

Tertius decimus tomus continet *Commentarium Job: in primum quinquagenam Pſalmorum, in tica canticorum, in Iſaiam, in Hieremiam,* & *enos.*

Quartus decimus tomus continet *Commentaria Matthæum, & in Joannem.*

Quintus decimus tomus continet *Auream cate- ex Patribus contextam in quatuor Evangelia.*

Sextus decimus tomus continet *Commentaria in tes epiſtolas S. Pauli, & ſermones de tempore, de Sanctis.*

Septimus decimus tomus continet *Septuaginta opuſcula,* & *Scriptum ſecundum in quatuor li- ſententiarum ad Anibaldum Cardinalem.*

Obſervatio prima in opera S. Thomæ.

PRæter libros in editione Romana numeratos feruntur ſub nomine S. Thomæ Commenta- in Geneſim, & in libros Machabæorum, & in tem Epiſtolas canonicas. Sed Commentarium Geneſim à S. Antonio tertia parte ſummæ hi- rialis tit. 18. cap. 10. rejicitur, ut ſpurium. Scri- quidem Antonius Senenſis in Bibliotheca Or- nis Prædicatorom à S. Antonino rejici Com- entarium in Geneſim, quod tunc extabat: non ud, quod nuper inventum, & editum eſt. Sed

Digitized by Google

cùm ego Commentarium neutrum viderim, poſſum de hac re ferre judicium. De Commtario in libros Machabæorum Lutertiæ excuſo, habeo, quod dicam, quia Commentarium il non vidi. Commentaria verò in epiſtolas cancas videntur mihi erudita, & digna ingenio S. Thmæ, præſertim cum in iis cernatur ſtylus, & modus procedendi S. Thomæ. Neque obſtat, qui in editione Romana hoc opus non recenſeat. Siquidem eo tempore hoc opus nuſquam inveniebatur, & primum in lucem prodiit Antverpiæ anno 1592.

Obſervatio ſecunda.

Ex opuſculis, quæ S. Thomæ tribuuntur, aliqua ſunt, quæ non eſt certum eſſe germana ejus opera; quę quia in editione Romana notata ſunt diverſitate characteris; de illis nihil dicam. In aliis unum eſt, quod inſcribitur de Regimine Principum ad Regem Cypri: quod mihi multis de cauſis ſuſpectum ſemper fuit. Primum quia lib. 3. cap. 20. ſcribit auctor hujus operis ſuo tempore accidiſſe, ut Adolphus Imperator Rodulpho, & Albertus Adolpho ſuccederet. At S. Thomas obiit anno 1274. Adolphus autem Rodolpho ſucceſſit anno 1292. & Albertus Adolpho anno 1299. poſſet quidem fieri, ut iſta verba ex margine annotata ab aliquo poſteriore in textum irrepſerint: ſed oratio continuata non videtur admittere iſtam reſponſionem deinde lib. 3. cap. 10. non ſemel vocat iſte auctor ſummum Pontificem Chriſti ſucceſſorem, quod impropriè dictum eſſe nemo neſcit qui Chriſtum Pontificem æternum eſſe novit, cui nemo ſuccedit, ſed omnes miniſtrant: at S. Thomas ita impropriè loqui non ſolet. Præterea iſte auctor ſtylum habet à ſtylo S. Thomæ valdè di-

Digitized by Google

am : hic enim preſsè, & breviter ſcribit, &
ta paucis Complectitur; ille contra verbis abun-
, & pauca multis explicat. Adde quod hic au-
non pauca levia profert, de nominibus magi-
.uum lib. 3. cap. 22. & lib. 4. cap. 26. quæ S.
omæ nunquam excidiſſent. Quæ cauſæ fortaſsè
unt, ut in editionæ Lovanienſi anni 1562. li-
iſti de regimine Principum inter opuſcula S.
omæ adſcripta non inveniantur. Adde ultimo,
n S. Thomas ſcripſerit ſeptem libros de erudi-
ne Principum planè utiliſſimos, qui habentur
r opuſcula Romæ edita, non videbatur neceſ-
um, ut ſcriberet etam de regimine Principum.

Obſervatio tertia.

Mirum eſt valdè, quod magna pars primæ ſe-
ndę, & ſecundæ ſecundæ inveniantur iiſdem
bis in primo, & tertio libro ſpeculi moralis Vin-
ıtii Bellòvacenſis, & quidem non videtur Vin-
ıtius potuiſſe ſpeculum ſuum morale conficere
doctrina & verbis S. Thomæ, cùm ipſe obierit
no Domini 1256. ut teſtatur Antonius Senenſis
Vaſæo, in Bibliotheca Patrum Prædicatorum;
S. Thomas obierit anno Domini 1274. & in
trema ætate ſummam Theologiæ confecerit. Sed
que eſt ullo modo credibile S. Thomam ſum-
æ ſuæ partem ſecundam, eamque nobiliſſimam
alio ſcriptore hauſiſſe. In his anguſtiis nihil mi-
occurrit, niſi ſpeculum illud morale fortaſsè
on eſſe Vincentii Bellovacenſis, ſed alicujus au-
oris poſterioris, qui fortaſsè Vincentius etiam
ceretur, quique ſecundam partem S. Thomæ in
ompendium redigere voluerit. Id quod videtur
oſſe confirmari ex eo quòd ſpeculum morale gra-
ius multo eſſe videtur, quàm ſint ſpeculum do-

Digitized by Google

ctrinale, naturale, & hiſtoriale, quæ tria ſin lo dubio ſunt Vincentii Bellovacenſis.

De ſancto Bonaventura. 1265.

SAnctus Bonaventura natione Italus, patri neoregienſis, Ordinis S. Francici Miniſte neralis, ac poſtea Albanenſis Epiſcopus, & dinalis à Gregorio decimo creatus non in Pentecoſtes, & in Lugdunenſi Concilio, ut ſcribunt, ſed ante Concilium, & fortè in qua temporibus Decembris anni 1273. Nam in Concilio Lugdunenſi, quod Romæ nuper e tum invenitur S. Bonaventura Cardinalis reſide cum cæteris in prima ſeſſione: prima autem ſeſſio celebrata eſt anno 1274. die 7. Maii, triduo ante Aſcenſionis feſtum. Vir fuit ſanctiſſimus, & doctiſſimus, & multa ſcripſit, quæ Romæ edi ſunt juſſu Sixti V. Pontificis, in octo tomos di ſtributa.

Primo tomo continentur, *Principium ſacræ Scri turæ, Expoſitio in Examerou*, id eſt, *ſermones ginti tres in diverſa loca Examerou* ex ore dicenti ab auditoribus excerpta. *Expoſitio* item *in Pſal rium, in Eccleſiaſten, in Sapientiam, in Lamen tationes Hieremiæ Prophetæ.*

Secundo tomo continentur, *Expoſitio in capu ſextum Matthæi, Expoſitio in Evangelium* S. Lu *Poſtilla in Evangelium ſanctis Joannis, & Colla nes in eundem.*

Tertio tomo continentur, *Sermones de tem & de Sanctis.*

Quarto tomo continentur, *Commentaria in p mum & ſecundum librum Magiſtri Sententiarum*

Quinto tomo continentur, *Commentaria in ter tium, & quartum librum Sententiarum.*

Sexto tomo continentur *prima, & ſecun*

Digitized by Google

opuſculorum; videlicet *prima pars* quæ eſt.

eductione artium ad 'eologiam
'iloquium.
iloquium.
'etra.
'aratio terminorum heologiæ.
ıcipium compendioſum ' libros Sententiarum
tuor libri Sententiaım carmine digeſti.
De quatuor virtutibus Cardinalibus.
De ſeptem donis Spiritus ſancti.
De tribus ternariis peccatorum.
De reſurrectione à peccato ad gratiam.
Dieta Salutis.
De Eccleſiaſtica Hierarchia,

Secunda Pars.

loquium.
meditatione vitæ Doıini noſtri Jeſu Chriſti
ellus meditationum.
ſeptem gradibus conemplationis.
quinque feſtivitatibus 'ueri Jeſu.
'cium de Paſſione Doıinica.
ſancta Cruce laudatio.
ŗnum Vitæ.
'culum de laudibus B. Mariæ.
De Corona Beatæ Mariæ.
De compaſſione ejuſdem.
Philomela paſſioni Domini aptata per ſeptem horas.
De ſeptem verbis Domini in cruce.
Pſalterium B. Mariæ majus.
Pſalterium ejuſdem minus.
In Salutationem Angelicam,
In Salve Regina.

ſeptimo tomo continetur *pars tertia opuſculorum*, æ eſt.

inſtitutione vitæ Chriſtianæ.
regimine animæ.
eculum animi.
De decem præceptis.
De gradibus virtutum.
Itinerarium mentis in Deum.

Digitized by Google

De ſeptem itineribus æternitatis.
Stimulus divini amoris
Parvum bonum, ſive incendium amoris.
Amatorium.
Exercitiorum ſpiritualium libellus.
Facicularius.
Viginti quinque memoria-lia.
Confeſſionale.
De Ratione confi[...]
De puritate conſci[...]
De præparatione S[acer]dotis ad Miſſam.
Expoſitio Miſſæ.
De ſex alis Cherub[...]
De ſex alis ſeraph[...]

Octavo tomo continetur *pars quarta opuſcu-rum*, quæ eſt.

De triplici ſtatu Religioſorum.
Speculum diſciplinæ propter novitios.
Viginti paſſus Novitiorum.
In Regulam Novitiorum
De proceſſu Religionis.
De contemptu Seculi.
De reformatione mentis.
Alphabetum parvum boni Monachi.
De perfectione vitæ ad Sorores.
Declaratio Regulæ Minorum.
Quæſtiones circa eandem Regulam.
Quare Fratres Minores prædicent, &c.
De paupertate Chriſ[ti]
Quod Chriſtus, & [Apo]ſtoli nudis pedibus [ince]debant.
Apologia Evangelicæ p[au]pertatis.
Contra calumniatore[s] Regulæ Franciſcanæ
Apologeticus in eos, [qui] Ordini Minorum [ad]verſantur.
De non frequentand[is] quæſtionibus.
Collationum libellus [ad] Fratres.
De reformandis Fratr[ibus.]
Ad miniſtros Pro[vin]ciales.
Appendix continet Compendium Theologiæ.
De eſſentia, inviſibilitate, & immenſitate Dei.
De myſtica Theologia.

Obi[...]

Digitized by Google

it vir ſanctus Deo, & hominibus amabilis anno Domini 1274. Menſe Julio, die quinma, quæ erat Dominica, ſub auroram, in ilio Lugdunenſi, ut in ipſo Concilio legitur.

De Petro Tarantaſienſi. 1265.

.trus Tarantaſienſis Ordinis ſancti Dominici Cardinalis Hoſtienſis à Gregorio decimo Poncum S. Bonaventura creatus, ipſi Gregorio :dens, & Innocentius quintus appellatus, quinenſe obiit, anno Domini 1276.
ripſit *in quatuor libros Sententiarum*, dicitur n ſcripſiſſe *in Pentateuchum*, *in Pſalmos*, *in ngelium Lucæ*, *& in epiſtolas ſancti Pauli*; *& que Compendium Theologiæ.* Non defuerunt, pluſquam centum propoſitiones ejus reprehen:nt: ſed juſſu Joannis Vercellenſis Magiſtri ieralis Ordinis Prædicatorum à ſancto Thoma :nſæ ſunt, ut ex opuſculo ejus perſpicuum eſt.

De Henrico Sterone. 1265.

HEnricus Stero Monachus Chronicon ſcripſit *ab anno primo Frederici primi*, *uſque ad Rophum Aſpurgium*, id eſt, ab anno Domini 1152 ue ad annum 1273. vide Henricum Caniſium no 1. antiquæ lectionis

De Udalrico Argentinenſi. 1280.

UDalricus de Argentina Ordinis Prædicatorum, & Alberti Magni auditor, ſcripſit *in ros quatuor Magiſtri Sententiarum*: *& ſummam heologiæ ac librum de anima*, claruit anno Domii 1280.

Digitized by Google

De Ruperto de Ruſſia. 1280.

RUpertus, ſive Robertus de Ruſſia Ordinis M norum claruit eodem tempore, & circa a num Domini 1280. ſcripſit *Commentaria in q tuor libros Sententiarum : Expoſitionem Regul Franciſci, & librum de anima.*

De Gulielmo Durante. 1280.

GUlielmus Durantes, dictus ſpeculator, n tione Vaſco, Epiſcopus Mimatenſis, jure co ſultus inſignis, ſcripſit *Speculum in tria volum diſtinctum ad Cardinalem Othobonum*, qui fuit po ſtea Hadrianus Papa quintus. Scripſit etiam *ratio nale divinorum officiorum libris octo, & Reperto rium juris*, & *Commentaria in Canones Concil Lugdunenſis.* Vivebat tempore Nicolai III. Ponti ficis anno Domini 1280.

De Guidone Archidiacono. 1283.

GUido Baiſius Archidiacous Bononienſis, ſcrip ſit *Commentarium in decretum Gratiani*, quod *Roſarium* appellavit. Scripſit etiam *in epiſtolas De cretales.* claruit anno 1283.

De Ægidio Romano. 1290,

ÆGidius Romanus ex nobili familia Colum nenſium, Ordinis S. Auguſtini Prior genera lis, ac poſtea Archiepiſcopus Bituricenſis, S. Tho mæ auditor, & ejus doctrinæ defenſor acerrimus plurima ſcripſit tum Philoſophica, tum Theologi ca; ſed magna ex parte non extant, niſi manu ſcripta in variis Bibliothecis. Quæ extant Theolo gica impreſſa, hæc ſunt.

In primum & ſecundum Sententiarum Commen taria.

In Examerou libri duo.

Digitized by Google

In Cantica Canticorum lectiones novendecim.
In Epiſtolam ad Romanos lectiones.
In cap. Firmiter, & in cap. Marthæ expoſitio.
In Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam explanatio.
Tractatus de corpore Chriſti, de diſtinctione articulorum Fidei & de arca Noë.
Theoremata de Sacramento altaris, & de corpore Chriſti.
Tractatus de renunciatione Papæ.
Libellus ſcriptus occaſione Clerici minus ſufficientis ad Subdiaconatum promoti.
Quomodo Reges poſſint bona Regni Eccleſiis elargiri.
De Regimine Principum libri tres Quodlibeta.
Tractatus contra exemptos. De divina influentia in beatos.
De laudibus divinæ ſapientiæ. De defectu malorum culpæ.
De prædeſtinatione, præſcientia, paradiſo, & inferno.
De peccato originali.
Caſtigatorium in corruptorium librorum Thomæ Aquinatis.

Extat etiam *manuſcriptus liber*, quem ego vidi. *De poteſtate Eccleſiaſtica.*

Ex Philoſophicis hæc habentur typis mandata.

In Metaphyſicam Ariſtotelis expoſitio.
In ejuſdem libros de anima
In ejuſdem libros de generatione.
In ejuſdem libros Priores analyticos.
In ejuſdem libros Rhetoricorum.
De materia cœli.
De formatione corporis humani.
Super auctorem libri de cauſis.
De eſſe, & eſſentia.
De motu Angelorum.
De menſura Angelorum.
De cognitione Angelorum.

Digitized by Google

Sed hi tres poſtremi tractatus poſſunt inter ra Theologica numerari. Floruit hic auctor annum Domini 1290.

Obſervatio.

Opuſculum in orationem Dominicam, & tationem Angelicam, & tractatus de corpore ſti: non ſunt omninò certa opera Ægidii. citari liber in quartum ſententiarum nomine Æ ut etiam liber de intellectu poſſibili contra A roem, & de gradibus formarum; ſed, utru libri extent, ignoro.

De Raymundo Lullo. 1290.

Raymundus Lullus ex inſula Majorica, tempore Philippi Pulchri Regis Fronco circa annum Domini 1290. Scripſit lingua ſua gari, *multa opera*, quorum aliqua verſa ſu linguam Latinam, ut Ars magna, & parva. H Raymundum Eimericus in directorio Inquiſito ſcribit accuſatum fuiſſe ad Gregorium XI. Pa vel potius accuſata fuiſſe ſcripta ejus, quòd co tinerent pluſquam trecentos errores, & Bernard de Lutzemburgo Raymundum hunc ponit in Catalogo hæreticorum. Contra autem non deſunt, qui eundem Raymumdum colant, ut ſanctum Martyrem, & vocent Doctorem illuminatum, & ſcripta ejus orthodoxa eſſe confirment: de qua re editus eſt liber anno 1604. cùm hac inſcriptione, Sententia definitiva in favorem Lullianæ doctrinæ juris ordine, & Apoſtolica auctoritate lata, & in veritatis triumphum, inque glorioſæ vinditationi memoriam, denuo impreſſa, & principalibus re ſcriptis munita. Quid in hac controverſia tenendum ſit, nondum videtur eſſe definitum ab Apoſtolica Sede; cum tam directorium Eimerici, quan

Digitized by Google

illi oppoſitus, publicè, & ſine prohibitione
ır.

De Richardo de media Villa. 1290.

:chardus de media Villa, natione Anglus, Or-
linis S. Franciſci, ſcripſit *in libros quatuor Sen-
ırum* dilucida *Commentaria*, in quibus S. Tho-
lo&trina imitari viſus eſt.
ripſit etiam *in quatuor Evangelia*, & *in Regu-
Fratrum Minorum*, &, *contra Petrum Joan-
librum unum.* Dicitur etiam ſcripſiſſe de Con-
one B. Virginis, & in epiſtolas S. Pauli, &
rdine judiciorum, quod an ita ſit, non mihi
tat.

De Henrico Gandavenſi. 1290.

[Enricus à Gandavo natione Belga Archidia-
conus Tornacenſis, vir doctiſſimus, ſcripſit
gium opus Quodlibetorum, Item *ſummam quæ-
ıum ordinariarum.* Item *de Virginitate*, & *Pæ-
ntia.* Denique etiam *Commentaria in libros Phy-
ˑum & Metaphyſicorum Ariſtotelis*, & librum
viris Illuſtribus. Obiit anno Domini 1293.

De Joanne Pariſienſi. 1296.

Oannes Pariſienſis, Ordinis Prædicatorum cla-
ruit circa annum 1296. Scripſit *in quatuor li-
bros Sententiarum.* & *Quodlibeta varia*: ſed præ-
puè *de poteſtate Regia*, & *Papali*, & quoniam
cidit in tempora turbulenta ob diſcordiam inter
onifacium VIII. Pontificem, & Philippum Pul-
ırum Regem Gallorum; & ipſe Pariſiis agebat,
docebat, videtur propenſior fuiſſe erga Regem,
uam erga Pontificem.

Digitized by Google

De Dino Mugellano. 1299.

DInus Mugellanus ſcripſit *in titulum de re-lis juris in ſexto.* Claruit tempore Boni-Papæ VIII. anno 1299.

SECULUM DECIMUM QUARTU

Ab Anno 1300. ad 1400.

De Joanne Duns Scoto.

JOannes Duns Scotus, Ordinis Minor-um, vir fuit acutiſſimo ingenio prædi-tus, & cùm docuiſſet primum Oxonii, deinde Pariſiis, immatura morte diem extremum obiiſſe dicitur anno Domini 130. Scripſit hæc.

Scriptum Oxenienſe in quatuor libros Sententia-rum.

Scriptum Pariſienſe in eoſdem libros.

Librum quodlibetorum.

Librum Collationem Pariſienſium.

Librum de primo principio rerum.

Librum Theorematum.

Librum de cognitione Dei.

Tetragrammata quædam,

Sermones de tempore, & de Sanctis.

Commentaria in Geneſim, in Evangelia, & in Epiſtolas, valdè obſcura.

Item in Philoſophicis.

Scripſit *Quæſtiones in Prophirium*, Item *in Ari-ſtotelis prædicamenta, Perihermenias, Priora, Po-ſteriora, Elenchos, de anima Metaphyſica, & Phy-ſica.*

Digitized by Google

De Auguſtino Anconitano. 1301.

Jguſtinus Triumphus, patria Anconitanus, roſeſſione religioſus ſancti Auguſtini, vir pius Ɛtus, floruit ad initium anni 1300. ſed obiit 1328. cùm eſſet annorum octoginta quinque inſcriptione ſepulchri ipſius conſtat, quod ur Neapoli in Eccleſia Fratrum Eremita- ſancti Auguſtini. Scripſit *egregiam ſummam teſtate Eccleſia*, quæ extat Romæ edita anno . Scripſit etiam *Commentarium in Canticum e Virginis Mariæ*, quod extat Romæ excuſum 1590. ſcripſit *plurima alia tum in ſanctam turam, tum etiam in Magiſtrum Sententiarum, etiam in Ariſtotelem, & ſermones, ac tractatus s*, qui extare dicuntur in Bibliotheca Vaticana.

De Barlaamo. 1303.

Arlaamus Epiſcopus Hieracenſis, vixit circa ınnum Domini 1303. & ſcripſit *Epiſtolas mul- d Græcos de unione cum Eccleſia Romana*, quas it Henricus Caniſius num. 6. antiquæ lectionis.

De Siffrido. 1305.

ffridus Presbyter Miſnenſis eodem tempore ſcripſit *Epitomen hiſtoriarum libris duobus com- enſam ab anno Domini* 458. *uſque ad annum iini* 1307. Extat hoc opus impreſſum cum aliis ɔricis Germaniæ.

De Nicephoro Calliſto. 1305.

Nicephorus Calliſtus hiſtoricus Græcus, vixit tempore Andronici enioris Imperatoris cui icavit hiſtoriam ſuam: proinde vixit poſt an- n Domini 1300. *Hiſtoria*, quæ nunc extat Ni-

Digitized by Google

cephori Calliſti, continetur *libris octodecim*, *incipit à nativitate Chriſti*, *ac definit in annum* *dem* 625. Credibile autem eſt, multò plures libros ſcriptos fuiſſe, ſed periiſſe.

Porrò in hiſtoria hujus auctoris, ut Græci Schiſmatici, non mirum videri debet, ſi inveni- tur errores proprii Græcorum, ut de proceſſi- Spiritus ſancti à ſolo Patre, in ipſa præfatio- Magis mirum eſt, inveniri non paucos errores rebus hiſtoricis, ut ex Annalibus Card. Baro- conſtat.

De Eberardo. 1305.

EBerardus Archidiaconus Ratiſponenſis ſcrip- *chronicon ab anno* 1273. *uſque ad annum* 13 Vide Henricum Caniſium primo tomo anti- lectionis.

De Ediota.

IDiota, nomine proprio ex humilitate ſuppr- ſcripſit libros quinque contemplationum va- pios, & eruditos. Item regulas duodecim vitæ C- ſtianæ, breves annotationes in Pſalmum quint- decimum, libellum contemplationum de B. V. M- ria; qui libri extant in Bibliotheca ſanctorum P- trum tomo 11. editionis ſecundæ. Quando floru- rit ignoramus. Ego in prima editione ſecutus ali- rum judicium poſui hunc auctorem ad initium ni 900. Sed poſtea legens diligentius ejus ſcri- animadverti illum eſſe multo poſteriorem. N- in procæmio libelli de B. Virgine citat verb- Bernardi ex ſermone 2. ſuper miſſus eſt Ang- & in libro quinto Contemplationum cap. 7. ſuo tempore Eccleſiam fuiſſe redactam ferè ad gulum Occidentalem. Et cap. 11. utitur phra- Scholaſticorum, & in libro de B. Virgine ci-

Digitized by Google

. diſputat de conceptione immaculatæ Beatæ ;inis Mariæ, quæ quæſtio poſt ſcoti tempora ime invaluit.

lditio. Floruit hic Idiota circa initium ſeculi ni quarti, illique nomen erat *Raymundus Jor-s*, quod Pater Theophilus, Winand Jeſuita, i decimi ſeptimi egregius ſcriptos, adinvenit docet illum fuiſſe Canonicum Regūlarem, icenſem in Occitania, ac demum Abbatem ;ò *de Selles* in Provincia Pituricenſi. Illius ı denuò excuſa ſunt Pariſiis anno 1654. in uno nine in quarto, ac continent tractatus ſexde-

De Petro Aureolo. 1317.

:trus Aureolus Ordinis Minorum, ex Pro-inciali Aquitaniæ Archiepiſcopus Aquenſis, it anno Domini 1317. & multa ſcripſiſſe dici-ſed *Commentarium in primum librum ſenten-m*, idque ſolum Romæ impreſſum vidi anno

:antur multa ex Aureolo apud Joannem Ca-um, ſed ea typis mandata non extant.

De Antonio Andreæ. 1317.

Ntonius Andreæ, natione Aragonius, Ord. . Franciſci, Scoti diſcipulus, ſcripſit *in qua-libros ſententiarum* : quod ſcriptum editum eſt ıtiis anno 1578.

De Durando à ſancto Portiano. 1320.

Urandus à ſancto Portiano, natione Gallus Ordinis Prædicatorum, & Epiſcopus Melden-Theologus inſignis, ſcripſit *in quatuor libros iſtri ſententiarum Commentaria* ſatis dilucida,

Digitized by Google

in quibus quamvis nonnulla ſcripſerit, quæ communi Doctorum ſententia adhorrent, quæ etiam ab Ecclefia improbata ſunt: ipſe tamen præfatione commentarii ſui in Magiſtrum, diſertis verbis aſſeruit ad Eccleſiam Catholicam Romanam pertinêre judicium de doctrina, ſeque omnia ſua ſcripta ejuſdem Eccleſiæ cenſuræ ſubmittere.

Scripſit etiam *librum* egregium *de origine jurisdictionum*. Floruit circa annum Domini 1320.

De Herveo Natali. 1320.

HErveus Natalis Brito, Ordinis Prædicatorum Magiſter generalis, & Durandi æqualis, ac Theologus doctiſſimus. Scripſit *in Epiſtolas S. Pauli* quod opus habentur inter opera ſancti Anſelmi, ut ſuprà diximus.

Scripſit etiam *in quatuor libros Magiſtri ſententiarum.*

Item ſcripſit *tractatum de poteſtate Papæ.*

Alium de Sacramentis.

Alium de Chriſti, & Apoſtolorum paupertate.

Alium de utraque poteſtate Papali, & regali.

Alium de beatetudine. Item *ſcripſit Quodlibeta.*

Item *librum adverſus Durandum, in iis, in quibus à ſancto Thoma diſſentit.*

Et ſeorſim *librum de unitate formarum contra eundem.*

Nec non libros aliquot contra *Henricum à Gandavo.*

Et multa alia Philoſophica ſcripſit.

De Materia cæli. De æternitate mundi. De voluntate. De ſecundus intentionibus. Denique ſcripſit *de Verbo. De motu Angeli. De relationibus.*

Obiit anno Domini 1325.

Digitized by Google

De Franciſco Mayrone. 1320.

Ranciſcus Mayronis natione Scotus; profeſſio-
ne Religioſus Ordinis S. Franciſci, Scoti diſ-
ılus, vixit tempore Joannis XXII. Papæ anno
mini 1320.
cripſit *Commentaria in libros quatuor Magiſtri*
tentiarum.
tem *Quodlibeta. Formalitates, De primo principio.*
De expoſitione divinorum nominum. Et de univo-
ione.
Quæ omnia ſimul edita ſunt Venetiis anno 1520.
1556.
Scripſit præterea *Quadrageſimale*, & *Sermones de*
ctis.
tem *de paupertate Chriſti, & Apoſtolorum.*
De virtutibus, & vitiis capitalibus.
De articulis fidei. De Baptiſmo. De humilitate.
De Indulgentiis. De corpore Chriſti. De Angelis.
De ſuffragiis defunctorum. De pœnitentia. De
nio.
De ultimo judicio. De ſeptem donis Spiritus ſancti.
Quæ omnia jam olim impreſſa fuerunt Baſileæ.

De Gulielmo Ockam. 1320.

Ulielmus Ockam natione Anglus, Ord. Mi-
norum, Scoti diſcipulus, & æqualis Franciſci
ayronis, vir doctus, ſed fautor Ludovici Impe-
oris IV. nimis ardens, ob quam cauſam in ali-
os errores lapſus meruit, ut in Indice librorum
hibitorum ejus nomen poneretur. Scripſit *in*
tuor libros Magiſtri ſententiarum.
rum Quodlibetorum. De fautaribus hæreticorum.
Sacramento altaris. Compendium Theologiæ.
actibus hierarchicis. De ingreſſu ſcientiarum.
paupertate Apoſtolorum.

Digitized by Google

De poteſtate Pontificum, & Imperatorum.

Opus nonaginta dierum, & dialogos, quæ opera cum aliis contra Joannem XXII. ſcripti ter dicta ſunt in Indice librorum prohibitorum.

De Monaldo. 1320.

MOnaldus Dalmata Ordinis Minorum, & poſtea Archiepiſcopus Beneventi, ſcripſit *ſummam juris Canonici*, quæ *aurea* dicitur, & impreſ fuit Lugduni anno Domini 1516.

Scripſit etiam *quæſtiones in quatuor libros ſententiarum & ſermones*. Obiit anno Domini 1332. Martyrio coronatus, apud Saracenos, ut teſtatur Antonius Poſſevinus in apparatu ſacro, tomo ſecundo

De Nicolao Lirano. 1320.

NIcolaus Liranus ex Judaiſmo converſus ad fidem Chriſtianam, & Ordine Minorum aſſumpto, ſcripſit *Commentarium*, ſive *poſtillam in universa Biblia* : quod opus notiſſimum eſt, & recognitum impreſſum eſt Lugduni anno 1590. Scripſit præterea *librum de corpore Chriſti.*

Sermones de tempore, & de Sanctis.

Librum contra Judæos.

Commentaria in quatuor libros ſententiarum.

Quæſtiones veteris, & novi Teſtamenti.

Tractatum de viſione Dei.

Expoſitionem decem præceptorum.

Tractatum de idoneo miniſtrante, & ſuſcipiente Sacramentum altaris. Obiiſſe dicitur anno Domini 1349.

Digitized by Google

De Pelagio Alvaro. 1320.

Elagius Alvarus, natione Hiſpanus, Religio-ſus Ordinis Minorum, & Epiſcopus Sylvenſis tempore Joannis XXII. Pontificis, circa an-no Domini 1320. cujus Pontificis defenſor acer-rimus fuit.

Scripſit inſigne *opus de planctu Eccleſiæ.*
Apologiam contra Gulielmum Ockam.
Speculum Regum. Et in libros Magiſtri Senten-tiarum.

De Petro Bertrando. 1330.

Etrus Bertrandus Epiſcopus Eduenſis poſtea Cardinalis vir doctiſſimus diſputavit de liberta-te Eccleſiæ contra Petrum de Cugneris coram Philippo Rege Francorum anno 1329. & ea diſ-putatio habetur tomo 4. Bibliothecæ ſanctorum Patrum. Scripſit etiam *reſponſa multa* & *librum* ſive *tractatum de origine & uſu juriſdictionum*, ſive *de ſpirituali & temporali poteſtate*: qui liber extat tum in eodem tomo 4. Bibliothecæ tum etiam ſeorſim impreſſus cum aliis tractatibus.

De Nicephoro Gregora. 1330.

NIcephorus Gregoras, hiſtoricus Græcus, vi-vebat anno Domini 1344. ut ex fine operis ejus intelligi poteſt.

Scripſit *libros undecim de rebus Imperii Orienta-lis* ab eo tempore, quo Imperium Orientale deve-nit in poteſtatem Latinorum, & perduxit hiſto-riam uſque ad obitum Andronici junioris, id eſt, ab anno Domini 1200. uſque ad annum Dum. 1344.

De Petro Paludano. 1330.

PEtrus Puludanus natione Burgundus, Ord. S. Dominici, Patriarcha Hieroſolymitanus, vir pius & doctus, claruiſſe dicitur anno Domini 1330.

Digitized by Google

tametſi alii eum poſteriorem faciant : ſed n
eum collocant ante annum Domini 1300. nec
annum 1400.

Scripſit *in quatuor libros Magiſtri ſententia*
ſed non extant, quod ſciam, Commentaria e
niſi in tertium, & quartum librum.

Scripſit etiam *tractatum* egregium *de cauſa i*
mediata Eccleſiaſticæ poteſtatis.

Scripſit quoque *ſermones de tempore* qui ed
ſunt Antverpiæ anno 1572. multa alia ſcripſiſ
fertur, quæ non extant typis excuſa.

De Joanne Villano. 1330.

JOannes Villanus hiſtoricus Florentinus, vixi
tempore Joannis XXII. Pontificis, & ſucceſſo-
rum ejus Benedicti XII. & Clementis VI. &
obiit anno 1348.

Scripſit *hiſtoriam univerſalem temporis ſui* ſatis
accuratè, quamvis etiam leviter attigerit priora
tempora ab erectione turris Babyloniæ uſque ad ſua
tempora.

Scripſit autem idiomate Italico, & totam hiſto-
riam libris duodecim comprehenſam perduxit ad
annum Domini 1348.

Quamvis autem propoſitum ejus fuerit ſcribere
hiſtoriam civitatis Florentiæ : tamen multa com-
memorat utilia de rebus Eccleſiaſticis, quæ ab aliis
minus fideliter narrata fuiſſe inveniuntur.

De Guidone Carmelita. 1330.

GUido natione Catalanus, Prior generalis Or-
dinis Carmelitani, ac poſtea Epiſcopus Ma-
joricenſis, ſcripſit *ingens volumen de omnibus hæ-*
ſibus : quod extat impreſſum Pariſiis. Multa a
ſcripſiſſe fertur, quæ ad manus meas non perve-
nerunt. Claruit anno 1330.

Digitized by Google

De Aſteſano Aſtenſi. 1330.

ſteſanus Aſtenſis ſcripſit *ſummam Caſuum con-ſcientiæ libris octo*, quæ typis mandata fuit Ve-ti. Vivebat anno Domini 1330.

De Adamo Goddam. 1330.

Damus Goddamus Anglus, ſcripſit *Commentaria in quatuor libros ſententiarum*, quæ edita unt Pariſiis anno 1512. Vivebat auctor anno a.

De Landulpho Carthuſiano. 1330.

Andulphus, ſive Ludolphus natione Saxo, profeſſione Carthuſianus, vir valdè pius, ſcrip-*iſtoriam vitæ Domini noſtri Jeſu Chriſti ex Evan-is deprompſtam*. Scripſit etiam *Commentaria in ilmos*, juxta ſenſum præcipuè ſpiritualem. Cla-circa annum Domini 1330.

De Lupoldo Bambergenſi. 1330.

Upoldus Bambergenſis, vir eruditus, æqualis Landulphi Carthuſiani, ſcripſit *librum de juri-Imperii*, in quo multa admiſcet ad hiſtoriam cleſiaſticam utilia.

De Joanne Andræa. 1330.

Oannes Andræas Bononienſis Jureconſultus doctiſſimus floruit tempore Joannis XXII. Papæ, ſed obiit anno 1348. Scripſit *in quinque ros decretalium*, quod opus *Novellas* appellavit. ripſit etiam *Gloſſas in ſextum*, & *Clementinas*. didit quoque ad ſpeculum Gulielmi Durantis.

De Bartholomæo Piſano. 1335.

Artholomæus Piſanus Ordinis Prædicatorum edidit *ſummam*, quæ dicitur *Piſanella*: quam nitatus eſt Angelus de Clavaſio.

Digitized by Google

De Joanne Calderino. 1340.

JOannes Calderinus Bononienſis filius ado-vus Joannis Andreæ, ſcripſit *in libros decre-lium.*

Item *Concilia*, & *Deciſiones*.

De Joanne de Baccone. 1340.

JOannes de Baccone Anglus, & Ordinis Car-melitarum Prior Provincialis, Theologus, & Philoſophus doctiſſimus, floruit tempore Cle-mentis VI. Pontificis, & obiiſſe dicitur anno 1346. Scripſit *Commentaria in quatuor libros Magiſtri ſen-tentiarum*; *Compendium legis Chriſti*; & *Quodlibe-ta*: quæ typis excuſa extant. Alia permulta ſcrip-ſiſſe dicitur, quæ non vidi.

De Alberico. 1341.

ALbericus Roxiatus Bergomenſis, ſcripſit *in ſex-tum Decretalium.*

De Simone de Caſſia. 1340.

SImon de Caſſia, natione Hernicus, Religio-ſus Ordinis S. Auguſtini, admodum pius, vi-xit eodem tempore quo Joannes de Baccone, & obiit Florentiæ anno Domini 1348.

Scripſit *libros quindecim de rebus geſtis Domini Salvatoris.*

Scripſit etiam *librum de ſpeculo Crucis.*

Librum epiſtolarum ad diverſos.

Scripſit quoque lingua Italica *libros duos de vita Chriſtiana*, & *expoſitionem Symboli Apoſtolici.*

De Henrico Suſone.

HEnricus Suſo natione Germanus, Ordinis S. Dominici, vir fuit piiſſimus, & devotiſſimus.

Scripſit *horologium Sapientiæ.*

Librum de novem rupibus.

Digitized by Google

Meditationes de paſſione Domini, & *alia*, vive-
anno 1340.

De Roberto Holkoth. 1349.

Obertus Holkoth, natione Anglus, profeſſio-
ne Dominicanus, Scripſit *in librum ſapientiæ*
tiones 213.

tem *lecturam in Cantica Canticorum*: & *in ſep-*
e priora capita Eccleſiaſtici.

Scripſit etiam *Commentaria in quatuor libros Ma-*
ri ſententiarum, & *alia quadam.* Floruit circa
aum Domini 1349.

De Thoma Argentinenſi. 1350.

Homas de Argentina, natione Germanus,
Ordinis S. Auguſtini Prior Generalis, vixit
mpore Clementis VI. & Innocentii VI. & obiit
ennæ anno 1357.

Scripſit *Commentaria in Magiſtri ſententiarum*
ros.

Scripſit etiam *quæſtionum è ſacris Scripturis ſolu-*
nes.

Sermones, & *epiſtolas*, & *librum Meditationum.*

De Nicolao Cabaſila. 1350.

Nicolaus Cabaſilas Græcus, vixit tempore Joan.
Cantacuzeni Imperatoris, vel potius Tyran-
i. Fuit vir valdè doctus, & Archiepiſcopus Teſ-
lonicenſis, ſed ſchiſmaticus. Scripſit *tomos ſex*
e vita in Chriſto, qui latinè impreſſi ſunt Ingol-
adii. Extant etiam *libri de tribus Sacramentis*,
aptiſmo, *Unctione*, & *Eucharistia* impreſſi ibidem,
xtat *explicatio Liturgiæ* apud Bignæum in Biblio-
heca Patrum tomo 6. edit. 2. ex qua caput 29. &
o. omninò expungenda eſſent, vel cautiſſimè le-
enda.

Digitized by Google

Denique præter alia multa ſcripſit *de proceſſ[...] Spiritus ſancti contra Latinos*, ubi ſe hoſtem Eccl[...] apertè demonſtrat. Sed hunc librum impreſſ[...] non vidi.

De Gregorio Ariminenſi. 1350.

Gregorius Ariminenſis, æqualis fuit Thom[...] Argentinenſis, & ejuſdem Ordinis S. Auguſtini Prior generalis.

Scripſit *Commentarium in primum & ſecundum librum Magiſtri ſententiarum.*

Scripſit etiam *in epiſtolas ſancti Pauli*, & *in epiſtolam ſancti Jacobi.*

De Richardo Armachano. 1350.

Richardus Radulphus, Archiepiſcopus Armachanus vixit tempore Innocentii VI. Pontificis, & obiit anno 1359.

Scripſit *libros novendecim adverſus errores Armenorum.*

Scripſit etiam *librum adverſus Religioſos Mendicantes pro Parochis*: dicitur etiam ſcripſiſſe *in libros quatuor ſententiarum*: nec non *libros de paupertate*, & *de intentionibus Judæorum*, & *ſermones aliquot.*

Obſervatio.

Hic auctor cautè valdè legendus eſt, præſertim lib. 10. contra Armenos cap. 4. & cap. 23. & 24. & lib. 11. cap. 4. & ſermone primo, & 4. in quibus locis multos errores habet de poteſtate Presbyterorum de paupertate Chriſti, & de ſtatu Religioſorum Mendicantium: conſulat lector Thomam Valdenſem, qui errores Armachani, & Jo. Wiclefi, qui ab Armachano aliqua accepit, diligenter refutat: conſulat etiam, ſi placet, quæ nos ſcripſimus libro de Monachis cap. 45. & 46.

Digitized by Google

De Franciſco Petrarcha. 1350.

Ranciſcus Petrarcha, patria Florentinus, Archidiaconus Parmenſis, & Canonicus Patavi-, luſit aliquando elegantiſſimis verſibus Italicis res ſuos erga Lauram, ſeu veros, ſeu confictos aberet materiam exercendæ Muſæ; ſed pœniia ductus, & tempus in cantiunculis illis conptum deflevit, & in ſolitudine poſitus vitam iſtiano, & pio homine dignam egit, & multa ra gravia, atque utilia ſcripſit, ac tandem piè, ctèque obiit anno Domini 1374. ætatis ſuæ. 70. jus opera quatuor tomis continentur.

In primo tomo hæc habentur.

remediis utriuſque fortunæ, lib. 2. *De vita ſolitaria* 2.

Otio Religioſorum 2. *De vera ſapientia dialogi* 2. *contemptu mundi dialogi* 3. *Septem Pſalmi pœnitentiales ad imitationem Davidis. De Rep. optime adminiſtranda lib.* 1. *De officio, & virtutibus Imperatoris. lib.* 1.

rum memorabilium, lib: 4. *Epitome vitarum virorum Illuſtrium. De pacificanda Italia Exhortatio.*

veteres Rom. Reip. defenſores Oratio.

libertate capeſſenda hortatoria Oratio ad Nicolaum Laurentium. De obedientia, & fide uxoria.

Avaritia vitanda. Itinerarium Syriacum.

In tomo ſecundo hæc ſunt.

piſtolarum familiarium, lib. 8. *Epiſtolarum ad quoſdam ex veteribus illuſtriores* 1. *Epiſtolarum ſine titulo.* 1.

piſtolarum de rebus ſenilibus 16. *Epiſtolarum variarum.* 1.

e ſui ipſius, & multorum ignorantia. 1.

Galli anonymi in Petrarcham invectiva.
Apologia Petrarchæ contra Gallum.
In Medicum quendam invectivarum, lib. 4

In tertio tomo ſunt.

Epiſtolæ octo de Laurea ſumenda.
Privilegium receptæ Laureæ. Eglogæ duodecim
Africæ, ſive de bello punico carminum, lib. 9.
Epiſtolarum carmine ſcriptarum. 3
Teſtamentum Petrarchæ.

In quarto tomo ſunt *carmina Italia.*

De Nicolao Gorram. 1350.

NIcolaus de Gorram natione Gallus, Ordinis Prædicatorum vivebat anno Domini 1350. Scripſit *Commentaria in Pentateuchum.*
In Pſalmos. In Cantica. In Eccleſiaſten. In Eccleſiaſticum.
Item *in Hieremiam. In Evangelia. In Epiſtolas ſancti Pauli.*
In Epiſtolas Canonicas. In Apocalypſim.
Denique etiam *in libros Sententiarum Magiſtri.*

De Alphonſo Vargas. 1359.

ALphonſus Vargas Hiſpanus, Archiepiſcopus Hiſpalenſis, obiit anno 1359. Scripſit *in primum Sententiarum*, & *in libros de Anima*; quæ impreſſa ſunt Venetiis anno 1566.

De Joanne Taulero. 1350.

JOannes Taulerus, natione Germanus, Ordinis S. Dominici, concionator inſignis, & piiſſimus ſcripſit.
Sermones de perfectione vitæ interioris.
Tractatus de virtutibus. Epiſtolas ad diverſos.
Cantica ſpiritualia.

Digitized by Google

... novem gradibus Chriſtianæ perfectionis.
...eculum, & exemplar Domini noſtri Jeſu Chriſti.
...xercitia de vita & paſſione Chriſti.
...ixit circa annos Domini 1350.
...ujus opera adhuc brevi recuſa ſunt Coloniæ
D. Quentelium.
...orrò hunc virum, ut ſuſpectum circa fidem
...tempſit Joannes Eckius; ſed egregiè eum de-
...dit Ludovicus Bloſius.

De Manuële Caleca. 1375.

M Anuel Caleca Græcus, vir doctus ſcripſit *li-brum contra errores Græcorum pro Latinis*, ...m vertit in Latinum idioma Ambroſius Ca-...dulenſis, juſſu Martini V. Pontificis: & eum ...ibros quatuor partitus eſt. Vixiſſe videtur hic ...tor poſt ſchiſma Urbani VI. & Clementis VII. ...ante ſchiſma Eugenii IV. & Felicis V. nam li-... 4. ſui operis ſcribit, Romanam Eccleſiam ſuo ...npore gubernatam fuiſſe à duobus Pontificibus ...bi videtur loqui de ſchiſmate illo diuturno Ur-...ni VI. & Clementis VII. ſiquidem in eodem li-... meminit Concilii Lugdunenſis ſub Gregorio ... à tempore autem illius Concilii non fuit ſchiſ-...a celebre, niſi ſchiſma Urbani, & Clementis; ...od enim excitavit Ludovicus Imper. inter Joan-...m XXI. & Nicolaum V. breviſſimum fuit. Ita-...e falſum eſt, quod quidam dicunt interfuiſſe ...alecam in Concilio ſub Gregorio X.

De Henrico de Haſſia. 1380.

H Enricus de Haſſia Cartuſianus ſcripſit: *In Magiſtrum ſententiarum,*
In Geneſim. In Exodum. In Proverbia Salomonis.
...n Apocayplipſim S. Joannis. Dialogum inter Epiſco-pum, & presbyterum. Sermones varios. Regulas

Digitized by Google

ad diſcernendum peccatum lethale à veniali.

De obitu ejus variant ſcriptores. Alii vo[lunt] obiiſſe anno 1317. alii 1397. alii 1428.

De Joanne Rusbrochio. 1380.

JOannes Rusbrochius, natione Belga, Pri[or] Monaſterii Vallis Viridis, vir divinæ contemplationi addictiſſimus, ſcripſit *lingua ſua patria varia opera*, quæ in Latinam linguam conver[ſa] edita ſunt Coloniæ anno Domini 1552. Et recuſa non ita prid. per D. Quentelium.

Sunt autem hæc.

Summa totius vitæ ſpiritualis. Speculum ſalutis æternæ.

Commentaria in tabernaculum Moyſis. Tractatus de præcipuis virtutibus. Liber de fide, & Judicio. De quatuor tentationibus. De ſeptem cuſtodiis. De ſeptem gradibus amoris. De nuptiis ſpiritualibus, lib. 3.

Vivebat hic auctor anno Domini 1390.

Hunc etiam Doctorem carpſit Jo. Gerſon, & defendit Dionyſius Cartuſianus. Id enim accidere ſolet iis, qui ſcribunt de myſtica Theologia, ut eorum dicta ab aliis reprehendantur, ab aliis laudentur, quia non eodem modo ab omnibus accipiuntur.

De Marſilio ab Ingen. 1390.

MArſilius ab Ingen obiit anno Domini 1396. Sepultus in templo Suburbano S. Petri Hiedelbergæ. Scripſit autem *commentaria in quatuor libros ſententiarum* non inutilia, & in Academia Hiedelbergenſi Doctor & Rector fuit anno 1387.

Digitized by Google

De Baldo. 1390.

Baldus Ubaldus, natione Italus patria Peruſinus, celeberrimus Jureconſultus, ac Bartoli dam auditor.

ripſit præter ea, quæ ad jus civile pertinent, mentaria in libros Decretalium.

Obiit anno Domini 1420.

CULUM DECIMUM QUINTUM

Ab Anno 1400. ad 1500.

De Petro Ancharano. 1410.

PEtrus de Ancharano Bononienſis Baldi auditor floruit anno 1410. Scripſit *in libros Decretales; & in Clementinas, & Concilia.*

De Antonio de Butrio. 1410.

ANtonius de Butrio Bononienſis, æqualis Petro de Ancharano. Scripſit *in Decretales, & mentinas, & Repertorium Juris Canonici.*

De Joanne Capreolo. 1410.

JOannes Capreolus, Toloſanus Ordinis Prædicatorum, S. Thomæ doctrinæ defenſor egregius. Scripſit *Commentaria in quatuor libros agiſtri ſententiarum*, in quibus S. Thomæ doctrina ex ipſo S. Thoma explicat, & objectiones rum, qui illam oppugnarunt optimè diſſolvit. ivebat anno Domini 1410.

De ſancto Vincentio. 1410.

SAnctus Vincentius Ferrerius Valentinus Ordinis Prædicatorum, vir Apoſtolicus, obiit an-

Digitized by Google

no Domini 1418. prædicavit multis in locis
bum Dei cum ſumma utilitate populorum,
cooperante, & ſermones ejus confirmante ſeq
tibus ſignis. Extant ſub ejus nomine tres tom
liſſimarum concionum: quæ etſi fortè ab ej
cipulis ſcriptæ ſint: tamen doctrinam ejus
tinent.

Scripſit ipſe *tractatum de vita ſpirituali*, brev
ſed plenum optima inſtitutione.

Scripſit etiam *epiſtolas varias*.

In Catalogum Sanctorum relatus eſt à Calliſ
tertio ſummo Pontifice.

De Franciſco Zabarella. 1410.

Franciſcus Zabarella, patria Patavinus Archi
piſcopus Florentiæ, & Cardinalis creatus
Joanne XXIII. Papa. Obiit anno 1417.

Scripſit *in Decretales*, & *in Clementinas*.

Scripſit etiam *Concilia*, & *repetitiones* varias.

Necnon *de horis Canonicis*.

Sed occaſione longiſſimi ſchiſmatis, ſcripſ
etiam librum de ſchiſmate, in quo ſunt aliqua cor
rigenda: quare in Indice librorum prohibitorum
liber ejus de ſchiſmate cum præfationibus, Ar
gentinæ impreſſus ab hæreticis, prohibitus eſt, do
nec corrigatur.

De Petro ab Alliaco. 1410

Petrus ab Alliaco Archiepiſcopus Cameracen
& Cardinalis, creatus à Joanne XXIII. an
1411. Obiit ſub Martino V. anno 1426.

Scripſit *in quatuor libros Sententiarum*.

Item *de laude Scripturæ*, & *Eccleſiæ ſtabilita*
Quæſtiones in Exameron. Paraphraſim in Pſalm
Meditationes in Pſalmum 30. & 41. In prin
pium Evangelii ſecundum Marcum. In Oration

Digitized by Google

inicam, & Salutationem Angelicam. In Can- B. Mariæ, & Zachariæ, & Simeonis. Spe- m conſiderationis. Compendium contemplatio- De ſpirituali ſcala. De Sacramentis. De le- ıs, & ſectis. De electione ſummi Pontificis. exercitio ſpirituali. De Concilio Generali. De- decim honoribus ſancti Joſeph. Sermones, & tolas. De concordia Theologiæ, cum Aſtrologia hiſtoria. De anima, & accidentibus ejus. ˡiones in ſphæram Jo. de Sacroboſco. Tractatum libros Meteororum.

ripſit quoque *vitam ſancti Petri Cæleſtini*, ter, & piè, & renunciationem Pontificatus ſo factam laudat, & defendit contra detracto- Neque verum eſt, quod aliqui dicunt, hanc n non eſſe ſcriptam à Petro de Alliaco Ar- ɔiscopo, & Cardinali, ſed à quodam alio Pe- ꟷe Aliaco Gymnaſii Navarrici Archididaſcalo. inquam, non eſſe verum, perſpicuè conſtat ræfatione ad ipſam vitam, ubi ſe auctor Epiſ- ım nominat. Unum eſt, in quo reprehenditur auctor, quod videlicet ſenſiſſe videatur, Chri- Nativitatem prænoſci potuiſſe ex genethliacis ɜrvationibus, atque ad hoc adduxerit apparitio- ı ſtellæ, quæ apparuit Magis, de qua re vide ːum Senenſem lib. 5. Bibliothecę ſanctæ, an- atione 15. & 81. & lib. 6. annotat. 10.

De Joanne Gerſone. 1420.

Oannes Gerſon Gallus, Monachus Cæleſtinus, Cancellarius Pariſienſis, vir doctus, & pius, obiit anno Domini 1429. *multa opera* ſcripſit. æ tribus tomis edita ſunt Argentorati anno 1488. ıibus addita eſt quarta pars. Sed quia, ut pluri- um, opuſcula ſunt parva, & in maximo nu- ıero, piguit ea deſcribere. Tribui ſolet huic au- ːori præclariſſimum opuſculum de imitatione

Digitized by Google

Chriſti, quatuor libris diſtinctum. Sed quia numeratur inter opera Gerſonis, nec in Cat quem ſcripſit frater ipſius Gerſonis, nec in e editis Argentorati; merito dubitatum eſt, an ſit Gerſonis. Imò communiter jam illud op ſcribitur Thomæ de Kempis, viro admodum Sed nec inter hujus opera numeratur, ut p poſt videbimus. Itaque valde probabile eſt au rem illius opuſculi eſſe Joannem quemdam A batem de Gerſen, ſive de Geſſen, ut habet *inſcri* tio vetuſtiſſima hujus libri, in codice manuſcrip qui aſſervatur in Monaſterio Aronenſi, quod olim fuit Monachorum ſancti Benedicti, & nunc domus Novitiorum Societatis Jeſu. Et hinc app ret, hoc opus tributum fuiſſe Joanni Gerſoni pr ter ſimilitudinem nominis; quia verus auctor e Joannes de Gerſen: & tamen quia non inv batur hoc opus inter opera Joannis Gerſonis Can- cellarii Pariſienſis, tributum fuiſſe Thomæ de Kem pis ob ſimilitudinem aliquam ſtyli, quamvis, ne que inter opuſcula ejuſdem Thomæ inveniatur. His accedit quod ſanctus Bonaventura, qui fu ducentis circiter annis antiquior Joanne Gerſon & thoma de Kempis, citat ex hoc auctore parte capitis ultimi libri primi ad verbum, & dicit il eſſe verba devoti cujuſdem libelli de imitatio Chriſti. Vide in tomo ſecundo opuſculorum ſa Bonaventuræ Collationis ſeptimæ ex lib. colla num habitarum in conventu Tholoſano. Sed cu cunque ſit, opuſculum eſt utiliſſimum, & jure tota Eccleſia ſummo omnium conſenſu receptu & frequentatum, & in omnes linguas converſu Ego certe ab adoleſcentia, & uſque in ſenectu hoc opuſculum ſepiſſimè volui, & revolui, & ſe per mihi novum apparuit, & nunc etiam mirific cordi meo ſapit.

Digitized by Google

teàquam hæc ſcripſeram, incidit in manus præfatio Henrici Sommalii in libros de imiɩe Chriſti editos Romæ, anno 1610. in qua tione affirmat idem Henricus inveniſſe ſe hos ; , manu ipſius Thomæ de Kempis conſcripɩ Bibliotheca Canonicorum regularium ſancti ini apud Lovanium. Et quoniam magni faeſtimonium Henrici Sommalii, qui & Ordiɩei eſt notæ probitatis & doctrinæ, nec tamen o ſuperiorem conjecturam prorſus rejicere: cò rem in medio pono, & lectori judicium quo.

De Thoma Valdenſi. 1420.

Homas Valdenſis, Anglus, Ordinis Carmelitarum Prior Provincialis, floruit tempore tini V. Pontificis, cui opus ſuum dedicavit, biit Rothomagi in Gallia, anno 1430.

cripſit *opus* egregium, quod inſcripſit *Doctrifidei antiquæ*, tribus tomis diſtinctum.

ı primo tomo diſputatur contra hæreticos Wiitas, & Huſſitas de Deo, de Chriſto, de Petro, Eccleſia, de Religioſis.

n ſecundo de Sacramentis, contra eoſdem.

n tertio de Sacramentalibus, contra eoſdem.

Dicitur etiam ſcripſiſſe *in multos libros divinæ ipturæ*, & *in Magiſtrum ſententiarum Commen-a*, & *varios tractatus*: ſed ego non vidi, niſi ɩos illos tres doctrinales fidei antiquæ, nec ſcio alia extent typis excuſa.

De Auguſtino de Roma. 1330.

Uguſtinus de Roma, Epiſcopus Nazarenus, Ordinis ſancti Auguſtini, ſcripſit.

primum librum ſententiarum. Item *in omnes epiſtolas ſancti Pauli. In epiſtolas canonicas. In Apocalypſim.*

Digitized by Google

Scripſit etiam *de peccato originali. De libero arbi-trio.*

De poteſtate Papæ. De Sacramento divinitatis Chriſti, & Eccleſiæ. De Chriſto capite, & inclyto principatu.

De charitate Chriſti circa electos, & de ejus infinito amore.

Sed hæc tria opera prohibita inveniuntur in Indice librorum prohibitorum, donec expurgentur. Obiit anno Domini 1445.

De Joanne de Imola. 1430.

JOannes de Imola Jureconſultus celebris, ſcripſit *ſuper tres libros Decretalium: ſuper ſextum* & *Clementinas.* Obiit anno Domini 1436.

De Paulo Burgenſi. 1430.

PAulus de ſancta Maria, relicta Judaica ſecta, in qua natus erat, Epiſcopus Burgenſis creatus, ſcripſit *additiones ad Poſtillam Nicolai Lirani* quæ extant in ipſo Lirano. Scripſit etiam *ſcrutinium ſcripturarum libris duobus*, vivebat anno 1430.

De Joanne Archidiacono. 1430.

JOannes de Anania, Archidiaconus Bononienſis, ſcripſit *Commentaria in Decretales.* Scripſit etiam *volumen Conciliorum.* Obiit anno Domini 1455.

De Joanne Raguſæo. 1438.

JOannes Raguſæus Ord. Prædicatorum in Basileenſi Concilio *orationem* habuit doctiſſimam per octo dies *de communione ſub utraque ſpecie contra Huſſitas*, quæ extat apud Henricum Caniſium tomo tertio antiquæ lectionis, ubi etiam multa habentur alia de hæreſibus Boëmorum.

Digitized by Google

De Henrico Kalteiſen.

[Enricus Kalteïſen Ordinis S. Dominici, in eodem Concilio Baſileenſi diſputavit *contra ſſitas de libera prædicatione Verbi Dei*, per tres s: & diſputatio, ſive oratio extat apud Henri- n Caniſium tomo 4. part, 2. antiquæ lectionis.

De ſancto Bernardino Senenſi. 1438.

Anctus Bernardinus patria Senenſis, profeſſione Franciſcanus, vir doctrina, & miraculis clarus iverſam Italiam ſacris Concionibus illuſtravit. Obiit Aquilæ, ubi corpus ejus integrum inviſi-, anno Domini 1443. & à Nicolao quinto ſum- Pontifice in ſanctos relatus eſt anno 1450.

Scripſit *ſermones de tempore.*

rmones de ſanctis. Sermones contra Judæos.

:ripſit etiam *in Apocalypſim. De Evangelio æterno e Chriſtiana Religione. De Conceptione B. Mariæ Virginis.*

e paſſione Domini. De virtutibus & vitiis. De fructibus Eleëmoſynæ. De triplici ſtatu animæ. De triplici amore Magorum. De ſacrificio Abraham. De veritate.

e amore Dei, & animæ. De Spiritu ſancto. De caſibus proprietatis. Officium nominis Jeſu. De mundana proſperitate. De Paſtorali gubernatione. De ſancto Joſeph ſponſo Virginis. De circumſtantiis nationum. De divino amore.

De triplici Chriſti nativitate. De tribus tormentis peccatorum. De obedientia. Defenſorium veritatis.

De Joanne de Polemar. 1438.

JOannes de Polemar Archidiaconus Barchinonenſis, in eodem Concilio Baſileënſi oravit per tres dies *contra Huſſitas de civili dominio*

Digitized by Google

Clericorum: oratio extat apud Henricum Ca
tomo 4. part. 2. antiquæ lectionis.

De B. Joanne Capiſtrano. 1440.

B. Joannes de Capiſtrano, natione Italus Minorum ſancti Bernardini amiciſſimus boribus maximis pro Eccleſia perfunctus ob no Domini 1456.

Scripſit *de dignitate Eccleſiaſtica ad Nicol Papam.*
De illuſtranda conſcientia. De cenſuris. D Inferni, & Purgatorii. De pœnis inf De reſtitutione, & contractibus. De Ma De Conceptione Beatæ Virginis. De Iudici verſali, & Antichriſto,
De poteſtate Papæ, & Concilii. De auctoritate co cilii, ſive Eccleſiæ. Speculum Clericorum. D cupiditate. De Paſſione Domini. Contra Hu Adverſus Ioannem Rocheſanum, hæreticum tam.
Scripſit denique *Epiſtolas ad varios.*

De Alphonſo Toſtato. 1440.

ALphonſus Toſtatus natione Hiſpanus Epiſco pus Abulenſis, vir ſanctitate, & doctrina ce leberrimus: vixit tempore Eugenii quarti Pontifi cis, circa annum Domini milleſimum quadragen teſimum quadrageſimum.

Scripſit *Commentaria* copioſiſſima *in Pentat chum, in Ioſue, Iudices & Ruth*: necnon *in lib Regum,* & *Paralipomenon,* & *in Evangelium ſa Matthæi*, in quibus Commentariis diſſolvit qu ſtiones innumerabiles, ut merito de eo ſcriptum ſit, Hic ſtupor eſt mundi, qui ſcibile diſcutit om ne, & quod magis eſt admirandum, tanta ſcripſit breviſſimo tempore, cum non vixerit niſi annos quadraginta. Neque ſolum Commentaria illa ſcrip

Digitized by Google

d etiam opuſcula plurima, è quibus extant.
fenſorium trium concluſionum.
ber de ſancta Trinitate.
ber contra Sacerdotes concubinarios.
radoxa. Explicatio verborum Iſaiæ, Ecce Vir- ſcipiet.
ber de ſtatu animarum poſt mortem.
ber de optima politica.

ajus opera omnia demùm Coloniæ apud D. D. onium Hierat, & Joannem Gymnicum ſunt ſa 1612. Obſervandum eſt defenſorium eſſe legendum in ſecunda parte cap. 30. & cap. & 69. & ſequentibus multis, ubi de ſummo ifice diſputatur.

De Blondo Hiſtorico. 1440.

Lavius Blondus patria Forolivienſis, à ſecretis uit Eugenio quarto ſummo Pontifici; & ſcrip- *iſtoriam Romanam*, in qua multa Eccleſiaſtica inentur, *ab inclinatione Imperii uſque ad ſua bora*, id eſt; *ab anno Domini* 407. *uſque ad an-* 1400.

De Nicolao Panormitano. 1440.

Icolaus Teduſcus, natione Siculus, patria Catanenſis, Ord. ſancti Benedicti, Abbas, & ea Archiepiſcopus Panormitanus; ac demum R. E. Cardinalis creatus, ſed in ſchiſmate à ice quinto Antipapa. Vir fuit Juris Canonici tiſſimus, & plurima ſcripſit, quæ tomis octo nprehenduntur in editione Veneta anni 1592.
n primo, & ſecundo tomo habentur *Commenta- in primum librum Decretalium.*
n tertio quarto, & quinto tomo habentur *Com- ntaria in ſecundum librum Decretalium.*
In ſexto tomo habentur *Commentaria in tertium cretalium.*

Digitized by Google

In ſeptimo tomo habentur *Commentaria in* [...] *tum*, *& quintum Decretalium* : & *in epiſtol*[...] *mentinas*.

In octavo tomo habentur *Concilia* 226. [...] *nes ſeptem*.

Item *Relectio in cap. Per tuas*, *de Arbitri*[...]

Item *Practica ejuſdem*.

Dicitur etiam ſcripſiſſe *Commentarium in*[...] *tum in Decretum* ; ſed neſcio, an extet. Dic[...] etiam ſcripſiſſe *librum pro Concilio Baſileenſi*, [...] hunc librum ut in mala cauſa ſcriptum, & proi[...] de erroneum, credibile eſt ex ejus operibus abo[...] ſum fuiſſe. Ego certè inter ejus opera variaru[...] editionum eum nuſquam reperi. Quamvis aut[...] hic auctor ſederit in Concilio Baſileënſi, eo [...] quo tempore Concilium acephalum, & ſchiſma[...] cum erat : tamen in eo benè ſe geſſit, quod i[...] troducentibus in Concilium multitudinem Presby[...] terorum, ob defectum Epiſcoporum, liberrimè con[...] tradixit : ut teſtatur Ænæas Sylvius qui præſens aderat, in hiſtoria Concilii Baſileënſis, Scieba[...] enim, & docebat, in Conciliis, præſertim genera[...] libus, locum non eſſe ſimplicibus Presbyteris, qu[...] ad votum deciſivum, niſi locum tenerent abſen[...] tium Epiſcoporum. Obiit Nicolaus, *Abbas Panor*[...] mitanus anno 1445.

De ſancto Antonino Florentino. 1445.

SAnctus Antoninus, patria Florentinus, Or[...] Prædicatorum, ac poſtea Florentiæ Archiep[...] copus, vir doctiſſimus, & ſanctiſſimus, obiit an[...] Domini 1459. ætatis ſeptuageſimo, quem in ſanct[...] rum Catalogum retulit Adrianus VI. Pontifex.

Scripſit *ſummam hiſtorialem in tres partes di*[...] *ſam*.

Summam Theologicam, in quatuor partes diviſa[...]

Digitized by Google

brum de eruditione Confeſſorum, qui dicitur, erunt, quia incipit, Defecerunt ſcrutinio. citur etiam ſcripſiſſe *Trialogum de Chriſto, & us diſcipulis euntibus in Emmaus*, in quo ex-ntur omnia, quæ de vita, morte, & reſurrec- Domini prædicta ſunt.

De Æneа Sylvio 1450.

Næas Sylvius, patria Senenſis, vir doctus, prudens, & magni animi, ac primum à ſe-s Imperatoris deinde Epiſcopus Senenſis, tum linalis, denique ſummus Pontifex Pius ſecun- dum expeditionem magnam adverſus Turcas iſtiani nominis hoſtes moliretur, obiit anno nini 1464.

cripſit *de rebus Eccleſiaſticis contra Thaboritas um unum.*

Id Nicolaum de Cuſa, lib. 1.

De fide ad Imperatorem Turcarum.

De hiſtoria Bohemorum. De clade Conſtantinopo-na.

De clade univerſalis Eccleſiæ.

De conventu Mantuantino, Orationem. 1.

Ad Caliſtum Papam, Oratio. 1.

Ad Cardinales Oratio. 1.

cadum Blondi Epitomen. Epiſtolas multas.

De Concilio Baſileënſi, libros duos. Retractationem.

Commentaria de rebus à ſe geſtis.

Reſponſionem ad Martinum Mejer pro Eccleſia omana.

Scripſit præterea *multa ad humanitatem, ad poë-m, ad Corographiam pertinentia.*

Obſervatio prima.

Quæ ſcripſit Æneas pro Concilio Baſileënſi, ùm juvenis eſſet, retractavit ſenex, & Pontifex

Digitized by Google

Maximus, & quamvis libri illi de Concilio Baſileënſi merito prohibiti ſint ab Eccleſia Catholica, tamen hæretici Baſileënſes, qui nuper eoſdem libros recuderunt, non tam Eccleſiæ Catholicæ quàm cauſæ ſuæ detrimentum attulerunt. Sed idem ex hiſtoria illa Æneę Sylvii de Concilio Baſileënſi, apparet illud Concilium initio *fuiſſe* legitimum: ſed ubi verum Pontificem Eugenium quartum deponere aggreſſi ſunt Patres illi, jam non habuiſſe formam veri Concilii, non ſolum, *quòd* acephalum eſſet, ſed etiam quòd contra *formam* omnium veterum Conciliorum plures eſſent in eo Conventu Presbyteri cum voce deciſiva, quàm Epiſcopi, notiſſimum enim eſt, Concilia generalia, ut etiam provincialia, Epiſcoporum eſſe, non minorum Sacerdotum: ſic enim legimus in Concilio Calcedonenſi actione prima, Mitte foras ſuperfluos Concilium Epiſcoporum eſt. Vide, ſi placet, quæ ſcripſimus libro 3. de Eccleſia cap. 16.

Obſervatio ſecunda.

Extant Commentaria de rebus geſtis Pii ſecundi ſub nomine Joannis Gobellini, ſed dubium eſt, an illud opus ſit ipſius Pii Pontificis, an *vero ejus* ſub cujus nomine prodiit: extant enim manuſcripta commentaria eadem ſub nomine Pii ſecundi, & ſtylus videtur eſſe idem in hoc opere, & in aliis ejuſdem auctoris, ſed res non eſt magni momenti.

De Andrea Barbatio. 1460.

ANdreas Barbatius Siculus, floruit anno 1460. Scripſit *in Decretales.*

Scripſit etiam *de Cardinalium præſtantia.*

Scripſit quoque *varia conſilia.*

Digitized by Google

De Laonico Chalcondyla. 1460.

Aonicus Chalcondyla Athenienſis, ſcripſit *hiſtoriam libris decem de origine, & rebus geſtis* [..]*arum uſque ad ſua tempora*, id eſt, *ad annum* [..]*mini* 1462. cui hiſtoriæ adjecta eſt appendix qua [..]tinuatur hiſtoria uſque ad annum Domini 1565. [..]c auctorem ponimus inter Eccleſiaſticos, quo[..]n ejus hiſtoria plurima continet ad res Chri[..]nas pertinentia.

[Q]uia tamen hic auctor ab hæretico homine la[..]ate donatus eſt, & annotationibus in margine [..]tis auctus in Indice librorum prohibitorum, [..] lectio interdicta invenitur. Ipſe etiam Laoni[..] non caret narrationibus falſis, quas temerè [..]didit rerum noſtrarum ignarus.

De Joanne Baſſolio. 1460.

[J]Oannes Baſſolius Ord. Minorum, ſcripſit *in quatuor libros ſententiarum* non contemnenda *Commentaria.* Vivebat anno Domini 1466.

De B. Laurentio Juſtiniano. 1440.

BEatus Laurentius Juſtinianus, patria Venetus, ac primum Canonicus Regularis, deinde Epiſ[co]pus Venetiarum, poſtremo primus ejuſdem Ur[bi]s Patriarcha, floruit doctrina, ſanctitate, & mi[ra]culis temporibus Eugenii quarti, & Nicolai [qu]inti. Pontificum Romanorum, circa annum Do[m]ini 1440. Obiit anno 1445.

Scripſit *volumina quindecim*, quorum hi ſunt ti[tu]li:

[L]*ignum vitæ. De diſciplina Monaſtica. De connubio Verbi, & Animæ. De humilitate. De ſpirituali interitu animæ.*

[D]*e triumphali agone Chriſti. De interiori conflictu.*

Digitized by Google

De complanctu Eccleſiæ. De corpore, & ſa Chriſti.
De vita ſolitaria. De contemptu mundi. De ſe Domini in cœna. De officio Paſtorali. De ob tia. De gradibus perfectionis.

Scripſit præterea *ſermones quadraginta.* Ob no ætatis 74. Epiſcopatus viceſimo quarto quinque annis ultimis fuit etiam Patriarcha.

De Joanne de Turrecremata. 1440.

JOannes de Turrecremata, natione Hiſpan Ord. Prædicatorum Cardinalis presbyter ſan Sixti ab Eugenio quarto creatus, poſtea Ep copus Cardinalis Sabinus Theologus, & Jurec ſultus eximius, obiit anno Domini 1468. ætatis major.

Scripſit *ſummam de Eccleſia, quatuor libris.*

Apparatum ſuper Decretum Eugenii quarti de unione Græcorum cum Latinis.

Commentaria in Decretum Gratiani.
In Pſalterium. In Evangelia Dominicalia.
In Evangelia de ſanctis. De corpore Chriſti contra Bohemos.
De ſalute animæ. De aqua benedicta.
De Conceptione B. Virginis. In Regulam ſancti Be*nedicti.*
Meditationes de vita Chriſti.

De Matthæo Palmerio. 1440.

MAtthæus Palmerius Florentinus, vixit te pore Concilii Florentini, ut ipſe teſtatur Chronico. Scripſit, ſive continuavit *Chronicon anno 449. ubi deſiit ſanctus Proſper, uſque ad ann* 1449. Scribit quidem Jo. Trithemius, hunc Ma thæum poſtea de hæreſi convictum, & damnatu

fui

Digitized by Google

, ſed in Chronico ipſius nullum ego erroris
i veſtigium.

De Matthia Palmerio. 1440.

Atthias Palmerius Piſanus, vixit eodem ſeculo, & continuavit *Chronicon Matthæi ab* 1450. *uſque ad* 1481.

De Beſſarione Cardinali. 1440.

Eſſarion natione Græcus, patria Trapezuntius lignitate Epiſcopus Nicænus, poſtea Cardina. R. E. ab Eugenio quarto Pontifice creatus is legationibus perfunctus, multisque aliis piis ribus fatigatus, obiit anno Domini 1472. Sixto to ſedente.

ripſit *Orationem pro unione*, prolixam, & domam, quæ extat Græcè, & Latinè ſeſſ. 25. cilii Florentini.

cripſit quoque *aliam* breviorem, quæ pariter t *Græcè*, & *Latinè*, ſeſſ. 1. ejuſdem Concilii.

cripſit etiam *librum adverſus Marcum Epheſium defenſione Eccleſiæ Romanæ.*

cripſit quoque *de verbis conſecrationis adverſus lem Marcum.*

cripſit *de illo Joannis* 21. *Sic eum volo manere, ec veniam.*

cripſit denique multa *Philoſophica in defenſio Platonis* : & *Metaphyſicam Ariſtotelis latinitate avit* : & *libros tres conſolatorios ad Imperatorem ecorum* miſiſſe dicitur.

De Georgio Scholario. 1440.

Eorgius Scholarius vir inter Græcos ſapientiſſimus.

Scripſit *Orationes quatuor de pace inter Græcos*, *Latinos ineunda*, quæ habentur *Græcè*, & *La-*

Ee

Digitized by Google

tait greek writer [illegible]

tinè poſt Concilium Florentinum: hic iden ſetur eſſe ille Gennadius [quippè qui mu nomen aſſumptus ad Patriarchatum Conſta politanum] qui ſcripſit *quinque Orationes de que articulis controverſis pro veritate Catholica*

De proceſſione Spiritus ſancti. De Primatu
De Azymo. De Purgatorio.
De viſione Dei ante reſurrectionem corporum.

De Joſepho Methonenſi. 1440.

JOſeph Epiſcopus Methonenſis eodem tempore ſcripſit *librum reſponſionis pro Concilio Florentino ad librum Marci Epheſii calumniatoris ejuſdem Concilii*. Extat autem hæc reſponſio Græcè, & Latinè poſt idem Concilum.

De Gregorio Protoſincello. 1440.

GRegorius Magnus Protoſincellus, ac poſtea Patriarcha, ſcripſit *reſponſionem aliam contra Epiſtolam Marci Epheſii*: quæ reſponſio impreſſa eſt *Græcè & Latinè* poſt Concilium Florentinum. Dicitur autem iſte Gregorius Romæ ſepultus fuiſſe & miraculis coruſcaſſe.

De Nicolao de Cuſa.

NIcolaus de Cuſa natione Germanus Decanus ſancti Florini, deinde Epiſcopus Brixinenſis denique Cardinalis ſancti Petri ad Vincula à Ni colao V. Pontifice creatus, vir fuit æque pius doctus. Obiit anno Domini 1464. ætatis 63.

Scripſit *de Viſione Dei. De docta ignorantia. De reparatione Kalendarii. De cribratione Alcorani De venatione ſapientiæ. De ludo globi myſticè. Ad verſus Bohemos. Conjecturam de noviſſimis diebus De dato Patris luminum. De quærendo Deo. Di rectorium ſpeculantis.*

Digitized by Google

iatione Dei. Dialogum de Geneſi. De concortia Catholica. Sermones per annum, & epi-as ad diverſos.
ſit *de Mathematica perfectione. De Berillo.*
vice theorica. De quodratura circuli & de for-ta.
e hæc in primo tomo.

In ſecundo tomo habetur.

ogus de Deo abſcondito. De annunciatione Do-nica.
tationum libri decem. Epiſtolæ ſeptem. Correctio bularum Alfonſi. De perfectione mathematica. Arithmeticæ complementis. De tranſmutationibus eometricis. Complementum Theologicum.

Obſervatio.

icolaus de Cuſa Concordantiam Catholicam ſit Juvenis, inchoante videlicet Concilio Baſi-ſi; & quia magna tunc erat fama Concilii Ba-nſis, cœpit & ipſe cum multis aliis exaltare ſtatem Concilii, & deprimere auctoritatem ſtolicæ ſedis: ſed poſtea ubi vidit pertinaciam um, qui Concilio adhærebant, ut etiam aude- ſchiſma facere, & adverſus legitimum Ponti-m, idolum erigere; cæpit & graviſſimis epiſto-eos deteſtari, & pro extinctione ſchiſmatis plu-um laborare. In qua re imitatus eſt Julianum cti Angeli Cardinalem præſtantiſſimum, & neam Sylvium, poſtea Pium II. Pontificem, initio Concilium Baſileenſe contra Eugenium ntificem defenderunt: poſtea vero pro Eugenio ntifice contra Concilium depugnarunt. Vide re-ctionem Pii II. in iis, quæ ſpectant ad Julia-m Cardinalem: & epiſtolam Nicolai de Cuſa Rodericum, in iis, quæ ad ipſius Nicolai ntentiam, & judicium pertinent.

Digitized by Google

De Dionyſio Carthuſiano. 1450.

Dionyſius Carthuſianus, natione Belga, vi ſanctiſſimus, & doctiſſimus, vixit in o Carthuſiano annos 48. obiit anno ætatis ſu qui erat annus ſalutis. 1471.

Scripſit *in omnes libros Scripturæ divinæ.*

Scripſit *in quatuor libros Magiſtri ſententia*

Scripſit *plurima*, quorum Catalogum, una c vita ipſius, invenies poſt finem Commentarii librum quartum ſententiarum.

In libello de quatuor noviſſimis cautè legend eſt circa ſtatum animarum in Purgatorio degentium.

De Thoma de Kempis. 1460.

Thomas de Kempis, natione Belga, profeſſione Canonicus regularis, vir magnę pietatis, obiit anno Domini 1471. ætatis 91. ut in vita quæ præfixa eſt operibus ipſius legitur.

Scripſit multorum opinione, *quatuor libr imitatione Chriſti*: de quo opere locuti ſum cum de Joannis Gerſonis operibus ageremus.

Scripſit *ſermones ad novitios. Sermones ad Fratr Dialogos novitiorum. De vita ſolitaria. De trib tabernaculis.*

De vera compunctione. Hortulum roſarum. Valle liliorum.

Alphabetum Monachi. Conſolatorium pauperum. Epitaphium Monachi. Qualis debeat eſſe Monach Manuale parvulorum. Doctrinale Juvenum. De contemptu mundi. Epiſtolas ad diverſos.

De Henrico Harphio. 1464.

Henricus Harphius, natione Belga, patria Mec liniensis, profeſſione Franciſcanus, vixit tem pore Pauli ſecundi Pontificis.

Digitized by Google

ipſit *de decem præceptis*, quod opus, *ſpecu-
zureum* nominavit.
m *de tribus partibus pœnitentiæ.*
actatum de effuſione cordis,
'rectorium aureum contemplativorum.
llationes tres. Sermones per Quadrageſimam.
enique *de myſtica Theologia libros tres.*
uod eſt præcipuum inter opera Harphii. Sed
opus interdictum fuit in Indice librorum pro-
orum, niſi repurgatum eſſet ad exemplum ejus
l repurgatum prodiit Romæ anno 1585.

De Alexandro Imolenſi. 1470.

Lexander Tartaginus de Imola, ſcripſit *in ſex-
tum*, & *Clementinas*; præter *multa Conſilia,
lia*, quæ ſcripſit *in codicem & digeſtum.*

De Baptiſta Platina. 1472.

Aptiſta Platina, patria Cremonenſis, vixit tem-
pore Sixti Papæ quarti, cui dedicavit librum
vitis Pontificum Romanorum, & obiit anno
mini 1481.
ſcripſit librum *de vitis Pontificum à ſancto Pe-
, uſque ad Paulum ſecundum*, cui libro addidit
uphrius Panvinius notas non contemnendas; &
terea vitas ſequentium Pontificum uſque ad
m V. quam tamen ſolum inchoavit.
Omnia hæc aliquoties impreſſa extant Coloniæ
officina Choliniana.
Scripſit præterea *librum de naturis rerum, &
ros decem de honeſta voluptate, & valetudine,
epiſtolas ad diverſos.*

De Ambroſio Camaldulenſi. 1480.

A Mbroſius Camaldulenſis, Florentinus, Abbas
generalis Ordinis ſui, vir fuit doctus & pru-

Digitized by Google

dens : obiit anno milleſimo quadrageteſimo nonageſimo.

Scripſit *Tractatum de Spiritu ſancto.*

Item *de Sacramento Corporis Chriſti.*

Item *Orationes*, quarum unam Græco idiomate habuit Ferrarię coram Imperatore Græco, & Epiſcopis Græcis.

Scripſit etiam *Epiſtolas multas.*

Et vitas ſanctæ Eugeniæ Virginis, & Martyris.

Necnon *Proti*, & *Jacinthi Martyrum.*

Vertit autem *ex lingua Græca in Latinam libros ſancti Baſilii de Virginitate.*

Vitam ſancti Joannis Chryſoſtomi.

Et Homilias ejuſdem in Matthæum.

Item *libros ſancti Dionyſii Areopagitæ.*

Et alia non pauca.

De Pacifico. 1489.

PAcificus Ordinis Minorum, vixit circa annum 1480. Scripſit *ſummam caſuum conſcientiæ*, quæ *pacifica* nominatur : ea ſumma ex Latino ideomate in Italicum converſa edita fuit Venetiis anno 1574. & 1580.

De Angelo Clavaſio. 1480.

ANgelus à Clavaſio, Ligur, Ordinis Minorum ſcripſit *ſummam Caſuum Conſcientiæ*, quæ *Angelica* dicitur. Vixit circa annum Domini 1480.

De Baptiſta Trovamala. 1483.

BAptiſta Trovamala Ordinis Minorum eodem tempore ſcripſit Lovanii *ſummam Caſuum Conſcientiæ*, quæ dicitur *Roſella.*

Digitized by Google

De Wernero Veſphalo. 1484.

W Ernerus Veſphalus ſcripſit *Faciculum temporum ab initio mundi, uſque ad annum* 1484. tinuavit hoc opus Joannes Linturius uſque ad am 1514.

De Gabriële Biël. 1490.

G Abriël Biël, natione Germanus, qui Tubingæ diu docuit, floruit circa annum Domini o.
cripſit *Commentaria in quatuor libros Magiſtri entiarum.*
em *expoſitionem Canonis Miſſæ, & Sermones os.*

De Jacobo de Valentia. 1490.

J Acobus de Valentia Epiſcopus Chriſtopolitanus, vixit circa annum 1490. ut colligitur ex procemio Fini Hadriani.
cripſit *Commentaria in Pſalmos,* & *in Cantica omonis.*
cripſit etiam *in Cantica Zachariæ, B. Virginis Simeonis,* & *in Hymnum, Te Deum laudamus, contra Iudæos de Chriſto reparatore generis humi.*

De Cypriano Beneto. 1490.

C Yprianus Benetus Aragonenſis Ordinis Prædicatorum, ſcripſit *quatuor Tractatus,* qui extant um *de prima Orbis ſede*: alterum *de Concilio*: tium *de poteſtate Eccleſiaſtica*: quartum *de Pontcis maximi poteſtate.*

De Fino Hadriano. 1490.

F Inus Hadrianus Ferrarienſis, vivebat ſenex anno 1503. ut ipſe teſtatur in procemio ſui operis

Digitized by Google

ſcripſit in ultima ſua ætate *volumen* mag... egregium, *libris novem diſtinctum*, quod inſ... *Flagellum in Iudæos*, Extat excuſum Venetiis... no Domini 1538.

De Joanne Pico. 1490.

JOannes Picus Mirandulæ Comes, vir ingenio & doctrina (pro ætate) maximus. Vixit annos ſolum triginta tres, & obiit anno Domini 149... ſcripſit tamen.

In primum caput Geneſis, & de opere ſex dierum expoſitionem multiplicem *libris ſeptem* comprehenſam.

Item *oxplicationem Orationis Dominicæ.*

Item *concluſiones nongentas*, quas diſputandas publicè propoſuit.

Item *Apologiam adverſus eos, qui aliquot ejus concluſiones carpebant.*

Item *de ente, & uno.* Item *de hominis dignitate.*

Item *regulas Chriſtianæ vitæ, ad vincendas tentationes, & mundum.* perutiles.

In Pſalmum 15. *Conſerva me Domini, explicationem.*

De Chriſti Regno, & *Mundi vanitate.*

De Aſtrologia, ſive potius *contra Aſtrologiam judiciariam lib.* 12.

Item *in convivium Platonis libros tres.* Denique *elegias*, & *epiſtolas varias.* Quid ſi hoc ingenium aliis triginta annis excoli potuiſſe? Omninò enim nihil ei defuit niſi maturitas.

De Marſilio Ficino. 1490.

MArſilius Ficinus, Florentiæ natus eſt, ut ipſe teſtatur in quadam epiſtola, anno Domini 1433. Obiit verò anno 1499 Vir fuit peritus

vulgariter, tum ſacræ Theologiæ, tum etiam [Plat]onicæ philoſophiæ.

[O]pera ejus duobus tomis excuſa ſunt Baſileæ [ann]o milleſimo quingenteſimo ſexigeſimo primo.

In primo tomo.

Chriſtiana religione, *lib.* 1. *De immortalitate animarum*, *lib.* 18. *In epiſtolas Beati Pauli*, *aſcen[su]s uſque ad cælum ad Paulum intelligendum.* [S]ed non explicat niſi epiſtolam ad Romanos. *[Pr]edicationes habitæ ad Fratres. De ſanitate tuen[d]a ſtudioſorum*, *lib.* 1. *De vita producenda*, *lib.* 1 *vita cælitius comparanda* 1. *Apologia*, *in qua*, *[d]e Medicina*, *Aſtrologia*, *vita Mundi*, *& de tri[b]us Magis agitur.*

[An]tidotus Epidimiarum. Epiſtolarum lib. 12.

[De] ſole, *liber allegoricus*, *& anagogicus.*

[De] lumine liber. De voluptate liber.

In ſecundo tomo ſunt.

Aut *verſiones librorum*, aut *opera Platonica.*

De Jacobo Philippo Bergomenſi. 1494.

JAcobus Philippus Bergomenſis, Ordinis ſancti Auguſtini vivebat anno Domini 1494.

Scripſit *hiſtoriam ab initio mundi uſque ad an[nu]m Domini* 1436. *Libris quindecim*, quod opus ſcripſit *ſupplementum Chronicorum.*

Scripſit etiam *de claris mulieribus Chriſtianis.*

De Antonio Bonſinio. 1500.

ANtonius Bonſinius vivebat anno 1500. ſcripſit *hiſtoriam Hungaricam* : & *Commentarium [d]e pudicitia.* Sed hoc in Indice Romano prohibi[t]um eſt.

Digitized by Google

De Ruberto Gaguino. 1500.

Robertus Gaguinus Gallus, Ord. ſanctæ [Tri]nitatis Generalis, vivebat anno domini [1500.] Scripſit *pro Conceptione B. Virginis tam [car]mine quàm ſoluta Oratione libros duos.*

De miſeria humana, lib. 1.

Orationes, & epiſtolas.

Denique *de origine, & Regibus Francorum, [li]bros duodecim, uſque ad Carolum VIII.* Quæ historia annorum mille, & ducentorum.

De Marco Antonio Coccio Sabellico. 1500.

Marcus Antonius Coccius Sabellicus vir val[de] dè eruditus vivebat anno Domini 1500. Ejus opera quatuor tomis Baſileæ excuſa fuerunt an[no] 1560.

In primo tomo continetur *hiſtoria ab Orbe con[di]dito, per enneades quinque* id eſt, *libros quadraginta quinque.*

In ſecundo continetur *continuatio hiſtoriæ per enneades ſex,* id eſt, *libros quadraginta ſeptem,* nam enneadis ultima non habet niſi libros duos. In eodem tomo continetur *hiſtoria Veneta per de[cades tres, &] quarta libros tres.*

In tertio continentur *ſupplementi per alios additi libri viginti novem.*

In quarto *exemplorum libri decem.*

De Aquileiæ antiquitate, lib. 6. *De Venetæ Ur[bis] ſitu.* 4.

De Venetis Magiſtratibus. 1. *De Prætoris officio* 1. *De officio ſcribæ dialogus. De Latinæ linguæ repa[ra]tione dialogus. Epiſtolarum, lib.* 12. *Orationes.* 11. *Poëmata varia.*

De Paulo Middelburgio. 1500.

Paulus Middelburgius Epiſcopus Foroſempro[nii], vivebat anno 1500. & ſcripſit *ad Leonem*

um *libros de tempore Paſchali*, & *ad Maximum Imperatorem libros de die paſſionis Domini* otiſſimi ſunt.

De Joanne Nauclero. 1500.

annes Nauclerus Præpoſitus Tubingenſis vibat anno 1500. Scripſit ingens *Chronicon contens res memorabiles ab initio mundi uſque ad n Domini* 1500. Opus diſtinguitur in duo voia, & primum quidem continet generationes Adam uſque ad Chriſtum: alterum contienerationes quinquaginta, & unam.

De Alberto Krantzio. 1500.

Lbertus Krantzius Bambergenſis, vir admolum diligens in hiſtoriis conſcribendis, vivenno Domini 1500.

ripſit *Metropolim, quæ continet hiſtoriam Ecclecam.*

m *hiſtoriam Saxonicam*, & *Vandalicam*, & *nicon aliarum ſeptemtrionalium regionum*. Sed æ notæ ad marginem additæ ab hæreticis, fent, ut libri hujus auctoris prohiberentur in In- Romano, donec purgarentur.

De Felino. 1500.

Elinus Sandeus Ferrarienſis Juriſconſultus celeberrimus vivebat anno Domini 1500.

cripſit *in libros decretalium.*

tem *Tractatus de jurepatronatus.*

mones de Indulgentia plenaria, & alia.

De Joanne Trithemio. 1500.

Oannes Trithemius natione Germanus; Abbas Spanehemenſis, Ordinis ſancti Benedicti, vivebat anno 1500. & obiit anno 1519. ætatis æ 57.

Digitized by Google

Scripſit *opera plurima*, ſed notiora ſunt hi... quæ ſimul edita ſunt Francofurti anno 16...

Scripſit igitur: *De Illuſtribus viris Germ...*

De Illuſtribus viris Ord. ſancti Benedicti.

De Scriptoribus Eccleſiaſticis.

Chronicon Monaſterii Hirſaugienſis.

Chronicon monaſterii Spanchemenſis.

De origine Francorum.

De ſucceſſione Ducum Bavariæ, & Comit... Palatinorum.

Scripſit etiam *Epiſtolas*, *Sermones*, & varia ope*ra ſpiritualia.*

Denique ſcripſit *de ſeptem ſecundis intelligen... orbem moventibus* & opus inſcriptum *Steganographiam*, id eſt, ocultam ſcriptionem, quod ... prohibitum meritò eſt. cùm ſit plenum pernicioſis dogmatibus ad Magiam pertinentibus, quod ... ipſe agnovit, & confeſſus eſt.

De Jacobo Wimphelingio. 1500.

JAcobus Wimphelingius Presbyter Eccleſiæ Spirenſis Orator, Poëta, & Hiſtoricus non contemnendus, vivebat anno Domini 1500. Scripſit præterea alia *Epitomen rerum geſtarum per Germaniam.*

De Baptiſta Mantuano. 1500.

BAptiſta Matuanus, Ord. Carmelitarum Pr... generalis, Poëta fuit doctus, & pius: & ... *ta carmina* ſcripſit *in laudes Sanctorum.* Vi... anno Domini 1500.

De Thoma Cajetano. 1500.

THomas de Vio, patria Cajetanus, Ordi... Prædicatorum Prior generalis, ac poſtea Cardinalis presbyter à Leone decimo creatus, vir ſu... ſum...

Digitized by Google

i ingenii; nec minoris pietatis. Vivebat an-
omini 1500. & obiit anno Domini 1534.
66.

pſit *Commentaria in omnem ſacram Scriptu-
præterquam in Prophetas, & in Apocalypſim.*
ipſit etiam *Commentaria in totam Summam
Thomæ.*

aique *opuſcula permulta*, & *librum Ientaculo-*
& *Summam Caſuum conſcientiæ*, quæ notiſ-
ſunt.

De Dominico Iacobatio.

Dminicus Jacobatius Romanus, Rotæ audi-
tor, & poſtea Cardinalis à Leone X. Creatus
1517.

ipſit inſigne *opus de Conciliis.*

De Jacobo Sanazario. 1500.

cobus Sanazarius eodem tempore ſcripſit egre-
ium *Carmen de partu Virginis.*

De Franciſco Ferrarienſi. 1500.

Ranciſcus Ferrarienſis, Ordinis Prædicatorum
Prior generalis, vivebat anno Domini 1500.
biit anno 1528.

ripſit egregia *Commentaria in Summam ſancti
næ contra gentes*: ſcripſit etiam *de vita B. Oſan-
Mantuanæ libros ſex, & multa Philoſophica.*

De Joanne Franciſco Pico. 1500.

Oannes Franciſcus Picus Joannis Pici nepos,
vir doctus, & pius, vivebat anno Domini 1500.
Scripſit *de rerum prænotione libros novem adver-
vanitatem Aſtrologorum.*

cripſit etiam *pro veritate religionis Chriſtianæ
tra ſuperſtitiones gentilium* : & *opera alia permul-*

Digitized by Google

ta tum proſa, tum verſu, quæ ſatis nota ſunt.

De Joanne Tabienſi. 1500.

JOannes Tabienſis natione Ligur, Ordinis Prædicatorum Theologus, & Canoniſta, ſcripſit *ſummam Caſuum conſcientiæ* quæ *Tabiena* dicitur, quam Thomæ Cajetano dicavit.

De Hectore Boëthio. 1500.

HEctor Boëthius Scotus, ſcripſit *libros 17. hiſtoriæ Scoticæ.*

Scripſit etiam *deſcriptionem Regni Scotiæ*, & *Regum Scotorum.*

De Jacobo Almaino. 1500.

JAcobus Almainus, Doctor Pariſienſis vivebat anno Domini milleſimo quingenteſimo, & ſcripſit *in tertium*, & *quartum ſententiarum.* Item *moralia.* Item *opuſcula varia.*

De Joanne Majore. 1500.

JOannes Major, natione Scotus vivebat anno Domini 1500.

Scripſit *in quatuor libros ſententiarum*; Item *Commentarium in Matthæum*, *hiſtoriam majoris Britaniæ.*

De Adriano VI. 1500.

ADrianus ſextus Pontifex natione Trejectenſis in Belgio, vivebat anno Domini 1500. & obiit anno 1523. Vir fuit optimus, & doctiſſimus, meritò doctrinæ, & pietatis ex humili loco, pauperrima domo aſcendit ad magnas opes, majores honores. Scripſit *diſputationes in quartum ſententiarum* & *epiſtolas* inſignes, quarum una vi

olixa, & docta ad Saxoniæ Ducem, extat in
s Conciliorum.

De Franciſco Lycheto. 1500.

Ranciſcus Lichetus, Ordinis Minorum Miniſter generalis, vivebat anno 1500. edidit *Commentaria in tres primos libros ſententiarum, juxta mentem Scoti.*

De Sylveſtro Prierate. 1500.

Sylveſter Prieras, natione pedemontanus, Ordinis Prædicatorum, Magiſter ſacri Palatii, ac ea Prior generalis vivebat anno Domini 1506. rimus omnium ſcripſiſſe dicitur adverſus Martinum Lutherum.

Scripſit etiam *in quatuor libros ſentenriarum.*
Item *Summam Caſuum conſcientiæ.*
Librum *ſuper Evangelia* inſcriptum, *Aurea Roſa.*
Librum de ſtrigibus Conflatum ex operibus ſancti Thomæ, quatuor voluminibus comprehenſum *alia nonnulla.*

De Joanne Eckio.

Joannes Eckius, natione Suevus, vivebat anno 1500. & ex primis fuit, qui hæreſiarchæ Luthero, & coram diſputando, & ſcriptis libris ſtrenuè ſe oppoſuit.

Scripſit *Enchiridion, in quo controverſias ferè omnes* breviter & dilucidè *comprehendit.*
Scripſit etiam ſeorſim *de ſacrificio Miſſæ libros tres.*
Et deinde iterum *alios tres.*
Item *de primatu ſancti Petri.*
De pœnitentia, & virtutibus pœnitentiæ annexis.
Item *poſtillas*, ſive *homilias de tempore, & de ſanctis.*

Digitized by Google

Scripſit quoque *multa Philoſophica in lib. Phyſicorum.*

In libros de cælo. In libros de generatione. In theora.

In libros de Anima, & alia.

De Conrado Koellin. 1500.

Conradus Koellin Germanus, Ordinis Prædicatorum, vivebat anno 15000. & obiit ſenex anno 1536.

Scripſit egregiè *in primam ſecundæ ſancti Thomæ.* Scripſit etiam *Quodlibeta multa*: & præterea opus inſcriptum *Everſio Lutherani Epithalamii* 4. libris comprehenſum.

De Franciſco Titelmano. 1500.

Franciſcus Titelmannus, Belga, Ordinis Minorum, vir ſanctus, & doctus, cujus omnia ſcripta, etiam Philoſophica miram pietatem ſpirant vivebat anno 1500. & ſcripſit *Apologeticum pro editione vulgata ſcripturæ*: & ſimul *collationem ſuper epiſtolam ad Romanos contra Jacobum Fabrum, & Deſiderium Eraſmum* adhuc viventes, quæ excuſa ſunt Antverpiæ anno 1529. Scripſit *in Pſalmos, in Cantica, in prima cap. Job*, & *alia*, quæ notiſſima ſunt.

De Joanne Roffenſe. 1500.

Joannes Fiſcherus, natione Anglus, Epiſcopus Roffenſis, ac poſtea S. R. E. Cardinalis, &, quod longè glorioſius eſt, Martyr Christi occiſus Henrici octavi Regis Anglorum juſſu anno Domini 1535. jam ſenex, & multis perfunctus laboribus: proinde florebat anno Domini 1500.

Scripſit *adverſus articulos Lutheri*, quos Leo decimus Papa damnaverat.

Digitized by Google

ipſit etiam *contra librum ejuſdem Lutheri*, qui
ibitur *de captivitate Babylonica*. Et *de Chriſtia-*
icerdotio contra eundem.

cripſit item *de Euchariſtia contra OEcolampa-*

.

:m *de unica Magdalena contra Jacobum Fabrum*
em *in ſeptem Pſalmos*. Ejuſdem eſſe creditur
tio ſeptem Sacramentorum, quæ nomine Regis
rici octavi prodiit.

orrò *liber de fiducia, & miſericordia Dei*, qui
idice Romano prohibitur, aut eſt alterius Joan-
Fiſcheri, aut falsò noſtro attributus fuit.

De Thoma Moro. 1500.

Homas Morus æqualis fuit Joannis Fiſcheri,
eique amiciſſimus, & eodem anno 1535. no-
s collega Martyrii. Fuit autem vir doctrina va-
excultus, & ingenii ameniſſimi: quippè Theo-
us, Philoſophus, Orator, Poëta, Hiſtoricus,
guæ Grecæ, & Latinæ peritus.

Scripſit, ut Theologus, inſignem *reſponſionem ad*
ſtolam Martini Lutheri: nec non *explicationem*
ſion is Dominicæ.

Item *libellum*, *Quod pro fide Chriſti mors fugien-*
non ſit.

Ut Philoſophus *libros duos de optimo ſtatu Reip.*
os *Utopiam* inſcripſit.

Ut Orator, *Declamationem Lucianicæ reſpon-*
ntem.

Ut Poëta *Epigrammata plurima.*

Ut Hiſtoricus, *Res geſtas Richardi tertii Angliæ*
egis.

Ut linguæ utriuſque peritus, *Dialogos Luciani*
Græca lingua in Latinam convertit.

Digitized by Google

De Joanne Fabro. 1500.

JOannes Faber Epiſcopus Vienneníis, vivebat anno 1500. & unus fuit ex præcipuis Doctoribus qui Luthero, & Lutheranis reſtitit.

Scripſit *Malleum hæreticorum libris ſex.*

Orthodoxæ fidei Catholicæ defenſionem adversus Balthaſarem Pacimontanum.

Librum de poteſtate ſummi Pontificis contra Lutherum.

Homiliarum de ſanctiſſima Euchariſtia, & diverſorum argumentorum ingentem numerum, & alia, quæ notiſſima ſunt.

De Joanne Cochlæo. 1500.

JOannes Cochlæus Norimbergenſis, vir doctiſſimus, & Fidei Catholicæ propugnator eximius vivebat anno 1500. ſed obiit 1552.

Scripſit *Opuſcula plurima contra Lutherum, Melanchthonem & alios Sectarios.*

Scripſit *librum de Actis, & ſcriptis Lutheri*, valdè utilem ad *Lutheranos confundendos.*

Scripſit *Septicipitem Lutherum*, ut oſtenderet Lutheri contradictiones, & inconſtantiam.

Scripſit *hiſtoriam Huſſitarum libris duodecim.*

Denique non ſolum ſcriptis plurimis Lutheranos exagitavit, ſed obtulit ſe ad diſputandum cum quovis Lutherano ſub pœna capitis, ſi in probationibus defeciſſet: cujus rei teſtis eſt Surius in hiſtoria anni 31. & ipſe etiam Cochlæus in libro de actis, & ſcriptis Lutheri.

De Franciſco Victoria. 1600.

FRanciſcus Victoria, natione Hiſpanus, Ordinis Prædicatorum, vivebat anno 1500. & obiit 1546. vir fuit egregiè doctus, & ſcripſit Relationes valde eruditas.

Digitized by Google

teſtate Eccleſiæ. De poteſtate civili. De poteſta- Concilii. De Iudis. De Matrimonio. De argu- nto Charitatis.
e eo ad quod tenetur perveniens ad uſumra- s.
tat ſub ejus nomine *ſumma de Sacramentis*: eam non ipſe, ſed Diſcipuli ejus ex ſcriptis s collegerunt.

De Dominico Soto. 1500.

Ominicus Sotus, patria Segobienſis, Ordinis Prædicatorum, vir doctiſſimus, & pius valdè Carolo quinto Imperatori à ſacris Confeſſio- s fuit, & Concilio Tridentino interfuit anno . & obiit anno 1560.
cripſit opera, quorum ipſe Catalogum texit in gnitione operum ſuorum, quam poſuit in ex- no libro ſuo in quartum ſententiarum.
cripſit igitur *Commentarium in epiſtolam ad Ro- os*
e natura & gratia libros tres.
e ratione tegendi, & detegendi ſecretum, libros
e Juſtitia, & jure libros decem.
ommentaria in quatuor libros ſententiarum in bus tomis diviſa.
d hæc, *in Dialecticam, & Philoſophiam Ari- lis Commentaria, & opuſcula minutiora de ju- ento, in Cauſa pauperum, & alia* id genus.
c ille: qui poſtea ſcripſit etiam *Apologiam ad- ſus Ambroſium Catharinum*, qui de certitudine tiæ cum eo contendere cœperat: quæ Apolo- habetur adjuncta libris de natura & gratia.

De Ambroſio Catharino. 1500.

Mbroſius Catharinus, patria Senenſis, Ordi- nis Prædicatorum, Archiepiſcopus Compſæ,

Digitized by Google

vivebat anno Domini 1500. & obiit ſenex an. 1552. Multa ſcripſit, quæ extant, ſed aliqua judicio Eccleſiæ improbata, ut de verbis, quibus Christus confecit Sacramentum Euchariſtiæ: communiter à Doctoribus refelluntur, ut de certitudine gratiæ, de Prædeſtinatione, de loco decedentium cum peccato originali, & alia.

Quare opera ejus cautè legenda ſunt.

Scripſit *in quinque priora capita Geneſis.*

Et *in Epiſtolas ſancti Pauli.*

Et *in Epiſtolas Canonicas.*

Scripſit *adverſus Martinum Lutherum*, opus impreſſum anno 1521. & *alia*, quæ nota ſunt.

De Martino Navarro.

MArtinus Aſpilcuëta Navarrus, vir doctiſſimus & piiſſimus, vivebat anno milleſimo quingenteſimo. Quippè, qui natus eſt anno milleſimo quadragenteſimo nonageſimo tertio & pervenit ad annum milleſimum quingenteſimum octogeſimum ſextum, ætatis ſuæ 94. ut eſt in epitaphio ipſius: & colligitur ex verbis ejus, qui octogenarium ſe fuiſſe ſcripſit, cum Manuale dedicavit Gregorio XIII. Pontifici anno ejus primo.

Scripſit *multa opera*, quæ ſex tomis continentur edita Venetiis 1602.

In primo tomo ſunt.

Vita ejus. Manuale. De uſuris. De cambiis. De ſimoniamentali. De furto notabili. De neceſſitate defendendi proximum De homicidio caſuali.

In ſecundo Tomo ſunt.

De ſilentio in divinis officiis. In cap. Inter Verba. *Sexta Concluſio perfecta. De fama, & infamia.*

Digitized by Google

Regularibus. De alienatione rerum Eccleſiaſtica-rum.
Spoliis Clericorum. De redditibus Eccleſiaſticis.
Pugnaculum pro libro ſuperiore. In cap. Humanæ aures.
incompatibilitate beneficiorum. De finibus humanorum actuum.

In tertio tomo ſunt.

Commentaria in ſeptem diſtinctiones de pœnitentia.
De Indulgentiis, ſive de Jubilæo. De Eleëmoſyna
De datis, & promiſſis pro juſtitia, vel gratia obtinenda.
De lege pœnali.

In quarto tomo ſunt.

Libri de horis Canonicis, & Oratione.
Miſcellanea de Oratione.
In cap. Si quando, *& in cap.* cum contingat, *reſcriptis.*
In rubricam de Judiciis.
Relectio in cap. Novit. *De Judiciis.*
Relectio in cap. Accepta, *de reſtitut. ſpoliat.*
In cap. Ita quorundam, *de Judæis.*
In quinto, & ſexto tomo ſunt *Conſilia, & Reſponſiones.*
Atque hic finis ſit libri de Scriptoribus Eccleſiaſticis. Cæteri enim Scriptores, qui poſt annum millesimum quingenteſimum nati ſunt. Omnem penè numerum excedunt, & plurimi eorum adhuc vivunt, ut æquum non ſit de eorum operibus judicare.

De Jacobo Latomo. 1500.

JAcobus Latomus, Belga, Profeſſor Sacræ Theologiæ Lovanii, vivebat anno 1500.
Et ſcripſit *Reſponſionem ad articulos Lutheri. De Primatu Pontificis.*

Scripſit *opera plurima*, ſed notiora ſunt hi[illegible] quæ ſimul edita ſunt Francofurti anno 16[illegible]

Scripſit igitur: *De Illuſtribus viris Germ[illegible]*
De Illuſtribus viris Ord. ſancti Benedicti.
De Scriptoribus Eccleſiaſticis.
Chronicon Monaſterii Hirſaugienſis.
Chronicon monaſterii Spanchemenſis.
De origine Francorum.
De ſucceſſione Ducum Bavariæ, & Comi[illegible] Palatinorum.

Scripſit etiam *Epiſtolas*, *Sermones*, *& varia op[illegible]ra ſpiritualia.*

Denique ſcripſit *de ſeptem ſecundis intelligen[illegible] orbem moventibus* & opus inſcriptum *Stegano[illegible]phiam*, id eſt, ocultam ſcriptionem, quod q[illegible] prohibitum meritò eſt. cùm ſit plenum pernicio[illegible]ſis dogmatibus ad Magiam pertinentibus, quod & ipſe agnovit, & confeſſus eſt.

De Jacobo Wimphelingio. 1500.

JAcobus Wimphelingius Presbyter Eccleſiæ S[illegible]renſis Orator, Poëta, & Hiſtoricus non con[illegible]temnendus, vivebat anno *Domini* 1500. Scri[illegible]ſit præterea alia *Epitomen rerum geſtarum per Ger[illegible]maniam.*

De Baptiſta Mantuano. 1500.

BAptiſta Matuanus, Ord. Carmelitarum Pr[illegible] generalis, Poëta fuit doctus, & pius: & [illegible] *ta carmina* ſcripſit *in laudes Sanctorum.* Vir[illegible] anno Domini 1500.

De Thoma Cajetano. 1500.

THomas de Vio, patria Cajetanus, Ordi[illegible] Prædicatorum Prior generalis, ac poſtea Car[illegible]dinalis presbyter à Leone decimo creatus, vir ſum[illegible]

ingenii; nec minoris pietatis. Vivebat an-
mini 1500. & obiit anno Domini 1534.
66.
pſit *Commentaria in omnem ſacram Scriptu-
præterquam in Prophetas, & in Apocalypſim.*
ipſit etiam *Commentaria in totam Summam Thomæ.*
aique *opuſcula permulta*, & *librum Ientaculo-* & *Summum Caſuum conſcientiæ*, quæ notiſ-ſunt.

De Dominico Iacobatio.

Ominicus Jacobatius Romanus, Rotæ auditor, & poſtea Cardinalis à Leone X. Creatus 1517.
cipſit inſigne *opus de Conciliis.*

De Jacobo Sanazario. 1500.

cobus Sanazarius eodem tempore ſcripſit egregium *Carmen de partu Virginis.*

De Franciſco Ferrarienſi. 1500.

Ranciſcus Ferrarienſis, Ordinis Prædicatorum Prior generalis, vivebat anno Domini 1500. biit anno 1528.
cripſit egregia *Commentaria in Summam ſancti næ contra gentes*: ſcripſit etiam *de vita B. Oſan- Mantuanæ libros ſex*, & *multa Philoſophica.*

De Joanne Franciſco Pico. 1500.

Oannes Franciſcus Picus Joannis Pici nepos, vir doctus, & pius, vivebat anno Domini 1500. Scripſit *de rerum prænotione libros novem adver- vanitatem Aſtrologorum.*
Scripſit etiam *pro veritate religionis Chriſtianæ tra ſuperſtitiones gentilium* : & *opera alia permul-*

Digitized by Google

ta tum proſa, tum verſu, quæ ſatis nota ſunt.

De Joanne Tabienſi. 1500.

JOannes Tabienſis natione Ligur, Ordinis Prædicatorum Theologus, & Canoniſta, ſcripſit *ſummam Caſuum conſcientiæ* quæ *Tabiena* dicitur, quam Thomæ Cajetano dicavit.

De Hectore Boëthio. 1500.

HEctor Boëthius Scotus, ſcripſit *libros 17. hiſtoriæ Scoticæ.*

Scripſit etiam *deſcriptionem Regni Scotiæ*, & *Regum Scotorum.*

De Jacobo Almaino. 1500.

JAcobus Almainus, Doctor Pariſienſis vivebat anno Domini milleſimo quingenteſimo, & ſcripſit *in tertium*, & *quartum ſententiarum.* Item *moralia.* Item *opuſcula varia.*

De Joanne Majore. 1500.

JOannes Major, natione Scotus vivebat anno Domini 1500.

Scripſit *in quatuor libros ſententiarum*; Item *Commentarium in Matthæum*, *hiſtoriam majoris Britaniæ.*

De Adriano VI. 1500.

ADrianus ſextus Pontifex natione Trejectenſis in Belgio, vivebat anno Domini 1500. & obiit anno 1523. Vir fuit optimus, & doctiſſimus, & meritò doctrinæ, & pietatis ex humili loco, & pauperrima domo aſcendit ad magnas opes, & majores honores. Scripſit *diſputationes in quartum ſententiarum* & *epiſtolas* inſignes, quarum una val-

Digitized by Google

ɔlixa, & docta ad Saxoniæ Ducem, extat in Conciliorum.

De Franciſco Lycheto. 1500.

ancifcus Lichetus, Ordinis Minorum Miniſter generalis, vivebat anno 1500. edidit *Commentaria in tres primos libros ſententiarum, juxta mentem Scoti.*

De Sylveſtro Prierate. 1500.

Ylveſter Prieras, natione pedemontanus, Ordinis Prædicatorum, Magiſter ſacri Palatii, ac ta Prior generalis vivebat anno Domini 1506. imus omnium ſcripſiſſe dicitur adverſus Marm Lutherum.

:ripſit etiam *in quatuor libros ſentenriarum.*
em *Summam Caſuum conſcientiæ.*
ibrum ſuper Evangelia inſcriptum, *Aurea Roſa.*
Librum deſtrigibus Conflatum ex operibus ſan- Thomæ, quatuor voluminibus comprehenſum *lia nonnulla.*

De Joanne Eckio.

Oannes Eckius, natione Suevus, vivebat anno 1500. & ex primis fuit, qui hæreſiarchæ Luthero, & coram diſputando, & ſcriptis libris ſtre- : ſe oppoſuit.

ſcripſit *Enchiridion, in quo controverſias ferè om-* breviter & dilucidè *comprehendit.*

Scripſit etiam ſeorſim *de ſacrificio Miſſæ libros* ɔs.

Et deinde iterum *alios tres.*

Item *de primatu ſancti Petri.*

De pœnitentia, & virtutibus pœnitentiæ annexis.

Item *poſtillas*, ſive *homilias de tempore, & de* *nctis.*

Digitized by Google

Scripſit quoque *multa Philoſophica in* [...] *Phyſicorum.*

In libros de cælo. In libros de generatione. [...] *theora.*

In libros de Anima, & alia.

De Conrado Koellin. 1500.

Conradus Koellin Germanus, Ordinis Pr[...]catorum, vivebat anno 15000. & obiit [...] anno 1536.

Scripſit egregiè *in primam ſecundæ ſancti Thom[...]*

Scripſit etiam *Quodlibeta multa*: & præterea [...] inſcriptum *Everſio Lutherani Epithalamii* 4. libri[...] comprehenſum.

De Franciſco Titelmano. 1500.

Franciſcus Titelmannus, Belga, Ordinis M[...]norum, vir ſanctus, & doctus, cujus [...] ſcripta, etiam Philoſophica miram pietatem ſpi[...] vivebat anno 1500. & ſcripſit *Apologeticum pro [...]tione vulgata ſcripturæ*: & ſimul *collationem ſup[...] epiſtolam ad Romanos contra Jacobum Fabrum*, & *Deſiderium Eraſmum* adhuc viventes, quæ excu[...] ſunt Antverpiæ anno 1529. Scripſit *in Pſalmos*, *in Cantica*, *in prima cap. Job*, & *alia*, quæ notiſſi[...]ma ſunt.

De Joanne Roffenſe. 1500.

Joannes Fiſcherus, natione Anglus, Epiſco[...]pus Roffenſis, ac poſtea S. R. E. Cardinal[...] &, quod longè glorioſius eſt, Martyr Chri[...] occiſus Henrici octavi Regis Anglorum juſſu [...]no Domini 1535. jam ſenex, & multis perfunct[...] laboribus: proinde florebat anno Domini 1500.

Scripſit *adverſus articulos Lutheri*, quos Leo de[...]cimus Papa damnaverat.

Digitized by Google

ipſit etiam *contra librum ejuſdem Lutheri*, qui
bitur *de captivitate Babylonica.* Et *de Chriſtia-*
cerdotio contra eundem.
ipſit item *de Euchariſtia contra OEcolampa-*

m *de unica Magdalena contra Jacobum Fabrum*
m *in ſeptem Pſalmos.* Ejuſdem eſſe creditur
io ſeptem Sacramentorum, quæ nomine Regis
ici octavi prodiit.
rrò *liber de fiducia, & miſericordia Dei*, qui
dice Romano prohibitur, aut eſt alterius Joan-
iſcheri, aut falsò noſtro attributus fuit.

De Thoma Moro. 1500.

Homas Morus æqualis fuit Joannis Fiſcheri,
eique amiciſſimus, & eodem anno 1535. no-
collega Martyrii. Fuit autem vir doctrina va-
excultus, & ingenii ameniſſimi: quippè Theo-
us, Philoſophus, Orator, Poëta, Hiſtoricus,
uæ Grecæ, & Latinæ peritus.
cripſit, ut Theologus, inſignem *reſponſionem ad*
tolam Martini Lutheri: nec non *explicationem*
ionis Dominicæ.
tem *libellum, Quod pro fide Chriſti mors fugien-*
non ſit.
Ut Philoſophus *libros duos de optimo ſtatu Reip.*
os *Utopiam* inſcripſit.
Ut Orator, *Declamationem Lucianicæ reſpon-*
tem.
Ut Poëta *Epigrammata plurima.*
Ut Hiſtoricus, *Res geſtas Richardi tertii Angliæ*
gis.
Ut linguæ utriuſque peritus, *Dialogos Luciani*
Græca lingua in Latinam convertit.

Digitized by Google

De Joanne Fabro. 1500.

JOannes Faber Epiſcopus Viennenſis, vive... no 1500. & unus fuit ex præcipuis Docto... qui Luthero, & Lutheranis reſtitit.

Scripſit *Malleum hæreticorum libris ſex.*

Orthodoxæ fidei Catholicæ defenſionem ad... Balthaſarem Pacimontanum.

Librum de poteſtate ſummi Pontificis contra L... therum.

Homiliarum de ſanctiſſima Euchariſtia, & di... rum argumentorum ingentem numerum, & alia q... notiſſima ſunt.

De Joanne Cochlæo. 1500.

JOannes Cochlæus Norimbergenſis, vir doct... ſimus, & Fidei Catholicæ propugnator eximius vivebat anno 1500. ſed obiit 1552.

Scripſit *Opuſcula plurima contra Lutherum, Me... lanchthonem & alios Sectarios.*

Scripſit *librum de Actis, & ſcriptis Luther... valdè utilem ad Lutheranos confundendos.*

Scripſit *Septicipitem Lutherum*, ut oſtenderet Lutheri contradictiones, & inconſtantiam.

Scripſit *hiſtoriam Huſſitarum libris duodecim.*

Denique non ſolum ſcriptis plurimis Luthera... nos exagitavit, ſed obtulit ſe ad diſputandum cum quovis Lutherano ſub pœna capitis, ſi in proba... tionibus defeciſſet: cujus rei teſtis eſt Surius i... hiſtoria anni 31. & ipſe etiam Cochlæus in lib... de actis, & ſcriptis Lutheri.

De Franciſco Victoria. 1600.

FRanciſcus Victoria, natione Hiſpanus, Ordi... nis Prædicatorum, vivebat anno 1500. & obiit 1546. vir fuit egregiè doctus, & ſcripſit Relati... ones valde eruditas.

teſtate Eccleſiæ. De poteſtate civili. De poteſta- Concilii. De Indis. De Matrimonio. De argu- nto Charitatis.

: eo ad quod tenetur perveniens ad uſum ra- s.

tat ſub ejus nomine *ſumma de Sacramentis*: eam non ipſe, ſed Diſcipuli ejus ex ſcriptis s collegerunt.

De Dominico Soto. 1500.

Ominicus Sotus, patria Segobienſis, Ordinis Prædicatorum, vir doctiſſimus, & pius valdè Carolo quinto Imperatori à ſacris Confeſſio- s fuit, & Concilio Tridentino interfuit anno :. & obiit anno 1560.

:ripſit opera, quorum ipſe Catalogum texit in ɔgnitione operum ſuorum, quam poſuit in ex- no libro ſuo in quartum ſententiarum.

:ripſit igitur *Commentarium in epiſtolam ad Ro- os*

De natura & gratia libros tres.

De ratione tegendi, & detegendi ſecretum, libros

De Juſtitia, & jure libros decem.

Commentaria in quatuor libros ſententiarum in bus tomis diviſa.

Ad hæc, *in Dialecticam, & Philoſophiam Ari- telis Commentaria, & opuſcula minutiora de ju- mento, in Cauſa pauperum, & alia* id genus. ec ille: qui poſtea ſcripſit etiam *Apologiam ad- ſus Ambroſium Catharinum*, qui de certitudine itiæ cum eo contendere cœperat: quæ Apolo- habetur adjuncta libris de natura & gratia.

De Ambroſio Catharino. 1500.

Mbroſius Catharinus, patria Senenſis, Ordi- nis Prædicatorum, Archiepiſcopus Compſæ,

Digitized by Google

vivebat anno Domini 1500. & obiit ſen
1552. Multa ſcripſit, quæ extant, ſed ali
cio Eccleſiæ improbata, ut de verbis, quib
ſtus confecit Sacramentum Euchariſtiæ : co
niter à Doctoribus refelluntur, ut de cert
gratiæ, de Prædeſtinatione, de loco deced
cum peccato originali, & alia.

Quare opera ejus cautè legenda ſunt.

Scripſit *in quinque priora capita Geneſis.*

Et *in Epiſtolas ſancti Pauli.*

Et *in Epiſtolas Canonicas.*

Scripſit *adverſus Martinum Lutherum*, opus impreſſum anno 1521. & *alia*, quæ nota ſunt.

De Martino Navarro.

Martinus Aſpilcuëta Navarrus, vir doctiſſimus & piiſſimus, vivebat anno milleſimo quingenteſimo. Quippè, qui natus eſt anno milleſimo quadragenteſimo nonageſimo tertio & pervenit ad annum milleſimum quingenteſimum octogeſimum ſextum, ætatis ſuæ 94. ut eſt in epitaphio ipſius: & colligitur ex verbis ejus, qui octogenarium ſe fuiſſe ſcripſit, cum Manuale dedicavit Gregorio XIII. Pontifici anno ejus primo.

Scripſit *multa opera*, quæ ſex tomis continentur edita Venetiis 1602.

In primo tomo ſunt.

Vita ejus. Manuale. De uſuris. De cambiis. De ſimonia mentali. De furto notabili. De neceſſitate defendendi proximum De homicidio caſuali.

In ſecundo Tomo ſunt.

De ſilentio in divinis officiis. In cap. Inter Verba. *Sexta Concluſio perfecta. De fama, & infamia.*

Digitized by Google

egularibus. De *alienationererum Eccleſiaſtica-n.*
oliis Clericorum. De redditibus Eccleſiaſticis.
ugnaculum pro libro ſuperiore. In cap. Huma-
: aures.
ncompatibilitate beneficiorum. De finibus huma-rum actuum.

In tertio tomo ſunt.

ommentaria in ſeptem diſtinctiones de pœnitentia.
e Indulgentiis, ſive de Jubilæo. De Eleëmoſyna
e datis, & promiſſis pro juſtitia, vel gratia ob-ıda.
e lege pœnali.

In quarto tomo ſunt.

ibri de horis Canonicis, & Oratione.
Tiſcellanea de Oratione.
n cap. Si quando, & *in cap.* cum contingat,
eſcriptis.
n rubricam de Judiciis.
electio in cap. Novit. *De Judiciis.*
electio in cap. Accepta, *de reſtitut. ſpoliat.*
n cap. Ita quorundam, *de Judæis.*
n quinto, & ſexto tomo ſunt *Conſilia, & Reſ-ſiones.*

Atque hic finis ſit libri de Scriptoribus Eccle-ticis. Cæteri enim Scriptores, qui poſt annum lleſimum quingenteſimum nati ſunt. Omnem iè numerum excedunt, & plurimi eorum adhuc unt, ut æquum non ſit de eorum operibus ju-care.

De Jacobo Latomo. 1500.

JAcobus Latomus, Belga, Profeſſor Sacræ Theologiæ Lovanii, vivebat anno 1500. Et ſcripſit *Reſponſionem ad articulos Lutheri. De Primatu Pontificis.*

Digitized by Google

De Ruberto Gaguino. 1500.

Robertus Gaguinus Gallus, Ord. ſanctæ Trinitatis Generalis, vivebat anno domini 1500. Scripſit *pro Conceptione B. Virginis tam carmine quàm ſoluta Oratione libros duos.*

De miſeria humana, lib. 1.

Orationes, & epiſtolas.

Denique *de origine, & Regibus Francorum, libros duodecim, uſque ad Carolum VIII.* Quæ eſt hiſtoria annorum mille, & ducentorum.

De Marco Antonio Coccio Sabellico. 1500.

Marcus Antonius Coccius Sabellicus vir valdè eruditus vivebat anno Domini 1500. Ejus opera quatuor tomis Baſileæ excuſa fuerunt anno 1560.

In primo tomo continetur *hiſtoria ab Orbe condito, per enneades quinque* id eſt, *libros quadraginta quinque.*

In ſecundo continetur *continuatio hiſtoriæ per enneades ſex*, id eſt, *libros quadraginta ſeptem*: nam enneadis ultima non habet niſi libros duos. In eodem tomo continetur *hiſtoria Veneta per decades tres, & quarta libros tres.*

In tertio continentur *ſupplementi per alios additi libri viginti novem.*

In quarto *exemplorum libri decem.*

De Aquileiæ antiquitate, lib. 6. *De Veneta Urbis ſitu.* 4.

De Venetis Magiſtratibus. 1. *De Prætoris officio.* 1. *De officio ſcribæ dialogus. De Latinæ linguæ reparatione dialogus. Epiſtolarum, lib.* 12. *Orationes.* 11. *Poëmata varia.*

De Paulo Middelburgio. 1500.

Paulus Middelburgius Epiſcopus Foroſempronii, vivebat anno 1500. & ſcripſit *ad Leonem*

um libros de tempore Paſchali, & *ad Maxi-*
um Imperatorem libros de die paſſionis Domini
otiſſimi ſunt.

De Joanne Nauclero. 1500.

annes Nauclerus Præpoſitus Tubingenſis vi-
bat anno 1500. Scripſit ingens *Chronicon con-*
nens res memorabiles ab initio mundi uſque ad
n Domini 1500. Opus diſtinguitur in duo vo-
na, & primum quidem continet generationes
o Adam uſque ad Chriſtum: alterum conti-
enerationes quinquaginta, & unam.

De Alberto Krantzio. 1500.

Lbertus Krantzius Bambergenſis, vir admo-
dum diligens in hiſtoriis conſcribendis, vive-
nno Domini 1500.
ripſit *Metropolim*, *quæ continet hiſtoriam Eccle-*
cam.
em *hiſtoriam Saxonicam*, & *Vandalicam*, &
nicon aliarum ſeptemtrionalium regionum. Sed
iæ notæ ad marginem additæ ab hæreticis, fe-
nt, ut libri hujus auctoris prohiberentur in In-
Romano, donec purgarentur.

De Felino. 1500.

Elinus Sandeus Ferrarienſis Juriſconſultus ce-
leberrimus vivebat anno Domini 1500.
cripſit *in libros decretalium.*
tem *Tractatus de jurepatronatus.*
mones de Indulgentia plenaria, & *alia.*

De Joanne Trithemio. 1500.

Oannes Trithemius natione Germanus; Abbas
Spanehemenſis, Ordinis ſancti Benedicti, vi-
vebat anno 1500. & obiit anno 1519. ætatis
æ 57.

Digitized by Google

Scripſit *opera plurima*, ſed notiora ſunt hiſ[...] quæ ſimul edita ſunt Francofurti anno 1600.

Scripſit igitur: *De Illuſtribus viris Germ[...]*

De Illuſtribus viris Ord. ſancti Benedicti.

De Scriptoribus Eccleſiaſticis.

Chronicon Monaſterii Hirſaugienſis.

Chronicon monaſterii Spanchemenſis.

De origine Francorum.

De ſucceſſione Ducum Bavariæ, & Comit[...] Palatinorum.

Scripſit etiam *Epiſtolas*, *Sermones*, & *varia opera ſpiritualia.*

Denique ſcripſit *de ſeptem ſecundis intelligentiis orbem moventibus* & opus inſcriptum *Steganographiam*, id eſt, ocultam ſcriptionem, quod opus prohibitum meritò eſt. cùm ſit plenum pernicioſis dogmatibus ad Magiam pertinentibus, quod & ipſe agnovit, & confeſſus eſt.

De Jacobo Wimphelingio. 1500.

JAcobus Wimphelingius Presbyter Eccleſiæ Spirenſis Orator, Poëta, & Hiſtoricus non contemnendus, vivebat anno Domini 1500. Scripſit præthereà alia *Epitomen rerum geſtarum per Germaniam.*

De Baptiſta Mantuano. 1500.

BAptiſta Matuanus, Ord. Carmelitarum Prior generalis, Poëta fuit doctus, & pius: & multa *carmina* ſcripſit *in laudes Sanctorum.* Vivebat anno Domini 1500.

De Thoma Cajetano. 1500.

THomas de Vio, patria Cajetanus, Ordinis Prædicatorum Prior generalis, ac poſtea Cardinalis presbyter à Leone decimo creatus, vir ſui

ſum-

Digitized by Google

ingenii; nec minoris pietatis. Vivebat anomini 1500. & obiit anno Domini 1534.
66.
ipſit *Commentaria in omnem ſacram Scripturæterquam in Prophetas, & in Apocalypſim.*
ipſit etiam *Commentaria in totam Summam* *Thomæ.*
nique *opuſcula permulta*, & *librum Ientaculo-* & *Summam Caſuum conſcientiæ*, quæ notiſſunt.

De Dominico Iacobatio.

Ominicus Jacobatius Romanus, Rotæ auditor, & poſtea Cardinalis à Leone X. Creatus 1517.
ripſit inſigne *opus de Conciliis.*

De Iacobo Sanazario. 1500.

Iacobus Sanazarius eodem tempore ſcripſit egregium *Carmen de partu Virginis.*

De Franciſco Ferrarienſi. 1500.

Franciſcus Ferrarienſis, Ordinis Prædicatorum Prior generalis, vivebat anno Domini 1500. bиit anno 1528.
cripſit egregia *Commentaria in Summam ſancti* *mæ contra gentes*: ſcripſit etiam *de vita B. Oſan-* *Mantuanæ libros ſex, & multa Philoſophica.*

De Joanne Franciſco Pico. 1500.

Oannes Franciſcus Picus Joannis Pici nepos, vir doctus, & pius, vivebat anno Domini 1500.
Scripſit *de rerum prænotione libros novem adver-* *vanitatem Aſtrologorum.*
Scripſit etiam *pro veritate religionis Chriſtianæ* *ntra ſuperſtitiones gentilium* : & *opera alia permul-*
F f

Digitized by Google

ta tum proſa, *tum verſu*, quæ ſatis nota ſu

De Joanne Tabienſi. 1500.

JOannes Tabienſis natione Ligur, Ordinis dicatorum Theologus, & Canoniſta, ſ *ſummam Caſuum conſcientiæ* quæ *Tabien*tur, quam Thomæ Cajetano dicavit.

De Hectore Boëthio. 1500.

HEctor Boëthius Scotus, ſcripſit *libros 17. hiſtoriæ Scoticæ*.
Scripſit etiam *deſcriptionem Regni Scotiæ*, & *Regum Scotorum*.

De Jacobo Almaino. 1500.

JAcobus Almainus, Doctor Pariſienſis vivebat anno Domini milleſimo quingenteſimo, & ſcripſit *in tertium*, & *quartum ſententiarum*.
Item *moralia*. Item *opuſcula varia*.

De Joanne Majore. 1500.

JOannes Major, natione Scotus vivebat anno Domini 1500.
Scripſit *in quatuor libros ſententiarum*; Item *Commentarium in Matthæum*, *hiſtoriam majoris Britaniæ*.

De Adriano VI. 1500.

ADrianus ſextus Pontifex natione Trejecten in Belgio, vivebat anno Domini 1500. & obiit anno 1523. Vir fuit optimus, & doctiſſimus, meritò doctrinæ, & pietatis ex humili loco, pauperrima domo aſcendit ad magnas opes, & majores honores. Scripſit *diſputationes in quartum ſententiarum* & *epiſtolas* inſignes, quarum una val

lixa, & docta ad Saxoniæ Ducem, extat in Conciliorum.

De Franciſco Lycheto. 1500.

ancifcus Lichetus, Ordinis Minorum Mini-r generalis, vivebat anno 1500. edidit *Com-ria in tres primos libros ſententiarum, juxta nam Scoti.*

De Sylveſtro Prierate. 1500.

lveſter Prieras, natione pedemontanus, Or-nis Prædicatorum, Magiſter ſacri Palatii, ac a Prior generalis vivebat anno Domini 1506. mus omnium ſcripſiſſe dicitur adverſus Mar-n Lutherum.

ripſit etiam *in quatuor libros ſentenriarum.*

m *Summam Caſuum conſcientiæ.*

brum ſuper Evangelia inſcriptum, *Aurea Roſa.*

ibrum deſtrigibus Conflatum ex operibus ſan-homæ, quatuor voluminibus comprehenſum *ia nonnulla.*

De Joanne Eckio.

Oannes Eckius, natione Suevus, vivebat anno 1500. & ex primis fuit, qui hæreſiarchæ Luthe-ro, & coram diſputando, & ſcriptis libris ſtre-ſe oppoſuit.

cripſit *Enchiridion, in quo controverſias ferè om-* breviter & dilucidè *comprehendit.*

cripſit etiam ſeorſim *de ſacrificio Miſſæ libros s.*

Et deinde iterum *alios tres.*

tem de *primatu ſancti Petri.*

De pœnitentia, & virtutibus pœnitentiæ annexis.

tem *poſtillas*, ſive *homilias de tempore, & de ctis.*

Digitized by Google

Scripſit quoque multa Philoſophica in *Phyſicorum.*

In libros de cælo. In libros de generatione … *theora.*

In libros de Anima, & alia.

De Conrado Koellin. 1500.

Conradus Koellin Germanus, Ordinis P… catorum, vivebat anno 15000. & obiit … anno 1536.

Scripſit egregiè *in primam ſecundæ* …

Scripſit etiam *Quodlibeta multa*: & præterea op… inſcriptum *Everſio Lutherani Epithalamii* 4. libr… comprehenſum.

De Franciſco Titelmano. 1500.

Franciſcus Titelmannus, Belga, Ordinis M… norum, vir ſanctus, & doctus, cujus … ſcripta, etiam Philoſophica miram pietatem ſpirant, vivebat anno 1500. & ſcripſit *Apologeticum pro edi-tione vulgata Scripturæ*: & ſimul *collationem ſuper epiſtolam ad Romanos contra Jacobum Fabrum*, & *Deſiderium Eraſmum* adhuc viventes, quæ excu… ſunt Antverpiæ anno 1529. Scripſit *in Pſalmos*, *in Cantica*, *in prima cap. Job*, & *alia*, quæ notiſſi-ma ſunt.

De Joanne Roffenſe. 1500.

Joannes Fiſcherus, natione Anglus, Epiſco-pus Roffenſis, ac poſtea S. R. E. Cardinal… &, quod longè glorioſius eſt, Martyr Ch… occiſus Henrici octavi Regis Anglorum juſſu … no Domini 1535. jam ſenex, & multis perfunct… laboribus: proinde florebat anno Domini 1500.

Scripſit *adverſus articulos Lutheri*, quos Leo d… cimus Papa damnaverat.

Digitized by Google

etiam *contra librum ejuſdem Lutheri*, qui *de captivitate Babylonica*. Et *de Chriſtia- lotio contra eundem.*

item *de Euchariſtia contra OEcolampa-*

de unica Magdalena contra Jacobum Fabrum n ſeptem Pſalmos. Ejuſdem eſſe creditur *ſeptem Sacramentorum*, quæ nomine Regis octavi prodiit.

liber de fiducia, & miſericordia Dei, qui e Romano prohibitur, aut eſt alterius Joan- heri, aut falsò noſtro attributus fuit.

De Thoma Moro. 1500.

omas Morus æqualis fuit Joannis Fiſcheri, que amiciſſimus, & eodem anno 1535. no- llega Martyrii. Fuit autem vir doctrina va- ultus, & ingenii ameniſſimi: quippè Theo- Philoſophus, Orator, Poëta, Hiſtoricus, Grecæ, & Latinæ peritus.

pſit, ut Theologus, inſignem *reſponſionem ad m Martini Lutheri*: nec non *explicationem is Dominicæ.*

n *libellum, Quod pro fide Chriſti mors fugien- s ſit.*

Philoſophus *libros duos de optimo ſtatu Reip. Utopiam* inſcripſit.

t Orator, *Declamationem Lucianicæ reſpon- ſem.*

t Poëta *Epigrammata plurima.*

t Hiſtoricus, *Res geſtas Richardi tertii Angliæ ris.*

t linguæ utriuſque peritus, *Dialogos Luciani Græca lingua in Latinam* convertit.

Digitized by Google

De Joanne Fabro. 1500.

JOannes Faber Epiſcopus Viennenſis, vive[illegible] no 1500. & unus fuit ex præcipuis Doct[illegible] qui Luthero, & Lutheranis reſtitit.

Scripſit *Malleum hæreticorum libris ſex.*

Orthodoxæ fidei Catholicæ defenſionem ad[illegible] Balthaſarem Pacimontanum.

Librum de poteſtate ſummi Pontificis contra [illegible]therum.

Homiliarum de ſanctiſſima Eucharistia, & [illegible]rum argumentorum ingentem numerum, & alia [illegible] notiſſima ſunt.

De Joanne Cochlæo. 1500.

JOannes Cochlæus Norimbergenſis, vir doct[illegible]ſimus, & Fidei Catholicæ propugnator eximi[illegible] vivebat anno 1500. ſed obiit 1552.

Scripſit *Opuſcula plurima contra Lutherum, [illegible]lanchthonem & alios Sectarios.*

Scripſit *librum de Actis, & ſcriptis Luth[illegible] valdè utilem ad Lutheranos confundendos.*

Scripſit *Septicipitem Lutherum*, ut oſtenderet Lutheri contradictiones, & inconſtantiam.

Scripſit *hiſtoriam Huſſitarum libris duodecim.*

Denique non ſolum ſcriptis plurimis Lutheranos exagitavit, ſed obtulit ſe ad diſputandum cum quovis Lutherano ſub pœna capitis, ſi in probationibus defeciſſet: cujus rei teſtis eſt Surius in hiſtoria anni 31. & ipſe etiam Cochlæus in libro de actis, & ſcriptis Lutheri.

De Franciſco Victoria. 1600.

FRanciſcus Victoria, natione Hiſpanus, Ordinis Prædicatorum, vivebat anno 1500. & obiit 1546. vir fuit egregiè doctus, & ſcripſit Relationes valde eruditas.

Digitized by Google

eſtate Eccleſiæ. De poteſtate civili. De poteſta- ... concilii. De Indis. De Matrimonio. De argu- ... mento Charitatis.
eo ad quod tenetur perveniens ad uſum ra-

...at ſub ejus nomine *ſumma de Sacramentis*: ...am non ipſe, ſed Diſcipuli ejus ex ſcriptis ... collegerunt.

De Dominico Soto. 1500.

Ominicus Sotus, patria Segobienſis, Ordinis Prædicatorum, vir doctiſſimus, & pius valdè Carolo quinto Imperatori à ſacris Confeſſio- ...s fuit, & Concilio Tridentino interfuit anno ... & obiit anno 1560.

...ripſit opera, quorum ipſe Catalogum texit in ...gnitione operum ſuorum, quam poſuit in ex- ...io libro ſuo in quartum ſententiarum.

...ripſit igitur *Commentarium in epiſtolam ad Ro- ...os*

...e *natura & gratia libros tres.*

...e *ratione tegendi, & detegendi ſecretum, libros*

...e *Juſtitia, & jure libros decem.*

...*ommentaria in quatuor libros ſententiarum in ...bus tomis diviſa.*

Ad hæc, *in Dialecticam, & Philoſophiam Ari- ...elis Commentaria, & opuſcula minutiora de ju- ...mento, in Cauſa pauperum, & alia* id genus. ...ec ille: qui poſtea ſcripſit etiam *Apologiam ad- ...rſus Ambroſium Catharinum*, qui de certitudine ...atiæ cum eo contendere cœperat: quæ Apolo- ...a habetur adjuncta libris de natura & gratia.

De Ambroſio Catharino. 1500.

AMbroſius Catharinus, patria Senenſis, Ordinis Prædicatorum, Archiepiſcopus Compſæ,

Digitized by Google

vivebat anno Domini 1500. & obiit ſenex 1552. Multa ſcripſit, quæ extant, ſed aliqua judicio Eccleſiæ improbata, ut de verbis, quibus Chriſtus confecit Sacramentum Euchariſtiæ: communiter à Doctoribus refelluntur, ut de certitudine gratiæ, de Prædeſtinatione, de loco decedentium cum peccato originali, & alia.

Quare opera ejus cautè legenda ſunt.

Scripſit *in quinque priora capita Geneſis.*

Et *in Epiſtolas ſancti Pauli.*

Et *in Epiſtolas Canonicas.*

Scripſit *adverſus Martinum Lutherum*, opus impreſſum anno 1521. & *alia*, quæ nota ſunt.

De Martino Navarro.

MArtinus Aſpilcuëta Navarrus, vir doctiſſimus & piiſſimus, vivebat anno milleſimo quingenteſimo. Quippè, qui natus eſt anno milleſimo quadrageteſimo nonageſimo tertio & pervenit ad annum milleſimum quingenteſimum octogeſimum ſextum, ætatis ſuæ 94. ut eſt in epitaphio ipſius: & colligitur ex verbis ejus, qui octogenarium ſe fuiſſe ſcripſit, cum Manuale dedicavit Gregorio XIII. Pontifici anno ejus primo.

Scripſit *multa opera*, quæ ſex tomis continentur edita Venetiis 1602.

In primo tomo ſunt.

Vita ejus. Manuale. De uſuris. De cambiis. De ſimonia mentali. De furto notabili. De neceſſitate defendendi proximum De homicidio caſuali.

In ſecundo Tomo ſunt.

De ſilentio in divinis officiis. In cap. Inter Verba. *Sexta Concluſio perfecta. De fama, & infamia.*

Digitized by Google

egularibus. De alienatione rerum Eccleſiaſtica-rũ.
olüs Clericorum. De redditibus Eccleſiaſticis.
ugnaculum pro libro ſuperiore. In cap. Humanaures.
icompatibilitate beneficiorum. De finibus humanrum actuum.

In tertio tomo ſunt.

ommentaria in ſeptem diſtinctiones de pœnitentia.
e Indulgentiis, ſive de Jubilæo. De Eleëmoſyna
e datis, & promiſſis pro juſtitia, vel gratia obtda.
e lege pœnali.

In quarto tomo ſunt.

ibri de horis Canonicis, & Oratione.
Miſcellanea de Oratione.
n cap. Si quando, *& in cap.* cum contingat, *reſcriptis.*
n rubricam de Judiciis.
Relectio in cap. Novit. *De Judiciis.*
Relectio in cap. Accepta, *de reſtitut. ſpoliat:*
In cap. Ita quorundam, *de Judæis.*
In quinto, & ſexto tomo ſunt *Conſilia, & Reſponſiones.*

Atque hic finis ſit libri de Scriptoribus Eccleſticis. Cæteri enim Scriptores, qui poſt annum lleſimum quingenteſimum nati ſunt. Omnem nè numerum excedunt, & plurimi eorum adhuc vunt, ut æquum non ſit de eorum operibus jucare.

De Jacobo Latomo. 1500.

JAcobus Latomus, Belga, Profeſſor Sacræ Theologiæ Lovanii, vivebat anno 1500.

Et ſcripſit *Reſponſionem ad articulos Lutheri.*
De Primatu Pontificis.

Digitized by Google

De fide & operibus, & notis monaſteris.

De Confeſſione ſecreta.

De quæſtionum generibus, quibus Eccleſia intus & foris.

De Oratione pro defunctis. De interceſſione ſanctorum.

De ſacris imaginibus honorandis.

De ciborum delectu, & jejuniis. De cauſa.

De Joanne Driëdone. 1500

JOannes Driëdo Belga à Thurnhout, vir doctiſſimus, vivebat anno 1500. & ſcripſit præclara opera, quæ ſunt edita Lovanii anno 1556.

De ſcripturis, & dogmatibus, Eccleſiaſticis lib. 4.

De libertate Chriſtiana, lib. 3.

De gratia & libero arbitrio, lib. 2

De concordia liberi arbitrii, & prædeſtinationis, lib. 1.

De captivitate, & de redemptione generis humani, lib. 1.

De Adamo Sasbout.

AGmen claudat Ord. Min. Theologus & Concionator clariſſimus F. Adamus Sasbout Delfus, qui Lovanii partim Ruardo Tappero, partim etiam Joanne Haſſelio Magiſtris uſus, cum ingenii pariter ac pietatis ſuæ ſpecimen expreſſiſſet in *Homeliis*, quas admodum ſucculentas edidit de *præcipuis Dominicis ac Feſtis*; necnon in *Commentariis*, brevibus quidem ſed luculentis, ad *Eſaiam* & *Epiſtolas Apoſtolicas*, Anno ætatis trigeſimo ſexto, è vivis exceſſit milleſimo quingenteſimo quinquageſimo tertio. Reperiuntur præd. opera Coloniæ typis mandata apud Mylium, Homelias vero uti & Authoris vitam nuper à Michaële Voſmero recognitas, ibidem recudit Bernardus Gualtherus 1613.

1606 a. 3. ſ.u. p. 271)

FINIS.

Digitized by Google

DEX EXPLANATORUM.

SACRÆ SCRIPTURÆ.

omnem Scripturam.
ınus Maurus.
ːlmus Laudunenſis.
ɔus.
o Cardinalis.
ɔlaus Liranus.
nyſius Carthuſianus.
ːt noſtro tempore.
mmanuël sà.

In Geneſim.
ɔrigenes.
oannes Chryſoſtom.
ɔyrillus Alexandrin.
ıcherus. Procopius.
ːda. Rupertus.
lphonſus Abulenſis.
homas Cajetanus.
ɴ quæſtion. in Geneſim
Hieronymi. S. Augu-
ſtini.
heodoreti. Bedæ.
ılcuini.
primum caput Geneſim
ſive in Examerou.
Baſilius. S. Ambroſius.
Auguſtinus de Geneſi
ad litteram & lib 13.
Confeſſionum.
Anaſtaſius Sinaïta.
ı. Bonaventura.
Ioannes Picus.

Et noſtri temporis.
Aloyſius Lipomanus.
Ambroſius Catharinus.
Benedictus Pererius.
Aſcanius Martinengus.
Hieronymus Oleaſter.
Hieronymus Viëlmius.
Martinus del Rio.
Ludovicus Yſtella.
Nicolaus Serarius.

In Exodum.
Origenes. Procopius.
Beda.
Beda. Rupertus. Abulenſis.
Cajetanus.

Quæſtiones.
Auguſtini. Theodoreti.

Et noſtri temporis.
Lipomanus. Oleaſter.
Pererius.
Ludovicus Yſtella.

In Liviticum.
Origenes. Iſichius.
Procopius. Beda.
Rupertus. Abulenſis.
Radulphus. Cajetanus.

Et Quæſtiones.
Auguſtini, & Theodoreti.

Digitized by Google

Et Noſtri temporis.
Petrus Serrarius.
Hieronymus Oleaſter.
In Numeros.
Origenes. Procopius.
Beda. Rupertus.
Abulenſis. Cajetanus.
Et Quæſtiones.
Auguſtini & Theodoreti.
Et noſtri temporis.
Hieronymus Oleaſter.
In Deuteronomium.
Procopius. Beda.
Rupertus. Abulenſis.
Cajetanus.
Et quæſtiones.
Auguſtini & Theodoreti.
Et noſtri temporis.
Hieronymus Oleaſter.
In Joſue.
Origenes.
Procopius. Abulenſis.
Cajetanus.
Et quæſtiones.
Auguſtini.
Et noſtri temporis.
Andreas Maſius.
Coſmus Magallianus.
Nicolaus Serrarius.
In Judices.
Origenis homiliæ.
Auguſtini quæſtiones.
Hugo Victorinus.
Abulenſis. Cajetanus.
In Ruth.
Abulenſis. Cajetanus.

Franciſcus Fevard
Nicolaus Serrarius.
In libros Regum
Theodoretus.
S. Gregorius in pri
Regum. Angelom
Eucherius. Beda.
Hugo Victorinus.
Richardus Victorinus.
Abulenſis. Cajetanus.
In libros. Paralipomenon
Abulenſis. Cajetanus.
In Eſdram.
Beda. Cajetanus
In Tobiam.
Beda.
Et noſtri temporis.
Nicolaus Serrarius.
In Judith.
Rabanus.
Et noſtri temporis.
Nicolaus Serrarius.
In Eſther.
Thomas Cajetanus.
Et noſtri temporis.
Nicolaus Serrarius.
Franciſcus Fevardentiu
In Job.
Origenes, ſi tamen
ejus opus.
Olimpiodori Catena.
S. Gregorius in Mora
bus Beda.
S. Thomas Aquinas,
tamen ſit ejus.

Et

Digitized by Google

noſtri temporis.
iſçus Titelmannus
iſcus Fevardentius
es de Pineda.
In Pſalmos.
larius.
ıbroſius. S. Baſilius
n. Chryſoſtomus.
ronymus. S. Augu-
ıus.
doretus. Ruffinus.
inarius. Caſſiodo-
:
gius. Beda. Ahimo.
ɔius.
uno.
Victorinus.
ʼmius. Rupertus.
lmus Pariſienſis.
ıomas in 50. pſalm.
ınaventura.
egorius, in ſeptem.
centius III. in ſep-
n.
ernardus, in pſal-
ım 90.
nas. Cajetanus.
gnitus.
bus de Valentia.
ciſcus Titelmannus
t noſtro tempore.
uſtinus Stuchius.
nelius Janſenius.
ıebrardus.
tonius Agellius.
bertus Bellarminus.

Joannes Laurinius.
In Proverbia.
Salonius. Beda.
Honorius.
Gulielmus Pariſienſis.
Cajetanus.
Et noſtri temporis.
Cornelius Janſenius.
Theodorus Peltanus.
In Eccleſiaſten.
S. Gregorius Taumaturgus.
S. Gregorius Nyſſenus.
S. Hieronymus.
Olympiodorus.
Salonius. Alcuinus.
Hugo Victorinus.
Gulielmus Pariſienſis.
S. Bonaventura.
Cajetanus.
Et noſtri temporis.
Franciſcus Titelmannus.
Joannes Laurinius.
In Cantica.
Origenes.
Philo Carpathius.
Gregorius Nyſſenus.
S. Gregorius Papa.
Beda. Angelomus.
Theodoretus.
Ambroſius Ansbertus.
Honorius Auguſtud.
Aponius. S. Bernardus.
S. Thomas.
Ægidius Romanus.
Rupertus Tuitienſis.

Digitized by Google

Robertus Olkot.
Et noſtri temporis.
Franciſcus Titelmannus
Ludovicus Legionenſis.
Martinus Delrius.
Joan. à Jeſu Maria Carmelita.
Ludovicus Soto Major.
In Sapientiam.
Robertus Olkot.
Et noſtri temporis.
Cornelius Janſenius.
Joannes Laurinius.
In Eccleſiaſticum.
Robertus Olkot.
Nicolaus de Gorram.
Et noſtri temporis
Cornelius Janſenius.
In Iſaïam.
Origenes.
S. Baſilius.
S. Hieronymus.
S. Cyrillus.
Procopius.
S. Thomas.
Joachimus Abbas.
Et noſtri temporis.
Adamus Sasbout.
Hector Pintus.
Leo à Caſtro.
Franciſcus Forrerius.
Thadæus ord. ſancti Auguſtini.
In Hieremiam.
S. Hieronymus
Origenes, Theodoretus.
Ahimo.
Joachimus Abbas.
s. Thomas.
Et noſtri temp
Chryſtophorus Ca
& Andreas Cap
Carthuſianus.
In Threnos Jeremi
Paſchaſius Ratbertus.
Hugo Victorinus.
s. Bonaventura.
Et noſtri temporis.
Antonius Agellius.
Chriſtophor. Caſtrius.
Martinus del Rio.
In Ezechiëlem.
Origenes.
s. Hieronymus.
Theodoretus.
s. Gregorius Papa.
Richardus Victorinus.
Et noſtri temporis.
Hector Pintus.
Hieronymus Pratus, &
Joan. Baptiſta Vilal-
pandus.
In Daniëlem.
s. Hieronymus.
Theodoretus.
Joachimus Abbas.
Et noſtri temporis.
Benedictus Pererius.
In Prophetas Minores.
s. Hieronymus.
s. Cyrillus.
Theodoretus.

Digitized by Google

eophilactus.
pertus..
gius Antiſiodor.
Victorinus in duos
noſtri temporis.
dictus Arias Mon-
ıus ſed cautè legen-
s.
ciſcus Ribera.
ıciſcus Fevardentius
Jonam.
onius Guevara in
bacuc.
ınes Eckius in Ag-
eum.
ibros Machabæorum.
Noſtro tempore.
olaus Serrarius, &
oſephus Stephanus
Epiſcop. Oriolanus.
In Matthæum.
Theophilus Antioche-
nus.
igenes. S. Hilarius.
Joan. Chryſoſtomus.
Hieronymus.
Auguſtinus de ſermo-
ne Domini in monte,
& quæſtiones.
. Gregorius Nyſſenus
in cap. quintum & ſex-
tum.
S. Chromatius in cap.
quintum.
Beda. Claudius Scotus.
Theophylactus.
Eutymius.
Chriſtianus Druthmarus.
Rupertus.
S. Anſelmus. S. Thomas
Alphonſus Abulenſis.
Zacharias Chryſopolita-
nus.
Gulielmus Pariſienſis.
Richardus de Media Vil-
la.
Cajetanus.
Et noſtri temporis.
Joannes à Lovanio.
Joannes Ferus.
Alphonſus Salmeron.
Paulus Palatius.
Cornelius Janſenius.
Joannes Maldonatus.
Franciſcus Lucas Bru-
genſis.
Sebaſtianus Baradius.
Joannes de la Haye.
In Marcum.
S. Theophilus Antioche-
nus.
Beda. Theophilactus.
Zacharias Chryſopolita-
nus.
Eutymius. Cajetanus.
Et noſtri temporis.
Cornelius Janſenius.
Joannes Maldonatus.
Joannes Suarez.
Sebaſtianus Baradius.
Joannes de la Haye.
Joannes Servius.

Digitized by Google

INDEX.

In Lucam.
S. Theophilus Antiochenus.
S. Ambroſius Mediolanenſis.
Theophilactus.
Beda. Eutymius.
S. Bonaventura.
S. Bernardus ſuper Miſſus eſt.
Thomas Cajetanus.
Zacharias Chryſopolitanus.
Sebaſtianus Baradius.
Et noſtri temporis.
Dydacus Stella.
Cornelius Janſenius.
Joannes Maldonatus.
Franciſcus Toletus Cardinal.
Joannes de la Haye.
Sebaſtianus Baradius.

In Joannem.
S. Theophilus Antiochenus.
Origenes.
S. Io. Chryſoſtomus.
S. Auguſtinus.
S. Cyrillus Alexandrin.
Beda. Theophilactus.
Eutymius. Rupertus.
Hugo Victorinus.
S. Thomas.
S. Bonaventura.
Richardus de Media Vil.
Zacharias Chryſopolita.
Caietanus.
Et noſtri tempor
Joannes Ferus.
Cornelius Janſeni
Joannes Maldona
Benedictus Pereri
Franciſcus Toletus dinal.
Sebaſtianus Barad.
Joannes de la Haye.

In Acta Apoſtolorum
S. Joannes Chryſoſtom.
Beda. Oecumenius.
Caietanus.
Et noſtri temporis.
Joannes Gagneus.
Joannes Laurinius.
Alphonſus Salmeron.

In Paulum, id eſt, in omnes Epiſtolas.
S. Ambroſii nomine Commentarius
S. Ioan. Chryſoſt.
Theodoretus. Primaſius.
Beda. Sedulius.
Haymo. Theophilactus.
Oecumenius.
Radulphus Flaviacenſis
S. Anſelmus, ſeu potius
Hervæus. Bruno.
Petrus Lombardus.
Hugo Victorinus.
S. Thomas Aquinas.
Gregorius de Arimino.
Thomas Caietanus.

Digitized by Google

t noſtri temporis.
roſius Catharinus.
nes Gagnæus.
 edictus Iuſtinianus.
Epiſtolam ad Roma.
genes. S. Auguſtinus.
idius Romanus.
Et noſtri temporis.
minicus à Soto.
amus Sasbout.
nciſcus Titelmannus.
obus Sadoletus.
nciſcus Toletus Cardinal.
Epiſtolam ad Galatas.
Hieronymus.
Auguſtinus.
Et noſtri temporis.
lamus Sasbout.
Epiſtolam ad Epheſios.
Hieronymus.
Et noſtri temporis.
damus Sasbout.
n Epiſtol. ad Colloſſ. & Philipp.
damus Sasbout.
priorem ad Timotheum.
oannes à Lovanio.
damus Sasbout.
udovicus Soto Maior.
laudius Eſpencæus, ſed hic cautè legendus.
n poſteriorem ad Timotheum.
Adamus Sasbout.
Ludovicus Soto Maior.
In Epiſtolam ad Titum.
S. Hieronimus.
Adamus Sasbout.
Ludovicus Soto Maior.
In Epiſtolam ad Philemonem
S. Hieronymus.
Et noſtri temporis.
Franciſcus Feuardentius.
In Epiſtolam ad Hebræos.
Adamus Sasbout.
Ludovicus Tena.
In Epiſtolas Canonicas.
Clemens Alexandrin.
Didymus Alexandrin.
Beda. s. Thomas.
Oecumenius. Caietanus.
Et noſtri temporis.
Joannes Gagneus.
Nicolaus Serrarius.
In Epiſt. S. Iacobi.
Gregorius de Arimino.
In priorem S. Petri.
Joannes à Lovanio.
Franciſcus Feuardent.
Joannes Lorinus.
In poſteriorem S. Petri.
Adamus Sasbout.
Franciſcus Feuarden.
Joannes Lorinus.
In primam S. Joannis.
S. Auguſtinus.
Et noſtri temporis.
Joannes à Lovanio.
Joannes Lorinus.

Digitized by Google

In Epiſtolam Judæ.

Adamus Sasbout.

In Apocalypſim.

S. Victorinus Martyr.

Andreas Cæſarienſis.

Primaſius. Beda.

Haymo.

Ambroſius Ansbertus.

Richardus Victorinus.

OEcumenius.

Anſelmus.

Arethas.

Rupertus.

Joachimus Abbas.

Et noſtri temporis.

Cælius Pannonius.

Joannes Gagnæus.

Benedictus Pererius.

Franciſcus Ribera.

Blaſius Viegas.

INDEX EORUM, QUI Scripſerunt adverſus Hæreticos.

S. *Ignatius contra Simonem Magum, Menandrum, Ebionem, & alios.*

S. *Irenæus contra Valentinum, & alios plurimos, qui uſque ad ſuum tempus Eccleſiam impugnarunt.*

Tertullianus contra Marcionem, & alios ſui temporis.

S. *Cyprianus Carthaginenſis contra Novatianos.*

Contra Arianos:

S. *Athanaſius Alexandrinus.*

S. *Gregorius Beticus.*

S. *Phebadius Agennenſis.*

S. *Hilarius Pictavienſis.*

Lucifer Carabitan.

S. *Pacianus Barcinonenſis, contra Novatianos.*

S. *Optatus Milevitanus contra Donatiſtas.*

Titus Boſtrenus contra Manichæos.

S. *Baſilius Magnus contra Eunomium.*

S. *Gregorius Nazianzen. contra Arianos, & Eunomianos.*

S. *Epiphanius* Cyprius, *contra omnes hæreſes.*

S. *Ambroſius Mediolanenſis contra Arianos.*

S. *Philaſtrius contra omnes hæreſes.*

S. *Hieronymus contra Origenem, Jovinianum, Helvidium, Vigilantium, Pelagium.*

Digitized by Google

bilus Alexandrinus tra Origenem.
guſtinus contra Manichæos, Arianos, Donatiſtas, Pelagianos, vinianiſtas
nocentius Papa contra Pelagianos.
rillus Alexandrinus ntra Neſtorium.
doretus Cyriæ contra nes hæreticos.
nes Caſſianus contra utychianos.
entius Lirinenſis contra omnes, ſed breviſſimè.
eo Papa contra Neſtorium, Eutychem, & Priſcillianum.
Proſper Aquitanus contra Pelagianos, & Semipelagianos.
Fulgentius Ruſpenſis contra Arianos, & Pelagianos.
trus Diaconus contra eoſdem.
annes Maxentius contra Semipelagianos.
Sophronius Hieroſolymitanus contra Monothelitas.
Maximus Martyr contra Monothelitas.
S. Ildephonſus Toletanus contra negantes Virginitatem B. M.
S. Joannes Damaſcenus contra Iconomachos.
S. Theodorus Studites contra eoſdem.
Theorianus Græcus contra errores Armenorum.
Humbertus Cardin. contra errores Græcorum.
Lanfrancus cantuarien.,
Guitmundus Averſanus,
Algerus Scholaſticus. } cont. Berengar.
S. Anſelmus Cantuarienſis. contra errores Græcorum.
S. Bernardus Abbas contra Petrum Abailardum, & Gilbertum & Henricianos, & Petrobruſſianos.
Petrus Cluniacenſis contra eoſdem Petrobruſſianos.
Hugo Etherianus contra Græcos.
S. Thomas Aquinas contra Græcos, & contra impugnantes ordines religioſos.
S. Bonaventura contra eoſdem.
Pelagius Alvarus contra

Digitized by Google

Marſilium de Padua, & alios impugnantes Pontificiam poteſtatem.
Guido Carmelita contra omnes hereſes.
Thomas Valdenſis contra Joannem Wiclephum.
Beſſarion Cardin. contra Græcos.
Georgius, ſive Gennadius Scholarius contra Græcos.
Joannes de Turrecremata contra impugnantes Pontificis poteſtatem.
Æneas Sylvius contra Joannem Hus, & Huſſitas.
Sylveſter Prieri
Joannes Eckius.
Thomas Cajetan
Thomas Morus.
Joannes Roffenſ
Ioannes Faber.
Ioannes Cochleus.
Dominicus Sotus.
Ambroſius Catharinus.
Iacobus Latomus.
Ioannes Driedo.
Hos ſequuti ſunt innumerabiles, qui noſtro tempore contra præſentis ſeculi hereſes ſcriptis libris demicaverunt, & dimicant,

INDEX THEOLOGORUM Scholaſticorum.

Petrus Lombardus.
Gulielmus Antiſiodorenſis.
Gulielmus Pariſienſis.
Alexander Halenſis.
Vincentius Bellovacenſis.
Albertus Magnus.
S. Thomas de Aquino.
S. Bonaventura Cardin.
Petrus de Tarantaſia.
Innocentius V.
Udalricus Argentinenſis.
Rupertus à Ruſſia.
Ægidius Romanus.
Richardus de Media Villa.
Henricus de Gandav
Joannes Pariſienſis.
Joannes Duns Scot
Auguſtinus de Anc
Petrus Aureolus.
Antonius Andreæ.
Durandus de ſancto Pontiano.
Hervæus Natalis Brito

Digitized by Google

iſcus Mayronis.
lmus Okam.
ldus Dalmata.
laus Liranus.
ius Alvarus.
s Paludanus.
o Carmelita.
ius Goddamus.
ies de Bachone.
rtus Olkot.
orius Ariminenſis.
nas Argentinenſis.
ird. Armachanus.
laus de Gorram.
onſus Vargas.
icus de Haſſia.
nes Capreolus.
is Aliacenſis Cardi-
lis.
nes Gerſon.
mas Valdenſis.
uſtinus de Roma.
Joannes de Capiſtrano.
Joannes Baſſolius.
Joannes de Turrecremata Card.
Nicolaus de Cuſa Cardinalis.
Dionyſius Carthuſianus.
Gabriël Biël.
Marſilius ab Ingen.
Joannes Picus Mirandulanus.
Thomas Cajetanus Cardinalis.
Jacobus Almainus.
Joannes Major.
Franciſcus Ferrarienſis.
Sylveſter Priëras.
Hadrianus Papa.
Franciſcus Lychetus.
Conradus Coellim.
Franciſcus Victoria.
Dominicus Sotus.

DEX COLLECTORUM, & Expoſitorum ſacrorum Canonum.

D. Ionyſius Exiguus.
Martinus Barcarenſis.
eſconius.
dorus Hiſpalenſis.
archard. Vormacienſ.
o Carnotenſis.
ratianus.
nnocentius IV. Papa.
S. Raymundus de Pennaforti.
Henricus Hoſtienſis.
Guido Papa.
Udalricus de Argentina.
Gulielmus Durantes ſpeculator.
Guido Archidiaconus.
Dinus Mugellanus.

Digitized by Google

Et Noſtri temporis.
Petrus Serrarius.
Hieronymus Oleaſter.
In Numeros.
Origenes. Procopius.
Beda. Rupertus.
Abulenſis. Cajetanus.
Et Quæſtiones.
Auguſtini & Theodoreti.
Et noſtri temporis.
Hieronymus Oleaſter.
In Deuteronomium.
Procopius. Beda.
Rupertus. Abulenſis.
Cajetanus.
Et quæſtiones.
Auguſtini & Theodoreti.
Et noſtri temporis.
Hieronymus Oleaſter.
In Joſue.
Origenes.
Procopius. Abulenſis.
Cajetanus.
Et quæſtiones.
Auguſtini.
Et noſtri temporis.
Andreas Maſius.
Coſmus Magallianus.
Nicolaus Serrarius.
In Judices.
Origenis homiliæ.
Auguſtini quæſtiones.
Hugo Victorinus.
Abulenſis. Cajetanus.
In Ruth.
Abulenſis. Cajetanus.
Froncifcus Fevard
Nicolaus Serrarius.
In libros Regum.
Theodoretus.
S. Gregorius in prim
Regum. Angelomus
Eucherius. Beda.
Hugo Victorinus.
Richardus Victorinus.
Abulenſis. Cajetanus.
In libros Paralipomenon.
Abulenſis. Cajetanus.
In Eſdram.
Beda. Cajetanus.
In Tobiam.
Beda.
Et noſtri temporis.
Nicolaus Serrarius.
In Judith.
Rabanus.
Et noſtri temporis.
Nicolaus Serrarius.
In Eſther.
Thomas Cajetanus.
Et noſtri temporis.
Nicolaus Serrarius.
Franciſcus Fevardentius.
In Job.
Origenes, ſi tamen ſit
ejus opus.
Olimpiodori Catena.
S. Gregorius in Morali-
bus Beda.
S. Thomas Aquinas, ſi
tamen ſit ejus.

Et

Digitized by Google

noſtri temporis.
ſcus Titelmannus
ſcus Fevardentius
es de Pineda.
In Pſalmos.
arius.
brofius. S. Baſilius
n. Chryſoſtomus.
eronymus. S. Augu-
ius.
doretus. Ruffinus.
inarius. Caſſiodo-
.
gius. Beda. Ahimo.
bius.
uno.
Victorinus.
ymius. Rupertus.
elmus Pariſienſis.
homas in 50. pſalm.
onaventura.
regorius, in ſeptem.
centius III. in ſep-
m.
ernardus, in pſal-
um 90.
mas. Cajetanus.
gnitus.
bus de Valentia.
nciſcus Titelmannus
Et noſtro tempore.
guſtinus Stuchius.
nelius Janſenius.
aebrardus.
tonius Agellius.
bertus Bellarminus.
Joannes Laurinius.
In Proverbia.
Salonius. Beda.
Honorius.
Gulielmus Pariſienſis.
Cajetanus.
Et noſtri temporis.
Cornelius Janſenius.
Theodorus Peltanus.
In Eccleſiaſten.
S. Gregorius Taumaturgus.
S. Gregorius Nyſſenus.
S. Hieronymus.
Olympiodorus.
Salonius. Alcuinus.
Hugo Victorinus.
Gulielmus Pariſienſis.
S. Bonaventura.
Cajetanus.
Et noſtri temporis.
Franciſcus Titelmannus.
Joannes Laurinius.
In Cantica.
Origenes.
Philo Carpathius.
Gregorius Nyſſenus.
S. Gregorius Papa.
Beda. Angelomus.
Theodoretus.
Ambroſius Ansbertus.
Honorius Auguſtud.
Aponius. S. Bernardus.
S. Thomas.
Ægidius Romanus.
Rupertus Tuitienſis.

Digitized by Google

Robertus Olkot.
Et noſtri temporis.
Franciſcus Titelmannus
Ludovicus Legionenſis.
Martinus Delrius.
Joan. à Jeſu Maria Carmelita.
Ludovicus Soto Major.
In Sapientiam.
Robertus Olkot.
Et noſtri temporis.
Cornelius Janſenius.
Joannes Laurinius.
In Eccleſiaſticum.
Robertus Olkot.
Nicolaus de Gorram.
Et noſtri temporis
Cornelius Janſenius.
In Iſaiam.
Origenes.
S. Baſilius.
S. Hieronymus.
S. Cyrillus.
Procopius.
S. Thomas.
Joachimus Abbas.
Et noſtri temporis.
Adamus Sasbout.
Hector Pintus.
Leo à Caſtro.
Franciſcus Forrerius.
Thadæus ord. ſancti Auguſtini.
In Hieremiam.
S. Hieronymus
Origenes, Theodoretus.
Ahimo.
Joachimus Abbas.
s. Thomas.
Et noſtri tempo[ris.]
Chryſtophorus Ca[...]
& Andreas Cap[...]
Carthuſianus.
In Threnos Jerem[iæ.]
Paſchaſius Ratbertus.
Hugo Victorinus.
s. Bonaventura.
Et noſtri temporis.
Antonius Agellius.
Chriſtophor. Caſtrius.
Martinus del Rio.
In Ezechiëlem.
Origenes.
s. Hieronymus.
Theodoretus.
s. Gregorius Papa.
Richardus Victorinus.
Et noſtri temporis.
Hector Pintus.
Hieronymus Pratus, &
Joan. Baptiſta Vilal-
pandus.
In Danielem.
s. Hieronymus.
Theodoretus.
Joachimus Abbas.
Et noſtri temporis.
Benedictus Pererius.
In Prophetas Minores.
s. Hieronymus.
s. Cyrillus.
Theodoretus.

Digitized by Google

…ophilactus.
…pertus.
…gius Antiſiodor.
… Victorinus in duos
… noſtri temporis.
…dictus Arias Mon-
…nus ſed cautè legen-
…is.
…nciſcus Ribera.
…nciſcus Fevardentius
… Jonam.
…onius Guevara in
…bacuc.
…nnes Eckius in Ag-
æum.
Libros Machabæorum.
Noſtro tempore.
…colaus Serrarius, &
Joſephus Stephanus
Epiſcop. Oriolanus.
In Matthæum.
Theophilus Antioche-
nus.
…rigenes. S. Hilarius.
… Joan. Chryſoſtomus.
… Hieronymus.
… Auguſtinus de ſermo-
ne Domini in monte,
& quæſtiones.
… Gregorius Nyſſenus
in cap. quintum & ſex-
tum.
S. Chromatius in cap.
quintum.
Beda. Claudius Scotus.
Theophylactus.
Eutymius.
Chriſtianus Druthmarus.
Rupertus.
S. Anſelmus. S. Thomas
Alphonſus Abulenſis.
Zacharias Chryſopolita-
nus.
Gulielmus Pariſienſis.
Richardus de Media Vil-
la.
Cajetanus.
Et noſtri temporis.
Joannes à Lovanio.
Joannes Ferus.
Alphonſus Salmeron.
Paulus Palatius.
Cornelius Janſenius.
Joannes Maldonatus.
Franciſcus Lucas Bru-
genſis.
Sebaſtianus Baradius.
Joannes de la Haye.
In Marcum.
S. Theophilus Antioche-
nus.
Beda. Theophilactus.
Zacharias Chryſopolita-
nus.
Eutymius. Cajetanus.
Et noſtri temporis.
Cornelius Janſenius.
Joannes Maldonatus.
Joannes Suarez.
Sebaſtianus Baradius.
Joannes de la Haye.
Joannes Servius.

Digitized by Google

In Lucam.

S. Theophilus Antiochenus.
S. Ambroſius Mediolanenſis.
Theophilactus.
Beda. Eutymius.
S. Bonaventura.
S. Bernardus ſuper Miſſus eſt.
Thomas Cajetanus.
Zacharias Chryſopolitanus.
Sebaſtianus Baradius.

Et noſtri temporis.

Dydacus Stella.
Cornelius Janſenius.
Joannes Maldonatus.
Franciſcus Toletus Cardinal.
Joannes de la Haye.
Sebaſtianus Baradius.

In Joannem.

S. Theophilus Antiochenus.
Origenes.
S. Io. Chryſoſtomus.
S. Auguſtinus.
S. Cyrillus Alexandrin.
Beda. Theophilactus.
Eutymius. Rupertus.
Hugo Victorinus.
S. Thomas.
S. Bonaventura.
Richardus de Media Vil.
Zacharias Chryſopolita.
Caietanus.

Et noſtri tempor

Joannes Ferus.
Cornelius Janſeni
Joannes Maldona
Benedictus Pereriu
Franciſcus Toletus C
dinal.
Sebaſtianus Barad.
Joannes de la *Haye.*

In Acta Apoſtolorum

S. Joannes Chryſoſtom.
Beda. Oecumenius.
Caietanus.

Et noſtri temporis.

Joannes Gagneus.
Joannes Laurinius.
Alphonſus Salmeron.

In Paulum, id eſt, in omnes Epiſtolas.

S. Ambroſii nomine Commentarius
S. Ioan. Chryſoſt.
Theodoretus. Primaſius.
Beda. Sedulius.
Haymo. Theophilactus.
Oecumenius.
Radulphus Flaviacenſis
S. Anſelmus, ſeu potius
Hervæus. Bruno.
Petrus Lombardus.
Hugo Victorinus.
S. Thomas Aquinas.
Gregorius de Arimino.
Thomas Caietanus.

Digitized by Google

Et noſtri temporis.
...brosius Catharinus.
...nnes Gagnæus.
...edictus Iuſtinianus.
...Epiſtolam ad Roma.
...genes. S. Auguſtinus.
...gidius Romanus.
Et noſtri temporis.
...minicus à Soto.
...amus Sasbout.
...nciſcus Titelmannus.
...obus Sadoletus.
...nciſcus Toletus Cardinal.
...Epiſtolam ad Galatas.
...Hieronymus.
...Auguſtinus.
Et noſtri temporis.
...damus Sasbout.
...Epiſtolam ad Epheſios.
...Hieronymus.
Et noſtri temporis.
...damus Sasbout.
...n Epiſtol. ad Colloſſ. & Philipp.
...damus Sasbout.
...priorem ad Timotheum.
...annes à Lovanio.
...damus Sasbout.
...udovicus Soto Maior.
...laudius Eſpencæus, ſed hic cautè legendus.
...n poſteriorem ad Timotheum.
...damus Sasbout.
...udovicus Soto Maior.
In Epiſtolam ad Titum.
S. Hieronimus.
Adamus Sasbout.
Ludovicus Soto Maior.
In Epiſtolam ad Philemonem
S. Hieronymus.
Et noſtri temporis.
Franciſcus Feuardentius.
In Epiſtolam ad Hebræos.
Adamus Sasbout.
Ludovicus Tena.
In Epiſtolas Canonicas.
Clemens Alexandrin.
Didymus Alexandrin.
Beda. s. Thomas.
Oecumenius. Caietanus.
Et noſtri temporis
Joannes Gagneus.
Nicolaus Serrarius.
In Epiſt. S. Iacobi.
Gregorius de Arimino.
In priorem S. Petri.
Joannes à Lovanio.
Franciſcus Feuardent.
Joannes Lorinus.
In poſteriorem S. Petri.
Adamus Sasbout.
Franciſcus Feuarden.
Joannes Lorinus.
In primam S. Joannis.
S. Auguſtinus.
Et noſtri temporis.
Joannes à Lovanio.
Joannes Lorinus.

Digitized by Google

In Epiſtolam Judæ.
Adamus Sasbout.
In Apocalypſim.
S. Victorinus Martyr.
Andreas Cæſarienſis.
Primaſius. Beda.
Haymo.
Ambroſius Ansbertus.
Richardus Victorinus.
OEcumenius.
Anſelmus.
Arethas.
Rupertus.
Joachimus Abbas.
Et noſtri temporis.
Cælius Pannonius.
Joannes Gagnæus.
Benedictus Pererius.
Franciſcus Ribera.
Blaſius Viegas.

INDEX EORUM, QUI Scripſerunt adverſus Hæreticos.

S. Ignatius contra Simonem Magum, Menandrum, Ebionem, & alios.
S. Irenæus contra Valentinum, & alios plurimos, qui uſque ad ſuum tempus Eccleſiam impugnarunt.
Tertullianus contra Marcionem, & alios ſui temporis.
S. Cyprianus Carthaginenſis contra Novatianos.
S. Athanaſius Alexandrinus. — *Contra Arianos.*
S. Gregorius Beticus. — *Contra Arianos.*
S. Phebadius Agennenſis. — *Contra Arianos.*
S. Hilarius Pictavienſis. — *Contra Arianos.*
Lucifer Carabitan. — *Contra Arianos.*
S. Pacianus Barcinonenſis, contra Novatianos.
S. Optatus Milevitanus contra Donatiſtas.
Titus Boſtrenus contra Manichæos.
S. Baſilius Magnus contra Eunomium.
S. Gregorius Nazianzen. contra Arianos, & Eunomianos.
S. Epiphanius Cyprius, contra omnes hæreſes.
S. Ambroſius Mediolanenſis contra Arianos.
S. Philaſtrius contra omnes hæreſes.
S. Hieronymus contra Origenem, Jovinianum, Helvidium, Vigilantium, Pelagium.

Digitized by Google

ilus Alexandrinus
·a Origenem.
uſtinus contra Ma-
æos, Arianos, Do-
ſtas, Pelagianos,
inianiſtas
'ocentius Papa con-
Pelagianos.
rillus Alexandrinus
tra Neſtorium.
loretus Cyriæ contra
nes hæreticos.
nes Caſſianus contra
tychianos.
ntius Lirinenſis con-
omnes, ſed breviſſi-
.
eo Papa contra Neſ-
ium, Eutychem, &
riſcillianum.
roſper Aquitanus con-
a Pelagianos, & Se-
ipelagianos.
Fulgentius Ruſpenſis
ntra Arianos, & Pe-
gianos.
rus Diaconus contra
oſdem.
nnes Maxentius con-
ra Semipelagianos.
Sophronius Hieroſolymi-
tanus contra Monothe-
litas.
Maximus Martyr con-
tra Monothelitas.
Ildephonſus Toletanus

contra negantes Virgi-
nitatem B. M.
S. Joannes Damaſcenus
contra Iconomachos.
S. Theodorus Studites con-
tra eoſdem.
Theorianus Græcus contra
errores Armenorum.
Humbertus Cardin. con-
tra errores Græcorum.
Lanfrancus cantua-
rien.
Guitmundus Aver-
ſanus,
Algerus Scholaſti-
cus.
} cont. Berengar.
S. Anſelmus Cantuarienſis.
contra errores Græco-
rum.
S. Bernardus Abbas con-
tra Petrum Abailar-
dum, & Gilbertum &
Henricianos, & Petro-
bruſſianos.
Petrus Cluniacenſis con-
tra eoſdem Petrobruſſia-
nos.
Hugo Etherianus contra
Græcos.
S. Thomas Aquinas contra
Græcos, & contra im-
pugnantes ordines reli-
gioſos.
S. Bonaventura contra
eoſdem.
Pelagius Alvarus contra

Digitized by Google

Marſilium de Padua, & alios impugnantes Pontificiam poteſtatem.
Guido Carmelita contra omnes hæreſes.
Thomas Valdenſis contra Joannem Wiclephum.
Beſſarion Cardin. contra Græcos.
Georgius, ſive Gennadius Scholarius contra Græcos.
Joannes de Turrecremata contra impugnantes Pontificis poteſtatem.
Æneas Sylvius contra Joannem Hus, & Huſſitas.

Sylveſter Prier
Joannes Eckius.
Thomas Cajetan
Thomas Morus.
Joannes Roffenſis.
Ioannes Faber.
Ioannes Cochlæus.
Dominicus Sotus.
Ambroſius Catharinus.
Iacobus Latomus.
Ioannes Driedo.
Hos ſequuti ſunt innumerabiles, qui noſtro tempore contra præſentis ſeculi hæreſes ſcriptis & libris demicaverunt, & dimicant,

INDEX THEOLOGORUM Scholaſticorum.

Petrus Lombardus.
Gulielmus Antiſiodorenſis.
Gulielmus Pariſienſis.
Alexander Halenſis.
Vincentius Bellovacenſis.
Albertus Magnus.
S. Thomas de Aquino.
S. Bonaventura Cardin.
Petrus de Tarantaſia.
Innocentius V.
Udalricus Argentinenſis

Rupertus à Ruſſia
Ægidius Romanus.
Richardus de Media Villa.
Henricus de Gandav
Joannes Pariſienſis.
Joannes Duns Scot
Auguſtinus de Anco
Petrus Aureolus.
Antonius Andreæ.
Durandus de ſancto Pontiano.
Hervæus Natalis Brito

Digitized by Google

…ciſcus Mayronis.
…elmus Okam.
…aldus Dalmata.
…olaus Liranus.
…gius Alvarus.
…as Paludanus.
…lo Carmelita.
…nus Goddamus.
…nnes de Bachone.
…ertus Olkot.
…gorius Ariminenſis.
…mas Argentinenſis.
…ard. Armachanus.
…olaus de Gorram.
…onſus Vargas.
…ricus de Haſſia.
…nnes Capreolus.
…us Aliacenſis Cardi-
…alis.
…nnes Gerſon.
…omas Valdenſis.
…guſtinus de Roma.
Joannes de Capiſtrano.
Joannes Baſſolius.
Joannes de Turrecremata Card.
Nicolaus de Cuſa Cardinalis.
Dionyſius Carthuſianus.
Gabriël Biël.
Marſilius ab Ingen.
Joannes Picus Mirandulanus.
Thomas Cajetanus Cardinalis.
Jacobus Almainus.
Joannes Major.
Franciſcus Ferrarienſis.
Sylveſter Prieras.
Hadrianus Papa.
Franciſcus Lychetus.
Conradus Coellim.
Franciſcus Victoria.
Dominicus Sotus.

…IDEX COLLECTORUM,
& Expoſitorum ſacrorum Canonum.

DIonyſius Exiguus.
Martinus Barcarenſis.
…eſconius.
…dorus Hiſpalenſis.
…rchard. Vormacienſ.
…o Carnotenſis.
…ratianus.
…nocentius IV. Papa.
S. Raymundus de Pennaforti.
Henricus Hoſtienſis.
Guido Papa.
Udalricus de Argentina
Gulielmus Durantes ſpeculator.
Guido Archidiaconus.
Dinus Mugellanus.

Monaldus.
Joannes Andreas.
Petrus Bertrandus.
Joannes Calderinus.
Baldus Puruſinus.
Petrus de Ancharano.
Antonius de Butrio.
Franciſcus Zabarella.
Andreas Barbatius.
Joannes de Imola.
Ioannes de Anania, Archidiaconus.
Nicolaus Abbas Pa-
mitanus.
S. Antonius Flore
Ioannes de Turrec
ta.
Alexander Tartag
de Imola.
Felinus Sandeus.
Dominicus Iacobatius.
Martinus Navarrus.

INDEX EORUM

Qui Scribunt de Caſibus conſcientiæ.

Sanctus Raymundus de Penna-Forti.
S. Antoninus Florentinus.
Aſteſanus Aſtenſis.
Bartholomæus Piſanus.
Pacificus, auctor Pacificæ ſummæ.
Angelus de Clavaſio.
Baptiſta Trovamala,
ctor Roſellæ
Thomas Cajetanus.
Ioannes Tabienſis.
Sylveſter Prierias.
Alexander de Ariolis.
Bartholomæus Fumus,
auctor Armillæ.
Martinus Navarrus.

INDEX ORATORUM

Chriſtianorum.

ORigenes.
S. Cyprianus.
S. Athanaſius.
S. Baſilius.
S. Ephrem.
S. Gregorius Nazianz.
S. Ambroſius.
S. Gregorius Nyſſenus.
S. Gaudentius.
S. Ioan. Chryſoſto
S. Maximus. S. A
ſtinus.
S. Eucherius.
S. Petrus Chryſologu
S. Leo Papa.
S. Valerianus.

Digitized by Google

ʒorius Papa.
hronius Hieroſo-
itanus.
gius Epiſcopus.
ephonſus. S. Beda.
m. Damaſcenus.
ıeodorus Studites.
ıo Alberſtatenſis.
IX. Papa.
ıs Damiani.
Carnotenſis.
ebertus Turonen.
ernardus.
o Victorinus.
ıardus Victorinus.
Innocentius III. Papa.
S. Antonius de Padua.
Gulielmus Pariſienſis.
Iacobus à Vitriaco.
S. Thomas.
S. Bonaventura.
Ioannes Taulerus.
S. Vincentius.
S. Bernardinus.
Æneas Sylvius. Pius II.
B. Laurentius Iuſtinianus.
Beſſarion Nicænus.
Ambroſius Camaldul.

DEX POETARUM SACRORUM.

HEBRÆI.

MOſes qui lib. Iob.
David qui Pſalmos
mnes.
omon, qui Cantica
Canticorum.
eremias, qui Threnos
ario carminum gene-
e conſcripſerunt.

CHRISTIANI.

Cyprianus. Lactantius
vencus. S. Hilarius.
Marius Victorinus.
Gregorius Nazianzen.
Damaſus.
. Ambroſius.
ıur. Prudentius.
Auſonius. S. Paulinus.
Syneſius. Sedulius.
Sidonius Apollinaris.
S. Proſper.
Hilarius Arelatenſis.
Alcimus Avitus.
Boëtius Severinus.
Venantius Fortunatus.
Paulus Diaconus.
Theodulphus.
Rabanus.
Petrus Damiani.
Hildebertus.
Gothefridus Viterbienſis
Franciſcus Petrarcha.
Robertus Gaguinus.
M. Ant. Sabellicus.
Iacobus Wimpheling.

Digitized by Google

Baptiſta Mantuanus.
Joannes Picus.
Iacobus Sanazarius.
Thomas Morus.
Ambroſius Camaldul.
Marſilius Ficinus.

INDEX HISTORICORUM
Eccleſiaſticorum, omiſſis Scriptoribus ſacris.

IOſephus Hebræus.
Egeſippus.
Iulius Africanus.
Euſebius Cæſarienſis.
Ruffinus Aquileïenſis.
Paulus Oroſius.
Palladius.
Severus Sulpitius.
Theodoretus. Socrates.
Sozomenus.
Victor Uticenſis.
Caſſiodorus.
Dacius Mediolanenſis.
Evagrius Scholaſticus.
Gregorius Turonicus.
Beda venerabilis.
Paulus Diaconus.
Eginarthus. Freculphus.
Nicetas David.
Luitprandus.
Vuitichindus.
Frodoardus.
Glaber Rodulphus.
Georgius Cedrenus.
Ioannes Curopalates.
Ingulphus Abbas.
Io. Zonaras.
Wilelmus Malmesberienſis.
Henricus Utidonenſis.
Petrus Comeſtor.
Otho Friſingenſis.
Gulielmus Tyrius.
Helmoldus Buſſonienſ.
Gulielmus Neubrugenſ.
Rogerus de Hoveden.
Nicetas Choniates.
Conradus Abbas Vrſpergenſis.
Honorius Auguſtodunenſis.
Jacobus à Vitriaco.
Matthæus Paris, ſive Pariſienſis.
Vincentius Bellovacenſis.
Nicephorus Calliſtus.
Nicephorus Gregoras.
Io. Villanus.
Flavius Blondus.
S. Antoninus Florentinus.
Ænæas Sylvius.
Laonicus Chalcondyla.
Baptiſta Platina.
Antonius Bonfinius.

Digitized by Google

ertus Gaguinus.
Ant. Sabellicus.
Philippus Bergomenſis.
nnes Nauclerus.
ertus Krantzius.
bus Vvimpheling.
. Trithemius.
tor Boëthius.
Et noſtro tempore.
Cæſar Baronius Congregationis Oratorii Preſbyter,& poſtea S. R. E. Cardinalis, incredibili labore,& diligentia hiſtoriam Eccleſiaſticam univerſam ab adventu Domini uſque ad annum 1200. tomis duodecim comprehendit.

DEX CHRONOLOGORUM

Uſebius Cæſarienſis ſcripſit tempora ab rbe condito uſque ad nnum Domini 330.
Iieronymus continuait uſque annum 381.
Proſper continuavit uſque ad annum 448.
ſſiodorus perduxit ad nnum 519.
arcellinus Comes ad nnum 525.
Iſidorus Hiſpalenſis ad annum 625.
da venerabilis ad annum 725.
icephorus Conſtantinopolitanus ad annum 842.
do Viennenſis ad annum 879.
hegino Abbas ad annum 905.
Hermanus Contractus ad annum Dom. 1050.
Lambertus Schaphnaburgenſis ad annum 1077.
Marianus Scotus ad annum 1083.
Leo Hoſtienſis ad annum 1087.
Bertoldus Conſtantienſis ad annum 1100.
Sigebertus Gemblacenſis ad annum 1112.
Henricus Samerius. | Iacobus Gordanus. | Auguſtinus. | Torniellus. — Ab orbe condito uſque ad Adventum Chriſti.
Gothefridus Viterbienſis ad annum 1185.

Dodechinus continuator Mariani ad annum 1200.
Robertus de monte continuator Sigeberti ad annum 1212.
Martinus Polonus ad annum 1285.
Siffridus Presbyter ad annum 1307.
Matthæus Palmerius ad annum 1449.
Matthias Palmerius ad annum 1481.
Wernerus auctor Faſciculi temporum, ad annum 1484.
Ioannes Nauclerus ad annum 1
Ioannes Linturius, continuator Werne[illegible] annum
Paulus Langius ad num 1
Alexander Sculte[illegible] annum 1
Gilbertus Genebrard ad annum 156
Onuphrius Panuinius ad annum 157
Gerardus Mercator a annum 157
Robertus Bellarminus a orbe condito ad annum Domini 16[illegible]

INDEX PIORUM LIBELLORUM

Martyrium S. Andreæ.
Martyrium ſancti Cypriani.
Vita ſancti Antonii per Athanaſium.
Vitæ ſanctorum Pauli, Hilarionis, Malchi, & Paulæ per Hieronymum.
Vita ſancti Gregorii Taumaturgi per Gregorium Nyſſenum.
Ephrem Syri tractatus.
Lauſiaca hiſtoria Palladii
Vita ſancti Martini pe[illegible] Sulpitium.
Confeſſiones ſancti Au guſtini.
Hiſtoria Religioſa Theodoreti.
Collationes Ioan. Caſſi ni.
Scala Ioannis Climaci
De gloria Martyrum, Confeſſorum Grego Turonici.
Dialogi ſancti Grego Papæ.
Pratum ſpirituale Ioa

Digitized by Google

Moſci.
.. Columbani per
ım.
ınĉti Ioannis Eleë-
ynarii per Leon-
n.
ſanĉtorum per Be-
ı.
Barlaam, & Ioſa-
t per Ioannem Da-
cenum.
ſanĉti Suiberti per
lgerum, & Marcel-
um.
ſanĉti Gregorii per
nnem Diaconum.
emplationes Idiotæ
ſanĉti Romualdi &
orum per Petrum
amiani.
ſanĉti Anſelmi per
linerum.
ra omnia ſanĉti Ber-
nardi.
Vita ſanĉti Bernardi, per
Gulielmum, & alios.
De contemptu mundi,
Innocentius III.
Opuſcula Humberti Or-
dinis Prædicatorum.
De proprietatibus apûm,
Thomæ Cantipratenſis.
Opuſcula ſanĉti Bona-
venturæ.
Opuſcula Henrici Suſo-
nis.
Opuſcula Laurentii Iu-
ſtiniani.
Opuſcula Dionyſii Car-
tuſiani.
De imitatione Chriſti,
Thomæ de Kempis, ſive
potius Ioannis de
Gerſon.
Tractatus de vita ſpiri-
tuali ſanĉti Vincentii.

F I N I S.

Digitized by Google

Digitized by Google

HRONOLOGIA BREVIS,

ORBE CONDITO,

Uſque ad annum Domini

M. DC. XII.

ROBERTO CARDINALE BELLARMINO,

Auctore,

Cum ampliatione uſque ad annum 1712.

BRUXELLIS,

Typis, Joannis Leonard Bibliopolæ,

Viâ aulicâ 1719.

Digitized by Google

CHRONOLOGI[A]

Pars Prior, ab an. Mundi 1. ad 405[…]

Anni Mundi	*Patriarchæ.*		*Monarchæ […] riorum.*
1	Adam vixit annos	930	
130	Seth,	912	
235	Enos.	905	
325	Cainam.	910	
395	Malaleel.	895	
460	Jaret.	962	
622	Enoch.	365	
687	Matuſala.	969	
874	Lamech.	777	
1056	Noë.	950	
1556	Sem.	600	
1656	Diluvium durat ann.	1	
1658	Arphaxad.	338	
1693	Cainan.	568	
1723	Salé.	433	
1753	Heber.	464	

Digitized by Google

Varia.

Quæ dicuntur de Adam, & cæteris Patriarchis ›entur in Geneſi cap. 5. & 11. præterquam Cainam filio Arphaxad. is enim non habetur textu Hebræo, ſed addidimus propter Lucæ ctoritatem ex interpretatione 70.

Porrò annos Beli, & cæterorum Regum Aſſy- ›rum annotavimus ex Euſebio, nec enim apud ium antiquiorem habentur, tamen initium hu- s regni poſuimus in loco altiore, quam fece- : Euſebius, tum ut eſſet locus Regibus Medo- ım, quos infra ſubjiciemus : tum etiam quia ım Belus ſit Nembrot nepos Cham, & Ninus : Aſſur nepos Noë, ut vult Auguſtinus lib. 16. ivit. cap. 3. vel certè filius Nembrothi, non detur credibile, eos non fuiſſe ante tempora 'hare, qui fuit decimus à Noë.

Digitized by Google

Anni Mundi	Patriarchæ.		Monarchæ [illegible]riorum.	
1787	Phalech.	239		
1791			Belus reg.[illegible]	
1817	Reu.	239		
1849	Sarug.	230		
1856			Ninus.	52
1879	Nachor.	148		
1908	Thare.	205	Semiramis.	4[illegible]
1950			Zameis.	3[illegible]
1978	Abraham.	175		
1988			Arius.	30
2018			Analius.	40
2058			Xerxes Bal.	30
2078	Iſaac.	180		
2088			Armametres	3[illegible]
2126	*Iudices Hebræorum.*		Belochus.	[illegible]
2138	Jacob.	147		
2161			Baleus.	52
2221			Altadas.	32

Digitized by Google

Varia.

…elum eſſe Nembrothum, qui Gen. 10. ædi-
…vit Babylonem, & Ninum eſſe Aſſur, qui Gen.
… ædificavit Ninivem probari poteſt tum ex eo
…od Abydenus apud Euſebium lib. 9. præparat.
…angel. cap. ultimo, teſtatur Babylonem à Belo
…ditam: & conſtat Ninivem à Nino ædifica-
…i, de quo vide Diodorum lib. 2. cap. 1. tum
…um ex eo quod primus Rex Orbi terrarum cog-
…us juxta Scripturas ſacras eſt Nembroth, &
…ta profanas eſt Belus, ex quo non malè con-
…imus, Nembrothum eſſe Belum. Mirum au-
…n eſt cur Mercator Nembrothum velit eſſe
…num, & tamen fateatur ante eum regnaſſe Be-
…n, cum Scriptura apertè dicat, primum qui
…pit eſſe potens in terra fuiſſe Nembrothum.

Anno 20. Armametris claruit Phoroneus legis
…tor primus.

Anno 26. Belochi fuit diluvium Ogigis.

Digitized by Google

Anni Mundi	*Judices Hebræorum.*	*Monarchæ Aſſyriorum.*
2229	Joſeph. 110	
2245		Mamitus. 3
2275		Mancaleus. 30
2305		Iphareus. 20
2325		Mamylas. 30
2355		Sparetus. 40
2395		Aſcades. 40
2403	Moſes 120	
2435		Amyntas. 45
2480		Belothus. 25
2483	Moſes ducit Populum annos 40.	
2505		Bellopares. 30
2523	Joſue. 26	
2535		Lamprides. 3
2549	Interregnum ann. 10	
2559	Othoniel Judex annis 40.	
2567		Soſares 20

Digitized by Google

Varia.

Anno 32. Spareti Cecrops Athenas condidit.

Per idem tempus fuit diluvium Deucalionis.

Anno 6. Aſcadis Iſis venit in Ægyptum; & teras docuit.

Anno 1. Belothi Cadmus floruit, qui litteras ræcas dicitur inveniſſe.

Eodem anno rapta fuit Europa, ex qua nati int Minos, & Radamantus.

Pontificum Judæorum annos exactè deſcriptos non invenimus. Conſtat tamen à Moiſis tempore, uſque

Digitized by Google

Anni Mundi	Judices Hebræorum.		Monarchæ riorum.	
2587			Lamparos.	
2599	Aoth.	80		
2617			Panias.	
2662			Soſarmus.	19
2679	Barac, & Delbora.	40		
2681			Mitreus.	27
2708	Gedeon.	40		
2740			Tanteus.	40
2759	Abimelech.	3		
2762	Thola.	23		
2780			Thineus.	3
2785	Jair.	22		
2807	Jephte.	6		
2810			Dercilus.	
2813	Abeſan.	7		
2820	Aiälon.	10		
2830	Abdon.	8		
2838	Sampſon.	20		

Digitized by Google

Varia.

ie ad Machabeos fuiſſe hos. 1. Aaron. 2.
azarum. 3. Finëes. 4. Heli. 5. Achitoph. 6.
athar. 7. Sadoch. 8. Achimas. 9. Azariam.
Azariam alium, qui prohibuit Oziam adole-
ius. 11. Uriam. 12. Sobnam tempore Eze-
e. 13. Eliachim tempore Manaſſæ. 14. Hel-
m tempore Joſiæ. 15. Saream occiſum à Na-
:hodonoſor. 16. Joſedech in ca[illegible]tate. 17.
um filium Joſedech. 18. Joachim. 19. Eliaſib.
Joadam. 21. Joannem. 22. Jaddum. 23.
iam. 24. Simonem. 25. Eleazarum. 26. Ma-
ſem. 27. Oniam. 28. Simonem. 29. Oniam.
. Alcimum. 31. Judam Machabæum. Hæc ex
ronologia Nicephori.

Hunc Aialon Septuaginta non habent.
Anno 2821. everſa fuit Troia.

Digitized by Google

Anni Mundi	*Judices Hebræorum.*		*Monarchæ riorum.*
2850			Eupales
2858	Heli. 40		
2878	Samuel. 20		
2888			Laoſtenes. 4
	Reges Hebræorum.		
2898	Saul Rex. 20		
2919	David. 40		
2933			Piriciades. 3
2959	Salomon. 40		
2963			Ophrateus.
2983			Ophratanes.
	Reges Juda.	*Reges Iſraël*	
2999	Roboam. 17	Hierob. 22	
3016	Abia. 3		
3019	Aſa. 41		
3021		Nadab. 2	
3023		Baaſa. 24	

Digitized by Google

Varia.

ɪneas in Latio regnat. In annis Heli inclu-
ur etiam anni Sampſonis, ideo 70. Interpre-
olum 20. annos adſcribunt Heli.

nni Samuel, & Saul in Scriptura veteri non
ntur, ſed Actor. 13. dicuntur fuiſſe 40.

Anno 2928. Carthago condita eſt. Proinde
rè fabuloſa ſunt, quæ ſcribit Virgilius de
lone & Ænea.

Digitized by Google

Anni Mundi	*Reges Juda.*	*Reges Iſraël.*	*Mon[…] Aſſyri[…]*
3033			Ocraz[…]
3047		Hela. 2	
3048		Zamb. dieb. 7 Amri anni 12	
3060	Joſaphat. 25	Achab. 22	
3074			Sardanap. [illegible]
3082		Ochozias. 2	
3083		Joram. 12	
3085	Joram. 5		
3090	Ochoſias. 1 Athalia. 7	Jehu. 28	*Reges Med[…]rum.*
3094			Arbaces. 28
3097	Joas. 40		
3118		Joachaz. 17	
3122			Mandau[…]
3135		Joas. 16	
3137	Amaſias. 29		
3151		Hierob. 41	

Digitized by Google

Varia.

[illegible]onarchia Aſſyriorum uſque ad Sardanapa
ſtetit annis 1330. quamvis Euſebius dica
[illegible]. & Juſtinus lib. 1. 1300. & Diodorus lib. 2
[illegible]. & Oroſius lib. 1. 1160.
[illegible]eſtructa fuit à Medis, quorum annos deſcri
us ex Cteſiacnidio, qui ex publicis Annali
[illegible]eos refert apud Diodorum lib. 2.

[illegible]Annos Aſſyriorum, & Babyloniorum partim
Scriptura, partim ex Beroſo apud Joſephum
[illegible]. 1. contra Appionem petemus.

Digitized by Google

Anni Mundi	*Reges Juda.*	*Reges Iſraël.*	*Reges Medorum*	*Reg Syr*
3163				Phu
3166	Azarias. 52. ſed cum patre ann. 12. ſolus 40.			
3172			Sarſomenes. ann. 30.	
3192		Zacharias men. 6. Sellum m. 1. Mana. ann. 10.		
3202		Phaceas. 2	Artecarmis a. 50	
3204		Phacee 20		
3206	Joathã 16			
3211				Teglath. phalaſſar ann.
3222	Achaz. 16			
3224		Oſee. 9		
3236				Salmanaſar. 9

Digitized by Google

Varia.

yrii rurſum incipiunt in Ninive regnare, ıtibus nihilominus etiam Medis. Hujus mentio fit. 4. Reg. 15.

ympiades incipiunt anno 4. Joathan, id eſt, mundi 3209. Nam conſtat Cyrum regnare ſe Olympiade 55. ut Euſebius, & omnes ocent: porrò Cyrus regnare cœpit anno di. 3425. non igitur rectè Euſebius earum m ponit anno 50. Azariæ. Quod ſi initium Cyri ponatur anno 3547, Olympiades inci- anno 10. Achaz, mundi 3232.

Roma conditur anno 12. Achaz, mundi 3233.

Salmanaſar tranſtulit decem tribus in captivi- em. 4. Reg. 17. & Tob. 1.

Anni Mundi	*Reges Juda.*	*Reges Modorum.*	*Reges ... rum*
3238	Ezechias 29		
3245			Sennache
3252		Arbianus,ſeu Cardiceas. 22	Aſſar. add 1
3267	Manaſſes. 55		*Reges Babylo.*
3270			Merodach Baladan. 4
3274		Arteus,qui & Deioces. 53	
3310			Ben Mero-*dach ann.* 21
3322	Amon. ann. 2		
3324	Joſias. 31		
3327		Artines, *qui* & Phraorthes ann. 22.	
3331			Nabulaſa.
3349		Artaban, *qui* & Ciaxares. ann. 40.	
3355	Joachaz. m. 3. Joachim, ann. 11		

Varia.

erodach Baladan regnabat in Bobylone eo
›ore, quo Aſſar Addon in Ninive, ut patet
. Reg. 19. & 20. Tamen poſuimus ejus ini-
ı hoc loco, quia poſt Aſſar Addon cœpit Me-
.ch regnare etiam in Ninive: unde non fit
›lius mentio in Scripturis Regum Aſſyriorum,
ſolum Babyloniorum.

Hunc Merodach putamus eſſe eum, qui in li-
Judith dicitur Nabuchodonoſor. Sicut etiam
teum, ſeu Deiocem putamus eſſe Arphaxad,
quo ibidem agitur. Porrò Deioci dedimus 53.
nos, quia hunc numerum notavit Herodotus
›. 1. ubi etiam dicit à Deioce ædificatam Ecba-
ıam, quod in lib. Judith tribuitur Arphaxad.

· Ex numeris Regum Babyloniorum, qui haben-
tur ex Beroſo apud Joſephum lib. 1. contra Appio-

Digitized by Google

Anni Mundi	*Reges Juda.*	*Reges Medorum.*	*Reges Perſarum.*	*Reges* ...
3360				Nabuc noſor nus ann
3366	Joachim. m. 3. Sedechias. 11			
3377	CAPTIVITAS ann. 70.			
3389		Aſtiages. 38		
3423				Evilm dach.
3425			Cyrus 29.	Nirig ann.
3429				Labor docu
3430				Baltaſa & Na dus.
	Duces Judæorum.		*Monarchia* ...	
3447	Captivitas ſolvitur.		Cyrus cum ann. 1. ſolu	
3448	Zorobabel. 32			

Varia.

ſolum mutavimus duos annos, quos tri-
Evilmerodacho Beroſus in 22. annos nam
eg. ult. dicitur Evilmerodach regnare cœpiſ-
no 37. tranſmigrationis Regis Joachim: ex
tempore uſque ad finem Regni Babylonici
at eſſe annos 44. qui tamen non colligeren-
niſi daremus Evilmerodacho 22. annos,
ibile eſt eſſe errorem impreſſorum, præſer-
cum omnes alii Chronologi dent ei 22. aut
nnos.

rum poſuimus ante Babylonem everſam mul-
e cauſis. Primo quia conſtat eum regnaſſe
Aſtiagem tranſlato ad Perſas Medorum Im-
o, ut habetur Daniëlis 13. & apud Herodo-
lib. 1. Diodorum lib. 2. & Juſtinum lib. 1.
ndo quia Beroſus apud Joſephum lib. 1. con-
Appionem, & Herodotus lib. 1. Juſtinus lib.
alii dicunt, Cyrum poſt adeptum Imperium
tandem veniſſe contra Babylonem; non igi-
incipit Regnum Cyri poſt everſam Babylo-
n, ſed antea cœpit. Tertio quia Herodotus lib.
ribuit Cyro annos 29. Xenophon autem lib.
Cyro pediæ tribuit tantum ſeptem, quorum
umque concordari poteſt, ſi dicamus, Cyrum
naſſe in univerſum annos 29. ſed poſt adep-

Anni. Mundi	Duces Judæorum.		Monarchia Perſa[rum]	
3455			Cambiſes ann. 7. m	
3562			Magus cum Fatre m	
3463			Darius Idaſpis.	3
3480	Reſa.	46		
3499			Xerxes.	21
3520			Artabanus men.	7
3521			Artaxerxes Longimanus	4
3530	Joannes	40		
3561			Xerxes alius men Sogdianus. men.	2 7
3562			Darius Nothus.	1
3570	Judas	14		
3581			Artaxerxes Mnemm.	4
3584	Ioſeph.	7		
3591	Semei.	11		
3602	Mathatias.	12		
3614	Maat.	9		
3623	Nagge.	10		

Varii

Digitized by Google

Varia.

poſt adeptum imperium Babylonis annos
em. Quis igitur [inquies] eſt Darius Me-
, qui regnat anno uno poſt Balthaſſarem?
iiëlis 5. 6. & 9. dico eum eſſe Ciaxarem
iagis filium, cujus meminit Xenophon, ta-
tſi enim Medus jam nihil erat, niſi Cyri præ-
:us quidam, aut Regulus, placuit tamen Cy-
honorare illum titulo Regni Babylonici, quod
ıſanguineus & ſenior eſſet. Vide Ioſephum lib.
antiquitatum, cap. 12. & Hieronymus in Da-
lem.

Annos Regum Perſarum deſcripſimus ex Dio-
ɔro lib 11 13. & 17. item ex Herodoto lib. 2.
3. & ex Euſebio: ſed ubi non conveniunt,
iodorum ſecuti ſumus.

Alexander Magnus anno 7. Regni ſui Mace-
onici expugnavit Darium, & tranſtulit Monar-
hiam Perſarum ad Græcos, deinde cum impe-
aſſet adhuc annos quinque tandem mortuus eſt
nno 33. ætatis 12. Regni, & 6. Monarchiæ,
oſt cujus obitum diviſa eſt Monarchia in plures

Digitized by Google

Anni Mundi	*Duces Iudæorum.*	*Monarchia Perſa[rum]*			
3624		Artaxerxes Ochus.			
3633	Helli. 8				
3641	Nahum 7				
3647		Arſes.			
3648	Amos. 14				
3651		Darius. 6			
		Monarchia Græcorum.			
3657		Alexander Magnus an. 5			
3662	Mathatias ann. 10				
		Diviſio Monarchiæ in quatuor Regna.			
		Reges Macedoniæ.	*Reges Ægypti.*	*Reges Syriæ*	*Reges Aſiæ.*
3663		Philippus Arrideus. 7	Ptolemæus Lagi 40		
3668					[illegible]
3670		Caſſander 19			

Varia.

:eſt Monarchia in plures Reges. Vide Dio- - lib. 17. & 18. & Joſephum lib. 12. anti- ım.

entes Gentium. Orpheus, & Linus tem- s Judicum dicuntur floruiſſe. Homerus tem- Salomonis Regis Hieruſalem. Thales tem- Joſiæ Regis. Septem Sapientes ad finem itatis. Æſopus eodem tempore, Pythago- mpore Cyri. Herodotus tempore Xerxis, ıtes, Euclides, Xenophon, Pindarus, & nides tempore Artaxerxis. Plato, Iſocrates oſthenes, Aeſchines, Ariſtoteles tempore ., & ſucceſſorum.

heophraſtus, Zeno Epicurus & Menander ıpore Ptolemæi Largi.

Digitized by Google

Anni Mundi	*Duces Judæorum.*	*Reges Macedoniæ.*	*Reg. Ægypti.*	*Reges Syriæ*	
3672	Joſeph 60				
3676				Seleuc. Nicanor. 32	
3686					Demetr. 17
3689		Antigon. & Alexander. 4	*Reges Ægypti.*		
3693		Demetrius. 6			
3699		Pyrrus. men. 7			
3700		Liſimachus. 5			
3703			Ptolemæus *Philadelphus* 38		
3705		Prolemæus Ceraunus 1			
3706		Meleag, m. 2. Antip. d. 45 Soſten. 2			

Varia.

A Seleuco numerant libri Machabæorum
ios Græcorum. Euſebius.

Demetrius Rex *Aſiæ* à Seleuco captus Impe-
privatur : ita remanent tres tantum Alexan-
ſucceſſores. Euſebius.

Res Romanæ.

Roma condita eſt 11. Kal. Maii Plutar. in
omulo, & Eutropius lib. 1. Olympiade 7. an-
o 1. Solinus cap. 2. Clemens Alexand. ſtrom.
. Dionyſius Halicarnaſſ. pagina 58. ex quo ſe-
uitur conditam eam fuiſſe anno 12. Achaz,
mundi 3233. nam Olympiades cœperunt anno 4.
oathan, mundi 3239.

Digitized by Google

Anni Mundi	*Duces Judæor.*	*Reges Macedon.*	*Reges Ægypti.*	*Reges* [illegible] *ræ*
3708		Antigonus, ann. 36		Antiochus [illegible] ther. [illegible]
3727				Antiochus *Theos* 15
3732	Jo. *Hircanus*. 17			
3742			Ptolem. Evergetes an. 26	*Seleucus Gallinic.* ann 20.
3744		Demetr. ann. 10		
3754	Interegnũ apud Judæos.	Antigonus, ann. 15		
3762				Seleucus *Ceraunus*. an. 3
3765				Antioch[illegible] Magnus ann. [illegible]
3767			Ptolem. Philopater an. 17	
3769		Philip. 42		

Digitized by Google

Varia.

egnatum eſt Romæ annis 244. Livius, & nyſius Halicarn. nimirum regnavit Romulus . 37. interregnum fuit anno 1. Numa pom- is regnavit ann. 43. Tullus Hoſtilius 32. ıus Martius 24. L. Tarquinius Priſcus 38. ius Tullus 44. L. Tarquinius ſuperbus 25.

Conſules cœperunt an. mundi 3478. Olympi- 68. anno 15. Darii Idaſpis. Duravit regimen ıſulare uſque ad Imperium Julii Cæſaris ıos 462.

Seceſſio plebis in ſacrum montem, & creatio ima Tribuorum, accidit anno 261. ab Urbe ndita, anno mundi 3495. Olympiade 72. Liv. . 2.

Magiſtratus Decemvirorum cœpit anno Ur- ls conditæ 303. duravit vix tres annos Liv. ib. 2.

Digitized by Google

Anni Mundi	*Duces Iudæorum.*	*Reg. Macedoniæ.*	*Reges Ægypti.*	*Re… Sy…*
3783			Ptolem. Epiphan. ann. 24	
3801				Seleu… Philop… ter an. 1…
3806			Ptolem. Philometor an. 35	
3811		Perſes. 10		
3813				Antioch. Epiphan. an. 11
3821		Regnum Macedo. deficit.		
3822	Matathias an. 1			
3823	Judas Machabæus 6			
3824				Antiochus Eu… pator. …
3826				Demet. Soter 12

Digitized by Google

Varia.

ɫatorum prima creatio facta eſt anno Ur-
;3. creato T. Largio. Liv. lib. 2.

ibuni Militares Conſulari poteſtate cœpe-
anno Urbis 311. Rom. apud capitur à Gal-
ıno Urbis 363. Dionyſ. lib. 1. Liv. lib. 5.

:llum Romanorum cum Pyrrho Rege anno
is 473. Liv. lib. 13.

.omani ingreſſi ſunt mare, & primum bellum
ıicum geſſerunt Olympiade 129. anno Urbis
. mundi 3723. Polybius lib. 1. durat 22. an-
Eutropius lib. 3.

Initium ſecundi belli Punici fuit Olympiade
o. anno Urbis 537. mundi 3771. Polyb. lib. 3.
ravit ann. 17. Liv. lib. 30.

Bellum Romanorum cum Philippo Rege Ma-
:doniæ cœpit anno Urbis 554. mundi 3788. fi-
itum eſt anno 3821. capto Perſe Rege à L. Æmi-
.o Paulo. Vide Livium lib. 44. & 45.

Digitized by Google

Anni Mundi	*Duces Judæorum.*	*Reges Ægypti.*	*Reg…*
3829	Joathas ann. 19		
3838			Alexand… ann. 10
3840		Ptolemæus Everger. 29	
3848	Simon. 8		Demetrius alius. 3
3851			Antiochus Sedetes 9
3856	Joann. Hircanus. 26		
3860			Demetrius iterum. 4
3864			Antiochus *Griphus* f… Triphon. …
3868		Ptolemæus Phiſcon. 17	
3876			*Antioch…* Cizicenus ann. 18

Digitized by Google

Varia.

llum Aſiaticum feliciter confectum eſt à cipione Africani Scipionis fratre contra An-um magnum Regem Syriæ anno Urbis mundi 3298. vide Liv. lib. 37.

llum Punicum tertium cœpit anno Urbis mundi 3836. finitum eſt intra quinquennium ipione Africano minore. Florus lib. 49. & Eutrop. lib. 4.

ellum Numantinum anno Urbis 620.

Bellum Jugurtinum anno Urbis 643. mundi 7. vide Saluſtium. Bellum Cimbricum ante urthinum cœpit, ſed poſt Jugurthinum fini-n eſt à C. Mario.

Antiochum hunc Pompejus Regno ſpoliavit. pianus Alexandrinus in Syriacis.

Digitized by Google

Anni Mundi	*Reges Judæorum.*	*Reges Ægypti.*	*Reg…*
3882	Ariſtobol. 1		
3883	Janneus Alexander an. 27		. .
3884		Ptolemæus Alexand. 10	
3894		Ptolemæus phyſcon iterum. 8	Philippus. 2
3902		Ptolemæus Dionyſius 30	Regnum Syriæ deficit.
3910	Alexandra. ann. 9		
3919	Hircanus. ann. 34		*Imperatores Romani.*
3932		Cleopatra. 22	
3937			*Julius* Cæſ.
3941			Interregnum, ann. 1. & m. 6.
3942			Octavian… Auguſt. cum Triumvir… ann. 12. fol. 44. Sueton.

Vari…

Varia.

iſtobolus primus poſt Regem Sedechiam, :ma ſibi regium impoſuit. Joſeph lib. 15. ant- . cap. 18.

ıilippo à Gabinio capto ceſſat Regnum Sy- Euſebius in Chronico.

'oſt mortem Alexandræ contendentibus filiis ; Ariſtobulo, & Hircano de Regno, Pompe- Judæos tributarios fecit, & Ariſtobulum qui- n Romam captum adduxit, Hircano Pontifi- um confirmavit; procurationem Provinciæ ıtipatro tradidit, cujus filius Herodes poſtea Regnum pervenit, Joſeph lib. 14. antiquit.

Digitized by Google

Anni Mundi	*Reges Judæorum*	*Reges Ægypti.*	*Reg*
3953	Herodes Aſcalonita. 37	Regnum Ægypti deficit.	
3984			
3990	*Archelaus.* ann. 9		
3998	Herodes Antipas annos 24		Tiberius an 22. m. 6. d 26. Suet.
4013			
4016			
4022	Agrippa. 7		
4029	Agrippa Junior. 26		
4055	Regnum Judæorum deficit.		

	Christus.	*Varia.*
	Jeſus naſcitur.	
	Jeſus redit ab Ægypto.	Hieruſalem capta, & deſtructa eſt anno 2. Veſpaſiani, 73. Chriſti, 4056. mundi. Perierunt partim gladio, partim fame undecies centena millia Judæorum : & alia centum millia capta, & vendita ſunt. Joſephus, & Euſebius.
	Jeſus baptizatur.	
4	Jeſus moritur, & reſurgit.	
9		
6		
72		

CHRONOLOGIÆ

Pars Altera; ab anno Domini 1. ad 1611

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Imperatores.*	*Scriptores.*
0		Julius Cęſar ann. 4	
0		Auguſtus. ann. 56	
17		Tiberius. ann. 22. men. 6	
34	S. Petrus an. 35. men. 3.		
39	S. Petrus Antiochię. 7	Cajus. ann. 3. men. 10	S. Petrus. S. Paulus. S. Matthęus.
43		Claudius. ann. 13. men. 8.	S. Joannes. S. Jacobus. S. Judas.
44	S. Petrus Roman. 25		S. Marcus. S. Lucas.
57		Nero ann. 13. men. 7	Philo.

Digitized by Google

Hæreſiarchæ.	*Varia.*
	Anno 42. Auguſti inchoante naſcitur Jeſus chriſtus: Nam ann. 15. Tiberii compleverat Jeſus ann. 30. Luc. 3. ergo ann. 1. Tiberii compleverat Jeſus ann. 15. ergo ſi demas ex annis Auguſti quindecim annos, concurret annus primus Chriſti cum anno 42. Auguſti.
Simon magus primus æreſiarcha, exiſtimavit onum Dei pecunia poſſideri. Act. 8. docuit præterea mundum non eſſe reatum à Deo: ſe eſſe Deum, qui in Samaria pparuit, ut Patrem, in Judæa ut filium, in gentibus ut Spiritum ſanctum; non eſſe liberum arbitrium: non eſſe neceſſaria opera bona: Animas migrare de corpore in corpus. Vide Irenæum lib. 1. cap. 20.	Chriſtus mortuus eſt, & reſurrexit, & Petrum Eccleſiæ præfecit, anno ſuo 34. Scribit enim Beda lib. de ratione temporum cap. 45. Fidem Eccleſiæ habere, vixiſſe Chriſtum in carne mortali paulò amplius triginta tribus annis.
	Concilium primum Hieroſolymitanum ſub S. Petro ann. Dom. 51.
	Perſecutio 1. ſub Nerone.

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Imperatores.*	*Scrip*
70	Linus. 11	Galba. m. 7. d. 25.	Joſephus.
71		Otho. m. 3 Vitellius. men. 8	
72		Veſpaſianus an. 9. m. 11.	
81	Cletus. 12	Titus ann. 2 men. 2	
83		Domitianus ann. 15. men. 15.	Hermes.
93	Clemens. 9		Clemens.
99		Nerva. ann. 1. men. 4	Ignatius. Polycarpus
100		Trajanus. an. 19. m. 6	Dionyſius Areopagita.
103	Anacletus. ann. 9. m. 3		
112	Evariſtus. ann. 9. m. 3		
120		Hadrianus. ann. 10. m. 11	Aquila interpres Scripturæ.
121	Alexander. an. 10. m. 5.		

Digitized by Google

ereſiarchæ.

lexander, Sa-
zinus, Baſilides
cipuli Simonis
-. lib. I. cap.
: & 22.

Nicolaus unus
ſeptem primis
onis, docuit li-
fornicari, &
i idolothitis.
. l. I. cap. 27.
tamen exiſti-
t, Nicolaum
onum fuiſſe
m probum,
Nicolaitas, qui
uuntur Apoc.
& qui ea doce-
t, fuiſſe hære-
s falſo nomine
colaitas dictos.
de Euſebium
. 3. hiſt. cap. 23

herinthus, &
ion ejus diſci-
lus, Jeſum eſſe
rum hominem
Joſep. & Ma-
anatum docue-
nt. Iren. lib. 3.
p. 3. & lib. I.
p. 25. & 26.

Varia.

Euſebius in Chronico ſcribit, Neronem imperaſſe annis 14. men. 8. ſed non ita eſt, imperavit enim annis 13. men. 7. ex Suetonio, Dione, & aliis Proinde S. Petrus non fuit crucifixus anno 14. Neronis, ut S. Hieronymus, Euſebium ſecutus ſcripſit, in lib. de Script. Eccl. ſed anno 13. alioqui martyrium S. Petri non contigiſſet die 29. Junii, ut Eccleſia celebrat. Obiit enim Nero die 10. Junii anni 14.

Anno 2. Veſpaſiani Hieruſalem capitur, incenditur, evertitur, ut non remaneret in ea lapis ſuper lapidem, juxta prædictionem Domini Luc. 19.

Secunda perſecutio ſub Domitiano.

Domitianus, qui ſe Dominum, ac Deum haberi, & dici volebat, miſerè confoditur.

Perſecutio tertia ſub Trajano. Hic Trajanus vir optimus exiſtimatus eſt ab infidelibus, ita ut acclamarent novis Principibus, Auguſto felicior, Trajano melior, Eutropio teſte,

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Imperatores.*	*Scrip*
132	Sixtus. ann. 10. men. 1.		Juſtin
140		Antoninus. ann. 22. men. 8.	Melito.
142	Teleſphorus. ann. 11. men. 9.		Athenagoras.
154	Hyginus. ann. 4		Theophilus Antiochenus.
158	Pius ann. 9 men. 6.		Egeſipp
163		M. Aureli. L. Verus. ann. 19	Tatian
167	Annicetus. ann. 8. m. 9		Irenæus.
175	Soter. 5		
179	Eleutherius. ann. 15. d. 23		Hippolitus.
182		Commodus. ann. 12. men. 9.	
194	Victor. ann. 9. men. 1.		

Digitized by Google

Hæreſiarchæ.	*Varia.*
hiliaſtæ, qui docent, San- regnaturos mille annis reſurrectionem cum Chri- n terris; cœperunt tem- S. Joannis per Papiam diſcipulum. Vide Euſeb. 3. hiſt. cap. 39.	fuit tamen vino de- ditus, & puerorum amoribus, Dione te- ſte quæ illi vitia non agnoſcebant, cum ſint enormia, & con- tra naturam.
oſtici auctore Carpocrate ndum Irenæum lib. 1. cap. vel Nicolao, ſecundum phanium hæreſi 20. vel entino, ſecundum Hiero- ium in lib. de Script Eccl. ierunt, Animam eſſe de ſtantia Dei. Unum eſſe um bonum; alterum ma- i, & alia id genus, vide guſtinum hæreſi 6.	Perſecutio quarta ſub Antonino. Hoc tempore quæſtio de Feſto Pa- ſchæ celebrando die Dominico, an cum Hebræis decima quarta Luna, diù Eccleſiam vexavit.
arpocrates docuit, Jeſum riſtum ex Joſeph natum, indum ab Angelis factum, hil eſſe bonum, vel malum ſi opinione hominum. Om- a opera eſſe exercenda, amvis peſſima, & toties imam ad corpus, quaſi ad rterem redituram donec pleat, juxta illud, non exies ide donec reddas noviſſimum uadrantem. Iren. lib. 1. c. 24	Lucius Rex Bri- tannorum ab Eule- therio Pontifice pe- tit, & impetrat, qui eum cum ſua gente Chriſtianum faciant Beda, Ado, & alii in Martyrologio, & Tertullianus lib. ad- verſus Judæos cap. 7

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Imperatores.*	*Scrip*
195		Pertinax. m. 3. Didius Julianus m. 2 Severus. ann. 17. men. 8	
203	Zepherinus. an. 18. d. 18		*Tertullianus.*
213		Antoninus Caracalla. ann. 6. men. 2	
219		Macrinus. an. 1. m. 2	
220		M. Aurel. Antonin. Heliogabalus. ann. 3. men. 9.	*Julius Africanus.*
221	Caliſtus. an. 5. men. 1		*Minutius. Felix.*
224		Alexander Sever. an 13	*Origenes*
227	Urbanus. ann. 6. m. 7.		Ammonius *Alexand.*
233	Pontianus ann. 5		Greg. Taumaturgus.

Digitized by Google

Hæreſiarchæ.	*Varia.*
jani inde dicti ſunt quod Ca-m, Judam, Sodomitas, Chore, ban, & Abiron, ſalvatos eſſe nt., negant carnis reſurrectio-. Iren. lib. 1. cap. 35.	Quinta perſecutio ſub Severo; qui annis fere decem Chriſtianos pacem habere permiſit. Sed poſtea crudeliter occidi mandavit.
entinus innumeras fabulas in-t de quo vide Iren. lib. 1. cap. 1	
arcion duo principia poſuit, n bonum, alterum malum Ire- lib. 1. cap. 29.	
ermogenes poſuit materiam coæternam; & in Deo unam um eſſe perſonam. Tertullia- lib. contra Hermogenem.	Heliogabalus, & Severus adoleſcentes conſobrini, unus poſt alterum Imperium rexit, illo nihil turpius, & nequius: iſto nihil juſtius, & ſanctius, ſi fides ei Chriſti non defuiſſet. Ubique ſcribi jubebat. Quod tibi non vis, alteri ne feceris.
ontanus Phrix, unde Cata-gæ, aſſeruit ſe parocletum eſſe plurimos ſeduxit, inter quos m etiam Tertullianum. Epi-nius hæreſi 48. Auguſt. hæreſi & 86.	
rigenes ex philoſophia Platonis eptus multa docuit contra fidei itatem, præſertim de inæqua-ate divinarum perſonarum; de gine animarum, de reſurrectio- corporum; de ſalvatione dæ-num. Vide Epiph. hæreſi 64. & ieron. ad Avitum, & ad Pam-achium de erroribus Origenis, & intam Synodum generalem.	

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Imperatores.*	*Scrip*
237		Maxim. an. 3	
238	Anter. an. 1		
239	Fabianus. ann. 14.		
240		Maximus & Balbinus. an. 1	
241		Gordianus. ann. 5	
246		Philippus. ann. 6	Cornelius. Cyprianus.
253		Decius. an. 1. men. 3	Pontius Diaconus.
254	Cornelius. ann. 2	Gallus, & Voluſianus ann. 3	Dionyſius Alexandrin.
255	Lucius ann. 1. men. 8.		
257	Stephanus. ann. 3. men. 3.	Valerianus & Gallienus. ann. 8	
260	Sixt. II. an. 1		Zeno.
261	Dionyſius. an. 11. m. 3		Victor. Pictabionenſis.
263		Gallienus ſolus ann. 7	

Hæreſiar-

Digitized by Google

Hæreſiarchæ.	*Varia.*
lcheſeitæ docebant, licitum idem ore negare modo in corde tetur, vide Euſeb. lib. 6. hiſt. 28.	Sexta perſecutio ſub Maxim
e Baptizantes in Africa, Agrippo, qui ſanctum Cyprianum in iſcopatu Carthaginenſi præceſauctore exorti ſunt, docuerunt tizatos ab hæreticis, iterum in Eccleſia baptizandos, & mvis Agrippinus, & S. Cyanus hæretici appellari non poſ, cum Eccleſiæ communionem nquam reliquerint: tamen pori eorum Donatiſtæ qui perticiter anabaptiſmum defendent, merito hæretici habiti ſunt de S. Auguſt. lib. 2. de baptiſo contra Donatiſtas.	Fabianus deſcenſu columbæ cœlitus miſſæ declaratus fuit à Deo Pontifex futurus. Euſeb. lib. 6. hiſt. cap. 22.
	Septima perſecutio ſub Decio Imperatore, quam continuarunt Gallus, & Voluſianus.
Novatiani à Novatiano presbyro Romano, & à Novato presbytero Carthaginenſi dicti ſunt, docuerunt non eſſe in Eccleſia poteſtatem remittendi peccata poſt baptiſmum commiſſa neque eſſe baptizatos ſacro chriſmate confirmandos, & ſecundas nuptias eſſe illicitas. vide Epiphan. hæreſi 59. & Auguſt. hæreſi 38.	Primum ſchiſma in Rom. Eccleſia Novatiani antipapæ contra Cornelium.
	Gothi Rom. Imperium infeſtare incipiunt.
Sabellius Noeti diſcipulus docuit Patrem, & Filium, & Spiritum ſanctum eſſe unam perſonam ſed nomina tria. Epiphan. hæreſi 57.	Octava perſecutio ſub Valeriano quem Sapores Rex Perſarum à ſe captum viliſſimè habuit, ut etiam dorſum ejus calcaret cum equum aſcendere vellet.

Digitized by Google

Anni Dom.	Pontifices.	Imperatores.	Scr[illegible]
269		Claud. an. 3	
271		Aurelianus. ann. 6.	
273	Felix.ann. 2. men. 5		
275	Eutychianus ann. 8. men. 6. d. 4.		
278		Tacitus m. 6 Florian. m. 2	
279		Probus an. 5	
284	Cajus. ann. 12. men. 4.	Carus cum filiis Carino, & Numeriano. ann. 2	Arnobius Afer.
285		Diocletianus, & Maximianus. ann. 20	Lactantius Firmianus.
297	Marcellinus ann. 8		Euſeb. Cæſarienſis
304	Marcellus. ann. 5. men. 1. d. 25.	Conſtant us & Galerius ann. 3	Methodius Martyr.
306		Conſtantin. Magnus an. 31	Juvencus Presbyter.

Digitized by Google

ſiarchæ.

..as Samoſate- ..iſcopus affir- .. Chriſtum non ..um, ſed ho- .. tantum, Cir- ..nem ſervan- ..non baptizan- ..nomine trium ..rum divina- ..piphanius hæ- .. Auguſtinus 44.

..ns, ſive Ma- ..ann. 4. Au- ..agnoſci cœpit, ..duo eſſe princi- ..æterna, unum .., alterum ma- ..nihil eſſe vere ..ale., ſed omnia ..rporalia, homi- ..non eſſe liberi ar- ..& omnium pec- ..um cauſam eſſe ..am mali princi- ..Manichæum eſſe ..tum ſanctum pa- ..um, quem Chri- ..romiſit, carnem ..inum eſſe res im- ..las natura ſua; ..leo ab iis abſtinen- .. eſſe. Animas ..rare de corpore in ..us. Vetus Teſta- ..ntum eſſe à malo ..ncipio, & ideo re- ..endum. Vide Epi- ..anium hæreſ. 66. & ..Auguſtinum hæreſi 6.

Varia.

Nona perſecutio ſub Aureliano, vel ejus Præfectis.

Probus Imperator fortiſſimus à Chroco Rege Alemanorum Gallias liberat cæſis quadringentis millibus hoſtium. Voſpicus. & tunc ſimul Eccleſia Gallicana poſt longas perſecutiones aliquantulum requievit.

Gregorius Turonicus lib. 1. cap. 32..

Carus Imperator, quamvis Ethnicus, Eccleſiam Teſſalonicenſem à tributis immunem facit. lib. 8. Cod. de ſacroſanctis Eccleſiis.

Diocletianus Carino devicto, Maximianum collegam aſſumit an. Imperii tertio.

Decima perſecutio ſæviſſima ſub Diocletiano, & Maximiano qui nihilominus cum non poſſent prævalere, depoſuerunt Imperium, tradentes illud Conſtantio, & Gallerio, Gallerius, Maximinum, & Licinium Imperatores fecit: & Romæ Maxentius, Maximiani filius, Imperium aſ-

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Imperatores.*	*Script*
309	Euſebius an, 2. men. 7.		Anton Abbas
311	Miltiades. ann. 2. men. 2		Pachomi Macharis. Oreſieſis.
314	Sylveſter an. 21. men. 10.		
325			Athanaſius.
336	Marcus m. 8		Serapion.
337	Julius. ann. 15. men. 5.	Conſtantin. Junior. an. 4 Conſtans. an. 13. Con-ſtantinus. an. 24	Julius Fir-micus. Lucif. C. Hrius. Victorinus. Hilarius.
352	Liberius an. 15. men. 4.		Greg. Beric Sebadius. Pacianus. Didymus.
358	Felix II. an. 1. men. 3. vivente Li-berio.		Optatus. Titus Bo Cyrillus Hieroſol. Ephrem. Baſilius.
361		Julianus. an. 1. men. 9	

Digitized by Google

Hæreſiarchæ.	*Varia.*
Donatus initio ſchiſma fecit, ea hæreſim condidit, docuit aptizandos baptizatos ab hære- s. In ſola Africa, & in ſola te Donati eſſe Eccleſiam. Au- tinus hæreſi 69.	ſumpſit: ſed brevi omnibus extinctis, ſolus Conſtantinus feliciter totum orbem Romanum diu tenuit
Arius presbyter Alexandrinus uit, filium Dei eſſe creaturam, i eſſe coæternum Patri, non eſſe ſentialem Patri, Chriſtum ninem non habere animam: ſed s loco eſſe Verbum. Epiphan. reſi 69. *Auguſtinus hæreſi* 49. *eodoretus lib.* 4. *de fabulis hæ- ticorum.*	Concilium generale primum Niceæ habitum 318. Epiſcoporum, in quo Arius damnatus fuit.
Photinus Sirmienſis Epiſcopus cuit, Chriſtum non eſſe Deum l purum hominem, Deum non e trinum. Epiphan. hæreſi 71.	Perſecutio XI. ſub Conſtantio Ariano.
Macedonius Epiſcopus Conſtan- ıopolitanus docuit Filium qui- m Dei eſſe Patri per omnia ſi- ilem, ſed Spiritum ſanctum eſſe eaturam. Epiphan. hæreſi 78. *uguſtinus hæreſi* 52.	Schiſma ſecundum Felicis cum Liberio: ſed uterque aliquo tempore legitimus fuit.
Aetius, & Eunomius ejus diſci- ulus docuerunt, Filium Dei eſſe	Perſecutio XII. ſub Juliano, atrox ſed brevis.

Digitized by Google

Anni Dom.	Pontifices	Imperatores.	Imperat. Orient.	Scripto[res]
364		Jovianus men. 7. d. 20.		Greg. Na[z.] Andr[eas] Cæſar. Epiph[anius] Philo Carpathius. Ambroſ. Mediol. Philaſtr. Idacius. Gregor. Nyſſen. Amphilochius. Hieronymus Theophilus Alexandrin. Dorotheus Diadochus. Ruffinus.
		Imperat. Occident.		
364		Valentinianus. ann. 12	Valens. ann. 25.	
367	Damaſus ann. 17. men. 3.			
375		Gratian. ann. 8. & Valentinianus Junior ann. 17		
379			Theodoſius ann. 17.	
381				
385	Syricius. ann. 13. men. 3			
395		Honorius ann. 28. m. 3	Archadius ann. 13. m. 3.	

Digitized by Google

Hæreſiarchæ.	*Varia.*
ɀino diſſimilem Patri, Spi-ɀm ſanctum eſſe creaturam Fi- Opera non eſſe neceſſaria, ſed m ſolam ſufficere ad ſalutem. ilius lib. 1. & 2. in Euno-m, Auguſt. hæreſi 54.	
letius, quia Epiſcopatum obi-re non potuit, docere cœpit, ſcopos, & presbyteros eſſe om- æquales. addidit, non eſſe ora-es, & ſacrificia offerenda pro ɩnctis, non eſſe ſervanda jeju-, & feſta ab Eccleſia indicta. phan. hæreſi 75. Auguſtinus eſi 53.	Perſecutio XIII. ſub Valente Ariano. Schiſma III. Urſicini contra Damaſum.
ppollinarius Laodicenus gram-ticus, & poëta melior, quam eologus. docuit Verbum Dei ac-iſſe carnem humanam ſine ani- rationali: divinas perſonas eſſe quales, magnum videlicet eſſe ritum ſanctum, majorem Fi-m, maximum Patrem, Epiph. reſi 77. Auguſtinus hæreſi 55.	Secunda Synodus generalis, prima Conſtantinopolitana, contra Macedonium, & alios negantes divinitatem Spiritus ſancti.
Vadius, Anthropomorphitarum ctor docuit, Deum habere for-am humanam, Epiph. hæreſi 70.	

Digitized by Google

Anni Dom.	Pontifices.	Imperat. Occident.	Imperat. Orient.	Scripto-res.
398	Anaſtaſi. an. 4. m. 1			Pall… Gau… Pru…
402	Innocent. ann. 15 men. 1			Chro… Jo. Chry-ſoſtom. Severian.
408			Theodoſius Jun. ann. 43.	Auguſt. Maxim. Auſon…
417	Zozimus an. 1. m. 4			Syne… Paulin… Sulpic…
419	Bonifac. ann. 4. men. 10.			Lucian. Oroſius Sedulius Cyrillu…
424	Cæleſtin. an. 8. m. 5			Alexan… Theod…
425		Valentinian. III. ann. 30		Proclus Eucher… Claudia…
432	Sixtus III. ann. 7. men. 11			Sidoniu… Jo. C…ſianu… Vince…
440	Leo Magnus an. 20. m. 11			Lirin… Socra… Aſteri…
451			Marcian. an. 6. m. 6	

Hæreſiarchæ.	*Varia.*
lvidius docuit, B. Virginem Chriſti nativitatem, habuiſſe Joſeph alios filios. Hieronym. tra Helvidium.	Circa hęc tempora S. Auguſtinus inſtituit Ordinem Clericorum Regularium, qui ſimul cum ipſo vitam communem agebāt.
riſcillianus docuit, animas eſſe ſdem ſubſtantiæ cum Deo; ndum creatum à Principe ma- zo, & alia multa ſtultiſſima. guſtinus hæreſi 70.	Anno 410. Roma capta eſt ab Alarico Rege, annis 1102. ab ejus conditione.
ovianus docuit, peccata eſſe pa-, præmia Sanctorum eſſe æqua-, virginitatem non præſtare ijugio, & alia, Aug. hæreſi 82.	Schiſma IV. Eulalii contra Bonifacium.
igilantius docuit non eſſe honondas reliquias Sanctorum, ina- m eſſe invocationem Sanctorum. ieronym. contra Vigilant.	Hoc tempore conditur civitas Venetiarum. Anno Domini 421.
Pelagius Brito monachus anno omini 415. cœpit docere, peccaum originale non eſſe in hominius: ſine Dei gratia poſſe impleri mnia mandata & alia. Auguſtius hæreſi 88.	Tertia Synodus generalis habetur Epheſi, anno Domini 431. contra Neſtorium.
Neſtorius Epiſcopus Conſtantinopolitanus anno 430. cœpit docere	Attila Rex Hunnorum, flagellat Italiam.

Digitized by Google

Anni Dom.	Pontifices	Imperat. Occident.	Imperat. Orient.	Scriptores.
455		Maximus men. 3 Avitus. men. 10		Sozomenus. Nilus. Simeon Stilita.
457		Majoranus. ann. 4	Leo ann. 18	Hilarius. Arelatenſes.
461	Hilarius. ann. 6. men. 10	Severus. ann. 5.		Proſper. Petrus. Chriſologus.
467		Anthemius. an. 6		Iſidorus.
468	Simplicius ann. 15. m. 5			Peluſiotes. Arnobius Junior.
473		Olibrius. men. 7		Theodorus. Salonius.
474		Glicerius ann. 1	Zeno. ann. 18.	Fauſtus. Æneas
475		Julius nepos menſes paucos. Momylius Auguſtulus. men. 10		Gazæus. Victor Viticenſis. Cerealis. Gennadius.

Digitized by Google

Hæreſiarchæ.	*Varia.*
Virginem non eſ- matrem Dei, & Chriſto duas eſſe -ſonas, alteram -inam, alteram manam. Theodor. 4. de fabulis hæ- & Proſper in -ronico.	Quarta Synodus generalis habetur Chalcedone, anno 451. contra Eutychetem, & Dioſcorum.
Eutyches Abbas, Neſtorio contra -eret, docuit in -riſto unam eſſe -rſonam, & unam -turam. Evagrius -. 1. cap. 9. & lib. cap. 4. Atque hæ -tæ hæreſes uſque - noſtra tempora -rant in partibus -rientis.	Veſuvius mons Campaniç, qui anno primo Titi Imperat. ingentem copiam minutiſſimi pulveris evomuerat, teſte Suetonio, & aliis: iterum hoc tempore, anno 471. ita immenſam copiam evomuit, ut totam fere Europam obtenebraret. Marcellinus, & alii. & non diu poſtea tempore Theodorici Regis Italiæ idem accidit. quam eruptionem pulchrè deſcribit Caſſiodorus lib. 4. variarum, epiſtola quinquageſima.
Pacificantes dicti -unt, qui auctore -enone Imperatore, -nionem quandam -acere volebant in- -ter catholicos, & Eutychianos. Vide Evagrium lib. 3. cap. 14. & 30.	

Digitized by Google

Anni Dom.	Pontifi-ces.	Imperat. Occident.	Imperat. Orient.	Scriptores.
476		Odoacer Rex Italiæ. ann. 16	Baſiliſcus occupat Imperiũ & tenet annis ferè 2. deinde iterũ imperat Zeno.	Julia[...] Pomerius. Gilda Sapiens. Gelaſius. Cizicenus.
483	Felix III. ann. 9			Andreas cæſar.
491			Anaſtaſius. ann. 27. m. 3	Cæſarius. Arelatenſis.
492	Gelaſius. an. 4. m. 8			Paſchaſius diac. Vigilius.
493		Theodor. Gothus. ann. 34		Fulgentius.
497	Anaſtaſ. II. ann. 2			Petrus diaconu[s] Ferrandus dia-conus.
499	Symmachus ann. 15. m. 8			Ennodi[us] Ruvici[us]
514	Hormiſda ann. 9			Jo. Maxentius. Avitus Alchim.

Hære-

·eſiarchæ.	*Varia.*
:trus Gna- *ſ Epiſcopus* *ocbenus, ad* *·es Euty-* *s addidit,* *in triſagio* *retur crux,* *licet Sanct.* *s, ſanctus* *s, ſanctus* *mmortalis,* *crucifixus* *·o nobis. Ex* *videbatur* *ire, totam* *nitatem fu-* *crucifixam* *e Io. Da-* *ſcenum lib.* *le Fide cap.* *& in epiſto-* *de triſagio;* *epiſt. Felicis* *P. III.*	In Auguſtulo defecit Imperium Occidentale, ut in Auguſto cœpit. Iulius enim Cæſar Dictator perpetuus fuit, non proprie Imperator, quamvis reipſa imperaret. Odoacer etiam, & Theodoricus non Imperatores, ſed Reges Italiæ dici voluerunt. — Hoc tempore perſecutio Vandalica in Africa Catholicos crudeliter vexabat. — Hoc eodem tempore Imperator Anaſtaſius Eutychianus hæreticus erat. Reges Italiæ, Hiſpaniæ, & Africæ Ariani. Reges Francorum, Anglorum, Germanorum Pagani. & tamen Chriſtiana Eccleſia deſtrui non potuit, quia fundata eſt ſuper petram, & portæ inferi adverſus eam non prævalebunt. — Schiſma quintum Laurentii contra Symmachum.

Digitized by Google

Anni Dom.	Pontifices.	Reges Italiæ.	Imperat. Græci.	Scri[ptores] e[cc].
518			Juſtinus. an 9.m.2	
524	Joannes. an. 2.m.9			Victor Africa
526	Felix IV. ann. 4. men. 2	Athalaricus an. 9		Boëtius. Dionyſius exiguus.
527			Juſtinianus. ann. 38	Caſſiodorus. Victor Capuanus.
530	Bonifacius II. an. 1. d. 2			Juſtus Orgelitanus.
532	Joannes II. ann. 3			Anaſtaſ. Sinaita
534		Theodatus. an. 3		Arator Subdia
535	Agapitus ann. 2			Junili Prim
537	Sylverius ann. 3	Vitigis. ann. 4		Martin. Bracar.
540	Vigilius. ann. 15			Procop. Gazæus

Digitized by Google

...eſiarchæ.	*Varia.*
	Ordo Monachorum ſancti Benedicti hoc tempore incipit.
	Theodoricus Rex Arianus: ſed alioqui prudens, & Eccleſiæ Romanæ; & ſummo Pontifici multum honoris deferens, & ideo feliciter regnans, ubi Joannem Pontificem in carcerem conjecit & Symmachum ac Boëtium interfecit, eodem anno miſerrimè cum Regno vitam amiſit.
	Bonifacius ſecundus ſucceſſorem ſibi elegit Vigilium, ſed caſſavit paulò poſt electionem illam quam ſentiebat omnibus diſplicere.
	Schiſma VI. Dioſcori contra Bonifacium II.
	Schiſma VII. per Vigilium conrra Sylverium.
	Vigilius, qui corruptus ambitione ſchiſma fecerat, & multa

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Reges Italiæ.*	*Imperatores.*	*Scri*[illegible]
541		Theodobald. an. 1. Araricus, men. 3		[illegible]
542		Totila. ann. 10		*Dacius Mediol.*
553		Thejas. ann. 1		Liberatus Archid.
554		Narſ. Eunuchus. ann. 17		Venantius Fortunatus.
555	Pelagius. ann. 4. men. 10			Evagrius *hiſtoricus.*
560	Joannes III. an. 13			*Dorotheus*
566			Juſtinus Junior. ann. 16. men. 9	
568		Alboinus ann. 3 men. 6		
570		Clephis Daphom. ann. 1 men. 5		

Digitized by Google

eſiarchæ.

lius Hali-
ſſæus au-
orum qui
runt Chri-
rpus à Con-
ne impaſ-
. vide Jo.
nacenum
. de hæreſi-
& Eva-
m lib. 4.
38. & 39.

noitæ aucto-
emiſtio dia-
Timothæi
xandrini
iſcopi, ad er-
es Eutyche-
, & Dioſcori
liderunt ,
riſti ignorare
m judicii vi-
Jo. Damac.

Varia.

male promiſerat Auguſtæ, mox ut legitimus Pontifex eſſe cœpit, à Deo mutatus conſtantiſſimè reſtitit Auguſtæ, & pro fide Catholica fortiſſimè dimicavit.

Quinta Synodus generalis Conſtantinopolitana ſecunda.

Poſt Thejam nullus amplius fuit Rex Gothorum in Italia: ſed Narſes titulo Ducis eam rexit, ſed paulò poſt irritatus ab Uxore Juſtiniani, Longobardos in Italiam vocavit.

Alboinus Rex Longobardorum, regnare cœpit in Italia anno 568. ſed brevi occiſus fuit, ut etiam ejus ſucceſſor Clephis, deinde per annos decem Rege caruerunt Longobardi, & Duces multi Provincias ſibi diviſerunt donec iterum Autaris Rex electus

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Reges Italiæ.*	*Imperatores.*	*Scriptores.*
573	Benedict. an. 4. m. 1			
578	Pelagius. II. ann. 12 men. 3			
582			Tiberius. ann. 5	Joannes Biclaren.
585		Autaris Flavius. 7		
586			Maurit. ann. 17	S. Greg. Turonic
590	Gregorius ann. 13. men. 6. d. 9			S. Greg. Papa. Iſichius Hieroſolymitan.
591		Agilulphus ann. 25		*Joannes Jejunator*
603			Phocas. ann. 8	
605	Sabinianus men. 5. d. 19.			
606	Bonifac. III. men. 8. d. 23.			

Digitized by Google

...ereſiarchæ.	Varia.
lib. de hære-...s, & Libera-...n in Brevia-... cap. 19.	eſt. Cæterum Longobardi nunquam tota Italia potiti ſunt: ſemper enim partem Italiæ cum ipſa Urbe Imperatores Græci per Exarchos tenuerunt.
...icobus Syrus ...uit canden-... ferro inuren-...n frontem ...tizatorum ...cephorus lib. cap. 45.	Anno 589. inundatio Tyberis maxima, quam ſequuta eſt peſtis graviſſima.
	S. Gregorius Papa miſſis in Angliam ſanctis Monachis, Auguſtino, & Sociis, Domino cooperante, & ſermonem confirmante ſequentibus ſignis, magnam partem Anglo-Saxonum à Paganiſmo ad Fidem Chriſti convertit, meritò à Beda vocatus Apoſtolus Anglorum.
Jo. Philopo-... ...r tritheita-...n auctor fuit, ...i tres perſo-...s divinas, tres ...os eſſe volunt ...icephorus lib. cap. 46. & ...	Sub hoc Pontifice templum Agrippæ, quod Pantheon dicebatur conſecratum fuit B. Mariæ

Digitized by Google

Anni Dom.	Pontifices.	*Reges Italiæ.*	*Imperatores.*	Scriptores.
607	Boniſac. IV. ann 8. men. 6 d. 13			
610			Heraclius ann. 31	
615	Deuſdedit. an. 3			
616		Adaluvaldus. ann. 10		
618	Boniſac. V. an. 7. men. 10. d. 25.			
626	Honorius. an. 12. m. 5	Ariovaldus hęreticus Arianus. ann. 12.		*Sophronius.* Georgius Piſides.
639	Severin. men. 11	Rotaris. ann. 16		Joannes Moſchus
640	Joannes IV. ann. 1. men. 9			Leontius Jonas.
641	Theodor an. 7. m. 5		Conſtans ann. 27	Antioch. S. Iſidor.

Digitized by Google

...reſiarchæ.	*Varia.*
...neni ſequetur errores ...ychianorum multa addet, vide Ni... lib. 18. cap. ... Niconem de ...ribus Arme...rum & Theo... disputatio... tom. 3. & 4. ...liothecæ ...rum.	Virgini, & omnibus ſanctis Martyribus, Romæ, Phoca Imperatore conſentiente.
	Heraclius, dum Catholicus eſſet à Deo protectus Perſas magnis claudibus affecit, & lignum ſanctæ Crucis recuperavit; ſed poſtea hæreticus Monothelita factus imbellis, & inglorius infeliciſſimo exitu periit.
...onothelitæ à ...o Epiſcopo ...xandrino & ...gio Conſtan...opolitano origem ducunt. ...itium hujus ...reſis fuit ann. ...o. doctrina ...um erat in ...riſto unam ...tum fuiſſe ...luntatem, & ...am operatio...m, ex quo ſe...uebatur, unam ...antum fuiſſe ...aturam. vide ...o. Damac. in ...ib. de hæreſibus	Mahometes peſtis orbis terrarum hoc tempore ſectam ſuam inchoavit, & anno Domini 669. Regnum Saracenorum occupavit
	Honorius Papa accuſatur à Græcis, quod faverit Monothelitis: ſed egregiè defenditur à ſancto Maximo Græco, auctore illius temporis, & Martyre.

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifi-ces.*	*Reges Italiæ.*	*Impera-tores.*	*Scripto-res.*
649	Martinus ann. 6. m. 3. d. 12			S. Ei[illegible] Bereng[illegible] ſius.
654	Eugenius men. 9. d. 23	Rodoal-dus. ann. 5		Eſaias Abbas. S. Maxi-mus Martyr. S. Ilde-phonſus.
655	Vitalia-nus. ann. 14. m. 5			
660		Ariper-tus an. 2		
662		Gundi-pertus. ann. 1		
663		Grimoa-ldus. an. 9		
668			Conſtan-tinus Po-gonatus. 17	
669	Adeoda-tus ann. 7. men. 2			
673		Garibal-dus m. 3 Pertarith. ann. 17		

Digitized by Google

[H]æreſiarchæ.	*Varia.*
	Ab hoc anno Regnum Francorum per magiſtros domus gubernari cœpit, ſolo ferè nomine Regibus relicto: quod genus regiminis continuatum eſt uſque ad Pipinum, id eſt. uſque ad annum Domini 750. Sigibertus, & alii.
	Sub Adeodato Pontifice, ac de ejus licentia Veneti Ducem eligere incipiunt. Petrus Juſtinianus lib. 1. hiſt. Ven.

Digitized by Google

Anni Dom.	Pontifices.	Reges Italiæ.	Imperatores.	Scriptores.
676	Donus. an. 1. m. 5			
678	Agatho. ann. 4			
680				S. Julian. Toletan.
682	Vacat Sedes.			
683	Leo II. men. 10. d. 8			
684	Benedict. II. an. 1			
685	Joannes V. ann. 1. d. 11		Juſtinian. Junior. ann. 10	
687	Conon. men. 11 d. 23			Anaſtaſius Nicenus
688	Sergius. ann. 13 men. 8			
691		Cunipertus Catholicus & Pius. ann. 12		

Hereſiar-

reſiarchæ. | *Varia.*

Hoc anno cometa tribus menſibus arſit, & tribus annis ſequentibus non pluit.

Sexta Synodus Generalis Conſtantinopolitana tertia, contra Monothelitas.

Anno 680. poſt eclypſim Lunę, graviſſima peſtis graſſari cœpit in Urbe, quæ non ceſſavit, niſi altari ſancto Sebaſtiano Martyri erecto in Eccleſia ſancti Petri ad Vincula. Paulus Diaconus.

S. Kilianus Monachus Hibernus per hæc tempora Francis Orientalibus evangelizat fidem, & eorum appellatur Apoſtolus.

Anno 690. celebratur Synodus quini ſexta, unde ſunt Canones Trullani, quam Beda merito erraticam vocat: & à Sergio Papa

Digitized by Google

Anni Dom.	Pontifi-ces.	Reges Italiæ.	Impera-tores.	Scri-[illegible]
694			Leontius ann. 3	
696			Abſimar. Tiberius. ann. 5	
702	Joannes VI. ann. 3. men. 2			
703		Luiſper-tus. men. 8	Juſtinia-nus Ju-nior. ite-rum an. 8	
704		Regim-pertus. men. 3 Aripertus ann. 11		
705	Joannes VII. ann. 2. men. 7			
708	Siſinnius d. 20 Conſtan-tinus an. 6. men. 1			
711			Philippi-cus. an. 1 men. 6	

Digitized by Google

Hæreſiarchæ.	*Varia.*
	rejectam fuiſſe teſtatur in lib. de ſex ætatibus.
	Hic Aripertus reſtituit Alpes coctias Rom. Eccleſiæ. Paulus Diaconus, & Leo Oſtienſis.
	Conſtantino Pontifici Conſtantinopolim proficiſcenti, Nicomediæ Imperator occurrens proſtratus, publicè pedes deoſculatur. Anaſtaſius in vita Conſtantini.
	Per hæc tempora regnat in Anglia Ina Rex, qui annos Domini 740. Gregorii tertii 10. fecit Regnum ſuum vectigale Apoſtolicæ Sedi. Polydorus.

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Reges Italiæ.*	*Imperatores.*	*Scri[ptores].*
713			Anaſtaſi. ann. 2	
715	Gregor. II. an. 16 men. 8		Theodoſius. ann. 1	S. Gregorius ſecundus.
716		Aſpirandus. m. 3 Luitprandus. an. 30	Leo Iſaurus Iconomachus. ann. 24. m. 2	S. Anthelmus. S. Marcellinus.
731	Gregor. III. ann. 10. men. 9. d. 12			S. Germanus. S. Beda.
741			Conſtantinus Copronicus, Iconomachus. an. 34. m. 2	S. Joannes Damaſcenus.
742	Zacharias. ann. 10. men. 3			S. Bonifacius Moguntinus.
746		Hildebrandus m. 7. Rachis ann. 6		Ant[onius] Meliſ[ſa]

[H]ereſiarchæ.

[Ic]onomachi, id [est], oppugnato[res] ſacrarum [im]aginum fue[run]t ſemper Hæ[retic]i, & Mahu[me]thani: nam [F]ides Rex [Ar]abum perſua[ſus] à quodam [He]bræo malefi[co] in toto regno [ju]ſſit imagi[nes] è templis [Ch]riſtianis au[fer]ri, & Leo [Is]auricus alio [H]ebræo impul[ſor]e, edictum [pr]opoſuit, ut [ub]ique ſacræ [im]agines de [te]mplis tolleren[tu]r: unde Ico[no]machus dic[tu]s eſt, ut te[ſt]antur Cedre[n]us, Zonaras, Paulus Diaconus, & alii hiſtorici.

Varia.

Hoc anno contigit inundatio Tiberis maxima. Item admiranda viſio de pœnis Purgatorii, & inferni cujuſdam qui à mortuis ſurrexit, & ſcripta eſt à S. Bonifacio Epiſcopo, & martyre in Epiſtola, quam integrè ponit Cardin. Baronius in tomo Annalium 9.

Rachis cum ut hoſtis contra Eccleſiam Romanam armatus veniret: à Zacharia Pontifice non ſolum placatus eſt, ſed etiam ita permotus, ut Monachus in monte Caſino factus fuerit.

Hoc anno Pipinus auctoritate Pontificis Zachariæ Rex Francorum efficitur.

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifices*	*Reges Italiæ.*	*Imperatores.*	*Scri-*
750		Aiſtulphus an. 6		
752	Stephan. II. dies 4 Stephan. III. an. 5 dies 28			
757	Paul. an. 10. m. 1 & vacat ſedes annum unũ	Deſider. ultimus Longobardorũ ann. 18		
768	Stephan. IV. ann. 3. men. 5 d. 28			
772	Hadrianus ann. 23. m. 10			Hadrianus Papa *Primus.*
776			Leo IV. ann. 5	Paulus Diacon.
780			Conſtantinus cum *Ire*na matre ann. 10	Paulinus *Aquileie*nſis. Eginarthus
787				Albinus Alcuin.

...reſiarchæ.	*Varia.*
	Schiſma Octavum per Theophilactum Antipapam.
	Conſtantinus Copronicus cum moreretur clamabat, vivens adhuc igni ſum inextinguibili traditus. Cedrenus, & alii. Notent, & horreant noſtri temporis Iconomachi.
...elix Urgeli...us, & Eli...dus Epiſco... Toletanus ...uerunt, Chri...m eſſe filium ...i adoptivum ...damnati ſunt ...nquam reno...ntes Neſto...niſmum in ...ncilio Franc...rdienſi, & ab ...adriano Papa ... epiſtola ad ...piſcopos Gal...ciæ. Vide Ado...em in Chroni...o.	Primus Epiſcopus datur Venetis ab Hadriano Papa, anno 772. Obeliatus nomine Sabellicus Ennead. 8. lib. 8.
	Anno 774. Carolus Rex Francorum ſingulos gradus ſcalarum Baſilicæ S. Petri deoſculans ad Pontificem aſcendit, qui eum in atrio ſuper gradus expectabat. Anaſt.
	Septima Synodus generalis, Nicena ſecunda.

Digitized by Google

Anni Dom.	Pontifices.	Imperat. Occident.	Imperat. Orient.	[illegible]
790			Conſtantin. Solus ann. 7	
796	Leo III. ann. 20 men. 5			
797			Irene Sola an. 5	
800		Carolus Magnus. ann. 14		S. Nicephorus Conſtantinopol.
802			Nicephorus. ann. 10	Uſuardus.
812			Michaël Curopalates. an. 2	S. Ludgerus.
814		Ludovicus Pius. ann. 27	Leo Armenius. ann. 7	Aponius
816	Stephan. V. m. 7			
817	Paſchalis ann. 7 men. 3 d. 16			S. Theodorus Studites.

Digitized by Google

...eſiarchæ.	*Varia.*
	Anno 791. menſe Decembri inaudita contigit Romæ inundatio Tyberis à Ponte Milvio uſque ad Pontem S. Petri, ut etiam ſupra muros Urbis aqua elevaretur. Anaſtaſius.
	Leo Papa tertius transfert Imperium Occidentale à Græcis ad Francos anno 800. in die natalis Domini, qui unus ab aliis dicitur 801. quia à natali Domini annos numerant.
...udius Epiſ-...s Taurinen-...ocuit non eſ-...venerandam ...ucem Domi-... nec ſepul-...a & relin-...as Sancto-...n, peregri-...ionem ad li-...na Apoſtolo-...m eſſe inuti-...n. Vide Jo-...m Aurelia-...nſem lib. 3. ...e cultu Ima-...inum.	Anno 797. Conſtantinus Imperator ab Irene matre excæcatus eſt : & Sol mirabili prodigio, per dies ſeptemdecim obſcuratus manſit.

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Imperat. Occident.*	*Imperat. Orient.*	[illegible]
821			Michaël Baldus. ann. 9	Pa... Ra... us.
824	Eugenius II. ann. 3 men. 2 dies 20			Clau... Scotus Jonas... relianen...
827	Valentinus. d. 4.			Halitga... rius Amalar...
828	Gregorius IV. an. 16.			Nithardus. Fre... culphus.
830			Theophilus. ann. 12	Hilduinus Theodulphus. *Rabanus*
841		Lotharius. ann. 15		Strabus. *S. Eulogius* Martyr.
842			Michaël cum Theodora matre ann. 25	Ha... *Angel...*mus.
844	Sergius II. ann. 3 men. 1			Christianus Drutmarus.

Digitized by Google

...iarchæ.	*Varia.*
...haël Bal... ...nperator, ...Cedreno, ...onara, ...ectionem ...um nega... ...rophetas ...at, dæmo... ...e non cre... ..., ſcorta... ...i pecca... ...on eſſe di..., Judam ...orem in... ...eatos col... ...it.	Schiſma nonum per Zinzinum Antipapam.
	Theophilus Balbi ſucceſſor perſecutionem in Catholicos continuat, ob cultum ſacrarum imaginum.
	Anno 840. pridie Aſcenſionis Domini horâ nonâ fuit eclipſis ſolis maxima, ita ut ſtellæ cernerentur, ut in veriſſima nocte. Aimoinus lib. 5. cap. 19.

Digitized by Google

Anni Dom.	Pontifi-ces.	Imperat. Occident.	Imperat. Orient.	Scripto-res.	H
847	Leo IV. ann. 8. men. 3 d. 5			Vi dus S Simeo Meta-raſtes	
855	Benedict. III. ann. 2. m. 6			Lupus Abbas.	
856		Ludovic. Junior. ann. 20		Photius.	
858	Nico-laus an. 9 m.6.d.20			Necetas David.	
867			Baſilius Macedo. ann. 20	Anast Biblio-thecarius Hincm.	
868	Hadrian. II. ann. 4. m. 17				
869					
873	Joannes VIII. an. 10			Joann Diaco-nus.	
876		Carolus Calvus. ann. 2		Aimoi-nus.	

Hæreſiar.

eſiarchæ.	*Varia.*
	Inter Leonem IV. & Benedictum III. fingitur Joannes femina
	Schiſma decimum per Anaſtaſium Antipapam.
	Anno 848. Leo IV. Urbem Leoninam condidit adverſus irruptiones Saracenorum. Ita Baſilica S. Petri, quæ extra Urbem erat, intra Urbem eſſe cœpit
	Nicolai primi tempore Tyberis ex alveo ſuo egreſſus, bis Urbem graviſſimè afflixit.
	Octava Synodus generalis Conſtantinopolitana quarta, contra Photium pro ſancto Ignatio Patriarcha Conſtantinopolitano.

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Imperat. Occident.*	*Imperat. Orient.*	[illegible]
878		Ludovic. III. an. 1		Adal[illegible] nnec[illegible]
881		Carolus Craſſ. 7		
883	Marinus ann. 1. d. 20			
884	Hadrian. III. an. 1 m. 3 d. 19			
885	Stephan. VI. an. 6			
886			Leo VI. ann. 25 men. 3	
888		Arnulphus. an. 12		Remi[illegible] Antiſto[illegible] darenſis
891	Formoſus ann. 4. men. 6			Ambroſ. Anſbertus.
895	Bonifacius VI. d. 15			
897	Stephan. VII. ann. 4			

Digitized by Google

...eſiarchæ.	*Varia.*
	His temporibus agitur alia Synodus Conſtantinopolitana pro reſtitutione Photii, in qua vix credi poteſt, quanta impudentia Photius falſaverit litteras Romani Pontificis, & Legatos ejus deceperit. Vide Concilia generalia Romæ edita, anno 1611.
	Poſt Carolum Craſſum magna eſt orta perturbatio in Imperio. Alios enim creabant Germani, alios Itali. Vide tomum decimum Annal. Cardin. Baronii.
	Imperatores Italici fuerunt Vido an. 8. Ludovicus an. 4. Lambertus an. 7. Berengarius ann. 8.
	Schiſma undecimum Sergii Antipapæ contra Formoſum.
	Formoſus Papa doctrina, & ſanctitate inſignis fuit, quicquid aliqui dicant. Id teſtatur Luitprandus, qui eo tempore vixit; & ex

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Imperat. Occident.*	*Imperat. Orient.*	*Scri-* *e.*
900		Ludovicus IV. ann. 6		Leo Sa piens I perato
901	Joannes IX. an. 4			Idiota.
905	Benedictus IV. ann. 3			*Marcus Eremita.*
906		Conrad. ann. 7		Rhegino Abbas.
907	Leo V. d. 40			*Radulph.* Flaviacenſis
908	Chriſtoph. m. 7 Sergius III. an. 2			
910	Anaſtaſius III. ann. 2 men. 2			
912	Lando. men. aliquot. Joannes X. an. 16	Henricus ann. 20	*Conſtantinus* VIII. an. 49	
928	Leo VI. men. 7			

[H]ereſiarchæ.	*Varia.*
	operibus ejus id ipſum demonſtrat Cardin. Baronius tom. 10. Annalium: quod autem in ejus memoriam peccavit ex ignorantia ſucceſſor ejus Stephanus VII. reformavit poſtea Joannes IX.
	Ordo Cluniacenſis.
	Anno 925. apud Cordubam nobiliſſimus, & formoſiſſimus puer ſanctus Pelagius, annorum tredecim, pro fide, & caſtitate fortiter pugnans crudeliſſimo ſupplicio interficitur à rege Arabum Habdarrhagman. Vide appendicem ad Eulogium.

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Imperat. Occident.*	*Imperat. Orient.*	*Scri-*
929	Stephan. VIII. ann. 2			
931	Joannes XI. an. 5			Odo Cl- niacenſ-
936	Leo VII. ann. 4	Otho an. 26. titulo Regis.		
940	Stephan. IX. an. 3 men. 4			
943	Marinus II. ann. 3 men. 3 d. 13			
946	Agapitus II. an. 10 men. 3 dies 10			Luitpr- ndus W- tichindus
956	Joannes XII. an. 9			Stephan. Eduenſis Frodoardus
961			Roman. ann. 2	Moſes Bar Ce-
962		Otho idem ut Imp. 12		

Digitized by Google

...ſiarchæ.	Varia.
	Anno 938. ſanctus Vence ſlaus Bohemiæ Princeps optimus à proprio Fratre necatus, inter SS. Martyres numeratur.
	Anno 950. Ramirus Rex Legionenſis fortiſſimus Saracenos ad internecionem delevit, prælio ingenti apud Talaveram commiſſo.
	Hoc anno Otho primus coronatur: ideo ab hoc multi numerant annos Imperii ipſius.

Digitized by Google

Anni Dom.	Pontifices.	Imperat. Occident.	Imperat. Orient.
963			Nicephorus Phocas. an. 7
964	Leo VIII ann. 1		
965	Benedict. V. ann. 1		
966	Joannes XIII. an. 6. men. 11. d. 5		
970			Jo. Zemiſcis. 6
972	Donus. ann. 11 men. 3		
973	Benedict. VI. an. 1 men. 3	Otho II. ann. 10	
975	Benedict. VII. ann. 9 dies. 10		Baſilius, & Conſtantinus. ann. 50
984	Joannes XIV. an. 1	Otho III. ann. 18	
985	Joannes XV. an. 10		

Digitized by Google

[H]æſiarchæ. | *Varia.*

Schiſma duodecimum inter Leonem, & Benedictum, & Joannem duodecimum.

Leo octavus initio non fuit legitimus Pontifex: quia creatus fuit ab Imperatore, Joanne XII. adhuc vivente. Sed mortuo Joanne, & abdicante ſe Benedicto, cœpit eſſe legitimus; ſed non diu ſupervixit.

Vide ſeculum infelix, in quo nulli Scriptores illuſtres, nulla Concilia, Pontifices parum ſolliciti de rep. Sed divina providentia fecit, ut nullæ ſurgerent hæreſes novæ.

Otho III. accuſatus, quod innocentem Comitem occidiſſet, adductus precibus uxoris, quæ ſe ab alio de pudicitia poſtulatam

Digitized by Google

Anni Dom.	Pontifices.	Imperat. Occident.	Imperat. Orient.	Scrip-t.
995	Joannes XVI. m. 4			
996	Greg. V. an. 2. m. 8			
999	Sylveſter II. an. 4 men. 6. dies 12			
1002		Henr. II. Rex, ſed nondum Imp. an. 12		
1003	Joannes XVII. m. 5 Jo. XVIII. ann. 6			
1009	Sergius IV. ann. 2. men. 8			S. Odilo Abbas
1012	Benedict. VIII. an. 12			S. Fulb. Carnot.
1014		Henric. Rex hoc anno coronatur & Imper. ann. 11		S. Burchardus Vormacienſis.

Digitized by Google

rchæ.

Varia.

dixerat : cum contra illa Comitem caſtiſſimum ſolicitaſſet : paratus erat, & ipſe occidi, niſi proceres impediviſſent, & impudicam, ac injuſtam uxorem comburi juſſiſſent. Vide Gothifredum Viterbienſem.

Schiſma XIII. per Antipapam Joannem contra Gregorium quintum.

De hoc Sylveſtro multa fabulantur aliqui. Sed verè fuit vir magnus doctus & pius, ut ex inſcriptione, ſepulchri ejus, quæ extat in Eccleſia Lateranenſi cognoſci poteſt. Sed quoniam Philoſophiæ, & Geometriæ peritus erat, indoctum vulgus exiſtimavit, necromaticum fuiſſe & cum diabolo pactum habuiſſe.

Ordo Camaldulenſium auctore S. Romualdo.

Anno 1009. Princeps Babylonis à perfidis Judæis excitatus Baſilicam Hieroſolymitanam, ubi Domini ſepulchrum conſervatur, funditus evertit. Sed paulò poſt mater Principis ejuſdem, quæ Chriſtiana erat, eandem Baſilicam majori nobilitate & ſplendore reædificandam curavit & Judæi undique pelli cœperunt. Glaber.

Digitized by Google

Anni Dom.	Pontifices.	Imperat. Occident.	Imperat. Orient.	Scri…
1024	Jo. XIX. ann. 10			Bo… Aug…
1025		Conradus II. ann. 15		
1026			Conſtantinus Solus. an. 3	
1029			Romanus an. 5	
1034	Benedict. IX. ann. 11		Michaël IV. ann. 8	
1040		Henricus III. ann. 16		Glaber Rodulphus
1042			Michaël V. ann. 1	
1043			Conſtantin. Monomachus an. 12	
1044	Gregorius VI. ann. 3			
1047	Clemens II. men. 9			

Digitized by Google

reſiarchæ.	*Varia.*
	His temporibus, quibus Pontifices Romani à pietate veterum degeneraverant, Principes ſeculi ſanctitate florebant; talis fuit Imperator Henricus cum uxore Chunegunda: Romanus Imper. Græcus, Chnutus Rex Daniæ, & Angliæ, Stephanus Rex Hungariæ cum filio ſancto Emerico. Robertus ſanctus Rex Francorum. Magnus Ferdinandus Rex Caſtellæ, & Legionis cum uxore Sanctia.
	Schiſma XIV. Sylveſtri, & Joannis Antipaparum quibus ſublatis, & Benedicto nono renuntiante creatus eſt Gregorius VI.
	Gregorius VI. depoſitus fuit tamquam ſimoniacus à Concilio quodam Sutrino, præſente Imperatore. Sed viri graviſſimi ſen-

Digitized by Google

Anni Domini	Pontifices	Imperat. Occident.	Imperat. Orient.	Scriptores
[illegible]	Damasus II. d. 23 & vacat sedes ann. 1		—	Hermannus, Contractus, Humbertus Card., Lambert. Schaphnaburg., Ingulph.
[illegible]	Leo IX. an. 5. m. [illegible] d. 8			
[illegible]	Victor II. an. 2 men. 3 dies 13		Theodor. Porphyrogenita an. 1. m. 9	Petrus Damian., Lanfrancus, Guitmundus
[illegible]	Stephanus ann. 10 men. 9	Henricus IV. ann. 50	Michael VI. ann. 1	Georgius Cedre. [illegible]
[illegible]	Nicolaus [illegible] an. 2 men. 6		Isaacius Comnenus an. 4	[illegible] Micrologus
[illegible]	[illegible]		Constantinus Ducas ann. 7	Anselm. [illegible] Anselm. Lucens.
[illegible]			Romanus Diogenes ann. 4	Jo. Curopalates, Oecumenius
[illegible]			Michael VII. ann. 6	Olympiodorus

Hæreſiarchæ.

æci cæperunt quidem tempore lai primi auctore Photio ſchiſ- facere : tamen hoc tempore tiſſimè ſe ab Eccleſia Romana ſerunt, & errores ſuos de pro- one Spiritus ſancti à ſolo Patre le ſacrificio non celebrando in no, & de primatu ſummi Pon- is, & alios defendere cœperunt. ntoninus ſummæ hiſt. p. 3. tit. 22

erengarius Archidiaconus An- avenſis, docuit in Euchariſtia i eſſe verum Chriſti corpus, & iguinem : deinde cum hunc erro- n revocaſſet, docuit cum corpo- Chriſti eſſe etiam ſubſtantiam nis, addidit parvulos non eſſe ptizandos ſed adultos tantum. taque viam aperuit hæreticis no- ſtri temporis, Zuinglianis in primo rrore, Lutheranis in ſecundo & Anabaptiſtis in tertio : tandem ta- men reſipuit, & in fide Catholica obiit. Vide Lanfrancum, & Guit- mundum contra Berengarium : & Blondum decadis 2. lib. 3.

Varia.

tiunt ; Concilium illud egiſſe, quod non poterat & Gregorium non fuiſſe ſimoniacum, ſed virum optimum. Vide Card. Baron. tom. 11.

Leo IX miraculis claruit. Leo Oſtienſis lib. 2. cap. 88.

Schiſma XV per Benedictum Antipapam.

Schiſma XVI. per Honorium Antipapam, qui Cadalöus dicebatur, contra Alexandrum, qui etiam miraculis claruit.

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Imperat. Occident.*	*Imperat. Orient.*	*Scriptores.*
1073	Gregor. VII. ann. 12. men. 1. d. 3			Marinus Scotus. Bruno. Ivo Carnotenſis. Samuel Marochianus.
1078			Nicephorus Boto. ann. 3	
1081			Alexius Connenus ann. 38	
1084		Henricus IV. hoc anno coronatur, & Imperatoris nomen aſſumit.		
1086	Victor III. an. 1			
1087	Urbanus II. ann. 11. men. 4. d. 18			
1099	Paſchalis II. ann. 18. men. 5			

Digitized by Google

eſiarchæ.	*Varia.*
	Gregorius VII. miraculis multis claruit: teſte Lamberto Schaphnaburgenſi.
	Schiſma XVII. per Guibertum qui Clemens dici voluit.
	Ordo valis umbroſæ, auctore S. Joanne Gualberto.
	Petrus igneus Cardinalis ſic nominatus, quod cum eſſet Monachus juſſu ſancti Joannis Gualberti, per ignem maximum illæſus tranſivit, ut probaret, Epiſcopum Florentinum per ſimoniam aſcendiſſe ad Epiſcopatum.
Bogomiles au-ore Baſilio ui ab Alexio Connenolmper. n theatro exuſtus fuit, doceant, non eſſe n Deo Trinitatem, Deum humana forma	Schiſma XVIII. Alberti, & Theodorici contra Paſchalem.

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Imperat. Occident.*	*Imperat. Orient.*	*Imp[...]*
1106		Henricus V. an. 20		Le[...] biens.
1118	Gelaſ. II. an. 1. d. 4			Zach[...] Chriſo[...] Sigbert.
1119	Caliſtus II. ann. 5. m. 10		Jo. Connenus. ann. 24	Gembla-cenſis. Godefri-dus Vi[...]
1125	Honor. II. ann. 5 m. 1 d. 17	Lotharius II. ann. 14		docie[...] [...] Zigabe-
1130	Innoc. II. ann. 13. m. 7			nus. Jo. Zo-naras.
1139		Conrad. III. an. 3		Rupert[...] Tuit[...] Hild[...]
1143	Cæleſtin. II. men. 5. d. 13		Manuël. Connen. ann. 38	Turo-nenſis. Algerus. S. Bern.
1144	Lucius II. men. 11. d. 14			Petrus Clunia-cenſis.
1145	Eugenius III. an. 8 m. 4. d. 13			Hugo d[...] S. Vic[...] Richa[...]
1152		Frideric. Ænobarbus. ann.		de S. V[...] ctore. Wilelm. Malmeſ-berienſis.

Hæreſiarchæ.	*Varia.*
um eſſe, Mundum à ... ibus creatum, & alia: Eutymius in Panoplia tit. 23.	Ordo Ciſterſienſis auctore S. Roberto.
	Ordo Canonicorum Regularium.
...us de Bruis, & Hen... ex monacho apoſtata, ...ant, parvulos non bapti... ..os, cruces conculcandas. ...m eſſe in Eccleſia ſacri... ..n, non eſſe invocandos ..os, nec pro mortuis oran..., & alia, S. Bernardus ... 240. & Petrus Clunia...s in epiſtola contra hanc ...ſim.	Ordo equitum S. Joannis Hieroſolymitani anno Domini 1113. ſub Paſchali.
	Concilium generale Lateranenſe primum anno 1119. ſub Caliſto II. Pontifice.
	Ordo Templariorum anno eodem 1119.
...etrus Abailardus, & Ar...dus Brixienſis, S. Bernar... tempore, docebant gradus ...e inæquales in divinis per...nis: fidem ſine ratione ad...ittendam non eſſe, & alia ... genus multa: teſtis S. Ber...rdus in epiſt. 190. reſipuit ...ſtea, & ſancte obiit, teſte ...etro Cluniacenſe lib. 5. epi...ola 3. & 20.	Ordo Præmonſtratenſium. Ordo militum Theutonicorum.
	Schiſma XIX. Petri Leonis contra Innocentium II.
	Concilium generale, Lateranenſe II. ſub Innocentio II. anno 1139.

Digitized by Google

Anni Dom.	Pontifi-ces.	Imperat. Occident.	Imperat. Orient.	Scr-
1153	Anaſtaſ. IV. ann. 1. men. 4. d. 14			Ecc. Gratianus. Petrus Lombar.
1154	Hadrian. IV. ann. 4. men. 8. d. 28			Petrus Comeſtor. Podho.
1160	Alexand. III. an. 22			Prumi. Othofri-ſingenſis.
1181	Lucius. III. ann. 4. men. 2. dies 28		Alexius Conne-nus. ann. 2	Theoria-nus. Hugo Etherian.
1183			Andronicus Con-nenus. ann. 3	Arnaldus Carnotenſis. Petrus Blecenſis
1186	Urbanus III. ann. 1. men. 10. d. 25		Iſäacius. Angelus. ann. 10	Petrus Cel. Arnulphus Lexo.
1187	Gregor. VIII. m. 2			Gulielm. Tirius. Helmo.
1188	Clemens III. ann. 3. men. 2. d. 26			Gothifredus Viterbi.

Digitized by Google

Hæreſiarchæ.	Varia.
ari, ſive Patareni hæ- loceb ant mundum fac- ſſe à dæmonibus, Sa- ta nihil valere; & alia bus vide Jo. de Tur- ata, in ſumma de Ec- ib. 4. par. 2. cap. 35.	
eſius, unde Valdenſes, pauperes de Lugduno 70. docere cæpit non eſſe ndum Pontifici Roma- oteſtatem abſolvendi à tis, & conficiendi Eu- ſtiam laicis etiam eſſe ſſam. Indulgentias nihil e; non extare purgato- . Sanctos non attendere bus noſtris. Feſta & je- a indicta non eſſe ſervan- & alia. De quibus vide ntoninum in Summa pag. rt. 11. cap. 7. & Clau- n Cuſſordium contra Val- ſes.	Hadrianus Papa quartus, natione Anglus, vir ſapiens, & pius, Hiberniam Inſulam Henrico ſecũdo Regi Anglorum conceſſit, ea conditione, ut in ea Inſula virtutes plantaret, & vitia eradicaret: ut à ſingulisdomibus quotannis denarium S. Petro pendi curaret: ut jura Eccleſiaſtica illibata ſervaret. Extat diploma tom. 12. Annal. Cardinalis Baronii.
	Schiſma XX. Victoris, Calliſti, & Paſchalis contra Alexandrum.
	Concilium generale Lateranenſe tertium, ſub Alexandro III. anno 1180.

Digitized by Google

Anni Dom.	Pontifices.	Imperat. Occident.	Imperat. Orient.	Scripto-res.
1191	Cęleſtin. III. an. 6 m. 9. d. 11	Henricus VI. ann. 8		Gu… Ni… genſi… Rog…
1195			Alexius Angelus. ann. 6	Hove… Theod… Balſa…
1198	Innoc. III. ann. 18. men. 6. dies 9.			Joachim Abbas. Innoc. Guither… Helinandus Nicetas.
1200		Philipp. ann. 9	Balduin. belg. an. 9	
1209		Otho IV. ann. 4	Henric. ann. 7	Ch… he… Au…
1212		Frideric. II. an. 33		du… Co… Abbas
1216	Honorius III. ann. 10. men. 8		Petrus m. aliquot. Robertus ann. 11	Urſperg. S. Antonius de Padua.
1227	Gregor. IX. ann. 14. men. 5		Balduin. II. ultimus Latin. 34	Raym… de p… fort… Guli…
1241	Cęleſtin. IV. d. 17 vacat ſedes an. 2			Anti… Gulie… Pariſi…

Digitized by Google

ſiarchæ.

Joannis hoc
docuit Chriſto
rforatum ad-
nti : animam
m non eſſe for-
rporis : Eccle-
iverſalem eſſe
m de Apoca-
r Papam eſſe
n Antichri-
Guido Carme-
& Bernardus
enburgh in Ca-
hæreſum.

aricus Doctor
ſis docuit le-
ei Patris du-
ſque ad Ad-
Chriſti : le-
riſti uſque ad
ricum : legem
us ſancti uſque
em mundi. Do-
ulta alia perni-
ma. Vide Jo. de
cremata lib. 4.
na, part. 2. cap.
Vincentium in
lo hiſtoriale lib.
ap. 197.

lbigenſes tempore
entii III. & for-
ntea, exerti ſunt
non ſolum concio-
, ſed etiam armis
ſiam diu vexave-
Errores eorum
ſet S. Antoninus.

Varia.

Ordo Carmelitarum confirmatur ab Alexandro III. anno 1180. Item ab Innocentio III. anno 1199. Item ab Honorio III. anno 1216. mitigatur ab Innocentio IV. anno 1248.

Ordo Cruciferorum dicitur confirmatus à Celeſtino III. an. 1197

Ordo Minorum confirmatur ab Innocentio III. & poſtea ab Honorio III.

Concilium generale, Lateranenſe quartum, ſub Innocentio III. anno 1215.

Ordo redemptionis captivorum confirmatur ab Innocentio III.

Ordo Prædicatorum confirmatur ab Honorio III.

Ordo Sanctimonialium ſanctæ Claræ, quæ ſequuntur regulam fratrum Minorum confirmatur.

Ordo Eremitarum ſancti Auguſtini ab Innocentio IV. hoc nomen accipit, cum antea Guillemitæ dicerentur.

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifi-ces.*	*Imperat. Occident.*	*Imperat. Orient.*	Scri- es.
1243	Innoc. IV. ann. 11. men. 5. dies 14			Jacob. Vitri Edmun Cantua
1245		Impe-rium va-cat an.28		Innocen-tius. Alexand. de Hales.
1254	Alexand. IV. ann. 6. men. 5. d. 5			Hugo de S. Caro. *Humber-tus.*
1261	Urbanus IV. ann. 3. men. 1. d. 4		Michaël Paleolo-gus. ann. 33	Mattheus Pariſienſ. Martin. Polonus. Vincent. Bellovac.
1265	Clemens IV. an. 3 m. 9. d. 25. vacat Sedes an. 2. men. 9			*Guido* Papa. Robertus *Sorbona.* Albertus Magnus.
1271	Gregor. X. ann. 4. men. 4. d. 10			S. Tho-mas. S. Bon ventu
1273		Rodolph. ann. 20		Henric. Stero. Vldalric.
1274				Argent

Hart-

Hæreſiarchæ.

mma Theologica. tit. 11. *cap.* 7. *quod icet ponerent duo ipia coæterna, n bonum alterum m, more Mani-rum, & alia id ge-Vide S. Antoninum emma hiſtoriali* 3. *tit* 19. *cap.* 1.

lielmus de S. Amo-Doctor Pariſienſis ore Alexandri pa-V. odio religioſorum dicantium, docuit itum eſſe omnia re-uere, niſi quis co-er. Quod idem De-rius Longobardus uit, & addidit, eſſe licitum inſti-e vel ingredi ordi-z religioſum, qui habeat poſſeſſiones em in communi. Scripſerunt contra c hæreſim S. Thom. puſculo contra im-gnantes Religionem, S. Bonaventura in ſculis variis.

Varia.

Ordo Sylveſtrinorum confirmatur ab Innoc. IV. anno 1248.

Concilium generale Lugdunenſe primum, ſub Innocentio IV. in quo deponitur Fridericus Imperator, & decernitur expeditio pro terra ſancta recuperanda.

Ordo Eremitarum S. Auguſtini ab Alexandro IV. reducitur ad unum, & eundem habitum, qui hodie eſt in uſu.

Albigenſium ad centum millia vincuntur, divino miraculo, ab octo millibus Catholicorum, Duce Simone, Comite Montis fortis. Æmilius lib. 6. hiſt. Francorum.

Concilium generale Lugdunenſe ſecundum, ſub Gregorio X. pro unione Græcorum cum Latinis.

Digitized by Google

Anni Dom.	Pontifices.	Imperat. Occident.	Imperat. Orient.	Imp. Tur.
1276	Innoc. V Ord. Prędic. m. 5 Hadrian. V. d. 19. Joannes XX. m. 8. d. 8.			
1277	Nicol. III. an. 2 m. 8. d. 29			
1281	Martin. II. dictus IV. ann. 4. men. 1			
1285	Honor. IV. an. 2 dies 14			
1288	Nicol. IV. Ord. Min. an. 4. men. 1 dies 2			
1294	Cęleſt. V m. 5. d. 17. Bonifac. VIII. an. 8. m. 9. d. 18	Aſtaulphus ann. 6	Andronicus. ann. 40	

Digitized by Google

…or.	*Hæreſiarchæ.*	*Varia.*
s de at. rtus aſſia	*Fraticelli auctore quodam Hermanno cum Dulcitio Novarienſi, hæreſim ſuam inchoarunt, docentes auctoritatem Rom. Eccleſiæ ceſſaſſe propter malitiam Prælatorum: ſe ſolos eſſe veram Eccleſiam, & perfectos ut erant Apoſtoli: ſe nulli debere obedire, & quod ſecta ipſorum ſit immediatè à Chriſto: quod omnes Pontifices à tempore ſancti Sylveſtri fuerint prævaricatores, excepto Cæleſtino V. Hæc & ſimilia damnavit Bonifacius VIII. vide Nauclerum generat.* 44. *& Joannem de Turrecremata lib.* 4. *Summæ par.* 2. *cap.* 37.	Mirum, cur iſte Joannes Papa dici voluerit XXI. cum nullus præceſſerit XX.
lo aid. ielm. ant. idius man. rm. llius. hard. media a. aric. San- o. inus ugel- nus. . Pari- enſis. . Sco- is.		Cæleſtinus Papa, raro exemplo, dimiſſa ſponte ſumma dignitate, ad monaſterium rediit.
		Ordo Cæleſtinorum.

Digitized by Google

Anni Dom.	Pontifices.	Imperat. Occident.	Imperat. Orient.	Reg. Tur. cum.
1299		Albertus ann. 10		
1300				Othom. ann. 18
1303	Benedict. X. dictus XI. Ord. Prædic. m. 8. d. 6 vacat Sedes m. 11			
1305	Clemens V. ann. 8 men. 10. d. 16. vacat Sedes ann. 2			
1309		Henricus VII. an. 5		
1311				
1315		Ludovicus IV. ann. 33		
1316	Joannes XXI. dictus XXII. an. 18. m. 3. dies 18			

Digitized by Google

...tor.	*Hæreſiarchæ.*	*Varia.*
uſti- de ona. laam. ra- ſis. eph, liſtus rard. rus reolus ton. dreas. lagius. lvarus. rand. erveus. anciſc. aironis ulielm.)kan. Monald. Nicolaus e Lyra. Niceph. Gregoras Petrus de Palude. Jo. Vil- anus.	*Begardi, & Beghinæ, auctore Bogonato (erant autem Begardi, Monachi, & Beginæ, Moniales ſed abſque votis) docebant, hominem poſſe in hac vita fieri inpeccabilem: & non teneri amplius ad jejunia, vel orationem: & in gratia creſcere non poſſe, & alia id genus. Vide Alvarum de planctu Eccleſiæ lib. 2. cap. 52. & Jo. de Turrecremata lib. 4. parte 2. cap. 36.* *Lollardus Gualterus docuit Luciferum injuſtè à Deo damnatum, ut teſtatur Trithemius in Chronico anni* 1315. *ubi alios etiam errores.*	Ordo Servorum B. Mariæ. Hoc anno incipit Jubilæum, centeſimo quoquo anno celebrandum. Hic Pontifex tranſtulit ſedem Apoſtolicam in Galliam, ubi manſit annis circiter ſeptuaginta. Concilium generale Viennenſe, ſub Clemente V. in quo deletus fuit Ordo Templariorum. Anno 1327. opera Ludovici Imperat. ſchiſma 22. factum eſt Nicolaï Antipapæ contra Joannem.

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifi-ces.*	*Imperat. Occident.*	*Imperat. Orient.*	[illegible]
1328				Orca-nes an.
1334	Benedict. XI. dic-tus XII. an. 7. m. 4		Andro-nicus Junior ann. 14	
1342	Clemens VI. ann. 10. m. 7			
1348		Carolus IV. ann. 32	Calo Joannes ann. 30	
1350				Sulaim. & mox Amura-thes an. [illegible]
1352	Innoc. VI. ann. 9. men. 8 d. 26			
1362	Urbanus V. ann. 8 men. 2 d. 23			
1371	Grego. XI. an. 7 m. 6. d. 5			

Digitized by Google

...tor.	*Hæreſiarchæ.*	*Varia.*
ıs . ido mel. ſa- m ldam dul- :. ol-	*Marſilius de Padua, & Jo. de Janduno multos errores docuerunt, quos damnavit Joannes XXII. in Extravaganti, quæ incipit, Licet juxta doctrinam, ſumma errorum eſt, quod ſanctus Petrus non fuerit caput Eccleſiæ, & quod Chriſtus ſolverit dydrachma neceſſitate coactus, non ex condeſcenſione.*	Ordo Equitum Chriſti in Luſitania incipit.
An- ıs thó- ıætis ınus. Cal- inus.		Anno 1350. Clemens Papa revocat Jubilæum ad annum quinquageſimum.
de Ba- one. lberic. mon Caffia enricus ıſo. obertus lkot. regor. Ari- ino.	*Flagellantes orti quidem ſunt in Italia, ſed in Germania maximè propagati. Docebant non poſſe ſalvari eos qui non ſe baptizarent in proprio ſanguine, flagellantes ſe nodoſis funibus: ſacramenta & cætera opera bona contemnebant.*	Ordo Jeſuatorum auctore B. Joanne Columbino Senenſe. Gregorius Papa reducit ſedem ad Urbem.

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Imperat. Occident.*	*Imperat. Orient.*
1191	Cęleſtin. III. an. 6 m. 9. d. 11	Henricus VI. ann. 8	
1195			Alexius Angelus. ann. 6
1198	Innoc. III. ann. 18. men. 6. dies 9.		
1200		Philipp. ann. 9	Balduin. belg. an. 9
1209		Otho IV. ann. 4	Henric. ann. 7
1212		Frideric. II. an. 33	
1216	Honorius III. ann. 10. men. 8		Petrus m. aliquot. Robertus ann. 11
1227	Gregor. IX. ann. 14. men. 5		Balduin. II. ultimus *La*tin. 34
1241	Cęleſtin. IV. d. 17 vacat ſedes an. 2		

Digitized by Google

...ſiarchæ.	Varia.
...Joannis hoc docuit Chriſto ...feratum ad... : animam ... non eſſe for... ...poris : Eccle... ...verſalem eſſe ... de Apoca... ... Papam eſſe ... Antichri... ...uſdo Carme... &. Bernardus ...nburgh in Ca... ...areſum.	Ordo Carmelitarum confirmatur ab Alexandro III. anno 1180. Item ab Innocentio III. anno 1199. Item ab Honorio III. anno 1216. mitigatur ab Innocentio IV. anno 1248.
	Ordo Cruciferorum dicitur confirmatus à Celeſtino III. an. 1197
...tricus Doctor ...ſis docuit le... ...i Patris du... ...que ad Ad... Chriſti : le... ...riſti uſque ad ...icum : legem ...s ſancti uſque ...m mundi. De... ...ulta alia perni... ...na. Vide Jo. de ...ata lib. 4. ...e, part. 2. cap. Vincentium in ...o hiſtoriale lib. ...p. 197.	Ordo Minorum confirmatur ab Innocentio III. & poſtea ab Honorio III.
	Concilium generale, Lateranenſe quartum, ſub Innocentio III. anno 1215.
	Ordo redemptionis captivorum confirmatur ab Innocentio III.
	Ordo Prædicatorum confirmatur ab Honorio III.
...bigenſes tempore ...ntii III. & for... ...tea, exorti ſunt ...n ſolum concio... ..., ſed etiam armis ...iam diu vexave... . Errores eorum ...at S. Antoninus	Ordo Sanctimonialium ſanctæ Claræ, quæ ſequuntur regulam fratrum Minorum confirmatur.
	Ordo Eremitarum ſancti Auguſtini ab Innocentio IV. hoc nomen accipit, cum antea Guillemitæ dicerentur.

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifi-ces.*	*Imperat. Occident.*	*Imperat. Orient.*	*Scripto-res.*
1243	Innoc. IV. ann. 11. men. 5. dies 14			Jacob. V. Vitrian. Edmund. Cantuar.
1245		Imperium vacat an. 28		Jnnocentius. Alexand. de Hales.
1254	Alexand. IV. ann. 6. men. 5. d. 5			Hugo de S. Caro. Humbertus.
1261	Urbanus IV. ann. 3. men. 1. d. 4		Michaël Paleologus. ann. 33	Matthæus Pariſienſ. Martin. Polonus. Vincent.
1265	Clemens IV. an. 3 m. 9. d. 25. vacat Sedes an. 2. men. 9			Bellovac. Guido Papa. Robertus Sorbona. Albertus Magnus.
1271	Gregor. X. ann. 4. men. 4. d. 10			S. Thomas. S. Bonaventura.
1273		Rodolph. ann. 20		Henric. Stero.
1274				Vldalric. Argentin.

[H]æreſiarchæ.	*Varia.*
[Su]mma Theologica. tit. 11. cap. 7. quod [l]icet ponerent duo [pr]incipia coæterna, [u]n bonum alterum [malu]m, more Mani[chæo]rum, & alia id ge[nus]. Vide S. Antoninum [in S]umma hiſtoriali 3. tit 19. cap. 1.	Ordo Sylveſtrinorum confirmatur ab Innoc. IV. anno 1248.
	Concilium generale Lugdunenſe primum, ſub Innocentio IV. in quo deponitur Fridericus Imperator, & decernitur expeditio pro terra ſancta recuperanda.
[Gu]lielmus de S. Amo[re] Doctor Pariſienſis [tem]pore Alexandri pa[pæ I]V. odio religioſorum [men]dicantium, docuit [ne]itum eſſe omnia re[lin]quere, niſi quis co[gat]ur. Quod idem De[ſide]rius Longobardus [doc]uit, & addidit, [non] eſſe licitum inſti[tue]re vel ingredi ordi[ne]m religioſum, qui [nor]i habeat poſſeſſiones [etiam] tem in communi. Scripſerunt contra [ha]nc hæreſim S. Thom. [in] opuſculo contra im[pu]gnantes Religionem, [&] S. Bonaventura in [op]uſculis variis.	Ordo Eremitarum S. Auguſtini ab Alexandro IV. reducitur ad unum, & eundem habitum, qui hodie eſt in uſu.
	Albigenſium ad centum millia vincuntur, divino miraculo, ab octo millibus Catholicorum, Duce Simone, Comite Montis fortis. Æmilius lib. 6. hiſt. Francorum.
	Concilium generale Lugdunenſe ſecundum, ſub Gregorio X. pro unione Græcorum cum Latinis.

Rr

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Imperat. Occident.*	*Imperat. Orient.*	Imp. Tur.
1276	Innoc. V Ord. Prędic. m. 5 Hadrian. V. d. 19. Joannes XX. m. 8. d. 8.			
1277	Nicol. III. an. 2 m. 8. d. 29			
1281	Martin. II. dictus IV. ann. 4. men. 1			
1285	Honor. IV. an. 2 dies 14			
1288	Nicol. IV. Ord. Min. an. 4. men. 1 dies 2			
1294	Cęleſt. V m. 5. d. 17. Boniſac. VIII. an. 8. m. 9. d. 18	Aſtaulphus ann. 6	Andronicus. ann. 40	

Digitized by Google

...tor.	Hæreſiarchæ.	Varia.
...s de ...nt. ...ertus ...uſſia	*Fraticelli auctore quodam Hermanno cum Dulcitio Novarienſi, hæreſim ſuam inchoarunt, docentes auctoritatem Rom. Eccleſiæ ceſſaſſe propter malitiam Prælatorum: ſe ſolos eſſe veram Eccleſiam, & perfectos ut erant Apoſtoli: ſe nulli debere obedire, & quod ſecta ipſorum ſit immediatè à Chriſto: quod omnes Pontifices à tempore ſancti Sylveſtri fuerint prævaricatores, excepto Cæleſtino V. Hæc & ſimilia damnavit Bonifacius VIII. vide Nauclerum generat. 44. & Joannem de Turrecremata lib. 4. Summæ par. 2. cap. 37.*	Mirum, cur iſte Joannes Papa dici voluerit XXI. cum nullus præceſſerit. XX.
...do ...hid. ...ielm. ...ant. ...idius ...man. ...ym. ...llius. ...chard. ...media ...la. ...enric. ...Gan...avo. ...inus ...ugelnus. ...o. Pariſienſis. ...o. Scotus.		Cæleſtinus Papa, raro exemplo, dimiſſa ſponte ſumma dignitate, ad monaſterium rediit.
		Ordo Cæleſtinorum.

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Imperat. Occident.*	*Imperat. Orient.*	*Reg. Im.* [illegible]
1299		Albertus ann. 10		
1300				Othom. ann. 28
1303	Benedict. X. dictus XI. Ord. Prædic. m. 8. d. 6 vacat Sedes m. 11			
1305	Clemens V. ann. 8 men. 10. d. 16. vacat Sedes ann. 2			
1309		Henricus VII. an. 5		
1311				
1315		Ludovicus IV. ann. 33		
1316	Joannes XXI. dictus XXII. an. 18. m. 3. dies 18			

Digitized by Google

...or.	*Hæreſiarchæ.*	*Varia.*
...ſti- ...le ...ona. ...aam. ...ra- ...ſis. ...eph. ...liſtus ...rard. ...rus ...reolus ...ton. ...dreas. ...lagius. ...lvarus. ...rand. ...rveus. ...anciſc. ...laironis ...ulielm. ...kan. ...Monald. ...Nicolaus ...e Lyra. ...Niceph. ...Gregoras ...Petrus de Palude. Jo. Villanus.	*Begardi*, & *Beghinæ, auctore Bogonato (erant autem Begardi, Monachi, & Beginæ, Moniales ſed abſque votis) docebant, hominem poſſe in hac vita fieri inpeccabilem: & non teneri amplius ad jejunia, vel orationem: & in gratia creſcere non poſſe, & alia id genus. Vide Alvarum de planctu Eccleſiæ lib.* 2. *cap.* 52. & *Jo. de Turrecremata lib.* 4. *parte* 2. *cap.* 36. *Lollardus Gualterus docuit Luciferum injuſtè à Deo damnatum, ut teſtatur Trithemius in Chronico anni* 1315. *ubi alios etiam errores.*	Ordo Servorum B. Mariæ. Hoc anno incipit Jubilæum, centeſimo quoquo anno celebrandum. Hic Pontifex tranſtulit ſedem Apoſtolicam in Galliam, ubi manſit annis circiter ſeptuaginta. Concilium generale Viennenſe, ſub Clemente V. in quo deletus fuit Ordo Templariorum. Anno 1327. opera Ludovici Imperat. ſchiſma 22. factum eſt Nicolaï Antipapæ contra Joannem.

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Imperat. Occident.*	*Imperat. Orient.*	*Reges Tur.*
1328				Orn- nesan
1334	Benedict. XI. dictus XII. an.7.m.4		Andronicus Junior ann. 14	
1342	Clemens VI. ann. 10. m. 7			
1348		Carolus IV. ann. 32	Calo Joannes ann. 30	
1350				Sulaim. & mox Amu- thes an. 8
1352	Innoc. VI. ann. 9. men. 8 d. 26			
1362	Urbanus V. ann. 8 men. 2 d. 23			
1371	Grego. XI. an. 7 m. 6. d. 5			

Digitized by Google

…tor.	*Hæreſiarchæ.*	*Varia.*
ıs . ido nel. ſa- m ldam ıdul- s. ol- . An- ás tho- næus anus.	*Marſilius de Padua, & Jo. de Janduno multos errores docuerunt, quos damnavit Joannes XXII. in Extravaganti, quæ incipit, Licet juxta doctrinam, ſumma errorum eſt, quod ſanctus Petrus non fuerit caput Eccleſiæ, & quod Chriſtus ſolverit dydrachma neceſſitate coactus, non ex condeſcenſione.*	Ordo Equitum Chriſti in Luſitania incipit. Anno 1350. Clemens Papa revocat Jubilæum ad annum quinquageſimum.
. Cal- rinus. .de Ba- one. lberic. mon Caſſia enricus ıſo. obertus lkot. regor. e Ari- nino.	*Flagellantes orti quidem ſunt in Italia, ſed in Germania maximè propagati. Docebant non poſſe ſalvari eos qui non ſe baptizarent in proprio ſanguine, flagellantes ſe nodoſis funibus: ſacramenta & cætera opera bona contemnebant.*	Ordo Jeſuatorum auctore B. Joanne Columbino Senenſe. Gregorius Papa reducit ſedem ad Urbem.

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifi-tes.*	*Imperat. Occident.*	*Imperat. Orient.*	*Imp. Turc.*
1373				Bajazet ann. 15
1378	Urbanus VI. an. 11 m. 6. d. 5		Manuël. ann. 2	
1380		Vence-ſlaus. ann. 32	Andro-nicus III. ann. 39	
1389	Bonifac. IX. ann. 14. m. 11			
1398				Joſuë. ann. 4
1402		Robertus ann. 10		Mulſ-man. ann. 1
1404	Innoc. VII. ann. 2. d. 21			Moſes. ann. 2
1406	Gregor. XII. ann. 8. m. 7. dies 5.			Mao-meth. ann. 13
1409	Alexand. V. m. 10. vivente Grego-rio XII.			

Thomas

Digitized by Google

or.

nas
Ar-
na.
c.
rcha
a-
us.
ɔlaus
aſila.
ɔlaus
ram.
Tau-
s.
ionſ.
gas.
nuël
eca.
Ruſ-
chius.
nr. de
ſſia.
rus de
charà-
.
guſti-
s de
trio.
. Ca-
eolus.
Vin-
ntius.

Hæreſiarchæ.

Purgatorium in alia vita eſſe negabant. Denique plurimis erroribus laborabant. Vide Bernardum Lutzenburgenſem in Cathalogo hæreſum, & Nicolaum Sanderum de viſibili Monarchia Eccleſiæ.

Joannes Wiclephus Anglus anno 1372. *hæreſim pernicioſiſſimam docere cœpit : de qua vide Concilium Conſtantienſe ſeſſ.* 8. *& Joannem Cochæum in hiſtoria Huſſitarum lib.* 3.

Joannes Hus Bohemus ex libris Wiclephi hæreſes hauſit & propagavit in Bohemia. Errores ejus referuntur, & damnantur in Conſtantienſi ſeſſ. 15. *Vide de hac hæreſi, quæ adhuc viget, hi-*

Varia.

Ordo Montis Oliveti.

Schiſma 23. omnium graviſſimum, & longiſſimum Clementis Antipapę contra Urbanum VI. Nam Clementi ſucceſſit in ſchiſmate Benedictus XIII. cui ſchiſmati volens Concilium Piſanum remedium adhibêre, illud auxit, creato Alexandro V. inde enim tres Pontifices ſimul ſedebant : Gregorius XII. Benedictus XIII. & Alexander V. & paulo poſt Joannes XXIII.

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Imperat. Occident.*	*Imperat. Orient.*	*Reges Turc.*
1410	Jo. XXII. dictus XXIII. an. 5. d. 15. vivente Greg. XII			
1412		Sigiſmundus. ann. 27		
1417	Martin. III. dict. V. an. 13 men. 3 d. 10			
1419			Jo. Paleologus ann. 28	Amurat. Junior. ann. 13
1431	Eugenius IV. ann. 15. m. 11 d. 21			
1440		Albertus Junior. ann. 2		
1441		Frederic. III. an. 54		
1447	Nicolaus V. ann. 8. d. 19		Conſtantin. XI. ann. 6	Muſtapha ann. 3

...or.	*Hæreſiarchæ.*	*Varia.*
Za- la. is ab .co. erſ. mas denſ. : de na. n. de ola. n. de ania. n. de guſa. nric. lteiſ. Berna- t. Se- nſis. an. de piſtr. an. de lemar. lphonſ. onſtat. lavius. londus. icolaus bbas.	*ſtoriam Jo. Cochlæi, & Æneam Sylvium in lib. de origine Bohemorum cap. 35.*	Ordo S. Hieronymi Ordo Scopetinorum Ordo ſancti Gregorii de Alga.
	Huſſitæ dividuntur in varias Sectas. Alii enim dicuntur, Orebitæ Alii Thaboritæ, Alii Orphani, Alii Adamitæ, ſive Pichardi, auctore quodam Gallo, qui dicebatur Pichardus, & Bohemos multos ſeduxit, dicens ſe eſſe filium Dei & vocari Adamum. Vide Æneam Sylvium de origene Bohemorum, cap. 40. 41. 43. & 47.	Concilium generale Conſtantienſe, pro ſchiſmate tollendo, in quo Gregorius XII abdicavit ſponte: idem paulo poſt fecit Joannes XXIII. Benedictus fuit depoſitus, ſed noluit dimittere prætenſam dignitatem.
		Schiſma 25. Clementis Antipapæ contra Martinum V. mortuo Benedicto XIII. anno 1424.
		Schiſma 26. Felicis Antipapæ contra Eugenium IV. an. 1439.

Digitized by Google

Anni Dom.	Pontifices.	Imperat. Occident.	Reges Turcarum
1452			Maumethus [illegible] Turcarum [illegible] Imperio Orient[illegible] annos 28
1455	Calliſtus III. ann. 3. m. 4		
1458	Pius II. an. 5. m. 11. d. 27		
1464	Paulus II. ann. 6. m. 10 dies. 26		
1471	Sixtus IV. ann. 10. d. 4		
1480.			Bajazethes. ann. 31
1484	Innoc. VIII. an. 7. m. 10 dies 27		
1492	Alexand. VI. ann. 11. m. 8		
1494		Maximil. ann. 26	

Digitized by Google

...or.	*Hæreſiarchæ.*	*Varia.*
:- nus. nto- Flo- nus. :as .us. i. de rec. arion lreas oatius orgius iolar. onic. Baſ- us. Laur. tinian. ephus ethon. egor. otoſin- llus. icolaus : Cuſa. on.. Cart. homas de empis. enr. Harph. lexand. de mmola. apt. Plat. mb, Cam. abriel iel.	*Hermanus Riſſuich natione Batavus, tempore Alexandri VI. docuit, animam mori cum corpore: nullum eſſe Infernum: Chriſtum fuiſſe ſtultum: fidem noſtram eſſe fabuloſam: Evangelium falſum. Bernard. Lutzemburgenſis in Cathalogo hæreticorum.* *Hic Hermannus videtur fuiſſe omnium hæreticorum perditiſſimus & ſtultiſſimus, quippe, qui cum doceret animam mori cum corpore; tamen maluit vivus exuri, quam ſuam hæreſim revocare.* *Martinus Lutherus Germanus hæreſiarcha*	Concilium generale Florentinnm, ſub Eugenio IV. pro unione Græcorum cum Latinis. Conſtantinopolis capitur à Turcis anno 1452. In ipſis feriis Pentecoſtes; ſic Deo ulciſcente perfidiam Græcorum circa proceſſionem Spiritus ſancti à Patre, & Filio. Ordo Minorum auctore S. Franciſco de Paula. Sixtus IV. revocat Jubilæum ad annum 25.

Anni Dom.	Pontifi- ces.	Imperat. Occident.	Tyran. Orient.	Scrip- res.
1503	Pius III. dies 26			Marſilius Ingen. Joan. Fr. Jacobus de
1503	Julius II. ann. 9 men. 3			Valentia Marſilius Ficinus Cyp. Benet.
1512			Selimus. ann. 8	Robertus Gaguinus M. Ant. Sabellicus
1513	Leo X. an. 8. m. 8. d. 20			Jacobus Philippus Bergomas. Jo. Naucler
1520		Carolus V. an. 38	Soliman. ann. 46	Albertus Krantzius. Felin. Sandeus. Jacob
1522	Hadrian. VI. ann. 1. m. 8. d. 6.			Wimphel Ant. Bon. Hect. Bo. Theo. Ci. Jac. Alm. Franciſcus
1523	Clemens VII. ann. 10. men. 10			Ferrarienſis. Jo. Franciſcus Picus. Ja. Tabienſ. Jo. Major. Hadrian. VI.
1534	Paulus III. ann. 15. d. 25			Sylveſter Prieras. Jo. Roffen Thomas Morus.
				Jo. Eckius
1541				Jo. Faber Joann. Cochlæus. Jacobus Latomus.

Digitized by Google

...ereſiarchæ.

...hæreſiarcharum anno 1517. perturbare cœpit ..., & perturbavit uſque ...n 1546. in quo miſerè ...ocuit errores plurimos. ...cipui ſunt, hominem ... juſtificari : liberum ...m periiſſe per peccatum ...eſſe Antichriſtum: in Eu...a remanere ſubſtantiam ...um corpore Chriſti. In...ias nihil valere : non ...urgatorium : per Sacra... non dari gratiam : pec...um remittuntur non de... ſed non imputari & alia ...us multa. Vide Joan...ochlæum in libro de actis, ...riptis Martini Lutheri.

...ndreas Caroloſtadius, qui ...us ex diſcipulis Lutheri ...m publicè duxit, cum Sacerdos, & cum eo Hul...s Zuinglius, & Joannes ...olampadius ſacramentariam ...ſim inchoarunt anno 1526. ...ntes, in Euchariſtia non corpus Chriſti, niſi in ſig... & addiderunt, Imagines ...iſti, & Sanctorum eſſe con...endas. Vide Jo. Cochlæum libro de actis Lutheri an. 1526.

Balthaſſar Pacimontanus, & ...ernardus Rothmannus ſectam Anabaptiſtarum inſtituerunt an. ...527. qua etiam proles Luthe...aniſmi eſt, & in varias ſectas ...iviſa. Docent hi non eſſe parvulos baptizandos, ſi baptizati fuerunt, iterum eſſe baptizan-

Varia.

Concilium generale Lateranenſe quintum inchoatur ſub Julio anno 1511. & abſolvitur ſub Leone anno 1518.

Equitibus Rhodienſibus fortiſſimè reſiſtentibus, Rhodus Inſula capitur, non ſine magna Clade Turcarum.

Ordo Clericorum Regularium confirmatur à Clemente VII. anno 1524.

Ordo Capucinorum ab eodem 1530.

Ordo Clericorum ſancti Pauli, ab eodem ann. 1533.

Henricus VIII. Rex Angliæ anno 1535. ab Eccleſia Catholica deficiens caput Eccleſiæ Anglicanæ di-

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Imperat. Occident.*	*Imperat. Orient.*	*Scriptores*
1545				Jo Dri[illegible] Franciſc. Victoria. Ambroſius Catharinus Dominicus à Soto. Martinus Navarrus.
1550	Julius III an. 5. m. 1. dies 16			
1555	Marcell. II. d. 22. Paulus IV. an. 5 men. 2. dies 27			
1558		Ferdinandus. ann. 6		
1560	Pius IV an. 5. m. 2. dies 15			
1563				
1564.	Maximil. Junior ann. 12			

Hæreſiar.

Digitized by Google

-eſiarchæ.

Varia.

› adulti erunt. Alios
rrores docent, de qui-
[o. Cochlæum de actis
nn. 1527. & Card.
ib. 1. de hæreſi noſtri

ıs Melanchton Lutheri
Confeſſionem Auguſta-
-poſuit an. 1530. unde
niſtæ, & molles Lu-
dicti ſunt, qui eam ſe-
. Multos habent errores,
d partes pœnitentiæ ſint
itum, contritio, & fides,
terrores conſcientiæ & fi-
uâ credimus per Chriſtum
emiſſa eſſe peccata. Vide
-um in lib. de act. Lutheri.

-es Calvinus Noviodunen-
nglii diſcipulus, contempto
ro propriam familiam in-
ann. 1538. docuit filios
atorum naſci ſanctos: gra-
ſemel habitam non poſſe
:i, & omnes veros fideles eſſe
eſtinatos: hæc, & his ſimi-
-abentur in libris quatuor
tutionis. Obiit ann. 1567.
bo pediculari, teſte Surio in
ria ad hunc annum: & blaſ-
mans, ac deſperans, teſte Hie-
-ymo Balſeco in ejus vita.

Michaël Servetus Hiſpanus
m eſſet annorum 25. ſummum
orbis prophetam eſſe jactabat:
-ripſit autem libros ſeptem de
-roribus Trinitatis, in quibus
-ocuit, nullam eſſe in Deo rea-
em generationem: non eſſe in
Deo perſonalem diſtinctionem:

ci voluit: & repugnantes Joannem Roffenſem, & Thomam Morum cum aliis multis occidit.

Anno 1540. Ordo Societatis Jeſu auctore B. Ignatio Loyola, confirmatur à Paulo III.

Concilium Tridentinum generale inchoatur anno 1545.

Regnum Angliæ ſub Julio Pontifice, & Maria Regina Angliæ, ad Eccleſię unitatem redit: ſed poſt paucos annos ſub Eliſabetha Regina hæretica iterum ad ſchiſma, & hæreſim revertitur.

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Imperatores Occident.*	[illegible]
1566	Pius V. Ord. Prædic. ann. 6. menſ. 3. d. 24		Selimus [illegible] nior. an.
1571			
1572	Gregorius XIII. ann. 12. men. 10. dies 27.		
1574			Amurat. III. ann. [illegible]
1577		Rodulphus II. ann. 35	
1585	Sixtus V. Ord. Min. ann. 5. m. 4.		
1590	Urbanus VII. dies 12.		
1590	Gregorius XIV. men. 10. dies 10.		
1591	Innocentius IX. menſ. 2		

Digitized by Google

…reſiarchæ.	*Varia.*
…homines baptizari, …o. tandem ann. 1555. …vino Geneva igni tra… Vide Io. Cochlæum de …beri ad ann. 1532. & …hiſtoria ejuſdem anni.	
Georgius Delphis in …iatus, prædicavit ſe eſſe …Prophetarum, & Fi… …ei Chriſto Ieſu majorem, …tertio poſt mortem re… …rum, & Regnum Iſrael …rum. Sed jam anni cir… …agința ab ejus obitu …runt, & nondum ſurre… …que reſurget, niſi in die …no cum aliis impoſtoribus …æternis ignibus crucian… Vide totam hiſtoriam apud …in hiſtoria anni 1555.	Calviniſtæ ſub nomine Hugonóttorum Regnum Galliæ infeſtare incipiunt anno Domini 1560.
…ar Suvenckfeldius, unus ex …ſioniſtis propria dogmata …énit, Humanam Chriſti na… …n poſt aſcenſionem in divi… eſſe mutatam: & ſolo …tu contentos nos eſſe debere, …le verbum, tamquam occi… …em litteram eſſe rejiciendum. …e Fridericum Staphilum in …de concordia Lutheranorum.	Concilium Tridentinum generale concluditur ſub Pio IV, anno 1563. Melita inſula ſumma vi à Turcis oppugnatur, ſed majore virtute à Chriſtianis defenditur.
Andreas Oſiander, unus ex …feſſioniſtis. ſed propter novas …reſes, ipſis etiam confeſſioni… …hæreticus, docuit Charita… …, & Iuſtitiam, & Sapien… …m, quibus homo juſtus, & …piens eſt, eſſe ipſam Dei eſſen…	Calviniſtæ ſub nomine Geuſeorum, id eſt, vilium perſonarum Belgium tumultibus replêre incipiunt. anno 1566.

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Imperatores Occident.*	*Item Orient.*
1592	Clemens VIII. ann. 12. menſis 1. dies 3		
1595			Mahomethus III. anno 8.
1603			Amath ann. 17.
1605	Leo XI. dies 26.		
1605	Paulus V. ann. 15. m. 10. d. 15.		
1612		Matthias anno 6. menſ. 9.	

Digitized by Google

Hæreſiarchæ.

& Chriſtum juſtificare
es ſolum juxta naturam
m. Vide Fridericum loco
: & Sur. in hiſt. an. 1551.

Brentius non minimus in-
nfeſſioniſtas, docuit, Chri-
manitatem ab ipſa Incar-
ie, ſemper fuiſſe ubique.
nati ſunt Ubiquiſtæ, ad-
s quos acriter diu pugna-
Theodor. Beza, & alii.
Surium in hiſt. anni 1564

tthias Flaccius Illyricus au-
præcipuus hiſtoria centu-
a Magdeburgenſis, & Lu-
anorum rigidorum Pater,
er alia ſtultiſſima dogmata,
it peccatum originale eſſe
tantiam. Vide in noſtris con-
erſiis lib. 5. *de amiſſione*
tia cap. 1.

bertini auctore quodam Quin-
o Piccardo, docent, licitum
ſimulare, & diſſimulare ſi-
n, & religionem, & cum
nibus communicare: unum
e tantum ſpiritum immorta-
m; Angelos, & animas homi-
um non eſſe immortales, Chri-
um non vere obiiſſe in cruce,
ed opinione tantum. Alia mul-
a docent, ſed clam, & inter
e. Quorum non alium aucto-
rem habeo, niſi Joannem Calvi-
num, hæreſiarcham, in libro
contra Libertinos, ubi dicit, ſibi
notum eſſe, multa millia eſſe in
hac ſecta,

Varia.

Hoc anno 1571. ingens victoria navalis de Turcarum claſſe à Chriſtianis reportata eſt, cum ſancto fædere juncti eſſent Pius V. Papa, Philippus II. Rex & Reſp. Venetorum.

Anno 1572. menſe Novembri apparuit nova ſtella miræ pulchritudinis in ſigno Caſſiopeia & duravit ultra annum & paulatim minui cœpit, donec evaneſceret.

Ordo Clericorum Minorum à Sixto V. confirmatur ann. 1588.

Digitized by Google

AMPLIATIO CHRONOLOGIÆ

Uſque ad præſentem annum 1718

Anni Dom.	Pontifices.	Imperatores Occidentales.	Tyranni Orientales.
1617			Muſtapha I. poſt duos menſes incarceratur, illique ſuſficitur Oſman. verum an. 1623 Denuo Imperio præficitur, imperavitque an. 1. menſ. [illegible]
1619		Ferdinand. II. ann. 17. m. 6. d. 11.	
1623	Urbanus VIII. ann. 20. men. 11. dies 23		Amurates IV. ann. 18 menſ. 5.
1637		Ferdinand. III. ann. 20. m. 4. d. 26.	
1640			Ibrahim an. 9
1644	Innocentius X. ann. 10. menſ. 3. dies 22		
1649			Maumetus IV. ann. 38
1655	Alex. VII. an. 12. m. 1. d. 15.		

Digitized by Google

Hæreſiarchæ.	Varia.
entinus Gentilis, patria entinus ann. 1558. *Ariaum renovans docere cœres perſonas divinas eſſe piritus æternos, eſſentiamero differentes: ſed* Pa*t eſſe majorem Filio, & ritu ſancto. Ob quam hæn ab ipſis hæreticis Bernæ ite plexus eſt.* Extat *hæc oria apud Benedictum tium, auctorem damnan, quem citamus, quia alios t habemus.*	Ordo Miniſtrantium infirmis confirmatur à Gregorio XIV. anno 1591.
	Anno 1599. fuit inundatio Tiberis maxima in feſto natalis dñi, quanta non eſt viſa, neque noſtrâ, neque Patrum noſtrorum memoriâ.
Franciſcus David cum cæis miniſtris Tranſilvanis, vis Samoſatenis, & Ebiotis: docent, ſolum Patrem *e Deum verum; Filium, Spiritum ſanctum eſſe virtes Dei, non diſtinctas à atre perſona, vel relatione el eſſentia: Chriſtum eſſe puum hominem, ſed dici Verum Dei, quia verba Dei anunciavit, quomodò, Joannes Baptiſta dicitur vox. Vide ſi lacet, in noſtris controverſiis, lib.* 1. *de Chriſto cap.* 1. & 2.	Clemens VIII. anno Jubilæi 1600. multa præbuit exempla pietatis, & humilitatis, non ſolum obiens frequenter ſeptem Eccleſias ſed etiam peregrinis pedes lavans, & eorum victui largiter proſpiciens.

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Imperatores Occidentales.*	*Tyranni Orientales.*
1658		Leopoldus ann. 47.	
1667	Clem. IX. an.2.m.5d.19		
1670	Clem.X.an. 6. m. 2. d. 23		
1676	Innocentius XI. ann. 12. m. 11. d. 21.		
1687			Solimanus III. ann. 4.
1689	Alex. VIII. an. 1. m. 5.		
1691	Innocentius XII. ann. 9.		Achmetus II ann. 4
1695			Muſtapha II. filius nam major Mahometi IV. adhuc Imperat.
1700	Clemens XI. nunc ſedet longumque ſedeat.		
1705		Joſephus I. an. 7	
1712		Carolus VI. pie feliciter ac glorioſe hodiedum Imperat.	

Varia.

[1715] Turcæ Violantes inducias, quas cum Imperatore Leopoldo in Carlowitz inierant anno 1699. Moream invadunt & totam occupant. Hinc Imperator Carolus ſextus, maximos ad Bellum facit apparatus, & multas militum copias ſub ductu Generaliſſimi Principis Eugenii Committit.

[17]16 Carolo Imperatori 2. Aprilis, Magnâ omnium lætitiâ naſcitur filius, qui majori paucos poſt menſes mærore moritur.

Auguſti die 4. commiſſo prælio juxta Peter waradin pugnatum eſt atrociſſimè; totum exercitum, 200000. hominum, Turcicum cecidit Eugenius ſolis Cæſareis Copiis. Multa hoſtium millia cæſa ſunt & capta. Omne impedimentum bellicum, ipſum magni Viziri tentorium & ærarium ad manus Victoris devenere.

Octobris 12. die Urbs Temeſwar intercepta eſt, Caſtellum 14. ſub Capitulatione.

22. Ejuſdem menſis obſidionem Urbis Corfu Turcæ maximo cum damno levant.

[1]717 15. Auguſti iterum dimicatum eſt feliciſſimè, ac Princeps Eugenius maximâ potitus eſt victoriâ, non abſimili præcedentis anni. Die 18. ejuſdem menſis Civitas Belgradum, intercæptum fuit ſub Capitulatione.

[1]718 Inducias denuò inivit Imperator cum Turcis pro 25. annis.

Digitized by Google

INDEX SCRIPTORUM ALPHABETICUS.

Qui aſteriſco [*] notantur ſunt in hac editione ti juxta exemplar ab ipſo Cardinale Bellarmino recognitum, & qui in Lovanienſi non reperiuntur.

A

Abdias Propheta, pag. 12
Abdias Babylonius. 51
Achaiæ presbyteri. 51
* Adam Bremenſis. 230
Adam Goddamus. 303
Adamus Saxbout. 346
Adelmannus. 228
* S. Adelmus 196
Addo Propheta. 9
* Ado Trevirenſis. 229
Ado Viennenſis. 219
Adrianus VI. 310
Æneas Gazæus. 170
Æneas Sylvius. 321
Ægidius Roman. 290
Aggæus Propheta. 19
Ahias Propheta. 9
Aimoinus. 218
Albertus Krantzius. 335
Albertus Magnus. 280
Albinus. Alcuinus. 206
Albericus Bergomenſis. 304
Alexander de Hales. 276
Alexander de Impla. 329
Algerus Scholaſticus. 245
Alphonſus Vargas. 308
Alphonſus Tonſtatus. 318
Amalarius Trevirenſis. 210
Ambroſius Ansbertus. 219
Ambroſius Camaldulenſis. 329
Ambroſius Catharinus 343
S. Ambroſius Mediolanenſis 101
Amos Propheta. 12
Ammonius Alexander. 63
Amphilochius. 111
Anaſtaſius Bibliothecarius. 217
Anaſtaſius Nicenus. 195
Anaſtaſius Sinaita. 282
Andreas Barbatius. 322
Andreas Cæſarienſis. [illegible]
Angelomus. 214
Angelus de Clavaſio. 330
S. Anſelmus Cantuarienſis. 231
Anſelmus Laudunenſis. 236
Anſelmus Lucenſis. 231
Anthelmus. 196
Antiochus. 190
S. Antonius Abbas. 78
Antonius Andreas. 287
Antonius Bonfinius. 333
S. Antonius de Padua. 273
Antonius de Butrio. 331
S. Antonius Florentinus 320
Antonius Meliſſa. 204
Appollinarius 95
Apponius. 207
Arator. 182
Ariſteas. 25
Arnobius Afer. 74
Arnobius Alter. 167
Arnoldus Abbas. 265
* Arnulphus. 264
* Aſterius. 187
Aſtelanus. 309
S. Athanaſius. 79
Athenagoras. 54
S. Auguſtinus Hipponenſis. 131
Auguſtinus de Ancona. 295
Auguſtinus de Roma. 315
Avitus Alcimus. [illegible]
Aurelius Prudentius. [illegible]
Aurelius Caſſiodorus. [illegible]
Auſonius. [illegible]

B

Baldus. [illegible]
Baptiſta Mantuanus. [illegible]
Baptiſta Platina. [illegible]
Baptiſta Trovamala. [illegible]
Barlaamus. [illegible]

I N D E X.

maeus Piſanus. 303
Propheta. 17
is Magnus. 96
Seleuciæ. 167
enerabilis. 197
ſius. 242
ardinus. 317
ardus, 247
Augienſis. 224
us. 236
on Cardinalis. 325
s Flavius. 319
s Severinus. 179
aventura. 286
cius Moguntinus. 203
Carthuſianus. 238
ardus. 224

C

Aſſiodorus. 180
Cæſarius Arelatenſis. 176
lis Maſſilienſis. 170
tianus Druthmarus. 214
madus. 120
ianus Vienenſis. 160
lius Scotus. 208
ens Alexandrinus. 58
Clemens Romanus. 42
adus Urſpergenſis. 272
radus Koellim. 340
Cornelius Papa. 66
ſtantinus Magnus. 76
Cyprianus Carthag. 67
rianus Benetus. 331
Cyrillus Alexandrinus. 153
Cyrillus Hieroſolymitanus. 95

D.

Acius Mediolanenſis. 185
S. Damaſus Papa. 99
niel Propheta. 18
vid Rex, & Propheta. 7
Deſiderius Cadurcenſis. 193
adochus. 123
idymus Alexandrinus. 94
inus Mugellanus. 294
onyſius Alexandrinus. 71
Dionyſius Areopagyta. 47
ionyſius Carthuſianus. 328
ionyſius Exiguus. 180
Dominicus Jacobatius. 337
Dominicus à Soto. 343
Dorotheus Archimandrita. 124
Dorotheus Tyrius. 74
* Dracuntius, 163
* Dungalus. 209
Durandus de S. Portiano. 297

E.

EBerardus. 296
Ecbertus. 264
Edmundus Cantuarienſis 275
Egeſippus. 55
Eginarthus. 208
Eliachim. 22
Eligius. 192
Ennodius. 177
S. Ephrem. 96
S. Epiphanius. 100
Eſaias Abbas. 192
Eſaias Propheta. 13
Eſdras. 23
Evagrius Scholaſticus, 186
Eucherius, 159
Eugippius. 178
S. Eulogius Martyr. 213
Euſebius Cæſarienſis. 71
Euſebius Emeſenus. 158
Eutymius Zigabenus. 242
Ezechiel Propheta. 18

F.

FAuſtinus Diaconus. 100
Fauſtus Regienſis. 169
Felinus Sandeus. 335
Ferrandus Diaconus. 178
Finus Hadrianus. 331
Flavius Blondus. 237
Fortunatus. 185
Franciſcus Lychetus. 339
Franciſcus Ferrarienſis. 337
Franciſcus Maironis. 299
Franciſcus Petrarcha. 307
Franciſcus Titelmannus. 340
Franciſcus Victoria. 342
Franciſcus Zabarella. 312
Frecnlphus. 210
Frodoardus. 222
Fulbertus Carnotenſis, 223
S. Fulgentius. 176

G.

Gabriel Biel. 331
Gad Propheta. 7
Gaudentius. 125
Gelaſius Cizicenus. 174
Gelaſius Papa. 172
Gennadius Maſſilienſis. 171
Georgius, ſive Gennadius Scholarius. 325
Georgius Cedrenus. 229
* Georgius Piſides. 189
Germanus Conſtantinopolit. 196
Gilda Sapiens. 175
Glaber Rodulphus. 224
Gofridus Vindocinenſis. 241
Gottifredus Viterbienſis. 268
Gratianus. 258
Gregorius Bæticus. 93
Gregorius de Arimino. 306
S. Gregorius Nazianzenus. 98
S. Gregorius Nyſſenus. 108
S. Gregorius Papa I. 187
S. Gregorius Papa II. 195
S. Gregorius Papa VII. 228
S. Gregorius Taumaturgus. 63
S. Gregorius Turronicus. 186
Gregorius Protoſyncellus. 326
* Guericus Abbas. 267
Guido Archidiaconus. 290
Guido Carmelita. 302
Guido Papa. 279
Guitmundus Averſanus. 249
Gulielmus Antiſiodorenſis. 274
Gulielmus Durantes. 290
* Gulielmus Malmesberienſis. 258
Gulielmus Neubrugen. 268
Gulielmus Okam. 299
Gulielmus Pariſienſis. 274
Gulielmus Tyrius. 267
Guntherus Monachus. 271

H.

Habachuc Propheta. 15
Hadrianus Papa I. 204
Hadrianus Papa VI. 338
Halligarius Cameracenſis. 210
Haymo Halberſt. 213
Hector Boëtius. 338
Helinandus. 271
Helmodus.
Herman, ſive Paſt.
Hermannus Contractus.
Henricus de Gandavo.
Henricus Harphius.
Henricus de Haſſia.
Henricus de Kalkaria.
Henricus Oſtienſis.
Henricus Stero.
Henricus Suſo.
Henricus Vindonienſis.
Hervæus Brito.
Hieremias Propheta.
S. Hieronymus Stridonenſis.
Hilarius Arelatenſis.
S. Hilarius Pictavienſis.
Hincmarus Remenſis.
Hildebertus Turonenſis.
S. Hildephonſus Toletanus.
Hilduinus.
S. Hippolytus Martyr.
Honorius Auguſtodunenſis.
Hugo de S. Caro.
Hugo de S. Victore.
Hugo Etherianus.
Humbertus Cardinalis.
Humbertus, Ordinis Prædicatorum.

I.

Jacobus Apoſtolus.
Jacobus Almainus.
Jacobus Philipp. Berg.
Jacobus [illegible]
Jacobus à Voragine.
Jacobus de Valentia.
Jacobus Wimphelingius.
Jacobus Latomus.
Idacius Clarus.
* Idacius Lemicenſis.
* Idiota.
Jeſus Sirac.
S. Ignatius Martyr.
S. Ildephonſus Toletanus.
Ingulphus.
Innocentius Tertius.
Innocentius Quartus.
72. Interpretes.
Joachimus Abbas.

nes Apoſtolus. 33
Andreas. 303
Bachonius. 304
nes Biclarenſis. 186
Baſſolius. 313
s Caſſianus. 161
nes Chryſoſtomus. 127
s Capreolus. 311
s Calderinus. 304
s Climacus. 184
s Curopalates. 230
nnes Damaſcenus. 201
es de Anania. 316
es Franciſcus Picus. 337
es Diaconus. 218
es Cochlæus. 341
es de Capiſtrano. 318
es de Turrecremata. 324
es Duns Scotus. 294
es Eckius. 339
es Faber. 342
nes Gerſon. 313
nes Hircanus. 26
nes Hieroſolymitanus. 123
nes de Imola. 316
annes Jejunator. 186
nes Major. 338
nes Maxentius. 178
nes Moſcus. 189
nnes Naucletus. 335
nnes Pariſienſis. 293
nnes Polemar. 317
nnes Picus. 332
nnes Roffenſis. 340
nnes Raguſinus. 316
nnes Rusbrochius. 310
nnes Tabienſis. 338
annes Taulerus. 308
annes Trithemius. 335
annes Sareſberienſis. 266
annes Villanus. 302
annes Zonaras. 243
annes Franciſcus Picus. 309
annes Driedo. 346
ob Propheta. 3
oël Propheta. 11
onas Propheta. 13
onas Aurelianenſis. 208
onas Hybernus. 196
Ioſephus Hebræus. 28
Ioſephus Mechlinenſis. 326
Ioſue Dux Hæbreorum. 5
S. Irenæus Martyr. 55
Iſaias Propheta. 10
Iſchius. 188
S. Iſidorus Hiſpalenſis. 196
Iſidorus Peluſiotes. 162
S. Iudas Apoſtolus. 37
Iulius Africanus. 59
Iulius Firmius. 86
Iulianus Pomerius. 158
S. Iulianus Toletanus. 194
Iunilius. 182
Ivo Carnotenſis. 238
S. Iuſtinus Martyr. 52
S. Iuſtus Orgelitanus. 182
Iuvencus Presbyter. 78

L.

LActantius Firmianus. 75
Lambertus Scaphnab. 237
Landulphus Carthuſianus. 303
Lanfrancus. 228
Laonicus Chalcondyla. 323
Laurentius Iuſtinianus. 323
S. Leo Papa primus. 163
S. Leo Papa nonus. 235
Leo Sapiens Imper. 220
Leo Oſtienſis. 239
Leontius Bizantinus. 181
Leontius Alius. 189
Liberatus Archidiaconus. 181
S. Linus Papa. 41
S. Lucas Evangeliſta. 38
S. Lucianus Martyr. 152
Lucifer Caralitanus. 86
Ludgerus. 207
Luitprandus. 222
Lupoldus. 303
* Lupus Abbas. 215

M.

MAchabæorum lib. autor. 26
Macharius Senior. 79
Malachias Propheta. 29
Manuël Caleca. 309
Marcus Antonius Sabellicus. 334
S. Marcus Evangeliſta. 37
Marcus Eremita. 220

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Imperatores Occident.*	T[illegible] Or[illegible]
1592	Clemens VIII. ann. 12. menſis 1. dies 3		
1595			M[illegible] III. ann. 8[illegible]
1603			A[illegible] ann. 17[illegible]
1605	Leo XI. dies 26.		
1605	Paulus V. ann. 15. m. 10. d. 15.		
1612		Matthias anno 6. menſ. 9.	

Hæreſiarchæ.	*Varia.*
& Chriſtum juſtificare ſolum juxta naturam ɪ. Vide Fridericum loco & Sur. in hiſt. an. 1551.	
rentius non minimus in- feſſioniſtas, docuit, Chri- ianitatem ab ipſa Incar- , ſemper fuiſſe ubique. iati ſunt Ubiquiſtæ, ad- quos acriter diu pugna- Theodor. Beza, & alii. urium in hiſt. anni 1564	Hoc anno 1571. ingens victoria navalis de Turcarum claſſe à Chriſtianis reportata eſt, cum ſancto fœdere juncti eſſent Pius V. Papa, Philippus II. Rex & Reſp. Venetorum.
bias Flaccius Illyricus au- ·acipuus hiſtoria centu- Magdeburgenſis, & Lu- orum rigidorum Pater, alia ſtultiſſima dogmata, peccatum originale eſſe ntiam. Vide in noſtris con- ·ſiis lib. 5. de amiſſione a cap. 1.	Anno 1572. menſe Novembri apparuit nova ſtella miræ pulchritudinis in ſigno Caſſiopeia & duravit ultra annum & paulatim minui cœpit, donec evaneſceret.
rtini auctore quodam Quin- Piccardo, docent, licitum imulare, & diſſimulare fi- , & religionem, & cum ·bus communicare: unum ·antum ſpiritum immorta- l; Angelos, & animas homi- non eſſe immortales, Chri- non vere obiiſſe in cruce, opinione tantum. Alia mul- docent, ſed clam, & inter Quorum non alium aucto- habeo, niſi Joannem Calvi- n, hæreſiarcham, in libro tra Libertinos, ubi dicit, ſibi um eſſe, multa millia eſſe in c ſecta,	Ordo Clericorum Minorum à Sixto V. confirmatur ann. 1588.

Digitized by Google

AMPLIATIO CHRONOLOGIÆ

Uſque ad præſentem annum 1715.

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Imperatores Occidentales.*	*Tyranni Orientales.*
1617			Muſtapha [illegible] duos menſes [illegible] carceratur, [illegible] ſufficitur Oſman, verum a. 1622. Denuo Imperio præficitur, [illegible] permanet an. 1. men. 4.
1619		Ferdinand. II. ann. 17. m. 6. d. 11.	
1623	Urbanus VIII. ann. 20. men. 11. dies 23		Amurates IV. ann. 18 menſ. 5.
1637		Ferdinand. III. ann. 20. m. 4. d. 26.	
1640			Ibrahim an. 9
1644	Innocentius X. ann. 10. menſ. 3. dies 22		
1649			Maumetus IV. ann. 39
1655	Alex. VII. an. 12. m. 1. d. 15.		

Digitized by Google

Hæreſiarchæ.

entinus Gentilis, patria
entinus ann. 1558. *Aria-*
um renovans docere cœ-
res perſonas divinas eſſe
ſpiritus æternos, eſſentia-
mero differentes: ſed Pa-
i eſſe majorem Filio, &
ritu ſancto. Ob quam hæ-
m ab ipſis hæreticis Bernæ
ite plexus eſt. Extat hæc
toria apud Benedictum
etium, auctorem damna-
n, quem citamus, quia alios
t habemus.

Franciſcus David cum cæ-
ris miniſtris Tranſilvanis,
vis Samoſatenis, *& Ebio-*
itis: docent, ſolum Patrem
ſe Deum verum; Filium,
& Spiritum ſanctum eſſe vir-
utes Dei, non diſtinctas à
Patre perſona, vel relatione
vel eſſentia: Chriſtum eſſe pu-
rum hominem, ſed dici Ver-
bum Dei, quia verba Dei an-
nunciavit, quomodo, Joannes
Baptiſta dicitur vox. Vide ſi
placet, in noſtris controver-
ſiis, lib. 1. *de Chriſto cap.*
1. *&* 2.

Varia.

Ordo Miniſtrantium infirmis confirmatur à Gregorio XIV. anno 1591.

Anno 1599. fuit inundatio Tiberis maxima in feſto natalis dñi, quanta non eſt viſa, neque noſtrâ, neque Patrum noſtrorum memoriâ.

Clemens VIII. anno Jubilæi 1600. multa præbuit exempla pietatis, & humilitatis, non ſolum obiens frequenter ſeptem Eccleſias ſed etiam peregrinis pedes lavans, & eorum victui largiter proſpiciens.

Digitized by Google

Anni Dom.	*Pontifices.*	*Imperatores Occidentales.*	*Tyranni Orientis*
1658		Leopoldus ann. 47.	
1667	Clem. IX. an.2.m.5d.19		
1670	Clem.X.an. 6. m. 2. d. 23		
1676	Innocentius XI. ann. 12. m. 11. d. 21.		
1687			Solimannus III. ann. 4.
1689	Alex. VIII. an. 1. m. 5.		
1691	Innocentius XII. ann. 9.		Achmetus II ann. 4
1695			Muſtapha II. filius natu major Mahometi IV. adhuc Imperat.
1700	Clemens XI. nunc ſedet longumque ſedeat.		
1705		Joſephus I. an. 7.	
1712		Carolus VI. pie feliciter ac glorioſe hodiedum Imperat.	

Digitized by Google

V

Turcæ Violantes
Imperatore Leopold
verant anno 1699. I
totam occupant. Hin
ſextus, maximos ad
ratus, & multas mil
ctu Generaliſſimi Pri
mittit.

Carolo Imperator
omnium lætitiâ naſc
jori paucos poſt men

Auguſti die 4. co
Peterwaradin pugnat
totum exercitum,
Turcicum cecidit Eu
Copiis. Multa hoſti
& capta. Omne impe
ipſum magni Viziri t
ad manus Victoris

Octobris 12. die Ur
cepta eſt, Caſtellum 1

22. Ejuſdem menſi
Corfu Turcæ maxin
vant.

717 15. Auguſti iterum
ciſſimè, ac Princeps
potitus eſt victoriâ,
dentis anni. Die 18
vitas Belgradum in
Capitulatione.

1718 Inducias denuò in
Turcis pro 25. anni

Vv

Digitized by Google

INDEX SCRIPTORUM ALPHABETICUS.

Qui aſteriſco [*] notantur ſunt in hac editione ti juxta exemplar ab ipſo Cardinale Bellarmino recognitum, & qui in Lovanienſi non reperiuntur.

A

Abdias Propheta, pag. 12
Abdias Babylonius. 51
Achaiæ presbyteri. 51
* Adam Bremenſis. 230
Adam Goddamus. 303
Adamus Saxbou. 346
Adelmannus. 228
* S. Adelmus 196
Addo Propheta. 9
* Ado Trevirenſis. 229
Ado Viennenſis. 219
Adrianus VI. 310
Æneas Gazæus. 170
Æneas Sylvius. 321
Ægidius Roman. 290
Aggæus Propheta. 19
Ahias Propheta. 9
Almoinus. 218
Albertus Krantzius. 335
Albertus Magnus. 280
Albinus. Alcuinus. 206
Albericus Bergomenſis. 304
Alexander de Hales. 276
Alexander de Imola. 329
Algerus Scholaſticus. 245
Alphonſus Vargas. 308
Alphonſus Tonſtatus. 318
Amalarius Trevirenſis. 210
Ambroſius Ansbertus. 219
Ambroſius Camaldulenſis. 329
Ambroſius Catharinus 343
S. Ambroſius Mediolanenſis 101
Amos Propheta. 12
Ammonius Alexander. 63
Amphilochius. 111
Anaſtaſius Bibliothecarius. 217
Anaſtaſius Nicenus. 195
Anaſtaſius Sinaita. 282
Andreas Barbatius. 322
Andreas Cæſarienſis. [illegible]
Angelomus. [illegible]
Angelus de Clavaſio. [illegible]
S. Anſelmus Cantuarienſis. [illegible]
Anſelmus Laudunenſis. [illegible]
Anſelmus Lucenſis. [illegible]
Anthelmus. [illegible]
Antiochus. [illegible]
S. Antonius Abbas. [illegible]
Antonius Andreas. 333
Antonius Bonfinius. [illegible]
S. Antonius de Padua. 311
Antonius de Butrio. [illegible]
S. Antonius Florentinus. [illegible]
Antonius Meliſſa. 95
Appollinarius 107
Apponius. [illegible]
Arator. [illegible]
Ariſteas. [illegible]
Arnobius Afer. 167
Arnobius Alter. [illegible]
Arnoldus Abbas. [illegible]
* Arnulphus. [illegible]
* Aſterius. [illegible]
Aſtelanus. 79
S. Athanaſius. 54
Athenagoras. 131
S. Auguſtinus Hipponenſis. [illegible]
Auguſtinus de Ancona. [illegible]
Auguſtinus de Roma. [illegible]
Avitus Alcimus. [illegible]
Aurelius Prudentius. [illegible]
Aurelius Caſſiodorus. [illegible]
Auſonius. [illegible]

B

Baldus. [illegible]
Baptiſta Mantuanus. [illegible]
Baptiſta Platina. [illegible]
Baptiſta Trovamala. [illegible]
Barlaamus. [illegible]

Digitized by Google

INDEX.

...enus Piſanus. 303
...opheta. 17
... Magnus. 96
...eleuciæ. 167
...nerabilis. 197
...us. 242
...dinus. 317
...rdus. 247
...ugienſis. 224
...s. 236
...n Cardinalis. 325
Flavius. 319
Severinus. 179
...aventura. 286
...ius Moguntinus. 203
Carthuſianus. 238
...ardus. 224

C

...ſſiodorus. 180
Cæſarius Arelatenſis. 176
...lis Maſſilienſis. 170
...ianus Druthmarus. 214
...natius. 120
...ianus Vienenſis. 160
...ius Scotus. 208
...ens Alexandrinus. 58
...emens Romanus. 42
...adus Urſpergenſis. 272
...adus Koellim. 340
...ornelius Papa. 66
...ſtantinus Magnus. 76
Cyprianus Carthag. 67
...rianus Benetus. 331
Cyrillus Alexandrinus. 153
Cyrillus Hieroſolymitanus. 95

D.

DAcius Mediolanenſis. 185
S. Damaſus Papa. 99
...niel Propheta. 18
...vid Rex, & Propheta. 7
Deſiderius Cadurcenſis. 193
...adochus. 123
...idymus Alexandrinus. 94
...nus Mugellanus. 294
...onyſius Alexandrinus. 71
Dionyſius Areopagyta. 47
...ionyſius Carthuſianus. 328
...ionyſius Exiguus. 180
...ominicus Jacobatius. 337
Dominicus à Soto. 343
Dorotheus Archimandrita. 124
Dorotheus Tyrius. 74
* Dracuntius, 163
* Dungalus. 209
Durandus de S. Portiano. 297

E.

EBerardus. 296
Ecbertus. 264
Edmundus Cantuarienſis 275
Egeſippus. 55
Eginarthus. 208
Eliachim. 22
Eligius. 192
Ennodius. 177
S. Ephrem. 96
S. Epiphanius. 100
Eſaias Abbas. 192
Eſaias Propheta. 13
Eſdras. 23
Evagrius Scholaſticus. 186
Eucherius. 159
Eugippius. 178
S. Eulogius Martyr. 213
Euſebius Cæſarienſis. 78
Euſebius Emeſenus. 158
Eutymius Zigabenus. 242
Ezechiel Propheta. 18

F.

FAuſtinus Diaconus. 100
Fauſtus Regienſis. 169
Felinus Sandeus. 335
Ferrandus Diaconus. 178
Finus Hadrianus. 331
Flavius Blondus. 237
Fortunatus. 185
Franciſcus Lycherus. 339
Franciſcus Ferrarienſis. 337
Franciſcus Maironis. 299
Franciſcus Petrarcha. 307
Franciſcus Titelmannus. 340
Franciſcus Victoria. 342
Franciſcus Zabarella. 312
Frecnlphus. 210
Frodoardus. 222
Fulbertus Carnotenſis. 223
S. Fulgentius. 176

Digitized by Google

G.

Gabriel Biel. 331
Gad Propheta. 7
Gaudentius. 125
Gelaſius Cizicenus. 174
Gelaſius Papa. 172
Gennadius Maſſilienſis. 171
Georgius, ſive Gennadius Scholarius. 325
Georgius Cedrenus. 229
* Georgius Piſides. 189
Germanus Conſtantinopolit. 196
Gilda Sapiens. 175
Glaber Rodulphus. 224
Gofridus Vindocinenſis. 241
Gottifredus Viterbienſis. 268
Gratianus. 258
Gregorius Bæticus. 93
Gregorius de Arimino. 306
S. Gregorius Nazianzenus. 98
S. Gregorius Nyſſenus. 108
S. Gregorius Papa I. 187
S. Gregorius Papa II. 195
S. Gregorius Papa VII. 228
S. Gregorius Taumaturgus. 63
S. Gregorius Turronicus. 186
Gregorius Protoſyncellus. 326
* Guericus Abbas. 267
Guido Archidiaconus. 290
Guido Carmelita. 302
Guido Papa. 279
Guitmundus Averſanus. 229
Gulielmus Antiſiodorenſis. 274
Gulielmus Durantes. 290
* Gulielmus Malmesberienſis. 258
Gulielmus Neubrugen. 268
Gulielmus Okam. 299
Gulielmus Pariſienſis. 274
Gulielmus Tyrius. 267
Guntherus Monachus. 271

H.

Habacuc Propheta. 15
Hadrianus Papa I. 204
Hadrianus Papa VI. 338
Hatligarius Cameracenſis. 210
Haymo Halberſt. 213
Hector Boetius. 338
Helinandus. 271
Helmodus.
Herman, ſive Pal...
Hermannus Contr...
Henricus de Gand...
Henricus Harphius.
Henricus de Haſſia.
Henricus de Kalk...
Henricus Oſtienſis.
Henricus Stero.
Henricus Suſo.
Henricus Urdon...
Hervæus Brito.
Hieremias Propheta.
S. Hieronymus ...
Hilarius Arelat...
S. Hilarius Pictav...
Hincmarus Remenſis.
Hildebertus Turon...
S. Hildephonſus Tolet...
Hilduinus.
S. Hippolytus Martyr.
Honorius Auguſtodun...
Hugo de S. Caro.
Hugo de S. Victore.
Hugo Etherianus.
Humbertus Cardinalis.
Humbertus Ordinis Præd...rum.

I.

Jacobus Apoſtolus.
Jacobus ...
Jacobus Philipp. Berg...
Jacobus ...
Jacobus à Vitriaco.
Jacobus de Valentia.
Jacobus Wimphelingius.
Jacobus Latomus.
Idacius Clarus.
* Idacius Lemicenſis.
* Idiota.
Jeſus Sirac.
S. Ignatius Martyr.
S. Ildephonſus Toletanus.
Ingulphus.
Innocentius Tertius.
Innocentius Quartus.
72. Interpretes.
Joachimus Abbas.

Digitized by Google

Apoſtolus. 33
dreas. 305
chonius. 304
Biclarenſis. 186
aſſolius. 313
aſſianus. 161
Chryſoſtomus. 127
Capreolus. 311
Calderinus. 304
Climacus. 184
Curopalates. 230
Damaſcenus. 201
de Anania. 316
Franciſcus Picus. 337
Diaconus. 218
Cochlæus. 342
de Capiſtrano. 318
de Turrecremata. 324
Duns Scotus. 294
Eckius. 339
Faber. 342
Gerſon. 313
Hircanus. 26
Hieroſolymitanus. 123
de Imola. 318
annes Jejunator. 186
nes Major. 338
nes Maxentius. 178
nes Moſcus. 189
nes Naucierus. 335
nes Pariſienſis. 293
nes Polemar. 317
nnes Picus. 332
nnes Roffenſis. 340
nnes Raguſinus. 316
nnes Rusbrochius. 310
annes Tabienſis. 338
annes Taulerus. 308
annes Trithemius. 335
annes Sariſberienſis. 266
annes Villanus. 302
annes Zonaras. 243
oannes Franciſcus Picus. 309
oannes Driedo. 346
ob Propheta. 3
Ioël Propheta. 11
Ionas Propheta. 13
Ionas Aurelianenſis. 208
Iohas Hybernus. 190
Ioſephus Hebræus. 28
Ioſephus Methonenſis. 326
Ioſue Dux Hæbreorum. 5
S. Irenæus Martyr. 55
Iſaias Propheta. 10
Iſichius. 188
S. Iſidorus Hiſpalenſis. 196
Iſidorus Peluſiotes. 161
S. Iudas Apoſtolus. 37
Iulius Africanus. 59
Iulius Firmius. 89
Iulianus Pomerius. 158
S. Iulianus Toletanus. 194
Iunilius. 182
Ivo Carnotenſis. 238
S. Iuſtinus Martyr. 52
S. Iuſtus Orgelitanus. 182
Iuvencus Presbyter. 78

L.

Lactantius Firmianus. 75
Lambertus Scaphnab. 237
Landulphus Carthuſianus. 303
Lanfrancus. 228
Laonicus Chalcondyla. 323
Laurentius Iuſtinianus. 323
S. Leo Papa primus. 163
S. Leo Papa nonus. 225
Leo Sapiens Imper. 220
Leo Oſtienſis. 239
Leontius Byzantius. 181
Leontius Alius. 189
Liberatus Archidiaconus. 181
S. Linus Papa. 41
S. Lucas Evangeliſta. 38
S. Lucianus Martyr. 152
Lucifer Caralitanus. 86
Ludgerus. 207
Luitprandus. 222
Lupoldus. 303
* Lupus Abbas. 215

M.

Machabæorum lib. autor. 26
Macharius Senior. 79
Malachias Propheta. 29
Manuël Caleca. 309
Marcus Antonius Sabellicus. 334
S. Marcus Evangeliſta. 37
Marcus Eremita. 220

Marcellinus Comes. 178
Marcellinus Presbyter. 196
Mardochæus. 24
Marius Victorinus. 90
Marianus Scotus. 238
S. Martialis Lemovicenſis. 49
Marſilius ab Ingen. 310
Marcilius Ficinus. 332
Martinus Bracaren. 184
Martinus Polonus. 278
Martinus Navarrus. 344
S. Matthæus Apoſtolus. 34
Matthæus Palmerius. 324
Matthæus Pariſienſis. 277
Matthias Palmerius. 325
S. Maximus Confeſſor. 148
S. Maximus Martyr. 193
Meliro Sardenſis. 53
S. Methodus Martyr. 74
Michæas Propheta. 14
Micrologus. 236
Minutius Felix. 59
Monaldus. 300
Moſes Barcepha. 223
Moyſes Propheta. 1

N.

Nahum Propheta. 14
Nathan Propheta. 7
* Nectarius Conſtant. 122
Nehemias. 23
Nicephorus Calliſtus. 295
S. Nicephorus Conſtantin. 206
Nicephorus Gregoras. 331
Nicetas Choniates. 271
Nicetas David. 216
Nicolaus Abbas Panorm. 319
Nicolaus Cabaſilas. 305
* Nicolaus Claravallenſis. 265
Nicolaus de Cuſa. 326
Nicolaus Gorram. 308
Nicolaus de Lira. 300
Nicolaus Papa I. 216
Nilus Abbas. 164
Nithardus. 210

O.

* Odilo Abbas. 223
* Odo Camerac. 242
* Odo Cluniacenſ. 221
Oecumenius. 237
Olympiodorus. [illegible]
S. Optatus Melevitanus. [illegible]
Oreſieſis Abbas. [illegible]
Origenes. [illegible]
Oſeas Propheta. [illegible]
Otho Friſingenſis. [illegible]

P.

Pachomius. [illegible]
Pacianus. [illegible]
Pacificus. [illegible]
Palladius. [illegible]
Paſchaſius Diaconus. [illegible]
Paſchaſius Rathbert. [illegible]
Paſtoris liber. [illegible]
Paulinus Aquileienſis. [illegible]
S. Paulinus Nolanus. [illegible]
S. Paulus Apoſtolus. [illegible]
Paulus Burgenſis. [illegible]
Paulus Diaconus. [illegible]
Paulus Middelburgius. [illegible]
Paulus Oroſius. [illegible]
Pelagius Alvarus. [illegible]
S. Petrus Apoſtolus. [illegible]
Petrus Aureolus. [illegible]
Petrus ab Ancharano. [illegible]
Petrus ab Aliaco. [illegible]
Petrus Bertrandus. [illegible]
Petrus Bleſenſis. [illegible]
* Petrus Cellenſis. [illegible]
Petrus Cluniacenſis. [illegible]
Petrus Chryſologus. [illegible]
Petrus Comeſtor. [illegible]
Petrus Damiani. [illegible]
Petrus Diaconus. 177
Petrus Lombardus. [illegible]
Petrus Paludanus. [illegible]
Petrus Tarantaſienſis. [illegible]
Phœbadius. 93
Philo Carpathius. 100
Philo Iudæus ſeu heb. 17
Philaſtrius. [illegible]
Photius Conſtantinopolit. [illegible]
S. Polycarpus Martyr. 9
Pomerius. 171
Pontius Diaconus. 71
* Potho Prumienſis. [illegible]
Primaſius. [illegible]
Prochorus. 40
Proclus Conſtantinopolit. [illegible]

Digitized by Google

ns Gazæus. 184
per Aquitanus. 165
:ius. 125

R.

ibanus Maurus. 212
adulphus Flaviacenſis. 221
Raymundus Lullius. 292
nundus de Penna forti. 273
ius Antiſiodorenſis. 219
io Abbas. 221
dus Armachan 306
rdus de Media villa. 293
rdus Victorinus. 255
tus Gaguinus. 334
tus Holkoth. 305
tus Sorbona. 280
rius de Hoveden. 268
ius Aquileienſis. 124
rtus à Ruſſia. 190
rtus Tuitienſis. 243
ricius. 176
ſticus Diaconus. 183

S.

Alomon Rex 8
Salonius. 169
Salvianus. 168
uel Propheta. 6
nuel Marrochianus. 139
adius. 93
ulius. 153
tuaginta interpretes, 25
apion, 89
erianus. 130
erus Sulpitius. 151
onius Apollinaris. 161
ebertus. 240
non de Caſſia. 304
neon Metaphraſtes. 215
Simeon Stilites. 164
ridus Presbyter. 295
Sixtus Papa ſecundus. 66
xtus Papa tertius. 162
Smaragdus. 208
ocrates. 162
ophonias Propheta. 16
ophronius. 188
ozomenus. 158
tephanus Eduenſis. 222
trabus Fuldenſis. 212
ylveſter Prieras. 339
Syneſius Ptolemaïdis. 149
Sirach. 25

T.

TAtianus. 55
Tertullianus. 56
Theodoretus. 156
S. Theodorus Studit. 209
Theodorus de Raithis. 168
Theodorus Balſamon. 269
Theodulphus. 211
Theophilactus. 230
Theophilus Alexandrinus. 123
S. Theophilus Antiochenus. 54
Theorianus. 264
S. Thomas Aquinas. 282
Thomas Cantapratenſis. 281
Thomas de Argentina. 305
Thomas de Kempis. 328
Thomas Morus. 341
Thomas de Vio Cajetan. 336
Thomas Valdenſis. 315
Titus Boſtrenus. 95
Tobias. 21

V.

* VAlerianus. 167
Udalricus de Argent. 289
Venantius Fortunat. 185
Victor Africanus. 180
Victor Capuanus. 181
* Victor Maſilienſis. 153
* Victor Tunonenſis. 183
Victor Uticenſis. 171
Victorinus Afer. 90
Victorinus Pictabionenſis. 73
Vigilius. 175
Vincentius Bellovac. 278
S. Vincentius Ferrerius, 311
Vincentius Lirinenſis. 161
Uſuardus Monachus. 207
Walfridus Strabo. 213
Wernerus Weſtphalus. 331
Witichindus. 222
Wilhelmus Malmesberiens. 240

Z.

ZAcharias Chryſopol. 240
Zacharias Propheta. 19
S. Zeno Veronenſis. 72

Sunt omnes Scriptores quingenti, & triginta quinque.

APPROBATIO.

HIc liber de Scriptoribus Eccleſiaſticis C... nalis Bellarmini, juxta exemplar ab ipſo ... te quondam recognitum, & cum ampli... Chronologiæ ad præſentem uſque annum, ... poterit reimprimi. Datum Gandavi hac 15. S... tembris 1718.

JOANNES VAN DEN HOVE, C...
& Exemptæ Eccleſiæ S. Bavonis Can...
ac Theſaurarius, Librorum Cenſor.

Liber iſte de Scriptoribus Eccleſiaſticis C... nalis Bellarmini admodùm utiliter hîc r... primetur. Dabam Lovanii die 24. *Martii 1*...

LAMBERTUS VINCENT *S.T.D.*
Profeſſor Librorum Cenſor.

Imprimatur, ſi videbitur Reverendiſſimo ... M. S. P. Apoſt.

CÆSAR FIDELIS *Viceſg.*

IMPRIMATUR.

LUDOVICUS YSTELLA *Magiſter Sa*...
Palatii Apoſtolici.

Digitized by Google